

INSTITUTI I STUDIMEVE MARKSISTE-LENINISTE
PRANË KQ TË PPSH

DOKUMENTE KRYESORE
TË PARTISË
SË PUNËS TË SHQIPËRISË

BIBLIOTEKA
E
SHKOLLËS SË LIGJIT IË PARTISE

TIRANË, 1986

PROLETARË TË TË GJITHË VENDEVE, BASHKOHUNI!

DOKUMENTE KRYESORE TË PPSH

VËLLIMI VIII

1980-1985

PARATHËNIE

Vëllimi VIII «PPSH Dokumente Kryesore» përfshin raporte të mbajtura në plenumet e Komitetit Qendror të Partisë, vendime, orientime, konkluzione e protokolle të Byrosë Politike e të Sekretariatit të Komitetit Qendror dhe dokumente të tjera të rëndësishme të periudhës shtator 1980—dhjetor 1985, pjesa më e madhe e të cilave botohet për herë të parë.

Të gjitha dokumentet e këtij vëllimi përshkohen nga vija e drejtë parimore marksiste-leniniste që ka ndjekur e ndjek Partia jonë. Ato përmbajnë analiza të thella shkencore të gjendjes e të punës së Partisë, përgjithësimet e konkluzione të drejta teorike e praktike dhe, në përputhje me to, shtrojnë probleme e detyra të rëndësishme për zhvillimin e pandërprerë të shoqërisë sonë socialiste, të ekonomisë e të kulturës dhe për forcimin e mëtejshëm të fuqisë mbrojtëse të atdheut. Edhe dokumentet e kësaj periudhe janë një thellim e pasurim i mëtejshëm i vijës, i mendimit teorik dhe i praktikës revolucionare të Partisë sonë në kushtet konkrete të vendit tonë. Në to pasqyrohen në mënyrë të koncentruar lufta dhe përpjekjet e masave punonjëse në qytet e në fshat, fryma e lartë revolucionare dhe mobilizimi i tyre i përgjithshëm, nën udhëheqjen e urtë e largpamëse të Partisë me shokun Enver Hoxha në krye, për lulëzimin dhe mbrojtjen e atdheut, për të kapërcyer pengesat e vështirësitë e shumta jo vetëm të rritjes, por edhe ato që rrjedhin nga rrethimi imperialisto-revizionist dhe presioni i tij i vazhdueshëm ndaj vendit tonë.

Vëllimi nis me dokumente të rëndësishme që i takojnë tremujorit të katërt të vitit 1980 dhe më pas vazhdon me materiale të tjera që i përkasin periudhës së planit të shtatë pesëvjeçar 1981-1985. Këtë periudhë, populli ynë, me Partinë në ballë, e kthyen në vite betejash, aksionesh e lëvizjesh revolucionare për zbatimin e vendimeve historike të Kongresit të 8-të të Partisë. Në zbërthimin dhe në zbatimin praktik të këtyre vendimeve, udhëheqja e Partisë, duke ndjekur me vëmendje ecurinë e problemeve në të gjitha sferat e jetës, bën bilancin e realizimeve në degë e sektorë të ndryshëm të ekonomisë e të kulturës, orienton

e merr vendime konkrete për zhvillimin e mëtejshëm të elementeve të ndryshme të bazës e të superstrukturës dhe për zgjidhjen e problemeve të reja që lindin, përcakton detyra më të mëdha e më të ngjeshura për të ardhmen.

Vendin qendror në këtë vëllim e zënë materialet e Kongresit të 8-të të Partisë, raporti që mbajti në këtë Kongres, udhëheqësi ynë i madh dhe i paharruar, shoku Enver Hoxha, Ky raport si dhe direktivat e këtij Kongresi për zhvillimin e përgjithshëm të ekonomisë e të kulturës, për forcimin e mëtejshëm të rendit socialist e të fuqisë mbrojtëse të atdheut, për garantimin dhe rritjen e nivelit material e kulturor të masave punonjëse ishin një program madhështor me rëndësi historike. Ato çelën perspektiva të reja të ndritura dhe u bënë burim frymëzimi për mbarë popullin, për klasën punëtore, fshatarësinë punonjëse dhe inteligjencien e re socialiste, në luftën për kryerjen e detyrave të mëdha.

Plani i shtatë pesëvjeçar ishte i pari që u hartua dhe u realizua tërësisht me forcat tona, me burimet materiale e financiare dhe me akumulimet e vendit, pa asnjë lloj ndihme e kredie nga jashtë. Si organizatore e frymëzuese e masave dhe në krye të tyre, Partia jonë, në vendimet e dokumentet e saj, bën të qartë domosdoshmërinë dhe mundësitë reale për zbatimin me sukses të këtij plani, thekson nevojën për forcimin e punës së Partisë për edukimin revolucionar të njerëzve, të punonjësve, të komunistëve e të kuadrove që, me frymë të lartë mobilizimi, të luftojnë për realizimin e çdo detyre dhe për kapërcimin e vështirësive në ekonomi e në sektorë të tjerë të jetës, në fushën e mbrojtjes e kudo.

Në vëllim theksohet se për realizimin e planit të ri pesëvjeçar, që miratoi Kongresi, kërkohej, para së gjithash, kuptim i thellë i gjendjes së rrethimit, zbatim konkret e konsekuent i parimit të mbështetjes tërësisht në forcat tona, përsosje e drejtimit shkencor të punëve nga organet dhe nga organizatat e Partisë e nga levat e tyre, si dhe mobilizim i tërë masave punonjëse. Jeta e vërtetoi dhe Kongresi i 9-të i Partisë konfirmoi se detyrat që caktoi Kongresi i 8-të i saj, vija që shtroi në të shoku Enver Hoxha, u zbatuan me sukses, atdheu ynë u ngjiti në një shkallë më të lartë në ndërtimin e plotë të shoqërisë socialiste, jeta e popullit u bë më e begatë, vendi përparoi e u fuqizua më shumë. Realiteti i këtyre pesë vjetëve që shkuan dhe rezultatet e arritura provuan edhe një herë në praktikë drejtësinë e vijës së ndjekur nga Partia jonë, drejtësinë e direktivave e të vendimeve që organet udhëheqëse të saj kanë nxjerrë gjatë periudhës së cilës i përkasin dokumentet e këtij vëllimi. Në zbatim të këtyre direktivave e vendimeve, masat punonjëse të vendit tonë, në unitet të çeliktë rreth Partisë, qëndruan vazhdimisht në këmbë dhe me vrull të paparë re-

volucionar dhe realiteti programi mbrojtës që mbajtën Kongresi i 8-të i Partisë.

Në mjaft raporte të Byrosë Politike të Komitetit Qendror dhe në materiale të tjera që janë përfshirë në këtë vëllim, trajtohen dhe u bëhet një analizë e thellë dhe e gjithanshme zhvillimit të ekonomisë e, sidomos, rritjes së efektivitetit të saj. Detyra të rëndësishme shtrohen për sektorë të ndryshëm, si për transportin, ndërtimin, financat etj. Në to jepen orientime e direktiva të qarta për ecurinë e mbarë të këtyre sektorëve. Gjerësisht trajtohen në këtë vëllim edhe problemet e intensifikimit të bujqësisë, të zhvillimit intensiv me përparësi të zonës fushore bregdetare, të forcimit ekonomik-organizativ të kooperativave bujqësore, të rritjes së prodhimit bujqësor e blegtoral. Për t'u përmendur janë vendimi i Byrosë Politike për masat lidhur me intensifikimin me përparësi në gjashtë rrethe të zonës fushore bregdetare të vendit, ai për zhvillimin e mëtejshëm të zonave kodrinore-malore, vendimi për vënien mbi baza më të shëndosha shkencore të sektorit të blegtorisë, për përsosjen e disa levave ekonomike në marrëdhëniet e shtetit me kooperativat bujqësore, vendimi për tufëzimin e bagëtive të oborrit kooperativist etj.

Duke qenë se ekonomia jonë është një ekonomi unike socialiste dhe drejtohet në bazë të parimit të centralizmit demokratik e të planit të përgjithshëm shtetëror, në shumë dokumente të saj Partia shtrohet detyra për forcimin e përsosjen e drejtimit e të organizimit të punëve nga organet dhe organizatat e Partisë, organet ekonomike dhe shtetërore, të cilat, siç theksohet në vëllim, duhet ta shohin këtë çështje si një hallkë nga më të rëndësishmet, pas së cilës duhen kapur fort për t'i çuar punët përpara kudo.

Në këtë kuadër udhëheqja e Partisë porositi në mënyrë të veçantë që të luftohet me konsekuencë për revolucionarizimin e pandërprerë të punës drejtuese, organizuese e mobilizuese të Partisë, e të rritjes së rolit të saj udhëheqës, si dhe të rritjes së frymës militante të organeve, organizatave-bazë dhe të komunistëve. Puna e Partisë, nënvizohet në vëllim, ka pasur dhe ka si objekt të rëndësishëm të saj, në radhë të parë, punën me njerëzit, për sqarimin e tyre e për forcimin në ta të bindjeve për realizimin e detyrave, për t'i mobilizuar masat në aksion, për t'u dhënë një shtytje të re përpara veprimtarisë së tyre krijuese, iniciativave revolucionare. Në të njëjtën kohë, në këto dokumente jepen qartë rrugët dhe masat e nevojshme ideopolitike, organizative e teknike që mbështetin realizimin e këtyre detyrave. Organet udhëheqëse të Partisë orientojnë qartë se problemet zgjidhen dhe detyrat realizohen jo vetëm duke i bërë thirrje ndërgjegjes së komunistëve e të punonjësve, por edhe duke e shoqëruar punën edukuese me masa konkrete të gjith-

anshme organizative, me kontroll e kërkesë Ulogarie. Në luftë për përsosjen e drejtimit e të organizimit, vihet në dukje, rëndësi të veçantë merr ushtrimi i kontrollit për zbatimin e detyrave. Ky kontroll, porositi Partia, të jetë i gjallë, veprues dhe i përditshëm, që jo vetëm konstaton të metat e dobësitë, por u jep rrugëzgjdhje problemeve.

Vend me rëndësi në materialet e këtij vëllimi zënë edhe probleme të tilla, si kujdesi i Partisë dhe i shtetit për përmirësimin e kushteve të punës e të jetesës së punëtorëve, sidomos të grave e të fëmijëve; për vendin dhe rolin e rinisë në jetën politike, shoqërore dhe ekonomike të vendit, për edukimin revolucionar të saj etj.

Në vëllim, problemit të mbrojtjes i kushtohet rëndësi e veçantë. Në dokumente të tilla si: për disa probleme të konsolidimit të shkollave të lira ushtarake, për forcimin e mëtejshëm të punës për rritjen e vigjilencës në kufi, si dhe në ato për forcimin e lidhjeve e të bashkëpunimit ushtri-terren, Partia shtron detyrën e forcimit të rolit të saj udhëheqës, si dhe të edukimit të njerëzve me Artin Ushtarak të Luftës Popullore për të qenë kurdoherë të gatshëm për mbrojtjen e atdheut.

Në këtë vëllim botohen edhe vendimet e Komitetit Qendror të Partisë, të Byrosë Politike e të Sekretariatit për përjetësimin e emrit e të veprës së pavdekshme të udhëheqësit të dashur e të paharruar të Partisë e të popullit tonë, themeluesit të Partisë e arkitektit të Shqipërisë socialiste, shokut Enver Hoxha.

Dokumentet e këtij vëllimi, ashtu si të gjitha dokumentet e Partisë sonë pasqyrojnë vijën e kristaltë marksiste-leniniste të ndjekur me konsekuencë nga Partia jonë e lavdishme. Njohja, studimi dhe përvetësimi i tyre nga kuadrot e organeve drejtuese të Partisë, të dikastereve qendrore e të organeve të tjera shtetërore dhe ekonomike e të organizatave të masave në qendër e në rrethe janë një domosdoshmëri dhe një ndihmë e madhe për të zbatuar vijën e Partisë, për të realizuar me sukses të plotë detyrat që shtroi Kongresi i 9-të i Partisë, duke ndjekur me vazhdimësi rrugën e lavdishme të shokut Enver Hoxha, ashtu siç na porositi udhëheqësi i Partisë dhe i popullit, shoku Ramiz Alia.

INSTITUTI I STUDIMEVE MARKSISTE-LENINISTE
PRANË KQ TË PPSH

KONKLUSIONE

TË BYROSË POLITIKE TË KQ TË PPSH MBI PËRMIRËSIMIN E PUNËS ME FARNAT DHE RACAT

24 shtator 1980

Byroja Politike e KQ të Partisë, në mbledhjen e datës 24 shtator 1980, shqyrtoi raportet e paraqitura nga Instituti i Kërkimeve të Bujqësisë dhe Instituti i Kërkimeve të Blegtorisë «Mbi punën e bërë dhe masat që duhen marrë për futjen në prodhim të gjerë të farnave të reja e përmirësimin racor të blegtorisë, për të siguruar realizimin e detyrave të pesëvjeçarit të ardhshëm» dhe vërejti se, në punën kërkimore shkencore dhe në përhapjen në prodhim të gjerë të farnave e të racave me aftësi biologjike të lartë janë arritur disa rezultate. Por, duke analizuar me syrin kritik gjendjen dhe problemet që dalin, këto arritje duhet të ishin më të mira.

Që puna me farnat dhe racat të mbështetë sa më mirë detyrat e mëdha që shtrohen për zhvillimin dhe për intensifikimin e mëtejshëm të bujqësisë në pesëvjeçarin e shtatë e në të ardhmen, për të vënë në jetë detyrat që shtroi Plenumi i 8-të i Komitetit Qendror, Byroja Politike,

Porosit:

Organet dhe organizatat-bazë të Partisë në rrethe, në institucione shkencore dhe në ndërmarrjet e kooperativat bujqësore, Ministria e Bujqësisë dhe organet e saj vartëse të intensifikojnë punën politike, ideologjike, organizative dhe materialo-teknike për një kuptim e vlerësim më të madh të të gjithë punës shkencore me farnat e me racat, duke i konsideruar ato ndër faktorët më të rëndësishëm për shtimin me ritme të larta të prodhimeve bujqësore e blegtorale.

Komitetet e Partisë të rretheve dhe organizatat e Partisë në institucionet shkencore dhe në ekonomitë bujqësore t'i kenë më

probleme, duke marrë njëkohësisht edhe masat e nevojshme për
guarjen më përpara të tyre.

I. Për punën shkencore me farnat

1. — Prodhimi i farnave në të gjitha hallkat, grumbullimi dhe shpërndarja e tyre të futet plotësisht në rrugën e planifikimit, të drejtimit metodik dhe të kontrollit sistematik nga organet shtetërore qysh nga ekonomitë bujqësore, rrethet e deri në Ministrinë e Bujqësisë. Tërë kompleksi i masave agroteknike, kontrolli shtetëror për zbatimin e tyre të përpiktë e me disiplinë shkencore, aprobimi i parcelave të farnave, përpunimi dhe analizat laboratorike, të shtrihen në të gjitha ngastrat e farës, si për ato që grumbullohen nga degët e farnave, ashtu edhe në ato që prodhojnë ekonomitë bujqësore për nevojat vetjake. Çdo lëshim apo neglizhencë në këtë drejtim sjell pasoja të padëshirueshme për prodhimin.

2. — Ministria e Bujqësisë, komitetet ekzekutive të këshillave popullore të rretheve, institucionet shkencore dhe organet e tjera të bujqësisë, të ngrenë në një nivel më të lartë punën shkencore për rajonizimin e llojeve të ndryshme të farnave dhe për vendosjen e strukturave sa më të drejta ndërmjet tyre. Ndryshimet në strukturën e llojeve të farnave të bëhen në mënyrë të kujdesshme e të matur, mbështetur në të dhëna të krahasueshme shkencore e të dokumentuara. Provat krahasuese në parcela të vogla eksperimentale dhe në ngastra më të mëdha në ekonomi, në zona e rajone të ndryshme të ndërtohen metodikisht dhe të udhëhiqen e të kontrollohen drejtpërdrejt nga institucionet shkencore dhe nga bazat kërkimore-eksperimentale zonale e rajonale të tyre.

Përveç studimeve krahasuese të llojeve të reja të farnave në kushte të njëjta, të bëhen studime të gjera e të plota edhe sipas kërkesave agroteknike që ka çdo lloj i ri në kushtet e zonave e të rajoneve të ndryshme të vendit dhe, në bazë të tyre, t'u jepen rekomandime të studiuara e të argumentuara shkencërisht ndërmarrjeve e kooperativave bujqësore.

3. — Ndryshimet në strukturën e llojeve të farnave të bëhen nga një komision pranë Ministrisë së Bujqësisë¹. Futja e llojeve të reja në prodhim të gjerë të lejohet pasi të jenë provuar në fushat eksperimentale zonale e rajonale të institucioneve shkencore

1. Kjo detyrë iu ngarkua instituteve kërkimore-shkencore dhe këshillit shkencor të Ministrisë së Bujqësisë.

për dy vjet dhe në fushat krahasuese në ngastra me të mëdha në ekonomi, zona e rajone të ndryshme, të paktën për dy vjet të tjerë...

4. — Të zgjidhen sa më parë problemet që kushtëzojnë prodhimin e farës së grurit të fortë për miell për prodhimin e makaronave, si dhe të ngritjes së digesties e të rrezes së panxharsheqerit. Pa ulur kujdesin për drithërat e bukës dhe për bimët industriale, veçanërisht për zgjatjen e fijos së pambukut dhe për përmirësimin e cilësisë së duhanit, një vëmendje e veçantë të tregohet për të përmirësuar punën në eksperimentimin, seleksionimin dhe në prodhimin e farnave të bimëve foragjere, të perimeve e të patates, ku kemi një prapambetje më të theksuar.

II. Për punën shkencore me racat

1. — Treguesit për shtimin numerik të bagëtive të racave të pastra dhe për përmirësimin racor të bagëtive të tjera nëpërmjet kryqëzimeve, si dhe për rritjen e prodhimtarisë së tyre të planifikohen dhe të ndiqen si tregues të rëndësishëm të zhvillimit të blegtorisë, duke filluar nga ndërmarrjet e nga kooperativat bujqësore deri në Ministrinë e Bujqësisë. Po kështu të planifikohen e të ndiqen në mënyrë të organizuar edhe treguesit e prodhimit, të shpërndarjes e të trajtimit të damazëve e të remontit, të prodhimit, të shpërndarjes e të përdorimit të materialit biologjik, si për bagëtitë e ndërmarrjeve e të kooperativave bujqësore, ashtu edhe për ato të oborreve kooperativiste. Shpërndarja e drejtuar e kafshëve me vlera racore të bëhet nga drejtorja e farnave dhe nga degët e saj në rrethet.

2. — Ministria e Bujqësisë dhe institucionet shkencore të blegtorisë, të studiojnë e të përmirësojnë më tej rajonizimin e bagëtive sipas racave. Vendosja dhe ngarkesa me bagëti e ekonomive bujqësore për çdo njësi sipërfaqe toke brenda rajoneve të caktuara, të mos bëhet në mënyrë mekanike, por, në radhë të parë, në ekonomitë bujqësore që ndodhen rreth e qark qyteteve e qendrave të mëdha industriale dhe pastaj gradualisht në periferi të tyre. Futja e racave të reja, caktimi i rajoneve për zhvillimin dhe mbarëshkrimin e tyre, si dhe shpërndarja e bagëtive të reja të racave të pastra nga ekonomitë bujqësore racore, të bëhen me aprovim të komisionit shtetëror të racave pranë Ministrisë së Bujqësisë. Të mos lejohet në të ardhmen shpërndarja e bagëtive, e damazëve dhe e materialit biologjik jashtë kufijve të rajonizimit.

1. Këtë shpërndarje e bëjnë stacionet bujqësore në rrethet (specialisti i racave) dhe në shkallë kombëtare Ministria e Bujqësisë dhe Instituti i Zooteknisë.

3. — Të përpunohet dhe të vendoset në të gjitha ekonomitë bujqësore dokumentacioni zooteknik (brenda tremujorit të parë të vitit 1981) dhe kohë pas kohe të kontrollohet saktësia e mbajtjes së tij. Në bazë të këtij dokumentacioni, çdo vit të bëhet bonitimi i kafshëve (në radhë të parë i gjedhëve, i dhenve, i dhive, i derrave dhe i njëthundrakëve). Konkluzionet e bonimit të shqyrtohen e të analizohen detyrimisht në të gjitha ekonomitë bujqësore, në rrethet dhe në Ministrinë e Bujqësisë. Në bazë të tyre të përcaktohen rrugët dhe drejtimet kryesore për përmirësimin e punës në të ardhmen.

Të krijohen librat e racave në rrethet kryesore të vendit dhe Libri Shtetëror i Racave në Institutin e Kërkimeve Blegtorale, në të cilët të regjistrohen kafshët e racave, që plotësojnë kushtet e nevojshme sipas kritereve që do të caktojë Ministria e Bujqësisë.

4. — Ministria e Bujqësisë dhe komitetet ekzekutive të këshillave popullore të rretheve herë pas here të organizojnë konkurse e ekspozita blegtorale, gara e vrapime me kuaj, duke dhënë stimuj moralë e çmime, të shoqëruara edhe me ndonjë stimul material inkurajues. Po kështu të organizohen më shumë takime lokale e kombëtare me blegtorë të dalluar, më shumë referime, debate e sesione shkencore. Të gjitha këto të kthehen në shkolla të vërteta dhe të shërbejnë sa më mirë për edukimin dhe për nxitjen e dëshirës e të sedrës revolucionare të blegtorëve për të arritur tregues sa më të lartë, për shkëmbimin e mendi-meve e të përvojës së fituar.

5. — I rekomandohet Këshillit të Ministrave të studiojë mundësinë e krijimit të inspektoriateve shtetërore të farnave e të racave pranë komiteteve ekzekutive të këshillave popullore të rretheve dhe pranë Ministrisë së Bujqësisë, duke përcaktuar njëkohësisht detyrat, të drejtat dhe kompetencat e tyre kryesore.

Për ndjekjen dhe për kontrollin e zbatimit të këtyre konkluzioneve, ngarkohet aparati i Komitetit Qendror të Partisë, i cili herë pas here të informojë për punën që bëhet dhe masat që merren për ta çuar atë më përpara.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

LETËR E KOMITETIT QENDROR TË PPSH DREJTUAR GJITHË ORGANIZATAVE-BAZË TË PARTISË «PËR THELLIMIN E LUFTËS KUNDËR DISA SHFAQJEVE TË HUAJA»

1 tetor 1980

Komiteti Qendror i Partisë dhe shoku Enver kanë theksuar vazhdimisht se edukimi i njeriut të ri, që përbën dhe një ndër detyrat themelore të Partisë e të levave të saj, është një proces i gjatë, i komplikuar dhe i gjithanshëm, që realizohet në luftë për ndërtimin e mbrojtjen e socializmit. Në këtë kuadër Partia ka parë dhe shikon me preokupacion shfaqjet e huaja dhe qëndrimet liberale ndaj tyre.

Pas Plenumit të 4-t të Komitetit Qendror të vitit 1973 dhe Kongresit të 7-të të Partisë janë zhvilluar një punë e një luftë e madhe për të ruajtur pastërtinë e ideologjisë sonë marksiste-leniniste, kulturën socialiste kombëtare, botëkuptimin e moralin komunist, për të formuar e për të përsosur figurën moralopolitike të njeriut tonë të ri. Rezultatet kanë qenë të dukshme në të gjitha fushat.

Gjendja e përgjithshme e shëndoshë, që ekziston në vendin tonë, duhet të na frymëzojë për të çuar përpara luftën kundër shfaqjeve e fenomeneve të huaja. Mësimet e Partisë e të shokut Enver si ta kuptojmë dhe ta luftojmë rrethimin imperialisto-revizionist, si ta kuptojmë dhe ta zhvillojmë luftën e klasave duhet të mbahen gjithmonë parasysht e nga të gjithë. Kurrkujt nuk i lejohej të ulë vigjilencën, të tolerojë, të heshtë e të bëjë sehir shfaqjet e huaja që prekin e prishin ndërgjegjen e njerëzve tanë.

Lufta kundër shfaqjeve të huaja është një aspekt i rëndësishëm i luftës së klasave. Prandaj, si e tillë, ajo duhet të jetë e vazhdueshme, e pandërprerë, konsekuente. Në asnjë rast e në asnjë kohë ajo nuk duhet të zbehet dhe ndaj fenomeneve të huaja nuk duhen mbajtur qëndrime liberale. Organizatat e Partisë duhet të kenë gjithmonë parasysht se presioni i ideologjisë borgjeze e revizioniste, që është i pranishëm, e favorizon përhapjen dhe zhvillimin e shfaqjeve të huaja, të cilat, në një mënyrë

ose në një tjetër, ndikojnë te disa punonjës, bile dhe te komunistë e kuadro.

Për këto arsye, Komiteti Qendror i PPSH tërheq vëmendjen e komiteteve dhe të organizatave të Partisë për të ngritur në një shkallë më të lartë luftën në frontin ideologjik, sidomos kundër disa shfaqjeve të huaja, të cilat, po të lejohen më tej e të mos parandalohen, mund të bëhen të rrezikshme e me pasoja të rënda për fatet e revolucionit e të socializmit.

Duhet luftuar më me vendosmëri kundër hatëreve, favoreve dhe ndërhyrjeve të padrejta. Këto shfaqje të huaja janë më të theksuara në sferën e plotësimit të kërkesave materiale e kulturore, në vendosjen e njerëzve në punë, në strehimin, pasaportizimin, në dhënien e të drejtave të studimit etj. Populli flet për rastet që ndodhin, i njeh ata që bëjnë hatëre e i zgjidhin punët me miqësi, por nuk veprohet me forcën e duhur kundër tyre. Ky qëndrim indiferent shpeshherë është rrjedhim i komprometit, por dhe i frikës nga hakmarrja.

Shqetësuese janë bërë këto shfaqje negative te disa kuadro, të cilët, të prirë nga interesi personal, mundohen t'u krijojnë vetes, familjes, shokëve e miqve privilegje, pajtohen me kërkesat e ndërhyrjet e padrejta, duke njollosur kështu figurën morale të tyre. Gjithashtu, nuk duhen lënë pa u kritikuar nga opinioni shoqëror edhe ata që nuk lënë gur pa lëvizur për të siguruar favore e privilegje jashtë ligjeve e rregullave të shtetit e të shoqërisë.

Në vendin tonë kërkesat e nevojat e njerëzve plotësohen gjithnjë e më mirë. Realizimi i detyrave të planit të shtetit do të rritë pandërprerë nivelin e jetesës dhe të kulturës së masave punonjëse, gjë që do të ushtrojë ndikimin e vet për parandalimin e hatëreve, favoreve etj. Por, mungesat e rritjes në asnjë mënyrë nuk duhet të përligjin fenomenin e hatëreve. Kryesore është puna e Partisë dhe e levave të saj për edukimin e njerëzve, për kuptimin e këtyre fenomeneve, për të krijuar kudo një opinion të shëndoshë. Ndërkohë duhet të rritet kontrolli i masave dhe i organeve shtetërore e ekonomike, të forcohet lufta për zbatimin e ligjeve të shtetit, me qëllim që të frenohen e të parandalohen këto fenomene.

Një luftë më e madhe duhet bërë kundër ushtrimit të profesionit privatist. Punët private i ushtrojnë shumë nga të pazënë të punë, disa prej të cilëve janë kthyer në matrapazë të vërtetë, ata që bëjnë punë sezonale, si dhe shumë punëtorë specialistë, të cilët punojnë privatist pas orarit të punës, kryesisht me mallin e shtetit, që vidhet në forma të ndryshme.

Problemi i ushtrimit të profesionit në mënyrë private duhet parë gjerë, si një mungesë e ndërgjegjes së atyre që e ushtrojnë, por edhe si një dobësi serioze e atyre qytetarëve që pranojnë të kryejnë punëra ndër privatë, të cilët, me veprimin e tyre,

bëhen nxitës të këtij fenomeni të keq. Lufta për parandalimin e këtyre shfaqjeve duhet të përfshijë edhe këta të fundit, mbi të cilët bien dhe pasojat e shijeve jo të shëndosha të atyre që ushtrojnë profesione të paligjshme.

Veçanërisht, ka rëndësi të madhe që organet e shtetit, sidomos ato të ekonomisë komunale e të tregtisë të marrin masa efektive për të plotësuar më mirë në sasi, në kohë e në cilësi shërbimet e ndryshme për të cilat ka nevojë populli. Për këtë çështje ka vendime të posaçme, por, me sa duket, ato nuk zbatohen si duhet, prandaj dhe ndihen mungesa që u hapin rrugë punëve private.

Një kujdes i veçantë i duhet kushtuar edukimit të njerëzve, sidomos të brezit të ri me sjellje të kulturuar e me normat e moralit komunist, me qëndrimin socialist ndaj punës e pronës së përbashkët. Me gjithë luftën e bërë e rezultatet e arritura, përsëri në këto drejtime ka mjaft probleme. Kriminaliteti nuk ka pësuar ndonjë ulje të ndjeshme, bile në disa aspekte ka rritje ose ecën me zigzage. Mjaft të rinj të paedukuar përdorin fjalor banal, kryejnë akte rrugaçërie e sillen keq ndaj vajzave. Janë bërë shqetësuese ato raste skandaloze që kryhen nga disa vagabondë e rrugaçë dhe nuk ndërhyhet me të gjitha forcat e nga të gjithë, për t'i bërë zap, për t'u imponuar atyre forcën e popullit, të ligjeve të diktaturës së proletariatit.

Këto flasin për dobësi të punës edukative të shkollës, të familjes, të organizatës së rinisë e të pionierit, për mungesën e një opinionii të fortë shoqëror. Është e nevojshme që të ngrihet në një shkallë më të lartë lufta e organizatave të Partisë, të organizatave të masave, të organeve të Punëve të Brendshme, të gjykatave popullore e të prokurorisë, të forcohet bashkëpunimi midis tyre nën drejtimin e Partisë, me qëllim që të rritet forca edukuese e parandaluese e frontit unik, duke u mbështetur në përvojën e pasur pozitive që është e pranishme kudo.

... Nuk ka akoma një vlerësim të drejtë për rrezikun e pasojat që kanë emisionet e televizionit të huaj dhe ndikimet e tjera borgjeze në edukimin e në botëkuptimin e njerëzve tanë, në shijet e tyre, në konceptet për punën e për jetën.

Dikur janë marrë mjaft iniciativa e lëvizje të drejta ... për të përsosur figurën morale të rinisë, për të pastruar ndërgjegjen nga skoriet etj. Por ato nuk ndiqen si duhet, bëhet shpesh punë formale e me fushata.

Vendi ynë ka kontakte të shumta me botën e jashtme. Ne dërgojmë dhe presim grupe të ndryshme artistike e sportive. Shumë studentë e specialistë shkojnë jashtë për të mësuar e për t'u kualifikuar. Te ne vijnë mjaft turistë të huaj dhe shqiptarë me banim jashtë atdheut. Duhet bërë kujdes i veçantë që njerëzit tanë që shkojnë jashtë, të ruajnë të pastër figurën e tyre mo-

ralo-politike, të bëjnë një jetë dinjitoze e të ruhen nga ndikimi i «shoqërisë së konsumit». Gjithashtu do rritur vigjilenca e njerëzve tanë ndaj çdo ndikimi të huaj që sjellin kontaktet me njerëzit që vijnë nga jashtë.

Për luftën kundër shfaqjeve të huaja Komiteti Qendror i Partisë herë pas here ka tërhequr vëmendjen, por, siç tregojnë faktet, komitetet e organizatat-bazë të Partisë, organizatat e masave, organet e pushtetit e të ekonomisë nuk po merren si duhet e në mënyrë të vazhdueshme me edukimin komunist të punonjësve, me organizimin e një pune të gjithanshme për të përballuar me sukses këto probleme. Me sa duket ka njëfarë ambientimi me këto fenomene të huaja dhe rrezikshmëria e tyre nënvleftësohet.

Nuk është për t'u çuditur që ka shfaqje të huaja, të tilla edhe do të ketë, sepse në socializëm lufta e klasave vazhdon të zhvillohet e ashpër në të gjitha fushat. Por për t'u shqetësuar është fakti përse shfaqjet e huaja tolerohen e nënvleftësohen? Përse ato nuk luftohen me forcë? Përse nuk punohet me këmbëngulje, me durim e me të gjitha format për edukimin e për korrigjimin e njerëzve? Të merresh me realizimin e detyrave të planit, kjo është me një rëndësi të dorës së parë, por të dobësosh luftën kundër shfaqjeve të huaja, kjo e pengon edhe realizimin e planit, prandaj është dy herë e pafalshme.

Komiteti Qendror i Partisë porositi organet e organizatat e Partisë që të analizojnë me sy kritik punën e bërë për zbatimin e vendimeve të Partisë dhe, në përshtatje me shqetësimet e problemet që kanë, të marrin masa serioze, për të ngritur më lart veprimin revolucionar të punonjësve me komunistët në ballë, duke aktivizuar për këtë qëllim organizatat e masave, si dhe organet e pushtetit e të ekonomisë.

Komiteti Qendror ka besim se organizatat e Partisë, gjithë komunistët do ta kuptojnë mirë e drejt këtë shqetësim dhe do të forcojnë punën politike, ideologjike dhe edukative për edukimin komunist të masave, për ta mbajtur kurdoherë ndezur luftën klasore kundër shfaqjeve të huaja e qëndrimeve liberale ndaj tyre.

Sekretari i Komitetit Qendror të PPSH

Ramiz Alia

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

V E N D I M

I BYROSË POLITIKE TË KQ TË PPSH PËR DISA PROBLEME TË MARRËDHËNIEVE TË SHPËRNDARJES SIPAS PUNËS, TË PLANIFIKIMIT DHE TË FORCIMIT TË KONTROLLIT TË ZBATIMIT TË PLANIT EKONOMIKO-FINANCIAR

4 nëntor 1980

Byroja Politike e Komitetit Qendror të PPSH, në mbledhjen e datës 4 nëntor 1980, me qëllim që të nxitet më tej interesimi i punonjësve dhe i personelit drejtues e tekniko-administrativ të ndërmarrjeve ekonomike dhe kooperativave bujqësore për plotësimin e gjithë treguesve të planit,

V e n d o s i :

1. — Shpërblimi i punës së punëtorëve dhe kooperativistëve në bujqësi të lidhet më mirë me rezultatet e plotësimit të detyrave të planit të prodhimit në sasi, në cilësi dhe në shpenzimet e drejtpërdrejta.

Shpërblimi i punës i personelit drejtues e tekniko-administrativ në kooperativat bujqësore të lidhet edhe me plotësimin e planit të shpenzimeve.

2. — Shpërblimi i diferencuar për cilësi të shtrihet edhe në sektorët e tjerë të industrisë e të minierave, në ato prodhime ku mund të planifikohet prodhimi sipas cilësisë.

3. — Të zbatohet lidhja e shpërblimit të punës së punëtorëve me realizimin e normave të përdorimit të lëndëve të para e të materialeve të tjera; të punëtorëve të reparteve ndihmëse me plotësimin e planit të prodhimit nga repartet ku shërbejnë; të punëtorëve që merren me riparimet kapitale edhe me afatet e garancisë së tyre etj.

4. — Shpërblimi i punës i personelit drejtues e tekniko-administrativ në ndërmarrjet ekonomike të lidhet më mirë me

realizimin e detyrave të planit në sasi, në cilësi e në kosto.

5. — Këshilli i Ministrave të marrë masa për të vënë në jetë propozimet për përsosjen e sistemit të planifikimit e të evidentimit të realizimit të detyrave të planit, si dhe për forcimin e kontrollit me anë të lekut.

Për të gjitha këto çështje Këshilli i Ministrave të nxjerrë vendimet përkatëse.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

*Botohet për herë të parë si-
pas origjinalit që gjendet në
Arkivin Qendror të Partisë*

V E N D I M

I BYROSË POLITIKE TË KQ TË PPSH MBI DISA MASA PËR KUFIZIMIN E MËTEJSHËM TË OBORRIT KOOPERATIVIST DHE PËR TUFËZIMIN E BAGËTIVE TË FAMILJEVE KOOPERATIVISTE

4 nëntor 1980

Byroja Politike e Komitetit Qendror të PPSH, në mbledhjen e saj të datës 4 nëntor 1980, mbasi mori në shqyrtim studimin e paraqitur nga Kryesia e Këshillit të Ministrave mbi disa masa për kufizimin e mëtejshëm të oborrit kooperativist dhe për tufëzimin e bagëtive të familjeve kooperativiste,

Konstatoi:

1. — Politika e Partisë në lidhje me oborrin kooperativist, si ekonomi ndihmëse e me karakter të përkohshëm për plotësimin e disa nevojave të konsumit të familjes kooperativiste, ka qenë dhe mbetet një politikë e drejtë. Zbatimi i kësaj politike ka ndihmuar në rritjen e mirëqenies së fshatarësisë kooperativiste.

2. — Në zbatim të vijës së Partisë në lidhje me oborrin kooperativist, fshatarësia jonë kooperativiste, besnike e vijës së Partisë, tashmë po kalon nga mbajtja individuale në tufëzimin e bagëtive si një formë më e përparuar e administrimit të këtij oborri. Deri më sot janë tufëzuar rreth 52 për qind e bagëtive të imëta të oborreve kooperativiste në të gjithë republikën dhe në disa rrethe ka filluar edhe tufëzimi i lopëve. Tufëzimi është bërë në baza vullnetare, duke ruajtur të drejtën e pronësisë së kooperativistit për bagëtitë e tufëzuara... Është detyrë e Partisë dhe e pushtetit tonë për ta çuar deri në fund tufëzimin e bagëtive të oborrit kooperativist dhe për të përsosur më tej format dhe metodat e tij, në interes të forcimit të mëtejshëm të socializmit në fshat dhe të vetë familjeve kooperativiste.

3. — Me fuqizimin e bazës materialo-teknike të sistemit tonë kooperativist, tashmë janë krijuar mundësi më të mëdha për të përmirësuar më tej furnizimin e fshatarësisë kooperativiste me produkte bujqësore e blegtorale në krahasim me të kaluarën. Në këtë gjendje, kur prodhimi bujqësor e blegtoral në kooperativat është rritur mjaft në krahasim me të kaluarën, roli i oborrit kooperativist, si faktor ekonomik ndihmës për familjet kooperativiste, nuk është e nuk duhet të jetë më ai që ka qenë dikur në të kaluarën. Lind pra nevoja që kooperativistët ta drejtojnë më tepër kujdesin dhe mundin e tyre për fuqizimin e mëtejshëm dhe të pandërprerë të ekonomisë socialiste në fshat, sepse kjo është si për të mirën e kooperativës, të kolektivit, ashtu edhe për të mirën e vetë familjeve kooperativiste.

4. — Në praktikë, gjatë zbatimit të politikës së Partisë në lidhje me oborrin kooperativist, vërehen edhe një sërë shfaqjesh negative, që janë në dëm të ekonomisë së përbashkët dhe e shtrembërojnë karakterin dhe qëllimin e oborrit kooperativist. Këto shfaqje çojnë në nxitjen e tendencës së spekulimit dhe synojnë për ta kthyer oborrin kooperativist nga një ekonomi ndihmëse e përkohshme për konsumin e vetë familjes kooperativiste, në ekonomi të vogla që prodhojnë edhe për tregun. Në të gjitha kooperativat bujqësore konstatohet një gjendje e tillë që numri i bagëtive të oborrit është jashtë mundësive të ushqimit të tyre nga toka e oborrit. Në fakt këto bagëti ushqehen dhe zhvillohen kryesisht me bimët e mbjella të kooperativave dhe të ndërmarrjeve bujqësore.

Shumë familje kooperativiste, të shtyra nga ndjenja e interesit të ngushtë vetjak, dhe në dëm të shoqërisë, kanë bërë ndarje të rreme në familje, duke shtuar bagëtinë në fakt tej normave të Statutit të kooperativave bujqësore dhe ka mjaft raste që një familje kooperativiste e ndarë në mënyrë të rreme në dy e tri a më shumë familje ka praktikisht bagëti dy e tri herë apo edhe më shumë nga ç'duhet të ketë në bazë të Statutit të kooperativave. Veç kësaj, konstatohet se shumë familje kooperativiste mbajnë bagëti më tepër nga sa përcaktohet në Statutin e kooperativave bujqësore.

5. — Shfaqjet negative që vihen re në dinamikën dhe në praktikën e oborrit kooperativist sot kanë filluar të dëmtojnë drejtpërdrejt marrëdhëniet socialiste në prodhim në sistemin tonë kooperativist, sepse ushqejnë ndjenjën e pronës private dhe dëmtojnë interesat e kolektivit.

Për të konsoliduar më tej ndërtimin e socializmit në fshat, për të rritur vazhdimisht mirëqenien e kooperativistëve nëpërmjet mobilizimit të tyre për të shtuar më shumë prodhimet bujqësore e blegtorale në ekonominë e përbashkët, si burimi bazë

për rritjen e të ardhurave, për t'u mbyllur shtigjet shfaqjeve negative në mbajtjen dhe përdorimin e oborrit kooperativist; Byroja Politike e KQ të Partisë,

Vendosi:

1. — Edhe në të ardhmen oborri kooperativist të shërbejë vetëm si ekonomi ndihmëse e familjeve kooperativiste, për të plotësuar ato pjesë të nevojave të tyre me produkte bujqësore e blegtorale që ende nuk u sigurohen dot nga ekonomia kolektive. Oborri kooperativist të konsiderohet gjithmonë si ekonomi ndihmëse e përkohshme dhe nevoja për mbajtjen e tij, gradualisht, do të zhduket me fuqizimin gradual të ekonomisë kolektive, kur kooperativisti, me të ardhurat që do të ketë nga puna e tij në pronën kolektive, të mund të përballojë të gjitha nevojat materiale të familjes edhe pa oborrin kooperativist.

2. — Për t'u prerë rrugën shfaqjeve negative në praktikën e mbajtjes dhe të përdorimit të oborrit kooperativist, të merren këto masa:

a) Familjeve kooperativiste, të cilat nga ndarjet që janë bërë në familje, kanë sot më pak tokë në përdorim sesa normat e caktuara në Statutin e kooperativave bujqësore, të mos u jepet më tokë tjetër.

Toka e oborreve kooperativiste të mbetet ajo që është sot. Toka në përdorim vetjak të familjeve kooperativiste këtej e tutje të ndahet vetëm një herë midis trungut dhe familjes së re që veçohet.

b) Sipërfaqja e tokës që u është dhënë familjeve kooperativiste në përdorim vetjak të mbillet me bimë bujqësore vetëm për nevojat e tyre. Të mos lejohet mbjellja e tokës së oborrit për shitje në treg...

c) Çdo familje kooperativiste, në sipërfaqen e tokës që i ka dhënë kooperativa dhe shteti për përdorim vetjak, të ketë të drejtë të mbajë pula shqerake e lepuj, si dhe deri 10 koshere bletësh, kurse gjithë bagëtia tjetër që i takon oborrit sipas Statutit të kooperativave bujqësore të tufëzohet.

ç) Familjet e reja që krijohen pas datës 1 janar 1981 nga ndarjet, të mos kenë të drejtë të mbajnë as lopë dhe as bagëti të imëta.

3. — Byroja Politike e KQ të Partisë përgëzon gjithë kooperativistët e rretheve që kanë përfunduar me sukses tufëzimin e bagëtive të imëta dhe miraton plotësisht iniciativat që kanë marrë disa kooperativa bujqësore të rrethit të Korçës e të Lushnjës për tufëzimin e lopëve.

Për të rritur më tej kujdesin dhe përpjekjet e kooperati-

vistëve për zhvillimin dhe forcimin e vazhdueshëm të ekonomisë kolektive dhe për të ngritur më tej nivelin e mirëqenies së kooperativistëve, të punohet intensivisht për tufëzimin e plotë të bagëtive të oborreve kooperativiste dhe për përsosjen e metodave të administrimit të bagëtive të tufëzuara. Për këtë qëllim të merren këto masa:

a) Ministria e Bujqësisë, komitetet e Partisë dhe komitetet ekzekutive të këshillave popullore të rretheve, organizatat e Partisë dhe organizatat e masave e ato shtetërore e ekonomike në bazë, të marrin të gjitha masat e nevojshme ideopolitike, ekonomike e organizative për të arritur me vullnetin e lirë të fshatarëve në tufëzimin e plotë në çdo kooperativë bujqësore të bagëtive të imëta të oborreve kooperativiste dhe të të gjitha lopëve, mëshqerrave, mëzetërve e viçave të oborreve kooperativiste, Bagëtitë e tufëzuara, sikurse deri tani, janë e mbeten pronë e familjeve kooperativiste.

Ndërtimi i stallave dhe sigurimi i bazës ushqimore duhet të paraprijnë tufëzimin e bagëtive të oborreve kooperativiste.

b) Në tufat e përbashkëta të bagëtive të pranohen vetëm aq lopë e bagëti të imëta sa kishte çdo familje kooperativiste në datën 1 janar 1981. Edhe pas tufëzimit, familjet kooperativiste të mos kenë të drejtë të shtojnë më tej në këto tufa numrin e lopëve e të bagëtive të imëta dhe të mos zëvendësojnë bagëtitë që skartohen ose që tërhiqen pjesërisht apo tërësisht nga ana e tyre për nevojat vetjake. . .

c) Shpenzimet për ndërtimin e stallave të bagëtive të tufëzuara të përballohen nga kooperativat bujqësore, duke u ndihmuar ato edhe nga shteti me kredi, ose të përballohen edhe nga ndërmarrjet bujqësore në rastin kur këto do të administrojnë edhe bagëti të tufëzuara të oborreve kooperativiste.

Shpenzimet për ushqimin, për pagat e personelit tekniko-administrativ dhe të punonjësve të tjerë që administrojnë bagëtitë e tufëzuara të oborreve kooperativiste, si dhe shpenzimet për nevoja të tjera të prodhimit të tufës, të përballohen nga shitja e produkteve që realizohen nga bagëtitë e tufëzuara.

ç) Të ardhurat që realizohen nga shitjet e produkteve blegtorale të bagëtisë së tufëzuar, pasi të zbriten shpenzimet, t'u ndahen në të holla familjeve kooperativiste në përpjesëtim me numrin e krerëve të bagëtive të imëta dhe me prodhimtarinë e lopëve që kanë tufëzuar.

d) Familjeve kooperativiste t'u paguhet edhe vlefata e kafshëve të prodhimit që skartohen, si dhe ajo e viçave, e qengjave e kecape të lindur e të rritur deri në moshën e këputjes nga mëmat, gjithmonë me çmimet shtetërore të grumbullimit.

4. — Për administrimin e bagëtive të tufëzuara, në bazë të kushteve e mundësive që ekzistojnë, të krijohen sektorë ose

ndërmarrje, të cilat të drejtohen nga kryesitë e kooperativave bujqësore ose nga komitetet ekzekutive të këshillave popullore dhe Ministria e Bujqësisë.

Mënyra e organizimit dhe e planifikimit të treguesve të prodhimit të bagëtive të tufëzuara të bëhet njësoj si për bagëtitë e kooperativave e të ndërmarrjeve bujqësore.

Marrëdhëniet ekonomike dhe shpërblymimi i punonjësve të sektorëve blegtoralë, kur drejtohen nga kryesitë e kooperativave, të jenë njësoj si për të gjithë punonjësit e blegtorisë të kooperativave bujqësore. . .

5. — Menjëherë pas tufëzimit, të merren masa për sigurimin e furnizimit të familjeve kooperativiste me produkte blegtorale.

a) Pas tufëzimit të bagëtive, familjet kooperativiste, si dhe familjet e tjera që banojnë në fshat, pavarësisht nëse kanë ose nuk kanë bagëti, të furnizohen me qumësht ose nënprodukte të tij dhe me mish. Ato familje që kanë tufëzuar bagëti të imëta të furnizohen edhe me lesh të bagëtisë së tufëzuar.

b) Furnizimi dhe shitja e produkteve blegtorale nga bagëtitë e tufëzuara të përfshihet në planin e shtetit. Shitja e këtyre produkteve të bëhet në dyqanet e kooperativës ose të shtetit me të holla në dorë. Dyqane të tilla të ngrihen medoemos në bazë fshati dhe, kur fshatrat janë të përhapura, edhe në bazë lagjesh, duke krijuar pika të shpërndarjes së këtyre produkteve në lagje.

Familjeve kooperativiste, që kanë bagëti të tufëzuara, t'u jepet paradhënie nga shteti, nëpërmjet kooperativës, për periudhën e prodhimit, në masën 80 për qind të të ardhurave neto që krijohen nga bagëtitë përkatëse të tufëzuara, dhe pjesa tjetër t'u jepet në fund të vitit.

c) Ministria e Bujqësisë, Ministria e Industrisë së Lehtë dhe Ushqimore dhe Ministria e Tregtisë së Brendshme t'u japin një ndihmë të veçantë sektorëve të ndërmarrjeve të bagëtive të tufëzuara për ndërtimin e baxhove, për përpunimin dhe tregtimin e qumështit dhe të mishit, duke u siguruar edhe pajisjet më të domosdoshme.

6. — Të merren masa të menjëhershme për heqjen e bagëtive nga qytetet, nga qendrat e banuara industriale dhe nga ndërmarrjet bujqësore. Për këtë, të ndalohet mbajtja e çfarëdolloj bagëtish dhe shpendësh nga familjet që banojnë në qytete, në qendrat e banuara industriale dhe në ndërmarrjet bujqësore. Po kështu, të ndalohet mbajtja e bagëtive nga familjet që banojnë në fshat dhe që nuk kanë pjesëtarë të tyre në marrëdhënie pune me kooperativat.

Bagëtitë që kanë këto familje të hiqen menjëherë. Ato bagëti që kanë vlera zooteknike, të blihen nga ndërmarrjet dhe kooperativat bujqësore. Të tjerat të shiten në ndërmarrjet e grumbullimit.

7. — Për zbatimin e përpiktë të normave të mbajtjes së bagëtive nga oborret kooperativiste, për ndalimin e mbajtjes së bagëtive në qytete, në ndërmmarrjet bujqësore, si dhe në fshat nga ato familje që nuk kanë pjesëtarë të familjes në marrëdhënie pune me kooperativën, organet shtetërore të nxjerrin dispozitat ligjore përkatëse, në të cilat të përcaktohen edhe masa ligjore ndaj atyre që nuk i respektojnë ato.

8. — ...

9. — Për zbatimin e këtyre detyrave, Këshilli i Ministrave të nxjerrë vendime e rregullore të veçanta dhe të ushtrorë kontroll të vazhdueshëm për vënien e tyre në jetë.

Ministria e Bujqësisë, komitetet e Partisë dhe komitetet ekzekutive të këshillave popullorë të rretheve, organizatat e masave dhe gjithë organet shtetërore dhe ekonomike të hartojnë plane pune, në të cilat të përcaktojnë masat konkrete që do të marrin, si puna bindëse me fshatarët, ndërtimi i stallave, ngritja e administratës për bagëtitë e tufëzuara, sigurimi i bazës ushqimore të tyre etj.

Zbatimi i këtyre masave me rëndësi të madhe ekonomike e shoqërore të paraprihet me një punë të dendur politike dhe ideologjike, për të krijuar kudo bindje të thella për drejtësinë e këtij vendimi të Komitetit Qendror të Partisë dhe me masa të gjithanshme organizative dhe materialo-teknike.

Byroja Politike e Komitetit Qendror të Partisë ka besim të plotë se fshatarësia kooperativiste, me komunistët në ballë, të cilët, si gjithnjë duhet të japin shembullin e mirë edhe në këtë çështje të madhe, do t'i kuptojë drejt këto masa dhe do të mobilizohet me të gjitha forcat për të plotësuar me nder detyrat e caktuara nga Partia për intensifikimin dhe modernizimin e bujqësisë, për shtimin me ritme më të shpejta të produkteve bujqësore e blegtorale, për forcimin e rendit kooperativist, për fuqizimin e mëtejshëm të atdheut tonë socialist.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

*Botohet për herë të parë me
ndonjë shkurtim, sipas origji-
nalit që gjendet në Arkivin
Qendror të Partisë*

KONKLUZIONE

TE SEKRETARIATIT TE KQ TE PPSH PER DISA PROBLEME TE PUNES SE PARTISE PER EDUKIMIN E RINISE

6 nëntor 1980

Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë, në mbledhjen e datës 6 nëntor 1980, mori në shqyrtim raportin e paraqitur nga Komiteti Qendror i BRPSH «Mbi zbatimin e detyrave të Plenumit të 4-t të KQ të PPSH për edukimin revolucionar të rinisë dhe luftën kundër shfaqjeve të huaja» dhe arriti në këto konkluzione:

Partia kurdoherë ka treguar një kujdes të veçantë për rininë dhe ka bërë një punë të madhe e të vazhdueshme për edukimin e saj. Gjendja politike e rinisë është e shëndoshë. Ajo shquhet për lidhjet e ngushta me Partinë, për figurën e pastër morale, për nivelin e ngritur arsimor e kulturor. Rinia merr pjesë aktive në tërë jetën politike, ekonomike e shoqërore të vendit dhe me punën plot entuziazëm e mençuri jep një kontribut të madh në ndërtimin e socializmit dhe mbrojtjen e atdheut. Bashkimi i Rinisë së Punës të Shqipërisë si ndihmës aktiv dhe rezervë luftarake e Partisë, ka luajtur dhe luan një rol të shquar në edukimin e rinisë. Ai është forcuar gjithnjë e më shumë dhe është bërë një organizatë e dashur për masat e gjera të rinisë.

Rinia e kupton drejt jetën dhe gjen kënaqësinë e saj në luftë e në punë për ndërtimin e socializmit. Por organizatat dhe komitetet e Partisë, organizatat e masave, sidomos BRPSH duhet të tregojnë kujdes për të zhvilluar te rinia akoma më shumë dhe vazhdimisht ndjenjën e përgjegjësisë për punën dhe pronën socialiste, për të kalitur tek ajo disiplinën, për ta bërë atë që të mendojë më thellë për zbatimin gjerësisht në jetë të njohurive të saj të mëdha e të gjithanshme që ka fituar. Rinia duhet të edukohet që të përqafojë e të zbatojë të përparuarën, të hidhet me vull në novatorizëm, në radhë të parë të edukohet ideologjikisht e politikisht.

Rëndësi t'i kushtohet edukimit të brezit të ri me dashurinë për çdo lloj pune e profesioni, me ndjenjën e kursimit e të punës

me rendiment e cilësi të lartë, me frymën për të punuar kudo ku ka nevojë atdheu, sidomos në sektorë e degë të tilla të ekonomisë, si: në miniera, në ndërtim, në bujqësi etj. Të zhvillohet kudo iniciativa e rinisë për të ndërmarrë aksione të ndryshme që çojnë përpara edukimin, prodhimin dhe mbrojtjen e vendit në shkallë lokale e kombëtare.

Kujdes më të madh duhet të tregojnë organizatat e BRPSH dhe sidomos organet ekonomike për të rinjtë e të rejat e moshës 15-16-vjeçare që punojnë në ndërmarrje e në kooperativa bujqësore. S'ka dyshim që edhe këta duhet të punojnë me disiplinë proletare, por jo në mënyrë të sforcuar. Ndjenja e disiplinës të këto mosha do të futet gradualisht e gjithnjë në ngjitje të vazhdueshme, harmonike, ashtu sikurse bëhet edukimi në shkollë shkallë-shkallë. Të zbatohen me rreptësi orientimet e dhëna për vendosjen në ato vende pune që përputhen me kategorinë personale dhe me moshën e tyre.

Duhet treguar, gjithashtu, më shumë kujdes për t'i futur në gjak rinisë sonë **shpirtin praktik**. Burokratizmi dhe sektarizmi, formalizmi e sentimentalizmi e bëjnë atë të jetë e cekët, të mos ketë iniciativë, të mos jetë praktike. Të rinjtë e të rejat nën kujdesin e vazhdueshëm të Partisë kanë treguar shembuj në jetë e në aksione se janë të aftë të bëjnë çdo gjë. Prandaj të nxitet mendimi dhe pasioni i rinisë për të mësuar sa më shumë zanate, që ajo, kudo e kurdoherë, të jetë në gjendje dhe e papërtuar për të marrë çekanim në dorë e të meremetojë shtëpinë e vet, të marrë furçën e bojën për të lyer dyert e dritaret etj. Një gjë e tillë do të ndihmojë mjaft që të rinjtë e të rejat të kenë përfundime të mira edhe në kurse e në shkolla, të kenë frymëzim e iniciativë praktike, të mos druhen nga puna, të mësojnë mirë dhe të edukohen për të kuptuar drejt jetën, me luftë, me punë dhe jo me rehati.

Brezi i ri me zell dhe gjithnjë e më mirë përvetëson dijet, shkencën e teknikën dhe i vë ato në shërbim të zhvillimit e të përparimit të gjithanshëm të atdheut tonë socialist. Por mundësitë për të ecur më përpara tanimë janë krijuar dhe akoma më të mëdha do të jenë në të ardhmen në vendin tonë. **Prandaj shtrohet detyra që t'i jepet rëndësi e dorës së parë përvetësimit më të gjerë e më të thellë të dijeve, të shkencës dhe kjo kërkon që të përmirësohet e të ngrihet në një nivel më të lartë puna në të gjitha kategoritë e shkollave me shkëputje dhe pa shkëputje nga puna. Organizata e rinisë, organet e arsimit, gjithë mësuesit e pedagogët duhet të nxitin dhe të edukojnë te nxënësit e studentët pasionin e këmbënguljen për të mësuar, për të përvetësuar sa më mirë programin mësimor. Ata duhet të preokupohen kur shohin se në shkollat profesionale dominojnë notat pesa dhe gjashta, se në universitet 25 për qind e studentëve kalojnë me po këto nota, apo**

kur shohin që vetëm 15 për qind e tyre janë anëtarë të bibliotekave të shtetit.

Dëshirës dhe zellit të rinisë për dije shkencore duhet t'i përgjigjet më mirë edhe puna e organeve të pushtetit e të ekonomisë. Ato duhet të llogaritin më mirë e më shumë forcën e madhe të rinisë, aftësinë e saj për të ndërmarrë e për të kryer punë e vepra të mëdha, si në ndërmarrje, ashtu dhe në kooperativa bujqësore. Sot në çdo brigadë prodhimi ka të rinj e të reja me shkollë të mesme, të cilët mund dhe duhet të jenë në ballë të zbatimit të shkencës e të teknikës, të agroteknikës e të zooteknikës. Të luftohen prirjet për nënvleftësimin e kurseve të kualifikimit e të specializimit të ngushtë dhe të ngrihen këto nga ana cilësore. Kushdo që caktohet për drejtimin e tyre ta kuptojë si detyrë me shumë përgjegjësi, të mendojë seriozisht interesin e rinisë sonë, interesin e madh të atdheut e të ekonomisë.

Pas Plenumit të 4-t të KQ të Partisë të vitit 1973 dhe pas Kongresit të 7-të të Partisë, rinia dhe organizata e saj e BRPSH u angazhuan gjerësisht në luftë kundër shfaqjeve të huaja dhe qëndrimeve liberale ndaj tyre. Me gjithë rezultatet e mira të arritura, **presioni i ndikimeve borgjezo-revizioniste mbi vendin tonë, veçanërisht mbi rininë, dhe i mbeturinave të së kaluarës kërkojnë që lufta kundër tyre të jetë e vazhdueshme dhe e organizuar.** Por nuk duhet të ndodhë që për shkak të disa rasteve të veçanta (qofshin këto edhe njëqind ose një mijë në të gjithë vendin), të qëndrimeve jo të drejta ndaj punës e ndaj pronës nga disa të rinj apo të disa sjelljeve të pahijshme që sjellin shqetësime, të bëhen përgjithësime, e të paraqitet çështja sikur ato kanë të bëjnë me gjithë rininë. Kjo duhet kuptuar mirë, në radhë të parë, nga organizatat dhe komitetet e Partisë, por edhe nga vetë organizata e BRPSH që drejtohet nga Partia, sepse në mjaft raste, të nisur nga disa shifra absolute, për shembull për aktet e kriminalitetit, shumë nga të cilat kryhen nga individë të moshës së re, arrihet në përgjithësimin e gabuar sipas të cilit është rinia ajo që bën krimet më të mëdha. Një konkluzion i tillë nuk është real dhe i drejtë, nuk është i bazuar as politikisht, as ideologjikisht. Po që se shkohet nga ky mendim, atëherë duhet pranuar se organizata-bazë e Partisë, që thuhet se ndihmon, korrigjon, edukon etj., në fakt, e neglizhon punën për edukimin e rinisë. Ata komunistë dhe ato organizata ose komitete partie që kritikojnë rininë dhe organizatën e saj, para së gjithash duhet të kritikojnë vetveten. Krahas punës për edukimin e masave punonjëse në tërësi, është e domosdoshme që ata vetë të merren e të influencojnë më mirë edhe tek ai numër i vogël të rinjsh, që kanë bërë faje ose futen në rrugë të gabuar. Pikërisht me këta elementë duhet bërë një punë e madhe dhe e veçantë për t'i larguar nga rruga e gabuar. Shfaqje të huaja e të meta, si kudo,

ka edhe në rini, por për këto duhen bërë të gjitha përpjekjet që të gjenden arsyet dhe të merren masa konkrete, në radhë të parë, për t'i edukuar njerëzit, për t'u tërhequr këtyre vëmendjen kur gabojnë dhe vetëm kur përsëritin gabimet, kur trashin fajet dhe kur puna edukative e kryer nuk bën efektin e duhur, vetëm atëherë duhen marrë masa shtrënguese.

Edukimi i rinisë nuk duhet parë dhe nuk duhet konsideruar vetëm si sferë e punës së organizatës së rinisë. Me këtë çështje merren e duhet të merren më mirë shkolla, bashkimet profesionale dhe bashkimi i grave, institucionet kulturore, artistike, shkencore, sportive, televizioni, kinemaja dhe një sërë institucionesh të tjera të krijuara nga Partia. Komiteti Qendror i BRPSH dhe komitetet e BRPSH në rrethe duhet të nxitin e të ndikojnë, me punën e tyre, që këto institucione të zhvillojnë më mirë veprimtarinë dhe aktivitetin në përputhje me kërkesat e rinisë e t'i shërbejnë sa më mirë zbatimit të drejtë të politikës së Partisë. Vetë rinia dhe organizatat e BRPSH të jenë më aktive në punën e këtyre institucioneve jo thjesht për të bërë diçka së bashku me to, por që këto institucione të punojnë më shumë dhe më mirë për edukimin e rinisë. Komiteti Qendror i BRPSH dhe komitetet e BRPSH në rrethe duhet të thonë më me kompetencë fjalën e tyre për punën e organeve të arsimit për zbatimin e programeve në shkolla, për zhvillimin e shkencës në universitet dhe në shkollat e tjera të larta, të ngrenë më shumë probleme për zhvillimin e letërsisë, të artit, të kulturës, të sportit etj.

Kërkesat dhe interesat e gjerë të rinisë shtrojnë çështjen që për edukimin e saj të përdoren forma e mjete sa më të larmishme. Rinia e sotme është e zhvilluar. Tani janë me dhjetëra mijë të rinj e të reja me shkollë të mesme e të lartë, që kanë nivel kulturor e shkencor të ngritur dhe si rrjedhim kanë edhe kërkesa të ndryshme e më të mëdha. Nga kjo pikëpamje edukimi i rinisë nuk mund të bëhet vetëm në mbledhje, vetëm me ato forma strikte, që shpesh marrin pamje burokratike. Edhe më parë Partia dhe shoku Enver kanë theksuar që në rini duhet të ketë më shumë biseda e takime, ballafaqime e shkëmbime mendimesh për probleme politike dhe shoqërore, kulturore e shkencore, sportive etj. jo vetëm në mbledhjet e organizatës, por edhe jashtë saj. Rinia të ketë më shumë kontakte të drejtpërdrejta me shkrimtarë, artistë, shkencëtarë, me specialistë të degëve të ndryshme etj. Sigurisht këto aktivitete me të rinjtë e të rejat nuk mund të bëhen vetëm nga organizatat e rinisë, por ato duhet t'i organizojnë edhe organizatat e bashkimeve profesionale dhe shkolla, Lidhja e Shkrimtarëve dhe e Artistëve, bibliotekat, shtëpitë e vatrat e kulturës etj.

Organizata e BRPSH duhet t'i kushtojë kujdes edhe argëtimin të rinisë. Dëshira e rinisë për t'u argëtuar është një kërkesë

e drejtë. Organizimi i mirë i kohës së lirë të rinisë jo vetëm e argëton atë, por edhe e çlodh shpirtërisht e fizikisht, nxit studimin dhe krijimtarinë e saj. Në përgjithësi, sot janë krijuar mundësi të shumta për dëfrimin dhe edukimin e rinisë, si: kinemaja, televizioni, teatri, grupet korale, orkestrale e të valltarëve, ku kërcejnë e këndojnë vetë të rinjtë e të rejat që marrin pjesë në to dhe qindra e mijëra të tjerë që i shikojnë e dëfrenjë tok me ta. Sot ka një rrjet të gjerë bibliotekash, vatrash kulture e terrenesh sportive. Prandaj më shumë iniciativë duhet të ketë për të zhvilluar aktivitete të shumëllojshme. Në këtë drejtim duhet treguar më shumë kujdes nga brezi më i rritur për ta kuptuar drejt rininë, sepse, ndodh që shumë kuadro, me funksione në organet e pushtetit e të Partisë, të mos i njohin si duhet nevojat e rinisë së sotme. Çështja shtrohet që të mendohet më shumë për rininë, për nevojat e saj, për ta ngritur atë akoma më lart politikisht e ideologjikisht dhe për ta bërë më të fortë e më të shkathët fizikisht.

Zbatimi i këtyre detyrave kërkon që të përmirësohet e të ngrihet niveli i drejtimit dhe i organizimit të gjithë veprimtarisë së BRPSH, që nga Komiteti Qendror i Rinisë dhe deri te komitetet e saj në rrethe. Të punohet më mirë për zberthimin e direktivave të Partisë jo vetëm në forume, por sidomos në bazë, duke forcuar ndihmën e kontrollin e duke luftuar çdo shfaqje të vetëkënaqësisë dhe të euforisë. T'u kushtohet kujdes forcimit e gjallërimit të jetës së brendshme të organizatave dhe të forumeve të BRPSH, duke ngritur më lart nivelin dhe përmbajtjen e punës së tyre në përshtatje me kërkesat, interesat dhe grup-moshat e rinisë. Nuk është normale që me nivelin e sotëm të rinisë të kemi 55 për qind të sekretarëve të organizatave-bazë të BRPSH dhe 18 për qind të sekretarëve të komiteteve të BRPSH të ndërmarrjeve bujqësore me arsim 8-vjeçar¹ apo që 20 për qind e rinisë të jetë jashtë radhëve të organizatës së BRPSH. Në këtë drejtim duhet parë edhe kualifikimi i kuadrove dhe i aktivitetit të rinisë. Të mos kufizohet puna vetëm me një seminar në vit, por të gjenden forma nga më të ndryshmet për edukimin dhe aftësimin e kuadrove, për nxitjen, instruktimin dhe aktivizimin më të gjerë të kësaj armate të fuqishme të rinisë.

Organizatat dhe komitetet e Partisë në rrethe duhet të merren akoma më mirë me rininë. Çështja shtrohet jo për të dhënë orientime e direktiva të përgjithshme, por për një udhëheqje më të kualifikuar e me horizont më të gjerë, për të ngritur të gjithë opinionin shoqëror për edukimin e rinisë dhe për mobili-

1. Kjo gjendje ndryshoi. Në vitin 1985, niveli i sekretarëve të organizatave-bazë të rinisë të NB-ve me arsim 8-vjeçar zbriti në 31,1 për qind, kurse ai i sekretarëve të komiteteve të rinisë zbriti në 1,6 për qind.

zimin e saj në punë. Të udhëheqësh organizatën e rinisë nuk do të thotë të thërrasësh sekretarët e saj në raport një herë në vit ose të caktosh një komunist që të ndjekë punën e saj, siç veprojnë disa organizata partie, por ta mbash në korent e ta sqarosh rininë për direktivat e Partisë, të njohësh nga afër punën e problemet e saj, të jetosh çdo ditë me masën e rinisë, ta orientosh atë në problemet kryesore që preokupojnë Partinë duke i zhvilluar asaj iniciativën.

Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë shpreh besimin se organizatat dhe komitetet e Partisë, organet e pushtetit e të ekonomisë, organizatat e masave, organizatat e BRPSH dhe organet drejtuese të tyre do t'i studiojnë me vëmendje këto konkluzione dhe do të marrin masa për të forcuar më tej edukimin komunist të rinisë.

Sekretari i Komitetit Qendror të PPSH

Ramiz Alia

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

KONKLUZIONE

TË SEKRETARIATIT TË KQ TË PPSH PËR DISA PROBLEME TË KONSOLIDIMIT TË MËTEJSHËM TË SHKOLLAVE TË LIRA USHTARAKE

9 shkurt 1981

Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë, në mbledhjen e datës 9 shkurt 1981, mori në shqyrtim raportin e paraqitur nga Ministria e Mbrojtjes Popullore «Mbi zbatimin e orientimeve të Partisë për konsolidimin e shkollave të lira ushtarake» dhe arriti në këto konkluzione:

Organet dhe organizatat-bazë të Partisë në terren e në ushtri, organet e pushtetit e të ekonomisë, komandat e njëjësive e të reparteve kanë treguar një kujdes të veçantë për konsolidimin e mëtejshëm të Shkollës së Lirë Ushtarake. Shkollat e lira ushtarake kanë bërë një hap të rëndësishëm përpara, kanë forcuar e kanë çelikosur më tej lidhjen e ushtrisë me popullin, shkrirjen e ushtrisë aktive me atë rezerviste, lidhjen e bashkëpunimin e ushtrisë me Forcat Vullnetare dhe me rininë shkollore të armatosur, kanë integruar më mirë problemet e mbrojtjes në jetën e Partisë e të masave.

Tashmë shkollat e lira ushtarake kanë marrë fizionominë e një institucioni të vërtetë ushtarak dhe po luajnë një rol të rëndësishëm për revolucionarizimin e mëtejshëm të stërvitjes luftarake të të gjitha strukturave. Puna e bërë dhe rezultatet e arritura që nga krijimi i tyre vërtetojnë plotësisht drejtësinë e orientimeve të Partisë për ndërtimin dhe funksionimin e këtyre institucioneve.

Një punë e mirë është bërë gjatë dy vjetëve të fundit për konsolidimin e gjithanshëm, për t'i bërë 50 për qind të të gjitha shkollave të lira model brenda vitit 1980. Në këtë kuadër lindi përvoja e përparuar e Shkollës së Lirë Ushtarake të Vri-serasë në rrethin e Gjirokastrës, e cila, gradualisht, po përgjithësohet në tërë vendin. Këto arritje duhen thelluar më tej në

mënyrë që të zbatohen plotësisht detyrat e rëndësishme që ato kanë për përgatitjen luftarake të të gjithë popullit.

Nga të gjitha masat e popullit në tërësi ka një kuptim të drejtë për Shkollën e Lirë Ushtarake. Por organet, organizatat-bazë të Partisë dhe levat e tyre në terren dhe në ushtri duhet të bëjnë një punë akoma më të madhe për të krijuar një përfytyrim më të plotë për rolin dhe detyrat e këtyre institucioneve të arsimit tonë ushtarak. Rëndësi t'i kushtohet punës edukative me komunistët e masat për zberthimin dhe përvetësimin e mësimave të Partisë për përmbajtjen dhe perspektivën e Shkollës së Lirë Ushtarake. Veçanërisht të luftohen shfaqjet e njëanshmërisë në vlerësimin e strukturave të mbrojtjes, nënvleftësimi i Forcave Vullnetare nga disa komanda e shtabe. Më shumë kujdes të tregohet për të zgjeruar konceptin për Shkollën e Lirë Ushtarake, për të rritur më tej kërkesat ndaj saj që këto shkolla të kthehen në qendra të vërteta të edukimit politiko-ushtarak masiv të të gjithë popullit.

Në këtë drejtim ka përpjekje të mira dhe nga viti në vit është përsosur më tej puna për hartimin e programeve dhe për organizimin e zhvillimit të kësaj përgatitjeje. Por është e nevojshme që komandat e Shkollës së Lirë Ushtarake dhe ato të njësive ushtarake, Ministria e Mbrojtjes Popullore të bëjnë një punë më të studiuar e më shkencore për hartimin e programeve të përgatitjes politiko-luftarake të të gjitha strukturave në shkollat e lira ushtarake. Të mbahen më mirë parasysh niveli arsimor dhe aftësitë ushtarake që fitojnë kontingjentet në shkollat e mesme, të larta si dhe gjatë përgatitjes së tyre disa vjeçare, si: ushtarë, rezervistë, vullnetarë, paraushtarakë. Për këtë qëllim Ministria e Mbrojtjes dhe komandat e njësive të angazhojnë specialistët më të mirë ushtarakë, që, së bashku me Shkollën e Lirë Ushtarake, duke tërhequr gjerësisht edhe mendimin e ushtarëve, të rezervistëve e të vullnetarëve, të ndërtojnë programe të diferencuara që t'u përgjigjen nivelit dhe detyrave në rritje.

Kujdes më i madh të tregohet për rritjen e nivelit shkencor, të cilësisë e të rendimentit të stërvitjes së vogël në Shkollën e Lirë Ushtarake; në mënyrë të veçantë të luftohen shfaqjet e monotonisë, të shabllonizmit e të formalizmit që gjithsecili ta ndiejë se në shkollat e lira ushtarake mëson gjëra të mëdha për mbrojtjen e atdheut. Të punohet që të njihen më së miri armët në përdorim dhe çdo gjë që u duhet ushtarit, komandantit e komisarit, rezervistit, vullnetarit, nxënësit apo studentit. Të bëhet një punë shkencore për zberthimin dhe zbatimin me krijimtari të Artit Ushtarak të Luftës Popullore, të kërkesave të luftës së sotme, duke u dhënë përparësi veprimeve praktike e sidomos taktikës së vogël të ushtarit, të skuadrës, të togës e të kompanisë.

Organet e Partisë në terren e në ushtri, ato shtetërore dhe ekonomike, në bashkëpunim me komandat e njësive, të shtojnë përpjekjet për të kompletuar e për të përsosur më tej bazën materiale të stërvitjes, sidomos në filialet e Shkollës së Lirë Ushtarake, për ta bërë stërvitjen e të gjithë popullit sa më intensive dhe konkrete. Ministria e Mbrojtjes dhe komandat e njësive të ndihmojnë më nga afër shkollat e lira ushtarake, të organizojnë më tepër studime, ndihma, kontrolle, përgjithësimet etj. për t'i përsosur më tej metodat dhe nivelin e zhvillimit të stërvitjes së vogël.

Përgatitja dhe aftësimi i mëtejshëm i kuadrove të të gjitha strukturave mbetet një detyrë tjetër e rëndësishme e këtyre institucioneve. Veçanërisht kujdes t'i kushtohet kualifikimit të kuadrove rezervistë e vullnetarë, që përbëjnë një armatë të madhe për stërvitjen e të gjitha kontingjentëve, me qëllim që ata të jenë pedagogë e ushtarakë të zotë për t'i mësuar popullit artin e të luftuarit në rrugë e në forma të ndryshme. Duke njohur realisht gjendjen, shkallën e njohurive ushtarake të kuadrove, të programohet puna për përgatitjen e tyre në mënyrë kolektive e individuale. Të synohet që ata të zotërojnë detyrën funksionale nga ana teorike, praktike e metodike njëlloj si dhe detyrën shtetërore që kryejnë në terren.

Me punën e madhe që ka bërë Partia, në masën e popullit ka një gatishmëri e kuptim të drejtë për problemet e mbrojtjes. Organet e Partisë dhe komandat e shkollave të lira ushtarake t'i përgjigjen kësaj gatishmërie me masa më të plota organizative për të siguruar një aktivitet politiko-ushtarak masiv gjatë gjithë vitit. Shkolla e Lirë Ushtarake të mos mjaftohet vetëm me stërvitjen e kohës së programuar, por të bashkëpunohet e të bashkërendohet më mirë puna me organet e Partisë e të pushtetit në terren, që kuadrot aktivë të shkojnë sa më pranë efektivave, atje ku punohet e prodhohet, në uzinë, në arë apo në institucione dhe pa i rënduar kontingjentet, kur pranohet vullnetarisht nga ta, në kohën e lirë, jashtë orarit të punës, të organizojnë e të zhvillojnë mësimet teorike e praktike të shkurtra e tërë frymëzim për zberthimin e kërkesave të Artit Ushtarak të Luftës Popullore për njohjen e rregulloreve dhe kurse për komandantët e skuadrave, artilierët, mitralierët e të tjerë. Në mënyrë të veçantë të punohet që i gjithë populli, i madh e i vogël, të aftësohet për t'u mbrojtur nga armët e dëmtimit në masë, të dijë të luftojë kundër tankeve dhe avionëve të armikut. Zhvillimi me nivel e në vazhdimësi i aktiviteteve politiko-ushtarake masive kërkon të angazhohen më mirë edhe kuadrot rezervistë e vullnetarë dhe t'i kushtohet kujdes më i madh zhvillimit të aktiviteteve në filialet e Shkollës së Lirë Ushtarake. Avantazhet e përvojës së përparuar të Shkollës së Lirë Ushtarake të Vriserasë të

njihen mirë nga çdo organizatë partie, organ shtetëror dhe ekonomik në terren e në ushtri, nga çdo komandë dhe të gjejnë zbatim të plotë në të gjitha shkollat e lira.

Zbatimi i këtyre detyrave kërkon të rritet më tej roli udhëheqës i komiteteve dhe i byrove të Partisë që drejtojnë Shkollën e Lirë Ushtarake, që ato të udhëheqin me kompetencë problemet e përgatitjes së popullit ushtar. Në përgjithësi, në punën e tyre ka përmirësime, por ka nevojë që të luftohen më mirë shfaqjet e formalizmit, të cektësisë e të globalizimit në kapjen dhe në zgjidhjen e problemeve. Ato të merren më mirë me zbatimin në praktikë të vijës ushtarake të Partisë, të bëjnë më shumë studime, analiza, konkluzione e përgjithësime për mobilizimin e efektivitetit të të gjitha strukturave, që stërvitet ushtarake të zhvillohen me cilësi e me rendiment të lartë.

Komitetet e Partisë të rretheve duhet të futen më thellë në përmbajtjen e punës së këtyre organeve e të ndihmojnë konkretisht për rritjen e ndjeshmërisë së përgjegjësisë, për kapjen dhe zgjidhjen e problemeve themelore. Zgjedhja sekretar i komitetit të Partisë të Shkollës së Lirë Ushtarake e komisarit të shkollës, ka ndikuar për të rritur punën dhe rolin e këtyre forumeve, por kjo kërkon që komitetet e Partisë të rretheve të shtojnë përpjekjet për t'i ushqyer vazhdimisht me probleme, të dëgjojnë prej tyre herë pas here raporte e informacione për problemet e vijës ushtarake të Partisë, të përgatitjes politiko-luftarake të strukturave dhe të kujdesen për aftësimin e anëtarëve të tyre.

Një ndihmë më të kualifikuar lypset të japin në këtë drejtim veçanërisht komitetet dhe byrotë e Partisë të njësive ushtarake, të cilat i kanë mundësitë më të mëdha, sidomos për zbërthimin e direktivave të Partisë në fushën e mbrojtjes. Ato, kur shtrojnë detyra e marrin vendime për probleme që kanë lidhje me shkollat e lira ushtarake, nëpërmjet komiteteve të Partisë të rretheve, t'ua dërgojnë edhe shkollave të lira ushtarake dhe të ndihmojnë që ato të kuptohen, të zbërthehen e të zbatohen sa më mirë. Organet e Partisë të njësive ushtarake është e domosdoshme t'i kuptojnë e t'i zbatojnë akoma më mirë detyrat që kanë për rritjen e rolit udhëheqës të komiteteve e të byrove të Partisë të shkollave të lira ushtarake.

Të shfrytëzohen më mirë se deri tani avantazhet që kanë komitetet e Partisë të shkollave të lira ushtarake si hallka të rëndësishme për lidhjen e ushtrisë me terrenin, për integrimin e problemeve të mbrojtjes në jetën e Partisë e të masave. Ato të bashkërendojnë më mirë punën e tyre me organet dhe organizatat-bazë të Partisë, me organet shtetërore, ekonomike dhe me organizatat e masave që kanë në juridiksionin e tyre. Ky bashkëpunim të konceptohet më gjerë, të realizohet sidomos

në bazë e të ketë për objekt kryesor njohjen dhe zbatimin e vijës ushtarake të Partisë, studimin e Artit tonë Ushtarak të Luftës Popullore, forcimin e gatishmërisë, të rregullit e të disiplinës në tërë strukturat e mbrojtjes, edukimin e ushtrisë me problemet e ndërtimit socialist etj. Të përgjithësohet në të gjitha shkollat e lira përvoja e Komitetit të Partisë të Rrethit dhe të njësive ushtarake të Përmetit në fushën e integritetit të problemeve të mbrojtjes në jetën e Partisë e të masave.

Rritja e rolit aktiv të rinisë në Shkollën e Lirë Ushtarake është një drejtim i rëndësishëm për të forcuar e për të konsoliduar më tej shkollat e lira ushtarake. Me gjithë përmirësimet, përsëri puna e komiteteve të rinisë të shkollave të lira ushtarake mbetet një hallkë e dobët. Prandaj është e nevojshme që komitetet e Partisë të shkollave të lira ushtarake, të rretheve e të njësive ushtarake, si dhe komitetet e rinisë të rretheve e të njësive të tregojnë më shumë kujdes për t'i gjallëruar më tej komitetet e rinisë të shkollave të lira ushtarake, që të ndiejnë përgjegjësi e të zhvillojnë një aktivitet të gjithanshëm për realizimin e detyrave që u janë ngarkuar. Komiteti Qendror i Rinisë të merret më konkretisht e të japë një ndihmë më të kualifikuar, për t'i nxitur e për t'i vënë në pozita të shëndosha pune komitetet e rinisë të rretheve dhe të shkollave të lira ushtarake.

Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë shpreh besimin se organizatat dhe komitetet e Partisë në terren e në ushtri, organizatat e masave, organet shtetërore, ekonomike, komandat ushtarake, në bazë të këtyre konkluzioneve, do të marrin masa të gjithanshme për të konsoliduar pareshtur shkollat e lira ushtarake si qendra të vërteta të edukimit dhe të përgatitjes ushtarake të të gjithë popullit, me qëllim që gjatë vitit 1981 të gjitha shkollat e lira ushtarake të bëhen shembullore dhe të thellohet më tej përvoja e Shkollës së Lirë Ushtarake të Vraserasë për të ngritur sa më shumë shkolla të eksperiencës së përparuar.

Sekretari i Komitetit Qendror të PPSH

Simon Stefani

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

KONKLUZIONE

TË SEKRETARIATIT TË KQ TË PPSH PËR PASQYRIMIN E REALITETIT SOCIALIST NË LETËRSI DHE NË ARTE

9 shkurt 1981

Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë, në mbledhjen e datës 9 shkurt 1981, mori në shqyrtim raportin e paraqitur nga Lidhja e Shkrimtarëve dhe e Artistëve të Shqipërisë: «Mbi disa probleme të pasqyrimin të realitetit socialist në letërsi dhe në arte». Në mbledhje u theksua edhe një herë se krijimtaria jonë letrare e artistike, e udhëhequr nga mësimet e Partisë e të shokut Enver, ka shënuar arritje të mëdha në të gjitha llojet dhe gjinitë e saj: në poezi, në prozë, në artet figurative, në muzikë, në kinematografi etj. Duke vënë në jetë orientimet e Kongresit të 7-të të Partisë shkrimtarët dhe artistët i kanë kushtuar vëmendje të veçantë pasqyrimin të realitetit socialist.

Kështu, krijimtaria me temën e ndërtimit të socializmit zë vendin kryesor në gjithë raportin tematik të dhjetëvjeçarit të fundit. Por, krahas arritjeve të mëdha në trajtimin e temës aktuale vihen re disa dobësi që kanë të bëjnë me nivelin e ulët artistik dhe hera-herës me ngushtësinë në kapjen e motiveve dhe të problemeve të reja që shtron jeta.

Prandaj Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë,

Porosit:

1. — T'i kushtohet vëmendje e veçantë rritjes së nivelit ideoartistik të krijimtarisë dhe trajtimit të temës që pasqyron jetën e shoqërisë socialiste. Tema e sotme shpesh pasqyrohet cekët, pa forcën e duhur ideoemocionale, pa thellësi mendimi, gjë që zbeh edhe cilësinë e krijimtarisë. Në mjaft vepra, si në poezi, në romane, në filma, në drama, në pikturë e në këngë

ndihen shfaqje të skematizmit, të uniformitetit dhe të monotonisë. Këto dobësi disa herë vijnë nga kuptimi semplot i fenomeneve dhe i problemeve të sotme dhe nga njohja e pamjaftueshme e jetës dhe e proceseve të zhvillimit të shoqërisë nga disa krijues.

Trajtimi me nivel më të lartë artistik i aktualitetit është një domosdoshmëri për lulëzimin e mëtejshëm të letërsisë dhe të arteve. Në temën e sotme, të trajtuar me vërtetësi artistike, më shumë se kudo, shprehen vitaliteti, forca edukuese dhe militantizmi i krijimtarisë. Një art që nuk u bën jehonë problemeve të kohës nuk mund të ketë nivel të lartë artistik. Janë ritmet e jetës socialiste që i japin artit gjallëri dhe e përtërijnë si në përmbajtje, ashtu edhe në formë. Kërkimet në të sotmen përcaktojnë novatorizmin e artit dhe hedhin dritë si në shpjegimin e së kaluarës, ashtu edhe në ndriçimin e së nesërme.

Ngritja e nivelit ideoartistik është një kërkesë e domosdoshme në kushtet e zhvillimit të shoqërisë sonë, të përparimit të kulturës, të shkencës, të shijeve estetike të masave të gjera punonjëse dhe të vetë letërsisë dhe të arteve.

2. — **Rritja e cilësisë është e lidhur ngushtë me konceptimin më të gjerë të temave të realitetit socialist, me pasqyrimin e problemeve të mprehta tipike për shoqërinë.** Letërsia dhe artet tona kanë treguar kujdes për kapjen e momenteve kyç në proceset e sotme të zhvillimit dhe për periudhat e ndryshme të ndërtimit të socializmit, por vëmendje më e madhe duhet treguar për problemet e rëndësishme, me të cilat jeton sot shoqëria jonë. Detyra e çdo krijuesi të talentuar është të kapë fenomenet e reja, duke ndjekur zhvillimin e tyre hap pas hapi, në mënyrë që të pasqyrohet sa më mirë e sotmja, por të ravigjëzohet edhe perspektiva. Nuk duhet pritur që vetë jeta të japë zgjidhje dhe konkluzione të gatshme. Krijuesi militant, i armatosur me botëkuptimin marksist-leninist, nuk mjaftohet vetëm me përshkrimin e fenomeneve dhe të ngjarjeve të realitetit, por zbulon thelbin e tyre, i analizon, duke i dhënë në zhvillim e në perspektivë. Kështu artisti sjell vlera të reja në krijimtari, zgjeron sferën e interesave të lexuesve dhe të spektatorëve.

3. — **Pasqyrimi më i plotë i realitetit socialist kërkon që shkrimtarët dhe artistët të njohin më thellë vijën e Partisë, të jetojnë intensivisht me problemet e jetës dhe të bëjnë përpjekje më të mëdha për formimin e tyre ideologjik e kulturor.**

Është e domosdoshme që çdo artist ta ndiejë vetë nevojën për të njohur më thellë mësimet e Partisë, të jetojë vazhdimisht pranë njerëzve të punës dhe të frymëzohet nga vepra e tyre. Këtu ai do të gjejë burimin e temave dhe heronjtë e veprës së tij. Veprat e mira nuk mund të dalin vetëm nga fantazia, as vetëm nga një vështrim i kufizuar i disa sektorëve dhe aspekte-

ve të shkëputura të realitetit, por nga një njohje e gjithanshme dhe me tendencë të caktuar.

Zbatimi i kësaj detyre kërkon që, duke përfituar nga përvoja e deritanishme, Lidhja e Shkrimtarëve dhe e Artistëve, Ministria e Arsimit dhe e Kulturës, komitetet e Partisë në rrethe dhe institucionet kulturore e artistike të përdorin forma të efektshme e të larmishme dhe të marrin masa konkrete.

Vëmendje e veçantë u duhet kushtuar talenteve të reja, zbulimit dhe edukimit të tyre. Siç porositi shoku Enver, të rinjve «...t'u çelim sytë e ndërgjegjes për realitetin e vendit dhe të popullit tonë»¹. Për formimin më të mirë të tyre të bëhet një punë më e diferencuar që nga nxitja dhe vlerësimi e deri te kurset, seminarët dhe aktivizimi në shtypin e përditshëm dhe periodik. Kujdesi për talentet e reja është një problem i madh partie, pasi ka të bëjë me të ardhmen e letërsisë dhe të arteve tona. Prandaj ka rëndësi të ngrihet më tej niveli i përgatitjes së tyre në shkollat artistike dhe të shtohet interesimi për gjallërimin e rretheve letrare e artistike.

4. — Për t'i dhënë lexuesit dhe spektatorit vepra me nivel të lartë ideor e artistik është e domosdoshme të rriten kërkesat dhe të mos lejohet botimi i krijimeve pa vlera. Shtëpitë botuese «Naim Frashëri» dhe «8 Nëntori», gazeta «Drita», revista «Nëntori», Radiotelevizioni, teatrot dhe institucionet kulturore e artistike të bëjnë një punë më të madhe seleksionuese për t'i dhënë popullit krijimtarinë më të zgjedhur. Kjo është një kërkesë që vjen nga vetë rritja e nivelit kulturor dhe e shijeve estetike të masave të gjera punonjëse dhe nga kushtet e sotme të zhvillimit të shoqërisë sonë. Rritja e kërkesave dhe forcimi i kontrollit kanë të bëjnë me ruajtjen e pastërtisë ideologjike, me luftën kundër shfaqjeve të huaja dhe me nivelin artistik të krijimtarisë. Prandaj organizatat e Partisë dhe organizmat shtetërorë të marrin masa konkrete për forcimin e këtij kontrolli, të luftojnë vetëkënaqësinë dhe euforinë dhe të mos i matin arritjet vetëm me sasinë e krijimtarisë. Sasia ka rëndësinë e saj, por duhen shtuar kërkesat për cilësi të lartë.

5. — Për zhvillimin e mëtejshëm të letërsisë dhe të arteve një rol më të madh duhet të luajnë kritika dhe studimet letrare e artistike. Është e nevojshme që ato ta kthejnë më shumë vëmendjen nga problemet e krijimtarisë së sotme, ndaj veprave të realizmit socialist. Ka rëndësi që kritika dhe studimet të shpjegojnë proceset aktuale të zhvillimit letrar e artistik, duke u ndalur më mirë në problemet që nxjerrin veprat tona dhe zbatimin krijues i metodës së realizmit socialist. Në këtë fushë del detyra e kapërcimit të disa të metave, si trajtimi global dhe karakteri

1. Enver Hoxha, «Për rininë», vëll. II, f. 401.

recensional i kritikës. Me këto probleme të merren më seriozisht organizmat ekzistues studimorë, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Fakulteti i Historisë e i Filologjisë, Instituti i Lartë i Arteve etj. dhe të aktivizohen gjerësisht të gjitha forcat e kualifikuara, që nuk janë të pakta, por që kanë nevojë për një angazhim më konkret dhe të planifikuar mirë.

Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë shpreh bindjen se vazhdimisht, por sidomos sivjet, në festën e 40-vjetorit të Themelimit të Partisë e të Kongresit të saj të 8-të shkrimtarët dhe artistët do të paraqesin vepra të reja me vlera të larta artistike. Ngjarje të tilla të shënuara kurdoherë i kanë nxitur shkrimtarët dhe artistët për vepra militante e të partishme. Në veprat që do të shkruhen e do të publikohen të pasqyrohet në mënyrë të veçantë rruga e lavdishme e popullit tonë nën udhëheqjen e Partisë, me shokun Enver Hoxha në krye, për ndërtimin e socializmit dhe për mbrojtjen e atdheut socialist.

Sekretari i Komitetit Qendror të PPSH

Ramiz Alia

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

PLENUMI I 9-TË I KOMITETIT QENDROR TË PPSH

Tiranë, 25-26 shkurt 1981

KOMUNIKATË

E PLENUMIT TË KOMITETIT QENDROR TË PPSH

Më 25 dhe 26 shkurt 1981, nën drejtimin e Sekretarit të Parë të Komitetit Qendror të PPSH, shokut Enver Hoxha, u mbledh Plenumi i 9-të i Komitetit Qendror të PPSH, i cili mori në shqyrtim raportin e Byrosë Politike të Komitetit Qendror «Përfundimet e arritura në plotësimin e planit të vitit 1980 dhe detyrat për vitin 1981», mbajtur nga anëtari i Byrosë Politike dhe zëvendëskryetar i parë i Këshillit të Ministrave, shoku Adil Çarçani¹.

Pasi diskutoi gjerësisht rreth raportit të paraqitur, Plenumi i Komitetit Qendror e miratoi atë njëzëri dhe mori vendimet përkatëse.

Plenumi i Komitetit Qendror të Partisë vendosi, gjithashtu, të thirret Kongresi i 8-të i zakonshëm i Partisë së Punës të Shqipërisë më 1 nëntor 1981.

Në mbyllje të punimeve të Plenumit të 9-të të KQ të PPSH, Sekretari i Parë i Komitetit Qendror të PPSH, shoku Enver Hoxha, mbajti një fjalim të rëndësishëm.

PLENUMI I KOMITETIT QENDROR TË PPSH

1. Në mbledhjen e sesionit të tetë të legjislaturës së nëntë të Kuvendit Popullor, të datës 14 janar 1982, shoku Adil Çarçani me propozimin që bëri shoku Enver Hoxha, në emër të Komitetit Qendror të Partisë u ngarkua me detyrën e Kryetarit të Këshillit të Ministrave të RPSH.

RAPORT

I BYROSË POLITIKE TË KQ TË PPSH «PËRFUNDIMET E ARRITURA NË PLOTËSIMIN E PLANIT TË VITIT 1980 DHE DETYRAT PËR VITIN 1981»

25 shkurt 1981

Shokë,

Meqenëse analizën për plotësimin e planit të pesëvjeçarit të gjashtë dhe miratimin e projektdirektivave për zhvillimin e ekonomisë e të kulturës për planin e shtatë pesëvjeçar 1981-1985 do t'i shqyrtojmë në një mbledhje tjetër të Plenumit të Komitetit Qendror të Partisë, Byroja Politike mendon që në këtë mbledhje të analizojë kryesisht përfundimet e arritura në vitin 1980, me të cilin u mbyll edhe krejt pesëvjeçari i kaluar, dhe detyrat kryesore që u dalin organeve të Partisë e të shtetit për të plotësuar planin e vitit 1981, që është njëkohësisht edhe viti i parë i planit të ri pesëvjeçar 1981-1985.

Në vitin 1980 punonjësit e vendit tonë, nën udhëheqjen e Partisë me shokun Enver në krye, duke përballuar me sukses bllokadën dhe krizën e gjithanshme ekonomiko-financiare që ka mbërthyer botën kapitalisto-revizioniste, arritën suksese të rëndësishme në të gjitha fushat e ndërtimit socialist dhe të forcimit të mëtejshëm të aftësisë mbrojtëse të atdheut.

Kështu, vëllimi i përgjithshëm i prodhimit industrial në vitin e kaluar, kundrejt vitit 1979, u rrit 7,1 për qind. Ky është edhe ritmi vjetor më i lartë i arritur në krahasim me çdo vit tjetër të pesëvjeçarit të gjashtë. Megjithëse viti 1980 ishte një vit jo i mbarë për bujqësinë, vëllimi i prodhimit bujqësor ishte më i lartë se në tre vjetët e parë të pesëvjeçarit, por më i ulët se ai i realizuar në vitin 1979. Në sektorët e tjerë të ekonomisë, si në atë të transportit, të qarkullimit të mallrave dhe të shërbimeve komunale janë vërtetuar rritje, të cilat kanë qenë mbi dy herë më të larta se ritmi i shtimit të popullsisë. Në sektorët

e arsimit e të kulturës dhe në atë të shëndetësisë u shënuan arritje të mëtejshme.

Produkti i përgjithshëm shoqëror në vitin 1980 u rrit 3,3 për qind, kundrejt atij të realizuar në vitin 1979; vëllimi i investimeve — 8,7 për qind, i eksportit — 17 për qind dhe i importit — 21 për qind, kurse të ardhurat e përgjithshme financiare u rritën 285 milionë lekë.

Viti 1980 u karakterizua, gjithashtu, nga rritja e mëtejshme e autoritetit dhe e prestigjit të Partisë e të vendit tonë në arenën ndërkombëtare. Dalja në dritë e veprave të reja të shquara të shokut Enver Hoxha: «Eurokomunizmi është antikomunizëm» dhe «Hrushovianët», të cilat përbëjnë një kontribut të çmuar të Partisë sonë në luftën kundër revizionizmit modern, kanë pasur një jehonë të gjerë në mbarë botën.

Në këtë mënyrë, edhe gjatë vitit që kaloi, nëpërmjet arritjeve e sukseseve të ekonomisë sonë socialiste, e cila zhvillohet me ritme të qëndrueshme, pa asnjë ndihmë e kredi nga jashtë, dolën në pah me qartësi të plotë epërsia e padiskutueshme e rendit tonë shoqëror socialist, drejtësia e vijës marksiste-leniniste të Partisë sonë në ndërtimin socialist sipas parimit të madh të mbështetjes në forcat e veta, forca e pathyeshme e ideve të marksizëm-leninizmit. Të gjitha këto kanë bërë të rriten besimi, admirimi dhe përkrahja internacionaliste e marksistë-leninistëve revolucionarë dhe e njerëzve përparimtarë në botë ndaj Shqipërisë socialiste dhe Partisë sonë të Punës, të konsolidohet më tej pavarësia ekonomike e vendit tonë dhe të forcohet më tej pozita ndërkombëtare e tij.

I. Për arritjet kryesore në plotësimin e planit të vitit 1980

Në industri, gjatë vitit 1980, në krahasim me vitin 1979, u prodhuan më shumë: 95 mijë tonë karburante, 258 milionë m³ gaz, 110 mijë tonë qymyrguri, 745 milionë kilovat-orë energji elektrike, 97 mijë tonë mineral hekur-nikel, 847 tonë bakër blister, rreth 9 mijë tonë acid sulfurik, 9 mijë tonë plehra kimike, 30 milionë lekë makineri e pajisje, 1 milion copë trikotazhe, 5955 tonë yndyrna ushqimore etj. Rezultate të kënaqshme u arritën në zbulimin e vendburimeve të reja dhe në shtimin e rezervave industriale të naftës, të qymyrgurit, të bakrit, të hekur-nikelit dhe të disa mineraleve të tjera.

Shpenzimet e prodhimit për të dy ministritë e industrisë, nga 289 milionë lekë të planifikuara, u ulën në 326 milionë lekë, ndërsa e ardhura neto në ndërmarrje u shtua për 463 milionë lekë. Rritja e mëtejshme e efektivitetit të prodhimit në industri

pasqyrohet edhe në ritmin relativisht më të lartë të të ardhurave kombëtare të krijuara në këtë degë, në krahasim me rritjen e produktit shoqëror.

Pasi foli për plotësimin e detyrave të parashikuara në sektorët e ndryshëm të prodhimit dhe vuri theksin në disa mosrealizime, shoku Adil Çarçani vazhdoi:

Shkaqet kryesore të mosplotësimit të disa detyrave të planit të vitit 1980 e kanë burimin kryesisht në të metat e punës së organeve të Partisë, të pushtetit e të ekonomisë të të gjitha instancave, sepse:

Së pari, me gjithë punën e bërë, ato nuk kanë arritur që të krijojnë kudo e tek të gjithë bindjen e plotë dhe kuptimin e thellë të situatës në të cilën punojmë e ndërtojmë socializmin, kushtet e bllokadës e të rrethimit, si edhe efektet e krizës së thellë që ka mbërthyer ekonominë e vendeve kapitaliste e revizioniste.

Së dyti, në metodën e punës së tyre dhe në drejtimin e organizimin e ekonomisë vërehen ende mjaft qëndrime burokratike dhe shfaqje të liberalizmit.

Së treti, efekti i punës së kryer nga ana e tyre për forcimin e disiplinës në punë dhe asaj tekniko-shkencore nuk ka qenë në nivelin e kërkuar.

Është e vërtetë se në luftën për realizimin e planit ne jemi ndeshur edhe me vështirësi financiare e materiale, që nuk vareshin vetëm nga ne. Në kushtet e rrethimit e të bllokadës dhe të situatave të ndërlikuara politike dhe ekonomike, organet tona të tregtisë së jashtme nuk mundën as të shesin dhe as të blejnë lëndët e para e materialet e nevojshme në përputhje me planet e miratuara. Kjo ka pasur edhe efektet e veta negative në ekonomi e deri në ndërprerjen e prodhimit në disa ndërmarrje. Është fakt, gjithashtu, se vitin e kaluar edhe kushtet atmosferike dëmtuan rëndë zhvillimin normal të bimëve bujqësore në disa zona të vendit.

Por Partia dhe shoku Enver kurdoherë na kanë mësuar e na mësojnë që, duke i vlerësuar drejt, aq sa janë, faktorët e jashtëm, ne njëkohësisht duhet të analizojmë me objektivitet, me frymë të thellë kritike e me ndjenjë të lartë përgjegjësie ata faktorë që varen nga ne, nga puna jonë. Prandaj ne duhet të ndalemi, në radhë të parë, në atë se si i ka kryer secili nga ne detyrat që na kanë ngarkuar Komiteti Qendror i Partisë dhe Këshilli i Ministrave, se si kanë drejtuar e punuar dhe si janë mobilizuar organet dhe organizatat e Partisë dhe organet shtetërore e ekonomike për kapërcimin e vështirësive dhe për plotësimin e planit në të gjithë treguesit. Me këtë frymë ne duhet të kërkojmë e të japim llogari në këtë mbledhje të Plenumit të Komitetit Qendror.

Byroja Politike dhe Këshilli i Ministrave kanë qenë vazhdimisht të preokupuar për gjendjen ekonomike e financiare të vendit, për plotësimin e planit dhe për problemet që kanë dalë. Nuk ka mbledhje që të mos shqyrtohen e të mos analizohen probleme nga më të rëndësishmet që lidhen me zhvillimin e ekonomisë dhe të mos caktohen orientime e detyra për zgjidhjen e tyre. Komitetet e Partisë dhe organet e tjera të Partisë e të shtetit në rrethe, ministritë dhe institucionet e tjera qendrore, gjithashtu, kanë bërë përpjekje më të mëdha për të përmirësuar nivelin e punës drejtuese e organizuese, për t'i dhënë një ndihmë më të efektshme bazës.

Por Byroja Politike mendon se në punën për drejtimin e ekonomisë, duke filluar nga ne drejtuesit kryesorë, me gjithë përmirësimet, ende nuk po punohet e nuk po luftohet me atë këmbëngulje e rigorozitet që kërkohet për kontrollin e zbatimit me përpikëri të vendimeve e të detyrave të caktuara. Ne ende nuk e kemi ngritur në nivelin e duhur ndjenjën e përgjegjësisë, që secili punonjës të njohë si duhet gjendjen në sektorin e punës që mbulon, të evidentojë problemet dhe të organizojë punën e të marrë vetë masa për ndjekjen dhe për zgjidhjen e tyre, ose të ngarkojë e të kontrollojë organet e tjera përkatëse.

Plenumi i 7-të i Komitetit Qendror të Partisë u shtroi detyra konkrete ministrive e institucioneve të tjera qendrore, si edhe komiteteve ekzekutive të këshillave popullorë të rretheve që t'u japin një ndihmë më të madhe e më të organizuar ndërmarrjeve, sidomos për një drejtim e organizim më të kualifikuar të prodhimit. Me gjithë përmirësimet që janë bërë, përsëri, si nga ministrat dhe nga drejtuesit e tjerë të organeve shtetërore, ashtu edhe nga organet e organizatat e Partisë, në këtë drejtim vërehen të meta e dobësi të theksuara. Veçanërisht, kontrolli dhe vënia përpara përgjegjësisë e komunistëve dhe e punonjësve, e organeve shtetërore dhe ekonomike për realizimin e planit në sektorët që mbulojnë dhe për zbatimin në kohë e me cilësi të vendimeve e të detyrave çalon mjaft. Sidomos aparatet përkatëse angazhohen ende shumë e nuk po çlirohen nga ajo punë burokratike e rutinë, nga harxhimi i kohës së çmueshme për të shkruar informacione operative dhe për të marrë në zgjidhje probleme të çastit, sidomos të furnizimit materialo-teknik, që edhe këto nuk i bëjnë si duhet. Disa herë ata dalin edhe mbi organet e zgjedhura, duke mos nxjerrë mësimet e nevojshme nga porositë e vazhdueshme të Partisë për rrezitqet që sjell një tendencë e tillë.

Disa kuadro drejtues të komiteteve të Partisë dhe të komiteteve ekzekutive të këshillave popullorë të rretheve një pjesë të madhe të kohës e kalojnë gjoja me kontrollin operativ të ecurisë së punimeve bujqësore gjatë fushatave të ndryshme, du-

ke kaluar brenda ditës nga një ekonomi e sektor në tjetrin, duke bërë vërejtje e duke dhënë këshilla e porosi disa herë në këmbë, me dhe pa kompetencë, të cilave në të shumtën e rasteve, as që u kthehen për të parë se si zbatohen. Fakti që gjatë vitit merren zotime për kapërcimin e prapambetjeve dhe jepen parashikime që shumë herë nuk vërtetohen, tregon se, me gjithë «punën operative», gjendja nuk njihet mirë, analizat e faktorëve dhe efektet e masave për realizimin e detyrave të planit janë të përcipta e të pasakta.

Në çdo analizë që kemi bërë në Byronë Politike dhe në Këshillin e Ministrave, si edhe në mbledhjet e mëparshme të Plenumit të Komitetit Qendror të Partisë, është tërhequr vazhdimisht vëmendja e organeve dhe e organizatave-bazë të Partisë në ministritë e në institucionet e tjera qendrore, në rrethe e në ndërmarrje, se ato ende nuk u kushtojnë kujdesin dhe preokupacionin e nevojshëm vendosjes së një disipline rigoroze në punë, të një disipline të hekurt teknike e shkencore në të gjitha proceset e prodhimit industrial e bujqësor dhe vënies përpara disiplinës së Partisë e asaj shtetërore të të gjithë kuadrove, komunistëve dhe punonjësve që nuk i kryejnë si duhet detyrat. Lufta kundër mosrespektimit të rregullave e parametrave teknikë, kundër lëshimeve në shkeljen e disiplinës, kundër javashllëkut e zvarritjeve nuk është në atë nivel që caktuan Plenumi i 7-të dhe i 8-të i Komitetit Qendror të Partisë.

Organizimi i punës kërkimore-shkencore dhe eksperimentalo-studimore, megjithëse u morën disa masa, nuk i përgjigjet si duhet zgjidhjes së problemeve teknike të përvetësimit e të përsosjes së mëtejshme të teknologjisë së prodhimit. Këtë gjë e tregojnë më së miri, sidomos rënia e nxjerrjes së naftës në vendburimin e Gorishtit, ritmet e ngadalshme në arritjen e kapaciteteve prodhuese dhe të treguesve të tjerë tekniko-ekonomikë të parashikuar në projektet e një varg veprave të reja, planifikimi në një nivel të ulët dhe zbatimi në një nivel edhe më të ulët i masave agroteknike për disa prodhime bujqësore etj.

Me gjithë porositë e vazhdueshme të Komitetit Qendror të Partisë, organet e Partisë, organet shtetërore dhe ekonomike edhe vitin e kaluar nuk u morën sa e si duhet më njohjen, me studimin, me përgjithësimin e me zbatimin e përvojës së përparuar, si hallka kyç më e rëndësishme në mobilizimin dhe në shfrytëzimin e rezervave të brendshme për plotësimin e detyrave të planit në të gjithë treguesit. Për këtë është folur shumë dhe diçka është bërë e bëhet, por duhet të pranojmë se ajo ende nuk njihet në thellësi, nuk studiohet me vëmendje. Akoma nuk kemi arritur në atë që cilido që kërkon të përfitojë nga kjo përvojë e të arrijë rezultate të mira, duhet njëkohësisht të parashikojë medoemos e me saktësi edhe se çfarë do të ndreqë

e do të plotësojë, çfarë do të përshtatë e do të përvetësojë, çfarë do të programojë e do të zbatojë në sektorin e tij.

Këto të meta e dobësi, që përmendëm më sipër, nuk janë të panjohura, ato vazhdimisht na i ka vënë në dukje Partia dhe kundër tyre punohet e luftohet. Por e keqja është se disa prej tyre po përsëriten, me gjithë zotimet që janë marrë për zhdukjen e tyre. Këtë nuk duhet ta lejojnë organet dhe organizatat e Partisë, organet e pushtetit, si edhe të gjitha levat e tjera.

Pa mohuar sukseset, por duke vënë theksin në të metat e në dobësitë që vërehen në punën e Partisë, të organeve shtetërore e të organizatave të masave, të gjithë të nxjerrim konkluzione shumë më të thella dhe ta organizojmë, ta bëjmë më të mprehtë e më të vendosur luftën për pakësimin dhe për zhdukjen e tyre, jo vetëm me autokritikë dhe me fjalë të përgjithshme, por me programim masash konkrete ideopolitike, organizative e teknike, për të siguruar me çdo kusht realizimin e planit të këtij viti.

Kjo do të përbëjë edhe një nga garancitë për të arritur suksese në plotësimin e planit të pesëvjeçarit të shtatë që do të miratojmë.

II. Për projektplanin e zhvillimit të ekonomisë e të kulturës për vitin 1981

Detyrat e planit për zhvillimin e ekonomisë e të kulturës për vitin 1981 janë studiuar e janë vendosur duke u mbështetur në projektplanin e pesëvjeçarit të shtatë 1981-1985. Ato mbajnë parasysh jo vetëm nevojat gjithnjë në rritje të ekonomisë, por edhe mundësitë reale që ekzistojnë për arritjen e tyre.

Në bazë të parashikimeve e të llogaritjeve për zhvillimin e të gjitha degëve të prodhimit material, në vitin 1981, kundrejt vitit 1980, produkti shoqëror i vendit parashikohet me një rritje prej 7,3 për qind dhe të ardhurat kombëtare 8,9 për qind.

Në planin e vitit 1981, në kuadrin e gjithë punës studimore që u bë për hartimin e projektplanit të pesëvjeçarit të shtatë, janë përcaktuar edhe përpjesëtimet e nevojshme midis anëve të ndryshme të riprodhimit të zgjeruar socialist, midis degëve të prodhimit material, si edhe midis treguesve të veçantë të planit, duke përdorur për këtë qëllim studime të veçanta dhe një sistem të gjerë bilancesh në vlerë dhe në natyrë.

Detyrat e planit të vitit 1981 janë të argumentuara e të përputhura më mirë me burimet njerëzore, materiale, financiare e valutore, duke mbajtur parasysh, si kurdoherë, parimet marksiste-leniniste të zhvillimit të ekonomisë. Në kuadrin e projektplanit të ri pesëvjeçar, edhe në vitin 1981 përparësi i është

dhënë zhvillimit të nënndarjes së parë të prodhimit shoqëror, pra prodhimit të mjeteve të prodhimit. Duke e ruajtur gjithnjë rolin udhëheqës të industrisë në ekonomi, në vitin 1981 parashikohet të harmonizohet më mirë zhvillimi i industrisë me fuqizimin e mëtejshëm të bujqësisë, që është baza e ekonomisë dhe që në kushtet e sotme të situatës ndërkombëtare dhe të gjendjes reale të ekonomisë sonë, merr një rëndësi të jashtëzakonshme e vendimtare.

Në vitin 1981 të ardhurat kombëtare janë parashikuar të rriten më shpejt se produkti shoqëror. Ato mbështeten jo vetëm në rritjen e prodhimit, i cili është gjithnjë faktori kryesor, por edhe në rritjen e efektivitetit të shpenzimeve materiale, të fondeve kryesore prodhuese dhe në gjithë masat e tjera që sigurojnë një regjim të fortë kursimi. Rreth 44 për qind të të ardhurave kombëtare janë planifikuar të sigurohen nga rritja e rendimentit shoqëror të punës, i cili përbën hallkën kryesore nga ku duhet të kapemi fort, jo vetëm gjatë vitit 1981, por edhe në gjithë vitet e pesëvjeçarit të ri, për rritjen e efektivitetit të ekonomisë. Si rezultat i rritjes së rendimentit shoqëror të punës, është parashikuar që pjesa e të ardhurave kombëtare që kalon si produkt për shoqërinë, të rritet me përparësi ndaj produktit për vete. Respektimi i këtyre raporteve lidhet drejtpërsëdrejt me nevojën e realizimit frontal të të gjitha detyrave të planit të prodhimit, të rendimentit, të kostos, të treguesve financiarë etj. Vetëm kështu do të mund të financohet rregullisht zhvillimi i ekonomisë.

Nevojat e zhvillimit të vendit, zënia me punë e forcave të reja aktive, sigurimi i qëndrueshmërisë së mirëqenies së popullit dhe, brenda mundësive, rritja e mëtejshme e saj, forcimi i aftësisë mbrojtëse, diktojnë nevojën që në vitin 1981 norma e akumulimit të parashikohet relativisht e lartë, rreth 30,7 për qind nga 26,8 për qind në vitin 1980, ndërsa fondet e akumulimit rriten rreth 26,5 për qind. Rritja në këtë masë e fondeve të akumulimit brenda një viti është e domosdoshme dhe krejt e mundshme. Ajo mbështetet, në radhë të parë, në rritjen e parashikuar të vëllimit të të ardhurave kombëtare.

Partia, si kurdoherë, duke i dhënë përparësi shtimit të fondeve të akumulimit, asnjëherë nuk ka lejuar të ulen fondet e konsumit që lidhen me sigurimin dhe me ngritjen e mirëqenies së masave punonjëse. Për këtë qëllim, në vitin 1981, kundrejt vitit 1980, ato janë parashikuar të rriten 4,6 për qind dhe, në këtë bazë, të ardhurat reale mesatare për frymë 6 për qind, nga të cilat në fshat 8,5 për qind.

Këto janë, në formë të përmbledhur, detyrat kryesore që përmban plani i vitit 1981. Sipas degëve të ekonomisë, ato paraqiten si më poshtë:

Prodhimi i përgjithshëm industrial në vitin 1981, kundrejt vitit 1980, është parashikuar të rritet 6,8 për qind. Si kurdoherë, në tërësinë e rritjes së prodhimit industrial, përparësi i është dhënë rritjes së prodhimit në degët e industrisë së rëndë, si kusht i domosdoshëm që siguron, për këtë vit dhe për vitet e tjera të pesëvjeçarit, ritme të shpejta zhvillimi për ekonominë në tërësi dhe vë në baza më të sigurta edhe rritjen e parashikuar të mallrave të konsumit.

Nuk është nevoja të ndalemi këtu në shifrat e planit dhe në detyrat që dalin për çdo degë të industrisë veç e veç. Por e shohim me vend të theksojmë, se në ballë të të gjitha këtyre detyrave qëndron si gjithnjë, industria energjetike, në përgjithësi, dhe ajo e nxjerrjes së naftës dhe e mineraleve në veçanti.

Detyrat për nxjerrjen e naftës e të gazit për vitin 1981 janë caktuar në bazë të mundësive reale të vendburimeve ekzistuese dhe të vendburimeve që janë zbuluar kohët e fundit. Në bazë të studimeve e të llogaritjeve të bëra, është parashikuar që nxjerrja e naftës të jetë 19 për qind më e madhe se në vitin e kaluar. Rreth gjysma e sasisë së prodhimit të naftës është llogaritur të nxirret nga vendburimet e vjetra... ndërsa gjysma tjetër nga vendburimet e reja ekzistuese, që janë vënë ose që janë duke u vënë në shfrytëzim.

Organet dhe organizatat e Partisë, organet ekonomike dhe punonjësit e naftës duhet të marrin të gjitha masat e nevojshme politike, organizative dhe teknike që, veçanërisht vendburimet e zbuluara rishtas, të shfrytëzohen me kujdes e me ekonomi, me projekte teknike të bazuara shkencërisht, që prej tyre të merret sasia maksimale e mundshme e naftës dhe të mos lejohet që pjesa më e madhe e saj të mbetet nën tokë për shkak të një shfrytëzimi jo të rregullt e të pastuiduar. Por, njëkohësisht, të mos lejohet e të parandalohet me kohë edhe shfrytëzimi joracional i tyre...

Gjatë këtij viti parashikohet të vihen në punë mjaft puse të reja. Për të realizuar detyrat e prodhimit jo vetëm në tërësi, por edhe në mënyrë ritmike, është e domosdoshme që pusët të vihen në shfrytëzim në afatet e caktuara sipas grafikëve që janë hartuar. Çdo shkelje e këtyre grafikëve komprometon realizimin e planit. Prandaj këto detyra duhet të zërthehen konkretisht për çdo pus, t'i bëhen mirë të qarta çdo punëtori, specialisti e kuadri dhe, si nga Ministria e Industrisë dhe e Minierave, ashtu edhe nga komitetet e Partisë dhe komitetet ekzekutive të këshillave popullore të rretheve përkatëse, të organizohen ndihma, kontrolli dhe ndjekja sistematike për zbatimin e tyre me përpikëri e pa asnjë të çarë.

Komitetet e Partisë dhe organizatat-bazë të zhvillojnë një punë edukuese më intensive me të gjithë punonjësit e nxjerrjes së naftës dhe të luftojnë që në fillim çdo prirje për të kthyer sytë e për të përqendruar forcat në vendburimet e reja dhe për të lënë pas dore vendburimet ekzistuese. Të dyja këto prirje janë me

pasoja të dëmshme. Të marrim sasinë e parashikuar në vendburimet e reja, po të marrim njëkohësisht sasinë e parashikuar edhe në vendburimet e vjetra ekzistuese.

Me gjithë rezultatet premtuese të arritura deri tani në përdorimin e metodave intensifikuese e të dyta, ato janë ende të pamjaftueshme dhe deri diku në fazën eksperimentale. Prandaj edhe sasia e naftës që nxirret me këto metoda është relativisht e vogël. Duke u nisur nga këto, Komiteti Qendror i Partisë shtron detyrën që, gjatë vitit 1981, të bëhet kthesa e nevojshme në përdorimin e gjerë industrial të këtyre metodave, në radhë të parë të atyre metodave intensifikuese që konsiderohen si më efektive.

Në vitin 1981 industria e naftës e fillon prodhimin me vendburime të zbuluara e të njohura si asnjë vit tjetër, por kjo në asnjë mënyrë nuk duhet të bëhet shkak për të larguar vëmendjen dhe për të pakësuar kujdesin qoftë edhe për një çast nga kërkimet për të zbuluar vendburime të tjera të reja naftë e gazi, për të shtuar rezervat në vendburimet e njohura dhe për të llogaritur sa më me saktësi rezervat e tyre. Përmirësimi i cilësisë së punimeve dhe futja e metodave të reja më të përsosura në kërkime, kanë qenë dhe mbeten detyrat më të rëndësishme për specialistët e sektorit të kërkimit, për Institutin e Naftës e të Gazit dhe për sektorët e ndryshëm shkencorë, të cilët duhet të punojnë më shumë e me ndjenjë më të madhe përgjegjësie për të shfrytëzuar më racionalisht e në mënyrë më intensive pajisjet që disponojnë dhe veçanërisht pajisjet gjeofizike, makinën llogaritëse elektronike për interpretimin e të dhënave sizmike etj.

Në industrinë energjetike, krahas punës për shfrytëzimin optimal të aftësive prodhuese të hidrocentraleve, për të siguruar një furnizim të pandërprerë të përdoruesve me energji dhe avull teknologjik, të luftohet më tej për uljen e shpenzimeve, sidomos të lëndëve djegëse në termocentralet. Në të njëjtën kohë, të merren masa për një normim më të shtrënguar e më të kontrolluar dhe për një kursim akoma më të madh të energjisë nga të gjithë përdoruesit, të mëdhenj apo të vegjël qofshin ata.

Edhe detyrat për nxjerrjen e mineraleve në vitin 1981 mbështeten në rezervat e zbuluara dhe në aftësitë nxjerrëse të minierave. Prodhimi i qymyrgurit në vitin 1981 është parashikuar të rritet 8 për qind ndaj vitit 1980, i hekur-nikelit — 62 për qind, ndërsa i kromit, është parashikuar të jetë pothuajse në të njëjtin nivel.

Kërkohet që këto detyra të realizohen ritmiksht në çdo minierë, të vjetër e të re, në çdo sektor. Në gjendjen e tanishme, Ministria e Industrisë dhe e Minierave, dhe në mënyrë të veçantë, organet e Partisë dhe të pushtetit në rrethet Tiranë, Tepelenë e Mat, vëmendje të veçantë të tregojnë për Minierën e Valiasit e të Memaliajt, që janë dy minierat më të mëdha të

qymyrgurit dhe për Minierën e Kromit në Batër, për t'i nxjerrë ato medoemos e përfundimisht nga prapambetja qysh këtë vit, duke siguruar në kohë, në radhë të parë, fuqinë punëtore dhe bazën materialo-teknike të planifikuar.

Forcimi i mëtejshëm i disiplinës në punë dhe i disiplinës teknike, organizimi i punës për hartimin e projekteve e të pasaportave teknike të shfrytëzimit, plotësimi ritmik i punimeve minerare dhe rritja e efektivitetit të tyre, për të pasur kurdoherë fronte pune të mjaftueshme, përmirësimi i cilësisë së qymyrgurit për të rritur fuqinë kalorifike dhe të cilësisë së mineralit të kromit e të bakrit për të rritur rentabilitetin e tyre, janë nga problemet dhe detyrat që kërkojnë më shumë punë e përpjekje për t'i kryer e për t'i zgjidhur në përputhje me kërkesat që shtron plani i këtij viti.

Në kombinatin metalurgjik «Çeliku i Partisë», . . . duke u mbështetur në përvojën dhe në besimin e fituar, gjatë këtij viti është parashikuar që prodhimi i koncentratit të hekurit të arrijë në 190 mijë tonë, kundrejt 79 mijë tonëve të realizuar në vitin 1980. Veçse kjo kërkon një vëmendje të madhe dhe një mobilizim të gjithanshëm të të gjithë punëtorëve e specialistëve, për t'u dalë përpara problemeve që lindin dhe për t'i zgjidhur ato në kohë. Zbatimi rigoroz i teknologjisë së prodhimit dhe i rregullave të sigurimit teknik nuk duron asnjë lloj shkeljeje të disiplinës teknike dhe asnjë shkeljeje të hallkave të zinxhirit metalurgjik. Çdo shkelje në këtë drejtim, ashtu sikurse ka ndodhur, është me pasoja shumë të rënda për prodhimin.

Në planin e këtij viti prodhimi i industrisë mekanike parashikohet të rritet 5 për qind. Kritja është relativisht e vogël, për arsye se këtë vit janë parashikuar masa të rëndësishme për studimin dhe projektimin e veprave industriale që do të ndërtohen me forcat tona gjatë pesëvjeçarit të ri, të cilat kërkojnë një punë të kujdesshme e me përgjegjësi të madhe. Aktualisht, përpara punonjësve të industrisë mekanike del si një detyrë mjaft e mprehtë prodhimi i pajisjeve dhe i makinerive në vend e sidomos për objektet që do të projektojmë e do të ndërtojmë me forcat tona, si edhe prodhimi dhe përmirësimi i cilësisë së pjesëve të ndërrimit. Mirëmbajtja dhe shfrytëzimi sa më i plotë i kapaciteteve prodhuese kërkojnë pjesë ndërrimi jo vetëm në sasi e në llojshmëri, por, në radhë të parë, të jenë precize e rezistente. Në qoftë se harxhojmë më shumë metal për të prodhuar një pjesë ndërrimi dhe pastaj harxhojmë përsëri për ta rigjeneruar ose për ta zëvendësuar atë, për shkak se konsumohet para kohe, këto tregojnë se duhen bërë përpjekje më këmbëngulëse për të ngritur nivelin e ndërgjegjes e të aftësive profesionale të punonjësve të këtij sektori për të përmirësuar teknologjinë e prodhimit dhe për të forcuar kontrollin e disiplinën.

Në vitin 1981 prodhimi i përgjithshëm bujqësor, kundrejt vitit 1980, parashikohet të rritet 13 për qind, ndërsa kundrejt vitit 1979 — rreth 8 për qind. Në disa nga prodhimet bujqësore e blegtorale, për shkak të realizimeve të ulëta që u arritën në vitin 1980, rritjet janë më të mëdha. Kështu, prodhimi i drithërave të bukës, ndaj vitit 1980, parashikohet të rritet 11 për qind, i luledielliit — 26 për qind, i pambukut — 48 për qind, i patates — 44 për qind, i duhanit — 43 për qind. Rritje të ndjeshme parashikohen edhe në prodhimet e tjera bujqësore e blegtorale. Këto detyra janë të mëdha, por edhe plotësisht reale e të mundshme për t'i arritur. Mjafton të përmendim faktin, se disa nga rendimentet e parashikuara në planin e vitit 1981, pothuajse janë arritur në vitet 1975, 1976 dhe 1979.

Bilancet ekonomike, që janë hartuar në bazë të prodhimit bujqësor të parashikuar në plan, janë shumë të shtrënguara, ato nuk pranojnë mosrealizime në asnjë lloj prodhimi, qoftë në drithëra apo bimë industriale, qoftë në perime e patate dhe në prodhime blegtorale e frutore. Burime të tjera plotësuese ekonomia nuk ka. Çdo gjë është llogaritur. Prandaj, detyrat e parashikuara për zhvillimin e bujqësisë gjatë këtij viti, Partia dhe gjithë punonjësit e bujqësisë duhet t'i konsiderojnë si detyra minimale. Gjithë mobilizimi, lufta dhe përpjekjet tona duhet të synojnë për tejkalimin e tyre.

Masat që duhen marrë për arritjen e objektivave në bujqësi janë të njohura nga të gjithë. Çështja është të përsosim më tej organizimin e zbatimit të tyre. Një ndër këto masa, për të cilën ka tërhequr vazhdimisht vëmendjen Komiteti Qendror i Partisë është rritja e efektivitetit të bazës materialo-teknike të bujqësisë. Nuk është as normale, as e pranueshme që në rrethe dhe ekonomitë bujqësore, me kushte objektive pak a shumë të ngjashme dhe me të njëjtat sasi pune e materiale të harxhuara, të merren shtesa në prodhim me diferenca të tilla, që arrijnë deri dy herë e më shumë, kryesisht për arsye subjektive. Përdorimi sa më i harmonizuar i faktorëve njerëzorë me ata materialo-teknikë aktualisht përbën rezervën më të madhe dhe kushtin vendimtar për plotësimin e detyrave në bujqësi. Pa e ngritur këtë anë të veprimtarisë prodhuese në një nivel më të lartë shkencor, nuk mund të merren prodhime më të mëdha e me shpenzime më të pakta, nuk mund të ngrihet efektiviteti ekonomik i bujqësisë.

Në këtë kuadër, trajtimi shkencor i tokës, sigurimi i farnave e i damazëve me kapacitete të larta prodhuese, përdorimi racional i ujit dhe i plehrave kimike e organike, përmirësimi i vazhdueshëm i teknologjisë së prodhimit, dhe për të gjitha këto mundësitë i kemi, mbeten edhe për vitin 1981 ndër problemet më të rëndësishme që duhet të zgjidhim në fushën e bujqësisë.

Organet dhe organizatat e Partisë, organet shtetërore dhe

ekonomike, në radhë të parë Ministria e Bujqësisë, një vëmendje më të madhe t'i kushtojnë prodhimin të drithërave të bukës. Me nivelin e arritur vitin e kaluar nuk u plotësuan tërësisht nevojat e blegtorisë me ushqime të koncentruara, gjë që nuk mund të mos reflektojë negativisht edhe në shtimin e prodhimeve blegtorale, dhe nuk u zbatuan orientimet e Partisë për të forcuar më tej rezervat e drithit në ekonominë bujqësore... Këtë nuk mund e nuk duhet ta lejojmë të vazhdojë më gjatë. Ndryshe do të ndodhemi përpara një gjendjeje serioze. Masat për realizimin e detyrave të planit për shtimin e prodhimin të drithërave të bukës duhet të parashikohen të plotë e të zbatohen pa lëshime...

Me po këtë vëmendje duhet të ndiqet edhe plotësimi i planit të pambukut, lulediellit e ullirit, panxharsheqerit e duhanit. Prodhimi i tyre ishte më i ulët sesa një vit më parë. Si rrjedhim i kësaj, ekonomia u vu përpara vështirësish të tilla, të cilat nuk mund të kapërceheshin pa cenuar detyrat për zhvillimin e disa sektorëve të tjerë.

Punonjësit e bujqësisë, nën udhëheqjen e organeve e të organizatave të Partisë, duhet të hidhen frontalisht në luftën për plotësimin e të gjitha detyrave të planit të këtij viti, por në mënyrë të veçantë, ata duhet të përqendrojnë vëmendjen në masat për blegtorinë, ku gjendja nuk është aspak e kënaqshme, ndërsa detyrat e planit janë të mëdha. Në vitin 1981, kundrejt vitit 1980, prodhimi i qumështit për ndërmarrjet e kooperativat bujqësore të marra së bashku, parashikohet të rritet 27 për qind, i mishit — 16 për qind dhe i vezëve — 13 për qind. Furnizimi i popullit me prodhime blegtorale, për të cilat herë pas here janë ndier edhe mungesa e vështirësi, bëhet edhe më i mprehtë këtë vit, kur i gjithë vendi ynë do të hidhet në aksionin e madh për tufëzimin e bagëtive të familjeve kooperativiste. Tufëzimi i bagëtive të oborreve, që duhet të kryhet, siç është parashikuar në vendimin e Byrosë Politike, jo vetëm nuk duhet të çojë në uljen e prodhimin, por, përkundrazi, duhet të çojë në shtimin e tij me ritme më të shpejta se çdo vit tjetër të kaluar. Është kjo një arsye që detyrat e parashikuara në planin e vitit 1981 për rritjen e prodhimin blegtoral, duhet të plotësohen me çdo kusht. Kjo kërkon që në kuadrin e të gjitha masave për bujqësinë, kujdesit për blegtorinë t'i kushtojmë vëmendjen kryesore, për ta nxjerrë atë patjetër nga gjendja jo e kënaqshme në të cilën ndodhet.

Hallka kyç që përcakton arritjen e kësaj detyre ka qenë dhe mbetet forcimi i bazës ushqimore. Këtu duhet të bëjmë kthesën rrënjësore dhe kjo kthesë duhet të fillojë medoemos qysh këtë vit, qysh këtë pranverë. Me rendimente të tilla të ulëta, 25-40 kuintalë njësi ushqimore për hektar, siç marrin sot shumica e ekonomive bujqësore, nuk mundet në asnjë mënyrë të

përballohen detyrat që kemi parashikuar. Prandaj masat që do të çojnë në dyfishimin e rendimentit të foragjereve, krahas rritjes së aftësive prodhuese të kullotave natyrore, përbëjnë drejtimin kryesor ku duhet të vënë mirë shpatullat Partia dhe organet e pushtetit.

Në planin e vitit 1981 detyra të rëndësishme janë parashikuar edhe për zhvillimin e pemëtarisë. Në krahasim me mesataren vjetore të arritur në pesë vjetët e fundit (1976-1980), në vitin 1981 prodhimi i frutave do të rritet 12 për qind, i agrumeve — 14 për qind, i ullinjve — 35 për qind dhe i rrushit — 26 për qind. Sikurse shihet detyrat nuk janë të vogla.

Caktimi i këtyre objektivave lidhet ngushtë jo vetëm me nevojën për të plotësuar më mirë kërkesat e tregut për fruta, rrush e agrume, por edhe me realizimin e planit në degë të ndryshme të industrisë përpunuese, me rritjen e eksportit dhe me zënien me punë të një numri të konsiderueshëm njerëzish.

Rritja e efektivitetit të investimeve që janë kryer e që do të kryhen për pemëtarinë, nëpërmjet intensifikimit të shërbimeve dhe zbatimit me disiplinë shkencore të masave për shpejtimin e futjes në prodhim e për të marrë rendimente më të larta, veçanërisht në blloqet e reja të mbjella këta 10-15 vjetët e fundit, si edhe përmirësimi i punës për organizimin më të mirë të shpërndarjes, tregtimit e përpunimit të frutave, përbëjnë probleme dhe detyra të rëndësishme që duhen mbajtur më mirë parasysh, si nga Ministria e Bujqësisë dhe organet e saj vartëse, ashtu edhe nga organet grumbulluese, përpunuese e tregtuese.

Realizimi me sukses ose jo i detyrave në bujqësi përcakton realizimin me sukses ose jo të detyrave edhe në sektorë të tjerë të ekonomisë. Ja përse është e domosdoshme të jepet alarmi e të ngrihen në këmbë e tërë Partia, tërë organet shtetërore e të bujqësisë, të gjithë punonjësit e bujqësisë e të sektorëve të tjerë, të mëdhenj e të vegjël, për të punuar me të gjitha forcat dhe për të marrë të gjitha masat e nevojshme për të kryer në mënyrë shembullore punimet e shërbimet në bujqësi, që nga mbjellja e gjer në vjelje, që tani në muajt e parë e gjer në fund të vitit. Parulla e Partisë: «Bujqësia çështje e të gjithë popullit» të bëhet realitet e të mos mbetet si slogan. Punonjësit e kuadrot e bujqësisë, në radhë të parë, t'i vënë mirë shpatullat planit e t'i realizojnë patjetër detyrat, por edhe ata të industrisë, të transportit, të ndërtimit, të tregtisë, të ekonomisë komunale etj. t'i përgjigjen deri në një bujqësi me zbatimin plotësisht të detyrimeve të tyre karshi saj, sepse nuk po e kryejnë mirë këtë detyrë.

Vëllimi i eksport-importit për vitin 1981 parashikohet të rritet përkatësisht 22,4 dhe 24,5 për qind më shumë se realizimi

i vitit 1980. Rritje të ndjeshme në eksport do të kenë veçanërisht prodhimet e naftës, mineralet, prodhimet bujqësore, të industrisë së lehtë dhe ushqimore etj.

Deficitet e krijuara në vitin 1980 dhe plani i këtij viti shtrojnë si një detyrë tepër të ngutshme para organeve dhe organizatave të Partisë, organeve shtetërore dhe atyre ekonomike, që plotësimin e planit të eksportit, në të gjithë zërat, në sasinë, në cilësinë dhe në kohën e duhur ta kenë në qendër të vëmendjes së tyre dhe ta ndjekin çdo ditë e vazhdimisht. Në të njëjtën kohë, të luftohet më mirë për shkurtimin e importit dhe për prodhimin në vend të mjaft makinerive, pajisjeve, lëndëve të para e materialeve që sot importojmë.

Organet e tregtisë së jashtme të përmirësojnë metodën e punës së tyre, të tregohen më të zhdërvjellëta, më të shkathëta, më të shpejta në veprimet tregtare, në studimin dhe në gjetjen e tregjeve për shitjen e të gjitha mallrave të eksportit. Më shumë të luftojnë edhe për cilësinë e mallrave të eksportit, duke rritur bashkëpunimin me prodhuesit dhe kontrollin e mallrave për eksport që ata prodhojnë. Gjendja shumë e madhe e mallrave të eksportit në depo e në porte dhe vështirësitë e krijuara në plotësimin e detyrave të planit deri në ndërprerjen e prodhimit në disa degë e sektorë nga mosardhja e materialeve nga importi, ngarkojnë me përgjegjësi të rëndë organet e tregtisë së jashtme. Ato, duke filluar nga Ministria e Tregtisë së Jashtme, duhet të reflektojnë më thellë në kritikën e vazhdueshme që u kanë bërë Komiteti Qendror i Partisë dhe Këshilli i Ministrave, të forcojnë më shumë frymën e disiplinës, ndjenjën e përgjegjësisë dhe të bëjnë një luftë më të vendosur ndaj çdo shfaqjeje justifikimi.

Vëllimi i investimeve për sektorin shtetëror dhe atë kooperativist për vitin 1981 parashikohet të jetë 5,4 për qind më i madh se në vitin 1980, kurse ai i ndërtim-montimeve — 3,2 për qind më i madh. Rritje më e ndjeshme e tyre është parashikuar të bëhet për ndërtime me karakter prodhues.

Si rrjedhim i masave që do të merren për intensifikimin e punimeve në veprat që vazhdojnë dhe në ato që do të fillojnë në vitin 1981, është parashikuar që nga 270 vepra kufi, të vihen në shfrytëzim të plotë ose të pjesshëm 150 vepra. Kryerja e këtyre detyrave kërkon që vetë Ministria e Ndërtimit me organet e saj vartëse dhe organet investitore të marrin masa të gjithanshme për të zgjidhur në kohë problemet që dalin për sigurimin e projekteve e të preventivave për prodhimin e makinerive e të pajisjeve të objekteve në përputhje me afatet e dorëzimit të veprave, për përqendrimin e punimeve etj. Në këtë kuadër, të zbatohen masa më të thelluara e më të studiuara dhe

të gjenden rrugë të reja për uljen e mëtejshme të kostos së ndërtimeve, duke filluar sidomos nga projektimi, prodhimi i materialeve të ndërtimit dhe në zbatim.

III. Për disa probleme kryesore ku duhet të përqendrojmë më shumë e më mirë vëmendjen gjatë vitit 1981

Plani i pesëvjeçarit të shtatë 1981-1985, nga përmasat e detyrave dhe ritmet e zhvillimit, është më madhështori në krahasim me pesëvjeçarët e mëparshëm. Ai mbështetet tërësisht në burimet njerëzore, materiale dhe financiare të brendshme dhe do të realizohet pa asnjë kredi e ndihmë nga jashtë. Në këtë pesëvjeçar, plani i vitit 1981 zë një vend shumë të rëndësishëm, se nga realizimi me sukses i detyrave të caktuara në planin e vitit 1981, varet në një masë të madhe edhe plotësimi i detyrave në vitet e ardhshme të kësaj pesëvjeçari të shtatë.

Problemet dhe detyrat që dalin për plotësimin e planit të vitit 1981, janë të shumta e të gjithanshme. Ato janë të lidhura në mënyrë organike me njëra-tjetrën. Këto probleme i ka ngritur herë pas here Komiteti Qendror i Partisë. Edhe rrugët e zgjidhjes së tyre janë dhënë. Por, duke vlerësuar drejt të gjitha detyrat që ka shtruar Partia për realizimin e planit në mënyrë frontale, Byroja Politike mendon se gjatë vitit 1981, vëmendja e organeve dhe e organizatave-bazë të Partisë, e organeve shtetërore dhe ekonomike, e organizatave të masave dhe e gjithë punonjësve, në luftën dhe në përpjekjet për plotësimin e tij, të përqendrohet sidomos në disa drejtime.

1. — **Të marrim të gjitha masat e nevojshme që plani të realizohet në çdo ndërmarrje e kooperativë, në çdo degë e sektor të ekonomisë në të gjithë treguesit tekniko-prodhues dhe ekonomiko-financiarë.** Edhe në plenumet e mëparshme, sidomos në Plenumin e 6-të e të 7-të të Komitetit Qendror, Partia ka shtruar me forcë nevojën që të kuptohet kurdoherë e më mirë nga të gjitha organet e Partisë e të shtetit, se ekonomia jonë është një e vetme, e pandarë, se plani i zhvillimit të ekonomisë e të kulturës përbën një unitet. Plani nuk është vetëm prodhimi, as vetëm sasia e cilësia, por edhe furnizimi materialo-teknik, kostoja e rendimenti, shpërndarja e shitja, rentabiliteti e plotësimi i detyrimeve ndaj buxhetit dhe organeve të bankës etj.

Edhe plani dhe realizimi i tij përbëjnë, gjithashtu, një unitet. Prishja e këtij uniteti, që vjen nga mosrealizimi i planit në një sektor apo degë të ekonomisë, sjell me vete edhe gjithë ato prishje të raporteve e të përpjesëtimeve të drejta që janë parashikuar në plan. Për këtë, edhe përpjekjet e çdo ndërmarr-

jeje, kooperative bujqësore, të komiteteve ekzekutive të këshillave popullore të rretheve dhe të çdo ministrie e institucioni tjetër qendror për të realizuar një për një treguesit në natyrë dhe në vlerë të planit, duhet të lidhen kurdoherë ngushtë me domosdoshmërinë për të ruajtur përpjesëtimet e planifikuara. Në këtë drejtim roli i Komisionit të Planit të Shtetit dhe i Ministrisë së Financave, si edhe i organeve të tjera të planifikimit ekonomik-financiar për të siguruar kurdoherë zhvillimin përpjesëtimor të ekonomisë sipas detyrave të parashikuara, ende nuk është në lartësinë e duhur.

Partia dhe shoku Enver vazhdimisht kanë vënë në dukje se, kur nuk realizohet plani diku, goditjet zinxhir, që ndodhin në procesin e plotësimit të tij në ndërmarrje të tjera, janë të pashmangshme. Se çfarë pasojash ka kjo, mjafton të përmendim vështirësitë e mëdha që kemi pasur vitin e kaluar në mjaft degë të ekonomisë vetëm se nuk u realizuan detyrat në nxjerrjen e naftës, nuk u eksportua gjithë sasia e kromit dhe nuk u plotësua plani në bujqësi. . . Organizatat-bazë të Partisë, ashtu edhe organet shtetërore dhe ekonomike në të gjitha hallkat, duke i analizuar e ndier thellë këto rrjedhime, të reflektojnë shumë më tepër për përgjegjësitë që kanë dhe për masat që duhet të marrin për përmirësimin e punës së tyre në çështjet thelbësore të drejtimit të ekonomisë.

Komitetet e Partisë në rrethe dhe organizatat e Partisë në ministritë e në institucionet e tjera qendrore, në ndërmarrje, në kooperative e kudo të bëjnë një punë më të madhe ideopolitike e organizative, në radhë të parë, për të krijuar kudo një botëkuptim më të gjerë e më të plotë për atë unitet dhe për ato lidhje të ngushta që duhet të ekzistojnë ndërmjet planit dhe plotësimit të tij. Është e domosdoshme të bëhet metodë e përhershme analize e drejtimi jo vetëm sa prodhove, çfarë dhe si e prodhove, por edhe me ç'lëndë të para e fond page, me ç'rendiment e cilësi, ç'u bë me prodhimin, shkoi në destinacionin e caktuar dhe në kohën e duhur, u realizuan të ardhurat e fitimit, u derdhën të hollat në bankë etj., etj.

Këto nuk janë çështje që u përkasin vetëm drejtuesve të ekonomisë, por gjithë punëtorëve e kooperativistëve. Prodhimi shoqëror, të ardhurat kombëtare dhe efektiviteti i prodhimit ose të ardhurat reale të popullsisë janë pjesë përbërëse të vepërimitarisë së përditshme të të gjithë punonjësve. Ato realizohen dhe krijohen në ndërmarrje, në kooperativë, në repart e në brigadë, nga çdo punëtor e kooperativist. Secili prej tyre, sipas mësimëve të Partisë, ka të drejtë e detyrë të marrë pjesë gjallërisht në hartimin e planeve, por e ka, gjithashtu, për detyrë të mobilizohet me të gjitha forcat për ta plotësuar planin aty, në frontin e punës që i takon dhe t'i kërkohet e të japë llogari

për këtë. Çdo lëshim dhe interpretim i gabuar në këtë drejtim nuk është në interes të ekonomisë dhe të vetë punonjësit. Por mobilizimi dhe përpjekjet e punonjësve për zgjidhjen e këtyre çështjeve do të varen shumë nga ajo se sa puna e Partisë do të bëhet konkrete dhe e lidhur ngushtë me detyrat e përditshme të punonjësve.

Nga organet dhe organizatat e Partisë kërkohet, gjithashtu, t'u bëhet një luftë më e vendosur edhe praktikave të gabuara që vihen ré në lidhje me kuptimin dhe me vlerësimin e detyrave të planit e të anëve të veçanta të tij. Partia jonë, në politikën e saj për zhvillimin ekonomik e shoqëror të vendit, i ka dhënë dhe i jep kurdoherë përparësi prodhimit të mjeteve të prodhimit ndaj prodhimit të sendeve të përdorimit, por gjithnjë brenda raporteve që burojnë nga skemat e riprodhimit të zgjeruar socialist. Por, pasi vendosen me plan këto raporte, askush nuk ka të drejtë, në ndërmarrje apo në kooperativë, në komitetin ekzekutiv të këshillit popullor apo në ministri që, duke u nisur nga parimi i përparësisë, të preokupohet e të marrë masa për të plotësuar detyrat e planit në disa prodhime kryesore në dëm ose duke lënë pas dore disa prodhime të tjera, që konsiderohen të vogla. Një praktikë e tillë globaliste çon në injorimin e parimit të plotësimit të nevojave që kanë ekonomia dhe populli. Kjo gjë ka sjellë e sjell dëme serioze.

Ekonomia dhe populli kanë nevojë për çdo gjë dhe aq sa janë parashikuar në planet e shtetit, kanë nevojë për prodhimet kryesore, por kanë nevojë edhe për ata që quhen artikuj të vegjël e shumë të vegjël. Në përputhje me këto nevoja e detyra, janë parashikuar edhe investimet, mjetet materiale e financiare etj. Të luftosh për të realizuar detyrat e planit në prodhimet kryesore — kjo është e domosdoshme por, duke u nisur nga kjo arsye, të lësh mënjane ose të mos tregosh kujdesin e duhur për artikujt e tjerë — kjo është e palejueshme. Prodhimit të drithit Partia i ka dhënë e i jep përparësi në tërësinë e detyrave të bujqësisë, por ekonomisë dhe popullit i nevojiten edhe prodhimet blegtorale, si: qumështi, mishi, vezët etj., bile i nevojiten në sasi e në kohë të caktuara. Të lësh pas dore e të nënvlehtësosh prodhimin e fasules apo të perimeve e të frutave me arsyetimin e gabuar se iu kushtua kujdes drithit e bimëve industriale, megjithëse edhe në këto prodhime nuk janë realizuar detyrat e planit, kjo është e papranueshme.

Për të përmirësuar drejtimin dhe organizimin e punës, për të forcuar kontrollin dhe disiplinën në të gjitha aspektet e saj, në bazë të orientimeve të Byrosë Politike e të fjalës së shokut Enver të 22 prillit të vitit të kaluar, kohët e fundit Këshilli i Ministrave nxori disa vendime të posaçme.

Me këto vendime përcaktohen një varg masash për përsos-

jen e drejtimit me plan të ekonomisë. Në bazë të tyre, disa artikuj që deri tani janë planifikuar në vleftë, duke filluar nga viti 1981, do të planifikohen në natyrë. Planifikimi sipas cilësisë do të shtrihet edhe në mjaft prodhime industriale e bujqësore. Detyrat e rendimentit të punës konkretizohen më mirë edhe me tregues në natyrë në shkallë reparti, fabrike e ndërmarrje, me qëllim që niveli i rendimentit të punës të mos bëhet pengesë për prodhimin e artikujve të vegjël e shumë të vegjël. Ulja e kostos do të planifikohet për çdo njësi prodhimi dhe do të zërthehet e do të ndiqet gjatë zbatimit në çdo hallkë të prodhimit. Janë parashikuar masa për evidencimin dhe kontrollin e shpenzimeve të prodhimit, janë zgjeruar kompetencat e organeve financiare e bankare për forcimin e disiplinës së planit dhe asaj financiare.

Krahas me këto, për të lidhur më mirë rezultatet e prodhimit me ato ekonomike e financiare dhe për të nxitur më tej interesimin e punonjësve të bujqësisë për shtimin e prodhimit dhe për realizimin e të gjithë treguesve të tjerë, shpërblimi i punës do të bëhet jo vetëm në vartësi me rezultatet e plotësimit të planit të prodhimit në sasi, por edhe sipas cilësisë e të shpenzimeve të drejtpërdrejta që bëhen. Shpërblimi i diferencuar për cilësinë do të shtrihet edhe në prodhime të tjera industriale. Edhe për personelin drejtues tekniko-administrativ në bujqësi, si edhe në degë të tjera të ekonomisë, shpërblimi i punës do të lidhet më mirë me realizimin e detyrave të planit, si edhe me tregues të tjerë të tij.

Të gjitha këto masa, që kanë të bëjnë me përsosjen e drejtimit dhe me zbatimin me konsekuencë të politikës së drejtë të Partisë në fushën e marrëdhënieve të prodhimit, me thellimin e parimit të shpërblimit «sipas punës, sasisë dhe cilësisë», kanë për qëllim të rritin ndërgjegjen dhe ndjenjën e përgjegjësisë së çdo punonjësi, të forcojnë më tej disiplinën në punë e në prodhim dhe të lidhin më ngushtë e më drejtpërdrejt punëtorët e kooperativistët dhe gjithë personelin drejtues e tekniko-administrativ me prodhimin, me përmirësimin e cilësisë, me kursimin e materialeve e të lëndëve të para, me uljen e kostos dhe rritjen e rentabilitetit.

Prandaj, kuptimi dhe zbatimi drejt i këtyre vendimeve marrin një rëndësi të veçantë. Organizatat e Partisë duhet të shpjegojnë me argumente bindëse drejtësinë e këtyre vendimeve, oë të kuptohet thellë përmbajtja e tyre politike e ideologjike. Në qoftë se ndonjëri, si rriedhim i zbatimit të këtyre vendimeve, do të marrë një pagë më të ulët sesa merrte më parë, këtë ai duhet ta kuptojë jo si një ulje të pagës, por se më parë merrte një pagë ose shpërblim të pamërituar plotësisht. Por edhe në qoftë se ndonjëri, për të kompensuar këtë, do të kërkojë uljen e normës së punës ose zbutjen e kërkesave për cilësi më të lartë, kjo do të thotë

se ai nuk i ka kuptuar thellë përmbajtjen dhe qëllimin e këtyre vendimeve. Zbatimi i tyre duhet të shoqërohet me punë e me përpjekje shumë më të mëdha nga gjithsecili për të ngritur kualifikimin, për të forcuar kontrollin dhe ndjenjën e përgjegjësisë. Të gjitha këto duhet të sjellin në praktikë shtimin e prodhimit, përmirësimin e cilësisë, rritjen e rendimentit të punës, uljen e kostos.

Nga ana e tyre organet shtetërore dhe ekonomike të marrin masa organizative e administrative që këto vendime të gjejnë zbatim të përpiktë dhe në kohën e duhur. Të njëjtën punë sqaruese duhet të bëjnë në linjën e tyre organizatat e bashkimeve profesionale, sepse çdo pakujdesi, lëshim e shtrembërim gjatë zbatimit të tyre, mund të shkaktojnë pakënaqësi dhe pasoja të tjera të padëshirueshme.

2. — Të forcojmë e të thellojmë më tej masat për shfrytëzimin e plotë të aftësive prodhuese ekzistuese. Në planin e ardhshëm pesëvjeçar, duke filluar nga viti 1981, është parashikuar ndërtimi i mjaft veprave të reja ekonomike. Por, duke vënë theksin në nevojën e zhvillimit më intensiv të ekonomisë, Komiteti Qendror i Partisë dhe Këshilli i Ministrave mbajnë parasysh se shfrytëzimi i plotë i bazës ekzistuese prodhuese përbën rezervën më të madhe për shtimin e prodhimit industrial e bujqësor. Shumë uzina e fabrika ende nuk punojnë me kapacitetet e projektuara. Në mjaft të tjera, për arsye të ndryshme punohet me një dhe e shumta me dy ndërresa, kurse ka mundësi dhe është e leverdishme që të punohet edhe me tri ndërresa. Në disa ndërmarrje ekzistojnë «vende të ngushta», të cilat me investime të pakta mund të zgjerohen duke u hapur rrugë vënies në shfrytëzim më të plotë të reparteve e të sektorëve të tjerë, që pikërisht për këtë arsye, punojnë me aftësi të kufizuara. Ka uzina e fabrika që nuk shfrytëzohen plotësisht jo më tepër për mungesë të lëndëve të para nga importi, por nga vendi, sikurse ka makineri e pajisje që nuk përdoren tërësisht ose nuk përdoren fare për të meta e dobësi të theksuara.

Në planin e vitit 1981 është parashikuar që 85 për qind e rritjes së prodhimit industrial të sigurohet nga shfrytëzimi më i mirë i aftësive prodhuese ekzistuese. Në komunikacion 30 për qind e shtesës së vëllimit të transportit mbështetet në mjetet ekzistuese, ndërsa në bujqësi pothuajse e tërë shtesa e vëllimit të punimeve të mekanizuara sigurohet nga rritja e ngarkesës së makinerive që disponohen.

Në këto kushte, kur kemi akoma mjaft kapacitete prodhuese që nuk shfrytëzohen plotësisht, është e domosdoshme dhe efektive që zhvillimi i ekonomisë të mbështetet, në radhë të parë, në shfrytëzimin e të gjitha kapaciteteve ekzistuese prodhuese, pastaj në ndërtimin e veprave apo në sjelljen e pajisjeve të reja.

Në qoftë se gjatë vitit 1981 çdo traktor do të punojë 1 ditë më shumë sesa është planifikuar, vëllimi i punës, që mund të kryhet prej tyre në këtë rast, është më i madh sesa ai që do të kryenin gjithë traktorët që janë parashikuar të importohen; në qoftë se do të rritej vetëm 1 për qind koeficienti i shfrytëzimit të automjeteve të Ministrisë së Komunikacioneve, nga kjo mund të zëvendësohej puna e 50 kamionëve nga ato që parashikohet të importohen. Kështu është edhe për ekskavatorët, lokomotivat, vagonët hekurudhorë, sondat etj.

Nevoja e shfrytëzimit të aftësive prodhuese ekzistuese, nuk shtrohet për herë të parë. Komiteti Qendror i Partisë dhe Këshilli i Ministrave vitin e kaluar morën disa masa të veçanta. Një punë e madhe u bë nga të gjitha ministratë e në të gjitha rrethet. Edhe disa rezultate të mira u arritën. Me qindra makineri e pajisje, që nuk shfrytëzoheshin fare, u futën në punë. Por vend për vetëkënaqësi këtu nuk ka, sepse ende bëhet punë me hope, nuk sigurohet vazhdimësi, shpeshherë nuk nxirren mësimet e duhura nga kritikrat që bën Partia. Kaq herë është folur për rritjen e koeficientit të shfrytëzimit të makinave metalprerëse, të rritjes hekurudhore apo të mjeteve teknike të bujqësisë e të ndërtimit, por ndryshimet janë të ngadalshme.

Byroja Politike mendon se gjatë vitit 1981 në këtë drejtim duhet të shënohet një kthesë rrënjësore. Është e vërtetë se shfrytëzimi i makinerive përfshihet në planin e shtetit, por në praktikë nga disa drejtues të ekonomisë në ministratë, në rrethe e në ndërmarrje, kjo gjë konsiderohet si diçka fakultative, jo e detyrueshme. Prandaj të merren të gjitha masat ideopolitike dhe tekniko-organizative në mënyrë që, gjatë këtij viti, në shkallën e të gjithë vendit, shfrytëzimi i makinave metalprerëse të arrijë mesatarisht jo më pak se 2,6 ndërrësa; që koeficienti i shfrytëzimit të sondave të arrijë mesatarisht 75 për qind; që shfrytëzimi i makinerive të rënda në ndërtim e në bonifikim të arrijë mesatarisht 80 për qind; që traktorët në bujqësi të ngarkohen me një vëllim pune 5-7 për qind më të madh sesa vitin e kaluar. Me këtë sy të shikohet çdo makineri e pajisje në çdo ndërmarrje e kooperativë, në çdo rreth e ministri, të cilët duhet t'i zëbërthejnë konkretisht këto detyra. Nuk mund të pranohet e të lejohet importimi i makinerive e i pajisjeve të njëllojta ose të ngjashme me ato që kemi, pa arritur më parë të paktën treguesit e planifikuar, të shfrytëzimit të atyre ekzistues.

3. — Kurdoherë, por veçanërisht në situatën aktuale, në të cilën ne ndërtojmë socializmin, krijimi dhe fuqizimi i vazhdueshëm i rezervave materiale e valutore përbën një nga kushtet më të domosdoshme për zhvillimin e sigurt dhe ritmik të prodhimit, të ndërtimit e të shërbimit. Eksperienca e viteve të fundit vërtetoi në praktikë se vështirësitë për lëndë të para e materiale

ndihmëse janë kapërcyer me sukses vetëm në ato raste kur ka pasur më shumë rezerva në ndërmarrje, në ministratë ose në organe të tjera shtetërore.

Këta 2-3 vjetët e fundit, për shkak të vështirësive të krijuara, ne u detyruam t'i pakësojmë një pjesë të rezervave që dispononim. Një pjesë janë zëvendësuar, por jo të gjitha. Tani është koha kur çështja e krijimit dhe e shtimit të rezervave shtrohet për zgjidhje me rigorozitetin më të madh. Këtë e bën edhe më të domosdoshëm veprimi i krizës ekonomiko-financiare në vendet kapitaliste e revizioniste, efektet e së cilës ndihen edhe në ekonominë tonë, sidomos me rritjen e çmimeve të importit dhe me vështirësitë për sigurimin në kohë e në sasi të mallrave. Kjo e bën të detyrueshme të krijojmë rezerva kudo, në çdo ndërmarrje e kooperativë, pranë çdo ministrie, për çdo lloj lëndësh të para e materialesh, në radhë të parë për ato që sjellim nga importi, si edhe për ato të vendit që janë deficitare.

Ka disa drejtues të ekonomisë, që shtimin e rezervave në lëndë të para e materiale e lidhin ose me shtimin mbi plan të fondeve valutore për të importuar më shumë, ose duke kërkuar të ulen detyrat për shtimin e prodhimit. Brenda disa caqeve të caktuara këto mundësi janë mbajtur parasysht. Por tej tyre nuk mund të shkohet. Mosrealizimi i planit të vitit të kaluar, sidomos në naftë e në bujqësi dhe mundësitë ekonomike nuk na e lejojnë këtë. Dhe, kjo gjë duhet kuptuar drejt nga të gjithë kuadrot, duke filluar nga ne anëtarët e Komitetit Qendror të Partisë e të Këshillit të Ministrave, nga sekretarët e parë të komiteteve të Partisë të rretheve, kryetarët e komiteteve ekzekutive të këshillave popullore të rretheve dhe deri te komunistët e punonjësit më të thjeshtë.

Rezervat operative na nevojiten, në radhë të parë, për të siguruar vazhdimësinë e prodhimit, për të realizuar planin në të gjitha ndërmarrjet dhe për të përballuar çdo situatë të vështirë që mund të na krijohet. Atëherë edhe të vetmet burime që këto rezerva të krijojnë, të shtohen e të shumëfishohen janë realizimi i planit dhe kursimi kudo e në çdo gjë. Tjetër rrugë nuk ka. Pa realizuar planin e prodhimit për nevojat e brendshme dhe për eksportin, pa forcuar në çdo hallkë e qelizë regjimin e kursimit jo vetëm nuk krijohet dhe nuk forcohet rezervat, por përkundrazi ato dobësohen. Dhe rrjedhimet negative të kësaj nuk është vështirë të parashikohen.

Kur flitet për rezervat, shpeshherë kuptohet sikur kjo çështje ka të bëjë vetëm me ato lëndë të para e materiale që sigurohen nga importi. Sigurisht që mjaft nga rezervat e caktuara lidhen me plotësimin e mallrave të importit nga organet e tregtisë së jashtme. Por ka shumë të dhëna, kur në mjaft raste, ndërmarrje të tëra pengohen dhe nuk realizojnë detyrat e pla-

nit dhe rezervat përkatëse vetëm për shkak të mosfurnizimit me lëndë të para që prodhohen në vend. Mund të ketë këtu, dhe me siguri ka, probleme planifikimi, që duhen përmirësuar, ose probleme transporti, që duhen kapërcyer. Por, në radhë të parë, këtu kemi të bëjmë me dobësi të theksuara drejtuese e organizative për realizimin e planit të prodhimit e të shpërndarjes.

Në të njëjtën kohë, del e domosdoshme që nga çdo ndër-marrje dhe nga çdo ministri të bëhen mirë llogaritë në mënyrë që të kemi rezerva jo në global, por në çdo lloj lënde të parë e materiali, në çdo lloj çeliku ose tubi, pambuku ose teritali, lëkurësh ose kimikatesh etj., etj. Në këtë çështje detyra të mëdha e me përgjegjësi u dalin edhe organeve të tregtisë së jashtme, të cilat duhet t'i japin fund asaj praktike të dëmshme, kur, megjithëse sjellin nga importi të gjithë sasinë e një lënde të parë që nevojitet për një prodhim të caktuar, nuk sjellin fare nga një lloj material tjetër që shërben për të njëjtin prodhim. Prodhimi ka nevojë për lëndë të parë kryesore, por ka nevojë edhe për lëndë ndihmëse. Uzina e Lëndëve Plastike në Lushnjë megjithëse i kishte të gjitha lëndët e para, bile edhe ato ndihmëse, pengohej vetëm për një kimikat; kombinatet e tekstileve, në disa raste, pengohen vetëm për një ngjyrosës etj.

Kursimi i lëndëve të para e i materialeve ka qenë dhe mbetet një ndër burimet kryesore për krijimin dhe fuqizimin e rezervave materiale e valutore. Pothuajse nuk ka plenum të Komitetit Qendror të Partisë ku nuk është tërhequr vëmendja e Partisë për këtë çështje. Edhe përpjekje janë bërë, edhe rezultate janë arritur, por jemi ende larg asaj që kërkon Partia. Në kushtet aktuale lufta për kursim merr një rëndësi të veçantë. Kursime ka mundësi e duhen bërë në çdo lloj lënde të parë e djegëse, në çdo lloj material e lënde ndihmëse. Kudo ka mundësi e duhet të vendosen normativa përdorimi shumë të shtrënguara, kudo ka mundësi reale për uljen e mëtejshme dhe të vazhdueshme të tyre.

Nafta dhe energjia elektrike nuk përdoren me ekonomi kudo nga të gjithë. Përse lejohet e përse nuk ngrihen në këmbë, në alarm, që nga përgjegjësit kryesorë deri te punëtori më i thjeshtë, kur në kombinatin metalurgjik «Çeliku i Partisë» për prodhimin e çeliqueve të petëzuara harxhohet 20 kg më shumë gazoil sesa normativa e caktuar? Si e pranojnë naftëtarët, që e dinë më mirë se kushdo tjetër se me ç'punë e me ç'sakrifica prodhohet nafta, të harxhojnë 2,5 kg më shumë naftë/orë në shpimin e puseve të thella sesa normativa e planifikuar? Si të shpjegohet ai qëndrim mospërfillës që mbajnë ata drejtues të ekonomisë që përdorin në rrugë paralele automjetet, në vend

të transportit hekurudhor, kur për çdo ton/km me automjete harxhohet plot 3 herë më shumë karburant sesa me hekurudhë? Sa herë është ngritur dhe është dhënë porosia që në harxhimin e çeliqueve, të llamarinës, të hekurit, të çimentos etj. të zbatohet eksperiencia e përparuar?

Mirëpo këto kërkesa të mëdha që shtrun Partia, shpeshherë nuk kuptohen nga të gjithë drejtuesit dhe punonjësit. Përkundrazi, vihen re qëndrime toleruese ndaj atyre që i tejkalojnë normativat e lëndëve të para e të materialeve. Detyra e vënë që kur tejkalohen normativat e harxhimit të lëndëve të para të importit, të analizohen menjëherë shkaqet, të zbulohen ato, të merrren masa për të vënë në vend gjendjen dhe të vihen përpara përgjegjësisë shkaktarët, nuk zbatohet kudo, me rreptësi.

Komiteti Qendror i Partisë porositi që, brenda gjashtëmuajorit të parë të këtij viti, të organizohet në të gjitha ndërmarrjet dhe kooperativat bujqësore një lëvizje masive për të rishikuar normativat ekzistuese dhe për të vendosur, kudo ku janë mundësitë, normativa teknike të përdorimit të materialeve, për të zëvendësuar materialet e importit me të vendit, të atyre që janë të kushtueshme me më pak të kushtueshme, për të përmirësuar cilësinë e produkteve të gatshme, sepse, në fund të fundit, edhe vetë cilësia më e mirë, duke zgjatur jetën e përdorimit të tyre, është kursim, bile një kursim i madh.

Të mos harrojmë për asnjë çast se punojmë e ndërtojmë në rrethim e në bllokadë, se çmimet e lëndëve të para e të materialeve, të makinerive e të pjesëve të ndërrimit, të mallrave ushqimore e industriale, që importojmë, vitet e fundit janë rritur e vazhdojnë të rriten në mënyrë të ndjeshme. Vetëm duke shtuar eksportin e duke pakësuar importin, vetëm duke kursyer kudo, mbi detyrat e planit, në karburante, lëndë të para, energji elektrike, materiale ndihmëse etj., mund t'u bëjmë ballë ngritjes së çmimeve, si edhe subvencionimeve që do të duhet të përballojë shteti për të mos prekur nivelin e çmimeve të shitjes së mallrave me pakicë dhe të jetesës së popullit.

4. — Gjithë organet e Partisë e të pushtetit të angazhohen më seriozisht për zënien me punë të forcave të reja aktive në qytete. Partia vazhdimisht ka vënë në dukje se zënia me punë e të gjithë popullsisë aktive është një problem i madh e delikat politik, ideologjik, psikologjik dhe shoqëror.

Realizimet në këtë fushë edhe në pesëvjeçarin e gjashtë qenë të dukshme. Me gjithë vështirësitë që na u krijuan, gjatë viteve 1976-1980 në tërë degët e ekonomisë e të kulturës u zunë me punë rreth 196 mijë forca të reja pune, nga të cilat 119 mijë në sektorin shtetëror.

Në vendin tonë nuk ka papunësi. Fakti është se në bazë të

planit, vitin e kaluar, në sektorin shtetëror të ekonomisë rreth 12 mijë vende pune nuk u plotësuan me punëtorë, ndërsa në fshat bujqësia ka ende nevoja të mëdha për forca pune...

Zhvillimi i ekonomisë sonë ecën përpara dhe siguron zënien me punë të popullsisë aktive. Mjafton të përmendim se gjatë këtij viti, vetëm në sektorët shtetërorë të ekonomisë dhe të kulturës parashikohet të krijohen rreth 30 mijë vende të reja. Mirëpo problemi nuk mund të konsiderohet i zgjidhur mekanikisht dhe nxjerr disa çështje për shpërndarjen dhe për sistemimin e tyre në punë. Vendet e reja të punës hapen edhe në disa rrethe, të cilat në qytete nuk krijojnë forca të reja të mjaftueshme për të plotësuar nevojat. Kurse në disa rrethe të tjera hapen më pak vende pune nga sa krijohen forcat e reja të afta për punë.

Në këto kushte është e nevojshme, që për zënien me punë të forcave të reja aktive në qytete, të angazhohen më seriozisht se deri më sot ministrinë dhe institucionet e tjera qendrore, komitetet e Partisë dhe komitetet ekzekutive të këshillave popullore të rretheve.

Është fakt që ministrinë dhe institucionet e tjera qendrore nuk i njohin sa duhet e nuk jetojnë nga afër me hallet që kanë organet e pushtetit në rrethe për këtë problem, të mendojnë e të bashkëpunojnë ngushtë me to për studimin dhe për caktimin e fronteve të reja të punës, për zgjerimin e mekanizimit, për mundësinë e disa investimeve të nevojshme etj.

Zhvillimi dhe rritja e qyteteve dhe e qendrave të banuara të ndërmarrjeve bujqësore shoqërohet edhe me rritjen e popullsisë aktive. Krahas me këtë, shpërndarja territoriale e burimeve dhe e pasurive natyrore të vendit dhe shfrytëzimi i tyre krijojnë fronteve pune edhe në ato rrethe dhe zona që kanë mungesë të forcave të punës.

Këta faktorë e bëjnë të domosdoshme që një pjesë të forcave të lira të qyteteve, sidomos djemtë dhe burrat, ashtu siç ka theksuar vazhdimisht Partia, të binden që të drejtohen për të punuar në veprat jashtë qyteteve, si edhe në ndërmarrjet bujqësore që ndodhen në afërsi të qyteteve e që kanë mundësi të zgjerohen.

Lëvizja mekanike nga një zonë në tjetrën dhe nga një rreth në tjetrin, sidomos në zonat e Veriut të vendit tonë, për zhvillimin e industrisë nxjerrëse e përpunuese të mineraleve dhe për ndërtimin e shfrytëzimin e veprave të reja, nuk mund të mbetet thjesht si një çështje fakultative, por do të bëhet e planifikuar dhe e drejtuar. Por ajo nuk mund të zgjidhet as vetëm me punë politike, as vetëm me masa administrative. Ndërtimi i banesave dhe i objekteve socialkulturore, organizimi i transportit të forcave dhe trajtimi më i mirë i atyre që shkojnë për të

punuar në zona të largëta duhet të përfshihen qartë e saktë edhe në planin e miratuar nga çdo ministri e rreth.

Janë të gjitha mundësitë që kudo të zgjerohen më shumë sektorët e prodhimit, të ndërtimit dhe të shërbimeve e të hapen frontet e reja pune për të thithur disa mijëra forca të reja pune, për të shtuar e për të plotësuar më mirë nevojat e ekonomisë e të popullit me më shumë lloje mallrash e shërbimesh, që mungojnë ose që janë të kufizuara, mjafton që me të ardhurat e tyre të mbulohen pagat e shpenzimet e tjera dhe të japin edhe një të ardhur sado të vogël për ekonominë. Për këtë, kërkohet nga të gjitha organet e qendrës, të rretheve e të bazës më shumë preokupacion e iniciativë dhe të mos pritët që vetëm të sillen nga jashtë makineri e linja automatike, por të fillohet gjerësisht nga prodhimi me metoda artizanale e në punishte të thjeshta me investime fare të vogla.

Ka, gjithashtu, një direktivë të Partisë, sipas së cilës nuk duhet të tërhiqen forca nga fshati, përveçse në raste shumë të rralla dhe kur nuk ka asnjë mundësi tjetër zgjidhjeje. Por organet e Partisë e të pushtetit në disa rrethe, si: në Vlorë, Durrës, Korçë, Shkodër, Elbasan kanë lejuar shkelje të kësaj direktive. Me arsyetime të ndryshme vetëm gjatë dy vjetëve të fundit, në këto rrethe janë tërhequr rreth 3 mijë forca pune nga fshati, në një kohë kur në qytetet përkatëse kanë forca të lira të pazëna me punë. Kjo nuk duhet lejuar dhe cilido që tërheq nga këto forca jashtë planeve të miratuara, të vihet përpara përgjegjësisë, qoftë ky ministër, sekretar i parë rrethi apo kryetar i komitetit ekzekutiv.

Është e nevojshme, gjithashtu, që Këshilli i Ministrave t'i shikojë thellë këto probleme dhe të marrë edhe masat e nevojshme për të forcuar kontrollin e disiplinën në fushën e planifikimit, të zbatimit të rregullave administrative dhe të drejtimit më mirë të këtyre problemeve në të gjitha hallkat e organeve shtetërore dhe ekonomike. Zyrat e seksionet e punës jo vetëm të regjistrojnë njerëzit që kërkojnë punë e t'u japin fletën e punës atyre që u sigurojnë punë, por të merren me tërë kompleksin e problemeve që kanë të bëjnë me krijimin e forcave të reja e të zënies së tyre me punë; të studiojnë e të njohin në dinamikë strukturën e forcave të punës dhe të fronteve të punës në çdo rreth, të njohin mirë përbërjen e këtyre forcave nga pikëpamja e moshës, e gjinisë, e profesionit, e nivelit arsimor, e gjendjes shëndetësore, e gjendjes ekonomike e familjare, problemet dhe preokupacionet e tyre. Një punë të tillë studiuese shkencore duhet të bëjnë gjithë ministrinë në qendër dhe Komisioni i Planit të Shtetit.

5. — Të marrim të gjitha masat e nevojshme për të siguruar furnizimin e popullit në përputhje me detyrat e caktuara në plan.

I gjithë zhvillimi ynë ekonomik-shoqëror ka pasur dhe ka si pikësynim ngritjen e nivelit të mirëqenies materiale dhe kulturore të popullit.

Me mundësitë që krijon zhvillimi ekonomik i vendit tonë, gjatë vitit 1981, të ardhurat reale për frymë të popullsisë parashikohet të jenë 6 për qind më të larta sesa në vitin 1980. Ngritja e nivelit të jetesës së popullit për qytetin do të sigurohet kryesisht nga zënia me punë e forcave të reja aktive, ndërsa në fshat, krahas me shtimin e pjesëmarrjes në punë, kjo ngritje do të sigurohet, në radhë të parë, nga rritja e prodhimit bujqësor.

Mbi bazën e të ardhurave të popullsisë dhe të fuqisë blerëse të saj, për vitin 1981 qarkullimi i mallrave me pakicë me para në dorë, në krahasim me vitin 1980, është parashikuar të rritet 5,8 për qind. Popullit do t'i shiten më shumë: mish 9,5 për qind, qumësht 6,7 për qind, yndyrna 5,5 për qind, perime 10,9 për qind, patate 6,4 për qind. Po kështu është parashikuar të shiten më shumë: pëlhura e stofra 2,5 për qind, këpucë 3,3 për qind, trikotazhe 10,5 për qind, mobilie e orëdi 6,5 për qind etj.

Këto janë sasishtë më të domosdoshme, me të cilat duhet të furnizohet tregu. Përndryshe, gjendja e tij do të përkeqësohet dhe vështirësitë për mbulimin e fuqisë blerëse do të shtohen. Nevojat dhe kërkesat, si për mallra ushqimore dhe për ato industriale, janë më të mëdha. Populli ynë i kupton drejt mundësitë që ka ekonomia jonë, si edhe situatat e ndërlikuara që zhvillohen në botë. Ai njëkohësisht ka besim të patundur te Partia. Prandaj, ato sasi mallrash që parashikohen në plan për të furnizuar popullin, duhet të plotësohen medoemos dhe themelore këtu mbetet zbatimi me përpikëri i planit të prodhimit në industri, në bujqësi, në shërbimet jetësore etj.

I theksojmë këto, shokë, se vitin e kaluar, furnizimi i tregut, megjithëse në përgjithësi ka ecur normalisht, në disa lloj mallrash ka pasur mungesa, ndërprerje, detyrat e planit nuk janë realizuar. Në treg disa mallra mungojnë për një kohë të gjatë. Disa të tjera shiten mengadalë, se u ka kaluar koha ose janë të një cilësie të dobët, pa bërë fjalë për disa mallra stoqe që kanë zënë depot.

Për këtë, nga Komiteti Qendror i Partisë dhe Këshilli i Ministrave janë kritikuar rëndë veçanërisht Ministria e Industrisë së Lehtë dhe Ushqimore, Ministria e Ekonomisë Komunale, Ministria e Bujqësisë dhe Ministria e Tregtisë së Brendshme. Ekonomia jonë ka krijuar mundësi të mëdha për të përmirësuar gjendjen në këtë fushë.

Shumëllojshmëria e asortimenteve, cilësia dhe ambalazhimi i mallrave mbeten pikat më nevralgjike që duhet të zgjidhim. Dhe, për këto, nuk duhen vetëm fabrika e linja moderne, siç pretendojnë disa drejtues të ekonomisë. Edhe nga këto kemi e

do të kemi më shumë. Në radhë të parë, duhet ndjenjë e lartë përgjegjësie, iniciativë dhe respekt për konsumatorin. Përderisa prodhohen mallra të mira e të bukura për ekspozitë, janë të gjitha mundësitë që ato të prodhohen në shkallë industriale për të mbushur tregun; por duhet që iniciativat e lëvizja e masave të mbështeten me të gjitha forcat, me mjete e bazë materiale, në radhë të parë, nga ministritë e institucionet e tjera qendrore.

Organet dhe organizatat-bazë të Partisë t'u hapin rrugë të gjerë njerëzve tanë të talentuar, novatorëve e krijuesve, të cilët janë në gjendje të bëjnë shumë gjëra nga ato që u sheh syri e u zë dora, por që shumë prej tyre ndrydhen, thyhen, bien në plogështi e indiferentizëm, sepse pas gjithë asaj pune të lodhshme e me sakrificë u dalin përpara administratorë burokratë dhe u nxjerrin lloj-lloj pengesash e vështirësish.

Detyra shumë të rëndësishme u dalin Ministrisë së Tregtisë së Brendshme dhe organeve të saj vartëse. Ato të mos kënaqen me rezultatet globale në realizimin e planit, po të ndjekin më nga afër se si furnizohet populli për çdo artikull, të mos qëndrojnë në pritje e pasivitet, por të jenë kurdoherë në aksion, në veprim, të përmirësojnë rrënjësisht punën, sidomos në shpërndarjen më drejt të mallrave. Të ngrenë në një nivel më të lartë shërbimin dhe tregtimin e tyre, si edhe bashkërendimin më mirë të detyrave e planeve me organet prodhuese, për të nxitur prodhimin dhe për tregtimin më të mirë të mallrave që prodhohen në vend.

Partia vazhdimisht ka theksuar se, përveç problemeve që dalin në fushën e furnizimit të popullit me mallra të përdorimit të gjerë, për të mbuluar fuqinë blerëse të popullsisë një vend të rëndësishëm kanë edhe shërbimet ndaj tij. Nga viti në vit sektori i shërbimeve është zgjeruar dhe ka luajtur një rol të madh për plotësimin e nevojave jetësore e kulturore të popullit.

Gjatë vitit 1981 shërbimet komunale parashikohen të rriten 10,9 për qind më shumë se në vitin 1980. Por, megjithatë, riparimet, shërbimet, meremetimet dhe punimet me porosi që i bëhen popullsisë akoma zënë peshë të vogël ndaj fuqisë blerëse. Në vitin 1980 ato kapin vetëm 2,2 për qind të të gjitha të ardhurave monetare të popullsisë. Qysh në mars të vitit 1978 Byroja Politike dha porosi të veçantë për këtë çështje¹. Megjithatë, shërbimet komunale bënë hapa të ngadalshëm përpara, duke mos iu përgjigjur si duhet nevojave të popullit.

1. Shih vendimin e Byrosë Politike të KQ të PPSH «Mbi fuqinë blerëse të popullsisë, mbulimin e saj me mallra e me shërbime, mbi qarkullimin monetar dhe masat për përmirësimin e mëtejshëm të tyre» të datës 27 mars 1978 («PPSH Dokumente Kryesore», vëll. VII, f. 370-375).

Kohët e fundit u desh përsëri të ndërhynte Byroja Politike, kurse Këshilli i Ministrave të marrë një vendim¹ të posaçëm. Por, për të bërë medoemos e sa më shpejt atë kthesë rrënjësore që kërkohet, është e domosdoshme që Ministria e Ekonomisë Komunale dhe organet e Partisë e të pushtetit në rrethe të organizojnë më mirë punën, të ndjekin e të zbatojnë me përpikëri porositë e shokut Enver dhe vendimet e posaçme të Këshillit të Ministrave, në mënyrë që shërbimet komunale të zgjerohen e të përmirësohen në sasi, llojshmëri, cilësi dhe në kohë.

6. — Plotësimi i planit në të gjithë treguesit shtron përsëri nevojën e përmirësimit të mëtejshëm të metodës së drejtimit e të organizimit të punës nga organet dhe organizatat e Partisë dhe levat e saj. Realizimi i detyrave të vitit 1981 kërkon një mobilizim më të madh në punë nga të gjithë komunistët, kuadrot dhe punonjësit e vendit, një kuptim më të thellë të situatave e të vështirësive, organizim e drejtim të përsosur, disiplinë të rreptë dhe kursim në çdo gjë.

Puna edukative dhe organizative e organeve dhe e organizatave-bazë, si edhe e levave të saj matet me rezultatet e arritura në plotësimin e planit dhe në fusha të tjera të ndërtimit e të mbrojtjes. Si kurdoherë, edhe gjatë këtij viti të rëndësishëm, ajo duhet të synojë e të shërbejë për rritjen e mëtejshme të ndërgjegjes socialiste dhe për të ngritur në një shkallë më të lartë vrullin dhe mobilizimin revolucionar të komunistëve e të të gjithë punonjësve për të plotësuar me sukses detyrat e planit në të gjitha fushat.

Një vëmendje e veçantë t'i kushtohet organizimit të një emulacioni të gjerë socialist, në të cilin të përfshihen të gjithë punëtorët, kooperativistët, kuadrot e specialistët. Në qendër të këtij emulacioni të vihen përgjithësimi dhe përhapja e përvojës së përparuar, shembulli pozitiv, nxitja dhe përkrahja e mendimit krijues të masave. Mbi këtë bazë të organizohen aksione, iniciativa, lëvizje masive me objektiva konkretë për shtimin e prodhimit, sidomos në naftë e në bujqësi, si edhe për eksport. Për rritjen e rendimentit të punës, për forcimin e regjimit të kursimit. Për të përmirësuar cilësinë e prodhimit e të shërbimeve ndaj popullit, për mbrojtjen e pronës socialiste dhe për ngritjen e vigjilencës revolucionare. Nga secili duhet kuptuar mirë se që të shkosh me duar plot në ngjarjet e rëndësishme të këtij viti, në radhë të parë, duhet të realizosh detyrat e planit në çdo zë, çdo ditë e dhjetëditor, çdo muaj e tremujor.

Mirëpo të dhënat e muajit janar tregojnë se në disa rrethe,

1. Vendimi për plotësimin e nevojave të popullsisë me shërbime komunale dhe masat për zhvillimin e mëtejshëm të tyre, u mor në mbledhjen e Këshillit të Ministrave të datës 5 mars 1980.

ndërmarrje e kooperativa, në disa degë e sektorë të veçantë detyrat e planit nuk u plotësuan, bile në disa sektorë janë krijuar deficite serioze. Atëherë, si do të venë me duar plot në 40-vjetorin e Partisë rrethet Durrës, Dibër, Kolonjë, Pukë, të cilat qysh në muajin janar krijuan deficite në prodhimin industrial, në vëllimin e ndërtimeve, në plotësimin e planit të qumështit, të perimeve? Kjo kërkon që organet dhe organizatat e Partisë të japin me kohë alarmin, të ngrihen vetë dhe të çojnë në këmbë tërë punonjësit për të luftuar me frymë revolucionare dhe me vendosmëri komuniste kundër të gjitha të metave e dobësive, që bëhen shkak e që pengojnë plotësimin e planit.

Në luftën për realizimin e planit është e domosdoshme të ngrihet e të forcohet kudo ndjenja e përgjegjësisë, në radhë të parë, në forumet e Partisë si organe kolegjiale, në organizatat e Partisë, të çdo komunist i thjeshtë apo drejtues qoftë. Të mbash përgjegjësi për realizimin e planit do të thotë jo vetëm të konstatosh, por të marrësh masa për të përmirësuar gjendjen. Udhëheqja e problemeve ekonomike nga organet dhe organizatat e Partisë mbetet formale kur nuk merren e nuk përcaktohen masa konkrete që sigurojnë plotësimin e detyrave të planit, kur komunistët dhe gjithë kuadrot jo vetëm në prodhim, por kudo që ata punojnë nuk japin shembullin personal në luftën për kapërcimin e vështirësive.

Në shumë raste, në mbledhjet e plenumëve dhe të byrove të komiteteve të Partisë të rretheve thirren edhe sekretarë organizatash e drejtues të ekonomisë për të raportuar e për të dhënë shpjegime se për ç'arsye nuk i kanë realizuar detyrat e planit. Por gjatë zhvillimit të debatit, në këto mbledhje e analiza, shpeshherë kritika dhe kërkimi i llogarisë nuk janë të gjalla e luftarake, ato kufizohen, kryesisht, ndërmjet sekretarëve të komiteteve të Partisë dhe disa anëtarëve të byrosë që nuk lidhen drejtpërdrejt me realizimin e planit, nga njëra anë, dhe atyre që janë thirrur në raport, nga ana tjetër. Disa nga anëtarët e tjerë të byrosë, të cilët kryesisht janë kuadro që punojnë ose drejtojnë në prodhim, duke qenë se edhe ata vetë nuk i kanë plotësuar detyrat e planit, nuk marrin pjesë në debat, qëndrojnë pasivë, nuk ndërhyjnë aktivisht, nuk kërkojnë llogari. Nuk ka e nuk mund të ketë frymë kritike, luftarake, kërkesë llogarie dhe vënie para përgjegjësisë në ato raste kur vetë komunistët që kanë vende drejtuese nuk janë në rregull me zbatimin e detyrave.

Komitetet e Partisë një vëmendje edhe më të madhe t'i kushtojnë rritjes së rolit udhëheqës të organizatave-bazë të Partisë, që organizatat e Partisë ta kenë në dorë, ta njohin e ta drejtojnë konkretisht luftën për realizimin e planit, që ato të përgjigjen plotësisht për realizimin e tij. Është organizata-bazë për-

gjegjëse për çdo gjë që ndodh në ndërmarrje e në kooperativë. Me punën e saj të drejtpërdrejtë lidhet realizimi ose mosrealizimi i planit. Në organizatë duhet të gjejnë zgjidhje problemet, pengesat e vështirësitë. Por ka nevojë të kuptohet gjithnjë e më mirë dhe të realizohet më drejt në praktikë, se kur Partia thotë se organizata e Partisë është përgjegjëse, kjo jo vetëm nuk e lehtëson dhe nuk e shkarkon, por përkundrazi e forcon edhe më shumë përgjegjësinë e organeve të tjera. Aty, në organizatë, duhet të japin llogari deri në një për zbatimin e detyrave drejtoria apo kryesia, këshilli popullor apo organizata e masave, kuadrot e specialistët. Asnjë nuk duhet t'i shpëtojë kontrollit të organizatës së Partisë. Të gjithë pa përjashtim japin llogari dhe përgjigjen para saj. Kjo kërkon që çdo organ, kuadër e punonjës të kryejë me përpikëri detyrat e tij.

Në këtë nivel duhet të ngrihet roli i organizatave-bazë të Partisë, sidomos në ministritë e institucionet e tjera qendrore dhe në aparatet e komiteteve ekzekutive të këshillave popullorë të rretheve. Metoda e punës në këto organe vuan akoma nga liberalizmi, që shprehet në shfaqjet e punës rutinë, në mungesën e organizimit dhe të kërkesës së llogarisë për zbatimin e detyrave. Në të njëjtën kohë, nuk janë të pakta edhe shfaqjet e konservatorizmit nga ana e tyre, që shprehen sidomos në pengesat e shumta që u nxirren propozimeve e iniciativave nga poshtë për revolucionarizimin e mëtejshëm të punës e të prodhimit. Duke luftuar me forcë të gjitha këto shfaqje, organizatat e Partisë në organet shtetërore dhe ekonomike, sidomos në ministritë dhe në komitetet ekzekutive të këshillave popullorë të rretheve të insistojnë shumë më tepër në përmirësimin e metodës së drejtimit të këtyre organeve, në forcimin e disiplinës dhe në rritjen e përgjegjësisë në punë. Në mënyrë të veçantë, të rriten roli dhe përgjegjësia e drejtorive në ministri e në institucionet e tjera qendrore dhe e seksioneve në komitetet ekzekutive të këshillave popullorë të rretheve e të gjitha aparateve përkatëse në ndërmarrjet dhe e mijëra specialistëve që punojnë në to, për të ngritur në një nivel më të lartë punën e tyre studiuëse, organizuese dhe zbatuese.

Vetëm duke forcuar punën ideopolitike për mobilizimin e të gjitha forcave njerëzore, teknike e materiale dhe duke ngritur kudo në një nivel më të lartë organizimin dhe drejtimin e punës për realizimin e planit do të bëhet e mundur që ta fillojmë mbarë vitin 1981 në të gjitha fushat. Ne i kemi të gjitha mundësitë për t'i realizuar këto detyra.

Shokë,

Kriza e gjithanshme që ka mbërthyer sistemin kapitalist e revizionist botëror, gjatë vitit 1980 u thellua më tej, duke acaruar edhe më shumë të gjitha kontradiktat e imperializmit. Kudo janë shtuar papunësia e inflacioni dhe është rritur kostoja e jetesës për masat punonjëse.

Për socialimperialistët sovjetikë e kinezë dhe për vendet e tjera revizioniste, viti që kaloi, dëshmoi edhe një herë dështimet e njëpasnjëshme e të rënda në fushën e ekonomisë së tyre kapitaliste. Në vitin 1980 Bashkimi Sovjetik, për shkak të dështimeve të gjithanshme në bujqësi, arriti nivelin rekord të importimit të drithërave. Gjithashtu, pati rënie prodhimi edhe në një varg degësh të industrisë. Në darën e krizës së thellë u përfshinë edhe të gjitha vendet e tjera revizioniste, ku gjatë vitit 1980 vazhdoi rënia e prodhimit industrial e bujqësor. Shembulli i gjallë i kësaj gjendjeje u bë Polonia, gjë që dëshmon për kalbëzimin e gjithanshëm të botës revizioniste, për shfrytëzimin neokolonialist që u bën Bashkimi Sovjetik vendeve vasale, si edhe për pasojat katastrofike që sjell kursi i tyre revizionist.

Të gjitha këto kanë rritur pakënaqësinë dhe luftën e masave punonjëse kundër shtypësve e shfrytëzuesve kapitalistë. Ato, pavarësisht nga dhuna policore, janë ngritur në një shkallë më të gjërë në luftën për të drejtat e veta, kundër sulmit të borgjezisë ndaj nivelit të tyre të jetesës, si edhe kundër gjallërimit të forcave fashiste. Në të njëjtën kohë, është forcuar e ka marrë përmasa të reja lufta nacionalçlirimtare e popujve të Azisë, të Afrikës e të Amerikës Latine kundër sundimit e ndërhyrjes imperialiste. Viti 1980 vërtetoi me një forcë të re e me fakte të reja drejtësinë e konkluzionit shkencor të Partisë sonë se, në kohën e sotme, revolucioni dhe lufta çlirimtare e popujve është një problem i shtruar për zgjidhje, se për borgjezinë ndërkombëtare, për imperializmin dhe socialimperializmin nuk ka sot as «zona të qeta» e as «prapavija të sigurta».

Por ne jemi realistë, prandaj nuk mbyllim sytë as përpara vështirësive e problemeve që krijon për vendin tonë kriza ekonomike e botës kapitaliste e revizioniste dhe as përballë rreziqeve e të papriturave, me të cilat është e mbarsur gjendja aktuale në botë, që ka qenë dhe mbetet e nderë, e ndërlikuar, plot kontradikta të mprehta e konflikte.

Rivaliteti agresiv e hegjemonist ndër imperialist i superfuqive që po shtohet gjithnjë e më shumë, futja e Kinës në lojën e superfuqive, si aleate e imperializmit amerikan, veprimet agresive të imperializmit amerikan dhe të socialimperializmit sovjetik, si në Afganistan, Iran e gjetkë, acarimi i situatës në zonën e Gjirit Persik e në Lindjen e Mesme etj. flasin për shtimin e rre-

ziqeve që kërcënojnë popujt, vendet sovrane dhe paqen. Prandaj, sot më tepër se kurrë, është e domosdoshme rritja e vigjilencës së popujve dhe ngritja e tyre në veprime të vendosura për t'ua prishur planet e për t'ua ndalur dorën imperializmit e socialimperializmit, për të çuar përpara lëvizjet revolucionare e çlirimtare.

Për sa na përket neve, çështja është që situatat e sotme në botë t'i njohim, t'i vlerësojmë realisht me anë të pozitive të tyre dhe me vështirësitë e rreziqet që paraqitin për vendin tonë, t'i lidhim ngushtë ato me gjendjen tonë të brendshme dhe me detyrat që shtrohen sot para nesh, në mënyrë që të ngremë në këmbë gjithë popullin, të mobilizojmë totalisht të gjitha forcat e mjetet për të realizuar me çdo kusht detyrat e planit të shtetit në të gjitha drejtimet dhe për të forcuar gjithnjë e më shumë aftësinë mbrojtëse të atdheut.

Botohet për herë të parë me shkurtime, sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

V E N D I M
I PLENUMIT TË KOMITETIT QENDROR TË PPSH
PËR THIRRJEN E KONGRESIT TË 8-TË TË ZAKONSHËM
TË PARTISË SË PUNËS TË SHQIPËRISË

26 shkurt 1981

Plenumi i 9-të i Komitetit Qendror të Partisë së Punës të Shqipërisë, në mbledhjen e datës 26 shkurt 1981, pasi dëgjoji dhe shqyrtoi raportin e Byrosë Politike të Komitetit Qendror të PPSH «Përfundimet e arritura në plotësimin e planit të vitit 1980 dhe detyrat për vitin 1981», mbajtur nga anëtari i Byrosë Politike dhe zëvendëskryetar i parë i Këshillit të Ministrave shoku Adil Çarçani,

V e n d o s i :

I. Të thirret Kongresi i 8-të i zakonshëm i Partisë së Punës të Shqipërisë në datën 1 nëntor 1981, me këtë rend dite:

1. — Raport mbi veprimtarinë e Komitetit Qendror të Partisë së Punës të Shqipërisë. Referon Sekretari i Parë i Komitetit Qendror të PPSH, shoku Enver Hoxha.
2. — Raport i Komisionit Qendror të Kontrollit e të Revizionimit. Referon kryetari i Komisionit Qendror të Kontrollit e të Revizionimit, shoku Pilo Peristeri.
3. — Raport mbi direktivat e Kongresit të 8-të të Partisë së Punës të Shqipërisë për planin e shtatë pesëvjeçar të zhvillimit të ekonomisë e të kulturës të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë për vitet 1981-1985.
4. — Zgjedhjet për organet qendrore të Partisë.

II. Normativa e përfaqësimit në Kongres të jetë: për çdo 150 anëtarë partie — një delegat me votë deliberative dhe për

të Partisë e të Qeverisë për oborrrin kooperativist dhe tufëzimin e bagëtive të familjeve kooperativiste;

— për të përmirësuar më tej shërbimet komunale, të tregtisë, të shëndetësisë dhe të transportit, me qëllim që të plotësohen gjithnjë e më mirë kërkesat e popullit.

2. — Të organizohet sa më mirë diskutimi në kolektivat punonjës i projektidirektivave të Kongresit të 8-të të Partisë për planin e shtatë pesëvjeçar, i cili të shërbejë për njohjen e masave me objektivat madhështorë të këtij plani, si plan i parë pesëvjeçar që do të realizohet vetëm me forcat tona, për zbulimin e shfrytëzimin e mundësive e rezervave të reja në dobi të rritjes së prodhimit, si dhe për mobilizimin e punonjësve në luftë për plotësimin me sukses të pesëvjeçarit të ri.

3. — Në kuadrin e 40-vjetorit të Themelimit të Partisë e të Kongresit të saj të 8-të të zhvillohet më tej revolucioni tekniko-shkencor, në frymën e detyrave që shtroi Plenumi i 8-të i Komitetit Qendror të Partisë, të nxitet mendimi krijues i masave, i kuadrove dhe i specialistëve, të ngrihet në një shkallë më të lartë lëvizja e novatorëve dhe e racionalizatorëve të prodhimit, të përgjithësohet e të zbatohet gjerësisht përvoja e përparuar.

4. — Të organizohet kudo një emulacion i gjerë dhe i fuqishëm socialist që të përfshijë të gjithë punonjësit për realizimin e detyrave të planit, të merren iniciativa dhe aksione për të ngritur në këmbë masat, të zhvillohet lëvizja për të fituar titullin «Brigadë, sektor, repart, fabrikë, ndërmarrje ose kooperativë e 40-vjetorit të Themelimit të PPSH dhe e Kongresit të 8-të të PPSH» etj.

5. — Të zhvillohet një punë e gjithanshme politike e propagandistike në Parti e në masa, e cila të synojë:

— për të njohur më mirë rrugën 40-vjeçare të Partisë, për të studiuar më thellë historinë e saj, materialet e dokumentet e tjera të Partisë, vijën dhe rolin e Partisë në organizimin dhe në udhëheqjen e luftës për çlirim kombëtar e shoqëror, për ndërtimin e mbrojtjes e socializmit;

— për të propaganduar shndërrimet e mëdha që janë bërë në vendin tonë, në qytet e në fshat, në ekonomi e në kulturë, në edukimin e në kalitjen e njeriut të ri, në forcimin e mbrojtjes së atdheut;

— për të kuptuar më mirë rëndësinë historike të luftës që ka bërë dhe bën Partia jonë kundër gjithë armiqve të jashtëm e të brendshëm, sidomos kundër imperializmit e revizionizmit të çdo ngjyre, në mbrojtje të marksizëm-leninizmit, të çështjes së revolucionit e të socializmit;

— për të forcuar më tej unitetin e popullit rreth Partisë, për të jetuar me situatat e për të rritur vigjilencën revolucionare dhe gatishmërinë luftarake, për të luftuar kundër mbeturinave e

shfaqjeve të huaja liberale e konservatore, kundër presionit e bllokadës imperialisto-revizioniste;

— për të rrënjosur më tej psikologjinë socialiste ndaj punës e pronës së përbashkët, për t'i bërë njerëzit sa më të ndërgjegjshëm për vështirësitë e rritjes dhe për detyrat e mëdha që kemi përpara në ndërtimin e shoqërisë socialiste.

6. — Fushata e 40-vjetorit të Themelimit të Partisë dhe e Kongresit të 8-të të shërbejë për forcimin e mëtejshëm të Partisë dhe të rolit të saj udhëheqës, për të ngritur më lart rolin pararojë të komunistëve në punë, në jetë e në shoqëri, për të forcuar lidhjet me masat e popullit, për të drejtuar më mirë levat, organizatat e masave, organet e pushtetit, të ekonomisë e të ushtrisë. Këtyre qëllimeve t'u shërbejnë zgjedhjet në Parti dhe gjithë përgatitjet për Kongresin e 8-të të PPSH.

7. — Si gjithnjë, problemet e mbrojtjes së atdheut duhet të qëndrojnë në qendër të vëmendjes në terren e në ushtri. Të forcohen kudo disiplina dhe rregulli ushtarak, të studiohet e të përvetësohet më mirë Arti Ushtarak i Luftës Popullore, të zbatohen deri në një detyrat në fushën e mbrojtjes.

8. — Një rol të madh duhet të luajnë në fushatën e 40-vjetorit të Themelimit të Partisë e të Kongresit të saj të 8-të të gjitha mjetet e propagandës dhe të edukimit: shtypi e botimet, radioja e televizioni, institucionet arsimore, kulturore e shkencore, letërsia dhe arti.

Të frymëzuar nga idealet e Partisë dhe nga lufta heroike e popullit, njerëzit e artit dhe të kulturës të krijojnë vepra që të pasqyrojnë me nivel të lartë artistik realitetin revolucionar të Shqipërisë socialiste dhe të militojnë sa më mirë për çështjen e Partisë dhe të popullit.

Të organizohen kudo aktivitete të gjera e të larmishme, shkencore, kulturore e artistike, ekspozita e fotoekspozita, të përkujtohen ngjarjet më të rëndësishme të historisë së Partisë etj.

9. — Në bazë të këtyre orientimeve, organet dhe organizatat e Partisë, organizatat e masave, organet shtetërore dhe ato të ekonomisë, institucionet e ndryshme të nxjerrin detyrat përkatëse dhe të hartojnë programet e punës.

Për ndjekjen dhe për zbatimin e këtij vendimi ngarkohet aparati i Komitetit Qendror të Partisë.

Sekretari i Komitetit Qendror të PPSH

Ramiz Alia

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

PROTOKOLL

I SEKRETARIATIT TË KQ TË PPSH MBI GJENDJEN DHE DISA PROBLEME PËR RRIJTJEN E CILËSISË SË EMISIONEVE TELEVIZIVE

4 prill 1981

Sekretariati i Komitetit Qendror të PPSH, në mbledhjen e datës 4 prill 1981, shqyrtoi raportin e paraqitur nga Drejtoria e Përgjithshme e Radiotelevizionit «Mbi gjendjen dhe disa probleme për rritjen e cilësisë së emisioneve televizive» dhe

Konstatoi:

Televizioni, me kujdesin e vazhdueshëm të Partisë, dhe në zbatim të direktivave të saj e të mësimëve të shokut Enver, vitet e fundit ka shënuar disa arritje të rëndësishme. Programet e tij kanë një përmbajtje të shëndoshë ideoartistike, janë zgjeruar rubrikat duke u mbështetur në një strukturë të ndërtuar drejt. Sot mbi 80 për qind e emisioneve realizohen nga punonjësit tanë dhe vetëm 20 për qind e tyre përgatiten me materiale figurative të marra nga jashtë.

Nëpërmjet emisioneve të ndryshme dhe revistës televizive janë pasqyruar mirë dhe në kohë aktivitetet e shumta dhe ngjarjet e shënuara, janë trajtuar mjaft çështje të ndërtimit të socializmit e të mbrojtjes së atdheut, të ekonomisë, të kulturës, të artit, të shkencës e teknikës etj. Televizioni ynë tashmë ka krijuar fizionominë e vet socialiste e kombëtare dhe është bërë një mjet i fuqishëm i propagandës së Partisë për edukimin komunist të masave punonjëse.

Rezultate janë arritur edhe në fushën e teknikës. Tani ecet në bazë të një plani perspektiv për mbulimin e gjithë vendit me sinjal televiziv. Sot programet tona shikohen në një territor që kap afro 80 për qind të popullsisë së vendit tonë. Me stacionet

televizive që do të ndërtohen gjatë këtij viti dhe gjatë vitit të ardhshëm do të përmirësohet mjaft cilësia e pamjes së programeve, brenda e jashtë atdheut.

Në përgjithësi, kuadrot drejtues, krijues e teknikë kanë rritur aftësitë e tyre ideoprofesionale. Atmosfera e punës dhe gjendja moralo-politike e punonjësve është e shëndoshë. Për këtë, rol të rëndësishëm luan puna e organizatës së Partisë dhe shëmbulli i komunistëve në gjithë veprimtarinë e institucionit.

Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë vërejt se krahas arritjeve në punën dhe në veprimtarinë e Televizionit ka akoma të meta e dobësi, që kanë të bëjnë me nivelin ideoartistik, disa herë jo të kënaqshëm, të mjaft emisioneve e rubrikave. Kështu, në fushën e ekonomisë e në propagandën e prodhimit akoma nuk ka një trajtim shkencor, me kompetencë të problemeve të përsosjes së drejtimit e të organizimit. Nuk vërehet gjithnjë një punë krijuese dhe e argumentuar për kuptimin, për zbrërthimin dhe për zbatimin e parimit të mbështetjes në forcat e veta lidhur me situatat aktuale. Në emisionet historike ka raste kur vëmendja spostohet më shumë në ngjarjet e së kaluarës, duke mos ruajtur kurdoherë raportin e drejtë me të sotmen. Në disa emisione të kulturës e të artit nuk vihet si duhet në dukje karakteri socialist i kulturës e i artit tonë.

Në paraqitjen artistike të programeve ka emisione që ndërtohen në mënyrë të përgjithshme me tematikë të ngushtë, cekët e pa konceptim televiziv, pa fantazi, disa herë të pasinkronizuara, të rënduara me frazeologji boshe, me slogane e përsëritje. Këto të meta duken edhe në figurë, në filmimet etj. Ngjet kështu sepse nuk bëhet sa duhet një punë e studiuar, shkencore, e programuar mirë e me perspektivë. Dobësi janë vërejtur edhe në organizimin dhe në realizimin e filmit televiziv, ku vitin e fundit pati një rënie.

Me qëllim që të rritet më tej cilësia ideoartistike e emisioneve dhe të kapërcehen të metat e dobësitë ekzistuese, Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë,

Porositi:

1. — Të forcohet më shumë përmbajtja ideore e artistike e emisioneve televizive, duke pasqyruar në to më thellë e më mirë mësimet e Partisë dhe përvojën e ndërtimit të socializmit. Kjo të bëhet përmes një zbrërthimi sa më konkret të direktivave të Partisë në të gjitha fushat, duke luftuar globalizmin e rutinën, në transmetimet televizive, që dëmtojnë komunikimin sa më natyrshëm e sa më realist me spektatorët. Për këtë qëllim është e domosdoshme të rritet forca argumentuese, ballafaquese e

përgjithësuese në emisionet e ndryshme, në mënyrë që ato t'u përgjigjen si duhet nevojave të edukimit ideopolitik e të zgjerimit të horizontit kulturor të masave punonjëse. Redaktorët, regjisorët, operatorët, teknikët dhe drejtuesit në Televizion duhet të mbajnë mirë parasysh se masat punonjëse kanë nevojë të gjejnë në emisionet e ndryshme më shumë ide, argumente, mendime, konkluzione ideopolitike, të dhëna e fakte, të cilat të ngjallin tek ata interes dhe t'i ndihmojnë në punën e tyre.

Televizioni ynë, nga mundësitë që i janë krijuar në teknikë dhe në kuadër, nga përvoja që ka fituar qysh prej themelimit të tij nuk mund të konsiderohet më sikur është në fazën eksperimentale. Ai duhet ta kapërcejë atë përfundimisht, në të gjitha drejtimet dhe sa më parë. Një gjë e tillë bëhet e domosdoshme, sepse ende ka disa emisione gati diletanteske dhe një punë artizanale. Këto duken sidomos në xhirime, montazhe dhe punë regjisoriale pa frymëzim, në disa redaktime që bëhen me një gjuhë burokratike, në paraqitjen pa kulturë e gazetari të disa emisioneve, në ndërtimin skematik e pa imagjinatë të koncerteve etj.

Më tepër kujdes duhet bërë që të luftohet njëanshmëria në tematikë, që të ketë më shumë këmbim mendimesh, duke shmangur euforinë e vetëkënaqësinë. Kuadrot e Televizionit duhet të rritin më tej nivelin e tyre gazetaresk e publicistik, të përdorin gjuhë të pastër e mjete shprehëse të bukura, të luftojnë me konsekuencë frazeologjinë e përgjithshme boshe, sloganet, mburrjet etj., duke zhvilluar kurdoherë një propagandë konkrete, realiste, optimiste e mobilizuese.

Përpjekje të vazhdueshme duhen bërë për të mënjanuar skematizmin që vërehet në disa emisione të folura e muzikore. Më shumë kujdes e punë me cilësi duhet bërë për përgatitjen e skenarëve dhe të teksteve, sidomos për revistën televizive, për emisionet e lajmeve, për emisionet bisedë etj. Çdo emision është një premierë. Kështu duhet konsideruar dhe me synime të tilla duhet punuar për përgatitjen e tij.

2. — Vëmendje e organizim më të mirë, seriozitet e përgjegjësi më të madhe kërkohet puna me bashkëpunëtorët. Rritja e cilësisë së emisioneve kushtëzohet mjaft sidomos nga niveli dhe kualifikimi i bashkëpunëtorëve që fton Televizioni në studio për emisionet e ndryshme ideopolitike, ekonomike, shoqërore, pedagogjike, historike, deri tek ato të letërsisë e të arteve, të politikës së jashtme etj. Në çdo emision duhet të tërhiqen e të angazhohen specialistët më të mirë, më të aftë e më të kualifikuar dhe jo të zgjidhet rruga më e thjeshtë, duke sjellë në ekran nëpunës ose specialistë të rëndomtë që predispozohen, siç veprohet në disa raste. Qëllimi është që në ekran të vijë mendimi shkencor më i kualifikuar, mendimi më i përparuar.

Një bashkëpunim më i organizuar duhet siguruar ndërmjet Televizionit dhe dikastereve e institucioneve kërkimore-shkencore. Bashkëpunimin me Televizionin organizatat, dikasteret dhe institucionet kulturore artistike e kërkimore-shkencore ta vlerësojnë si pjesë përbërëse të punës së tyre, duke e vënë atë në baza më të shëndosha organizative, planifikuese e realizuese. Ky bashkëpunim të vlerësohet si një angazhim aktiv nga ana e organizatave, dikastereve dhe institucioneve të ndryshme në përcaktimin e tematikës, në realizimin e emisioneve, sidomos në propagandimin dhe në përgjithësimin e përvojës së përparuar. Sektorët e specializuar të propagandës në dikastere të sigurojnë një ndihmë e bashkëpunim më të gjithanshëm, duke pasur plane për problemet që mendojnë të trajtojnë në Televizion.

3. — Puna e kualifikuar e kameramanëve, si dhe e teknikës për realizimin e figurës, përbën një preokupacion tjetër që ka të bëjë me rritjen e mjeshtërisë artistike e teknike, me njohjen e objektit që filmohet, me paraqitjen si duhet e në vazhdimësi të proceseve të punës, duke u larguar nga filmimi i sfondeve të zymta e duke treguar kurdoherë pamje realiste e të bukura, duke vënë në qendër të filmimeve njeriun e jo makinën, duke paraqitur drejt raportin midis punës së mekanizuar e asaj me dorë etj.

4. — Një konceptim më i gjerë në paraqitje e në ndërtim kërkohet për emisionet artistike, muzikore etj. Emisionet muzikore duhet të organizohen si spektakle. Redaktori, regjisor i programacioni duhet të punojnë më shumë e më me fantazi me materialin muzikor, që tashmë nuk është i paktë në arkivin e Televizionit dhe në repertoret e ansambleve.

Pasurimi i emisioneve artistike, që në Televizion sot zënë 30-35 për qind të të gjithë programit, kërkohet rritjen e mëtejshme të rolit të krijuesit, pjesëmarrjen e tij aktive për të realizuar emisione të mirëfillta televizive, muzikore, koncerte variete, teledrama, emisione artistike për fëmijë, për rininë etj. Kjo shtron detyrën për të përgatitur edhe skenarë të veçantë. Ndërsa për filmat, krahas skenarëve origjinalë kërkohet një punë më e studiuar dhe më me perspektivë për ekranizimin e veprave më të mira të letërsisë sonë, duke mbajtur parasysh veçoritë e realizimit të tyre me elektronikë, që përbën specifikën e filmit televiziv. E gjithë kjo do të ndihmojë për kalimin e Televizionit në një fazë më të lartë krijuese.

5. — Nga kuadrot e Televizionit kërkohet që të thellohen më tepër për ta bërë tematikën më të larmishme dhe strukturën e emisioneve më të manovrueshme. Në këtë drejtim kërkohet më tepër kulturë, zhdërvjelltësi e shkathtësi nga ana e programacionit. Struktura vjetore do të ruhet e do të zbatohet me disiplinë për rubrikat përkatëse, duke mbajtur raporte të drejta mi-

dis emisioneve të folura dhe atyre muzikore, si dhe raportet e nevojshme për problemet e sektorët e ndryshëm.

Një përmirësim të ndjeshëm cilësor kërkojnë sidomos emisionet ekonomike, të cilat duhet të realizohen me regji, të përhapet sa më mirë përvoja e përparuar, të bëhet sa më i natyreshëm e i gjallë ballafaqimi e biseda. Gjithashtu emisionet për fëmijë, ato për rininë, emisionet sportive, ato për ngjarje e data, kërkojnë një përmirësim të dukshëm. Në emisionet për fëmijë të dalë sa më mirë jeta e gjallë shoqërore e të vegjëlive, bota e tyre me gëzimet e saj, humori dhe lodrat, duke përdorur forma më të larmishme në paraqitje, ku të zënë vend më shumë dramatizimet, filmi fantastiko-shkencor, multiplikacioni, kukullat, vizatimet etj.

Më me kulturë e përmbajtje dhe më e freskët duhet të jetë rubrika sportive, në mënyrë që rinia dhe masat e tjera sportdashëse të qëndrojnë sa më afër kësaj rubrike. Ndërkohë më tepër vëmendje kërkojnë edhe emisionet «Ngjarje e data» në drejtim të pasurimit të tyre të mëtejshëm me xhirime të reja dhe plane të reja regjisoriale. Për ato më të rëndësishmet mund të ndërtohen edhe skenarë të rinj, me qëllim që të sigurohen dokumentarë të mirëfilltë artistikë televizivë.

6. — Është koha që drejtorja e Radiotelevizionit të shikojë mirë e me perspektivë përgatitjen e gjithanshme për pajisjen materiale dhe për kualifikimin e kuadrit që do të nevojitet për kalimin e Televizionit nga bardhë e zi, në atë me ngjyra. Çështja e kalimit të Televizionit tonë me ngjyra¹ nuk është një perspektivë e largët. Kjo çështje nuk i duhet lënë spontaneitetit. Përkundrazi duhet të ketë një plan konkret masash dhe të ecet drejt arritjes së këtij objekti. Që tani e tutje çdo aparaturë që do të silllet të jetë e përshtatshme dhe t'i shërbejë Televizionit me ngjyra. Edhe përgatitja e kuadrit dhe specializimi i tij duhet bërë në drejtim të Televizionit me ngjyra.

Me qëllim që të rritet shkalla e kualifikimit të punonjësve të merren masa për funksionimin e kurseve pasuniversitare për degën e gazetarisë, të regjisë dhe të përgatitjes së operatorëve e kameramanëve. Ndërkohë të merren masa për të zgjeruar më tej punën regjisoriale në Televizion, pa hequr dorë edhe nga aftësimi i mëtejshëm i redaktorëve si regjisorë për ato emisione që është e mundshme.

7. — Ngritja e cilësisë së emisioneve televizive kërkon si

1. Transmetimi i emisioneve televizive me ngjyra filloi në nëntor të vitit 1981. Në raportin që mbajti shoku Ramiz Alia në Kongresin e 9-të të Partisë theksohej se gjatë këtij pesëvjeçari, do të kalohet në transmetimin me ngjyra të gjithë programeve.

kusht të domosdoshëm forcimin e punës udhëheqëse dhe edukative të Partisë, ngritjen e nivelit ideopolitik, profesional e artistik të të gjithë punonjësve, përmirësimin e metodës e të stilit të punës drejtuese, rritjen e mobilizimit e të disiplinës në çdo punë. Kjo kërkon, në radhë të parë, rritjen e rolit të organizatës-bazë të Partisë në Televizion, sidomos në drejtim të përmbajtjes së emisioneve dhe të ngritjes së frymës klasore revolucionare, të partishmërisë e të ruajtjes pastër të figurës morale të komunistëve e të punonjësve të këtij institucioni. Një kujdes, ndihmë e kontroll akoma më të afërt duhet të ushtrojë ndaj organizatave-bazë të Partisë në Radiotelevizion Komiteti i Partisë i Rrethit të Tiranës.

Sektori i shtypit dhe sektorët e tjerë të aparatit të Komitetit Qendror të Partisë të ndihmojnë më nga afër për ruajtjen e pastërtisë ideologjike dhe ngritjen e nivelit cilësor të emisioneve televizive.

Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë shpreh bindjen se kolektivi punonjës i Televizionit, Drejtorja e Përgjithshme e Radiotelevizionit dhe drejtorja e Televizionit do ta përmirësojnë më tej punën e tyre për të ngritur në një shkallë më të lartë cilësinë e emisioneve në Televizion, për të realizuar kështu një pasqyrim sa më të mirë e të gjithanshëm të realitetit socialist të vendit tonë, për një zbrërthim sa më konkret e të argumentuar të direktivave të Partisë.

Sekretari i Komitetit Qendror të PPSH

Ramiz Alia

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

PROTOKOLL

I SEKRETARIATIT TË KQ TË PPSH PËR PUNËN E ORGANEVE TË PROKURORISË PËR TË ZBATUAR DETYRAT QË SHTRIOI PLENUMI I 7-TË I KQ TË PARTISË PËR KONTROLLIN E ZBATIMIT TË LIGJEVE, SIDOMOS NË SFERËN EKONOMIKE

4 prill 1981

Sekretariati i Komitetit Qendror të PPSH, në mbledhjen e datës 4 prill 1981, shqyrtoi raportin e Prokurorisë së Përgjithshme «Mbi punën e organeve të prokurorisë për të zbatuar detyrat që shtrioi Plenumi i 7-të i KQ të Partisë për kontrollin e zbatimit të ligjeve, sidomos në sferën ekonomike» dhe

V ë r e j t i :

Organet e prokurorisë, në veprimtarinë e tyre për kontrollin e zbatimit të përpiktë dhe të njëlojtë të ligjeve, sidomos për zbatimin e tyre në sferën ekonomike, në përgjithësi kanë zbatuar drejt orientimet e Partisë, duke e rritur këtë kontroll dhe duke marrë masa për të vënë në vend ligjin e shkelur.

Por, megjithatë, konstatohet se ky kontroll nuk është në lartësinë e kërkesave, sidomos në drejtim të cilësisë së tij. Puna e organeve të prokurorisë në drejtim të luftës për respektimin e ligjeve dhe për parandalimin e veprave penale, si dhe studimi e përgjithësimi i shkaqeve të shkeljeve janë akoma të dobëta. Ato nuk kapen kurdoherë dhe në masën e duhur pas problemeve themelore. Ka disa çështje që duhen konceptuar e realizuar më mirë në veprimtarinë e tyre praktike.

Prandaj është e nevojshme që organet dhe organizatat e Partisë të vihen më mirë në udhëheqje të organeve të prokurorisë që kuadrot e tyre t'i përvetësojnë e t'i zbatojnë më mirë mësimet e Partisë e të shokut Enver për zbatimin e përpiktë dhe

të njëlojtë të ligjeve. Për këtë qëllim është e domosdoshme:

1. — **Të rritet kërkesa ndaj organeve të prokurorisë, si një nga organet kompetente për kontrollin e zbatimit të ligjeve në veprimtarinë shtetërore.** Çështjet që ngrënë këto organe të jenë problematike e përgjithësuese. Ato nuk duhet vetëm të konstatojnë shkeljen e ligjit, por të hapin horizont dhe të vënë në lëvizje organet e tjera që merren me kontrollin e zbatimit të ligjeve, në mënyrë që të vihet në vend ligji i shkelur dhe që këto shkelje të mos përsëriten më.

2. — **Organet e prokurorisë të kuptojnë më mirë dhe më drejt detyrat që shtrioi Plenumi i 7-të i Komitetit Qendror të Partisë, në drejtim të forcimit të disiplinës për respektimin e ligjeve në fushën ekonomike.** Me punën e tyre të ndikojnë për forcimin e disiplinës së planit, të asaj financiare e të disiplinës së punës, duke kërkuar zbatimin e drejtë të ligjit, si dhe vënien para përgjegjësisë ligjore të personave fajtorë.

Organet dhe organizatat e Partisë duhet të kenë parasysh faktin që për shkak të shkeljeve të ligjeve në ekonomi veprat penale në këtë sektor zënë një pjesë të madhe të veprave penale në tërësi. Prandaj është e nevojshme që puna e kontrollit të prokurorisë në këtë fushë të jetë më e gjerë dhe më efektive.

3. — **Kontrolli i prokurorit si në administratë, në hetuesi dhe në gjykatë të ketë si pikësynim studimin dhe përgjithësimin e shkeljeve të ligjit që bëhen shkak për mosrespektimin e ligjshmërisë socialiste dhe kryerjen e veprave penale.** Shkeljet e ligjit në administratën shtetërore, konfliktet gjyqësore civile dhe çështjet penale, pasqyrojnë në një masë të konsiderueshme anët negative që ndikojnë në zhvillimin e marrëdhënieve shoqërore socialiste në vendin tonë. Prandaj, këto marrëdhënie të bëhen objekt i punës studimore përgjithësuese të prokurorëve të rretheve dhe të vetë Prokurorisë së Përgjithshme, në bashkëpunim edhe me organet e tjera shtetërore.

4. — **Të ngrihet në një nivel më të lartë puna drejtuese dhe organizuese në organet e prokurorisë.** Ato duhet të bëjnë përpjekje më të mëdha për një përmirësim të mëtijshëm të metodës së punës dhe të zgjerojnë objektet e kontrollit, sidomos në administrimin e ekonomisë socialiste. Gjithashtu të bashkërendohet më mirë puna ndërmjet Prokurorisë së Përgjithshme dhe prokurorive të rretheve.

Sekretariati i Komitetit Qendror të PPSH shpreh bindjen se komunistët, kuadrot dhe gjithë punonjësit e organeve të prokurorisë, do të punojnë më mirë e më shumë për ngritjen e tyre politiko-ideologjike, do të mbajnë kurdoherë lart figurën morale

të njeriut tonë të ri që ka edukuar dhe edukon vazhdimisht Partia e do të kryejnë me sukses të gjitha detyrat që u ngarkon ajo.

Sekretari i Komitetit Qendror të PPSH

Simon Stefani

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

VENDIM

I BYROSË POLITIKE TË KQ TË PPSH PËR KRIJIMIN E URDRHIT «40-VJETORI I PPSH»

4 maj 1981

Byroja Politike e Komitetit Qendror të PPSH, në mbledhjen e datës 4 maj 1981, duke vlerësuar lart luftën dhe punën shumëvjeçare të anëtarëve të Partisë sonë të lavdishme, të cilët, të frymëzuar dhe të edukuar nga ideologjia marksiste-leniniste e Partisë, nga mençuria, nga urtësia dhe nga principialiteti i saj, kanë dhënë e japin një kontribut të çmuar për mbrojtjen dhe për zbatimin me besnikëri të çështjes së madhe të Partisë, të atdheut e të socializmit dhe, me qëllim që të nxitet më tej veprimtaria e gjithanshme militante e tyre për zbatimin e vijës, të programit dhe të Statutit të Partisë, për të ngritur më lart veprën e pavdekshme të saj,

Vendosi:

1. — Të krijohet urdhri «40-Vjetori i PPSH». Ky urdhër të jetë sipas modelit dhe përshkrimit që i bashkëngjitet këtij vendimi.
2. — Urdhri «40-Vjetori i PPSH» t'u jepet në këtë vit jubilar, me motivacionin¹ e bashkëngjitur këtij vendimi, të gjithë anëtarëve të Partisë që deri më 8 Nëntor 1981, ditën e theme-

1. «Si militant për më shumë se tri dekada në radhët e Partisë sonë të lavdishme, i frymëzuar dhe i edukuar nga politika dhe ideologjia revolucionare e Partisë, nga mençuria, urtësia, trimëria dhe principialiteti i saj, ka zbatuar e ka mbrojtur me besnikëri të patundur programin, vijën marksiste-leniniste, veprën e pavdekshme të Partisë së Punës të Shqipërisë».

limit të Partisë, plotësojnë të paktën 30 vjet stazh si anëtarë partie.

3. — Urdhri «40-Vjetori i PPSH» të jetë i vazhdueshëm dhe, me propozimin e komiteteve të Partisë të rretheve e të njësive të ushtrisë, t'u jepet anëtarëve të Partisë kur plotësojnë stazhin e caktuar në pikën 2 të këtij vendimi.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

*Botohet për herë të parë si-
pas origjinalit që gjendet në
Arkivin Qendror të Partisë*

PROTOKOLL

I BYROSË POLITIKE TË KQ TË PPSH MBI PËRSOSJEN E DREJTIMIT E TË STRUKTURAVE TË ORGANEVE SHTETËRORE DHE EKONOMIKE NË QENDËR E NË BAZË

4 maj 1981

Byroja Politike e Komitetit Qendror të Partisë, në mbledhjen e saj të datës 4 maj 1981, pasi shqyrtoi raportin e paraqitur nga Kryesia e Këshillit të Ministrave «Mbi disa probleme që dalin dhe masat që duhen marrë për përsosjen e strukturave të organeve shtetërore dhe ekonomike në qendër e në bazë»,

Vërejtji:

1. — Në gjithë sistemin e drejtimit të shtetit, në luftë kundër shfaqjeve të burokratizmit, të teknokratizmit e të liberalizmit, në bazë të vijës së Partisë janë bërë përmirësime. Përpjekje të mëtejshme u bënë nga ana e Qeverisë, me studimin e paraqitur, për ta përsosur drejtimin e strukturave të organeve shtetërore dhe ekonomike. Megjithëkëtë, del se kërkesat e Plenumit të 7-të të Komitetit Qendror të Partisë dhe porositë e herëpashershme për ta përmirësuar drejtimin e ekonomisë dhe të sektorëve të tjerë nuk janë kuptuar sa duhet, në radhë të parë politikisht dhe ideologjikisht, në tërë gjerësinë e tyre, si probleme serioze që kërkonin një studim të thellë e të gjithanshëm.

Problemi u trajtua më shumë në aspektin administrativ e të fryrjes së organikave, pa e lidhur ngushtë me strukturat organizative, me metodën e stilin në punë, me kualifikimin e punonjësve, me luftën kundër formave të ndryshme të burokratizmit. Nuk u pa mirë as me detyrat e veçanta që ka shtruar Partia për përsosjen e marrëdhënieve në prodhim e të forcave prodhuese, me kërkesat e intensifikimit, të specializimit e për-

qendrimit, të kooperimit; me problemet e shpërndarjes e të furnizimit, të forcimit të kontrollit financiar e të cilësisë së punës etj; me gjithë problemet e mëdha që shtrojnë plani pesëvjeçar dhe situata e sotme.

Studimi nuk filloi drejt nga organizimi e strukturat në njësitë e prodhimit, por nga administrata, veçanërisht ato qendrore. Nuk janë studiuar si duhet ndryshimet që kanë ndodhur në degët e ndryshme e brenda tyre, format artizanale të drejtimit në disa sektorë dhe organikat e huajtura, që u ka kaluar koha etj.

Byroja Politike kritikoi punën e dobët që kanë bërë në këtë rast organizatat e organet e Partisë dhe ato të shtetit e të ekonomisë. Kritikoi, gjithashtu, aparatit e Komitetit Qendror dhe organizatat e masave, që nuk u morën sa duhet me këtë problem kaq të madh e parimor.

2. — Në krahasim me vitin 1966, si dhe me vitin 1975, organikat në përgjithësi e veçanërisht ato të aparateve qendrore e të instituteve të ndryshme janë shtuar pa llogaritur mirë efektivitetin e punonjësve të sferës joproduuese dhe në raporte jo të drejta me ata që krijojnë vlera materiale, gjë që e rëndon ekonominë. E me gjithë këto shtesa, administratat nuk po u përgjigjen si duhet detyrave; ato nuk po afrohen sa duhet me punëtorët e kooperativistët.

3. — Tendenca për të fryrë organikat e aparateve administrative, institutomania, shtesat e hallkave, zëvendësve, ndarja pa kriter e drejtorive e përgjithësisht shtimi i urdhërdhënësve; pikëpamjet sipas të cilave po u caktua një detyrë duhet të shtohen organikat, ose po u krijua një organizëm qendror duhet të ketë organizmat e hallkat e tij në gjithë piramidën e shtetit, kanë shtuar organikat, shkresat, mbledhjet dhe burokratizmin, kanë çuar në tërheqjen e shumë kuadrove të aftë nga baza, që ësh-të në dëm të prodhimit.

Me qëllim që të përsosen dhe të forcohen vazhdimisht drejtimi dhe organizimi i punës në të gjitha hallkat e pushtetit, Byroja Politike,

Porosit:

I. Të thellohet më tej studimi për përsosjen dhe për forcimin e drejtimit të ekonomisë dhe të sektorëve të tjerë. Për këtë të mbahen parasysh edhe këto kërkesa:

1. — Organizatat dhe organet e Partisë dhe ato të shtetit, të gjithë komunistët e kuadrot, problemet e drejtimit dhe të organizimit t'i kuptojnë më mirë, në radhë të parë drejt politikisht dhe ideologjikisht, si probleme shumë të rëndësishme e

të mëdha që meritojnë një vëmendje të veçantë e të vazhdueshme në stadin e tanishëm.

Problemet e strukturave nuk mund të shkëputen nga kuptimi i drejtë i rolit të shtetit, i kërkesave të demokracisë sonë, nga veprimtaria e organeve të zgjedhura, e masave dhe e gjithë levave të Partisë. Prandaj duhet luftuar më me sukses kundër çdo kuptimi të ngushtë, të njëanshëm e burokratik të këtij problemi, duke iu rikthyer mësimet e konkluzioneve që ka nxjerrë Partia në luftë kundër shfaqjeve të burokratizmit; të vlerësohen rreziqet e mëdha të këtyre shfaqjeve, me tërë seriozitetin që kërkojnë situatat. Të mos lejohen në asnjë mënyrë situata, siç ka ndodhur në të kaluarën, që jemi detyruar të bëjmë shkurtime masive në organikat.

Përsosja e drejtimit dhe e strukturave në qendër e në bazë, realizohen në luftë të përditshme e të vazhdueshme.

Gjithë ky proces të udhëhiqet më mirë nga organizatat dhe nga organet e Partisë, si dhe nga levat e saj dhe, të gjithë në unitet, nën udhëheqjen e Partisë, të mendojnë e të punojnë për përsosjen e mëtejshme të organizimit e të drejtimit. Thellimi i vijës së masave do të çojë në lehtësimin e strukturave të aparateve tona dhe në përsosjen e vazhdueshme të stilit e të metodës së drejtimit.

2. — Përsosja e drejtimit të studiohet e të ndiqet vazhdimisht në unitet me strukturat organizative, me metodën dhe stilin e punës në drejtim, në studim dhe në zbatim; me format e ndryshme të shfaqjeve të burokratizmit; me problemet e mëdha që shtrën plani pesëvjeçar dhe me situatat që ballafaqojmë.

Të luftohet çdo paralelizëm e sektorializëm në veprimtari-në e organeve dhe të hallkave të ndryshme. Të konceptohen e të caktohen qartë detyrat e çdo funksioni. Secili të kryejë me përgjegjësi e kompetencë detyrat dhe të gjithë të sigurojnë unitetin e veprimit në shkallë qeverie, dikasteri apo komiteti ekzekutiv rrethi.

Krahas nevojave të reja që lindin, të shikohet me shumë kujdes puna efektive e organeve, e organizmave, e aparateve dhe e kuadrove; rendimenti dhe ngritja profesionale e punonjësve në administrata, në institucione dhe e atyre në prodhim, të shprehura këto në rritjen e rendimentit, në treguesit ekonomikë e financiarë, në forcimin e disiplinës në punë, në përmirësimin e teknologjisë etj.

Nga nëpunësit e aparateve të kërkohet punë e kualifikuar e me rendiment. Paaftësia e rehatllëku të mos mbulohet me shtesat në organikat dhe me hallkat e ndryshme. Ata që janë plogësh-tuar nga puna rutinë të gjallërohen, të paaftët të zëvendësohen.

3. — Studimet për këto probleme të mos bëhen në përgjithësi. Në mënyrë të veçantë të shihen drejtimet me rëndësi kryesore,

sidomos të bujqësisë, të ndërtimit, të industrisë mekanike, forcimi i kontrollit financiar, sidomos në bazë, kontrolli mbi përdorimin e lëndëve të para, atyre djegëse dhe të energjisë elektrike, forcimi i projekttimeve të veprave industriale, problemet e furnizimit e të shpërndarjes në të gjithë gjerësinë e tyre, forcimi i kontrollit mbi cilësinë dhe vartësia e këtyre kontrollorëve; si dhe krijimi ose forcimi i disa hallkave që na i diktojnë zhvillimet e sotme.

4. — Shqetësimi më i madh të jetë për të forcuar punën në bazë, sidomos në ndërmarrje e kooperativa. Të mos varfërohet baza. Ne nuk kemi superprodhim kuadrosh. Kontingjentet e shkollave, zgjerimin e sektorëve dhe të aktiviteteve të ndryshme i kemi me plan dhe për kuadrot që përgatitim vendet i kemi dhe krijohen normalisht. Prandaj nuk ka nevojë për shtesa të sforcuara që ta rëndojnë më shumë administratën e ta dobësojnë bazën.

Drejtoritë e degët e kuadrit të ushtrojnë drejt kompetencat e të mos lejojnë të tërhiqen kuadro nga baza e të grumbullohen pa kriter në qendër. Në ndërmarrje e në kooperativa na duhet të kemi kuadro të aftë, me arsim të lartë dhe sa më shumë kuadro me arsim të mesëm e mjeshtra, të cilët janë afër punonjësve, drejtojnë konkretisht dhe i hapin rrugë prodhimit.

5. — Përmirësimi i mëtejshëm i drejtimit, i organizimit dhe i strukturave nuk duhet të çojë në fryrjen e aparateve administrative, përkundrazi, të propozohen pakësime në organikat dhe në hallkat e ndryshme. Kërkesa është që të kemi një aparat sa më pak të kushtueshëm, të ngritur, të shkathët dhe shumë rentabël. Të kemi kuadro me arsim të lartë e të mesëm, por duhet të kërkojmë prej tyre, të luftojmë për cilësinë dhe jo për numër të madh, pa ngritjen e përsosur. «Masiviteti» të ecë krahas me cilësinë. Këto janë shumë të lidhura me strukturat e organizmave të shtetit, janë përbërja, janë jeta e tyre. Ato i bëjnë strukturat efikase, revolucionare ose të mefshta e burokratike.

Të ecet me llogari në këtë punë me shumë përgjegjësi, të bëhen studime të thella ekonomike e politike e të mos shikohen vetëm disa koeficientë shumë globalë. Të luftohet pikëpamja shumë e gabuar, sipas së cilës, po u shtrua një detyrë, duhet të shoqërohet me shtesa në organika, ashtu dhe pikëpamja tjetër që çdo organ ose organizëm në qendër kërkon të ketë sinonimin e tij kudo.

Të studiohet e të vendosen raporte më të drejta midis specialistëve me arsim të lartë e të mesëm, sidomos në institutet kërkimore-shkencore e projektuese, por dhe në administratat e në prodhim, me qëllim që të përdoren më me rendiment specialistët me arsim të lartë dhe të vendosen specialistët me arsim të mesëm në rolin e tyre. Të fiksohet më qartë roli i specialistit me arsim të lartë e të mesëm në njësitë e prodhimit.

Edhe raporti midis nëpunësve «administrativë e të shërbimit» dhe nëpunësve e specialistëve të tjerë që kryejnë funksionë

drejtimi, planifikimi, studimi, kontrolli etj., të vendoset më drejt.

Të shikohen me sy autokritik shtesat që janë bërë në numrin e zëvendësve e urdhërdhënësve të tjerë, si edhe të hallkave, ndarjeve e nëndarjeve të ndryshme.

Ashtu siç porosit Plenumi i 8-të i Komitetit Qendror të Partisë, të studiohet gjithë përvoja që kemi. Të përgjithësohet përvoja e punës e Fakultetit të Mjekësisë me klinikat e spitaleve dhe ajo e kuadrove të projekttimeve të hidrocentraleve për të bërë një lidhje më të mirë të punës së instituteve e shkollave me problemet që kërkon zhvillimi i shkencës dhe i prodhimit dhe për një shfrytëzim më të mirë të kuadrove.

Të studiohet me kujdes vartësia e ndërmarrjeve, pa kaluar në centralizëm burokratik, por dhe pa lejuar që të shkarkohen dikasteret nga përgjegjësia direkte për disa nga ndërmarrjet e sektorët më të rëndësishëm të degëve përkatëse.

Për përmirësimet në strukturat organizative të administratave në ndërmarrje e në kooperativat bujqësore, si dhe për krijimin e ndërmarrjeve të reja të ecet me shumë kujdes. Shtesat e organikave të bëhen me dorë shumë të shtrënguar për të gjithë sektorët, veçanërisht për administratën, duke e parë lidhur ngushtë me mundësitë që krijon ekonomia kombëtare. Strukturat dhe organikat nuk duhet të lidhen me kategoritë e rretheve apo të ndërmarrjeve, por me volumnin e punës dhe në asnjë mënyrë me rritjen e pagave.

6. — Të zgjerohet shkalla e mekanizimit të punës, veçanërisht në veprimet masive të financës, të llogarisë, të statistikës, të normimit, të veprimeve të furnizimit e të shpërndarjes etj., sidomos në bazë. Krahas kësaj, të studiohet në një program më të gjerë mekanizimi në veprimet drejtuese për gjithë sektorët, duke përfshirë edhe informatikën, lidhur ngushtë me leverdinë ekonomike e me perspektivën.

II. Byroja Politike vendosi të miratojë këto propozime të paraqitura nga Kryesia e Këshillit të Ministrave:

1. — Të krijohet Komiteti i Çmimeve dhe i Standardeve pranë Këshillit të Ministrave.

2. — Të krijohet Komiteti i Punës dhe i Pagave pranë Këshillit të Ministrave, i cili të merret me problemet e organizimit socialist të punës, me strukturat organizative dhe me organikat, me sistemin e pagave, me mbrojtjen në punë etj. jo vetëm në qytet, por edhe në fshat, ku ka detyra e probleme të mëdha. Me problemet e zënies në punë dhe me planifikimin e normativave të materialeve, ashtu si deri tani, të merren Komisioni i Planit të Shtetit dhe sektorët e tij vartës, duke u zvogëluar në numër.

3. — Të krijohen Instituti i Studimeve dhe i Projekttimeve të Teknologjisë Kimike, Instituti i Studimeve dhe i Projekttimeve Teknologjike të Naftës e Gazit, Instituti i Energjetikës dhe Insti-

tuti i Studimeve Pediatrike, kryesisht mbi bazën e bërthamave ekzistuese të sektorëve përkatës.

Siç ka orientuar dhe herë tjetër Partia, institutet e studimeve të jenë në rolin e bërthamave studimore dhe të mbështeten gjerësisht në ata qindra e mijëra kuadro që punojnë në sektorë të ndryshëm në gjithë vendin dhe të mos fryhen me funksionarë. Të luftohet institutomania.

Institutet të bëhen me të vërtetë shkencore-studimore dhe aplikuese, të jenë rentabël. Të vendosen këtu kuadro të aftë dhe të hiqen të paaftët. Vartësia e tyre të jetë e qartë, të kenë plane e programe të përcaktuara mirë. Drejtimi i tyre të jetë i rreptë, shkencor.

T'u caktohen në mënyrë të studiuar baza materiale e nevojshme për të punuar, duke shfrytëzuar gjithnjë e më mirë dhe në mënyrë të organizuar e të detyruar dhe gjithë bazën materiale të përbashkët, godinat, sallat, bibliotekat e laboratorët me seksione dhe ambientet e tjera shumë të nevojshme.

Institutet të mos zëvendësojnë punën e organeve e të aparateve qendrore, të mos pengojnë e të mos u zënë frymën dikastereve e ndërmarrjeve, të cilat kanë detyrat e tyre. Ashtu sikurse dhe ndërmarrjet të mos presin çdo gjë nga institutet dhe ministritë, duke i angazhuar me probleme që nuk u përkasin.

4. — Organikat e këtyre komiteteve e instituteve që krijohen dhe ndonjë përmirësim që do të bëhet në dikastere e në rrethe, të përballohen kryesisht nga kontingjenti ekzistues i personelit të disiplinuar në organikë, me ndonjë shtesë të vogël.

III. Të gjithë organizmat tanë drejtues të shtetit, të ekonomisë dhe ata shkencorë, të ndihmojnë me të gjitha forcat për zbatimin e direktivës së Partisë, të parimeve, të ligjeve e të rregullave të shtetit tonë të diktaturës së proletariatit. Ata të jenë kurdoherë një faktor aktiv në shërbim të masave të gjera punonjëse, të realizimit të planit pesëvjeçar dhe të përparimit të të gjithë jetës shoqërore socialiste të vendit, në luftë me të gjitha shfaqjet e burokratizmit, në çfarëdo pune e në çdo drejtim që ato të paraqiten. Të vihen më mirë në udhëheqje të kësaj pune organizatat dhe organet e Partisë.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

PROTOKOLL

I SEKRETARIATIT TË KQ TË PPSH PËR PUNËN DHE DETYRAT E ORGANEVE E ORGANIZATAVE TË PARTISË DHE KOMANDEVE PËR NGRITJEN NË NJË NIVEL MË TË LARTË TË EDUKIMIT E TË PËRGATITJES SË GJITHANSHME TË EFEKTIVIT TË POLICISË POPULLORE

6 maj 1981

Sekretariati i Komitetit Qendror të PPSH, në mbledhjen e tij të datës 6 maj 1981, shqyrtoi raportin e paraqitur nga Ministria e Punëve të Brendshme «Mbi punën e bërë për të vënë në jetë konkluzionet e Sekretariatit të Komitetit Qendror të PPSH për edukimin ideopolitik e përgatitjen e Policisë Popullore» dhe

Vërejtji:

Arma e Policisë Popullore, nën udhëheqjen e vazhdueshme të Partisë, të mësimave të saj e të shokut Enver, si dhe të organizatave-bazë e të komiteteve të Partisë të degëve të Punëve të Brendshme e të rretheve, është kalitur e forcuar më tej dhe është treguar e aftë të përbushë me nder e besnikëri detyrat që i janë ngarkuar. Edukimi klasor revolucionar i kuadrove dhe i gjithë efektivit, ndërgjegjja socialiste e ndjenja e përgjegjësisë për detyrën, vigjilenca dhe disiplina në punë, lidhjet dhe mbështetja e fuqishme të masat punonjëse, lufta për kuptimin dhe për zbatimin më me objektivitet e me partishmëri të ligjshmërisë socialiste, si dhe përpjekjet për të siguruar akoma më mirë udhëheqjen e kontrollin e Partisë në veprimtarinë e organeve e të reparteve të Policisë janë ngritur në një shkallë më të lartë. Për rrjedhim, ajo, si gjithmonë, gëzon besimin e dashurinë e madhe të popullit.

Por, me gjithë këto arritje, në punën për edukimin ideologjik, politik, ushtarak e profesional të kuadrove dhe të efektivit,

vit ka ende boshllëqe e mungesa. Këtu e kanë burimin kryesor disa koncepte të ngushta e paqartësi që ekzistojnë lidhur me kuptimin dhe me realizimin më mirë në jetë të vartësisë, të drejtimit dhe të kontrollit nga organet e pushtetit në veprimtarinë e organeve të Policisë; qëndrimet liberale e sektare që mbahen në disa raste gjatë ushtrimit të funksioneve e të kompetencave për zbatimin e mbrojtjen e ligjshmërisë socialiste; mungesat në fushën e bashkëpunimit dhe të bashkërendimit me organet shtetërore, ekonomike, të gjykatave e të prokurorive dhe me organizatat e masave për një luftë më efektive parandaluese kundër shfaqjeve të kriminalitetit dhe shfaqjeve të tjera të huaja; përpjekjet ende të pamjaftueshme për të ngritur metodën e punës në nivelin e kërkesave që shtron Partia.

Prandaj, për ta rritur edhe më shumë efektivitetin e veprimtarisë së Policisë Popullore, si një nga armët e specializuara të diktaturës së proletariatit e që kryen detyra të rëndësishme, veçanërisht në luftën kundër kriminalitetit e shfaqjeve të huaja, si dhe për të mënjeluar të metat ekzistuese, Sekretariati i Komitetit Qendror të PPSH

Porositi:

1. — Të intensifikohet dhe të forcohet më tej përmbajtja e përgatitjes politike, ushtarake dhe profesionale e kadrove dhe e efektivit të Policisë Popullore për të përballuar kurdoherë me sukses detyrat e ngarkuara.

E gjithë puna e organeve dhe e organizatave të Partisë në degët e Punëve të Brendshme dhe e komiteteve të Partisë të rretheve të synojë që komunistët, kadrot dhe efektivit të kuptojnë, të përvetësojnë dhe të zbatojnë si duhet vijën e Partisë, politikën e saj dhe të shtetit të diktaturës së proletariatit, të drejtën socialiste dhe parimet e normat, në bazën e të cilave organizohet e drejtohet gjithë veprimtaria e Policisë Popullore.

Kujdes e vëmendje e posaçme të tregohet për kuptimin e thellë politik, ideologjik dhe për zërthimin konkret të mësimëve të Partisë e të shokut Enver për zhvillimin drejt të luftës së klasave me armiqtë e keqbërësit dhe në gjirin tonë; për kuptimin e rrezikut real në këto situata të rrethimit të egër imperialisto-revizionist dhe të detyrave që rrjedhin prej tij për rritjen e mëtejshme të vigjilencës revolucionare dhe të gatishmërisë luftarake; për domosdoshmërinë e zbatimit të ligjshmërisë socialiste drejt e në të gjitha drejtimet e veprimtarisë së organeve dhe të reparteve të Policisë; si dhe për kuptimin më të thellë të parimit të mbështetjes fuqimisht në masat e gjera të popullit. Kjo punë të shërbejë për t'i bërë kadrot dhe efe-

ktivin akoma më të aftë e më të ndërgjegjshëm për të përfytyruar më realisht rrezikshmërinë, ashpërsinë dhe mprehtësinë e veprimtarisë së armiqtë e keqbërësve, për të kundërvepruar në çdo rast e rrethanë me zgjuarsi, shkathtësi, guxim e vendosmëri, për të zbuluar në kohë, për të parandaluar e për të bërë të padëmshme çdo tentativë të armiqtë e keqbërësve, deri në likuidimin e tyre të plotë.

Për këtë është e domosdoshme të bëhet një kombinim më i mirë e të lidhen më ngushtë me procesin e punës edukative e të veprimtarisë së përditshme të tre komponentët: edukimi politiko-ideologjik, edukimi profesional dhe edukimi ushtarako-fizik. Të mbahen kurdoherë parasysh gjendja e niveli i arritur në fushën e përgatitjes, problemet e shqetësimet ekzistuese, format, metodat e taktikat që përdorin armiqtë e keqbërësit në rrethana të caktuara, përpunimi, përgjithësimi e pasurimi i përvojës së arritur në luftën kundër veprimtarisë armiqësore e keqbërëse për të ngritur më lart nivelin e organizimit e të drejtimit të punës dhe për të kryer akoma më mirë detyrat. Lidhur me këto të studiohen, të përsosen e të plotësohen më mirë programet e punës për përgatitjen e gjithanshme të kadrove e të efektivit, nevojat për sigurimin e bazës materiale të domosdoshme, ngritja e përmbajtjes së punës edukative e mësimore, duke iu përshtatur gjithnjë e më mirë veçorive të punës e të shërbimeve të Policisë Popullore.

2. — Të kuptohet e të zbatohet më mirë parimi i vartësisë, i drejtimit dhe i kontrollit të Policisë nga organet e pushtetit.

Organet dhe organizatat e Partisë e komandat në organet e repartet e Policisë dhe komitetet e Partisë të rretheve, rëndësi të veçantë t'i kushtojnë zërthimit të përmbajtjes politiko-ideologjike të këtij parimi, si dhe kuptimit të vendit e të rolit që kanë e luajnë organet e Policisë në sistemin e diktaturës së proletariatit. Të bëhet më e qartë se komiteti ekzekutiv i këshillit popullor të rrethit ka nën vartësi dhe i kërkon llogari këtij organi për detyrat që i ngarkohen në bazë të ligjit e të akteve të tjera nënligjore. Për të forcuar më tej kontrollin e kërkesën e llogarisë, si dhe për të siguruar ndihmën e nevojshme e të gjithanshme të këshillave popullorë e të komiteteve ekzekutive, Policia Popullore të raportojë më mirë përpara tyre për veprimtarinë e saj dhe të informojë për çdo gjë që ndodh në shkallë rrethi, drejtimi e zone, pa cenuar normat e caktuara për ruajtjen e sekretit. Të luftohen me forcë konceptet e mbivlerësimit të vetes dhe të paraqesin realisht gjendjen e punën e këtyre organeve, si dhe luftën që ato bëjnë kundër kriminalitetit dhe shfaqjeve të huaja.

Komitetet ekzekutive të këshillave popullorë të rretheve të forcojnë drejtimin dhe kontrollin ndaj organeve të Policisë, t'i

ushqejnë dhe t'i mbajnë ato në korent të vazhdueshëm për problemet që shqetësojnë në shkallë rrethi për sigurimin e rendit dhe për organizimin e forcimin e mëtejshëm të luftës parandaluese kundër shfaqjeve të kriminalitetit, për të siguruar një mobilizim më të madh në këto drejtime. Të punohet për të vendosur lidhje më të ngushta midis sektorëve e shërbimeve të Policisë me aparatet e komiteteve ekzekutive të këshillave popullore në rrethe e në bazë. Duke punuar e luftuar në këtë mënyrë, ndihma e organeve të pushtetit dhe e popullit do të jetë shumë më e madhe, organet e Policisë do të ecin më mirë dhe problemet e tyre do të zgjidhen më shpejt.

3. — Vëmendje e posaçme t'u kushtohet kuptimit dhe zbatimit të parimit të bashkëpunimit e të bashkërendimit të veprimitarisë së Policisë Popullore me organizmat e tjera të diktaturës së proletariatit për sigurimin e rolit udhëheqës të Partisë dhe të pjesëmarrjes aktive të masave në ruajtjen e rendit e të qetësisë dhe në luftën parandaluese kundër shfaqjeve të kriminalitetit e të shkeljeve të ligjshmërisë socialiste.

Arma e Policisë nuk mund të plotësojë si duhet funksionet dhe detyrat e saj pa siguruar gjithnjë e më mirë ndihmën e mbështetjen e fuqishme të masave, pa popullin, pa udhëheqjen e kontrollin e vazhdueshëm të Partisë. Zbërthimi e zbatimi i këtij parimi themelor jo vetëm në teori, por edhe i lidhur ngushtë me rezultatin faktik në veprimtarinë konkrete në tërësi mbetet edhe për të ardhmen një nga detyrat më kryesore të punës së Partisë. Qëndrimet e matura e të vendosura të kuadrove dhe të efektivit të japin kurdoherë në sytë e masave atë përfytyrim të qartë se Partia Policinë Popullore e ka krijuar për të mbrojtur interesat e popullit dhe të drejtat e garantuara me ligj të qytetarëve, se plotësimi gjithnjë e më i mirë i detyrave të saj shtrun si domosdoshmëri vendosjen e lidhjeve të tilla, siç thotë populli «si mishi me thuan». Në këtë bazë do të rriten e do të forcohen akoma më shumë dashuria dhe respekti i popullit për armën e Policisë Popullore.

Nëpërmjet punës së organizuar e të shkathët të luftohen më fort shfaqjet e indiferentizmit në masa dhe në efektivin e Policisë; të sigurohet një pjesëmarrje më aktive e popullit kundër shfaqjeve të huaja dhe veprave kriminale. Edukimi, organizimi dhe drejtimi efektiv i forcave të Bashkëpunimit Vullnetar të konsiderohet si një nga detyrat më themelore të organeve dhe organizatave të Partisë dhe të komandave në organet e Punëve të Brendshme, si dhe e komiteteve të Partisë dhe komiteteve ekzekutive në rrethe. Të aktivizohen këto forca jo vetëm në manifestime dhe në aktivitete të tjera masive, por kudo, duke punuar në mënyrë të atillë që të futet te çdo individ i këtyre

forcave të organizuara ndjenja që të reagojë menjëherë ndaj çdo dukurie negative, të mbështesë kudo e në çdo kohë veprimet e Policisë Popullore. Prandaj të studiohet e të përgjithësohet përvoja e deritanishme në këtë drejtim, të mbahet me ta kurdoherë një qëndrim shoqëror dhe të vlerësohen e të inkurajohen më mirë për punën e tyre fisnike.

Puna e Partisë në këto organe të ndihmohet fuqimisht në terren nëpërmjet organizatave të Partisë dhe të masave, dhe nga vetë komunistët e punonjësit, të cilët duhet të jenë në ballë të luftës kundër armiqve e keqbërësve. Çdo punonjës të jetë në roje të fitoreve, t'i kapë ata që mendojnë e veprojnë keq, t'i kritikojë e t'i demaskojë dhe, kur nuk ndreqen, t'i denoncojë në organet kompetente. Të kuptohet më mirë se të kryesh këtë punë me ndjenjë të lartë përgjegjësie do të thotë të marrësh pjesë drejtpërsëdrejti në forcimin e diktaturës së proletariatit e të rendit juridik socialist dhe të mbrosh pronën e përbashkët, që është baza ekonomike e shtetit tonë.

Me krijimin dhe forcimin e këtij predispozicioni te secili, keqbërësve u bëhet e pamundur ndërmarrja dhe kryerja e veprave kriminale, masat do të jenë më vigjilente dhe Policia do ta ketë më të lehtë për t'u marrë me problemet themelore të luftës kundër veprimitarisë armiqësore e keqbërëse. Prandaj edhe në këtë drejtim organet dhe organizatat e Partisë, komandat në degë, aparati qendror i Ministrisë së Punëve të Brendshme, komitetet e Partisë të rretheve dhe organizatat e masave të bëjnë më shumë studime e të tërheqin konkluzione më të thella, të nxjerrin përvojën dhe të përsosin më tej masat që efektiviteti i veprimitarisë së tyre në fushën e luftës parandaluese të jetë edhe më i madh.

4. — Të rriten më tej kërkesat për njohjen, për kuptimin dhe për zbatimin më rigoroz të ligjshmërisë socialiste.

Ministria e Punëve të Brendshme, organet e Policisë, si dhe të gjitha organet e tjera të diktaturës së proletariatit të marrin më mirë me zbërthimin, me popullarizimin, me vënien në zbatim dhe me mbrojtjen e ligjeve. Organet dhe organizatat e Partisë të studiojnë më mirë e më thellë dhe të shfrytëzojnë vazhdimisht materialet e Partisë që ta bazojnë e ta mbështetin më fort, ideologjikisht e politikisht, edukimin e Policisë me frymën e zbatimit rigoroz të ligjshmërisë, për të mënjeluar e për të luftuar çdo shfaqje të liberalizmit dhe të qëndrimeve sektare, për të kryer ky organ më mirë funksionin edukues e parandalues, për kuptimin dhe për respektimin e të drejtave të qytetarëve, për të ndërhyrë energjikisht e, kur duhet, për të vënë në vend ligjin, kurdoherë në bazë e për mbrojtjen e interesave të popullit e të shtetit.

Prandaj për këtë çështje duhet të kërkohet që edukimi po-

litik e profesional të bëhet më mirë pjesë përbërëse e metodës dhe e veprimtarisë së përditshme të kuadrove e të lidhet ngushtë me zbatimin e detyrave. Policit të mos i flitet për këtë problem themelor në përgjithësi, si mund t'u flitet qytetarëve të tjerë, por t'i flitet në mënyrë të diferencuar e për t'i bërë të qartë atij përmbajtjen e ligjeve, të drejtat dhe detyrat, dhe si duhet t'i mbrojtë e t'i zbatojë ato.

5. — Punë më e kualifikuar të bëhet sidomos për të kalitur më tej figurën morale të kuadrove dhe të efektivit dhe dashurinë për armën e Policisë.

Çështjet morale nuk duhen marrë e as nuk duhen shikuar ngushtë e në mënyrë të njëanshme. Edukata dhe kalitja morale të lidhet kurdoherë me kuptimin dhe me zhvillimin e luftës së klasave kundër çdo gjëje të huaj, me plotësimin e detyrës, me dashurinë për armën dhe për të qëndruar përgjithnjë me shërbim në Policinë Popullore.

Puna ideopolitike edukative të synojë në kalitjen e mëtejshme të kuadrove dhe të efektivit me frymën e besimit absolut në vijën e Partisë, me thjeshtësinë proletare, me disiplinën e çeliktë e të ndërjegjeshme, si dhe me vigjilencën revolucionare të përhershme. Prandaj, nëpërmjet gjithë rrugëve e formave të vendosura, sidomos nëpërmjet organizimit të një pune të veçantë e gju më gju me njerëzit, të sigurohet në vazhdimësi një gjendje moralo-politike e shëndoshë, një unitet i çeliktë që të gjejë shprehjen e tij në kryerjen më mirë të detyrës, pa marrë parasysh asnjë vështirësi e sakrificë, të ulen gjithnjë e më shumë shkeljet e disiplinës, shfaqjet e huaja, si dhe masat disiplinore.

Në Polici duhet të kemi akoma më shumë njerëz të rinj, të shëndoshë fizikisht, të kulturuar, me arsim të mesëm e sidomos nga qyteti. Të punohet veçanërisht me të rinjtë që kryejnë shërbimin e detyrueshëm ushtarak në Polici dhe me qytetarë të tjerë, sidomos nga radhët e klasës punëtore, që të qëndrojnë ose të futen rishtazi në shërbimin aktiv të saj. Zgjedhja, edukimi dhe caktimi i kuadrove dhe i policëve të bëhet në baza më të shëndosha në vartësi me nivelin, me perspektivën dhe me detyrat e caktuara, duke shfrytëzuar më mirë të gjitha mundësitë e mëdha që janë krijuar. Kujdes i veçantë t'i kushtohet përsosjes së mëtejshme të organizimit dhe pajisjeve në përputhje me situatat, me drejtimet specifike dhe me kompetencat që i janë dhënë Policisë Popullore nga Partia dhe Qeveria. Organet e pushtetit në rrethe dhe Ministria e Punëve të Brendshme të tregojnë një interesim më të madh për plotësimin e nevojave lidhur me përmirësimin e mëtejshëm të kushteve të jetesës së efektivit të Policisë Popullore.

Aparati i KQ të Partisë duhet të ndjekë e të ndihmojë më nga afër organet e Punëve të Brendshme dhe zbatimin e detyrave të Sekretariatit të KQ të Partisë.

Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë shpreh besimin se organet dhe organizatat e Partisë, komandat në degët e Punëve të Brendshme, aparati qendror i Ministrisë, si dhe komitetet e Partisë të rretheve, si kurdoherë, do të punojnë me një ndjenjë më të lartë përgjegjësie për të ngritur në një shkallë më të lartë cilësinë e punës dhe efektivitetin e veprimtarisë së armës së Policisë, për sigurimin e rendit juridik socialist dhe për mbrojtjen e fitoreve të revolucionit e të ndërtimit të socializmit në Shqipëri.

Sekretari i Komitetit Qendror të PPSH

Ramiz Alia

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

KONKLUZIONE

TË SEKRETARIATIT TË KQ TË PPSH PËR SPECIALIZIMIN DHE KUALIFIKIMIN PASUNIVERSITAR TË KUADROVE ME ARSIM TË LARTË

6 maj 1981

Sekretariati i KQ të PPSH, në mbledhjen e datës 6 maj 1981, analizoi punën e bërë për kualifikimin pasuniversitar të kuadrove dhe problemet që dalin në këtë fushë për zbatimin e detyrave që shtroi Plenumi i 8-të i KQ të Partisë.

Si nga raportit që paraqiti Komiteti i Shkencës dhe i Teknikës¹, ashtu dhe nga diskutimet, doli se sistemi i tanishëm i kualifikimit dhe i specializimit pasuniversitar ka luajtur një rol pozitiv në ngritjen e nivelit të kuadrove dhe në zgjidhjen e problemeve të ekonomisë, të kulturës dhe të shkencës. Megjithatë, në këtë drejtim vërehen të meta e zbrazëti. Puna e kryer për kualifikimin masiv dhe veçanërisht për specializimet pasuniversitare nuk u është përgjigjur si duhet nevojave të sektorëve të ndryshëm; nuk ka pasur programe të studiuara që të siguronin atë thellim dhe azhurnim teorik-shkencor që imponojnë kërkesat e kohës. Edhe të metat organizative kanë ndikuar në uljen e efektivitetit real të kësaj veprimtarie.

Nevojat gjithnjë në rritje të ekonomisë, si dhe zhvillimi i madh që ka marrë sot shkenca kërkojnë nga specialistët tanë një nivel më të lartë për të aplikuar me kompetencë shkencën, për të përballuar tërësisht me forcat tona detyrat e mëdha në frontin e gjerë të prodhimit, të mësimin, të studimit e të kërkimit.

Për arritjen e këtyre synimeve dhe për të shmangur dobësitë e zbrazëtisë ekzistuese, Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë tërhoqi vëmendjen në disa çështje:

1. Ky Komitet u krijua me vendim të mbledhjes së Byrosë Politike të KQ të PPSH më 10 dhjetor 1980, me propozim të Këshillit të Ministrave të RPSSH.

1. — Ngritja cilësore e kualifikimit dhe e specializimit pasuniversitar të kuadrove me arsim të lartë, duke i dhënë atij tiparet e një procesi të rregullt, të konsiderohet si detyrë e dorës së parë.

Sistemi i specializimit të kuadrit të organizohet pranë shkollave të larta në formën e kurseve të rregullta pasuniversitare, nga njëra anë, për profile të nivelit universitar që nuk ekzistojnë në vendin tonë, sepse nevojat për specialistë të tillë janë të kufizuara, por që i duhen prodhimit (si hidrologë, meteorologë, arkeologë, psikologë etj) dhe, nga ana tjetër, për përgatitjen e specialistëve në nivel të mirëfilltë pasuniversitar që të kenë njohuri më të thelluara e njëkohësisht më të profilizuara, pasi janë diplomuar në një degë të caktuar.

Për këtë qëllim:

a) Në zbatim edhe të detyrës që vuri Plenumi i 8-të i KQ të Partisë për shkencën, të përfundojë hartimi i planit prognozë, ku të përcaktohen saktë fushat, specialitetet dhe kontingjentet përkatëse, sipas nevojave të ekonomisë dhe të kulturës dhe sipas mundësive të shkollës sonë të lartë për ta përballuar në nivelin e duhur këtë detyrë, me pjesëmarrjen aktive të të gjithë shkencëtarëve dhe specialistëve tanë më të mirë. Ky plan të jetë real, jo i fryrë, në mënyrë që, duke filluar zbatimin gradual të tij, në këtë kualifikim të përfshihet një numër i arsyeshëm kuadros, pa rënduar as prodhimin, as shkollën e lartë.

b) Shkollat e larta dhe dikasteret një kujdes të veçantë t'i kushtojnë punës për hartimin e planeve dhe të programeve mësimore, me qëllim që ky kualifikim të realizojë jo vetëm profilizimin, por edhe thellimin e nevojshëm teorik, në përputhje me kërkesat e nivelit të shkencave e të teknikës bashkëkohore dhe të ekonomisë e të kulturës sonë.

Vëmendje e kujdes i veçantë të tregohet për zgjedhjen e kuadrove që do të specializohen. Ata duhet të jenë elementët më të aftë, më me perspektivë, të rinj në moshë dhe me qëndrim të mirë moralo-politik.

2. — Forma më masive e kualifikimit pasuniversitar të kuadrit edhe në të ardhmen do të jetë kualifikimi në punë e sipër, i bazuar, në radhë të parë, në studimin individual. Për ta bërë atë sa më efikas, është e nevojshme që nga ana e dikastereve të rriten kërkesat dhe të ushtrohet një kontroll rigoroz me anë të atestimit periodik dhe të formave të tjera të këtij kualifikimi.

Kuadrot me arsim të lartë të bazës të nxiten e të ndihmohen nga dikasteret e nga ndërmmarrjet, duke i angazhuar në punë të kualifikuara, duke i ngarkuar të referojnë në mënyrë periodike për probleme të veçanta studimore etj. Të organizohet dhe të sigurohet botimi i një literature të domosdoshme për një masë të gjerë kuadros sipas specialiteteve dhe sidomos i traktateve

të përshtatshme për disiplinat themelore shkencore të specialiteteve të ndryshme, me qëllim që specialistët të kenë mundësi të njihen e të azhurnohen me shkencën bashkëkohore.

Të merren masa për ta vënë në baza më të studiuara e në kritere më të shëndosha punën e kurseve afatshkurtra, që organizohen nga dikasteret, duke siguruar një bashkëpunim më të ngushtë me shkollat e larta. Gjithashtu të shmangen të metat e dobësitë që vihen re në këto forma kualifikimi, të cilat shpesh zhvillohen nën presionin e nevojave të ngutshme të ndonjë sektori ose ngrihen vetëm për të qenë në rregull nga ana formale.

Kryesia e Këshillit të Ministrave, duke u mbështetur në këto detyra, të përcaktojë konkretisht masat që duhen marrë për forcimin e punës në drejtimet e mësipërme.

3. — Për përsosjen e mëtejshme të kualifikimit shkencor me dy shkallë të shihen me kujdes detyrimet përkatëse dhe programet e tyre, me qëllim që kandidatët të përvetësojnë atë kulturë të gjerë e të thelluar profesionale të nivelit pasuniversitar, që duhet të ketë një punonjës shkencor. Përveç kësaj, për shkallën e parë të kualifikimit shkolla e lartë të ndërtojë një sistem të rregullt leksionesh, seminaresh, laboratorësh etj., sipas planeve të miratuara për çdo profil shkencor, sidomos për lëndët më kryesore, siç janë ato teorike-bazë e të tjera.

Të luftohen shfaqjet e liberalizmit dhe të formalizmit që vihen re në kërkesat dhe në mënyrën e dhënies së provimeve, në shqyrtimin dhe në vlerësimin e disertacioneve, si dhe në plotësimin e të gjitha detyrave të kandidatëve, me qëllim që t'i pritët rruga çdo mediokriteti.

4. — Problemi i sigurimit të kuadrit që do të përballojë tërë këtë proces, si edhe i bazës materiale të nevojshme duhet marrë seriozisht në konsideratë nga organet shtetërore. Kërkesat për to të bëhen duke pasur parasysh planet konkrete të formave të organizuara pasuniversitare që do të ngrihen.

Të organizohet më mirë edhe puna për marrjen e përvojës së jashtme, si nëpërmjet dërgimeve për specializim me afat të gjatë e të shkurtër, ashtu edhe nëpërmjet literaturës e pjesëmarrjes në aktivitete shkencore. Në dërgimet për azhurnim të mbahen parasysh edhe punonjësit me përvojë të shkollave të larta. Të harmonizohen drejt kualifikimi e specializimi brenda dhe jashtë vendit dhe kjo të pasqyrohet në planin përkatës shtetëror.

Për zbatimin e këtyre detyrave, organet dhe organizatat-bazë të Partisë duhet të bëjnë një punë sa më konkrete për kuptimin dhe për vënien në jetë të direktivave të Partisë për problemet e kualifikimit pasuniversitar. Të rriten më tej kërkesat për cilësi të lartë, duke luftuar kundër mediokritetit, shfaqjeve të liberalizmit, formalizmit e spontaneitetit. Një kujdes më i madh të tregohet për nxitjen dhe për inkurajimin e specialistëve

më të aftë, në bazë të rezultateve konkrete që kanë arritur në praktikë në zbatimin e shkencës dhe të teknikës.

Sekretariati i Komitetit Qendror të Partisë shpreh bindjen se organet dhe organizatat-bazë të Partisë të institucioneve mësimore dhe shkencore, të dikastereve dhe të qendrave të prodhimit do të intensifikojnë më tej punën e tyre për t'i bërë kuadrot dhe specialistët të ndërgjegjshëm për domosdoshmërinë e kualifikimit të vazhdueshëm dhe për të ngjallur tek ata dëshirën dhe pasionin për studim dhe për kërkim.

Sekretari i Komitetit Qendror të PPSH

Ramiz Alia

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

UDHËZIM

I BYROSË POLITIKE TË KQ TË PPSH PËR DHËNIEN E URDRIT «40-VJETORI I PPSH»

4 qershor 1981

Në mbështetje të vendimit¹ të Byrosë Politike Nr. 53 datë 4 maj 1981 mbi krijimin e urdhrin «40-Vjetori i PPSH», të Statutit të Partisë dhe të vendimeve të Komitetit Qendror, me qëllim që të zbatohen kritere të njëjta në dhënien e Urdhrit të lartpërmendur, Byroja Politike

Udhëzoni:

1. — Urdhri «40-Vjetori i PPSH», siç përcakton vendimi i Byrosë Politike, këtë vit jubilar, t'u jepet të gjithë anëtarëve të Partisë që deri më 8 Nëntor 1981, ditën e themelimit të Partisë, plotësojnë të paktën 30 vjet stazh si anëtarë partie.

Për vitet e tjera, meqë urdhri «40-Vjetori i PPSH» është i vazhdueshëm, u jepet anëtarëve të Partisë kur plotësojnë stazhin 30 vjet si anëtarë partie.

Në bazë të propozimeve të komiteteve të Partisë të rretheve dhe të njësive ushtarake, Komiteti Qendror bën shpërndarjen e Urdhrit dhe të certifikatës përkatëse.

2. — Për efekt të llogaritjes së kohës si anëtar partie të mbahen parasysh edhe këto kritere:

a) Në qoftë se ndonjë komunist, gjatë jetës së tij në Parti është ndëshkuar me kthim në kandidat partie, edhe kjo periudhë kohe të llogaritet si vjetërsi në Parti për efekt të dhënies së Urdhrit.

b) Anëtarëve të Partisë që janë përjashtuar nga Partia dhe janë pranuar më vonë si anëtarë të rinj, vjetërsia u njihet vetëm nga koha e pranimit për herë të dytë në Parti.

1. Shih në këtë vëllim, f. 87.

c) Anëtarëve të Partisë që kanë qenë përjashtuar, por që me vendim të organeve kompetente u janë rikthyer të gjitha të drejtat në Parti, duke përfshirë edhe njohjen pa ndërprerje të vjetërsisë në radhët e saj, koha e qëndrimit jashtë Partisë t'u llogaritet e vlefshme edhe për efekt të dhënies së Urdhrit.

3. — Urdhri «40-Vjetori i PPSH» të jepet edhe pas vdekjes edhe të gjithë anëtarëve të Partisë që deri në kohën e vdekjes kishin plotësuar stazhin 30 vjet si anëtarë partie.

4. — Për anëtarët e Partisë që ditën e vdekjes nuk plotësojnë stazhin e kërkuar më lart për disa javë ose muaj, komitetet e Partisë, kur e gjykojnë se duhet t'u jepet urdhri «40-Vjetori i PPSH», i bëjnë propozim Sekretariatit të Komitetit Qendror të Partisë, i cili vendos përfundimisht për ta.

5. — Me propozim të Byrosë Politike apo Sekretariatit të Komitetit Qendror të Partisë, urdhri «40-Vjetori i PPSH» mund t'u jepet edhe komunistëve të shquar internacionalistë.

6. — Urdhri «40-Vjetori i PPSH» u hiqet të dekoruarve vetëm me vendim të Komitetit Qendror të PPSH, në bazë të propozimeve të komiteteve të Partisë të rretheve ose njësive ushtarake, kur ata përjashtohen nga radhët e PPSH për veprimtari armiqësore ndaj Partisë, revolucionit e socializmit, si dhe për akte të rënda e flagrante kundër moralit komunist.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

*Botohet për herë të parë si-
pas origjinalit që gjendet në
Arkivin Qendror të Partisë*

VENDIM

I BYROSE POLITIKE TË KQ TË PPSH PËR PËRMIRËSIMIN E PUNËS NË SHKOLLAT PA SHKËPUTJE NGA PUNA

4 qershor 1981

Byroja Politike e Komitetit Qendror të PPSH, në mbledhjen e saj të datës 4 qershor 1981, mbasi mori në shqyrtim dhe diskutoi rreth relacionit të Këshillit të Ministrave «Për masat që duhen marrë për përmirësimin e punës në shkollat pa shkëputje nga puna»,

Vendosi:

1. — Pranimi në shkollat e mesme pa shkëputje nga puna të bëhet në bazë të planit të shtetit. Në bazë të këtij plani ministritë të bëjnë zbrërthimin sipas nevojave të ekonomisë.
2. — Me qëllim që të rritet cilësia e përvetësimit të programeve mësimore, të zgjatet afati i shkollave të mesme pa shkëputje nga puna nga 4 në 5 vjet.
3. — Të funksionojnë vetëm ato filiale që janë pranë shkollave të larta me shkëputje nga puna dhe që sigurojnë vazhdimësinë e procesit pedagogjik. Prandaj, duke filluar nga viti shkollor 1981-1982 të mos pranohen studentë të rinj në filialin e Vlorës, të Lushnjës, të Durrësit dhe të Beratit.
4. — Duke marrë parasysh se tani janë krijuar kushte e mundësi më të favorshme për ndjekjen e shkollave me shkëputje nga puna, si dhe për t'i dhënë përparësi kësaj forme bazë të përgatitjes arsimore, të rishikohen kushtet lehtësuese për shkollat pa shkëputje nga puna, duke kufizuar pagën për orët e mësimave e të provimeve si vijon:
 - pa të drejtë page për ata që vazhdojnë shkollën 8-vjeçare;
 - me 1/3 e pagës për ata që vazhdojnë shkollat e mesme;
 - me 50 për qind të pagës për ata që vazhdojnë shkollat e larta.

5. — Këshilli i Ministrave të vendosë kushte dhe afate më të shtrënguara në bazë të të cilave do të atestohen punëtorët që hyjnë për herë të parë në punë dhe që nuk kanë arsimin 8-vjeçar.

6. — Këshilli i Ministrave të marrë masa për të bërë ndryshimet e nevojshme në dispozitat në fuqi.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

PLENUMI I 10-TË I KOMITETIT QENDROR TË PPSH

Tiranë, 15-16 qershor 1981

K O M U N I K A T Ë

E PLENUMIT TË KOMITETIT QENDROR TË PPSH

Më 15 dhe 16 qershor 1981, nën drejtimin e Sekretarit të Parë të Komitetit Qendror të PPSH, shokut Enver Hoxha, u mbledh Plenumi i 10-të i Komitetit Qendror të PPSH. Plenumi mori në shqyrtim raportin e Byrosë Politike të Komitetit Qendror «Mbi projekt-direktivat e Kongresit të 8-të të PPSH për planin e shtatë pesëvjeçar të zhvillimit të ekonomisë dhe të kulturës të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë për vitet 1981-1985». Pasi diskutoi gjerësisht për këtë problem, Plenumi i miratoi njëzëri projekt-direktivat dhe vendosi që ato, përpara se t'i paraqiten Kongresit të 8-të të Partisë, të diskutohen gjerësisht me masat punonjëse, me qëllim që projekt-direktivat të përmirësohen e të saktësohen më tej, si dhe që të shfrytëzohen akoma më gjerë rezervat e brendshme e mendimi krijues i punonjësve.

Në përfundimin e punimeve, shoku Enver Hoxha mbajti një fjalim të rëndësishëm lidhur me detyrat që u dalin Partisë, organeve shtetërore dhe gjithë masave punonjëse për zbatimin e detyrave të planit të shtatë pesëvjeçar 1981-1985.

Shoku Enver Hoxha foli edhe për ngjarjet tragjike që shkaktoan shovinistët serbë në Kosovë, për sulmet e egra dhe shpifëse që udhëheqja jugosllave po bën kundër Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë, si edhe për qëndrimet e matura, parimore e me gjakftohtësi që mbajti udhëheqja jonë ndaj kësaj situatë të krijuar nga shovinistët serbë.

Plenumi i Komitetit Qendror miratoi njëzëri politikën e ndjekur dhe qëndrimet e mbajtura nga udhëheqja jonë lidhur me ngjarjet në Kosovë.

PLENUMI I KOMITETIT QENDROR TË PPSH

V E N D I M

I PLENUMIT TË KOMITETIT QENDROR TË PPSH MBI MIRATIMIN E PROJEKTDIREKTIVAVE TË KONGRESIT TË 8-TË TË PPSH PËR PLANIN E SHTATË PESËVJEÇAR TË ZHVILLIMIT TË EKONOMISË DHE TË KULTURËS TË RPSSH PËR VITET 1981-1985

16 qershor 1981

Plenumi i 10-të i Komitetit Qendror të PPSH në mbledhjen e datës 15 deri 16 qershor 1981, pasi mori në shqyrtim dhe diskutoi gjerësisht raportin e Byrosë Politike të KQ «Mbi projekt-direktivat e Kongresit të 8-të të PPSH për planin e shtatë pesëvjeçar të zhvillimit të ekonomisë dhe të kulturës të RPSSH për vitet 1981-1985»,

V e n d o s i :

1. — Të miratojë plotësisht projekt-direktivat e Kongresit të 8-të të PPSH për planin e shtatë pesëvjeçar të zhvillimit të ekonomisë dhe të kulturës të RPSSH për vitet 1981-1985.

2. — Projekt-direktivat për planin e shtatë pesëvjeçar, përpara se t'i paraqiten Kongresit të 8-të të Partisë, të diskutohen në të gjitha kolektivat punonjës, në organet ekonomike e shtetërore. Ky diskutim të shërbejë që të përmirësohen treguesit e planit të shtetit dhe të rritet mobilizimi i masave të qytetit e të fshatit për realizimin e detyrave të tij.

3. — Organet dhe organizatat e Partisë, organet shtetërore dhe ekonomike, organizatat shoqërore të marrin masat e nevojshme politike e organizative që diskutimi popullor i projekt-direktivave të kurorëzohet me sukses të plotë.

PLENUMI I KOMITETIT QENDROR TË PPSH

Botohet sipas origjinalit që
gjendet në Arkivin Qendror
të Partisë

Botuar për herë të parë në
gazetën «Zëri i popullit»,
nr. 144 (10 257), 18 qershor 1981

VENDIM

I SEKRETARIATIT TË KQ TË PPSH PËR NDRYSHIMIN E PROGRAMEVE TË KURSEVE TË LARTA TË NGRITURA PRANË SHKOLLËS SË PARTISË «V. I. LENIN»

4 shtator 1981

Sekretariati i Komitetit Qendror të PPSH, në datën 4 shtator 1981,

Vendosi:

1. — Kurset e larta njëvjeçare për specializim në fushën e filozofisë e të ekonomisë politike, të ngritura pranë Shkollës së Partisë «V. I. Lenin», me vendim të Sekretariatit të KQ të Partisë të datës 2 shtator 1967, të mos funksionojnë më.

2. — Të ngrihen pranë Shkollës së Partisë «V. I. Lenin» dy kurse për kualifikimin e kuadrove të Partisë: njëri për probleme ideologjike e të propagandës së Partisë dhe tjetri për probleme të politikës ekonomike, të organizimit e të drejtimit të ekonomisë. Në këto kurse të vijnë sekretarë të komiteteve të Partisë (të rretheve, të rajoneve dhe të ushtrisë), drejtues të organeve të pushtetit (të ushtrisë, të ekonomisë, të rretheve e të dikastereve), përgjegjësit e organizatave të masave në rrethe e në qendër, punonjës të shtypit, të letërsisë, të arteve etj. Mund të pranohen, në raste të veçanta, edhe kuadro drejtues të paorganizuar në Parti. Kuadrot që do të ndjekin këto kurse të kenë arsimin e lartë.

3. — Në programet e këtyre kurseve të përfshihen tema për probleme të rëndësishme teorike me rëndësi aktuale që preokupojnë Partinë e që duhet të njihen thellë nga kuadrot e Partisë në lidhje të ngushtë me jetën, me përvojën e me mësimet e Partisë sonë.

Programin konkret të këtyre kurseve ngarkohet ta përpunojë drejtorja e Shkollës së Partisë, në konsultim me sektorin e

edukimit marksist-leninist dhe sektorin e kuadrit të KQ të Partisë.

4. — Në këto kurse t'u jepet rëndësi e posaçme zhvillimit të debateve e të diskutimeve të lira në seminare, aftësimit të kuadrove për të njohur e për të interpretuar teorikisht problemet që nxjerr jeta, për të përgjithësuar e për të përgatitur në mënyrë të pavarur zërthime të direktivave të rëndësishme të Partisë etj.

5. — Kurset që do të zhvillohen gjatë vitit shkollor 1981-1982 të punojnë në bazë të programeve të reja që do të hartohen.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

PLENUMI I 11-TË I KOMITETIT QENDROR TË PPSH

Tiranë, 13-15 tetor 1981

KOMUNIKATË

E PLENUMIT TË KOMITETIT QENDROR TË PPSH

Prej datës 13-15 tetor 1981, nën drejtimin e Sekretarit të Parë të Komitetit Qendror të Partisë së Punës të Shqipërisë, shokut Enver Hoxha, u mbledh Plenumi i 11-të i KQ të Partisë së Punës të Shqipërisë për të shqyrtuar dhe për të miratuar raportet që do t'i paraqiten Kongresit të 8-të të PPSH.

Plenumi miratoi njëzëri raportin: «Mbi veprimtarinë e Komitetit Qendror të PPSH» që do të mbahet në Kongresin e 8-të të PPSH nga Sekretari i Parë i Komitetit Qendror të PPSH, shoku Enver Hoxha, si dhe raportin: «Mbi direktivat e Kongresit të 8-të të Partisë së Punës të Shqipërisë për planin e shtatë pesëvjeçar të zhvillimit të ekonomisë e të kulturës të RPSSH».

Në fund të punimeve të Plenumit mbajti një fjalim Sekretari i Parë i Komitetit Qendror të Partisë së Punës të Shqipërisë, shoku Enver Hoxha.

PLENUMI I KOMITETIT QENDROR TË PPSH

KONGRESI I 8-TË I PARTISË SË PUNËS TË SHQIPËRISE

Tiranë, 1-7 nëntor 1981

Kongresi i 8-të i PPSH i zhvilloi punimet në Tiranë prej datës 1 deri më 7 nëntor 1981. Në Kongres merrnin pjesë 720 delegatë me votë vendimore dhe 94 delegatë me votë këshillimore, që përfaqësonin 108 383 anëtarë dhe 14 255 kandidatë për anëtarë partie.

Kongresi i zhvilloi punimet me këtë rend dite:

1. — Raport «Mbi veprimtarinë e Komitetit Qendror të Partisë së Punës të Shqipërisë», mbajtur nga Sekretari i Parë i Komitetit Qendror, shoku Enver Hoxha.

2. — Raport «Mbi veprimtarinë e Komisionit Qendror të Kontrollit e të Revizionimit të PPSH, mbajtur nga kryetari i Komisionit, shoku Pilo Peristeri.

3. — Raport «Mbi direktivat e Kongresit të 8-të të PPSH për planin e shtatë pesëvjeçar (1981-1985) të zhvillimit të ekonomisë dhe të kulturës të RPSSH».

4. — Zgjedhja e organeve qendrore të Partisë.

Punimet e Kongresit ishin një manifestim i ri i unitetit monolit të Partisë, i vullnetit të njëzëshëm për të mbrojtur e zbatuar vijën e Partisë në të gjitha fushat, si në çështjet e brendshme, ashtu edhe në ato të jashtme. Punimet e tij u karakterizuan nga pjekuria revolucionare, nga besnikëria ndaj parimeve të marksizëm-leninizmit, nga vendosmëria për ta çuar përpara shoqërinë tonë socialiste, për t'i siguruar popullit tonë një jetë të sigurt e të lumtur.

Kongresi miratoi një program të madh pune për të gjitha fushat, ai formuloi detyra konkrete e orientime të qarta për të gjithë sektorët.

Kongresi miratoi direktivat e planit të shtatë pesëvjeçar, i cili qe plani i parë që u hartua dhe u realizua duke u mbështetur tërësisht në forcat tona pa asnjë ndihmë e kredi nga jashtë.

Kongresi zgjodhi organet udhëheqëse të Partisë, Komitetin Qendror të PPSH prej 81 anëtarësh dhe 40 kandidatësh, si dhe Komisionin Qendror të Kontrollit e të Revizionimit të Partisë.

lartë. Me ngritjen e objekteve të reja, siç qenë kombinati metalurgjik «Çeliku i Partisë», Uzina e Ferrokromit, ajo e Pirometalurgjisë, Uzina e Përpunimit të Thellë të Naftës etj., një pjesë e konsiderueshme e tyre tani transformohet dhe përpunohet në vend, duke krijuar kështu një bazë të shëndoshë e të sigurt për zhvillimin e tërë ekonomisë. Ky është një sukses i vijës së drejtë të Partisë, siç është edhe siguri i bazës së fuqishme energjetike, që u zgjerua akoma më shumë me vënien e plotë në funksionim të turbinave të hidrocentralit «Drita e Partisë».

Bujqësia jonë bëri hapa të rinj e të mëdhenj në të gjitha drejtimet. Orientimi i Partisë për ta shndërruar atë në një bujqësi socialiste të prodhimit të madh modern, mbi një bazë gjithnjë e më të fuqishme teknike e duke u mbështetur në dijet më të reja agroteknike, u provua në praktikë se ishte një orientim i drejtë e plotësisht i realizueshëm. Shtimi nga viti në vit i produkteve bujqësore e blegtorale, plotësimi gjithnjë e më mirë i nevojave të popullsisë e të industrisë me këto produkte e vërtetojnë plotësisht këtë gjë.

Përparime të dukshme janë bërë në fushën e kulturës e të arsimit. Kultura jonë e zhvilloi dhe e thelloi më tej përmbajtjen socialiste, fizionominë e saj kombëtare dhe frymën popullore. Kultura dhe të gjitha vlerat e saj po hyjnë më shumë në masat. Është meritë e kulturës sonë të re që ajo ka përballuar presionet e ndikimet e ndryshme të kulturës borgjeze e revizioniste duke ruajtur origjinalitetin dhe tiparet e saj socialiste. Arsimi popullor eci përpara duke plotësuar e zbatuar porositë e Partisë për të siguruar shkollimin e gjerë të brezit të ri dhe për t'i dhënë vendit specialistë në nivelin që kërkon zhvillimi ynë në etapën e tanishme dhe në të ardhmen.

Në këtë periudhë të rëndë krizash që kanë përfshirë botën kapitaliste e revizioniste, ku ka tronditje të shumta politike, stanjacion e rënie të prodhimit, ulje të nivelit të jetesës dhe dekadencë të vlerave morale, te ne ka stabilitet të plotë ekonomik e politik, shoqëria është e shëndoshë, njerëzit janë të sigurt për të sotmen e për të ardhmen. Gjatë pesëvjeçarit që kaloi, një kontingjent i madh njerëzish, të edukuar dhe të arsimuar nga Partia e pushteti ynë popullor, janë futur për herë të parë në punë, duke e shtuar e fuqizuar edhe më shumë armatën e madhe të punonjësve të qytetit e të fshatit. Rëndësia e këtij fakti bëhet edhe më e madhe po të kemi parasysh se sot në botë jo vetëm që nuk i sigurohet punë brezit të ri, por mbeten pa punë edhe nga brezi i vjetër.

Pushteti ynë popullor është forcuar e demokratizuar më tej. Pjesëmarrja e masave në qeverisjen e vendit është bërë më aktive dhe është ngritur në një nivel më të lartë. Është zgjeruar më tej

demokracia jonë socialiste dhe janë krijuar kushte më të mira që njerëzit t'i gëzojnë sa më të plotat të drejtat e garantuara dhe të realizojnë më mirë detyrat e tyre ndaj shoqërisë.

Situata e brendshme s'ka qenë kurrë më e fortë se sot. Kompaktësia e uniteti i popullit, aleanca e klasës punëtore me fshatarësinë kooperativiste, bashkëpunimi dhe solidariteti midis shtresave të ndryshme të shoqërisë sonë janë forcuar e konsoliduar më tej. Lidhjet e Partisë me popullin janë çelikorur, besimi reciprok është kalitur akoma më shumë.

Shprehje e shkëlqyer e këtij uniteti të madh është ajo vendosmëri, ai hov dhe ai heroizëm me të cilin populli ynë lufton për realizimin e detyrave që shtron Partia, për kapërcimin e vështirësive të ndryshme që kanë dalë në rrugën tonë, për përballimin me sukses të bllokadës dhe të rrethimit imperialisto-revizionist.

Shqipëria socialiste, në sajë të vijës së drejtë dhe të kujdesit të veçantë të Partisë, ka sot një mbrojtje të sigurt e të pathyeshme. Populli dhe ushtria jonë e mbajnë kurdoherë lart vigjilencën, qëndrojnë sypatrembur e të gatshëm për mbrojtjen e lirisë e të pavarësisë së atdheut, të fitoreve të socializmit.

Vendin tonë e nderojnë dhe e respektojnë popujt dhe shtetet përparimtare e paqedashëse, kudo në botë. Pozita e tij ndërkombëtare është e fortë. Miqtë e dashamirët e tij shtohen e shumohen nga dita në ditë. Lufta e vendosur e parimore kundër imperializmit e revizionizmit modern e ka rritur simpatinë e dashurinë e marksistë-leninistëve, të revolucionarëve, të njerëzve të ndershëm e demokratë për Partinë e Punës dhe Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë.

Partia dhe populli ynë i bënë ballë me sukses provës së rëndë në të cilën e vuri vendin tonë prerja e menjëhershme dhe brutale e marrëdhënieve ekonomike nga ana e Kinës. Revizionistët kinezë menduan se me veprimin e tyre armiqësor do të çoroditnin ekonominë tonë dhe do të ndalonin për një kohë të gjatë zhvillimin e saj, do ta detyronin Shqipërinë të bënte lëshime politike e ideologjike, t'u nderte dorën të huajve dhe të kërkonte përkrahje e ndihmë nga jashtë. Por ata, e pas tyre edhe reaksioni ndërkombëtar, që shpresoi se Shqipëria do të detyrohej të ndërronte rrugë, dështuan plotësisht. Vështirësitë e krijuara populli ynë i kapërceu me një pjekuri të madhe politike e me frymë të lartë patriotike, me një mobilizim të ri të forcave dhe me bindje të thellë në fitoren e luftës së tij.

Në Kongresin e saj të 8-të Partia jonë vjen e kalitur në be-teja të reja dhe me një përvojë më të pasur. Ajo vjen si një armatë e madhe dhe e edukuar me ideologjinë proletare, marksiste-leniniste, me një unitet të fortë të brendshëm dhe e lidhur ngushtë me popullin, me aftësi të rritura organizuese, mobilizuese e drej-

tuese, e gatshme të marrë përsipër, si gjithnjë, detyra të reja e më të mëdha dhe t'i realizojë ato, si gjithmonë, me sukses.

Mbajtja e këtij Kongresi koïncidon me një përvjetor të lavdishëm, me përvjetorin e themelimit të Partisë sonë heroike të Punës. Dyzet vjet më parë populli ynë u besoi komunistëve shqiptarë fatet e tij, jetën dhe të ardhmen e atdheut. Partia jonë e justifikoi këtë besim me veprën e saj të lavdishme, me fitoren e revolucionit dhe me krijimin e Shqipërisë së re socialiste. E frymëzuar nga besimi i popullit dhe e ndërgjegjshme për përgjegjësinë historike e për misionin e lartë që mori përsipër, ajo e udhëhoqi popullin shqiptar me mendje të mprehtë e dorë të sigurt nga njëra betejë në tjetrën, nga njëra fitore në tjetrën.

Realizimet madhështore, të arritura në vitet e jetës sonë të lirë, nën udhëheqjen e Partisë, treguan se socializmin në Shqipëri, lirinë e pavarësinë e atdheut tonë, perspektivën tonë të ndritur s'ka forcë që t'i tronditë e t'i errësojë. Ndjekja me konsekuencë e parimit marksist-leninist të mbështetjes në forcat e veta, politika e krijimit të një industrie moderne të mbështetur në lëndët e para të vendit dhe të një bujqësie që garanton ushqimin e popullit me produktet e veta, përgatitja e kuadrove të mjaftueshëm, teknikë e shkencorë, të aftë për të punuar e për të drejtuar në çdo sektor, kanë qenë shpëtimtare në të gjitha drejtimet. Është kjo politikë e urtë e largpamëse e Partisë që ka krijuar atë bazë të sigurt mbi të cilën mbështetet zhvillimi ynë i pandalshëm ekonomik e kulturor, garantohet rruga jonë socialiste.

Arritja e pavarësisë ekonomike krahas asaj politike, sigurimi i mbrojtjes së vendit nga vetë populli ynë, edukimi dhe armatosja e masave punonjëse me ideologjinë marksiste-leniniste janë ato shtylla të forta e të palëkundshme mbi të cilat qëndron kalaja jonë socialiste, janë tiparet themelore që karakterizojnë një shtet me të vërtetë socialist. Këto realizime, të marra në tërësi, përbëjnë edhe përvojën historike të socializmit në Shqipëri. Përvoja e Shqipërisë tregon se edhe një vend i vogël e me një bazë materialo-teknike të prapambetur mund të arrijë një zhvillim ekonomik e kulturor shumë të shpejtë e të gjithanshëm, mund të sigurojë pavarësinë e tij e të përballojë sulmet e kapitalizmit e të imperializmit botëror, kur udhëhiqet nga një parti e vërtetë marksiste-leniniste, kur është i vendosur të luftojë deri në fund për idealet e tij dhe kur ka besim se mund t'i realizojë ato.

Në rrugën e ndritur nëpër të cilën ka ecur gjatë dyzet vjetëve të jetës së saj, Partia e Punës e Shqipërisë do të ecë me vendosmëri e pa u lëkundur edhe në të ardhmen. E lidhur si mishi me kockën me popullin, në krye të tij dhe bashkë me të, ajo do të luftojë me devotshmëri e pa marrë parasysh asnjë sakrificë, për t'u siguruar njerëzve tanë, atdheut tonë socialist përparime e fitore të reja.

ZHVILLIMI I EKONOMISË DHE DETYRAT E PARTISË

Ekonomia jonë socialiste hyn në pesëvjeçarin e ri të zhvillimit të saj e stabilizuar, plot dinamizëm dhe me mundësi të mëdha për të zhvilluar e zgjeruar më tej prodhimin shoqëror, për të rritur efektivitetin e saj në të gjitha drejtimet.

Detyrat kryesore të planit të gjashtë pesëvjeçar u plotësuan në përgjithësi me sukses. Kjo e ka fuqizuar edhe më shumë bazën materialo-teknike të vendit, ka shtuar më tej burimet e lëndëve të para e të energjisë, ka siguruar kushte më të mira për një zhvillim të harmonishëm, të vrullshëm e të pandalshëm të ekonomisë. Gjatë pesëvjeçarit të kaluar vazhdoi zhvillimi me ritme të shpejta i forcave prodhuese, u thellua më tej zhvillimi intensiv i ekonomisë dhe revolucioni tekniko-shkencor njohu përparime të reja të rëndësishme. Industria, bujqësia dhe degët e tjera të ekonomisë ecën më përpara. Në vitin 1980, kundrejt vitit 1975, prodhimi shoqëror u rrit afro 25 për qind dhe prodhimi industrial mbi 34 për qind, me një ritëm 2 deri 3 herë më të shpejtë se ritmi i shtimit të popullsisë.

Duke zbatuar me konsekuencë politikën ekonomike të Partisë u bënë përmirësime të ndjeshme në strukturën e prodhimit industrial dhe u rrit peshat specifike e mjeteve të prodhimit. Industria plotësoi më mirë nevojat e popullit, u rrit roli i saj për zhvillimin e gjithanshëm të ekonomisë dhe për mbrojtjen e vendit.

Në krahasim me pesëvjeçarin e pestë, prodhimi bujqësor u rrit mbi 21 për qind. Bujqësia plotësoi nevojat e vendit për drithëra buke, për produkte ushqimore e për lëndët e para më të domosdoshme dhe rriti vëllimin e eksportit të produkteve bujqësore.

Për plotësimin e detyrave të planit të gjashtë pesëvjeçar Partia dhe shteti ynë shfrytëzuan në një shkallë më të lartë burimet dhe mundësitë e brendshme të vendit. U sigurua financimi i pandërprerë i zhvillimit të ekonomisë e të kulturës, u ndërtnuan dhe u vunë në shfrytëzim rreth 300 vepra të rëndësishme dhe eksporti i mallrave u rrit mbi 51 për qind.

Fuqia ekonomike në rritje dhe zbatimimi i një vargu masash me karakter ekonomik-shoqëror garantuan mirëqenien e arritur të popullit dhe çuan në ngritjen e mëtejshme të saj. Të ardhurat reale për frymë të popullsisë u rritën si në qytet edhe në fshat. Qarkullimi i mallrave me pakicë u shtua afro 20 për qind. U për-

mirësuan më tej kushtet e strehimit të popullit dhe u morën masa për zgjerimin e shërbimeve sociale. Shkollat e larta i mbaruan afro 20 mijë veta dhe ato të mesmet mbi 113 mijë ose 57 për qind më shumë se në pesëvjeçarin e pestë.

Këto arritje në zhvillimin e përgjithshëm ekonomik-shoqëror të vendit marrin një kuptim të veçantë po të kemi parasysh atë që po ndodh në botën kapitalisto-revizioniste, ku kriza ekonomike, me pasojat e saj të rënda për masat punonjëse dhe për tërë jetën e vendit, ka shkaktuar stanjacione e rënie të prodhimit. Këto arritje shënojnë një fitore të madhe për Partinë dhe popullin tonë.

Nga tribuna e këtij Kongresi, në emër të Partisë e të popullit, përshëndes dhe përgëzoi punëtorët, specialistët dhe kuadrot e ndërtimit e të industrisë, të cilët, edhe në rrethanat e vështira që na krijuan revizionistët kinezë, duke iu përgjigjur thirrjes së Partisë, i dolën zot punës dhe ditën të ndërtojnë e të vënë në shfrytëzim veprat e mëdha të pesëvjeçarit të gjashtë, të cilat e fuqizuan më tej atdheun tonë socialist.

Me gjithë sukseset e arritura, ne jemi të ndërgjegjshëm edhe për mosplotësimin e disa detyrave të planit pesëvjeçar, si në investimet e në ndërtimet, në prodhimin bujqësor, në disa produkte industriale dhe në rendimentin e punës. Partia, organet e shtetit dhe kolektivat punonjës i kanë analizuar me vëmendje këto mosrealizime dhe kanë nxjerrë mësim për të mënjeluar dobësitë e të metat e punës organizuese e drejtuese në ekonomi.

Realizimet e mëdha me rëndësi historike që janë arritur deri sot në të gjitha fushat, si dhe përvoja e pasur e fituar në punën dhe në luftën e Partisë e të popullit për ndërtimin dhe mbrojtjen e socializmit, përbëjnë një mbështetje të fuqishme politike, ekonomike e shoqërore për të ecur me siguri dhe me guxim përpara.

Komiteti Qendror, në bazë të vijës së përgjithshme dhe të politikës ekonomike të Partisë për ndërtimin e socializmit, pas një pune dhe studimi të gjithanshëm, pas një konsultimi të gjerë popullor, përgatiti Projektdirektivat për planin e shtatë pesëvjeçar të zhvillimit të ekonomisë e të kulturës për periudhën 1981-1985, të cilat ia paraqet për shqyrtim e miratim Kongresit. Detyra themelore e këtij pesëvjeçari është: **«Zhvillimi i përgjithshëm i ekonomisë, duke u mbështetur tërësisht në forcat tona, mbi bazën e thellimit të industrializimit socialist të vendit, të fuqizimit e të intensifikimit të bujqësisë, të rritjes së efektivitetit të ekonomisë, të zhvillimit të revolucionit tekniko-shkencor dhe të përsosjes së marrëdhënieve socialiste në prodhim, me qëllim që të garantojen dhe të ngrihen gradualisht mirëqenia materiale dhe niveli kulturor i masave punonjëse, të forcohen më tej rendi socialist dhe fuqia mbrojtëse e atdheut».**

Në këtë detyrë sintetizohen drejtimet dhe objektivat kryesorë të zhvillimit të ekonomisë e të kulturës gjatë pesëvjeçarit të shtatë, i cili dallohet nga një varg karakteristikash të veçanta.

Ky është i pari plan pesëvjeçar që do të realizohet duke u mbështetur plotësisht në forcat e në mundësitë tona. Shqipëria është sot i vetmi vend në botë që zhvillohet dhe ecën përpara në rrugën e socializmit pa asnjë lloj ndihme e kredie nga jashtë. Kjo është një provë e madhe, por e lavdishme për popullin e Partinë tonë dhe fitorja është e sigurt, sepse, duke ecur në bazë të marksizëm-leninizmit, jemi përgatitur me kohë për këtë hap vendimtar.

Plani i ri pesëvjeçar përmban objektiva e detyra më të mëdha se çdo plan tjetër, të cilat janë të bazuara shkencërisht dhe plotësisht të realizueshme. Për të pesë vjetët, 1981-1985, vëllimi i prodhimit shoqëror dhe i investimeve do të jetë më i madh se vëllimi i realizuar gjatë katër pesëvjeçarëve të parë të marrë së bashku, ndërsa vëllimi i eksportit do të jetë akoma më i madh. Në vitin 1985 kundrejt vitit 1980, prodhimi shoqëror parashikohet të rritet 34 deri 36 për qind, me një ritëm mesatar vjetor prej 6,4 për qind. Fondet për investime dhe ndërtime do të përdoren për ngritjen e afro 750 veprave të rëndësishme të zhvillimit të ekonomisë e të kulturës.

Me mundësitë që krijohen nga rritja e prodhimit dhe e të ardhurave kombëtare, në vitin 1985 kundrejt vitit 1980, fondi i konsumit të popullit parashikohet të rritet 21 për qind dhe qarkullimi i mallrave me pakicë 22 deri 24 për qind. Detyra të rëndësishme parashikohen për zhvillimin e arsimit e të kulturës, për shëndetësinë, strehimin dhe shërbimet e tjera jetësore.

Në caktimin e këtyre detyrave e ritmeve janë pasur parasysh si mundësitë që ka dhe që do të krijojë ekonomia, ashtu edhe nevojat për zhvillimin e ekonomisë, për zënieën me punë të forcave të reja aktive, për fuqizimin e mbrojtjes së vendit, për shtimin e rezervave, për zhvillimin e sektorëve social-kulturorë, si dhe për plotësimin gjithnjë e më mirë të kërkesave në rritje të popullsisë. Mjaft nga detyrat e këtij pesëvjeçari, sidomos ato që kanë të bëjnë me shfrytëzimin e rezervave të naftës e të mineraleve, me caktimin e investimeve etj., janë parë në lidhje të ngushtë edhe me zhvillimin e ekonomisë në pesëvjeçarët e ardhshëm, kur do të ballafaqohemi me nevoja e kërkesa akoma më të mëdha.

Gjatë pesëvjeçarit të shtatë do të bëhen disa përmirësime të rëndësishme strukturore në fushën e prodhimit, të qarkullimit të mallrave e të konsumit të popullit. Këto përmirësime do të përfshijnë burimet energjetike, metalurgjinë e zezë, industrinë mekanike, bujqësinë, transportet, financat dhe mallrat e konsumit të gjerë etj. Përmirësimet e parashikuara do të çojnë përpara inten-

sifikimin e ekonomisë, do të rritin efektivitetin e saj, do ta bëjnë atë më të aftë për të plotësuar nevojat e vendit dhe për t'u bërë ballë më mirë rrethimit e bllokadës, si dhe presionit të krizës ekonomike të botës kapitaliste e revizioniste.

Zhvillimi dhe fuqizimi i bazës materialo-teknike të vendit, si kurdoherë, do të bëhet në lidhje të ngushtë me përsosjen e anëve të ndryshme të marrëdhënieve ekonomike në qytet e sidomos në fshat. Masa të rëndësishme janë zbatuar e po zbatohen për zhvillimin e mëtejshëm të sistemit kooperativist dhe për ngushtimin e oborrit, për zgjerimin e specializimit e të kooperimit, për forcimin e organizimit e të drejtimit të prodhimit, për një lidhje më të mirë të shpërblyerimit të punës me sasinë, cilësinë, kursimin dhe me plotësimin e detyrave të planit. Këto masa do të çohen akoma më përpara, me synim që të forcohet pareshtur rendi ynë socialist.

Për detyrat e planit të shtatë pesëvjeçar do të flitet më hollësisht në raportin e Komitetit Qendror për Projektdirektivat e zhvillimit të ekonomisë e të kulturës për periudhën 1981-1985. Prandaj në këtë raport do të parashatrojmë vetëm disa probleme themelore të politikës së Partisë, që kanë të bëjnë me zhvillimin e sotëm dhe të ardhshëm ekonomik e shoqëror të vendit.

1. — Fuqizimi i mëtejshëm i industrisë — faktor vendimtar për përparimin e përgjithshëm të vendit

Në politikën ekonomike të Partisë vendin kryesor e ka zënë dhe e zë industrializimi socialist i vendit, i cili, nga njëri pesëvjeçar në tjetrin është zhvilluar si një proces i madh dhe i pandalshëm. Ai ka qenë dhe është një faktor vendimtar për përparimin e përgjithshëm të vendit në rrugën e socializmit. Krijimi dhe fuqizimi i industrisë sonë shumëdegëshe, të rëndë e të lehtë, të mbështetur fuqimisht në burimet e në pasuritë tona dhe me perspektiva të qarta zhvillimi, është vepër monumentale e Partisë dhe e popullit tonë, e arritur me shumë punë, sakrifica dhe me një heroizëm të pashoq, është vepër me rëndësi historike për brezat e sotëm dhe të ardhshëm.

Në pesëvjeçarin e shtatë industria jonë do të ecë akoma më përpara dhe do të zhvillohet në front të gjerë. Për këtë degë do të përdoren afro 46 për qind e të gjitha investimeve të pesëvjeçarit. Politika e Partisë për zhvillimin e industrisë synon: të konsolidohet struktura shumëdegëshe e industrisë, duke i dhënë si gjithnjë përparësi industrisë së rëndë; të ruhet dhe të përmirësohet më tej bilanci pozitiv i burimeve energjetike, duke i kush-

tuar rëndësi të veçantë industrisë së naftës; të zhvillohet më tej industria nxjerrëse minerare dhe ajo përpunuese, duke u futur edhe në shfrytëzimin e mineraleve të reja; të bëhen përmirësime të ndjeshme në strukturën e mjeteve të prodhimit e të mallrave të konsumit; industria të vihet akoma më shumë në shërbim të intensifikimit të bujqësisë; të rriten aftësitë prodhuese ekzistuese nëpërmjet rikonstruksionit dhe modernizimit të tyre.

Duke ecur me vendosmëri në këtë rrugë, prodhimi industrial do të vazhdojë të rritet me ritme të shpejta. Në vitin 1985 kundrejt vitit 1980 ai do të rritet 36 deri 38 për qind. Ky zhvillim material, i lidhur ngushtë edhe me një varg faktorësh të tjerë ekonomikë e shoqërorë, do të bëjë të mundur që vendi ynë të ecë përpara si një vend me industri dhe bujqësi të përparuar.

Një vëmendje të posaçme Partia u kushton industrisë energjetike, nxjerrjes së naftës, të gazit e të qymyrgurit, prodhimit të energjisë elektrike. Ne kemi krijuar një sistem të fuqishëm e të pavarur energjetik, që plotëson nevojat në rritje të vendit për energji dhe siguron nga eksporti i saj të ardhura të rëndësishme valutore. Kjo është një fitore e madhe e politikës së drejtë të Partisë, është një mbështetje e sigurt për zhvillimin e tërë ekonomisë kombëtare.

Kjo fitore duhet konsoliduar dhe çuar më tej, në radhë të parë duke bërë investime e duke shtuar prodhimin, por edhe duke përdorur me kursim maksimal, me kontroll të rreptë e me nikoqirllëk të gjitha burimet tona energjetike. Zgjidhja e këtyre problemeve kërkon një punë të organizuar mirë, të disiplinuar, sistematike, me baza të shëndosha shkencore e metodike. Zhvillimi i kësaj degë nevralgjike me rëndësi kapitale e strategjike shtrohet si një detyrë imperative, sidomos në kushtet e krizës energjetike botërore.

Nxjerrja dhe përpunimi i naftës e i gazit do të zënë vendin kryesor në burimet tona energjetike. Në vitin 1985 kundrejt vitit 1980 nxjerrja e naftës do të rritet 58 deri 60 për qind. Kjo është një detyrë e madhe dhe plotësisht e realizueshme, sepse mbështetet në vendburimet ekzistuese dhe në rezervat e njohura e të përvetësuar.

Realizimi i detyrave për nxjerrjen e naftës dhe të gazit, si dhe rritja e efektivitetit të shpenzimeve të mëdha që bëhen në këtë degë të industrisë, kërkojnë që naftëtarët, specialistët e kuadrot t'i kushtojnë vëmendje të posaçme përsosjes së metodave të kërkimit dhe të nxjerrjes së tyre, duke u mbështetur plotësisht në arritjet e shkencës, në zbatimin e një discipline të fortë teknike dhe të punës.

Shpenzimet për nxjerrjen e naftës e të gazit të bëhen mbi bazën e studimeve të thelluara e me përgjegjësi. Të merren masa të plota teknike, organizative dhe materiale për të shtuar nxjerr-

jen e naftës jo vetëm nga vendburimet e reja, por edhe nga ato të vjetrat, duke përdorur shumë më mirë se deri tani metodat intensifikuese e të dyta. Në këtë sektor jetik të ecim me ekonomi, me rezerva të sigurta e të njohura dhe të shfrytëzojmë naftën e gazin me nikoqirllëk, duke menduar për sot e për nesër. Forcat shkencore e teknike të angazhohen më shumë për të shpejtuar vënien në shfrytëzim dhe me efektivitet të lartë të rërave bituminoze, të kësaj pasurie të madhe të vendit që duhet futur sa më parë në qarkullim ekonomik.

Një vend të rëndësishëm në burimet energjetike të vendit zë qymyrguri, që është një lëndë djegëse masive dhe me leverdi të madhe ekonomike. Në vitin 1985 nxjerrja e qymyrgurit do të rritet 48 për qind më shumë se në vitin 1980. Kjo është një detyrë e madhe për realizimin e së cilës kërkohet një punë këmbëngulëse nga punonjësit e këtij sektori.

Vëmendja të përqendrohet jo vetëm në shfrytëzimin racional të minierave qymyrgurore ekzistuese, por edhe në hapjen me rentabilitet të minierave të reja. Të zgjerohen kërkimet për qymyre me fuqi kalorifike më të lartë dhe të koksifikueshme. Të punohet kudo për zëvendësimin e karburanteve të lëngëta me qymyr dhe për kursimin e tij. Gjithashtu është e nevojshme të merren masa edhe për pasurimin e briketimin e qymyreve, për të rritur leverdinë e përdorimit të tyre.

Prodhimi i energjisë elektrike në vitin 1985 kundrejt vitit 1980, do të rritet 16 për qind. Për t'u dalë përpara nevojave në rritje për energji elektrike, si dhe për të shfrytëzuar intensivisht burimet hidrike me të cilat vendi ynë është mjaft i pasur, gjatë këtij pesëvjeçari do të zhvillohen në përmasa të mëdha punimet për përfundimin e hidrocentralit të Komanit, që do të jetë më i fuqishëm nga çdo hidrocentral i ndërtuar deri tani, dhe do të bëhen përgatitjet për ndërtimin e hidrocentraleve të tjera, të mëdha e të vogla, për të përballuar jo vetëm nevojat për sot e në perspektivë, por edhe për të rritur eksportimin e energjisë elektrike.

Prodhimi dhe përdorimi i energjisë elektrike duhet të shikohen në unitet. Partia, organet shtetërore dhe ekonomike të punojnë që të ndryshojnë konceptet e njerëzve, me qëllim që energjia elektrike të vlerësohet si një pasuri e madhe kombëtare, të përdoret me kursim e me kontroll të rreptë në çdo fushë, veçanërisht në atë të prodhimit material, ku duhet të vendosen normativa të studiuara shkencërisht për çdo kilovat të harxhuar.

Perspektiva të gjera i hap pesëvjeçari i shtatë industrisë nxjerrëse dhe përpunuese të mineraleve të dobishme. Nxjerrja e mineraleve të njohura të kromit, të bakrit, të hekur-nikelit do të vazhdojë të rritet në përmasa të mëdha, nga 30 për qind deri mbi

2 herë më shumë. Tani janë krijuar kushtet që të rritet edhe nxjerrja e mineraleve të tjera të dobishme, siç janë fosforitet, kuarцитet, kripa e gurit, dolomitet, olivinitet, boksitet etj.

Nevojat e sotme dhe të perspektivës shtrojnë detyrën e zgjerimit të nxjerrjes e të pasurimit të mineraleve të varfra dhe të rritjes së shkallës së përfitimt të elementeve të dobishme, për të ngritur vlerën e pasurive tona minerale, për të shfrytëzuar edhe ato vendburime, të vjetra ose të reja, që janë të varfra nga cilësia, por të pasura nga rezervat.

Gjeologëve dhe gjithë kërkuesve të tjerë të mineraleve u vihet detyra që, mbi bazën e përgjithësimeve e të ligjësisve shkencore, duke përdorur me guxim metoda të reja e komplekse, si dhe duke përsosur organizimin e punës, të rritin efektivitetin e shpimeve dhe rezervat e këtyre mineraleve, sidomos në minierat ekzistuese, të zbulojnë minerale e vendburime të reja në masivet me perspektivë e të pashkelura.

Punëtorët dhe specialistët e minierave t'u kushtojnë rëndësi të veçantë përsosjes së teknikës dhe të teknologjisë së nxjerrjes, rritjes së shkallës së mekanizimit dhe të kualifikimit në punë, për të arritur një kthesë të dukshme në cilësinë e prodhimit, për të ulur shpenzimet dhe për të pakësuar varfërimet e humbjet e mineralit.

Metalurgjisë në përgjithësi dhe siderurgjisë në veçanti do t'u kushtohet vëmendje e posaçme jo vetëm për të thelluar përpunimin me cikël të plotë të mineraleve tona kryesore, por edhe për të forcuar pavarësinë e ekonomisë sonë nga importi. Prandaj metalurgët tanë të mobilizojnë të gjitha forcat dhe aftësitë e tyre për të njohur e përvetësuar me disiplinë të rreptë e në baza shkencore teknologjinë e shkrirjes së mineraleve dhe të përpunimit të shumëllojshëm të metaleve, për të shfrytëzuar në kompleks gjithë përmbajtjen e dobishme kryesore e shoqëruese që ato kanë, për të ulur shpenzimet materiale dhe të energjisë, të cilat ende janë të larta. Studime të thelluara dhe punë intensive kërkojnë zgjerimet e mëdha që do të vazhdojnë të bëhen në kombinatin metalurgjik «Çeliku i Partisë» për ngritjen e uzinave të tubave të llojeve të ndryshme, të llamarinës së petëzuar dhe të prodhimeve karbonike.

Tani që kemi çelikon tonë dhe kemi ngritur një industri të fuqishme mekanike, janë krijuar kushte që para kësaj dege të vihen detyra më të mëdha. Prodhimi i industrisë mekanike në vitin 1985 do të jetë 43 deri 45 për qind më i madh se në vitin 1980.

Industria mekanike e realizoi mirë detyrën që i caktoi Kongresi i 7-të i Partisë për prodhimin e pjesëve të ndërrimit, duke plotësuar 95 për qind të nevojave që ka ekonomia për to. Në këtë pesëvjeçar do të duhet të konsolidohet kjo arritje, duke përmirë-

suar rrënjësisht cilësinë dhe duke rritur shumë ripërtëritjen e pjesëve të ndërrimit.

Në vitet e këtij pesëvjeçari industria mekanike do të futet në një shkallë më të gjerë në prodhimin e pajisjeve dhe të makinerive për ndërtimin e linjave e të fabrikave të reja, për rikonstrukcione e zgjerime të ndryshme të aftësive prodhuese. Realizimi i një detyre të tillë kërkon që të përmirësohet organizimi e drejtimi i kësaj dege të industrisë, të vihen mbi baza sa më shkencore teknologjia e përpunimit, planifikimi, kooperimi dhe standardizimi i prodhimit.

Masa urgjente e të plota të merren sidomos për përgatitjen e projekteve teknologjike e konstruktive të pajisjeve e të makinerive për objektet e reja e për rikonstrukcionet që do të kryhen gjatë pesëvjeçarit. Shumë nga këto pajisje e makineri do të prodhohen për herë të parë. Projektimi dhe prodhimi në kohë e me cilësi i tyre është një ndër detyrat më të vështira që duhet të përballojë industria jonë mekanike.

Futja e industrisë mekanike në rrugën e gjerë të prodhimit të makinerive shtrun me forcë nevojën e kualifikimit të njerëzve e të zhvillimit të mendimit të tyre krijues, nevojën e përgatitjes së kuadrove të lartë e të mesëm edhe për profile të ngushta e specialitete të veçanta, duke bërë për këtë qëllim ndryshimet përkatëse në programet e shkollave profesionale e të universitetit.

Zhvillim e zgjerim të madh do të marrë në këtë pesëvjeçar industria kimike. Prodhimi i saj në vitin 1985 kundrejt vitit 1980 do të rritet 63 deri 65 për qind. Rëndësi e veçantë do t'i kushtohet shtimit të prodhimit të plehrave fosfatike dhe kimikateve për mbrojtjen e bimëve. Duke pasur tani mjaft prodhime bazë dhe një varg mbetjesh industriale e komponimesh shoqëruese të mineraleve, kimistët dhe specialistët e tjerë duhet të studiojnë e të realizojnë një gamë shumë më të gjerë prodhimesh e reagentësh kimikë, për të ulur sa më parë importin e tyre. Fillimet e sintezës kimike gjithashtu duhen çuar përpara, duke u mbështetur kryesisht në lëndët e para të vendit dhe të synohet që në një të ardhme jo të largët prodhimet e saj të bëhen një burim i mirë edhe për eksport.

Partia kurdoherë ka mbajtur parasysh që në zhvillimin e industrisë në tërësi në përrputhje me nevojat e popullit, të rritet edhe prodhimi i mallrave të konsumit të gjerë, duke siguruar një stabilitet e një përmirësim të vazhdueshëm të nivelit material e kulturor të masave punonjëse. Për këtë qëllim prodhimi i industrisë së lehtë e ushqimore gjatë pesëvjeçarit do të shtohet me ritme mbi 2 herë më të larta se ritmi i shtimit të popullsisë.

Në prodhimet e industrisë së lehtë e ushqimore është e nevojshme të bëhet një kthesë e vërtetë, të arrihet një përmirësim

rrënjësor në strukturën e mallrave, në asortimentet, në cilësinë, në ambalazhimin e në uljen e kostos së tyre. Kjo kthesë mund të bëhet vetëm me masa të plota dhe efektive në fushën e organizimit e të drejtimit, të planifikimit e të teknologjisë së prodhimit. Mbi të gjitha duhet të ndryshohen plotësisht konceptet artizanale, të zhvillohet fantazia dhe mendimi krijues, të veprohet me shkaktësi e shpejtësi për të bërë ndryshimet pozitive, për t'i hapur kudo rrugë të gjerë së resë.

Për ngritjen dhe zhvillimin e industrisë janë bërë investime të mëdha dhe është përgatitur një armatë e tërë punonjësish të kualifikuar e të devotshëm, të cilët janë një mbështetje e fuqishme për zhvillimin e këtij sektori jetik të ekonomisë.

Realizimi i detyrave të mëdha që shtrun Partia, kërkon që punonjësit e industrisë të rritin efektivitetin e prodhimit dhe rendimentin e punës, të ngrenë në një shkallë më të lartë krijimtarinë e tyre. Ata duhet të shfrytëzojnë gjerësisht aftësitë e shumta prodhuese që kanë në duar dhe të përvetësojnë sa më mirë objektet dhe linjat e reja që do të përfundojnë e do të vihen në shfrytëzim, si edhe ato që do të rikonstruktohen në vitet e pesëvjeçarit. Me guxim e vendosmëri dhe duke u mbështetur në të dhënat studimore e shkencore, të çojnë përpara e të modernizojnë teknologjinë e prodhimit, të përmirësojnë treguesit cilësorë e ata financiarë të tij.

Populli dhe Partia kanë besim të plotë se punonjësit e të gjitha degëve të industrisë, të ndërgjegjshëm për situatat që kalojmë, do të shumëfishojnë përpjekjet dhe luftën e tyre për arrijtjen e objektivave dhe realizimin e detyrave të mëdha që po cakton ky Kongres për zhvillimin dhe fuqizimin e industrisë sonë socialiste.

2. — Të intensifikohet më tej prodhimi bujqësor dhe të përsoset marrëdhëniet socialiste në fshat

Partia jonë ka përpunuar dhe ka zbatuar një politikë agrare marksiste-leniniste, duke mbajtur parasysh kushtet historike dhe rrethanat konkrete në të cilat fitoi revolucioni ynë popullor dhe vendi hyri në rrugën e socializmit. Në kushtet e një vendi agrar mjaft të prapambetur, Partia duhej të zgjidhte njëkohësisht dy detyra: edhe transformimin socialist të fshatit, edhe zhvillimin e gjithanshëm të bujqësisë. Bujqësia duhej të krijonte mundësinë që të ushqente popullsinë e fshatit dhe të jepte kontributin e saj të madh për industrializimin e vendit dhe zhvillimin e ekonomisë kombëtare. Realizimi i këtyre detyrave themelore kërkonte jo

çfarëdolloj zhvillimi të bujqësisë, por vetëm zhvillimin socialist të saj, mbi bazën e prodhimit të madh e modern, të lidhur ngushtë me të gjitha degët dhe me sektorët e tjerë të ekonomisë.

Shndërrimet revolucionare dhe përparimet që janë arritur në bujqësi, përfaqësojnë një nga fitoret më të mëdha të vijës e të politikës së Partisë për ndërtimin e socializmit. Për drejtësinë e kësaj politike flet fakti që gjatë afro katër dekadave të pushtetit popullor prodhimi bujqësor në vendin tonë është shtuar dhe shtohet përgjithësisht rreth 2 herë më shpejt se popullsia, që të ardhurat reale për frymë të fshatarësisë nga njëri pesëvjeçar në tjetrin janë rritur 10 deri 20 për qind, që prodhimi bujqësor për njësi të sipërfaqes së punueshme, kundrejt vitit 1960, është shtuar 1,7 herë dhe për një punonjës të bujqësisë 1,6 herë. Edhe në pesëvjeçarin e gjashtë, megjithëse detyrat nuk u realizuan plotësisht sipas planit, prodhimi mesatar vjetor, në krahasim me pesëvjeçarin e pestë, ishte 21,4 për qind më i madh.

Në pesëvjeçarin e shtatë, duke ndjekur me konsekuencë politikën e vet agrare, Partia ka caktuar objektiva të rinj e më të rëndësishëm për zhvillimin e bujqësisë dhe përparimin e fshatit tonë socialist. Në planin e ri pesëvjeçar detyrat që ka caktuar Komiteti Qendror i Partisë për sektorin e bujqësisë, synojnë: rritjen e prodhimit për të siguruar gjithnjë e më mirë tërë ushqimin e popullit dhe përmirësimin e strukturës së tij; shtimin në një masë më të madhe të lëndëve të para për industrinë e lehtë dhe ushqimore; heqjen gradualisht nga importi edhe të asaj pjese të produkteve ushqimore e të lëndëve të para bujqësore që akoma e sjellim nga jashtë; rritjen e vëllimit të eksportit të produkteve bujqësore të përpunuara e të papërpunuara; shtimin dhe fuqizimin e rezervave të nevojshme. Mbi bazën e këtyre objektivave, si dhe të masave të tjera ekonomike e shoqërore, do të ngrihet mirëqenia e fshatarësisë dhe do të ngushtohen më tej dallimet ndërmjet fshatit e qytetit.

Këto probleme të mëdha për zhvillimin e bujqësisë kanë të bëjnë me të sotmen dhe të ardhmen e vendit. Për të gjitha këto arsye bujqësia në këtë pesëvjeçar do të zërë një vend të posaçëm dhe më të rëndësishëm se deri më sot. Prodhimi i përgjithshëm bujqësor në pesëvjeçarin e shtatë kundrejt pesëvjeçarit të gjashtë parashikohet të rritet 30 deri 32 për qind. Afro 29 për qind e gjithë investimeve të pesëvjeçarit do të përdoren në bujqësi. Në këtë degë do të drejtohen rreth 60 për qind e forcave të reja aktive të punës dhe asaj do t'i vihet në dispozicion një bazë më e gjerë materialo-teknike. Prandaj punonjësit e bujqësisë dhe të të gjithë sektorëve që lidhen me bujqësinë, janë para detyrash të mëdha e luftarake.

Detyrë e parë e bujqësisë, si kurdoherë, mbetet prodhimi i

drithërave. Ne çdo vit duhet të përballojmë nevojat për bukë për një popullsi në rritje të pandërprerë, të plotësojmë kërkesat më të mëdha me koncentre e ushqime të industrializuara për blegtorinë, si dhe nevoja të tjera të domosdoshme për drithëra. Këto probleme nuk mund të zgjidhen duke shtuar vazhdimisht sipërfaqet e mbjella me drithëra. Përkundrazi, theksi duhet vënë gjithnjë e më shumë në rritjen e rendimenteve dhe në përmirësimin e strukturës së drithërave. Kjo bëhet më e domosdoshme në kushtet kur popullsia vazhdon të shtohet me ritme të larta e, si rrjedhim, edhe sipërfaqja e tokës së punueshme për frymë të popullsisë ka prirje të ulët. Prandaj e gjithë shtesa e prodhimit të drithërave prej rreth 20 për qind, në pesëvjeçarin e shtatë kundrejt pesëvjeçarit të gjashtë, duhet të sigurohet tërësisht nga rritja e rendimenteve. Detyrat në këtë fushë janë shumë serioze dhe kërkojnë një kujdes të jashtëzakonshëm nga organet e Partisë, të pushtetit, të ekonomisë dhe nga të gjithë punonjësit e bujqësisë.

Krahas shtimit të prodhimit të drithërave duhet të forcohen edhe masat në të gjitha hallkat e grumbullimit, të përpunimit, të ruajtjes e të përdorimit të drithërave për të mënjanuar çdo humbje e dëmtim të tyre. Gjithashtu ne duhet të ecim drejt pakësimit të konsumit të bukës për frymë të popullsisë si në qytet, ashtu dhe në fshat. Në këtë rrugë të ecim me program të menduar shkencërisht për të përmirësuar strukturën e ushqimit të popullit, duke shtuar prodhimin dhe përdorimin e perimeve, të patateve, të frutave, të produkteve blegtorale etj. Çështja është që, pa ulur nivelin e jetesës, bile duke e ngritur atë, t'i jepen popullit më shumë qumësht, mish, perime etj. dhe të pakësohet kështu konsumi i bukës.

Prandaj, krahas shtimit të prodhimit të perimeve, të patates e të fasules për frymë të popullsisë dhe uljes së shpenzimeve të tij, një punë më e organizuar duhet bërë për studimin e kërkesave e të shijes së njerëzve dhe për të ndryshuar mentalitetin e sotëm gati artizanal lidhur me prodhimin, transportimin, industrializimin dhe shitjen e këtyre produkteve. Detyrat e ngjeshura që parashikon ky pesëvjeçar për perimet, patatet dhe fasulet, kërkojnë zbatimin e masave të gjithanshme agroteknike, si dhe përqendrimin e specializimin e prodhimit, sidomos rreth qyteteve të mëdha, me synim që të plotësohen planet në sasi, në lloje dhe në kohë gjatë gjithë vitit.

Investime të rëndësishme kanë bërë shteti dhe kooperativat për zhvillimin e frutikulturës. Por investimet e derisotme, sidomos në kooperativa, kanë pasur efektivitet të ulët dhe pesha e këtij sektori në prodhimin bujqësor është akoma relativisht e ulët. Prandaj, për realizimin e detyrave në rritje për zhvillimin e frutikulturës, del e nevojshme, në radhë të parë, që kjo degë të

vlerësohet më drejt, të luftohen konceptet nënvleftësuese dhe shfaqjet e mosinteresimit për këtë pasuri të madhe dhe me perspektivë për vendin tonë. Është e nevojshme që të kryhen plotësisht shërbimet në pemët e në ullinj të dhe të krijohen kushtet e përshatshme për një ujitje në shkallë të gjerë.

Investimet e reja të përqendrohen kryesisht në plotësimin e blloqeve ekzistuese dhe të bëhet rikonstruksioni i vreshtave që janë ngritur. Për frutikulturën të ndërmerren studime dhe të bëhet një punë e madhe për shtimin dhe përmirësimin e varieteteve të reja, të ecet drejt ngritjes së kurorave me pemë të ndryshme rreth qyteteve, dhe brenda mundësisë, të praktikohen edhe investimet e përbashkëta shtet-kooperativë.

Nevojat e popullit dhe zhvillimi i një bujqësie shumëdegëshe kërkojnë që të përmirësohet struktura e mbjelljeve të bimëve industriale, të bëhen përqendrime e specializime në rrethet e në ekonomitë që kanë pasur rezultate më të mira, të sigurohen farëra me prodhimtari e rreze të lartë, si edhe të zbatohet teknologjia e përparuar në prodhim. Për bimët industriale t'i përmbahemi orientimit që me prodhimin e vendit të plotësojmë gjithnjë e më mirë nevojat e popullit e të ekonomisë.

Për sa i përket ekonomisë pyjore, krahas masave për të ecur më shpejt drejt balancimit të prerjeve të drurëve pyjorë, me rritjen natyrore vjetore të tyre, të synohet që pyjet të kthehen në ekonomi komplekse, ku, përveç nxjerrjes të lëndës drusore, të kultivohen e të merren edhe prodhime të dyta të pyllit, bimë etero-vajore e mjekësore si dhe të zhvillohet më shumë zookultura.

Objektivat që shtron pesëvjeçari i ri për blegtorinë kërkojnë të rritet shumë më tepër kujdesi i organeve të Partisë, të shtetit e të ekonomisë dhe i të gjithë punonjësve të bujqësisë për këtë degë të rëndësishme. Me gjithë përparimet që janë arritur, shkalla e prodhimit dhe e modernizimit të sektorit të blegtorisë nuk u përgjigjet investimeve të mëdha që janë bërë dhe nevojave në rritje për produkte blegtorale. Projektdirektivat parashikojnë që prodhimi, në vitin 1985 kundrejt vitit 1980, të rritet: për qumështin 30 deri 32 për qind, për mishin 53 deri 55 për qind, për vezët 50 deri 52 për qind etj. Këta objektiva mbështeten në një rritje të mëtejshme të numrit të krerëve, por në mënyrë të veçantë ata mbështeten në rritjen e prodhimtarisë së të gjitha llojeve të kafshëve. Shtrohet detyra që nga lopët e racës dhe nga kafshët e tjera të përmirësuara të merren prodhime dy deri tri herë më të larta se mesataret e rendimenteve të derisotme në shkallë vendi. Për këtë është e nevojshme të ndryshojnë rrënjësisht konceptet dhe qëndrimet ndaj nevojave e kërkesave që paraqet zhvillimi i një blegtorie me përmasa të mëdha, me shumëllojshmëri të kafshëve dhe të ndërtuar mbi baza shkencore.

Problemi numër një në fushën e blegtorisë është zbatimi i një sistemi të plotë dhe të përshatshëm masash për të dy e trefishuar rendimentet e kulturave foragjere dhe aftësinë prodhuese të kullotave natyrore, për të grumbulluar e shfrytëzuar të gjitha rezervat dhe nënproduktet e bujqësisë, si dhe për të zbatuar një teknologji më të përparuar në përpunimin e ushqimeve të koncentruara e të produkteve të tjera bujqësore e industriale për bagëtinë.

Ne kemi bërë dhe do të vazhdojmë të bëjmë investime e të marrim masa për ngritjen e komplekseve moderne për fuqizimin e blegtorisë, për prodhimin e mishit e të vezëve, për përpunimin industrial dhe silazhimin e ushqimeve për bagëtinë. Por duhet të tregohet kujdes që këto investime të kryhen me kohë dhe të japin efektin e duhur. Nga ana tjetër, duhet mbajtur mirë parasysh se pjesa dërrmuese e blegtorisë, e kësaj pasurie të madhe kombëtare, është në kooperativat bujqësore dhe në tufat e krijuara me bagëtitë e anëtarëve të këtyre kooperativave. Prandaj kujdes shumë i madh të tregohet për mbarështimin e rregullt të këtyre bagëtitëve, për shtimin e prodhimit dhe për uljen e kostos së produkteve blegtorale në të gjitha zonat e vendit.

Realizimi i detyrave për bujqësinë që parashikon plani i shtatë pesëvjeçar, do të arrihet si asnjëherë tjetër nëpërmjet rrugës intensive. Nga rritja e rendimenteve të bimëve dhe e prodhimtarisë së blegtorisë parashikohet të sigurohet 90 për qind e shtesës së prodhimit të përgjithshëm bujqësor, kundrejt 45 deri 70 për qind që ka qenë shtesa nga rritja e rendimenteve në pesëvjeçarët e kaluar. Detyra shtrohet që toka dhe e gjithë baza materialo-teknike relativisht e fuqishme dhe e shumëllojtë që është krijuar, të shfrytëzohet me efektivitet sa më të lartë, me qëllim që të merren sa më shumë prodhime bujqësore e blegtorale me shpenzime sa më të pakta.

Duke caktuar detyra të mëdha për shpejtimin e intensifikimit të bujqësisë, edhe në të ardhmen duhet të vazhdojnë me këmbëngulje përpjekjet për zgjerimin e sipërfaqeve të tokës së punueshme, sepse vendi ynë ka akoma toka për të hapur në zonën kodrinore e malore, si edhe për të përfutuar sipërfaqe të reja toke nga shkripëzimet etj.

Një problem i madh që ka të bëjë me intensifikimin e bujqësisë, është harmonizimi më i mirë e me kritere shkencore i tërësisë së faktorëve njerëzorë, materialë, agroteknikë e natyrorë, që kushtëzojnë prodhimin bujqësor. Kjo është një çështje e përgjithshme, që i takon çdo ekonomie, rrethi e zone. Specialistët, kuadrot dhe punonjësit e pararojës në bazë, organet ekonomike e të planifikimit, por edhe institucionet kërkimore-shkencore kanë këtu një fushë të gjerë studimi e veprimi krijues e novator.

Investimet dhe kujdesi për tokën duhet të përbëjnë edhe në të ardhmen drejtimin kryesor të punës për intensifikimin dhe shtimin e prodhimit bujqësor. Kjo kërkon zbatimin e masave të gjithanshme për rritjen e pjellorisë së tokës dhe mbrojtjen nga erozioni, pasurimin dhe përmirësimin e tokave nëpërmjet plehërimit të kombinuar dhe të plotë, kërkon prodhimin dhe përdorimin e farërave me aftësi të lartë prodhuese, të qëndrueshme ndaj sëmundjeve, dëmtuesve dhe ndaj faktorëve të disfavorshëm natyrorë.

Problemet e shumta që kanë të bëjnë me intensifikimin e bujqësisë, mund të zgjidhen me sukses vetëm duke e vënë tërë prodhimin bujqësor mbi baza rreptësisht shkencore. Plenumi i 8-të i KQ të Partisë dha orientime e direktiva me shumë rëndësi për të gjithë organizmat shkencorë në bujqësi, nga baza deri në qendër. Është detyrë e dorës së parë e organizatave të Partisë, e organeve shtetërore dhe ekonomike që ky program të vihet me këmbëngulje në jetë. Për këtë është e domosdoshme të formohet një kuptim i drejtë për rëndësinë dhe rolin e madh të kërkimeve e të eksperimentimeve shkencore në bujqësi dhe të merren të gjitha masat organizative që përfundimet e këtyre studimeve të gjejnë sa më shpejt zbatim në prodhimin e gjerë.

Në kuadrin e punës që do të bëhet në bujqësi gjatë këtij pesëvjeçari, Komiteti Qendror i Partisë i propozon Kongresit që të zbatohen një varg masash të rëndësishme për intensifikimin me përparësi të prodhimit në fushat më pjellore të vendit brenda një periudhe 10-vjeçare. Etapa e parë e këtij programi, që parashikohet të zbatohet në pesëvjeçarin e shtatë të shtrihet në më shumë se 100 mijë hektarë tokë të zonës fushore bregdetare. Qëllimi i këtij aksioni është që të shtohen prodhimet bujqësore e blegtorale në zonat ku puna dhe investimet japin më shpejt e më shumë efekt. Kjo do të krijojë kushte të favorshme edhe për një zhvillim më të shpejtë të kooperativave dhe për kalimin gradual të pronës së grupit në pronë të të gjithë popullit. Duke ndërmarrë këtë aksion, nuk do të preken investimet dhe burimet materiale të domosdoshme për zhvillimin e bujqësisë në zonat e tjera të vendit, përkundrazi, do të vazhdojë puna për zhvillimin dhe forcimin e mëtejshëm të të gjitha kooperativave bujqësore.

Realizimi me sukses i kësaj detyre të madhe kërkon punë të kujdesshme, të programuar e të organizuar mirë nga Ministria e Bujqësisë, Komisioni i Planit të Shtetit, Ministria e Financave dhe institucionet e tjera qendrore dhe nga organet e Partisë e të pushtetit të rretheve që përfshihen në zonën ku do të zbatohet intensifikimi më i lartë i bujqësisë.

Niveli i arritur në zhvillimin e forcave prodhuese dhe hapat e rinj që do të bëhen në pesëvjeçarin e shtatë e në të ardhmen,

do të shoqërohen dhe do të mbështeten me përsosjen e mëtejshme të marrëdhënieve socialiste në fshat. Komiteti Qendror i Partisë ka studiuar me kujdes dhe ka miratuar iniciativat revolucionare të fshatarësisë për kufizimin e mëtejshëm të oborrit kooperativist dhe tufëzimin e bagëtive të anëtarëve dhe ka marrë e po merr masa të gjithanshme për ta mbështetur si duhet këtë proces progresiv në fshat. Partia çmon lart frymën revolucionare dhe patriotizmin e flaktë të fshatarësisë kooperativiste për këtë hap me rëndësi të veçantë për forcimin e sistemit kooperativist në vendin tonë.

Ajo ka besim të plotë se kufizimi i oborrit dhe tufëzimi i bagëtive do të çojnë me siguri në shtimin e prodhimit bujqësor e blegtoral, në garantimin dhe në ngritjen e mëtejshme të mirëqenies së fshatarësisë, në forcimin e mëtejshëm të ndjenjës së kolektivizmit socialist. Kështu, mbi bazën e shtimit të prodhimit dhe të ngritjes së mirëqenies së përgjithshme të fshatarësisë, oborri, si një ekonomi ndihmëse e përkohshme, ecën hap pas hapi drejt venitjes, drejt shuarjes së tij.

Edhe zbatimi i programit për shpejtimin e intensifikimit të prodhimit bujqësor në zonën fushore të vendit do të sjellë, në këtë zonë, ndryshime të rëndësishme në marrëdhëniet socialiste në prodhim. Me investimet e mëdha që shteti do të bëjë në kooperativat e kësaj zone, do të rritet pesha e mjeteve të prodhimit pronë shtetërore. Kjo do të sjellë ngushtimin, dora-dorës, të sferës së marrëdhënieve të pronës kooperativiste, derisa kjo e fundit në një periudhë të mëvonshme të kthehet në pronë të të gjithë popullit. Derisa të arrihet në këtë fazë, kooperativistët në zonën ku do të shpejtohet intensifikimi i bujqësisë, do të vazhdojnë të shpërblehen me format e sotme, me norma e ditë-punë. Ndërkohë do të punohet që niveli i shpërblimit të tyre të arrijë gradualisht deri në nivelin e pagës së punëtorëve të ndërmarrjeve bujqësore.

Krahas kësaj do të vazhdojë puna për forcimin e kooperativave të tipit të lartë, disa prej të cilave do të shndërrohen në ndërmarrje bujqësore. Kjo do të shërbejë edhe si përvojë për të ardhmen. Në zonën fushore do të ngrihen kooperativa të tjera të tipit të lartë. Të tilla mund të bëhen edhe disa kooperativa të zonës kodrinore e malore, në varësi nga zhvillimi i tyre dhe nga mundësitë e shtetit.

Duke programuar këta hapa të rinj, Partia do t'u kushtojë edhe në të ardhmen vëmendje të madhe zhvillimit dhe fuqizimit të kooperativave të zonës kodrinore e malore. Këtu jeton një pjesë e madhe e popullsisë së vendit dhe ndodhet një sipërfaqe e konsiderueshme e tokës së punueshme. Shpejtimi i intensifikimit të bujqësisë në fushë do të krijojë mundësi më të mëdha

materiale e financiare në duart e shtetit për të bërë investime dhe për ta ndihmuar më shumë edhe këtë zonë.

Vëmendje e kujdes i posaçëm duhet të tregohet për zhvillimin dhe fuqizimin e të gjitha ndërmarrjeve bujqësore, duke luftuar të metat e dobësitë që ekzistojnë sot në një pjesë të tyre. Detyra që ka shtruar prej kohësh Partia, që ndërmarrjet bujqësore të jenë në pararojë, duhet zbatuar me këmbëngulje.

Objektivat madhështorë të planit të ri pesëvjeçar çelin perspektiva të gjithanshme zhvillimi e përparimi për bujqësinë dhe fshatin tonë socialist. Arritja e tyre kërkon mobilizimin dhe punën këmbëngulëse të të gjithë punonjësve të bujqësisë, përsosjen e planifikimit, të organizimit e të drejtimit në prodhimin bujqësor dhe në të gjitha hallkat që e pasojnë atë, në organet e grumbullimit, të industrisë së lehtë e ushqimore, të tregtisë së brendshme e të jashtme. Veçanërisht detyra të rëndësishme dalin para Ministrisë së Bujqësisë, organeve dhe institucioneve të saj vartëse, që ato të ngrihen në lartësinë e problemeve të mëdha që po shtron ky Kongres për zhvillimin e bujqësisë.

Realizimi me sukses i detyrave në fushën e bujqësisë do të jetë një fitore e madhe e politikës agrare të Partisë, që është diametralisht e kundërt me politikën që ndiqet në vendet revizioniste, ku bujqësia është futur në rrugë pa krye. Në këto vende, siç dihet, është braktisur prej kohësh rruga leniniste e kolektivizimit. Forma e kapitalizmit kolektiv që ekziston në Bashkimin Sovjetik e gjetkë, po shoqërohet tani në një shkallë të madhe edhe me forma direkte të pronës private. Ekonomitë individuale private shihen nga revizionistët si një burim kryesor për prodhimin e mishit, të qumështit dhe të produkteve të tjera bujqësore, bile atyre po u jepen për t'i ushqyer e rritur edhe bagëtitë e kolkozeve e të sovkozeve, duke likuiduar kështu çdo gjurmë të sistemit socialist në fshat. Kjo është rruga që e ka futur në një krizë të thellë bujqësinë e shumë prej këtyre vendeve, ku mungesa e ushqimeve dhe e lëndëve të para bujqësore është bërë sot një nga problemet më serioze për jetën e masave punonjëse.

3. — Investimet e ndërtimet — bazë e rëndësishme për fuqizimin e pandërprerë të ekonomisë

Gjatë pesëvjeçarit të kaluar janë bërë përpjekje të mëdha për realizimin e investimeve e të ndërtimeve themelore që caktoi Kongresi i 7-të i Partisë. Në këtë fushë veprimtaria armiqësore e revizionistëve kinezë na dëmtoi rëndë dhe pengoi më shumë se në çdo fushë tjetër arritjen e objektivave të caktuar. Megjithëkëtë, në sajë të masave të gjithanshme që morën Partia dhe shteti, në

pesëvjeçarin e gjashtë u realizua një vëllim investimesh 15 për qind më i madh se në pesëvjeçarin e pestë.

Potenciali prodhues që kemi krijuar dhe burimet në rritje të akumulimeve tona të brendshme, bëjnë të mundur që në pesëvjeçarin e ri të ndërmerret një program investimesh e ndërtimesh si asnjëherë tjetër, me një vëllim të përgjithshëm prej mbi 25 miliardë lekësh, ose 22 deri 24 për qind më shumë se në pesëvjeçarin e kaluar. Kjo është një shprehje kuptimplotë e epërsive dhe e vitalitetit të rendit tonë ekonomiko-shoqëror, e aftësive krijuese dhe e energjive të pashtershme të masave të gjera punonjëse, e drejtësisë së parimit të mbështetjes në forcat e veta.

Në caktimin e investimeve, të strukturës së tyre dhe të veprave konkrete është mbajtur parasysh perspektiva e zhvillimit të degëve të ndryshme të ekonomisë e të kulturës, forcimi i pavarësisë dhe i mbrojtjes së atdheut, garantimi dhe ngritja graduale e mirëqenies së popullit.

Si kurdoherë, në politikën e investimeve përparësia i jepet prodhimit material. Nga 77 për qind që zinin investimet e sferës prodhuese në pesëvjeçarin e kaluar, në pesëvjeçarin e ri ato do të zënë 83 për qind. Një shpërndarje e tillë e investimeve bëhet sepse prodhimi është baza e mirëqenies së popullit dhe e fuqisë së atdheut.

Investimet më të mëdha edhe në këtë pesëvjeçar do të drejtohen për zhvillimin e industrisë e të bujqësisë, ku do të përdoren mbi 74 për qind e të gjitha investimeve, me një rritje prej afro 37 për qind kundrejt pesëvjeçarit të kaluar. Investime të rëndësishme do të bëhen edhe për transportin, për sektorët social-kulturorë, për ndërtimin e banesave. Gjatë pesëvjeçarit do të punohet për ndërtimin e më shumë se 350 veprave të rëndësishme vetëm të sferës prodhuese.

Për realizimin e objektivave të mësipërm është e nevojshme të merren masa praktike për rritjen e efektivitetit në përdorimin e mjeteve financiare, valutore, teknike e materiale që do të investohen. Për këtë puna nis qysh në planifikim. Prandaj është e nevojshme që ai të vihet mbi baza shkencore që nga ndërmarrjet deri në qendër. Vëmendje më e madhe u duhet kushtuar studimeve të plota për domosdoshmërinë, leverdinë dhe për fondet e çdo veprë. Gjithashtu të përcaktohen sa më parë kriteret shkencore dhe treguesit ekonomikë e teknikë të llogaritjes së efektivitetit, si dhe të ushtrohet kontroll që ata të zbatohen në mënyrë të detyrueshme si në ndërtimin, ashtu edhe në shfrytëzimin e veprave. Rëndësi të veçantë ka kryerja e studimeve prognozë për zhvillimin e degëve të ndryshme të ekonomisë, por edhe për ndërmarrjet e kooperativat. Këto studime të shërbejnë si pikënisje

për hartimin e planeve pesëvjeçare dhe për përdorimin racional e me kursim të investimeve themelore.

Në pesëvjeçarin e shtatë do të përmirësohet më tej struktura e investimeve, duke rritur peshën që zënë makineritë e pajisjet dhe duke zvogëluar atë të ndërtim-montimeve. Këtu do të ndikojë mjaft fakti që rreth 40 për qind e investimeve në industri dhe në degët e tjera do të përdoren për zgjerime, rikonstruksione dhe modernizime të ndërmarrjeve ekzistuese. Kjo është një rrugë e leverdishme që kursen fonde të mëdha për ndërtimet dhe shpejton zgjerimin e aftësive prodhuese mbi një bazë teknike e teknologjike më të lartë. Përpara organeve të planifikimit, të ndërtimit, të financës shtrohet detyra që të punojnë me kujdes dhe të luftojnë me këmbëngulje për arritjen e këtij objekti.

Si në çdo fushë tjetër, aq më tepër në investimet e në ndërtimet, kursimi i kohës është një ndër faktorët vendimtarë për të pakësuar investimet e ndërtimet e papërfunduara, për të siguruar plotësimin e detyrave të planit të prodhimit, të të ardhurave kombëtare, të akumulimit, për forcimin e stabilitetit të tregut dhe të qarkullimit monetar etj. Caktimi i afateve normative për kohëzgjatjen e ndërtimit të veprave të ndryshme dhe i kufijve normativë për gjendjen e investimeve e të ndërtimeve të papërfunduara duhet të shërbejnë si një mjet efikas për forcimin e kontrollit në planifikimin dhe në zbatimin e investimeve.

Një kujdes më i madh duhet të tregohet për investimet që kryejnë kooperativat bujqësore me mjetet e tyre, të cilat, gjatë këtij pesëvjeçari, janë parashikuar të arrijnë 2 miliardë e 750 milionë lekë. Këto investime të përfshihen më mirë në planin e zhvillimit ekonomik dhe realizimi i tyre të ndiqet me kujdes nga vetë kooperativat, nga organet shtetërore e ato ekonomike dhe në të ardhmen të mos lejohet më që të mbeten fonde të rëndësishme të papërdorura.

Një problem i madh për ndërtimin mbetet ulja e mëtejshme e kostos, sepse kjo, me gjithë përparimet e bëra, është akoma e lartë. Këtë del nevoja që projektuesi, teknologët e zbatuesit, si edhe prodhuesit e materialeve të ndërtimit, duke bashkëpunuar ngushtë me ekonomistët, të hartojnë e të zbatojnë projekte të përshtatshme, të përdorin konstruksione standarde e të lehta, të prodhojnë një gamë të gjerë materialesh ndërtimi me cilësi e rezistencë të lartë, duke zbatuar përvojën e përparuar të vendit dhe atë botërore.

Ministria e Ndërtimit, dikasteret e tjera dhe ndërmarrjet e tyre, që kanë një park të madh të makinerive, duhet të kujdesen e të luftojnë për shfrytëzimin racional e të plotë të kësaj baze të fuqishme. Me ritmet që kanë marrë e po marrin ndërtimet, nuk mund të ecet pa bërë kthesë rrënjësore në mekanizimin e puni-

meve, në industrializimin e ndërtimeve dhe në rritjen e ndjeshme të rendimentit të punës në këtë sektor.

Për t'iu përgjigjur më mirë nevojave të ekonomisë për qarkullimin e mallrave brenda dhe jashtë vendit, si dhe për lëvizjen e udhëtarëve, në pesëvjeçarin e shtatë zgjerim të mëtejshëm do të marrë transporti. Duke mbajtur parasysh nevojat e zhvillimit të ekonomisë dhe leverdinë e madhe ekonomike, **do t'i jepet përparësi dhe do të zhvillohet më shpejt transporti hekurudhor.** Gjatë këtij pesëvjeçari do të ndërtohen linja të reja dhe degëzime hekurudhore që janë baras me mbi 37 për qind të të gjithë gjatësisë së rrjetit hekurudhor të ndërtuar deri sot.

Realizimi i këtyre ndryshimeve strukturore në transport kërkoi forma të reja organizative, si dhe një varg masash të tjera teknike për të intensifikuar shfrytëzimin e hekurudhave, për të shtuar parkun e vagonëve, mekanizimin e ngarkim-shkarkimit dhe lëvizjen e shpejtë të mallrave në stacione etj.

Duke e dhënë përparësi transportit hekurudhor, në asnjë mënyrë nuk do të pakësohet kujdesi për zhvillimin e transportit detar, të brendshëm e të jashtëm, si transport masiv dhe i leverdishëm, si edhe për shfrytëzimin racional dhe sa më të plotë të të gjithë transportit automobilistik e veçanërisht të atij në ekonomi. Një rëndësi e madhe do t'i kushtohet prodhimit dhe përdorimit të rimorkiove, sidomos të atyre me tonazh të madh.

Rritja e shkallës së shfrytëzimit të mjeteve të transportit dhe mirëmbajtja e tyre, realizimi i planit në të gjithë treguesit përbëjnë detyra të mëdha për organizatat e Partisë dhe të gjithë punonjësit e transportit.

4. — Të rritet eksporti dhe të përdoret me kursim valuta

Tregtia jonë e jashtme është zhvilluar e zgjeruar vazhdimisht. Ne sot bëjmë tregti me më shumë se 50 shtete në rajone të ndryshme të botës. Lidhjet tona tregtare do të përpiqemi t'i zgjerojmë akoma më shumë, në interes të vendit dhe mbi bazën e leverdisë reciproke. Zhvillimin e ekonomisë sonë e kemi bërë kurdoherë në rrugën e forcimit të pandalshëm të pavarësisë politike dhe ekonomike, por asnjëherë nuk kemi synuar dhe nuk synojmë një zhvillim autarkik, ashtu sikurse kemi luftuar e luftojmë kundër çdo presioni për ta integruar ekonominë tonë me ekonominë e vendeve kapitaliste e revizioniste.

Edhe pse u ndeshëm me pengesa e vështirësi serioze, duke zbatuar këtë kurs të drejtë marksist-leninist e duke shtuar në masë të ndjeshme eksportin, **për herë të parë në vitet e fundit të**

pesëvjeçarit të kaluar ekonomia jonë arriti të balancojë me eksportin gjithë importin e domosdoshëm. Ky balancim u bë pa prekur ritmet e zhvillimit të ekonomisë dhe as nivelin e jetesës së popullit. Kjo është një fitore tjetër historike e Partisë dhe e popullit tonë në rrugën për ndërtimin e plotë të shoqërisë socialiste, një shprehje e qartë e fuqisë së ekonomisë së vendit tonë.

Në vitin 1985 eksporti i mallrave parashikohet të jetë 58 deri 60 për qind më i madh se në vitin 1980, ndërsa importi do të rritet 56 deri 58 për qind. Në këtë mënyrë do të forcohet më tej bilanci aktiv i tregtisë së jashtme dhe do të garantohet më mirë plotësimi në tërësi i detyrave të planit pesëvjeçar.

Përmirësime të ndjeshme bëhen në strukturën e eksportit tonë. Në pesëvjeçarin e shtatë industria e rëndë do të sigurojë nga eksporti mbi 2 herë më shumë të ardhura në valutë në krahasim me pesëvjeçarin e kaluar. Artikujt e përpunuar do të kapin 73 për qind të të gjitha mallrave që eksportohen, nga 70 për qind që zinin në pesëvjeçarin e kaluar.

Prodhimi në sasi e me cilësi, livrimi në kohë i mallrave të eksportit, lufta për të prodhuar me kosto sa më të ulët, të jenë në rendin e ditës. Kudo të mendohet e të punohet për të gjetur burime të reja për eksport.

Gjatë pesëvjeçarit do të realizohet në një shkallë më të lartë e më të plotë orientimi i Partisë që në importet tona pjesën dërrmuese, rreth 93 për qind, ta zënë makineritë dhe disa lloje lëndësh të para e materialesh për zgjerimin e prodhimit në vend. Me zhvillimin e mëtejshëm të prodhimit, do të bëhet e mundur rritja e peshës specifike të makinerive e të pajisjeve dhe zvogëlimi i peshës specifike të importit të lëndëve të para e të materialeve të ndryshme.

Në fushën e importit një ndër problemet më të mëdha dhe më me përgjegjësi, që kërkon njohje më të thellë dhe masa përgatitore konkrete, bashkëpunim e bashkërendim të punëve nga të gjitha dikasteret, nga teknologët, projektuesit e zbatuesit e investimeve si dhe nga tregtia e jashtme, është sigurimi i makinerive e i pajisjeve për veprat e plota dhe për rikonstruksionet e modernizimet që do të bëhen gjatë pesëvjeçarit.

Plotësimi nga të gjithë i detyrave në fushën e tregtisë së jashtme kërkon të rrenjose të thellë koncepti se importi dhe eksporti duhen parë kurdoherë në unitet, duke i dhënë kurdoherë përparësi eksportit. Ashtu siç kërkohet të sillen sipas planit mallrat nga importi, sepse çdo çrregullim e vonesë në këtë drejtim është jo vetëm me pasoja ekonomike, por edhe politike e shoqërore, po ashtu, dhe bile më shumë, duhet të punohet e të luftohet për të realizuar si duhet planin e eksportit.

Një rëndësi të veçantë merr sot lufta për të kursyer në vend

si mallrat që eksportojmë, ashtu edhe lëndët e para dhe materialet që importojmë. Kursime duhen bërë sidomos në përdorimin e qymyrit koks, të solarit e të mazutit, të çeliqueve, të llamarinës së zeze e të vajrave lubrifikante, të gomave të automjeteve dhe të materialeve të tjera. Në përdorimin e këtyre materialeve dhe të tjerave si këto të vendosen norma të studiuara shkencërisht dhe të ushtrohet një kontroll rigoroz. Të gjithë duhet të përpiqen për të zëvendësuar lëndët e para e materialet e kushtueshme me lëndë më pak të kushtueshme e më të leverdishme, për të prodhuar në vend makineri, pajisje dhe mallra që sot i importojmë.

Rritja e ndjeshme e vëllimit të eksport-importit dhe realizimi i detyrave të mëdha në këtë sektor kërkon që të përmirësohet në mënyrë të dukshme e të ngrihet në një shkallë më të lartë veprimtaria e organeve të tregtisë së jashtme, aftësia e tyre profesionale dhe shkathtësia për t'u orientuar në çdo situatë.

5. — Të garantohet dhe të ngrihet gradualisht niveli i mirëqenies së popullit

Ndërtimi i shoqërisë socialiste është një proces revolucionar i gjithanshëm. Prandaj Partia zhvillimin e prodhimit e ka parë në unitet me forcimin e rendit shoqëror socialist, plotësimin e nevojave materiale e kulturore të punonjësve me edukimin komunist të tyre, mirëqenien e të gjithë popullit me forcimin e pavarësisë e të fuqisë mbrojtëse të atdheut, të përgjithshmen e kolektiven me vetjaken, të sotmen me të ardhmen, zhvillimin e qytetit me përparimin e fshatit.

Partia në zhvillimin e prodhimit dhe në tërë veprimtarinë e tjera shoqërore ka pasur dhe ka në qendër të vëmendjes njeriun punonjës, plotësimin e nevojave të tij materiale e kulturore. Edhe në pesëvjeçarin e gjashtë, megjithëse detyrat e caktuara nuk u arritën plotësisht, fuqia blerëse dhe të ardhurat reale për frymë të popullsisë shënuan rritje si në qytet, edhe në fshat, furnizimi me mallra të konsumit të gjerë është rritur gradualisht, janë përmirësuar më tej kushtet e strehimit të punonjësve. Nuk ka pasur asnjë ngritje çmimesh në mallrat ushqimore e industriale, në lëndët djegëse dhe në energjinë elektrike, në qiratë e banesave dhe në tarifat e shërbimeve që i kryhen popullit. Fondi shoqëror u rrit 20 për qind dhe çdo familje nga ky fond ka përfituar mesatarisht afro 4 mijë lekë në vit.

Me zhvillimin që do të marrin industria, bujqësia dhe degët e tjera të ekonomisë gjatë pesëvjeçarit të shtatë, mirëqenia materiale dhe niveli kulturor i popullit do të garantohen e do të çohen më përpara. Me gjithë programin e madh të investimeve

dhe të shpenzimeve për zhvillimin e ekonomisë dhe rritjen e normës së akumulimit, nga rreth 30 për qind në pesëvjeçarin e gjashtë, në 31 deri 33 për qind në pesëvjeçarin e shtatë, të ardhurat reale për frymë të popullsisë do të rriten 8 deri 10 për qind. Ritmi i rritjes së tyre në fshat do të jetë mbi dy herë më i lartë se në qytet. Prodhimi i mallrave të konsumit të gjerë do të rritet 33 deri 35 për qind dhe shërbimet për popullin 45 deri 47 për qind. Do të shtohet furnizimi me mish, peshk, vezë, perime, patate e fruta. Përmirësime parashikohet të bëhen në strukturën e mallrave të konsumit të gjerë dhe në furnizimin me artikuj me afat të gjatë përdorimi për lehtësimin e kushteve të jetesës dhe për një jetë më të kulturuar në familje.

Për të arritur objektivat në fushën e mirëqenies, puna dhe përpjekjet duhet të përqendrohen, në radhë të parë, në plotësimin e detyrave për shtimin e prodhimit dhe për rritjen e efektivitetit të tij në industri, në bujqësi dhe në të gjitha degët e sektorët e tjerë. Vëmendje e veçantë t'i kushtohet njohjes dhe zbatimit të kërkesave të ligjeve që drejtojnë prodhimin dhe shpërndarjen, qarkullimin e mallrave dhe të parasë në socializëm. Rendimenti i punës duhet të rritet më shpejt se të ardhurat për frymë të popullsisë, të ardhurat kombëtare duhet të rriten më shpejt se fuqia blerëse e popullsisë, fuqia blerëse e popullsisë duhet të mbulohet jo vetëm në mënyrë globale me sasinë e mallrave e të shërbimeve, por edhe me strukturën e përshtatshme të tyre. Shkelja e këtyre përpjesëtimeve do të sillte çrregullime edhe në qarkullimin monetar, i cili nuk mund të kuptohet e të realizohet i shkëputur nga prodhimi, nga qarkullimi i produkteve dhe i mallrave të ndryshme, nga krijimi dhe shpërndarja e të ardhurave.

Për t'i shërbyer më mirë popullit dhe për të plotësuar kërkesat dhe nevojat e tij të përditshme, detyra të mëdha kanë punonjësit e tregtisë, të cilët duhet të përmirësojnë rrënjësisht punën e tyre, të bashkëpunojnë më ngushtë me organet e tjera të ekonomisë, të bëjnë studime të thelluara, të organizojnë një tregti të kulturuar, të rritin rolin e tyre aktiv në prodhim dhe të bëhen barrikadë për prodhimet me cilësi të dobët. Vëmendje e veçantë t'i kushtohet tregtimit të artikujve ushqimorë në fshat, si nga tregtia shtetërore, ashtu edhe nga kooperativat, për të mbështetur si duhet iniciativat dhe masat e zbatuara kohët e fundit për ngushtimin e mëtejshëm të oborrit kooperativist dhe për tufëzimin e bagëtive të anëtarëve.

Përmirësimi i kushteve të banimit të popullit ka qenë dhe mbetet një ndër çështjet e rëndësishme të politikës së Partisë në fushën e mirëqenies. Sot rreth 80 për qind e popullsisë jeton në banesa të ndërtruara në vitet e pushtetit popullor. Në pesëvjeçarin e gjashtë, nga shteti dhe nga vetë popullsia, u ndërtuan mbi 56

mijë apartamente e shtëpi banimi. Për të zgjidhur më mirë se deri sot problemet në fushën e strehimit është e domosdoshme të shpejtohen ritmet e ndërtimit të banesave. Prandaj gjatë pesëvjeçarit të shtatë parashikohet të ndërtohen mbi 80 mijë apartamente e banesa të reja, ku do të strehohen afro 400 mijë veta. Qiratë e banesave, ndonëse janë nga më të ulëtat në botë, as janë ngritur dhe as do të ngrihen.

Organet e ekonomisë komunale kanë detyra të mëdha për të mirëmbajtur këtë pasuri që shtohet e shumëhet nga viti në vit. Por detyra akoma më të mëdha u dalin atyre edhe për zgjerimin e shërbimeve ndaj popullit, për përmirësimin rrënjësor të cilësisë dhe për uljen e kostos së tyre e sidomos për shtrirjen e shërbimeve komunale e të riparimeve në fshat. Për këto dhe problemet e tjera që kanë të bëjnë me jetën e përditshme të njerëzve, duhet të rritet më shumë edhe përgjegjësia e interesimi i komiteteve ekzekutive të rretheve, të cilat shpesh i tërheq kryesisht realizimi i planeve të prodhimit.

Zhvillimi arsimor dhe kulturor i punonjësve, ruajtja dhe forcimi i shëndetit të tyre kanë qenë dhe mbeten në qendër të vëmendjes së Partisë dhe të shtetit tonë socialist. Ngritja e nivelit të arsimit e të kulturës së masave përbëjnë një kusht dhe një bazë të shëndoshë për përparimin ekonomik e shoqëror të të gjithë vendit, për fuqizimin e mbrojtjes së atdheut, për përmirësimin e vazhdueshëm të jetesës së njerëzve. Rritja e dijeve dhe e kulturës së njerëzve përfaqëson një potencial të madh për realizimin e planeve të sotme e të ardhshme, për progresin teknik e shkencor drejt lartësive të reja. Prandaj në planin e ri pesëvjeçar arsimi, kulturës e shkencës do t'u jepet një zhvillim i mëtejshëm.

Numri i nxënësve në shkollat e mesme do të rritet në mënyrë të ndjeshme. Përveç fëmijëve të qyteteve, arsimit i mesëm do të përfshijë gjithnjë e më shumë edhe fëmijët e fshatit. Për t'iu përgjigjur më mirë zhvillimit të vrullshëm të ekonomisë, krijimit të degëve dhe futjes së teknologjive të reja në prodhim, do të zgjerohen e do të profilizohen shkollat e mesme profesionale. Në të gjitha kategoritë e shkollave të mesme gjatë pesë vjetëve të ardhshëm do të marrin dëftesën e pjekurisë rreth 160 mijë veta nga 113 mijë që i mbaruan këto shkolla në pesëvjeçarin e kaluar.

Një kujdes i veçantë do t'i kushtohet zhvillimit të arsimit të lartë, ku do të hyjnë 45 për qind studentë më shumë se në pesëvjeçarin e gjashtë. Do të krijohen profile të reja dhe do të zgjerohet kualifikimi dhe specializimi pasuniversitar.

Krahas arsimit, hapa të rinj përpara do të bëhen edhe në sektorët e ndryshëm të kulturës, me qëllim që puna e tyre të shtrihet thellë në masat dhe t'i shërbejë më mirë edukimit të tyre. Do të zgjerohet botimi i librave politikë, shkencorë, teknikë

e artistikë. Tirazhi i tyre i përgjithshëm do të jetë 1 milion copë më shumë se në pesëvjeçarin e kaluar. Zhvillim të mëtejshëm do të marrë kinematografia. Do të zgjerohet rrjeti radioteleviziv nëpërmjet ngritjes së stacioneve të ritransmetimit e të përsëritësve, me qëllim që të mbulohen të gjitha zonat e vendit. Gjatë pesëvjeçarit të shtatë do të fillojë transmetimi i emisioneve televizive me ngjyra. Për edukimin revolucionar e patriotik të punonjësve do të ngrihen muze të rinj në qytete e fshatra dhe do të pasurohen më tej ata ekzistuesit. Vepra me rëndësi në këtë fushë janë: Muzeu Historik Kombëtar në Tiranë, Muzeu i Skënderbeut në Krujë, Muzeu i Kulturës Materiale Popullore në Shkodër etj.

Më tepër fonde në këtë pesëvjeçar janë caktuar edhe për zhvillimin e kulturës fizike e të sporteve. Do të zgjerohen terrenet sportive, do të ngrihen pallate sporti e stadiume të reja. Këto do t'u shërbejnë kalitjes fizike dhe argëtimit të rinisë, përgatitjes së saj më të mirë për punë e mbrojtje. Këtij kujdesi të Partisë sportistët e fizikulturistët duhet t'i përgjigjen me arritjen e rezultateve sa më të larta.

Në mbrojtjen e shëndetit të popullit gjatë viteve të pushtetit popullor është bërë një revolucion i vërtetë. Është zgjeruar shumë rrjeti i institucioneve të ndryshme shëndetësore, është përmirësuar vazhdimisht shërbimi mjekësor dhe janë zgjeruar gjithë masat e tjera për mbrojtjen e forcimin e shëndetit të njerëzve. Në këtë rrugë të suksesshme do të ecet edhe në planin e shtatë pesëvjeçar. Një zgjerim e përmirësim cilësor do të marrin masat e gjithanshme profilaktike si në qytet e veçanërisht në fshat. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet përmirësimit të shërbimit shëndetësor për të rritur cilësinë e mjekimit e të ndihmës mjekësore dhe për të forcuar masat për mbrojtjen e shëndetit të nënës e të fëmijës, me qëllim që të ulet më tej vdekshmëria në fëmijët nën një vjeç. Për këtë qëllim do të ndihmojë edhe vendimi për zgjatjen e lejes së lindjes në afro gjashtë muaj.

Vendi ynë ka një shtim dinamik të popullsisë, një strukturë me mbizotërim të moshave të reja dhe një popullsi gjithmonë aktive e të freskët. Partia ka punuar e punon që proceset demografike të studiohen e të drejtohen në baza më shkencore, që popullsia të vazhdojë të shtohet me ritme të përshtatshme.

Vendi ynë jo vetëm nuk ka papunësi dhe emigracion ekonomik, por zhvillimi dinamik i forcave prodhuese dhe i veprimtarive shoqërore e kulturore kërkojnë gjithnjë forca të reja pune. Të gjitha forcat e reja që do të dalin gjatë pesëvjeçarit dhe që arrijnë në afro 210 mijë veta, do të futen në punë, në radhë të parë, në prodhim. Zënia me punë e forcave të reja kërkon studime të thelluara nga Komisioni i Planit të Shtetit, nga Komiteti Shtetëror i Punës e i Pagave, nga dikasteret e tjera, nga komitetet

ekzekutive të këshillave popullorë të rretheve dhe nga vetë ndër-marrjet e kooperativat bujqësore.

Natyrisht, Partia dhe shteti do të përpiqen që të hapin fronte pune atje ku janë njerëzit, por kjo varet shumë edhe nga shpërndarja e burimeve dhe e pasurive natyrore. Prandaj një pjesë e forcave të reja të punës do të duhet të punojë atje ku ka nevojë vendi dhe atje ku hapen më shumë fronte pune. Ky proces duhet të mbështetet më mirë me zhvillimin e qendrave urbanistike, me zhvillimin e transportit, me përmirësimin e kushteve të punës, me rregullime në sistemin e pagave për të nxitur zënien me punë edhe në zonat e largëta ose në kushte të vështira pune.

6. — Të përsosim drejtimin e ekonomisë dhe të rritim efektivitetin e saj

Drejtimi dhe organizimi janë një hallkë nga më të rëndësishmet pas së cilës duhet të kapemi fort për t'i çuar përpara punët kudo, në ekonomi, në arsim, në shkencë, në kulturë, në të gjitha fushat e veprimtarisë shoqërore.

Në kushtet aktuale, kur ekonomia jonë është bërë një ekonomi e madhe e komplekse, ajo nuk mund të drejtohet e të ecë përpara me koncepte e praktika të cilave u ka kaluar koha. Sot nuk mund të punohet me empirizëm e praktikizëm të ngushtë. Drejtimi dhe organizimi duhet të mbështeten në njohuri e dije të thella, në parime dhe kritere të shëndosha shkencore, që burojnë nga ligjet e zhvillimit ekonomik e shoqëror.

Drejtimi i ekonomisë në bazë të këtyre ligjeve kërkon që problemet e zhvillimit të forcave prodhuese të shikohen kurdoherë të lidhura ngushtë me anët shoqërore të tyre, me të gjithë komponentët që përbëjnë jetën tonë socialiste. Kjo ka të bëjë me zbatimin në jetë, në mënyrë të planifikuar e të drejtuar mirë, të atij bashkëveprimi reciprok midis forcave prodhuese dhe marrëdhënieve ekonomike e të superstrukturës, që e pohojmë, por që në praktikë disa herë e harrojmë ose e kalojmë shkarazi. Këto shfaqje të dëmshme duhet të mënjanohen e të luftohen, sepse bartin rrezikun e një drejtimi nga pozitativ e ekonomizimit e të teknokratizmit.

Ekonomia popullore, si një ekonomi unike socialiste, drejtohet në bazë të parimit të centralizmit demokratik dhe të planit të përgjithshëm shtetëror. Në qoftë se cenohet sadopak ky parim, duke u nisur nga interesa të veçantë e të ngushtë kjo tregon se nuk kuptohen thellë e nuk zbatohen drejt direktivat e Partisë, ligjet e ekonomisë dhe rregullat e shtetit tonë socialist. Prandaj të luftohen shfaqjet e dikasterializmit e të punës së mbyllur brenda

rretheve ose institucioneve. Të forcohet bashkëpunimi dhe bashkërendimi i punës për problemet e ndryshme mbi bazën e vijës e të politikës së Partisë, për t'u dhënë rrugëzgjdhje të shpejtë problemeve në bazë të kompetencave që i janë dhënë secilit.

Kryesorja është që secili, duke u udhëhequr nga vija, nga politika dhe ideologjia e Partisë, të realizojë detyrat e ngarkuara, t'i dalë zot punës, të tregojë iniciativë e këmbëngulje dhe të mbajë përgjegjësi të plotë për punën që kryen dhe sektorin ku drejton e punon. Kërkitimi dhe dhënia llogari për kompetencat dhe funksionet e caktuara, për realizimin e detyrave të planit, është një normë që buron nga rendi ynë shoqëror, nga parimi i centralizimit demokratik. Kjo normë duhet zbatuar pa asnjë lëshim në të gjitha instancat, pa lejuar kurrfarë liberalizmi e sentimentalizmi mikroborgjez.

Partia ka theksuar vazhdimisht se socializmi është vepër e masave të gjera punonjëse të udhëhequra prej saj. Këtë rrjedh domosdoshmëria objektive që masat punonjëse të marrin pjesë gjallërisht në drejtimin e jetës së vendit, të përvetësojnë artin e të drejtuarit të ekonomisë. Kjo çështje parimore duhet të ngulitet thellë në mendjen dhe në ndërgjegjen e të gjithëve. Të arrihet kudo që të gjithë punonjësit ta thonë fjalën e tyre ashtu siç mendojnë e gjykojnë vetë, të kritikojnë të metat dhe të gjithë ata që shkulin rregullat dhe disiplinën shtetërore, me qëllim që punët të ecin përpara.

Për organizimin dhe drejtimin shkencor të ekonomisë një rëndësi të veçantë ka hartimi i planeve reale dhe mobilizuese, të mbështetura në studime të gjithanshme për problemet aktuale e të perspektivës, në përgjithësi dhe analiza të thelluara. Një punë më e kujdesshme duhet bërë edhe gjatë zbatimit të planit, duke zgjidhur drejt e shpejt problemet që dalin. Plani vërtet është ligj dhe zbatim i tij është detyrë shtetërore, por kjo nuk duhet të pengojë marrjen e masave për të bërë ndryshime eventuale për përmirësimin e treguesve të tij sa herë që kjo është e domosdoshme dhe kur është e mundur.

Më shumë vëmendje t'i kushtohet kontrollit për zbatimin e planit. Ai duhet të jetë një kontroll i gjallë, veprues dhe i përditshëm, që jo vetëm të konstatojë të metat ose dobësitë, por t'u japë rrugëzgjdhje problemeve në vend. Sidomos duhet të forcohet kontrolli i brendshëm ekonomik, financiar dhe teknik në ndërmarrjet ekonomike dhe në kooperativat bujqësore. Organet e financës e të bankës duhet ta vënë kontrollin me anë të lekut në vendin që i takon dhe të rritin më shumë rolin aktiv të tyre në prodhim, në qarkullim e në shërbime, duke përdorur më me efikasitet e në rrugë të drejtë edhe levat e tjera të mekanizmit tonë ekonomik.

Forcimi i drejtimit dhe i organizimit kërkon që të bëhen edhe përmirësimet e duhura në strukturat ekzistuese të organeve shtetërore dhe në organizma të ndryshëm të ekonomisë sa herë që kjo është e domosdoshme. Ashtu siç luftojmë që të shtojmë prodhimin dhe të përsosim teknologjinë e tij, po ashtu duhet të veprimë për të ndryshuar format e metodat e vjetruara të drejtimit, duke vënë në zbatim struktura e forma të reja më efikase, më të gjalla dhe më pak të kushtueshme.

Puna drejtuese e organizuese duhet të shprehet në shtimin e prodhimit dhe në rritjen e efektivitetit të shpenzimeve në të gjitha fushat e veprimtarisë ekonomike. Gjatë pesëvjeçarit të shtatë të ardhurat kombëtare do të rriten më shpejt se prodhimi shoqëror; shtesa e tyre do të sigurohet në masën mbi 46 për qind nga rritja e rendimentit të punës; në industri e në ndërtim rendimenti i punës do të rritet 2 deri 3 herë më shpejt se në pesëvjeçarin e kaluar; rritja e së ardhurës neto në ndërmarrje do të realizohet në pjesën më të madhe nga ulja e kostos në prodhim, në ndërtim, në shërbime.

Nga plotësimi i këtyre objektivave varet në një shkallë të madhe zhvillimi i drejtë përpjesëtimor i gjithë ekonomisë, realizimi i ritmeve të parashikuara dhe i të gjitha detyrave të planit me forcat tona. Rrugët për arritjen e tyre duhen kërkuar në prodhim, në thellimin e revolucionit tekniko-shkencor, në zgjerimin e mekanizimit, në forcimin e disiplinës dhe në shfrytëzimin e kohës së punës, në uljen e kostos, në përdorimin racional të bazës materiale e teknike, pra, në zbulimin e shfrytëzimin e të gjitha rezervave të brendshme të ekonomisë, duke u mbështetur fuqimisht në përvojën e përparuar dhe në arritjet e shkencës e të teknikës.

Puna e njerëzve, me cilësi e me rendiment të lartë, është faktori vendimtar për të siguruar rritjen e efektivitetit të prodhimit e për të çuar përpara tërë ekonominë. Kjo kërkon të ngrihet kualifikimi i punonjësve, të zhvillohet iniciativa dhe krijimtaria e tyre, të bëhen ata të ndërgjegjshëm për rëndësinë dhe mundësinë e realizimit të detyrave të planit.

Një problem tjetër i madh që lidhet drejtpërdrejt me drejtimin, me organizimin e ekonomisë dhe me rritjen e efektivitetit të saj është zgjerimi dhe forcimi i kooperimit në të gjitha fushat e veprimtarisë ekonomike e shoqërore. Kjo diktohet nga thellimi i ndarjes shoqërore të punës dhe i lidhjeve ekonomike. Prodhimi është pasuruar me degë e aktivitete të shumta, forcat prodhuese janë shtrirë në të gjithë vendin. Është thelluar specializimi i veprimtarive prodhuese dhe kanë ecur përpara shkenca e teknika. Në këto kushte mungesa e kooperimit dhe e bashkëpunimit për zgjidhjen e problemeve të ndryshme jo vetëm nuk lejon të shfry-

tëzohen epërsitë e ekonomisë socialiste si një ekonomi unike, por pengon edhe zhvillimin e saj me ritme të shpejta.

Në këtë kuadër kërkohet një kuptim dhe zbatim më i thellë dhe më i plotë i parimit të mbështetjes në forcat e veta në fushën e ekonomisë dhe në çdo fushë tjetër. Në raport me botën e jashtme vendi ynë e zbaton këtë parim si një trup i vetëm, domethënë të gjithë së bashku, të gjitha degët dhe sektorët e ekonomisë sigurojnë dhe duhet të sigurojnë me çdo kusht pavarësinë dhe zhvillimin e pandalshëm të vendit. Mbështetja në forcat e veta në planin e brendshëm, të degëve ekonomike, të rretheve, të ndërmarrjeve, të kooperativave, duhet kuptuar si një luftë krah për krah, në solidaritet të fortë socialist, në kooperim dhe në bashkëpunim të ngushtë e të gjithanshëm me njëri-tjetrin për plotësimin e detyrave të planit unik e të përgjithshëm shtetëror.

Rruga nëpër të cilën ka ecur dhe ecën ekonomia jonë është një rrugë e drejtë marksiste-leniniste. Dëshmi e qartë dhe konkrete për këtë janë qëndrueshmëria, vitaliteti dhe dinamizmi i saj. Këto tipare themelore të ekonomisë sonë socialiste do të konsolidohen e do të çohen akoma më përpara me luftën dhe përpjekjet e klasës punëtore, të fshatarësisë kooperativiste dhe të inteligjencias popullore, nën udhëheqjen e Partisë, për të vënë në jetë objektivat e planit të shtatë pesëvjeçar, që po miratojmë në këtë Kongres.

II

TË FORCOJMË PARESHTUR PARTINË, TË RRRITIM MË TEJ EFEKTIVITETIN E PUNËS SË SAJ

Partia jonë e Punës, besnike e patundur ndaj parimeve të marksizëm-leninizmit, luftëtare e vendosur kundër armiqve të jashtëm e të brendshëm, me rrënjë të thella në popullin që e lindi dhe e rriti, në çdo etapë të revolucionit e të ndërtimit socialist të vendit e ka udhëhequr me urtësi e largpamësi popullin shqiptar nga fitorja në fitore.

Edhe detyrat e mëdha, të vështira e komplekse që caktoi Kongresi i 7-të i saj, Partia i ka kryer me nder. Lufta dhe puna për zbatimin e këtyre detyrave e ka forcuar dhe çelikusur më tej vetë Partinë, ka rritur rolin udhëheqës dhe frymën luftarake të saj, ka revolucionarizuar jetën dhe veprimtarinë e organizatave-bazë, të forumeve e të komunistëve, ka kalitur unitetin e çeliktë të ra-

dhëve të Partisë dhe lidhjet e ngushta me masat e gjera të popullit.

Shprehje e qartë e këtij uniteti monolit të Partisë dhe të popullit rreth saj është mobilizimi i përgjithshëm i komunistëve dhe i mbarë popullit për zbatimin e detyrave që ka shtruar e shtron Partia, janë aksionet e lëvizjet e mëdha revolucionare, si dhe solidariteti i mrekullueshëm popullor i njerëzve tanë. Ky unitet ka qenë dhe mbetet faktori vendimtar, kyçi i të gjitha fitoreve tona në ndërtimin socialist dhe në mbrojtjen e atdheut.

Forcimit të Partisë dhe të rolit të saj udhëheqës i ka shërbyer lufta e vazhdueshme që ajo ka bërë e bën për revolucionarizimin e radhëve të saj nëpërmjet punës për ngritjen e nivelit ideologjik, politik e kulturor të komunistëve, rritjes së veprimtarisë së tyre si militantë politikë e shoqërorë, si dhe forcimit të përbërjes proletare të saj. Në radhët e Partisë militon një armatë e tërë komunistësh, që kanë treguar besnikëri të patundur ndaj vijës së drejtë të Partisë në të gjitha situatat që kemi kaluar. Komunistët shqiptarë, si gjithnjë, kanë luftuar e kanë punuar me guxim dhe optimizëm revolucionar, ata janë treguar organizatorë, edukues e drejtues të aftë të masave.

Thellimi i luftës kundër shfaqjeve të liberalizmit e të burokratizmit në jetën e organeve dhe të organizatave-bazë të Partisë, zhdukja e pasojave të punës armiqësore në disa sektorë të ekonomisë, në art, në kulturë dhe në ushtri, që synonte spostimin e rolit udhëheqës të Partisë, respektimi dhe zbatimi kudo i parimeve e i normave të Partisë, kanë rritur më tej frymën luftarake të saj, e kanë bërë Partinë më të pjekur, më të aftë dhe më të vendosur për të zbatuar detyrat e reja e të mëdha që na dalin në rrugën e ndërtimit socialist të vendit.

1. — Të rritim e të përsosim më tej rolin udhëheqës të Partisë

Përvoja 40-vjeçare e Partisë sonë vërteton se vetëm një parti që bazohet fort në shkencën marksiste-leniniste mund të bëhet udhëheqësja e vërtetë e klasës punëtore, të realizojë hegjemoninë e saj dhe të sigurojë fitoren e revolucionit dhe ndërtimin e shoqërisë socialiste. Partia jonë ka qëndruar dhe qëndron kurdoherë në ballë të luftës e të punës së masave, ajo udhëheq kudo: në politikë e ideologji, në pushtet dhe në ekonomi, në arsim, kulturë e shkencë, në ushtri e në të gjithë sektorët e tjerë të vendit. Asnjë problem, i thjeshtë ose i ndërlikuar, aktual ose perspektiv nuk mund të gjejë zgjidhje pa udhëheqjen e Partisë. Ky ka qenë dhe mbetet për ne ligj. Tek udhëheqja e vetme dhe e pandarë e Par-

tisë qëndron burimi i të gjitha fitoreve në ndërtimin socialist dhe garancia më e sigurt për të ardhmen e ndritur që po ndërtojmë.

Partia nuk vihet e as mund të qëndrojë rastësisht në udhëheqje. Rolin e vet udhëheqës ajo e siguron me vijën e saj të drejtë dhe me luftën e punën këmbëngulëse për zbatimin e kësaj vije në jetë. Duke u mbështetur në teorinë e klasës më të përparuar të shoqërisë, të proletariatit, në doktrinën marksiste-leniniste, në ligjet e zhvillimit materialist të shoqërisë, Partia ka një vizion të gjerë, një mendim të përpunuar e shkencor. Ajo sheh qartë në çdo situatë, kupton të tashmen, parashikon të ardhmen dhe di t'u dalë përpara punëve, duke përcaktuar e zbatuar kurdoherë një strategji e një taktikë revolucionare, që u përgjigjen interesave të klasës punëtore e të masave punonjëse.

Rolin udhëheqës Partia e realizon kudo e për çdo gjë nëpërmjet organizatave-bazë dhe komunistëve. Sa më mirë të përvetësohen e të zbatohen ideologjia dhe vija politike e Partisë në përgjithësi, çdo vendim e direktivë e saj në veçanti nga çdo organizatë e komunist, aq më shumë forcohet Partia dhe lidhjet e saj me masat, aq më lart ngrihet roli udhëheqës i Partisë në çdo hallkë të ndërtimit socialist. Kjo përbën një kusht vendimtar për plotësimin e detyrave të mëdha që shtrohen në stadin e sotëm të zhvillimit të vendit dhe në situatat konkrete në të cilat ne ndërtojmë socializmin. Me Partinë në ballë, të fortë si çeliku, vigjilente e sy-patrembur, çështja e revolucionit dhe e socializmit është e pathyeshme.

Rëndësi të veçantë ka formimi i një koncepti më të qartë e më të plotë për realizimin e rolit udhëheqës të Partisë në të gjitha hallkat dhe në çdo fushë. Në praktikë disa komitete, byro dhe organizata-bazë partie e kuptojnë ngushtë këtë çështje. Disa mendojnë gabim se «Partia janë vetëm aparatet dhe organet udhëheqëse» dhe jo masa e madhe e organizuar e tërë komunistëve. Disa të tjerë nuk e kuptojnë dhe nuk e realizojnë plotësisht rolin udhëheqës të Partisë në sistemin e diktaturës së proletariatit dhe, nën parullën «Partia udhëheq çdo gjë», i angazhojnë organizatat, komitetet e Partisë dhe drejtuesit e tyre me zgjidhjen konkrete të çështjeve të vogla të prodhimit, të administrimit, të teknikës etj. Me sa duket, nuk kuptohet e nuk realizohet mirë e nga të gjithë se çështjet e Partisë i drejtojnë tërë komunistët, kudo që punojnë, se Partia drejton në blok, në mënyrë të organizuar dhe të centralizuar me të gjitha levat e saj, organet shtetërore dhe ekonomike, organizatat e masave.

Është kjo arsyeja që disa organe dhe organizata partie në trajtimin dhe zgjidhjen e problemeve të ndryshme u kushtojnë më shumë vëmendje anëve teknike e administrative dhe lënë pas dore aspektin politik e ideologjik, problemet e politikës ekonomi-

ke, kulturore ose ushtarake të Partisë, punën me njerëzit, që është edhe detyra e tyre kryesore. Gjykime dhe veprime të tilla çojnë në monopolizimin e punëve, ndrydhin iniciativën e kuadrove e të masave, dublojnë e spostojnë levat e Partisë dhe dobësojnë e vyshkin vetë rolin udhëheqës të Partisë.

Partia jonë e ka konceptuar dhe e ka kryer gjithnjë drejt rolin e saj në sistemin e diktaturës së proletariatit. Prandaj ka rëndësi të madhe të kuptohet e të zbatohet gjithnjë e më mirë në jetë se puna e Partisë nuk është punë vetëm e organeve dhe e organizatave-bazë, aq më pak e aparateve të tyre. Punë partie bëjnë edhe organet shtetërore, ekonomike, komandat e shtabet në ushtri, organizatat e masave, gjithë kuadrot e punonjësit, qofshin ose jo komunistë, sepse të gjithë udhëhiqen nga ideologjia dhe nga vija e Partisë, zbatojnë ligjet dhe rregullat e shtetit, planet e tij, në të cilat mishërohet kjo vijë.

Kjo nuk e ul aspak, nuk e dobëson përgjegjësinë e plotë të organizatave të Partisë, rolin e tyre udhëheqës për të gjitha problemet. Por ato nuk mund t'i kryejnë vetë të gjitha punët. Prandaj organizatat e Partisë u ngarkojnë detyra levave, i mobilizojnë, u çelin perspektiva, i udhëheqin në punën e tyre, i kontrollojnë dhe u kërkojnë llogari për zbatimin me përpikëri të detyrave. Forumet dhe organizatat-bazë të Partisë, nëpërmjet komunistëve që veprojnë në to, punojnë që t'i bëjnë të ndër-gjegjshme e t'i vënë në lëvizje këto leva, me qëllim që funksionet, detyrat dhe përgjegjësitë e ngarkuara t'i zbatojnë në mënyrë revolucionare dhe me iniciativë.

Këto çështje duhen kuptuar mirë jo vetëm nga organizatat e Partisë, por edhe nga levat e saj e nga çdo kuadër. Partia secilit i ka caktuar detyrat, kompetencat e përgjegjësitë. Ajo të gjithë i orienton e i kontrollon, të gjithëve u kërkon llogari. Por secili duhet t'i dalë zot punës së vet, të veprojë me iniciativë e këmbëngulje dhe, sipas kompetencave që i janë dhënë, brenda vijës së Partisë, të mbajë përgjegjësi të plotë për detyrat e ngarkuara në sektorin që drejton. Nga kjo pikëpamje nuk janë të drejta ato prirje që vihen re në praktikë kur disa organe shtetërore dhe ekonomike, në emër gjoja të sigurimit të rolit udhëheqës të Partisë, për çdo gjë pyesin dhe kërkojnë lejen e organizatave dhe të forumeve të Partisë, përpiqen të ligjësojnë veprimet e tyre, duke bërë kështu ortakllëk me to. Ky nuk është siguri i rolit udhëheqës të Partisë, por prirje për të ndarë përgjegjësinë me organizatën e Partisë.

Organet shtetërore dhe ekonomike, organizatat e masave dhe kuadrot e tyre nuk janë apolitikë, që merren vetëm me çështjet teknike, agroteknike, ushtarake etj. Edhe këta punojnë e luftojnë duke u mbështetur në vijën e Partisë e për zbatimin e saj. Naty-

risht organizata e Partisë ka përgjegjësinë e vet kur i lejon disa drejtues e administratorë të mos kryejnë detyrën e ngarkuar. Ajo duhet t'i ndihmojë, t'i orientojë, t'i edukojë, t'i korrigojë, t'i vërë ata edhe para përgjegjesisë, e, kur është rasti, t'u tregojë vendin të gjithë atyre që kërkojnë të veprojnë sipas mendjes së vet, qoftë nën hijen e organizatës-bazë ose nën emrin e komunistit. Kështu zvogëlohen rreziqet për të bërë gabime, rritet kuadri dhe përgjegjësia e tij për punën.

Organizatave të Partisë merren e do të merren me të gjitha çështjet: me problemet e ekonomisë, të kulturës, të mbrojtjes, të të gjithë jetës së vendit. Ndryshe ato nuk mund të qëndrojnë në krye e të udhëheqin. Aftësia e tyre qëndron në atë që në momentin e dhënë të dinë të kapin çështjet më kryesore, t'u japin atyre zgjidhje të drejta, të justifikuar e të argumentuara, të shohin si kuptohen e si zbatohen vija dhe direktivat e Partisë nga komunistët, nga kuadrot, nga organet ekonomike e shtetërore, nga organizatat e masave dhe t'u kërkojnë llogari kur këto nuk e kryejnë detyrën e tyre. Për këtë mban përgjegjësi të drejtpërdrejtë organizata e Partisë, që duhet ta përqendrojë vëmendjen kryesore në këto çështje dhe të mos merret ajo me zgjidhjen e problemeve të vogla e konkrete, për të cilat Partia ka krijuar organe e organizma të veçantë.

Puna e Partisë është në radhë të parë punë me njerëzit, punë për edukimin, sqarimin, mobilizimin e organizimin e tyre. Kjo nuk duhet harruar kurrë, ndryshe Partia largohet nga detyra dhe nga funksioni i saj kryesor udhëheqës, shndërrohet në një organizëm operativ dhe merr përsipër funksione shtetërore. Ky është një rrezik i madh për një parti që është në fuqi. Këtë rrezik e kemi bërë të njohur me kohë, që të mos e lejojmë kurrë të shfaqet.

Forca e pathyeshme e revolucionit tonë, e rendit shoqëror socialist qëndron në masat e popullit, në ndërgjegjen e tyre të lartë politike, në gatishmërinë dhe vendosmërinë e tyre për ndërtimin dhe mbrojtjen e socializmit. Kjo është vepër e lavdishme e Partisë dhe këtë vepër Partia duhet ta konsolidojë e ta çojë vazhdimisht përpara me punën e saj ideologjike, politike e organizative.

Për këtë është e nevojshme që organizatat e Partisë, gjithë komunistët të shkrihen me masat e të punojnë pa u lodhur në gjirin e tyre, të njohin mirë gjendjen moralo-politike, të jenë kurdoherë në dijeni të problemeve që shqetësojnë masat, t'i sqarojnë ato për situatat, t'i bindin për rëndësinë e detyrave që shtrohen, t'u bëjnë të qarta direktivat e Partisë dhe ligjet e shtetit. Nga ata kërkohet t'i edukojnë masat me botëkuptimin e moralin komunist, të luftojnë çdo mbeturinë e shfaqje të huaj, të kujdesen për jetën e tyre, të nxitin e të mbështetin krijimtarinë dhe

iniciativat e masave, t'i mobilizojnë e t'i hedhin ato në aksione, për të forcuar ekonominë, kulturën dhe mbrojtjen e atdheut.

2. — Të rritet efektiviteti i punës së Partisë dhe ndjenja e përgjegjesisë së organeve dhe organizatave të Partisë

Stadi aktual i zhvillimit të vullshëm e të gjithanshëm, detyrat e mëdha e të guximshme që na shtrohen për të zgjidhur, kërkojnë të ngrihen në një shkallë më të lartë niveli dhe efektiviteti i punës së Partisë në të gjitha hallkat e drejtimeve. Puna e Partisë është e gjerë dhe e gjithanshme: politike, ideologjike, organizative, administrative, ekonomike, psikologjike; ajo është punë e harmonizuar dhe e sintetizuar, që duhet zbatuar si e tillë. Efektiviteti i saj matet me rezultatet konkrete në realizimin e detyrave në çdo sektor të veprimtarisë shoqërore.

Në praktikë, ka raste që puna e Partisë konceptohet ngushtë. Disa organe e organizata-bazë partie harrojnë perspektivën, mbeten në sipërfaqe të problemeve, mbështeten vetëm në njohuritë praktike, pa u ballafaquar me përvojën dhe mendimin e përpunuar, me ndryshimet që kanë ndodhur në jetën e vendit e të njerëzve. Të tilla shfaqje në shumicën e rasteve janë shkak i mosplotësimit të planeve ekonomike ose i dobësive që vihen re në punën e disa ndërmarrjeve e të kooperativave bujqësore, si dhe në ndonjë rreth.

Tani kërkohet të punohet me kulturë, me dije, me kompetencë e njohuri shkencore. Shpesh përsëritim se jemi të detyruar të ecim nëpër rrugë të pashkelura, se jemi të detyruar të kërkojmë e të krijojmë. Por kjo nuk mund të arrihet pa njohuri të thella të teorisë marksiste-leniniste dhe pa studim e përgjithësim shkencor të praktikës revolucionare të komunistëve e të masave punonjëse. Sot problemet e prodhimit, të organizimit të punës, të arsimit e të kulturës, të shkencës dhe të mbrojtjes nuk mund të zgjidhen drejt e me sukses pa studime serioze. Të tilla studime janë të nevojshme të bëhen edhe për vetë punën drejtuese, organizuese dhe edukuese të Partisë. Studimet e përgjithësimet u zgjerojnë horizontin, u hapin perspektiva të qarta organizatave të Partisë, komunistëve e punonjësve, ndihmojnë për të luftuar shfaqjet e rutinës, të formalizmit e të cektësisë, për të krijuar bindje të shëndosha e për të përcaktuar drejt masat dhe rrugët për kryerjen e detyrave aktuale e të perspektivës.

Më mirë duhet të përdorin organet dhe organizatat e Partisë mendimin e kualifikuar të specialistëve, të aktivistëve e të njerëzve të tjerë kompetentë, që Partia ka përgatitur në çdo

sektor. Nga ata kërkohet që të mbështetin e të frymëzojnë mendimin e përparuar shkencor dhe ta vënë këtë në shërbim të zgjidhjes së detyrave. Ata duhet të luftojnë shfaqjet e sektarizmit e të nënvleftësimit të përvojës e të mendimit të përparuar. Shembullin në këtë drejtim duhet ta japin, në radhë të parë, vetë komunistët. Komunist i mirë është ai që thellohet në dijet shkencore, që mëson vazhdimisht vetë e nga të tjerët, ndjek zhvillimin e shoqërisë, përkrah të renë përparimtare, mendon për perspektivën.

Puna e Partisë nuk është një punë vetëm agjitative propagandistike për sqarimin dhe bindjen e njerëzve, por është edhe një punë organizuese e mobilizuese për të zbatuar vijën dhe direktivat e Partisë. Puna e Partisë udhëheq, edukon e mobilizon komunistët dhe masat për veprime revolucionare, që ata të mendojnë, të punojnë e të luftojnë si revolucionarë.

Partia ka luftuar shfaqjet e njëanshmërisë në punën e disa organeve dhe të organizatave-bazë, që u japin më shumë përparësi mbledhjeve, raporteve e diskutimeve të shumta e të gjata sesa përcaktimit të qartë të detyrave dhe të masave konkrete për zbatimin e tyre. Me këtë shpjegohen rastet kur, me gjithë mbledhjet e shumta që bëhen për të analizuar gjendjen e punëve në këtë ose në atë sektor, prapë problemet nuk zgjidhen e gjendja nuk ndryshon.

Përvoja ka treguar se problemet zgjidhen dhe detyrat realizohen jo vetëm duke i bërë thirrje ndërgjegjes së komunistëve e të punonjësve, por edhe duke e shoqëruar zbatimin e detyrave dhe punën për bindjen e njerëzve me masa të gjithanshme, me organizim e drejtim konkret, me kontroll e kërkesë llogarie. Masat ideopolitike dhe tekniko-organizative përbëjnë një unitet dialektik; ato i edukojnë, i mobilizojnë dhe i hedhin njerëzit në veprime revolucionare.

Përsosja e rolit pararojë të komunistëve ka qenë dhe mbetet edhe në të ardhmen detyrë kryesore e organeve dhe e organizatave-bazë të Partisë. Veçanërisht në kushtet aktuale komunistët kanë për detyrë të rritin kërkesat ndaj vetes për ta mbajtur lart këtë emër, të luftojnë çdo shfaqje të huaj te vetja e tyre e tek të tjerët, të jenë njerëz të përparuar në çdo drejtim. Komunistët duhet të dallohen për vendosmërinë revolucionare dhe pjesëmarrjen aktive në luftën e përditshme për ndërtimin e socializmit dhe mbrojtjen e atdheut, të jenë kurdoherë në frontin më të vështirë e më të rëndësishëm të punës e të luftës, organizatorë e drejtues të talentuar që veprojnë me përgjegjësi për zbatimin e vijës së Partisë.

Masat i zbatojnë vendimet e organizatës së Partisë, i ndjekin komunistët, kur këta nuk i ndajnë fjalët nga veprat, kur men-

dojnë, punojnë e sakrifikojnë për interesat e punonjësve, të socializmit e të atdheut. Të jesh komunist e revolucionar do të thotë të marrësh përsipër dhe të realizosh detyra të mëdha, të mos mbelesh në vend, të mos kënaqesh me ritmet e zakonshme, të luftosh për zhvillime të shpejta në të gjitha frontet, të marrësh kurdoherë anën e së resë dhe ta mbrosh atë.

Puna e Partisë jep rezultate kur organizatat e Partisë, gjithë komunistët, zhvillojnë gjerësisht vetëveprimin, shpirtin krijues e novator. Në këtë drejtim ka shembuj të shumtë e përvojë pozitive kudo. Megjithëkëtë është e nevojshme që në disa organizata partie, te disa kuadro e komunistë në ndërmarrje, në kooperativa bujqësore, në dikastere e institucione qendrore të luftohen shfaqjet e pritshmërisë, zvarritjet e ngurrimit, mungesa e iniciativës për t'u dhënë rrugëzgjidhje problemeve që janë në kompetencën e tyre.

Metodat e punës, të drejtimit e të organizimit nuk janë të dhëna një herë e përgjithmonë e të paprekshme. Jeta shkon përpara, shoqëria jonë socialiste zhvillohet pa pushim, kushtet ndryshojnë. Ky zhvillim kërkon të jemi krijues e novatorë, të gjejmë forma të reja pune më të zhdërvjellëta e të larmishme, t'i ripërtërijmë e t'i pasurojmë vazhdimisht ato, që t'u përgjigjen më mirë kërkesave të kohës.

Një punë më e kualifikuar dhe efektive kërkohet për zërthimin e direktivave të Partisë. Kjo është detyrë themelore e organizatave-bazë, e të gjithë komunistëve. Në direktivat e Partisë shprehet vija e saj, përcaktohen detyrat që u dalin komunistëve e masave për zgjidhjen e problemeve të ndryshme. Në punën për zërthimin e direktivave të Partisë është fituar një përvojë e mirë. Megjithëkëtë duhen luftuar më me forcë shfaqjet e formalizmit e të shabllonizmit që vihen re akoma në disa organe e organizata-bazë partie. Disa herë ndodh që direktivat dhe vendimet e Partisë nuk shkojnë në bazë, te njerëzit, me po atë seriozitet e forcë që i shtron Komiteti Qendror ose komitetet e Partisë të rretheve. Ato transmetohen mekanikisht poshtë, pa mbajtur parasysh kushtet konkrete ku vepron organizata e Partisë, gjendjen dhe detyrat që ajo ka për të zgjidhur.

Të zërthesh direktivën e Partisë, do të thotë të sqarosh nevojën dhe rëndësinë e saj nga pikëpamja politike, ideologjike dhe ekonomike, të nxjerrësh detyrat që dalin për organizatat e Partisë, organizatat e masave, organet e pushtetit, të ekonomisë, të kulturës etj. në përshtatje me kushtet konkrete të çdo rrethi, zone, sektori e kolektivi, të përcaktosh rrugët dhe masat e nevojshme për realizimin e këtyre detyrave.

Rëndësi vendimtare ka hedhja e masave në aksione revolucionare për zbatimin e plotë e me krijimtari të direktivës. Këtu,

në zjarrin e kësaj luftime, provohet edhe drejtësia e direktivës së Partisë, bëhen edhe plotësimet e korigjimeve të saj. Në aksion e nëpërmjet tij komunistët dhe masat forcojnë bindjet për direktivat e Partisë, edukohen e kaliten, shfaqin iniciativat e tyre revolucionare, realizojnë unitetin e fjalës me vepra, sigurojnë ritme të larta pune për kryerjen në kohë e me cilësi të detyrave. Aksioni shërben, gjithashtu, për të luftuar metodat burokratike e teknokratike, zvarritjet, rehatinë e vetëkënaqësinë, shërben për të gjallëruar kudo jetën, punën, njerëzit.

Puna e Partisë bëhet efektive kur organet dhe organizatat e Partisë mbajnë e ndiejnë përgjegjësi të plotë për zbatimin e vijës së Partisë, për plotësimin e detyrave të planit të shtetit. Pa ndjenjë përgjegjësie nuk ka luftë e përpjekje, nuk ka aksion revolucionar për zgjidhjen e problemeve. Detyrat përballohen duke luftuar e punuar me devotshmëri e shpirt sakrificë, duke i vënë shpatullat punës, duke kryer deri në një detyrat, me cilësi dhe efektivitet të lartë.

Është fakt se shumica dërrmuese e organeve dhe e organizatave të Partisë, e komunistëve dhe e kuadrove punojnë me ndjenjë të lartë përgjegjësie. Por gjenden edhe organizata, komunistë e kuadro që nuk luftojnë me këmbëngulje për kapërcimin e vështirësive e të pengesave dhe për zbatimin e detyrave. Shfaqjet e indiferentizmit e të justifikimit, rrumbullakosja e të metave dhe e dobësive nuk janë veçse mungesë e ndjenjës së përgjegjësisë.

Partia duhet të luftojë për të rritur ndjenjën e përgjegjësisë jo vetëm në radhët e veta, por edhe në organet e organizmat që ajo drejton, tek të gjithë punonjësit e kuadrot. Duke rritur ndjenjën e përgjegjësisë kolektive të çdo organi, organizate-bazë partie, të levave të tyre dhe të përgjegjësisë individuale të çdo komunisti e kuadri, krijohet një garanci e madhe për zbatimin e detyrave në çdo kohë e në të gjitha fushat.

Ndjenja e përgjegjësisë forcohet kur rritet kërkesa e llogarisë ndaj cilidit, kur ushtrohet kontroll i rreptë për zbatimin e detyrave. Me gjithë përmirësimet që janë arritur në këtë drejtim, ka akoma shfaqje liberale e qëndrime sentimentale, frymë justifikimi, ka shfaqje nënvleftësimi për kontrollin dhe formalizëm e cektësi në ushtrimin e tij. Disa herë kontrolli dhe kërkesa e llogarisë janë të dobëta, sepse detyrat dhe vendimet janë të përgjithshme e, si rrjedhim, edhe të pakontrollueshme.

Çdo komunist dhe anëtar forumi, pavarësisht nga posti që mban dhe nga funksioni që kryen, duhet të japë dhe të kërkojë llogari deri në një për zbatimin e vijës dhe të direktivave të Partisë, të vendimeve të organizatës-bazë e të detyrave shtetërore. Kjo arrihet kur komunistët zhvillojnë me guxim e pa druajtje autokritikën, si dhe kritikën ndaj kujtqo që nuk realizon detyrat,

kur bëjnë një luftë të vendosur kundër frikës, hakmarrjes e indiferentizmit mikroborgjez. Qëndrimi autokritik ndaj të metave, guximi i komunistëve për të kritikuar e për të kërkuar llogari janë një shembull dhe burim i madh frymëzimi për të gjitha masat punonjëse.

Stalini na mëson se kontrolli

«... i organizuar mirë, është ai projektor që ndihmon për të ndriçuar gjendjen e punës së aparatit në çdo kohë dhe për të nxjerrë në shesh burokratët dhe formalistët»¹.

Këtë mësim duhet ta kemi kurdoherë parasysh e ta vëmë në jetë me konsekuencë. Detyra e organeve dhe e organizatave të Partisë është të gjallërojnë e të forcojnë kontrollin e Partisë dhe kontrollin shtetëror, kontrollin punëtor dhe atë të masave, t'i zhvillojnë ato në mënyrë të vazhdueshme e të ndërthurur me njëri-tjetrin. Kontrolli nga lart, ai paralel ose kontrolli nga poshtë të jenë medoemos më veprues, të shoqërohen me ndihmë konkrete, të hapin perspektivë, t'i mësojnë njerëzit si ta organizojnë punën, si të mobilizohen e të luftojnë me vështirësitë për realizimin e detyrave.

3. — Të zbatohet drejt kriteret e vendosura për shtimin e radhëve të Partisë

Partia jonë kurdoherë ka zbatuar me vendosmëri e në mënyrë revolucionare kriteret e drejta për shtimin e radhëve të saj. Këto e kanë forcuar e shëndoshur Partinë dhe kanë rritur efektivitetin e punës së saj.

Në këtë Kongres Partia vjen me radhë të shtuara, me komunistë luftëtarë të vendosur për çështjen e popullit, të revolucionit e të komunizmit, proletarë nga mendimi e nga veprimi. Tani në efektivin e saj militojnë 122 600 komunistë, nga të cilët afro 38 për qind janë punëtorë, 29,4 për qind kooperativistë dhe 32,6 për qind nëpunës. Gratë përfaqësojnë 30 për qind ose 2,5 për qind më shumë se në Kongresin e mëparshëm. Komunistët përfaqësojnë 4,5 për qind të popullsisë. Në vitet pas Kongresit të 7-të janë pranuar 24 363 kandidatë partie, nga të cilët 42,40 për qind punëtorë, 40,43 për qind kooperativistë dhe 17,17 për qind nëpunës. Shoqet zënë 40,70 për qind të tyre.

Shumica dërrmuese e të pranuarve, anëtarë e kandidatë partie, vijnë nga prodhimi, sidomos nga frontet më kryesore të tij.

1. J. V. Stalin, Vepra të zgjedhura, Tiranë, 1979, f. 418-419.

Ata janë nga punonjësit më të mirë, më të formuarit politikisht e ideologjikisht, me cilësi e virtyte të larta morale, me nivel të ngritur arsimor, luftëtarë pararojë, pjesëmarrës aktivë në ndërtimin e socializmit.

Komiteti Qendror, në bazë të përvojës dhe të situatës, mendon se është me vend që, edhe në të ardhmen, për shtimin e radhëve të Partisë, të zbatohen, përafërsisht, të njëjtat ritme e kri-tere që janë ndjekur edhe në pesë vjetët e kaluar.

Të pranohen me përparësi aktivistë nga radhët e klasës punëtore, sidomos nga ata që punojnë në degët kryesore të prodhimit, në industrinë e rëndë, nxjerrëse e përpunuese, në veprat e mëdha që ndërtohen.

Të punohet më mirë për të shpejtuar realizimin e pikësnyimit të caktuar nga Kongresi i 7-të që komunistët kooperativistë, në perspektivë, të dalin në vendin e dytë, pas punëtorëve, në efektivin e Partisë.

Të pranohen nga nëpunësit dhe inteligjencia ata që kanë nivel të lartë ideopolitik e kulturor, teknik e shkencor dhe që punojnë në sektorët më të rëndësishëm të ndërtimit socialist e të mbrojtjes.

Të rriten më tej kujdesi dhe puna për shtimin e radhëve të Partisë me gra.

Zbatimi i këtyre orientimeve kërkon që organet dhe organizatat-bazë të Partisë të bëjnë një punë më të kualifikuar e më të menduar për shtimin e radhëve të Partisë. Të luftohen me vendosmëri shfaqjet formale e burokratike, çdo prirje për të qenë në rregull me shifrat e përqindjet.

Vendimtare në politikën e Partisë për shtimin e radhëve të saj ka qenë dhe mbetet cilësia e pranimeve. Kandidatët duhet të jenë të ngritur politikisht e ideologjikisht, të aftë e të zotë, të përparuar në mendime e veprime, me horizont të gjerë kulturor, arsimor e tekniko-profesional, të gëzojnë besimin e respektin e masës, të jenë me iniciativë e revolucionarë konsekuentë. Asnjë nuk duhet pranuar në Parti thjesht pse është bir punëtori, fshatari ose komunisti, për meritat e nënës e të babait, por për meritat e veta personale, për cilësitë dhe aftësitë e tij. Këto cilësi e veti duhet të kaliten më tej nga organizatat-bazë të Partisë dhe nga vetë çdo komunist në luftën dhe veprimtarinë e përditshme.

Në formimin komunist të të pranuarve rishtas në Parti rol të madh luan stazhi i kandidatit. Përvoja e grumbulluar duhet të shërbejë që të rritet roli dhe përgjegjësia e organizatave-bazë për edukimin e vazhdueshëm ideopolitik të kandidatëve dhe për kalitjen e tyre revolucionare. Të luftohen shfaqjet që vihen re në disa raste, kur stazhi i kandidatit nënvleftësohet ose kur nuk zbatohen me rreptësi rregullat e vendosura për kryerjen e tij.

4. — Të përsosim punën e Partisë me kuadrin

Në gjithë veprimtarinë e saj 40-vjeçare Partia i ka kushtuar kurdoherë një kujdes të veçantë punës me kuadrin dhe ka ndjekur në këtë çështje me rëndësi jetike një politikë të drejtë e me perspektiva të qarta. Gjatë këtyre vjetëve ajo ka përgatitur një armatë të tërë kuadrosh të të gjitha specialiteteve, për të gjitha fushat e sektorët e jetës, që shquhen për cilësitë e virtytet e larta morale, për pjekurinë politike e ideologjike, për besnikërinë e devotshmërinë ndaj çështjes së popullit e të socializmit, për aftësitë e zotësitë e tyre në kryerjen e detyrave.

Ashtu si në të gjitha fushat e tjera, edhe në punën me kuadrin Partia ka politikën e vet, ka përcaktuar orientime, kritere e norma të qarta marksiste-leniniste. Politika e kuadrin është monopol i Partisë, ajo përpunohet nga Komiteti Qendror i saj dhe zbatohet kudo nën udhëheqjen e Partisë. Kjo është një çështje parimore që duhet kuptuar drejt e nga të gjithë. Por, lidhur me këtë problem, Komiteti Qendror i Partisë ka kritikuar disa kup-time të ngushta e ka korrigjuar disa praktika të gabuara që ishin vënë re në punën me kuadrin. Monopoli i Partisë në politikën e kuadrin nuk do të thotë që problemet e kuadrin të trajtohen vetëm nga komitetet e Partisë. Konfondimi i këtyre çështjeve nuk mund të mos çojë, ashtu siç kishte çuar, në një përqendrim të madh të punës me kuadrin në organet dhe organizatat e Partisë. Partia jep orientimet, cakton kriteret, vendos normat për përgatitjen, edukimin, zgjedhjen dhe vendosjen e kuadrove, por këto zbatohen jo vetëm dhe drejtpërdrejt nga komitetet e Partisë, por edhe nga të gjitha levat e saj, nga organet e pushtetit, të ekonomisë, të ushtrisë e të organizatave të masave. Edhe në punën me kuadrin secilit organ Partia i ka dhënë kompetenca dhe i ka vënë detyra të përcaktuara, të cilat duhen zbatuar me përgjegjësi, me partishmëri e me përpikëri. Kjo nuk i ul aspak rolin dhe përgjegjësinë e organeve dhe të organizatave të Partisë, përkundrazi, i forcon ato. Ashtu siç udhëheq e kontrollon punën në çdo sektor, po kështu Partia udhëheq e kontrollon edhe zbatimin e politikës së saj në punën me kuadrin.

Vëmendje e kujdes të madh duhet të tregojë Partia për t'i përdorur drejt kuadrot, për të shfrytëzuar më mirë aftësitë e tyre intelektuale e krijuese dhe për t'i vënë ato plotësisht në shërbim të prodhimit, të edukimit e të mbrojtjes. Kuadrot e specialistët e ndryshëm të ngarkohen me detyra e të vendosen në funksione që përputhen me profilin, specialitetin e përvojën e tyre, duke mbajtur kurdoherë parasysh cilësitë moralo-politike dhe aftësitë profesionale. Sidomos në shkollat e larta, në institucionet kërkimore-shkencore, projektuese e krijuese të zgjidhen e të vendosen,

aq sa është e domosdoshme e pa dobësuar punën në bazë e prodhimin, specialistë nga më të mirët, më të talentuarit, më të zotët dhe që kanë dhënë prova.

Në ngritjen e kuadrove të mbahen mirë parasysh kërkesat e kohës. Në të gjitha funksionet, si në organet e zgjedhura, ashtu edhe në ato që emërohen, të ngrihen kuadro të aftë, që t'u dalin zot punëve e t'i drejtojnë ato me kompetencë. Ndryshe u hapet rruga burokratizmit, rutinës, mediokritetit. Edhe ata specialistë që ngrihen në përgjegjësi në funksione të ndryshme të Partisë, të pushtetit, të ekonomisë e të sektorëve të tjerë, duhet të mbeten kurdoherë krijues dhe të mos shndërrohen në administratorë të thjeshtë, në kuptimin e ngushtë të fjalës.

Një punë të veçantë ka bërë Partia për ngritjen e kuadrove nga radhët e njerëzve që punojnë drejtpërdrejt në prodhim, si edhe nga radhët e grave. Në organet e zgjedhura të Partisë, të pushtetit dhe të organizatave të masave vendin e parë e zënë njerëzit që punojnë në prodhim. Në kuadrot e emëruar ata me origjinë e prejardhje punëtorë zënë 33 për qind. Ndër kuadrot me arsim të lartë e të mesëm 44 për qind e tyre janë gra e të reja. Për të zbatuar drejt orientimet e dhëna nga Kongresi i 7-të i Partisë, Komiteti Qendror ka tërhequr vëmendjen e organeve e të organizatave të Partisë që, krahas luftës kundër konservatorizmit, sektarizmit e teknokratizmit, të luftojnë edhe kundër zbatimit formal të këtyre orientimeve sa për të ruajtur mekanikisht disa përpjesëtime orientuese në dëm të cilësisë. Edhe në të ardhmen ne do të ngremë në përgjegjësi punëtorë dhe gra, sepse ky është një orientim i drejtë, por do t'i ngremë këta jo vetëm se janë të tillë, por sepse e meritojnë. Tani ne kemi me qindra e mijëra njerëz të zotë, të aftë e me përvojë nga radhët e klasës punëtorë, të fshatarësisë kooperativiste e të grave, që i kanë të gjitha kushtet të marrin përsipër detyra më të mëdha. Në punë e sipër dhe me ndihmën e shoqeve e të shokëve më të vjetër e më me përvojë ata do të rriten e do të bëhen kuadro të kualifikuar, ashtu siç janë bërë shumë prej tyre.

Me këtë masë të madhe njerëzish të mësuar që kemi duhet hedhur poshtë si krejt pa baza mendimi se nuk ka kuadro dhe as duhet lejuar që të paaftët të qëndrojnë në ato detyra që nuk i kryejnë dot ose të kufizohemi vetëm te disa njerëz e të bëhen lëvizje pa kriter, siç ndodh disa herë. Ashtu si deri sot, edhe në të ardhmen, Partia duhet të ecë me guxim në ngritjen e kuadrove të rinj. Në numrin e përgjithshëm të kuadrove 38 për qind janë të moshave deri 30 vjeç; rreth 34 për qind janë 31 deri 40 vjeç dhe 28 për qind janë mbi 41 vjeç. Kjo tregon se rritja dhe përtëritja e kuadrove ecin në rrugë normale. Megjithatë duhen luftuar ato shfaqje të konservatorizmit që ende vihen re dhe që pengojnë

ngritjen e kuadrove të rinj në vende me përgjegjësi. T'u besohet më shumë kuadrove të rinj, të zgjedhur e të emëruar, dhe ata me siguri do ta ngrenë edhe më lart punën dhe veprën e Partisë. Besimi tek të rinjtë duhet shoqëruar edhe me ndihmën për ta, por edhe vetë këta nga ana e tyre duhet të rritin përpjekjet, të punojnë, të mësojnë e të krijojnë. Partia dhe populli gëzohen e kënaqen kur shikojnë se si njerëzit e rinj që ka edukuar Partia, drejtojnë e punojnë me zotësi në sektorë të ndryshëm të jetës së vendit.

Partia punon që jeta aktive e kuadrove të jetë sa më e gjatë. Megjithatë jeta e njeriut ka ligjet e saj. Ka kuadro që duhet të dalin në pension, ka të tjerë që fizikisht nuk i përballojnë dot detyrat, ashtu siç ka edhe nga ata që për fajin e tyre, nuk kanë ecur me kërkesat e kohës. Prandaj është absolutisht e domosdoshme që çdo kuadër të mendojë e të punojë seriozisht, me pasion e përgjegjësi për të përgatitur zëvendësit e tij, të cilët Partia t'i përdorë ku e kur t'i duhen.

Një detyrë e dorës së parë në punën e Partisë me kuadrot është formimi dhe kalitja e tyre si revolucionarë konsekuentë. Këtë detyrë Partia jonë e ka pasur kurdoherë në qendër të vëmendjes së saj. Ajo ka zhvilluar një veprimtari të gjithanshme edukative dhe ka marrë masa për t'i vënë kuadrot në kushte të atilla, që ata të militojnë kurdoherë për vijën e Partisë e të jenë shërbëtorë besnikë të popullit. Kjo ka qenë një ndër garancitë që çështja e revolucionit dhe e socializmit në Shqipëri ka ecur gjithnjë përpara.

Për të ecur me siguri në këtë rrugë të drejtë edhe në të ardhmen, kuadrot duhet të armatosen vazhdimisht me ideologjinë e Partisë, të zbatojnë vijën e saj dhe ligjet e shtetit, të marrin pjesë aktive në luftën e klasave dhe të mbajnë lidhje të ngushta me masat. Vetëm kështu luftohen me sukses shfaqjet e burokratizmit e të liberalizmit, të intelektualizmit e të teknokratizmit, forcohet botëkuptimi dhe karakteri komunist i kuadrove.

Vendi ka nevojë për kuadro me horizont të gjerë kulturor, me njohuri të thella shkencore, për kuadro që dinë të përdorin me efektivitet mendimin e përparuar, rezultatet e shkencës, që njohin ligjet e zhvillimit të ekonomisë, që dinë të planifikojnë saktë e të zbatojnë drejt, të punojnë me llogari. Është detyrë e të gjithëve, të zgjedhur e të emëruar, që të ngrihen në nivelin e kërkesave të kohës dhe të funksioneve që u janë besuar.

Për këtë do të na duhet ta përmirësojmë akoma më tej e ta vëmë në baza më shkencore punën për përgatitjen, kualifikimin e specializimin e kuadrove. Kjo përgatitje duhet bërë shkencërisht dhe e planifikuar me rigorozitet në bazë të nevojave të tanishme e të ardhshme. Detyra të mëdha kanë në këtë drejtim

shkollat tona, veçse duhet pasur parasysh që kualifikimi e specializimi nuk bëhen vetëm në shkolla, por edhe në jetë e në punë. Në praktikën e përditshme njerëzit duhet të mësohen të ecin me llogari, të jenë metodikë e këmbëngulës në punë, prodhues të zotë e krijues me imagjinatë.

5. — Të forcojmë më tej sistemin politik të diktaturës së proletariatit

Pas Kongresit të 7-të, me miratimin e Kushtetutës së re dhe të kodeve e ligjeve të tjera që burojnë prej saj, është forcuar më tej drejtimi, organizimi dhe veprimtaria e tërë sistemit të diktaturës së proletariatit, të vetë Partisë, të shtetit, të forcave të armatosura, të organizatave të masave etj.

Punën me levat e saj Partia e ka trajtuar gjithnjë si një domosdoshmëri absolute për të realizuar qëllimin dhe programin e saj. Sa më të mëdha e më të rëndësishme janë detyrat që kryen Partia, aq më shumë rritet kujdesi dhe puna e saj me organet e pushtetit dhe me organizatat e masave. Por, me gjithë sukseset e arritura, në disa organizata, komitete partie e komunistë të veçantë nuk ka një kuptim të plotë e të saktë për rolin e Partisë në sistemin e diktaturës së proletariatit. Ka organe dhe organizata partie që nuk sigurojnë gjithnjë një udhëheqje konkrete e të kualifikuar të organeve të pushtetit e të organizatave të masave, ka paralelizëm, spostime e zëvendësime të roleve, ka komunistë që nuk militojnë aktivisht në organizatat e masave, ashtu siç ka edhe shfaqje të formalizmit në punën me masat. Këto janë të meta që dobësojnë forcën dhe efektivitetin e punës së Partisë.

Dihet se sistemi i diktaturës së proletariatit përfshin një kompleks të tërë organesh e organizmash, me funksione, kompetenca e përgjegjësi të ndryshme, të ndërtruara në bazë të centralizmit demokratik e që funksionojnë nën udhëheqjen e Partisë. Problemi shtrohet që gjithë ky sistem të forcohet në mënyrë të vazhdueshme e të veprojë në mënyrë të sinkronizuar, duke kryer secili me përpikëri detyrat që i takojnë e, të gjithë së bashku, qëllimin dhe programin e Partisë.

Këtë sistem të organizuar Partia e udhëheq në tërë piramidën, nga baza në qendër, me politikën dhe ideologjinë e saj, me veprimtarinë e organizatave dhe organeve të Partisë e të çdo komunisti. Anëtarët e Partisë dhe kuadrot e saj, të zgjedhur e të emëruar në funksione të ndryshme të Partisë, të pushtetit, të ushtrisë, të ekonomisë, të organizatave të masave etj., i kuptojnë përgjegjësitë që u ngarkohen si një ndarje pune që bën Partia ndërmjet anëtarëve e kuadrove të saj.

Të gjitha levat e Partisë, edhe pse kanë organet e tyre drejtuese, udhëhiqen nga Partia jo vetëm në përgjithësi, por edhe nga çdo organ e organizatë-bazë partie. Dobësimi sadopak i rolit udhëheqës të Partisë në çdo hallkë, do të ishte me pasoja të këqija. Pikërisht këtë përpigën të arrijnë borgjezia dhe revizionistët modernë, të cilët, në orvatjet e tyre për të minuar sistemin e diktaturës së proletariatit, synojnë t'i shkëputin levat nga udhëheqja e Partisë, t'i shndërrojnë ato në organizata të pavarura, t'i vënë përbri e kundër Partisë.

Udhëheqja e Partisë në sistemin e diktaturës së proletariatit nuk e kufizon dhe nuk e cungon aspak veprimtarinë e organeve të pushtetit ose të organizatave të masave. Përkundrazi, Partia punon e lufton që të rriten roli dhe përgjegjësia e tyre, të zhvillohet iniciativa, të forcohen ato politikisht e organizativisht, të aftësohen për t'i kryer sa më mirë detyrat e tyre. Për këtë qëllim Partia ka kritikuar e kritikon si të huaja e të dëmshme ato praktika kur ndonjë organ ose organizatë partie përpigjet të vendosë mbi levat e Partisë një tutelë burokratike, t'u diktojë e t'u imponojë atyre çdo gjë, të ndrydhë e të mbytë vetëveprimin e tyre.

Si forca udhëheqëse e shtetit dhe e shoqërisë, Partia e ka për detyrë të bashkërendojë punën e të gjitha organeve të pushtetit e të organizatave të masave. Edhe vetë këto të fundit, krahas kryerjes së funksioneve e të detyrave të tyre, duhet të forcojnë bashkëpunimin me njëra-tjetrën si një kusht i domosdoshëm për suksesin e veprimtarisë së tyre. Natyrisht, çdo organ e organizatë ka profilin dhe specifikën e punës së vet, por këto veçori nuk duhen absolutizuar, sepse të gjithë punojnë e luftojnë për një qëllim. Duke bashkëpunuar, ato nuk dublojnë e nuk zëvendësojnë njëra-tjetrën, as vihen në varësi të njëra-tjetrës, sepse të gjitha udhëhiqen nga Partia dhe secila në linjën e vet punon e lufton për zbatimin e detyrave që shtron ajo.

Një kujdes të veçantë tregon Partia për forcimin e vazhdueshëm të organeve të pushtetit shtetëror dhe të administratës shtetërore, nga qendra në bazë. Pushteti popullor është fitorja më e madhe dhe arma më e fuqishme e klasës punëtore dhe e masave punonjëse për ndërtimin e socializmit dhe mbrojtjen e atdheut. Prandaj këtë pushtet e ruajmë si sytë e ballit dhe e forcojmë vazhdimisht në luftë me rreziqet që i kanosen, me liberalizmin e burokratizmin.

Kujdesi i Partisë për forcimin dhe rritjen e rolit të organeve të pushtetit, e veçanërisht të këshillave popullorë, ka qenë dhe duhet të jetë i vazhdueshëm. Partia ka luftuar çdo shfaqje të formalizmit në veprimtarinë e këshillave dhe ka kërkuar që të zbatohen me përpikëri të drejtat dhe kompetencat e tyre, të cilat nuk

duhet lejuar kurrë që t'u merren nga organet ekzekutive. Respektimi me rreptësi i normave të Kushtetutës për organet e pushtetit shtetëror dhe për raportet ndërmjet tyre dhe organeve ekzekutive urdhërdhënëse ka të bëjë me ruajtjen e karakterit demokratik të pushtetit tonë, që i ka rrënjët në popull dhe që i përket popullit.

Organet e pushtetit shtetëror të ne e kryejnë veprimtarinë e tyre në lidhje të ngushtë me masat punonjëse. Në këto lidhje të ngushta me popullin qëndron forca e pathyeshme e pushtetit tonë popullor, prandaj t'i ruajmë, t'i forcojmë e t'i përsosim ato vazhdimisht. Duke ecur si gjithnjë me konsekuencë në këtë rrugë, do të rritet edhe vetë roli i masave, pjesëmarrja e tyre në punët e shtetit, do të zgjerohet demokracia jonë socialiste, pa të cilën nuk mund të kuptohet e të forcohet diktatura e proletarietit.

Gjithë veprimtaria e shtetit tonë mbështetet në Kushtetutën e në ligjet që burojnë prej saj, në të cilat shprehet në formë të sintetizuar përmbajtja e vijës dhe e politikës së Partisë. Partia nuk i ka lejuar e nuk do t'i lejojë shfaqjet e arbitraritetit dhe të shkeljes së ligjeve që do të cenonin interesat e shoqërisë ose të shtetasve të veçantë, prandaj ka ngulur këmbë vazhdimisht që ligjet e shtetit të njihen mirë e të zbatohen me përpikëri nga të gjitha organet shtetërore e punonjësit e tyre. Nëpërmjet një pune të gjerë propagandistike këto ligje u duhen bërë të njohura gjithnjë e më mirë edhe masave punonjëse, që ato të dinë të kryejnë detyrat e të mbrojnë të drejtat e tyre, të luftojnë kundër çdo shtrembërimi të ligjit nga çdo anë që të vijë. Njohja dhe zbatimi i ligjeve është një kusht vendimtar që veprimtaria e organeve shtetërore dhe e masave të popullit të zhvillohet në rrugë të drejtë dhe të ketë suksese. Kjo ndihmon që të forcohet kudo disiplina, rregulli e ndërgjegjja socialiste dhe t'u pritët rruga shumë të këqijave.

Partia punon që organet e zgjedhura të pushtetit, që nga këshillat popullorë të fshatrave, të rretheve e deri në Kuvendin Popullor, komisionet e ndryshme pranë tyre dhe organet ekzekutive, të ndjekin frontalisht detyrat e të ushtrojnë kompetencat që u përkasin në të gjitha fushat e jetës: politike, ekonomike, social-kulturore, arsimore, shkencore etj. Ajo punon që të shmangen shfaqjet e njëanshmërisë që vihen re në disa organe të pushtetit në rrethe, të cilat merren kryesisht me problemet ekonomike dhe tregojnë pak kujdes për fushat e tjera të veprimtarisë shtetërore. Partia ka kritikuar gjithashtu praktikën e disa këshillave popullorë të fshatrave të bashkuara, të cilët, duke u nisur nga fakti se me problemet e drejtimit e të zhvillimit të ekonomisë merren kryesisht e kooperativave bujqësore, nuk i kanë ndjekur ato, nuk kanë ushtruar kontroll dhe nuk kanë kërkuar llogari për kryerjen e detyrave të planit të shtetit në ekonomi.

Detyrat e mëdha që kemi përpara kërkojnë që të përsoset më tej metoda dhe stili i të gjitha organeve shtetërore, organizimi dhe drejtimi i punëve nga ana e tyre. Kjo përsosje nuk duhet kuptuar në mënyrë të thjeshtë e burokratike, sikur mund të arrihet duke shtuar organikat. Përkundrazi, organizimi dhe drejtimi i punëve përmirësohen e përsosen duke luftuar shfaqjet e burokratizmit, sidomos në konceptet, metodat e format e vjetruara të punës, që në mjaft raste nuk u përgjigjen stadi të zhvillimit e kompleksitetit të problemeve që i dalin vendit.

Në organet e pushtetit dhe të administratës shtetërore, në qendër e në bazë, duhet bërë një luftë më këmbëngulëse nga organizatat e Partisë, kuadrot e punonjësit e tyre kundër çdo mungese të ndjenjës së përgjegjësisë, zvarritjeve të ndryshme, rendjes pas çikërrimave të ditës, mungesës së iniciativës e të vetëveprimit, shfaqjeve të servilizmit, konformizmit ose të prepotencës, qëndrimeve të ngushta sektoriale e lokale, koncepteve e praktikave artizanale etj. Që kjo luftë të ketë sukses, duhet bërë edhe me edukim, por edhe me organizim, disiplinë e kontroll të rreptë.

Gjatë periudhës midis dy kongreseve, Komiteti Qendror i Partisë dhe Këshilli i Mbrojtjes kanë marrë masa të rëndësishme për forcimin e mëtejshëm të aftësisë mbrojtëse të vendit. Partia dhe pushteti, kuadrot ushtarakë, aktivë e rezervistë, kanë zhvilluar një punë të madhe në ushtri dhe kanë luftuar me sukses për zhdukjen e pasojave të veprimtarisë armiqësore të Beqir Ballukut me shokë. Kjo ka bërë që të ngrihet në një shkallë më të lartë organizimi, stërvitja, edukimi dhe gatishmëria luftarake e forcave tona të armatosura.

Mbrojtjen e atdheut Partia jonë asnjëherë nuk e ka mbështetur në ndihmën e jashtme ose në koniunkturat e ndryshme ndërkombëtare, por kryesisht në faktorin e brendshëm, në forcën, në patriotizmin, në trimërinë e popullit tonë, si dhe në përgatitjen e gjithanshme e në gatishmërinë e përhershme luftarake të të gjithë vendit për mbrojtjen. Direktiva e Partisë «Mbrojtja e Atdheut është detyrë mbi detyrat» po bëhet gjithnjë e më shumë një realitet i madh te ne. Nga kuptimi i plotë e i drejtë i kësaj direktive dhe nga lufta konkrete për zbatimin e saj varet shumë rritja e aftësisë mbrojtëse të vendit.

Partia kërkon që edhe në të ardhmen Ushtria Popullore, të gjitha strukturat e saj, si forca kryesore për mbrojtjen e atdheut, të fuqizohet, të modernizohet e të revolucionarizohet vazhdimisht. Për këtë është e nevojshme të rriten përpjekjet e organizatave të Partisë, të komunistëve dhe të gjithë efektivave për përgatitjen e lartë politiko-luftarake, për përvetësimin e zbatimin krijues të kërkesave të Artit tonë Ushtarak të Luftës Popullore, për zotërimin e përsosur të të gjitha llojeve të armëve e të teknikës

luftarake, për forcimin e rregullit e të disiplinës ushtarake mbi bazën e rregulloreve përkatëse.

Te ne ushtri e popull janë një e të pandarë. Forcimit të këtij uniteti e të këtyre lidhjeve i shërben edhe ngritja e shkollave të lira ushtarake sipas mësimeve të Leninit të madh. Konsolidimi i tyre po e bën përgatitjen ushtarake pjesë të pandarë të jetës e të veprimtarisë së çdo punonjësi.

Mbrojtja e atdheut forcohet dhe bëhet e pathyeshme kur detyrat në fushën politike, ideologjike, ekonomike e ushtarake kuptohen e zbatohen të lidhura ngushtë e të pandara nga njëra-tjetra. Një kuptim dhe zbatim i tillë i detyrave do ta konsolidojë më tej frontin tonë të brendshëm në të gjitha drejtimet, do ta bëjë atë edhe më të aftë për të përballuar me sukses çdo situatë, një mur të hekurt ku do të thyente kokën çdo agresor që do të guxonte të ngrinte dorën kundër Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë.

Në luftën kundër armiqve të jashtëm e të brendshëm për mbrojtjen e pushtetit popullor dhe të fitoreve të ndërtimit socialist një kontribut veçanërisht të madh e të rëndësishëm kanë dhënë e japin organet e punëve të brendshme, **Sigurimi i Shtetit, Policia Popullore dhe Forcat e Kufirit**. Të udhëhequra e të edukuara nga Partia, këto organe të dashura të popullit, besnike ndaj interesave të tij, i kanë plotësuar kurdoherë me ndërgjegje e përgjegjësi të lartë detyrat e tyre.

Nga organizatat e Partisë në organet e punëve të brendshme kërkohet që të zgjerojnë e të përmirësojnë punën për edukimin politik, ideologjik, kulturor e profesional të efektivave, të mprehin më shumë vigjilencën revolucionare, të forcojnë disiplinën dhe gatishmërinë luftarake. Kuadrot dhe efektivat e sistemit të Ministrisë së Punëve të Brendshme të shtojnë përpjekjet për të njohur gjithnjë e më mirë format, taktikat dhe metodat që përdor armiku, për t'u aftësuar vazhdimisht në artin e punës së tyre e për të zbuluar, parandaluar e goditur me forcë e në kohën e duhur çdo veprimtari armiqësore e keqbërëse.

Njohja gjithnjë e më mirë, në thellësi e gjerësi, e vijës së Partisë, e politikës dhe e normave të saj, e ligjeve të shtetit dhe zbatimi me një disiplinë të lartë i tyre, janë kushte të domosdoshme për të rritur veprimtarinë e këtyre organeve, për të forcuar më tej frymën klasore, partishmërinë dhe objektivitetin në ushtrimin e funksioneve.

Forcimi i vazhdueshëm i udhëheqjes së Partisë, mbështetja e fuqishme te populli, janë garanci për të ruajtur e forcuar më tej karakterin popullor të organeve të punëve të brendshme, për të mbrojtur me vigjilencë interesat e atdheut e të socializmit.

Organet gjyqësore e të prokurorisë kanë luajtur një rol të

rëndësishëm në forcimin e rendit tonë socialist, në mbrojtjen e në zbatimin e ligjshmërisë socialiste, në luftën parandaluese kundër veprimtarisë keqbërëse e në zbatimin e një politike të drejtë penale, sipas mësimeve të Partisë. Legjislacioni ynë ka karakter të theksuar klasor, politik, ideologjik, edukativ dhe administrativ. Ky karakter i legjislacionit tonë duhet mbajtur mirë parasysht edhe në të ardhmen në punën për njohjen, popullarizimin, interpretimin dhe zbatimin e ligjeve. Asnjë çështje që bie në kundërshtim me ligjet dhe që është në juridiksionin e këtyre organeve nuk duhet të kalojë pa u hetuar e gjykuar me pjekuri, drejtësi, partishmëri e kompetencë të lartë. Një punë e veçantë dhe më e kualifikuar duhet bërë për edukimin dhe aktivizimin e ndihmësgjyqtarëve dhe prokurorëve popullorë, që përbëjnë një forcë të madhe për mbrojtjen dhe zbatimin e ligjeve.

Partia jonë, si një parti e vërtetë marksiste-leniniste, ka vlerësuar gjithnjë drejt **organizatat e masave, të cilat kanë luajtur e luajnë një rol me rëndësi të veçantë për edukimin dhe mobilizimin e punonjësve për realizimin e programit të Partisë**. Si leva të saj, organizatat shoqërore jo vetëm orientimet e përgjithshme, por edhe veprimtarinë e përditshme të tyre e bazojnë në politikën e ideologjinë, në vendimet dhe direktivat e Partisë. Specifikat e punës së tyre janë të lidhura kryesisht me ato kërkesa të veçanta që ka Partia ndaj shtresave të popullsisë që përfshihen në këto organizata, me format dhe metodat e punës që duhen përdorur nga secila prej tyre për realizimin e detyrave.

Bashkimet Profesionale kanë një rol të veçantë në edukimin dhe në mobilizimin e klasës punëtore e të punonjësve të tjerë. Nën udhëheqjen e Partisë, ato i kanë kryer me sukses detyrat e tyre me shumë përgjegjësi.

Partia u ka ngarkuar Bashkimeve Profesionale detyra të mëdha për edukimin ideopolitik e tekniko-profesional të klasës punëtore për ta bërë atë të aftë të kryejë me sukses jo vetëm detyrat në fushën e prodhimit, por në të gjitha fushat e tjera të jetës së vendit, të marrë pjesë aktivisht në drejtimin e punëve shtetërore e shoqërore, të ushtrorë kudo e mbi këdo kontrollin e saj të klasës në fuqi. Për këtë është e nevojshme që Bashkimet Profesionale të përmirësojnë punën e tyre edukative, ta bëjnë atë konkrete e të lidhur ngushtë me jetën, me problemet që shqetësojnë kategoritë e ndryshme të punëtorëve, siç janë punëtorët e rinj, ata me banim në fshat, punonjësit e shërbimeve e të ndërmarrjeve bujqësore etj. duke rrënjësuar kudo tiparet e klasës punëtore; të luftojnë kundër rutinës, globalizmit e formalizmit në punën edukative dhe të përdorin forma pune të gjalla, të shkathëta e të larmishme, që t'u përgjigjen nivelit, interesave e kërkesave të klasës, situatave dhe detyrave të reja.

Klasa punëtore, si klasa udhëheqëse e shoqërisë socialiste, do të mbajë si kurdoherë edhe në këtë pesëvjeçar një peshë të madhe. Detyrat që shtrohen kërkojnë nga ajo që të punojë me hov e emulacion të madh, me ndjenjë të lartë përgjegjësie e me disiplinë të fortë proletare, me rendiment, cilësi e frymë kursimi. Është detyrë e Bashkimeve Profesionale që ta bëjnë klasën punëtore plotësisht të ndërgjegjshme për këto detyra dhe ta mobilizojnë atë për zbatimin e tyre, të nxitin e të përkrahin iniciativat, aksionet dhe mendimin krijues të klasës, të zhvillojnë kudo sedrën revolucionare për arritjen dhe tejkalimin e objektivave të planit të shtetit.

Punëtori duhet të njohë mirë ligjet e shtetit të tij, sidomos ato ligje që e mësojnë atë si ta kryejë detyrën e tij në rregull, që plani të realizohet në të gjithë treguesit, si ta mbrojë e ta administrojë pronën e përbashkët socialiste, si të forcojë rregullin dhe disiplinën në punë etj. Këto ligje punëtori duhet t'i mësojë tok me zanatin. Këtu Bashkimet Profesionale kanë një fushë të gjerë veprimi, ashtu siç duhet të punojnë e të luftojnë që të zbatohen me rreptësi edhe ligjet e shtetit që mbrojnë të drejtat e punëtorëve e të mos pajtohen me asnjë shkelje të tyre nga kushdo qoftë. Detyrat dhe të drejtat të ne janë në unitet dhe të pandara.

Në ndërtimin e Shqipërisë së re socialiste **rinia ka qenë kurdoherë në ballë të punës e të luftës, ndihmëse luftarake e Partisë.** Është një kënaqësi e madhe për të gjithë kur shikojmë se në vendin tonë brezi i ri rritet i gëzuar, i mësuar, i ngritur politikisht e ideologjikisht, i fortë fizikisht e me moral të lartë. Megjithatë, kujdesi i Partisë, i shtetit, i shoqërisë, i shkollës dhe i familjes për brezin e ri duhet të jetë i madh dhe i vazhdueshëm, sepse rinia është e ardhmja e vendit, shpresa e popullit dhe e socializmit. Partia dhe vetë organizata e Bashkimit të Rinisë, duhet të punojnë pareshtur që të rritet gjithnjë e më shumë interesimi i rinisë për të gjitha problemet e vendit, për ato politike e ideologjike, të ekonomisë e të mbrojtjes, të arsimit e të kulturës, të shkencës e të teknikës, me qëllim që ajo, si forca më e gjallë e popullit, të marrë pjesë aktive në ndërtimin socialist dhe të futet në jetë gjithnjë e më e përgatitur.

Rinia është fidanishte e pashtershme jo vetëm për përtëritjen e radhëve të Partisë e të kuadrove, por edhe për arsye se ajo do të zëvendësojë brezat, do të mbushë radhët e klasës punëtore, të kooperativistëve e të inteligjencias, do ta çojë përpara veprën e pavdekshme të Partisë e të popullit tonë. Që kjo fidanishte të nxjerrë gjithnjë fidanë të shëndoshë, Partia kërkon nga anëtarët e saj, nga organizata e rinisë dhe nga kuadrot që janë ngarkuar të punojnë në këtë organizatë, që të përmirësojnë punën për edukimin politik, ideologjik, kulturor e profesional të të rinjve e të rejave të vendit tonë, për të mbajtur gjallë e për të zhvilluar tra-

ditat patriotike e revolucionare të popullit, për të kultivuar e nxitur shpirtin praktik e krijues, për t'i kalitur ata në kudhrën e madhe të ndërtimit socialist, të luftës klasore e të aksioneve revolucionare.

Partia ka besim se rinia jonë, ashtu si kurdoherë, do të mësojë me pasion në shkollë e në jetë, do të përvetësojë shkencën dhe teknikën, do të punojë me entuziazmin që e karakterizon në të gjitha frontet, në të katër anët e Shqipërisë, do të mësojë e do të stërvitet për të mbrojtur atdheun, do të luftojë me këmbëngulje për të përvetësuar ideologjinë fitimtare të Partisë.

Detyrat që shtrohen përpara brezit të ri, kërkojnë të forcohet e të gjallërohet vetë organizata e rinisë, të ngrihet në një nivel më të lartë veprimtaria e saj edukuese, organizuese e mobilizuese, të luftohen shfaqjet e liberalizmit, të sektarizmit e të formalizmit, të bëhet një punë në forma sa më të larmishme e interesante që t'u përgjigjet nivelit e kërkesave në rritje të të rinjve e të rejave, duke shfrytëzuar më mirë të gjitha kushtet dhe mjetet që Partia dhe shteti kanë krijuar për edukimin, argëtimin dhe kalitjen e rinisë.

Partia ka luftuar e do të luftojë me konsekuencë për zbatimin e programit të saj **për emancipimin e plotë të gruas shqiptare, pa të cilën nuk mund të kuptohet socializmi dhe nuk mund të ecë përpara ndërtimi i tij.** Në jetën e gruas shqiptare janë bërë ndryshime kolosale, por ka edhe mjaft probleme që mbeten për t'u zgjidhur, sidomos në fushën e realizimit të barazisë së plotë të gruas me burrin në jetën shoqërore e familjare, në nivelin arsimor, kulturor e tekniko-profesional.

Gratë e vendit tonë kanë dhënë një kontribut me vlerë për realizimin e detyrave që shtroi Kongresi i 7-të i Partisë. Ato dhe organizata e tyre, Bashkimi i Grave të Shqipërisë, duhet të luftojnë që të mbahet lart e të zhvillohet më tej fryma e emancipimit në vetë masën e grave dhe në tërë shoqërinë, që roli i gruas si ndërtuese aktive e socializmit, si mbrojtëse sypatrembur e atdheut, si nënë e kujdesshme dhe edukatore e brezit të ri të rritet vazhdimisht. Vëmendje të veçantë të tregojë organizata e gruas për forcimin e familjes e të kompleksit të marrëdhënieve familjare, për problemet e nënës e të fëmijës, të mënyrës së jetesës etj., duke luftuar me forcë kundër të gjitha shfaqjeve të huaja e zakoneve prapanike që ende vazhdojnë të manifestohen në raste e forma të ndryshme dhe që cenojnë dinjitetin e personalitetin e gruas.

Fronti Demokratik i Shqipërisë ka bërë një punë të madhe për forcimin e unitetit të popullit rreth Partisë, për edukimin patriotik e mobilizimin e punonjësve për plotësimin e detyrave të planit të shtetit, sidomos në fshat. Edhe në të ardhmen kjo orga-

nizatë masive, me tradita dhe autoritet, të luftojë që uniteti politik, ideologjik e moral i popullit të çelikeset vazhdimisht, që të rritet roli aktiv i masave në ndërtimin dhe mbrojtjen e socializmit, në qeverisjen e vendit, në forcimin e kontrollit shoqëror dhe në zhvillimin e demokracisë socialiste.

Veteranët e luftës e të punës, pensionistët që shtohen nga viti në vit, janë një forcë tjetër e madhe, për të cilën Partia dhe shteti ynë kanë treguar e tregojnë një kujdes të veçantë. Ata gëzojnë respektin e tërë shoqërisë për luftën e punën që kanë bërë dhe për kontributin e çmuar që kanë dhënë. Por shumë prej tyre kanë ende forca dhe energji që mund e duhet t'i vënë në punë të dobishme shoqërore, sidomos për edukimin e brezit të ri me traditat e pasura të luftës e të punës heroike të Partisë e të popullit, si edhe për ruajtjen, zhvillimin dhe përjetësimin e këtyre traditave.

III

DETYRAT E PARTISË PËR EDUKIMIN KOMUNIST TË PUNONJËSVE

Edukimi i gjithanshëm i njeriut të ri ka qenë dhe mbetet çështje themelore e veprimtarisë së Partisë për të çuar kurdoherë përpara ndërtimin e shoqërisë socialiste. Ky edukim është bërë në front të gjerë, i lidhur ngushtë me detyrat e çdo etape të zhvillimit, me problemet që ka nxjerrë jeta dhe me situatat konkrete. Kjo ka siguruar e siguron karakterin aktiv, forcën e madhe mobilizuese e transformuese të punës edukative të Partisë dhe të levave të saj.

Kushtet në të cilat ne punojmë e luftojmë për ndërtimin dhe mbrojtjen e socializmit, si edhe detyrat që shtrojmë në këtë Kongres për zhvillimin ekonomik-shoqëror të vendit, kërkojnë që **puna edukative e Partisë të ngrihet në një nivel më të lartë, të përqendrohet më mirë në disa probleme kryesore aktuale e të perspektivës, për të krijuar te njerëzit bindje të thella marksiste-leniniste, për t'i bërë ata të aftë nga ana profesionale, për t'i pajisur me kulturë të gjerë dhe me virtyte të pastra morale.**

1. — Edukimi komunist i punonjësve — bazë e sukseseve tona

Shqipëria është vendi ku socializmi ndërtohet me sukses dhe qëndron në binarët e shëndoshë të marksizëm-leninizmit, ku zhvi-

llimi i ekonomisë dhe i kulturës, organizimi dhe drejtimi i Partisë dhe i shtetit, formimi dhe kalitja e njeriut të ri bëhen mbi bazën e parimeve të socializmit shkencor. Rruga nëpër të cilën ka kaluar vendi ynë, nuk ka qenë e lehtë. Partisë dhe popullit u është dashur të përballojnë vështirësi të shumta, të çajnë në rrugë të njohura e të panjohura, në shtigje të reja e të pashkelura.

Besnikëria e pafund e Partisë sonë ndaj doktrinës së pavdekshme të Marksit, Engelsit, Leninit dhe Stalinit, aftësia e saj për ta zbatuar atë në mënyrë krijuese, në përshtatje me kushtet e vendit e në rrethana të ndërlikuara ndërkombëtare, vendosmëria për të mbrojtur pastërtinë e parimeve të saj nga sulmet e shtrembërimet e armiqve të shumtë, të brendshëm e të jashtëm, kanë qenë dhe mbeten baza e bazave të të gjitha sukseseve dhe fitoreve të popullit tonë.

Gjithë preokupimi i Partisë ka qenë që çdo hap në rrugën e revolucionit dhe në ndërtimin e socializmit të bëhej i menduar mirë, që themelet e shoqërisë së re socialiste të ishin të tilla që të siguronin zhvillimin e pandërprerë të saj drejt progresit dhe t'u bënin ballë dallgëve e furtunave të rrethimit armiqësor imperialisto-revizionist. Kjo është arsyeja që revolucioni dhe ndërtimi i socializmit në vendin tonë nuk kanë njohur zigzage dhe kthime prapa, por kanë ecur kurdoherë përpara dhe kanë shënuar gjithnjë fitore.

Shembulli i Shqipërisë është një përvojë e re në historinë e diktaturës së proletariatit dhe përbën një kontribut me vlerë në teorinë e praktikën e socializmit dhe të marksizëm-leninizmit.

Zhvillimin e vendit tonë në rrugën e socializmit komunistët, kuadrot, punonjësit, veçanërisht brezi i ri, duhet ta njohin mirë, ta kenë sa më të qartë nga jemi nisur e ç'rrugë kemi bërë, ç'vështirësi janë kapërcyer, ç'vijë ka ndjekur e ka zbatuar Partia, cilat janë themelet e kësaj shoqërie që është ndërtuar me gjakun, mundin dhe djersën e popullit tonë heroik.

Duke e njohur këtë rrugë të lavdishme e përvojë të pasur, njerëzit tanë do të kenë një shikim më të gjerë për shoqërinë socialiste, për stadin e sotëm e të ardhmen e saj dhe do të punojnë me ndërgjegje më të lartë e bindje të patundur për t'i çimentuar gjithnjë e më shumë fitoret e socializmit, për t'i çuar ato kurdoherë përpara. Partia duhet ta shikojë këtë si një çështje kapitale, sepse, sa më të forta të jenë themelet e të sotmes, aq më e siguruar do të jetë e ardhmja socialiste e komuniste e vendit tonë.

Forcimi i bindjeve për socializmin, për vitalitetin dhe epërsitë e tij merr një rëndësi të veçantë në kushtet e sotme, kur socializmi është minuar në shumë vende dhe kur imperialistët, borgjezia e revizionistët kanë ndërmarrë një fushatë të tërbuar kundër socializmit për të zhvleftësuar idealet revolucionare, për të mbjellë farën e dyshimit e të pasigurisë në të ardhmen socialiste të

nizatë masive, me tradita dhe autoritet, të luftojë që uniteti politik, ideologjik e moral i popullit të çelikoset vazhdimisht, që të rritet roli aktiv i masave në ndërtimin dhe mbrojtjen e socializmit, në qeverisjen e vendit, në forcimin e kontrollit shoqëror dhe në zhvillimin e demokracisë socialiste.

Veteranët e luftës e të punës, pensionistët që shtohen nga viti në vit, janë një forcë tjetër e madhe, për të cilën Partia dhe shteti ynë kanë treguar e tregojnë një kujdes të veçantë. Ata gëzojnë respektin e tërë shoqërisë për luftën e punën që kanë bërë dhe për kontributin e çmuar që kanë dhënë. Por shumë prej tyre kanë ende forca dhe energji që mund e duhet t'i vënë në punë të dobishme shoqërore, sidomos për edukimin e brezit të ri me traditat e pasura të luftës e të punës heroike të Partisë e të popullit, si edhe për ruajtjen, zhvillimin dhe përjetësimin e këtyre traditave.

III

DETYRAT E PARTISË PËR EDUKIMIN KOMUNIST TË PUNONJËSVE

Edukimi i gjithanshëm i njeriut të ri ka qenë dhe mbetet çështje themelore e veprimtarisë së Partisë për të çuar kurdoherë përpara ndërtimin e shoqërisë socialiste. Ky edukim është bërë në front të gjerë, i lidhur ngushtë me detyrat e çdo etape të zhvillimit, me problemet që ka nxjerrë jeta dhe me situatat konkrete. Kjo ka siguruar e siguron karakterin aktiv, forcën e madhe mobilizuese e transformuese të punës edukative të Partisë dhe të levave të saj.

Kushtet në të cilat ne punojmë e luftojmë për ndërtimin dhe mbrojtjen e socializmit, si edhe detyrat që shtrojmë në këtë Kongres për zhvillimin ekonomiko-shoqëror të vendit, kërkojnë që **puna edukative e Partisë të ngrihet në një nivel më të lartë, të përqendrohet më mirë në disa probleme kryesore aktuale e të perspektivës, për të krijuar te njerëzit bindje të thella marksiste-leniniste, për t'i bërë ata të aftë nga ana profesionale, për t'i pajisur me kulturë të gjerë dhe me virtyte të pastra morale.**

1. — Edukimi komunist i punonjësve — bazë e sukseseve tona

Shqipëria është vendi ku socializmi ndërtohet me sukses dhe qëndron në binarët e shëndoshë të marksizëm-leninizmit, ku zhvi-

llimi i ekonomisë dhe i kulturës, organizimi dhe drejtimi i Partisë dhe i shtetit, formimi dhe kalitja e njeriut të ri bëhen mbi bazën e parimeve të socializmit shkencor. Rruga nëpër të cilën ka kaluar vendi ynë, nuk ka qenë e lehtë. Partisë dhe popullit u është dashur të përballojnë vështirësi të shumta, të çajnë në rrugë të njohura e të panjohura, në shtigje të reja e të pashkelura.

Besnikëria e pafund e Partisë sonë ndaj doktrinës së pavdekshme të Marksit, Engelsit, Leninit dhe Stalinit, aftësia e saj për ta zbatuar atë në mënyrë krijuese, në përshtatje me kushtet e vendit e në rrethana të ndërlikuara ndërkombëtare, vendosmëria për të mbrojtur pastërtinë e parimeve të saj nga sulmet e shtrembërimet e armiqve të shumtë, të brendshëm e të jashtëm, kanë qenë dhe mbeten baza e bazave të të gjitha sukseseve dhe fitoreve të popullit tonë.

Gjithë preokupimi i Partisë ka qenë që çdo hap në rrugën e revolucionit dhe në ndërtimin e socializmit të bëhej i menduar mirë, që themelet e shoqërisë së re socialiste të ishin të tilla që të siguronin zhvillimin e pandërprerë të saj drejt progresit dhe t'u bënin ballë dallgëve e furtunave të rrethimit armiqësor imperialisto-revizionist. Kjo është arsyeja që revolucioni dhe ndërtimi i socializmit në vendin tonë nuk kanë njohur zigzage dhe kthime prapa, por kanë ecur kurdoherë përpara dhe kanë shënuar gjithnjë fitore.

Shembulli i Shqipërisë është një përvojë e re në historinë e diktaturës së proletariatit dhe përbën një kontribut me vlerë në teorinë e praktikën e socializmit dhe të marksizëm-leninizmit.

Zhvillimin e vendit tonë në rrugën e socializmit komunistët, kuadrot, punonjësit, veçanërisht brezi i ri, duhet ta njohin mirë, ta kenë sa më të qartë nga jemi nisur e ç'rrugë kemi bërë, ç'vështirësi janë kapërcyer, ç'vijë ka ndjekur e ka zbatuar Partia, cilat janë themelet e kësaj shoqërie që është ndërtuar me gjakun, mundin dhe djersën e popullit tonë heroik.

Duke e njohur këtë rrugë të lavdishme e përvojë të pasur, njerëzit tanë do të kenë një shikim më të gjerë për shoqërinë socialiste, për stadin e sotëm e të ardhmen e saj dhe do të punojnë me ndërgjegje më të lartë e bindje të patundur për t'i çimentuar gjithnjë e më shumë fitoret e socializmit, për t'i çuar ato kurdoherë përpara. Partia duhet ta shikojë këtë si një çështje kapitale, sepse, sa më të forta të jenë themelet e të sotmes, aq më e siguruar do të jetë e ardhmja socialiste e komuniste e vendit tonë.

Forcimi i bindjeve për socializmin, për vitalitetin dhe epërsitë e tij merr një rëndësi të veçantë në kushtet e sotme, kur socializmi është minuar në shumë vende dhe kur imperialistët, borgjezia e revizionistët kanë ndërmarrë një fushatë të tërbuar kundër socializmit për të zhvleftësuar idealet revolucionare, për të mbjellë farën e dyshimit e të pasigurisë në të ardhmen socialiste të

njerëzimit. Tehu i gjithë kësaj lufte jo rastësisht është drejtuar kundër doktrinës sonë fitimtare, marksizëm-leninizmit, pa të cilën nuk ka e nuk mund të ketë socializëm të vërtetë.

Gjithashtu, duhet të kemi kurdoherë parasysh se kushtet në të cilat ndërtohet socializmi në Shqipëri janë tepër komplekse. Partia, shteti, populli ynë luftojnë ballë për ballë dhe vetëm për vetëm kundër një force kolosale armike, kundër botës kapitaliste e revizioniste që na rrethon. Njerëzit tanë kurrë nuk duhet t'i nënvleftësojnë e t'i harrojnë rreziqet që i kërcënohen shoqërisë sonë socialiste nga presioni i madh e i gjithanshëm politik, ekonomik, ideologjik e ushtarak i kësaj bote.

Detyra jonë historike, kombëtare e ndërkombëtare, është të jemi të gjithë në këmbë, vigjilentë e të gatshëm për të përballuar çdo situatë, për të mbrojtur fitoret e arritura e për të çuar përpara revolucionin dhe ndërtimin tonë socialist. Diversionit të rrezikshëm të armiqve të socializmit t'i kundërvëmë vendosmërinë dhe guximin tonë, unitetin e çeliktë të Partisë e të popullit, punën e palodhur për zhvillimin dhe fuqizimin e ekonomisë e të mbrojtjes së vendit. Mbi të gjitha, për të mbrojtur socializmin e për ta çuar atë me siguri dhe gjithnjë përpara, është e domosdoshme të forcohen vazhdimisht bindjet e shëndosha e të thella për socializmin, si rendi shoqëror më i lartë, të cilit, në mënyrë të pashmangshme, i përket e ardhmja.

Njerëzit tanë duke jetuar e punuar në një shoqëri socialiste edukohen me normat e parimet e saj, të cilat mishërohen në marrëdhëniet ekonomike e shoqërore, në organizimin e drejtimit e shtetit e të tërë jetës së vendit, në legjisllacionin e në mënyrën e jetesës, në sistemin e arsimit e të kulturës etj. Vetë realiteti socialist, si dhe pjesëmarrja e drejtpërdrejtë e njerëzve në veprën e ndërtimit socialist të vendit, i edukon dhe i ndihmon ata t'i kuptojnë e t'i përvetësojnë parimet bazë të marksizëm-leninizmit e të socializmit.

Por bindjet dhe ndërgjegjja socialiste që krijohen në praktikën e jetës, janë të pamjaftueshme për t'u orientuar drejt në çdo situatë, për të kuptuar thellë politikën e Partisë, për të vepruar kurdoherë me pikësynime të qarta. Ato edhe mund të lëkunden përballë vështirësive të ndryshme të ndërtimit socialist ose përballë presionit të madh të botës kapitalisto-revizioniste, po qe se nuk mbështeten në një bazë të fortë teorike. Bindjet e thella të qëndrueshme i krijojnë vetëm marksizëm-leninizmi, që është baza teorike e socializmit shkencor dhe e edukimit komunist të punonjësve. Ato i rrënojnë në masat Partia me punën e saj edukative.

Partia jonë ka bërë dhe bën një punë të madhe për edukimin marksist-leninist të komunistëve e të masave. Këtij qëllimi i shërbejnë Shkolla e Partisë, kurset e ndryshme dhe format e edukimit

në Parti e në organizatat e masave, botimet, shtypi dhe të gjitha mjetet e tjera të propagandës. Marksizëm-leninizmi mësohet në mënyrë sistematike në shkollat e kategorive të ndryshme të arsimit shtetëror. Në dispozicion të komunistëve, kuadrove e punonjësve janë vënë veprat e Marksit, të Engelsit, të Leninit e të Stalinit, si edhe dokumente e materiale të shumta të Partisë sonë.

Detyra që shtrohet tani, është që gjithë kjo punë të bëhet me një nivel më të lartë, më e kualifikuar, me qëllim që të përvetësohen sa më mirë e sa më thellë parimet e marksizëm-leninizmit dhe mësimet e Partisë sonë. Kryesorja është që njerëzit tanë të armatosen si duhet ideologjikisht me botëkuptimin dhe metodologjinë marksiste, të formohen si duhet nga pikëpamja teorike, që të qëndrojnë e të veprojnë në çdo kohë e në çdo rrethanë, në mënyrë të vetëdijshme, si revolucionarë konsekuentë, si luftëtarë të vendosur për çështjen e socializmit e të komunizmit dhe jo t'u mësohen atyre thjesht vetëm disa teza e konkluzione marksiste.

Partisë dhe popullit tonë u duhet të ecin gjithnjë përpara, të zgjidhin probleme të reja. Përpunimi teorik dhe zgjidhja praktike e këtyre problemeve kërkon që të zhvillohet vazhdimisht mendimi krijues, duke u mbështetur në parimet bazë dhe në metodologjinë marksiste, si dhe në përgjithësimin e përvojës së fituar. Për këtë arsye është e nevojshme që në shkolla e në sistemin e edukimit marksist-leninist të komunistëve e të masave, në tërë propagandën e Partisë marksizëm-leninizmi të studiohet, të propagandohet e të përvetësohet si një doktrinë e gjallë e krijuese, si një shkencë që zhvillohet e pasurohet vazhdimisht. Kudo të zhvillohet fryma kritike e revolucionare, të gjallërohen debatet e diskutimet e frytshme, të luftohet çdo shfaqje e ngurtësisë dhe e dogmatizmit, t'i hapet rrugë e gjerë mendimit të përparuar e të partishëm, gjithçka t'i nënshtrohet analizës së thellë, logjikës së shëndoshë marksiste.

Ngritja teorike është një kusht i domosdoshëm për të luftuar shfaqjet e empirizmit dhe të praktikizmit. Fakt është se ka komunistë e kuadro që pak bëjnë përpjekje për përvetësimin e teorisë, që problemet e detyrat që shtrohen dhe direktivat e orientimet që jepen, i kuptojnë ngushtë, i shohin në mënyrë të thjeshtësuar dhe nuk thellohen në përmbajtjen e tyre ideopolitike, në aspektin e tyre teorik. Në këtë çështje mbetet gjithnjë aktuale ajo që thoshte Stalini se

«... sa më të lartë të jenë niveli politik dhe vetëdija marksiste-leniniste e kuadrove të çdo sektori të punës së shtetit dhe të Partisë, aq më e mirë dhe më frytdhënëse është vetë puna, aq më të efektshme janë rezultatet e punës, dhe anasjelltas, sa më të ulët që të jenë niveli politik dhe vetë-

dija marksiste-leniniste e kuadrove, aq më të mundshme janë gabimet dhe dështimet në punë, aq më tepër ka mundësi që vetë këta quadro të bien poshtë dhe të shndërrohen në praktikienë që merren me vogëloma, aq më tepër ka mundësi që ata të degjenerohen»¹.

Mangësitë në formimin e përgjithshëm teorik çojnë në mënyrë të pashmangshme edhe në konceptime e veprime subjektive e voluntariste, që bien në kundërshtim me kërkesat e ligjeve objektive, cenojnë drejtimin shkencor të punëve, frenojnë e deformojnë proceset e zhvillimit ekonomik-shoqëror, dëmtojnë edhe vetë edukimin e njerëzve. Me shfaqje të tilla ndeshemi në mjaft raste, por sidomos në planifikimin, organizimin dhe drejtimin e ekonomisë ato janë më të dukshme e më të dëmshme.

Shoqëria socialiste vërtet është një shoqëri që ndërtohet në mënyrë të ndërgjegjshme, por kjo bëhet jo sipas vullnetit e dëshirave subjektive të njerëzve. Edhe në socializëm zhvillimi kryhet sipas ligjesh që kanë karakter objektiv. Veçoria e socializmit qëndron në njohjen dhe përdorimin e ndërgjegjshëm të këtyre ligjeve në përputhje me pikësynimet e Partisë e të shtetit socialist. Këtu qëndron edhe një nga epërsitë e mëdha të rendit socialist, që siguron një zhvillim harmonik e me ritme të larta të ekonomisë e të kulturës në dobi të masave punonjëse.

Këtej del detyra që njohja e ligjeve ekonomike objektive të socializmit, të cilat qëndrojnë në themel të politikës ekonomike të Partisë, të jetë në qendër të vëmendjes së punës edukative të Partisë, të shtetit, të organizatave të masave, të të gjitha mjeteve të propagandës. Duke njohur thellë ligjet objektive e duke vepruar në përputhje me kërkesat e tyre, mund të mënjanohen shfaqjet e subjektivizmit, të shfrytëzohen epërsitë e mëdha të rendit socialist, të vihet mbi baza shkencore planifikimi e drejtimi i ekonomisë dhe vetë edukimi i njerëzve.

Është e njohur se njeriu, me ndërgjegjen, aftësitë dhe përvojën e tij, është faktori vendimtar në çdo punë, në realizimin e çdo detyre. Kjo është edhe arsyeja pse Partia i jep rëndësi të dorës së parë punës me njerëzit për edukimin, kalitjen, aftësimin e tyre të vazhdueshëm. Por veprimtaria e njerëzve ka sukses dhe mund të arrijë objektivat e caktuar, kur, përveç punës edukative, ajo mbështetet si duhet me masa ekonomike, organizative dhe administrative. Janë shfaqje të subjektivizmit ato raste kur problemet trajtohen në mënyrë të njëanshme, kur shkaqet e të metave dhe të dobësive kërkohen vetëm në punën ideopolitike ose në metodën e stilit e drejtimit, kur mendohet se gjendja

1. J. V. Stalin, Vepra të zgjedhura, Tiranë, 1979, f. 509-510.

mund të ndryshojë e të përmirësohet me fjalë e me mbledhje, pa veprime e masa konkrete.

Në ngritjen e nivelit të propagandës së Partisë, të të gjithë punës për edukimin e masave në frymën e socializmit, një rol i madh u takon shkencave shoqërore. Vetëm mbi bazën e studi-meve e të përgjithësimeve shkencore të përvojës së Partisë e të masave, si dhe të problemeve që nxjerr jeta mund të bëhet një punë bindëse e thellë dhe e argumentuar me njerëzit.

Shkencat tona shoqërore kanë bërë hapa përpara dhe janë zhvilluar në rrugë të drejtë. Me punimet e botimet e tyre ato kanë dhënë kontribute të çmuara në fushën e studimit të historisë së popullit e të kulturës së tij, të përvojës së Luftës Nacionalçlirimtare e të transformimeve socialiste, të jetës politike, ekonomike e shoqërore të vendit. Një punë me vlerë të madhe ka bërë Instituti i Studimeve Marksiste-Leniniste pranë Komitetit Qendror për përpunimin e Historisë së Partisë, për botimin e materialeve dhe të dokumenteve të shumta të Partisë, për studimin e problemeve të ndryshme të revolucionit e të ndërtimit socialist.

U takon institucioneve shkencore, katedrave të shkollave të larta, si edhe gjithë kuadrove të shkencave shoqërore që të ngrenë në një shkallë të re punën e tyre, të thellohen më shumë në çështjet themelore të përvojës dhe të perspektivës së zhvillimit të vendit tonë, t'i përpunojnë ato me nivel të lartë teorik e shkencor dhe të militojnë më aktivisht në luftën që bën Partia për edukimin e njeriut të ri.

Një çështje themelore e botëkuptimit komunist, e teorisë dhe e praktikës revolucionare është kuptimi i drejtë i rolit vendimtar të masave në ndërtimin e shoqërisë socialiste. Partia jonë nuk ka lejuar asnjë devijim nga ky parim dhe në këtë qëndron një ndër shkaqet e thella që në Shqipëri socializmi është ndërtuar në rrugë të drejtë dhe zhvillohet me sukses.

Pjesëmarrja aktive e masave në qeverisjen e vendit, në tërë jetën shoqërore përbën, siç e ka vërtetuar edhe përvoja e vendit tonë, një kusht të domosdoshëm e vendimtar për ruajtjen dhe forcimin e pushtetit popullor, për të çuar përpara pa ndërprerje revolucionin socialist, për të siguruar një mbrojtje të fortë e të pamposhtur të atdheut.

Roli vendimtar gjithnjë në rritje i masave popullore në shoqërinë tonë socialiste është shprehja më e thellë dhe drejtimi themelor i zhvillimit të demokracisë socialiste. Nga kjo pikëpamje, demokracia socialiste është jo vetëm një arritje historike e masave të popullit, e fituar në luftë e në revolucion, por njëkohësisht një nevojë, një kusht i domosdoshëm, një ligj i brendshëm i zhvillimit të shoqërisë socialiste, një forcë e madhe lëvizëse, që e çon atë përpara.

Socializmi i ka çliruar njerëzit tanë nga çdo formë e shfrytëzimit të njeriut nga njeriu. Një fitore e madhe historike është çlirimi i ndërgjegjes së punonjësve nga prangat shpirtërore të shoqërive shfrytëzuese, emancipimi i gruas, që është bërë pjesëtare e barabartë me burrin në jetën tonë shoqërore. Njerëzit tanë gëzojnë të drejta e liri demokratike të mëdha, siç janë e drejta për punë, për arsim, për të zgjedhur e për t'u zgjedhur në funksione shtetërore e shoqërore, liria e fjalës, e shtypit etj., të cilat në vendin tonë janë një realitet i shpallur jo vetëm me ligj, por edhe i zbatuar në praktikën e përditshme. Gjithë jeta e vendit tonë, organizimi e drejtimi i shtetit, i ekonomisë, i arsimit e i kulturës, i mbrojtjes, është ndërtuar në mënyrë të tillë që siguron e kërkon pjesëmarrjen aktive të masave punonjëse.

Rreziqet që i vijnë socializmit nga shkëputja e organeve të pushtetit dhe e kuadrove nga masat, nga burokratizimi i aparateve etj., Partia i ka bërë të qarta me kohë. Ajo ka theksuar se lufta kundër shfaqjeve dhe shtrembërimeve të tilla duhet të bëhet vazhdimisht, pa lënë që ato të grumbullohen e të trashen. Por në praktikë ndeshen shfaqje të njëanshmërisë e të formalizmit në kuptimin e zbatimit e demokracisë së masave e të marrëdhënieve të kuadrove me masat. Ka rastë që administratat dalin mbi organet e zgjedhura, që disa quadro nuk mbajnë kontakte të ngushta me njerëzit ose konsultohen formalisht me ta. Ndodh që nuk llogariten e nuk vlerësohen si duhet asamblëtë e kooperativave bujqësore dhe organizatat e tjera të masave, që nuk respektohen kurdoherë normat e vendosura të dhënies llogari përpara masave etj. jo vetëm nga të zgjedhurit, por edhe nga kuadrot e emëruar.

Është detyrë e propagandës së Partisë që të shpjegojë e të argumentojë thellë se roli i masave nuk është një çështje abstrakte, se ai realizohet nëpërmjet veprimtarisë së përditshme të kolektivit, të bashkimeve profesionale, të organizatës së rinisë, të Frontit e të gruas, të këshillit popullor e të të gjitha organeve të zgjedhura. Propaganda e Partisë duhet të arrijë në mënyrë të veçantë që kuadrot ta kuptojnë politikisht e ideologjikisht nevojën e lidhjes së drejtpërdrejtë me masat, me punëtorët, me kooperativistët, me rininë, me gratë, me të gjitha shtresat e popullit. Ata duhet të këshillohen gjerësisht me njerëzit, të marrin mendimet e tyre, të shtrojnë para masave problemet që preokupojnë Partinë e shtetin dhe të gjejnë bashkë me to zgjidhjet më racionale.

Kur Partia shtron me forcë që të dëgjohej më shumë zëri i specialistëve, që të mbështetet dhe të përkrahet më mirë mendimi i tyre i kualifikuar për ta vënë prodhimin mbi baza shkencore, kjo nuk duhet të çojë në asnjë mënyrë në nënvleftësimin e mendimit

të përparuar të masave dhe të përvojës së tyre të pasur revolucionare. Revolucionari tekniko-shkencor te ne mund të zhvillohet me sukses vetëm kur potenciali intelektual e shkencor i kuadrove dhe i specialistëve të lidhet ngushtë e të shkrihet me luftën e përvojën e gjithanshme të masave.

Në zbatimin e vijës së masave duhet mënjanuar çdo thjesh-tëzim e trajtim formal i saj. Është e palejueshme që, në emër gjoja të zbatimit të vijës së masave, të mbyten njerëzit me mbledhje pa bukë e për gjëra fare të vogla. Mbledhjet ku nuk zgjidhen problemet që shqetësojnë, ku nuk arrihet në konkluzione e masa konkrete për ndryshimin e gjendjes, nuk kanë asnjë vlerë. Nuk duhet lejuar, gjithashtu, që vija e masave të përdoret si një perde pas së cilës të fshihen mungesa e përgjegjësisë, të metat në organizimin e drejtimin e punëve, moszbatimi i kompetencave, i ligjeve e i rregullave të vendosura.

Objekt i një kujdesi të vazhdueshëm të Partisë dhe të organizatave të masave duhet të jetë gjallërimi e aktivizimi i kontrollit të masave nga poshtë, duke përfshirë edhe grupet e kontrollit të drejtpërdrejtë punëtor e fshatar, të cilat duhet të përqendrohen më mirë sidomos në kontrollin mbi administrimin e pronës socialiste, mbi veprimtarinë e administratave, si edhe në fushën e shërbimeve për popullin e të plotësimit të nevojave të tij.

Rëndësi të veçantë ka të kuptohet drejt se kontrolli i masave nga poshtë nuk duhet kufizuar e nuk duhet reduktuar vetëm në një formë të tij, në atë të grupeve të kontrollit punëtor e fshatar; ai duhet ushtruar shumë më gjerë e në format më të ndryshme, duke ngritur në këmbë masat e gjera të punonjësve, duke i edukuar ato me idenë se ato vetë janë zotërit e vendit, që duhet të thonë për çdo gjë e për këdo fjalën e tyre. Në të njëjtën kohë, Partia ka theksuar se grupet e kontrollit punëtor e fshatar nuk mund e nuk duhet të zëvendësojnë kontrollin e organizatave të Partisë, të organeve shtetërore ose të organizatave të masave.

Demokracia socialiste dhe roli i masave është e nevojshme jo vetëm të kuptohen e të zbatohen mirë, por edhe të studiohen më thellë për t'u përsosur vazhdimisht. Qëllimi është që procesi i ndërtimit të socializmit të mos shndërrohet kurrë në një proces burokratiko-administrativ, por të jetë kurdoherë vepër e gjallë e krijuese e masave të gjera punonjëse, nën udhëheqjen e Partisë.

Edukimi i njeriut të ri është një ndër fitoret më të mëdha të socializmit dhe një ndër garancitë themelore për zhvillimin e pandërprerë të tij. Detyrat historike që shtrohen përpara Partisë e popullit tonë për ndërtimin socialist të vendit dhe për të përballuar me sukses rrethimin dhe presionin e botës kapitalisto-revizioniste kërkojnë njerëz të formuar e të kalitur si revolucionarë konsekuentë, të pajisur në një shkallë më të lartë me botëkuptim

dhe etikë marksiste-leniniste, njerëz që të jenë në gjendje t'i bëjnë ballë presionit të ideologjive të klasave shfrytëzuese. Kjo kërkim të thellohet më tej lufta ideologjike kundër çdo mbeturine e shfaqjeje të huaj në ndërgjegjen e njerëzve tanë.

Një problem i madh ideologjik ka qenë dhe mbetet lufta kundër mentaliteteve e psikologjisë mikroborgjeze, që ka rrënjë të thella në vendin tonë. Është e vërtetë se transformimet e mëdha social-ekonomike që janë bërë, si dhe puna e gjithanshme e Partisë për edukimin komunist të punonjësve i kanë dhënë goditje të forta dhe e kanë tronditur nga themelet psikologjinë mikroborgjeze. Por, megjithëse sfera e veprimit të saj është ngushtuar shumë, në shtresa të ndryshme të popullsisë ndeshemi ende me mentalitete, qëndrime e veprime mikroborgjeze. Konceptet e prirjet mikroborgjeze janë një e keqe e madhe sepse ato jo vetëm pengojnë edukimin komunist të njerëzve, jo vetëm frenojnë pjesëmarrjen e tyre aktive në ndërtimin socialist të vendit, por bëhen shkak për gjithfarëlloj lëkundjesh, shërbejnë si bazë për përhapjen e ideologjisë borgjeze dhe për minimin e vetë rendit socialist.

Psikologjia mikroborgjeze shfaqet në forma të ndryshme e në shumë fusha. Më të theksuara mbeturinat e saj shfaqen në qëndrimin ndaj punës e pronës, që zë edhe vendin kryesor e vendimtar në veprimtarinë e njerëzve.

Punonjësit tanë, në fshat e në qytet, i karakterizon një ndërgjegje e lartë në qëndrimin ndaj punës e pronës socialiste. Ky është një tipar dallues i njeriut tonë të ri, është një realitet që spikat kudo. Por socializmi, si fazë e parë e shoqërisë komuniste që del nga rendi shfrytëzues kapitalist, ka kushtet dhe veçoritë e veta të zhvillimit, të cilat lënë gjurmët e tyre edhe në qëndrimin ndaj punës e pronës. Socializmi, thoshte Lenini,

«... nuk mund të jetë plotësisht i pjekur nga pikëpamja ekonomike, nuk mund të jetë fare i lirë nga traditat ose gjurmët e kapitalizmit»¹.

Nga ana tjetër, ka rëndësi të mbahet parasysh edhe futja në prodhimin shoqëror e në sektorë të tjerë e masave të mëdha të të rinjve, të cilët, me gjithë gatishmërinë dhe entuziazmin që kanë për të punuar e krijuar në emër të socializmit, janë ende të paformuar me shprehitë e punës dhe të pakalitur me vështirësitë e jetës.

Këta faktorë, si dhe dobësitë në punën drejtuese, organizuese dhe edukuese të organizatave të Partisë dhe të atyre të masave, të

1. V. I. Lenin, Veprat, vëll. 25, f. 559.

organeve të pushtetit dhe të ekonomisë bëjnë që të vihen re qëndrime të huaja ndaj punës dhe pronës socialiste.

Në një kohë që kemi shumë shembuj të përparuar dhe arritje pozitive, nuk janë të pakta rastet e thyerjes së disiplinës në punë, të mungesave të paarsyeshme, të punës me rendiment të ulët e me cilësi të dobët, të mosshfrytëzimit të plotë të aftësive prodhuese, të dëmtimeve dhe të shpërdorimeve të pronës së përbashkët, të pakujdesive në administrimin dhe ruajtjen e saj.

Këto janë arsytet që Partia ngul këmbë për domosdoshmërinë e ngritjes së nivelit e të efektivitetit të punës propagandistike dhe ideologjike, me qëllim që të forcohet dhe të ngrihet në një shkallë më të lartë ndërgjegjja socialiste e punëtorëve, e kooperativistëve, e kadrove në qëndrimin e tyre ndaj punës e pronës. Ky ka qenë dhe duhet të jetë një ndër frontet më të rëndësishme të punës së Partisë, të organeve shtetërore e të organizatave të masave, në mënyrë të veçantë të punës së Bashkimeve Profesionale.

Masat që kanë marrë Partia dhe shteti për përsosjen e marrëdhënieve socialiste në prodhim, për kufizimin e mëtejshëm të oborrin kooperativist, për përmirësimin e sistemit të pagave, të legjislacionit, të planifikimit e të drejtimit të ekonomisë etj., kanë krijuar mundësi e kushte të reja për të ndërmarrë një punë më të gjerë e më të thellë edukative me masat punonjëse, për të rrënjosur në to koncepte e qëndrime të drejta për punën dhe pronën, për të krijuar kudo një atmosferë optimizmi revolucionar e mobilizimi në punë.

Komunistët, kadrot, punonjësit të bëhen të ndërgjegjshëm se jetojnë në situata të reja, të brendshme e të jashtme, të cilat shtrojnë edhe detyra e kërkesa të reja. Para nesh shtrohet me tërë forcën mobilizimi i gjithë punonjësve për të plotësuar deri në një detyrat e planit. Situatat që kalojnë dhe objektivat e mëdhenj të planit pesëvjeçar kërkojnë një ritëm e angazhim të ri në punë, një ndjenjë më të lartë përgjegjësie dhe një këmbëngulje më të madhe, kërkojnë të ecim me hap më të shpejtë, me hapin që kërkon koha.

Puna edukative e Partisë duhet të rrënjosë bindje të thella se puna e prona socialiste janë dy shtylla të mëdha në të cilat mbështetet zhvillimi i ekonomisë, i tërë jetës së vendit, e tashmja dhe e ardhmja e tij. Në këtë fushë duhet bërë një luftë frontale dhe e organizuar kundër shfaqjeve negative, kundër çdo koncepti e qëndrimi mikroborgjez e liberal, për të forcuar kudo frymën e organizimit, të rregullit e të disiplinës.

Detyrat për forcimin e ndërgjegjes dhe të psikologjisë socialiste kërkojnë që t'i kushtohet një vëmendje më e madhe njohjes së interesave të ndryshëm që ekzistojnë e veprojnë në shoqërinë tonë dhe ruajtjes së raporteve të drejta midis tyre. Engelsi thek-

sonde se marrëdhëniet ekonomike të çdo shoqërie paraqiten para së gjithash si interesa. Prandaj edhe zbatimi i kërkesave të ligjeve ekonomike, edhe forcimi i qëndrimit socialist ndaj punës e pronës nuk mund të kuptohen e të realizohen jashtë interesave të ndryshëm dhe, para së gjithash, jashtë interesave ekonomikë.

Vënia e interesit të përgjithshëm mbi interesat e grupit dhe ata vetjakë, e interesave të perspektivës mbi ata të çastit, e interesave themelorë të shtetit mbi ata dikasteriale e lokale, ka përshtetur tejndanë veprimtarinë e Partisë e të shtetit tonë për ndërtimin dhe mbrojtjen e socializmit. Kjo ka qenë dhe mbetet garanci për të ecur kurdoherë në rrugë të drejtë marksiste-leniniste, për të mos lejuar shmangie nga teoria dhe praktika e ndërtimit të socializmit.

Por interesi vetjak në mjaft raste tërheq akoma shumë nga vetja dhe kjo shprehet në prirjet për të marrë nga shoqëria më shumë sesa i jepet asaj, për të rendur pas sasisë në dëm të cilësisë etj.

Nuk ka dyshim se ekzistenca e dallimeve të ndryshme, siç janë ato ndërmjet fshatit e qytetit, dallimet në të ardhurat ndërmjet pjesëtarëve të shoqërisë, si dhe mospërputhjet që lindin midis kërkesave në rritje të masave punonjëse dhe mundësive reale për plotësimin e tyre, ndikojnë në mbajtjen gjallë të fenomeneve të tilla. Por këta faktorë nuk mund të përlligjin shfaqjet e ndryshme të vënies së interesit vetjak mbi interesin e përgjithshëm. Në shoqërinë tonë socialiste janë të gjitha mundësitë për t'i kufizuar gjithnjë e më shumë fenomenet e huaja nëpërmjet forcimit të edukimit të masave, zhvillimit të prodhimit dhe përsosjes së marrëdhënieve ekonomike, zbatimit me rreptësi të ligjeve të shtetit.

Kjo është e lidhur, para së gjithash, me faktin që në socializëm interesi i përgjithshëm nuk është në kundërshtim me interesat vetjakë të punonjësve. Kur ne flasim për përparësi të interesit të përgjithshëm, kjo nuk do të thotë aspak injorim i interesave vetjakë. Në socializëm interesi i përgjithshëm nuk realizohet si qëllim në vetvete, por për t'i shërbyer plotësimit të nevojave të ligjshme të punonjësve, mirëqenies së popullit, forcimit të aftësisë mbrojtëse të atdheut. Vija e Partisë zbatohet drejt e me konsekuencë kur ndjekja e problemeve ekonomike dhe kujdesi për interesin e përgjithshëm nuk shkëputen asnjëherë nga shqetësimi për njeriun, nga kujdesi për të plotësuar kërkesat materiale e shpirtërore të tij.

Një problem i madh jo vetëm ekonomik, por edhe ideologjik e shoqëror, është harmonizimi i drejtë i interesave të pronës kooperativiste me interesin e përgjithshëm të shoqërisë. Partia duhet të luftojë si prirjet që vihen re në disa raste për t'u mbyllur në

kuadrin e interesave të grupit dhe për t'i parë ata të shkëputur nga interesat e gjithë shoqërisë, ashtu edhe prirjet që, në emër gjoja të interesit të përgjithshëm, cenojnë interesat e kooperativës.

Ky problem ka të bëjë me marrëdhëniet midis shtetit dhe kooperativave bujqësore, por ai lidhet edhe me procesin e shndërrimit të pronës së grupit në pronë të të gjithë popullit. Prona kooperativiste është e një tipi me pronën shtetërore, të dyja janë socialiste, por megjithatë prona e grupit është një shkallë më e ulët e shoqërizimit të pronës. Nëpërmjet një pune edukative të gjerë e të menduar mirë Partia duhet t'ia bëjë të qartë fshatarësisë kooperativiste karakterin kalimtar të pronës së grupit, si edhe rrugët e shndërrimit të saj në pronë të të gjithë popullit. Procesi i shndërrimit të pronës së grupit në pronë të të gjithë shoqërisë te ne ka filluar dhe në të ardhmen ritmet e tij do të shpejtohen. Por në këtë rrugë duhet ecur gradualisht, në përputhje me krijimin e kushteve objektive e subjektive dhe duke mbajtur parasysh e duke respektuar edhe interesat e pronës së grupit.

Propaganda e Partisë duhet të trajtojë më gjerë dhe më thellë karakterin unik të ekonomisë sonë dhe problemet që e forcojnë më tej këtë karakter. Në këtë kuadër është e nevojshme të bëhet një luftë e vendosur kundër tërheqjes pas interesave të ngushtë dikasteriale, lokale e të ndërmarrjeve. Pengesat që i sillen specializimit, përqendrimit e kooperimit të prodhimit, si dhe rastet e planifikimit me rezerva të prodhimit, të rendimentit e të uljes së kostos, ose kërkesat e fryra për investime, fuqi punëtore etj., janë shfaqje të interesave të ngushtë, që frenojnë zhvillimin e ekonomisë dhe cenojnë interesat e përgjithshëm të shtetit e të shoqërisë.

Në kushtet kur te ne sunduese është bërë e reja, dukuritë e psikologjisë mikroborgjeze, mbeturinat e së kaluarës, stonojnë gjithnjë e më shumë dhe përbëjnë një pengesë serioze në rrugën tonë socialiste.

Vecori e këtyre mbeturinave është se ato janë tepër rezistente, vazhdojnë të ekzistojnë edhe pse kushtet që i kanë lindur, kanë ndryshuar rrënjësisht; ato marrin trajta «të reja», kamuflohen pas normave socialiste dhe ringjallen atje ku gjejnë terren të përshatshëm. Veçanërisht duhet të tërheqin vëmendjen disa zakone e praktika të vjetruara, të cilat, me gjithë goditjet e forta që u janë dhënë, shfaqen akoma në mënyrën e jetesës, në marrëdhëniet familjare, në qëndrimet ndaj gruas etj. Partia dhe levat e saj duhet të punojnë që të forcohen e të konsolidohen parimet e konceptet socialiste, ideologjia e morali proletar, që të mbahet kurdoherë e ndezur fryma e aksioneve dhe e lëvizjeve të mëdha ideologjike të masave, të cilat kanë në themel luftën për çrrënjosjen e çdo

mbeturine të vjetër dhe për afirmimin e normave e të zakoneve të reja socialiste. Kjo luftë duhet të zhvillohet me urtësi e zgjuars, me qëllim që normat e konceptet e reja të bëhen të pranueshme për ndërgjegjen e të gjithëve.

Për këtë është e nevojshme të njihet thellë psikologjia e masave, të bëhet një punë edukative e kualifikuar dhe e diferencuar sipas shtresave e krahinave, sipas llojit e vendit të punës, kolektivave e sektorëve, moshave, seksit e deri me njerëz të veçantë. Gjendja shpirtërore e masave njihet mirë jo në mënyrë empirike, por në bazë të studimeve të thelluara e sistematike, duke e analizuar problemin në shumanshmërinë e tij, në gjendjen aktuale e në dinamikën e zhvillimit dhe duke i marrë në tërësinë e tyre faktorët e ndryshëm që ndikojnë në formimin e ndërgjegjes e të psikologjisë së masave, siç janë kushtet materiale, traditat e zakonet e vjetra, zhvillimi i arsimit e i kulturës, bota e jashtme kapitalisto-revizioniste etj.

Në luftën tonë në frontin ideologjik të mos harrojmë për asnjë çast se mbeturinat e së kaluarës pleksen me ndikimet degjeneruese të rrethimit imperialisto-revizionist, të cilat, megjithëse reklamohen si «moderne», «përparimtare», janë në thelb po aq, në mos më shumë, të vjetra e tepër të rrezikshme.

Kundër vendit tonë zhvillohet një agresion i gjerë ideologjik, që synon të denigrojë realitetin e Shqipërisë socialiste dhe të çoroditë mendjet e njerëzve. Partia dhe levat e saj duhet të bëhen barriera të fuqishme e të pakapërcyeshme kundër këtij agresioni dhe ndikimeve të tij mbi njerëzit tanë. Ato duhet të farkëtojnë unitetin ideologjik të popullit, të ngrenë vigjilencën dhe luftën e tij kundër liberalizmit e të gjitha shfaqjeve të huaja, që të mos lejohen të çara, situata qetësie e euforie, që komunistët, kuadrot e gjithë punonjësit t'u përmbahen kurdoherë parimeve e normave socialiste, ideologjisë e moralit proletar.

Lufta kundër mbeturinave dhe shfaqjeve të ideologjive të huaja, të vjetra e të reja, për edukimin komunist të punonjësve përbën frontin më të gjerë e më kompleks të luftës së klasave që zhvillohet në vendin tonë. Kjo luftë merr një rëndësi e mprehtësi të veçantë në kushtet e sotme, kur vendi ynë ecën përpara në ndërtimin e socializmit duke u mbështetur tërësisht në forcat e veta, kur në arenën ndërkombëtare lufta midis socializmit e kapitalizmit, marksizëm-leninizmit dhe revizionizmit është ashpërsuar së tepërmi dhe kur rrethimi imperialisto-revizionist dhe presioni i tij mbi vendin tonë janë bërë më të egër.

Partia duhet të punojë pa u lodhur që komunistët, populli dhe brezat e rinj të edukohen vazhdimisht me frymën e diktaturës së proletariatit dhe të luftës së klasave, që të jenë kurdoherë vigjilentë e të gatshëm për të mbrojtur socializmin nga çdo armik

e rrezik, të luftojnë në ndërgjegjen e tyre, në radhët e Partisë e të popullit kundër gjithçkaje që bie ndesh me frymën dhe parimet e socializmit.

Të zhvillosh drejt luftën e klasave, do të thotë të zbatosh drejt vijën marksiste-leniniste të Partisë, të pranosh me vetëdije e bindje të thellë parimet e socializmit, të punosh e të luftosh kurdoherë për të mirën e popullit e të atdheut, të ruash e të mbrosh socializmin. Kjo do të thotë, gjithashtu, që ta zhvillosh atë pa lejuar devijime nga e djathta ose nga e majta, oportuniste ose sektare, të cilat janë njëlloj të rrezikshme dhe me pasoja të rënda për Partinë, për unitetin e popullit, për shoqërinë socialiste.

Vetëm duke e zhvilluar drejt dhe pa devijime luftën e klasave, me pjesëmarrjen e gjerë të masave punonjëse, të udhëhequra nga Partia, e sotmja do të ndërtohet kurdoherë drejt, do të qëndrojë mbi themele të shëndosha dhe e ardhmja e atdheut dhe e socializmit do të jetë e siguroar.

Në shërbim të edukimit të komunistëve, të kuadrove dhe të masave Partia ka krijuar një sistem të tërë të mjeteve të komunikimit masiv, siç janë shtypi, botimet, radiotelevizioni, filmi etj. Roli i tyre është i madh, prandaj ato duhet të ngrenë vazhdimisht nivelin e punës së tyre, në përmbajtje e në formë, për t'iu përgjigjur gjithnjë e më mirë kërkesave në rritje të masave punonjëse.

2. — Socializmi kërkon njerëz me kulturë të gjerë e dije shkencore

Te ne është bërë një revolucion i vërtetë në nivelin kulturor e profesional të masave punonjëse. Në një vend ku para Çlirimit rreth 90 për qind e popullsisë ishte analfabete, sot më shumë se 67 për qind e punëtorëve kanë arsim 8-vjeçar e të mesëm dhe 32 për qind e tyre kanë kualifikim profesional të mesëm e të lartë; në fshat 52,3 për qind e kooperativistëve janë me arsim 8-vjeçar e të mesëm. Në kemi tani rreth 47 500 kuadro me arsim të lartë dhe rreth 131 500 me arsim të mesëm e profesional. Megjithëkëtë ngritja e nivelit arsimor, kulturor e tekniko-profesional të punonjësve, si pjesë e pandarë e edukimit komunist, mbetet një nga drejtimit e rëndësishme të veprimtarisë së Partisë dhe të shtetit.

Zhvillimi intensiv i ekonomisë e i kulturës, futja gjithnjë e më gjerë e teknikës dhe e teknologjisë së përparuar, detyrat që shtrohen për rendiment e cilësi më të lartë, për rentabilitet dhe efektivitet më të madh në prodhim, përgjithësisht perspektivat e zhvillimit të vendit në të ardhmen kërkojnë ngritjen e mëtejshme të nivelit arsimor e kulturor, zotërimin e shkencës dhe të teknikës nga njerëzit tanë.

Detyra e Partisë është që të krijojë tek të gjithë një kuptim të drejtë për nevojën që ka shoqëria jonë për njerëz të ditur, me horizont të gjerë kulturor, me përgatitje të lartë profesionale, teknike e shkencore, të edukojë të punonjësit ndjenjën e ekzagjencës së lartë ndaj vetes. Kuadrot e punonjësit tanë duhet t'i karakterizojë ndjenja e së resë përparimtare, fryma novatore, pasioni dhe vullneti për të studiuar dhe mësuar vazhdimisht.

Vatra kryesore e përvetësimit të kulturës, të dijeve dhe të shkencës është shkolla jonë e re. Gjatë 15 vjetëve të fundit është ndërmarrë dhe po përballohet me sukses aksioni i madh për revolucionarizimin e mëtejshëm të shkollës sonë socialiste. Tashmë janë stabilizuar të gjitha strukturat e reja themelore të këtij procesi. Një punë e gjerë me vlerë është bërë për përpilimin dhe vënien në jetë të programeve të reja mësimore e sidomos për hartimin e teksteve shkollore të të gjitha kategorive.

Përpjekje të mëdha janë bërë për forcimin e përmbajtjes ideologjike e shkencore të shkollës sonë në të tre komponentët e saj, për ndërtimin më racional të mënyrave të transmetimit të dijeve, për të nxitur qëndrimin aktiv e krijues të nxënësve ndaj mësimi etj. Të gjitha këto kanë bërë që nga shkolla jonë të dalin kontingjente të tëra nxënësish e studentësh me formim më të mirë e më të gjithanshëm, më të brumosur ideologjikisht dhe më të aftë profesionalisht.

Suksese të mëdha janë arritur edhe në masivizimin e të gjitha hallkave të sistemit tonë arsimor. Në tërësi mund të konsiderohen të zgjidhura ose të vëna përfundimisht në rrugën e zgjidhjes shumica dërrmuese e nevojave urgjente të zhvillimit sasior të arsimit. Ne kemi tani një sistem arsimor të aftë për të përballuar kërkesat e sotme dhe të perspektivës në të gjitha fushat.

Tani ka ardhur koha që, pa lënë mënjanë kujdesin e vazhdueshëm për masivizimin e mëtejshëm të arsimit në tërësi e veçanërisht të disa hallkave të tij, të gjitha forcat e frontit tonë arsimor e pedagogjik të përqendrohen në mënyrë më serioze e më të kualifikuar në ngritjen e cilësisë së punës së shkollës. Kjo nevojë diktohet jo vetëm nga zhvillimet e brendshme specifike të arsimit, të shkollës e të pedagogjisë, por, në radhë të parë, nga zhvillimet e përgjithshme, ekonomike, shoqërore, shkencore e teknike të të gjithë jetës së vendit.

Shkolla jonë duhet ta pajisë brezin e ri me dije të nivelit bashkëkohor. Në kohën tonë sistemi i dijeve ripërtërihet vazhdimisht e në përpjesëtime të mëdha. Një zhvillim me ritme shumë të shpejta kanë marrë matematika, fizika, kimia, biologjia etj., që përbëjnë themelin teorik të disiplinave të aplikuara të teknikës e të teknologjisë. Është shkurtuar së tepërmi koha që ndan një zbulim shkencor nga përdorimi i tij në veprimtarinë prodhuese.

Prandaj është bërë shumë i mprehtë problemi i pasqyrimin më të shpejtë të arritjeve të reja në programet shkollore. Për t'i hapur vend informacionit të ri e të domosdoshëm shkencor, duhet bërë jo një shtim mekanik i vëllimit të njohurive, por ndryshime të aparatit konceptual dhe risistemime të këtij informacioni në struktura më kompakte dhe më universale, që e rritin mjaft peshën e tij specifike dhe e zgjerojnë në mënyrë të ndjeshme fushën e zbatimeve.

Para shkollës sonë, në të gjitha nivelet e saj, qëndron detyra e mënjanimit të njëfarë tradicionalizmi në parashtrimin e disiplinave shkencore bazë, të cilit tanimë i ka kaluar koha. Kjo është një detyrë serioze që nuk duhet të zgjidhet kurrsesi me shartime dhe arrime të së resë mbi të vjetrën, por mbi bazën e një konceptimi tërësor e unik, që të shtrihet në të gjitha vitet e shkollimit, sidomos në hallkat masive të sistemit tonë arsimor. Studimet për këto probleme duhen bërë me kujdes e të menduara mirë, me qëllim që të bëhet me kohë përgatitja për ndryshimet eventuale, që të shmangët çdo element improvizimi në vendimet që do të merren për to, që të përpunohen më imtësisht procedimet didaktike në përputhje me kriteret tona ideologjike, shkencore, pedagogjike.

Organet kompetente të studiojnë me përgjegjësi ngarkesën mësimore të nxënësve e të studentëve, sepse realisht ka mbingarkesë, e cila shkon në dëm të formimit të tyre. Burimet e saj janë koordinimi jo i mirë i ngarkesave të pjesshme të lëndëve të planit mësimor, prirja që shkolla të monopolizojë e të dublojë edhe dhënien e informacionit që sot merret nëpër kanale të tjera, kërkesat e papërligjura për të përvetësuar koncepte e ide jashtë fuqive perceptuese të moshës etj. Në mënyrë të veçantë të tregohet kujdes i posaçëm për përpunimin në nivele të ndryshme trajtimi të disiplinave me karakter të mirëfilltë ideologjik, sepse vërehet një shtjellim pak a shumë i njësuar dhe pa shkallëzimet e nevojshme sipas grup-moshave shkollore.

Ngritjes së gjithanshme të cilësisë e të rendimentit të punës mësimore-edukative të shkollës i shërben më mirë edhe forcimi i mëtejshëm i lidhjes së mësimi me jetën, me praktikën, me punën prodhuese jo vetëm në prizmin e edukimit e të kalitjes së brezit të ri, ku ne kemi arritje të konsiderueshme, por edhe në prizmin e integritit të arsimit e të shkencës me prodhimin e sotëm modern, të vënies së tyre edhe më mirë në shërbim të zgjerimit e të thellimit të revolucionit tekniko-shkencor. Duhet mbajtur gjithmonë parasysh se rinia e sotme që merr një arsim gjithnjë e më solid, është, e në të ardhmen do të jetë edhe më shumë, një forcë pararojë në realizimin e këtij revolucion.

Forcimi i gjithanshëm cilësor, ngritja e nivelit shkencor, e

rendimentit dhe e efikasitetit të të gjithë procesit mësimor-edukativ kërkon të bëhen përpjekje më të mëdha për përmirësimin rrënjësor të metodave të mësimdhënies, në mënyrë që të rritet përvetësimi aktiv i dijeve dhe qëndrueshmëria e tyre, të nxitet mendimi krijues dhe të edukohen shprehitë e punës së pavarur te nxënësit e studentët qysh në bankat e shkollës. Në këtë kuadër është e nevojshme të merren masa konkrete për të fuqizuar bazën materiale laboratorike të shkollës.

Prodhimi ynë, që ka tani një shtrirje shumë të gjerë aktiviteteve, do të pasurohet në të ardhmen edhe me aktivitete të reja. Një ndër shtyllat e tij është armata e madhe e teknikëve të mesëm dhe e punëtorëve të kualifikuar. Prandaj rëndësi e veçantë u duhet kushtuar shkollave të mesme profesionale me shkëputje dhe pa shkëputje nga puna, të cilat përbëjnë 80 për qind të arsimit të mesëm të vendit. Këto shkolla, sidomos ato pa shkëputje nga puna e me profil bujqësor, duhet të konsolidohen plotësisht. Përpara tyre shtrohet detyra që rritjen e formimit teorik të nxënësve të mos e shohin vetëm si një synim që i lejon këta të fundit të ndjekin më lehtë shkollën e lartë, por ta harmonizojnë e ta vënë më mirë në funksion të aftësimit profesional në fushën përkatëse. Hallka që duhet kapur, është formimi i aftësive praktike dhe i intuitës teknike mbi bazën e një horizonti më të gjerë teorik.

Një kujdes i madh i duhet kushtuar përgatitjes së specialistëve të lartë. Ata të jenë të aftë të përballojnë me kompetencë të plotë detyrat e tyre dhe në të njëjtën kohë të jenë të pajisur me imagjinatë shkencore, pa të cilën nuk mund ta çojnë përpara revolucionin tekniko-shkencor në sektorin ku punojnë. Puna e rëndomtë duhet të zërë dhe do të zërë një pjesë gjithnjë e më të vogël të kohës, ndërsa veprimtaria e mirëfilltë studimore, novatore, shkencore të shndërrohet në një preokupim themelor të specialistit të lartë.

Është detyrë e Universitetit dhe e shkollave të tjera të larta që këto cilësi t'i kultivojnë te studentët, duke vënë në lëvizje tërë potencialin intelektual të tyre, duke insistuar më fort në aspektin krijues të procesit mësimor-edukativ. Për të realizuar këtë, pedagogët e shkollave të larta duhet të futen thellë në veprimtarinë kërkimore, sepse vetëm një kërkues e ndjek me interes disiplinën që jep dhe është në gjendje ta zbulojë atë para auditorit me pasion të vërtetë.

Zgjerimi i punës shkencore në shkollën e lartë dhe trajtimi nëpërmjet saj jo i temave të vogla, por i problemeve të mëdha të ekonomisë, të prodhimit, të mbrojtjes, të kulturës bëhet i domosdoshëm edhe për zgjerimin e intensifikimin e kualifikimit shkencor pasuniversitar. Kualifikimi i kuadrove dhe i specialistëve të

lartë është një çështje për të cilën është e interesuar tërë shoqëria. Ajo ka nevojë që kuadrot të rritin vazhdimisht dijet e tyre, të njohin të rejat e shkencës dhe të teknikës, të mësojnë e të kualifikohen në forma individuale, por dhe të organizuara e të kontrolluara. Ndërtimi i kësaj hallke të re të sistemit arsimor kërkon një punë të madhe e me përgjegjësi nga shkolla e lartë, nga Ministria e Arsimit, si dhe një ndihmë të gjithanshme e shumë të interesuar nga të gjitha dikasteret e tjera.

Arsimi ynë po kalon një proces konsolidimi të arritjeve të mëdha të revolucionarizimit të tij. Për ne mbetet detyrë e përhershme përsosja e vazhdueshme e tërë kompleksit të madh të masave që përbëjnë thelbin e revolucionarizimit të mëtejshëm të shkollës. Verifikimin e tyre e bën praktika revolucionare, e cila na mëson të korrigjojmë pasaktësitë, të zhdokim të metat, të plotësojmë zbrazëtitë. Shumë gjëra janë ndrequr në dinamikën e përparimit të shkollës sonë. Por zhvillimi i jetës së vendit dhe i vetë arsimit nxjerrin probleme të reja, të cilat duhen studiuar me kujdes në tërë kompleksitetin e tyre dhe pastaj të merren masat e nevojshme e të përshtatshme për t'i zgjidhur.

Një rol vendimtar në realizimin e gjithë këtyre detyrave që shtrohen përpara shkollës, kanë arsimtarët e pedagogët. Ata duhet të punojnë më shumë për ngritjen e tyre ideopolitike e profesionale, për zgjerimin e horizontit të përgjithshëm shkencor e kulturor, për të rritur mjeshtërinë pedagogjike. Të luftohet çdo formalizëm në vlerësimin e punës së tyre, të luftohet fryma e liberalizmit dhe e të kënaqurit me pak. Duhet të jetë e qartë për të gjithë se shkolla kërkon mund e djersë, kërkon pasion e vullnet, ndërgjegje e disiplinë të lartë.

Në forcimin e punës së shkollës një peshë të madhe ka opinioni i shëndoshë shoqëror, i cili mund të ndihmojë shumë në veprimtarinë e përditshme të shkollës. Rëndësi të posaçme ka kultivimi i rinia e shkollave i motiveve të shëndosha të të mësuarit mbi bazën e idealeve revolucionare.

Përmirësimi i gjithanshëm i punës në arsimin popullor dikton edhe nevojën për përsosjen e për revolucionarizimin e mëtejshëm të metodës e të stilit të punës drejtuese të të gjitha organeve arsimore që nga drejtoritë e shkollave e deri në Ministrinë e Arsimit e të Kulturës. Kjo kërkon ngritjen e nivelit shkencor të punës drejtuese, zgjidhjen mbi baza më të kualifikuara shkencore të problemeve komplekse të zhvillimit të mëtejshëm të arsimit popullor e të revolucionarizimit të mëtejshëm të shkollës.

Nga ana e tyre, edhe ministritë e institucionet e tjera duhet të merren më mirë me përgatitjen e kuadrove e të specialistëve të mesëm dhe të lartë, të përcaktojnë drejt kërkesat për numrin dhe profilet e tyre, të angazhohen seriozisht në hartimin

e planeve, të programeve e të teksteve të shkollës, të kujdesen për organizimin më të mirë të punës prodhuese e të stazhit në punë të nxënësve e të studentëve.

Gjatë pesëvjeçarit të gjashtë artet dhe kultura jonë socialiste morën një zhvillim të mëtejshëm dhe u ngrit në një shkallë më të lartë roli i tyre në të gjithë punën që bën Partia për edukimin komunist të masave punonjëse. Përparime të dukshme u shënuan në forcimin e përmbajtjes dhe në rritjen e cilësisë së veprimtarisë kulturore e artistike. Karakteristika dalluese kryesore e tërë kësaj veprimtarie është partishmëria proletare dhe militantizmi revolucionar. Në këtë mënyrë ajo ndikoi edhe më shumë për forcimin botëkuptimor të njeriut tonë të ri, për edukimin e tij me shije proletare dhe me normat e mënyrës socialiste të jetesës.

Janë krijuar vepra të denja me vlera ideoartistike në letërsi, në artet figurative, në muzikë e kinematografi. Në themel të tyre kanë qenë kurdoherë parimet bazë të realizmit socialist. Është një meritë e veçantë e krijuesve tanë, të cilët kanë luftuar që krahas përmbajtjes socialiste të theksojnë me forcë origjinalitetin kombëtar dhe frymën popullore në veprat e tyre, duke u mbështetur fort në traditat tona më të shëndosha letrare e artistike, duke i pasuruar ato me kërkime e gjetje të reja novatore dhe duke luftuar kundër çdo qëndrimi konservator e liberal, kundër çdo presioni të kulturës së degjeneruar borgjeze e revizioniste.

Letërsia dhe artet tona kanë arritur suksese të rëndësishme edhe në afirmimin e tyre përpara publikut ndërkombëtar. Librat, filmat, ansamblet tona të këngëve e të valleve, si dhe ekspozitat e arteve figurative, gjithmonë e më tepër kanë tërhequr vëmendjen dhe janë çmuar nga njerëzit përparimtarë, të cilët kanë gjetur në to, krahas ideve të përparuara, një frymë të shëndoshë realiste, demokratike e humaniste në kundërshtim me frymën dekadente dhe reaksionare të artit të sotëm borgjez e revizionist.

Vendi ynë është shndërruar në një shkollë të madhe, ku të gjithë njerëzit mësojnë e punojnë, zbukurojnë dhe begatojnë atdheun. Kjo ka bërë që ata të jenë gjithnjë e më shumë në një raport aktiv me kulturën. Njerëzit tanë marrin pjesë gjallërisht në krijimin e vlerave të kulturës materiale e shpirtërore dhe në përdorimin e tyre të vazhdueshëm. Këtu qëndron një nga epërsitë e sistemit tonë socialist ndaj atij kapitalist.

Jeta jonë socialiste u jep kulturës, letërsisë dhe arteve tona më shumë gjallëri, më shumë dinamizëm e freski, i pasuron ato në përmbajtje dhe në formë. Lidhja me jetën e gjallë është i vetmi mjet dhe e vetmja mënyrë për të zbuluar e afirmuar virtytet dhe cilësitë e larta moralopolitike të njerëzve të punës, arritjet dhe veprimtarinë e tyre krijuese. Vetëm kështu vlerat

kulturore kthehen në burim frymëzimi e mobilizimi të masave për realizimin e detyrave në fushën e ndërtimit e të mbrojtjes së vendit, krijojnë atmosferën e entuziazmit revolucionar për kapërcimin e vështirësive dhe për arritjen e fitoreve të reja.

Një detyrë e rëndësishme e gjithë krijuesve tanë të letërsisë, të kinematografisë, të arteve figurative, të muzikës etj. është të trajtojnë dhe të pasqyrojnë gjerësisht në veprat e tyre problemet e mëdha të kohës, proceset e zhvillimit dhe dukuritë e reja të jetës. Në artet dhe në letërsi duhet të shtjellohen dhe të propagandohen ato motive të fuqishme, ai heroizëm masiv dhe ata heronj që udhëheqin me shembullin e tyre në jetë, në punë, në shkencë, në shkollë e kudo. Është kërkesë e kohës zgjerimi i gamës së temave të letërsisë dhe të arteve, përfshirja në to përherë e më tepër e gjerësisë dhe e larmisë së jetës, në mënyrë që dalngadalë të kompletohet prej shkrimtarëve dhe artistëve tanë tabloja e madhe e epokës socialiste në Shqipëri. Krijimi i kësaj dëshmie artistike mbetet një detyrë bazë e letërsisë dhe e arteve tona.

Temat e nxjerra nga historia dhe nga periudhat e kaluara janë dhe do të jenë përherë të vlefshme e të domosdoshme për edukimin e njerëzve tanë me dashurinë për atdheun, për traditat e kulturën kombëtare, për të njohur më mirë luftërat e popullit tonë për liri, pavarësi e përparim. Por zhvillimi i letërsisë dhe i arteve nuk mund të kuptohet pa vërshimin sa më të gjerë të jetës dhe të aktualitetit në romanet, poemat, filmat dhe në veprat muzikore e figurative. Duke u mbështetur fort në realitetin ku jetojmë, duke e pasqyruar gjerësisht atë, letërsia dhe artet do të jenë në gjendje që edhe të kaluarën ta pasqyrojnë më mirë, më drejt dhe me nivel më të lartë ideoartistik.

Lufta për forcimin e karakterit dhe të origjinalitetit kombëtar të artit tonë, duhet të shoqërohet përherë me forcimin e frymës socialiste, që i jep tonin gjithë jetës sonë. Afirmimi i asaj që është socialiste, është një kërkesë objektive për konsolidimin e artit të realizmit socialist. Në pasqyrimin e realitetit socialist edhe karakteri kombëtar fiton tipare të reja cilësore, zhvillohet e ngrihet në një shkallë të re më të lartë.

Partia ka theksuar se mbështetja e arteve tona në artin popullor është një faktor i rëndësishëm për shëndoshjen dhe ruajtjen e frymës popullore e kombëtare të krijimtarisë së kultivuar. Por duhet të ruhet gjithmonë një raport i drejtë në marrëdhëniet midis artit të kultivuar dhe atij popullor, të mos abuzohet me dhënien e përparësisë njërit ndaj tjetrit, sepse ashtu siç është e dëmshme shkëputja e artit të kultivuar nga ai popullor, po ashtu është e dëmshme edhe vënia e barazisë midis tyre dhe kthimi i artit të kultivuar në një imitim të thjeshtë të artit popullor.

Pasqyrimi i realitetit socialist dhe trajtimi më i gjerë i kësaj teme, i problemeve tipike dhe themelore të shoqërisë sonë janë të lidhura ngushtë me rritjen e cilësisë. Përmbajtjes së shëndoshë, tematikës revolucionare duhet t'u përgjigjet një formë dhe një nivel i lartë realizimi artistik. Nuk mjafton të kapësh temën e ditës, të shkruash për heroin pozitiv, për realitetin socialist etj. Vetëm kjo, pa mjeshtërinë artistike, nuk mund të të emocionojë, të të edukojë dhe të të frymëzojë për të sotmen e për të ardhmen. Rritja e cilësisë në artet është një kërkesë që vjen nga rritja e nivelit kulturor dhe e shijeve estetike të masave të gjera punonjëse, nga kushtet e sotme të zhvillimit të shoqërisë sonë.

Detyrat e mëdha që shtrohen për zhvillimin e letërsisë dhe të arteve rritin kërkesat për formimin e vazhdueshëm botë-kuptimor e kulturor të forcave krijuese, sidomos të talenteve të reja. Shkrimtarët dhe artistët krijojnë një art me vlera të larta kur njohin thellë jetën e popullit, historinë dhe psikologjinë e tij, kur përvetësojnë marksizëm-leninizmin dhe mësimet e Partisë, kur jetojnë intensivisht me problemet e kohës. Në këtë drejtim roli i Lidhjes së Shkrimtarëve dhe të Artistëve është i madh. Ajo duhet të mbetet kurdoherë një qendër frymëzimi dhe edukimi për forcat krijuese. Objekt kryesor i kujdesit të saj të jetë krijimtaria e shkrimtarëve dhe e artistëve, rritja e përmbajtjes dhe e cilësisë së veprave të tyre.

Edhe institucionet e tjera kulturore e artistike, Radiotelevizioni, shtëpitë dhe institucionet botuese, teatrot dhe Kinostudioja kanë për detyrë të forcojnë kontrollin dhe të rritin kërkesat për cilësi, me qëllim që t'i japin popullit krijimtarinë më të mirë. Ato duhet të luftojnë për të mënjanuar pasqyrimin e cekët, pa forcë dhe pa mendim të thellë të realitetit, shfaqjet e skematizmit, të uniformitetit dhe të kuptimit të thjeshtësuar të dukurive dhe të problemeve të jetës së sotme.

Detyrat e institucioneve kulturore-artistike janë të shumta dhe të gjithanshme. Në punën e tyre për ngritjen e kulturës së masave ato duhet t'i kushtojnë një kujdes të veçantë edhe përhapjes më të gjerë të dijeve dhe të njohurive të ndryshme, organizimit më të mirë të informacionit tekniko-shkencor, zgjerimit të propagandës së prodhimit e të përvojës së përparuar, duke siguruar një bashkëveprim më të gjerë me organizatat e masave, me specialistët e kuadrot, me punonjësit pararojë të prodhimit. Krahas librit politik dhe atij artistik, më shumë kujdes t'u kushtohet botimit të librave teknikë e shkencorë, të manualeve dhe të enciklopedive, që mund të shfrytëzohen gjerësisht nga specialistët e ndryshëm, si dhe botimeve shkencore popullore për përdorim masiv.

Një vend i vërtetë socialist duhet të dallohet gjithnjë e më shumë edhe nga niveli i lartë kulturor i njerëzve, edhe nga bota e pasur shpirtërore e tyre, edhe nga shijet e shëndosha estetike, edhe nga mënyra e jetesës. Formimi i koncepteve të drejta për mënyrën socialiste të jetesës është një detyrë e rëndësishme e punës arsimore, kulturore e edukative që zhvillohet në vendin tonë.

E rëndësishme është të kuptohet gjerë e thellë se kultura e jetesës ka të bëjë me njeriun gjatë gjithë jetës së tij. Ajo ka të bëjë me mënyrën e të ushqyerit, të higjienës e të veshjes, me mjediset e banesës e të prodhimit. Kultura, letërsia e bashkë me to ambientet e prodhimit e të shërbimit publik ndikojnë drejtpërdrejt në formimin e shijeve të masave. Ato rritin interesimin e tyre për të bukurën në punë, në jetë e në natyrë, forcojnë luftën si kundër shijeve borgjeze e revizioniste, ashtu edhe kundër atyre vulgare.

Detyra të reja të rëndësishme dalin sidomos për përhapjen e kulturës në fshat. Ngritja e mëtejshme e nivelit kulturor të fshatarësisë ndikon drejtpërdrejt në përparimin e gjithanshëm të vetë fshatit, në ngushtimin e dallimeve midis tij dhe qytetit. Për përhapjen e kulturës në fshat përveç shtrirjes, forcimit dhe shfrytëzimit më me efektivitet të rrjetit të institucioneve kulturore dhe përmirësimit të përbërjes së kuadrit të tyre, një rol të rëndësishëm luan ndihma e qytetit, aktivizimi i inteligjencies dhe kujdesi i organizatave të masave. Veçanërisht shkollat në fshat duhet të shndërrohen në vatra të vërteta për përhapjen e kulturës masive, të traditave patriotike-revolucionare, për gjallërimin e jetës artistike, për edukimin dhe përgatitjen e talenteve të reja.

Zhvillimi dhe përparimi i kulturës është zhvillim dhe përparim i kombit. Ndërmjet tyre ka një lidhje të ngushtë dialektike. Engelsi ka thënë se historia tregon që çdo hap i ri përpara në rrugën e kulturës ka qenë një hap drejt lirisë. Kjo ka rëndësi të kuptohet thellë nga organet e Partisë dhe të pushtetit në bazë, nga gjithë punonjësit e frontit të kulturës. Sa më i lartë të jetë kuptimi për rëndësinë e punës kulturore, aq më shumë do të lidhen ata me problemet e kësaj veprimtarie. Organizimi i ndihmës dhe i kontrollit nga organet e Partisë e të pushtetit duhet të forcohet, në radhë të parë, për problemet e drejtimit dhe të planifikimit, të përmbajtjes, të efektivitetit dhe të vlerave edukative që sjell veprimtaria kulturore e artistike.

Në sukseset e mëdha që ka arritur populli ynë në ndërtimin socialist të vendit, një kontribut të veçantë ka dhënë edhe shkenca jonë e re. Kjo është shtrirë në fusha të reja të palëvruara më parë, ka ngritur nivelin e studimeve dhe tani është në gjendje të marrë përsipër detyra më të vështira e të zgjidhë probleme më të mëdha, t'u përgjigjet më mirë kërkesave që shtron para saj zhvillimi i ekonomisë dhe i kulturës.

Njerëzit tanë të shkencës e të teknikës sot studiojnë, projektojnë dhe zbatojnë tërësisht me forcat e veta të gjitha veprat për të cilat ka nevojë ekonomia dhe mbrojtja, siç janë veprat hidroenergjetike, hekurudhat, pusët e shpimeve të thella, fabrikat e pasurimit të mineraleve dhe shumë objekte të tjera të rëndësishme industriale. Janë zbuluar dhe vënë në shfrytëzim pasuri të mëdha të nëntokës, të cilat tani përbëjnë bazën themelore për zhvillimin e industrisë e të tërë ekonomisë së vendit. Hapa të mirë janë bërë për zgjidhjen e problemeve të shumta teknike e teknologjike të prodhimit. Nga pjesët e ndërimit tani është kaluar në prodhimin e makinerive të plota. Në fushën e bujqësisë studimet dhe eksperimentimet janë bërë faktorë të rëndësishëm për rritjen e rendimenteve dhe për përmirësimin e racave. Realizime me vlerë ka pasur edhe në shkencat shoqërore, historike, gjuhësore, ekonomike, politike etj.

Por stadi i arritur i zhvillimit të vendit dhe detyrat e mëdha që kemi përpara, shtrojnë si një nevojë të ngutshme zhvillimin e shkencës, vlerësimin e saj të drejtë dhe zbatimin e arritjeve të saj në prodhim. Kjo nevojë bëhet edhe më imperative në kushtet e sotme të zhvillimit të vendit vetëm me forcat tona, kur ekonomia dhe gjithë sektorët e veprimtarisë shoqërore janë futur në rrugën intensive dhe kur kudo kërkohet punë me cilësi, rendiment dhe efektivitet të lartë.

Këto ishin arsyet që Partia në një Plenum të posaçëm vitin e kaluar analizoi gjithë veprimtarinë shkencore në vendin tonë, duke nxjerrë konkluzione dhe duke përcaktuar detyra të veçanta jo vetëm për punonjësit e shkencës, por për gjithë organizatat e komitetet e Partisë, organet shtetërore e ekonomike të vendit. Detyrat që shtroi dhe orientimet që dha Plenumi i 8-të i Komitetit Qendror përbëjnë një program të madh pune për sot e për të ardhmen. Tani tërë puna duhet përqendruar në luftën këmbëngulëse për vënien në jetë të këtij programi.

Objektivi kryesor i gjithë punës studimore shkencore është që të mbështesë si duhet pesëvjeçarin e shtatë për të siguruar realizimin e plotë të tij. Krahas kësaj, detyrë dhe objektiv me rëndësi i shkencës sonë është që qysh tani të fillojë nga kryerja e studimeve për pesëvjeçarin e ardhshëm. Shkenca, që të jetë shkencë, që ta luajë me të vërtetë rolin e saj dhe të kryejë funksionin e vet, duhet t'i paraprijë prodhimit, të tregojë qysh më përpara perspektivën e zhvillimit të ekonomisë e të kulturës. Vetëm mbi këtë bazë ajo mund të ndihmojë si planifikimin, ashtu edhe prodhimin.

Duke pasur mirë parasysh detyrat aktuale e të perspektivës, kujdes i madh u duhet kushtuar përvetësimit të arritjeve bashkëkohore dhe lëvritimit të atyre shkencave të cilat zbatohen

në fusha me rëndësi jetike për ne, që kushtëzojnë përparimin e vendit me ritme të shpejta dhe fuqizojnë pavarësinë e plotë të tij.

Forcat dhe mjetet kryesore duhet të përqendrohen në studimin e pasurive tona natyrore e në radhë të parë në kërkimin dhe zbulimin e mineraleve të dobishme. Shkenca jonë duhet të gjejë rrugët më të mira për të shtuar burimet energjetike dhe për përdorimin racional të tyre, për një shfrytëzim sa më kompleks dhe integral të të gjithë përbërësve të dobishëm të lëndëve të para, për kosto sa më të ulët dhe cilësi sa më të lartë të prodhimit.

Objektiv i rëndësishëm i punës shkencore duhet të jetë zgjerimi i studimeve në fushën e konstruksioneve mekanike dhe të përsosjes së teknologjive të prodhimit e të mekanizimit të proceseve të punës, në fushën e projektimit dhe të ndërtimit të veprave të ndryshme industriale, hidroteknike e civile etj.

Me rëndësi të veçantë janë studimet në lëmin e bujqësisë, sidomos ato që kanë të bëjnë me ruajtjen, shtimin dhe përmirësimin e tokës, me rritjen e aftësive gjenetike të farërave e të racave, me përmirësimin e agroteknikës, me mbrojtjen e bimëve e të kafshëve.

Për kushtet e vendit tonë ne duhet të ngulim këmbë në aplikim. Në këtë fushë të përqendrohet, në radhë të parë, puna kërkimore-shkencore. Këtu të angazhohen edhe forcat kryesore shkencore-teknike. Kjo nuk do të thotë që të lihen mënjanë shkencat fundamentale, të cilat përbëjnë themelin teorik të shkencave të aplikuarra e të teknikës moderne. Detyra që shtrohet është të njihen e të përvetësohen rezultatet dhe metodat e përparuara të këtyre shkencave për t'i vënë sa më mirë në shërbim të prodhimit dhe për të siguruar një përgatitje të shëndoshë teorike të specialistëve tanë.

Në të gjitha fushat e shkencës, por sidomos në ato të aplikuarat duhet të ngremë cilësinë e punës studimore shkencore dhe efektivitetin e saj. Çdo studim që kryhet të jetë i plotë, fazat e ndryshme të tij të përbëjnë një tërësi të vetme, duke filluar nga studimi i përgjithshëm, eksperimentimi, projektimi dhe deri në zbatim. Studimet teknike e teknologjike duhet të shoqërohen edhe me studime ekonomiko-financiare, me qëllim që të evidencohen leverdia ekonomike dhe efektiviteti i shpenzimeve.

Thellimi i revolucionit tekniko-shkencor në të gjitha fushat ka vënë në lëvizje masa të mëdha njerëzish, ka nxjerrë një interesim të vërtetë për të përvetësuar më thellë dijet shkencore e për të eksperimentuar. Mbi të gjitha ai ka forcuar besimin e kuadrove e të punonjësve tanë në aftësitë dhe në mendimin e tyre krijues. Tani janë krijuar mundësitë që, krahas rritjes

sasiore e cilësore të racionalizimeve e novacioneve, të kalohet gradualisht në një front më të gjerë përmirësimesh e transformimesh më të mëdha, që të sjellin ndryshime më rrënjësore në dobi të prodhimit, të pajimit teknik, të konceptimeve teknologjike apo formave organizative jo vetëm në reparte e fabrika të veçanta, por edhe në degë të tëra. Për këtë duhet të rriten më tej roli aktiv dhe efektiviteti i shkencës, e cila të zhvillohet jo vetëm në institucionet kërkimore-shkencore, por të zhvillohet e të zbatohet gjerësisht në terrenin konkret, në uzina, kombinat, në fusha, kudo ku prodhohen të mira materiale.

Përparimi i shkencës kushtëzohet shumë nga planifikimi më i saktë e më largpamës i saj në përputhje me nevojat e vendit në të gjitha hallkat e punës kërkimore-shkencore, nga organizimi dhe bashkërendimi i mirë i veprimtarisë së institucioneve të ndryshme, nga ngritja e një baze materialo-laboratorike të përshtatshme dhe të mundshme për vendin tonë, nga përgatitja, kualifikimi i vazhdueshëm dhe angazhimi me efektivitet të lartë i specialistëve të fushave të ndryshme.

Akademia e Shkencave mbetet qendra më e madhe e më e rëndësishme e kërkimeve shkencore në vendin tonë. Partia i ka vënë asaj detyrën që, krahas konsolidimit të institucioneve të saj shkencore ekzistuese, të zgjerojë veprimtarinë e saj edhe në fusha të tjera, sidomos në ato natyrore e teknike, që i shërbejnë më drejtpërdrejt zgjidhjes së problemeve të mëdha të prodhimit.

Krijimi i Komitetit të Shkencës dhe Teknikës këtë vit është një masë e rëndësishme që mori Partia për drejtimin dhe organizimin më të mirë të punës studimore-shkencore. Është detyrë e tij që të bashkërendojë më mirë gjithë veprimtarinë shkencore të vendit dhe të ndihmojë për vënien në zbatim të rezultateve të saj.

Një kujdes e interesim më të madh për zhvillimin e shkencës duhet të tregojnë të gjitha organet shtetërore nga baza deri në qendër. Veprimtarinë shkencore këto duhet ta konsiderojnë si pjesë përbërëse të pandarë të punës së tyre, për planifikimin, organizimin, drejtimin e ekonomisë, të kulturës e të gjithë jetës së vendit.

Zhvillimi dhe përparimi i shkencës ndihmohet kur jetohet më afër veprimtarisë shkencore dhe njerëzve që merren me të, kur tërhiqet mendimi i specialistëve dhe përkrahet e reja, kur luftohen pengesat dhe zvarritjet burokratike që vihen re disa herë në kryerjen e studimeve dhe sidomos në vënien e tyre në jetë.

Objekt themelor i punës së organizatave të Partisë duhet të jetë kujdesi për zbatimin e politikës së Partisë në fushën

e shkencës, që veprimtaria kërkimore e studimore të përqendrohet në problemet e mëdha aktuale e të perspektivës, që kuadrut shkencorë të armatosen me botëkuptimin marksist-leninist e me mësimet e Partisë.

IV

GJENDJA NDËRKOMBËTARE DHE POLITIKA E JASHTME E RPSSH

Partia e Punës e Shqipërisë ka ndjekur dhe ndjek me vëmendje zhvillimin e situatave ndërkombëtare dhe ngjarjet që ndodhin në botë. Ajo i ka analizuar ato në mënyrë objektive e realiste, e bazuar si gjithnjë në parimet marksiste-leniniste, dhe ka nxjerrë konkluzionet përkatëse. Në gjithë këtë punë Partia është nisur nga fakti se proceset e sotme botërore, në këtë ose në atë masë, ushtrojnë ndikimin e tyre edhe mbi vendin tonë. Ne i ndjekim dhe i analizojmë me një interesim të veçantë situatat ndërkombëtare për të mos u zënë kurrë në befasi, për të qenë gjithmonë të përgatitur që të përballojmë me sukses çdo rrezik që mund të na vijë nga jashtë, për të ndërtuar me sukses socializmin. Nga ana tjetër, kjo përbën një kusht edhe për të zbatuar drejt e në mënyrë efektive detyrën tonë internacionaliste në përkrahje të luftës së popujve për liri e pavarësi kombëtare, për demokraci e përparim shoqëror, për të kontribuar në forcimin e paqes e të sigurisë ndërkombëtare.

Parë në tërësi, gjendja e sotme ndërkombëtare është e turbullt, e ndërlikuar dhe mjaft e nderë. Forca të mëdha politike e shoqërore qëndrojnë kundër njëra-tjetrës: nga njëra anë imperializmi, kapitalizmi dhe reaksioni, bartës të shtypjes, të shfrytëzimit e të luftës, dhe, nga ana tjetër, popujt, revolucionarët e demokratët, që luftojnë për çlirimin kombëtar e shoqëror, për emancipimin e njerëzimit. Ky konfrontim i gjerë, i thellë dhe i gjithanshëm, që është pasqyrim i ndeshjeve të ashpra klasore dhe që ka përfshirë tërë kontinentet pa përjashtim, ka acaruar më tej të gjitha kontradiktat dhe krizën e rëndë që ka mbuluar botën e sotme kapitaliste. **Çdo gjë tregon se situata e sotme në botë është e mbarsur me luftë të përgjithshme dhe me luftëra lokale, siç është e mbarsur me luftëra çlirimtare e me revolucion.** Zhvillimi i ngjarjeve do të tregojë nëse imperializmi do të mund ta çojë botën në një katastrofë të re, apo popujt do ta ndalojnë luftën dhe do ta shpëtojnë njerëzimin.

Në këtë situatë lufta e popujve dhe revolucioni qëndrojnë

në rendin e ditës jo vetëm si aspiratë dhe detyrë imediate për çlirimin nga shtypja kapitaliste e zgjedha imperialiste, por edhe si domosdoshmëri historike për shkatërrimin e planeve luftënxitëse të imperializmit dhe për mënjanimin e një lufte të re të përgjithshme.

Imperializmi ka qenë dhe mbetet burimi i të gjitha agresioneve e luftërave grabitqare, shkaku i të gjitha fatkeqësive e mjerimeve që kanë ekzistuar dhe ekzistojnë në botë. Popujt e kanë paguar me gjakun dhe jetën e tyre etjen e pangopur të imperialistëve për pushtime e shfrytëzim, për sundim botëror. Këtë karakter të pandryshueshëm të imperializmit, të natyrës e të qëllimeve të tij e dëshmon edhe lufta që zhvillohet sot midis superfuqive imperialiste dhe fuqive të mëdha kapitaliste për tregje dhe zona influence.

Imperializmi amerikan dhe socialimperializmi sovjetik janë në ndeshje me njëri-tjetrin, janë në garë e në lëvizje për të kryer agresione e për të pushtuar vende të tjera. Në shumë rajone të botës, lufta midis dy superfuqive imperialiste, Shteteve të Bashkuara të Amerikës dhe Bashkimit Sovjetik, pa përjastuar edhe Kinën imperialiste dhe fuqitë e tjera kapitaliste, ka marrë përmasa të reja e të mëdha. Secila nga këto fuqi përpigjet të arrijë epërsi ekonomike, politike, ushtarake mbi tjetrën, të zërë pozita strategjike të reja. Megjithëse zjarri i luftës botërore akoma nuk është ndezur, zjarret lokale që kanë shpërthyer dhe vatrat e rrezikshme që tashmë janë krijuar, mund të kthehen në një zjarr të madh të luftës botërore imperialiste. Lindja e Mesme e përsëri Indokina dëshmojnë fare qartë për këtë. Ky rivalitet, kjo politikë e superfuqive, i ndërlikon më tej situatat dhe bën që tërë raportet botërore të jenë të ndera dhe me pasoja të rrezikshme.

Sigurisht, kur konstatojmë se rivaliteti midis superfuqive dhe acarimi i kontradiktave midis tyre përbën burimin kryesor të konflikteve të sotme ndërkombëtare dhe të rrezikut të luftës, nuk mund të mos vëmë re edhe përpjekjet e tyre për të rënë në kompromise, ujdira e deri në aleanca të përkohshme. Tendencës për ndeshje e konflikte midis imperialistëve i është përgjigjur gjithnjë edhe përpjekja për t'u marrë vesh në kurriz të popujve.

Por midis shteteve imperialiste nuk mund të ekzistojë kurrë atmosfera e besimit reciprok. Për shkak të natyrës së tyre agresive ata do të veprojnë hapur dhe fshehur kundër njëri-tjetrit. Kjo është dialektika e marrëdhënieve midis imperialistëve.

Deri më sot superfuqitë janë përpjekur për ruajtjen e njëfarë ekuilibri ndërmjet tyre, për respektimin e zonave re-

ciproke të influencës, për të ecur me një hap në garën e armatimeve. Ata kanë bërë përpjekje për mënjanimin e një lufte të drejtpërdrejtë ndërmjet tyre, por tani, si rezultat i krizës dhe i zhvillimit të pabarabartë, ky ekuilibër ka tendencë të prishet.

Ekspansioni i tyre nuk gjen më hapësira boshe ku të mund të shtrihet. Çdo hap i mëtejshëm ndesh në interesat e tjetrit me rrezikun e një reagimi që nuk mund të parashikohet. Këtë lindin disbalancimet, këtë lindin rreziqet për konfrontime të armatosura, që mund ta çojnë njerëzimin në një luftë të përgjithshme imperialiste.

Dikur u bë e mundur të nënshkruhej traktati për mospërhapjen e armëve atomike, që u siguronte Shteteve të Bashkuara të Amerikës dhe Bashkimit Sovjetik monopolin e këtyre armëve, bile të nënshkruhej edhe SALT-i, që vendoste ekuilibrin e dy superfuqive në këto armë. Tani të dyja palët janë rrëmbyer nga ethet e armatimit të papërmbajtur, që ua kanë marrë mendjen dhe ua kanë humbur logjikën. Megalomania dhe arroganca e superfuqive, që mendojnë se mund të bëjnë ligjin në botë pa u ndëshkuar, është përzier me frikën ndaj njëra-tjetrës dhe me tmerrin që u kall revolucionin.

Interesat e superfuqive e të popujve nuk përputhen e nuk takohen në asnjë kohë dhe në asnjë rast. Që të jetojë imperializmi popujt duhet të jenë të skllavëruar, që të çlirohen popujt, duhet të shkatërrohet imperializmi.

Është shumë e rrezikshme dhe duhet luftuar deri në fund ajo politikë e klasave reaksionare që, për të ruajtur pushtetin e vet e për të mashtruar masat, mbështeten te njëri ose tek tjetri shtet imperialist, duke e paraqitur njërin të mirë e tjetrin të keq, njërin përkrahës të popujve e tjetrin armik të tyre, njërin mbrojtës të paqes e tjetrin nxitës të luftës. Superfuqitë, secila më vete dhe të gjitha së bashku, janë armiqtë më të egër të lirisë e të pavarësisë së popujve, mbrojtësit e garantët e regjimeve reaksionare, përkrahësit e zgjedhës së huaj kombëtare dhe të grindjeve e të konflikteve ndërmjet kombeve. Politika e tyre përbën rrezikun e drejtpërdrejtë për ta hedhur njerëzimin në një luftë të tretë botërore.

Prandaj, si në të kaluarën, ashtu edhe tani, lufta e të gjitha forcave revolucionare, përparimtare e demokratike për demaskimin e shkatërrimin e planeve grabitqare e skllavëruese të superfuqive imperialiste është një domosdoshmëri historike, është një kusht e detyrë për mbrojtjen e lirisë e të sovranitetit të popujve, për fitoren e revolucionit, për mënjanimin e luftës dhe sigurimin e paqes.

Në një mënyrë ose në një tjetër, në këtë ose në atë formë të

gjithë popujt ndeshen me ndërhyrjen dhe kërcënohen nga politika agresive e imperializmit amerikan, që përfaqëson fuqinë më të madhe kapitaliste të kohës sonë dhe mburojën kryesore të sistemit borgjezo-imperialist. Që nga mbarimi i Luftës së Dytë Botërore, kur ai doli në krye të fuqive imperialiste dhe u bë pretendenti kryesor për sundimin botëror e deri më sot, imperializmi amerikan ka bërë të derdhet si lumë gjaku i popujve që ai ka sulmuar drejtpërdrejt ose nëpërmjet veglave të tij të bindura. Në çdo proces kundërrevolucionar që ka ndodhur në botë, në çdo puç fashist e përmbysje të demokracisë, në çdo sulm kundër revolucionit e socializmit ka qenë kurdoherë e pranishme dora e imperializmit amerikan. Është ky imperializëm që ndërhyrjen në punët e brendshme të vendeve të tjera, arbitraritetin dhe diktatin i ka bërë një praktikë të zakonshme në jetën ndërkombëtare, që agresionin e kërcënimit për agresion i ka shndërruar në një politikë bazë, në një veprimtari të përhershme të tij.

Kapitali amerikan është grabitësi më i madh dhe më i pangopur i pasurive e i djersës së popujve që ka njohur ndonjëherë historia. Shoqëritë kapitaliste amerikane, që kanë shtrirë kthetrat e tyre në tërë globin, shkelin në mënyrën më barbare sovranitetin e kombeve dhe bëjnë ligjin në shumë vende. Bashkë me eksportimin e kapitaleve imperializmi amerikan ka eksportuar edhe mënyrën e tij të jetesës, korrupsionin e degjenerimit, frymën e kozmopolitizmit dekadent dhe të nënshtimit servil ndaj të huajve.

Imperializmi amerikan e ka mbushur globin me baza ushtarake, të cilat janë pikat mbështetëse kryesore të luftës e të agresionit. Ai ndjek politikën e forcimit të blloqeve ekzistuese dhe ngritjen e blloqeve të reja ushtarake, nëpërmjet të cilave siguron sundimin amerikan mbi partnerët e tij, kërcënon të mbyttë me hekur e me zjarr revolucionin dhe luftën e popujve, mbron me forcë sistemin e shtypjes e të dhunës kapitaliste.

Aktualisht imperializmi amerikan ka filluar të zbatojë një vijë më të ashpër, më agresive e më aventureske në politikën e tij të jashtme. Ai po mbështetet gjithnjë e më shumë në forcën ushtarake. Për këtë dëshmon qartë politika e re e Reganit.

Imperializmi amerikan kërkon tani që tërë reaksioni e forcat kundërrevolucionare botërore të bashkohen në një kryqëzatë të vetme e nën egidën amerikane, kundër revolucionit, socializmit, lirisë, pavarësisë e sovranitetit të popujve, kundër të drejtave demokratike të njerëzve. Duke i konsideruar si «zona të interesave amerikanë» gati të gjitha zonat ku nxirren nafta dhe lëndët e para kryesore, të gjitha rrugët detare të oqeanëve, të gjitha pikat strategjike të globit, dhe duke shpallur zyrtarisht se do të ndërhyjë me armë për t'i mbrojtur këta «interesa»,

imperializmi amerikan del hapur me një program konkret për shtrirjen e pushtetit të tij politik e ushtarak në të gjithë botën. Krijimi i «korporatave të ndërhyrjes së shpejtë», të kësaj armate të madhe agresive, të gatshme për të ndërhyrë kudo që do ta nisë Pentagoni për të vendosur me hekur e me zjarr sundimin e Shteteve të Bashkuara, është një provë e pakundërshtueshme e këtij kursi.

Kjo vijë shprehet edhe në «doktrinën» e re të Uashingtonit, të nisur nga Karteri e të zhvilluar më tej nga Regani, se gjoja paqja në botë dhe sigurimi i popujve mund të arrihen me anë «të rritjes së fuqisë dhe të epërsisë amerikane». Në të vërtetë kjo «doktrinë» e nxit dhe e afron më tepër luftën e përgjithshme imperialiste. Grumbullimi i pashembullt i armëve të ndryshme, që nga ato klasike e deri te bombat atomike prej qindra megatonësh, nxitja e frymës militariste, mobilizimi total për të arritur me çdo kusht epërsinë ushtarake mbi rivalin sovjetik, po krijojnë në qarqet udhëheqëse amerikane konceptin se lufta është jo vetëm e pashmangshme, por edhe e domosdoshme.

Të gjitha këto tregojnë se bota do të ndeshet me një intensifikim të politikës agresive të imperializmit amerikan, me një shtim të ndërhyrjeve të tij në punët e brendshme të vendeve të tjera, sidomos të përdorimit të forcave të tij ushtarake.

Në këto kushte çdo lëshim e tërheqje përpara imperializmit amerikan, çdo iluzion se politika e tij mund të ndryshojë për të mirë përmban në vetvete rreziqe të mëdha për lirinë, pavarësinë dhe sovranitetin e popujve.

Politika hegjemoniste e ekspansioniste për vendosjen e sundimit botëror, kursi aventuresk i përgatitjes dhe i nxitjes së luftës karakterizon sot edhe socialimperializmin sovjetik, strategjia globale e të cilit, e sidomos mënyrat e zbatimit të saj, janë bërë, gjithashtu, më agresive.

Duke filluar me pushtimin e Çekoslovakisë e gradualisht, politika e Bashkimit Sovjetik ka ardhur duke marrë një karakter të theksuar militarist, që shprehet në përdorimin e forcës ushtarake për realizimin e qëllimeve të veta ekspansioniste. Ndërhyrjet ushtarake pasuan njëra-tjetrën. Pas Çekoslovakisë erdhën Angola, Jemeni, Etiopia, Eritrea, ku sovjetikët ndërhyjnë nëpërmjet të tretëve. Më së fundi erdhi Afganistani. Afganistani shënon fillimin e marshimit të madh të socialimperializmit drejt Jugut, ku gjenden burimet më të mëdha energjetike të botës, nyjet më të rëndësishme strategjike, fushat ku ndeshen e përplasen rivalitetet më të mprehta imperialiste.

Politika e Bashkimit Sovjetik ka marrë po ato tipare agresive, ekspansioniste, luftënxitëse si ajo e Shteteve të Bashkuara të Amerikës. Kjo duket qartë në objektivat e njëjtë që kanë zgjedhur dhe në rrugët paralele në të cilat ecin. Bashkimi Sovje-

tik po kërkon baza ushtarake në vendet e huaja, po krijon aleanca politiko-ushtarake me vende të tjera, për t'i pasur si pika mbështetëse të zgjerimit të sundimit të tij mbi popujt dhe të ndeshjes me imperializmin amerikan. Po ashtu ai nuk qëndron prapa as në garën e armatimeve. Sovjetikët disponojnë tashmë një arsenal të madh ushtarak, të cilin po e rritin dhe po e perfeksionojnë vazhdimisht në përgatitjet që bëjnë për shpërthimin e luftës. Ekonomia sovjetike e militarizuar është vënë në shërbim të realizimit të planeve pushtuese të kësaj superfuqie të re imperialiste.

Të gjitha këto kanë bërë që Bashkimi Sovjetik të demaskohet në sytë e popujve si një fuqi e egër imperialiste, që kërcënon e rrezikon hapur lirinë dhe pavarësinë e tyre.

Megjithëkëtë, në njerëz e në disa forca politike në vende të ndryshme, ekzistojnë akoma iluzione ndaj Bashkimit Sovjetik, ekziston një përfytyrim i gabuar për rendin e tij dhe një mirëbesim naiv ndaj politikës së tij. Kjo vjen jo vetëm nga fakti se Bashkimi Sovjetik spekulon shumë me të kaluarën e tij socialiste dhe se politikën e rivalitetit me Shtetet e Bashkuara të Amerikës e shet si politikë antiimperialiste, por edhe për mjaft arsye të tjera. Kryesorja ndër to është se ekspansioni sovjetik kryhet përgjithësisht nëpërmjet depërtimit në lëvizjet antiimperialiste e çlirimtare, nëpërmjet instrumentalizimit dhe shfrytëzimit të tyre në dobi të vet. Faktet kanë treguar se viktima të këtij ekspansioni janë bërë jo vetëm ata që kanë besuar në «ndihmën internacionale» të Bashkimit Sovjetik, por edhe ata që kanë besuar se mund të mbështetesh te «ndihma» sovjetike e aleanca me të për të kundërshtuar ose për t'u çliruar nga imperializmi amerikan e nga imperializmat e tjerë.

Në mënyrë të veçantë duhet demaskuar demagogjia pacifiste e Bashkimit Sovjetik, parullat hrushoviane të «bashkekzistencës paqësore», propaganda mashtruese revizioniste, e cila përpiket të bindë popujt se evitimi i luftës dhe sigurimi i paqes, bile edhe pavarësia kombëtare e transformimet shoqërore qëndrojnë tek e ashtuquajtura detantë midis superfuqive. Popujt nuk janë për rritjen e tensionit, për acarimin e konflikteve, për përdorimin e forcës në zgjidhjen e problemeve ndërkombëtare. Por e ashtuquajtura detantë, që predikojnë revizionistët sovjetikë, nuk ka të bëjë aspak me garantimin e paqes e të sigurisë ndërkombëtare, që kërcënohen pikërisht nga dy superfuqitë imperialiste.

Detanta, e trumbetuar nga revizionistët sovjetikë e të tjerë, nuk është gjë tjetër veçse teoria e vjetër imperialiste e ekuilibrit dhe e harmonisë midis fuqive të mëdha. Teoritë e «detantës», të «ekuilibrit» ose të «bipolarizmit», që janë të njëjta në përmbajtje, me gjithë ndonjë nuancë në formë, synojnë të garantojnë zonat reciproke të influencës, të ngrenë në ligj ndërkom-

bëtar diktatin e superfuqive në punët botërore, nënshtrimin e plotë e të pakushtëzuar të vendeve të tjera ndaj dy super të mëdhenjve, braktisjen e interesave dhe të sovranitetit të tyre kombëtar.

Politika imperialisto-revizioniste e luftës, e shtypjes dhe e shfrytëzimit ka ndeshur në rezistencën e madhe të proletariatit dhe të popujve të botës. Popujt i kuptojnë intrigat, manovrat, strategjinë, taktikat e superfuqive të egra, Shteteve të Bashkuara të Amerikës dhe Bashkimit Sovjetik revizionist dhe nuk rrinë duarlidhur.

Bota sot është dëshmitare se lufta e klasës punëtore dhe e popujve të shtypur e të shfrytëzuar nga kapitali botëror e imperializmi ka marrë përpjesëtime të gjera dhe forma të larmishme, të papara ndonjëherë. Klasa punëtore dhe të gjithë të shfrytëzuarit, në një mënyrë ose në një tjetër, me më pak ose me më shumë intensitet, luftojnë kundër të gjitha forcave sunduese kapitaliste, vendase ose ndërkombëtare, që i shfrytëzojnë, i varfërojnë dhe i shtypin ekonomikisht e moralisht.

Në të gjitha vendet kapitaliste është zgjeruar rezistenca e klasës punëtore ndaj sulmeve të borgjezisë dhe lufta e saj për mbrojtjen e nivelit të jetesës dhe të të drejtave demokratike. Grevat, demonstratat e manifestimet jo vetëm janë shpeshuar, por pjesëmarrja e punëtorëve në to ka arritur shifra të panjohura më parë. Me miliona janë punëtorët grevistë në SHBA, në Angli, në RFGJ, në Itali, në Francë, në Spanjë e gjetkë. Këto greva e manifestime po marrin një karakter gjithnjë e më shumë luftarak. Këtë e vërteton edhe fakti që në mjaft vende të Evropës e të Amerikës aparatet borgjeze të dhunës janë detyruar të përdorin armët dhe të përleshën me punëtorët, përveç marrjes së masave të tjera kufizuese e shtypëse. Janë shtuar rastet kur punëtorët nuk u binden sindikatave borgjeze dhe dalin në rrugë kundër dëshirës dhe urdhrave të bosëve sindikalistë.

Lufta e punëtorëve në periudhën e tanishme është drejtuar sidomos kundër pasojave të krizës ekonomike, barrën e së cilës borgjezia kërkon t'ia hedhë klasës punëtore. Kundër kësaj padrejtësie e grabitjeje të re janë ngritur masat punonjëse. të cilat kërkojnë që kjo barrë të mos bjerë mbi to, por mbi padronët. Ato luftojnë për ruajtjen e vendeve të punës dhe të nivelit të pagave reale, kundër inflacionit dhe shtrenjtësimit të jetesës, për shtimin e fondeve të destinuara për shëndetësinë, arsimin, asistencën sociale etj.

Në këtë ndeshje të përditshme ndërmjet klasës punëtore dhe borgjezisë, zbulohet e demaskohet edhe demagogjia sociale e politike e kapitalizmit, oportunizmi dhe veprimtaria sabotuese e socialdemokracisë, e revizionizmit dhe e sindikatave të drejtuarra prej tyre. Ky zemërim dhe kjo revoltë që po godet në forma dhe me intensitet të ndryshëm borgjezinë kapitaliste e

revizioniste, është një goditje e drejtpërdrejtë dhe e fuqishme edhe kundër forcave të errëta të luftës, që kërkojnë shkatërrimin e njerëzimit.

Klasa punëtore në vendet kapitaliste e revizioniste sot mbahet e mbërthyer nga shumë zinxhirë që shteti borgjez dhe partitë e ndryshme i kanë hedhur asaj përsipër. Por kjo gjendje nuk mund të vazhdojë përjetë. Acarimi i kontradiktave midis punës e kapitalit, përgjithësisht shtypja kapitaliste e imperialiste e shpejtojnë rritjen e ndërjegjes politike e klasore të proletariatit dhe e bëjnë atë të ndërjegjshëm se shpëtimi nga shtypja e shfrytëzimi mund të arrihen vetëm me luftë klasore, vetëm me revolucion.

Krahas rritjes dhe zgjerimit të luftës së klasës punëtore, aktualisht vihet re një zgjim i përgjithshëm i popujve të shtypur, një forcim i ndenjave kombëtare dhe një dëshirë më e madhe për të qenë të lirë, të pavarur e sovranë. Lëvizjet çlirimtare të popujve janë rritur në gjerësi e cilësi, është forcuar karakteri i tyre antiimperialist, antisocialimperialist dhe anti-neokolonialist.

Një grusht i rëndë për imperializmin ishte lufta e popullit iranian, i cili u ngrit në revolucion dhe fshiu me fshesë të hekurt shahun e regjimin e tij mesjetar, flaku jashtë padronët e tij amerikanë. Shtetet e Bashkuara të Amerikës pësuan në Iran një disfatë të madhe politike, të cilën nuk janë në gjendje ta riparojnë jo vetëm me rrugë diplomatike e me shantazhe ekonomike, por as edhe me ndërhyrje ushtarake, siç tentuan dhe dështuan në Tabas. Në Iran imperializmi amerikan humbi një burim naftë nga më të rëndësishmit, humbi fitime kolosale, humbi besimin si protektor i pathyeshëm tek «aleatët» arabë të Gjirit Persik. U lëkund kompromisi egjiptiano-izraelit i Kemp Dejvidit, lindën mosmarrëveshje të hapëta dhe të nënujshme me partnerët e NATO-s.

Përmasa më të mëdha dhe një intensitet më të fuqishëm ka marrë lufta e popujve arabë kundër pushtuesve izraelitë dhe padronëve të tyre amerikanë. Në qendër të kësaj lufte qëndron populli heroik palestinez, i cili në kushte jashtëzakonisht të vështira po zhvillon prej dhjetëra vjetësh një betejë titanike për të rifituar atdheun e tij të mohuar, për të siguruar të drejtat e tij, që të jetojë i lirë e i pavarur në tokën e vet amtare. Me trimëri e guxim lufton populli i Afganistanit kundër socialimperialistëve sovjetikë e shërbëtorëve të tyre vendës për të rifituar pavarësinë e vet kombëtare.

Popujt e Amerikës Latine po ndeshen e po gjakosen me diktaturat fashiste që mbahen në fuqi me ndihmën e drejtpërdrejtë të Imperializmit amerikan. Lëvizja revolucionare e çlirimtare atje po rritet e po thellohet dhe në mjaft raste arrin të mposhtë

armiqtë e të dalë fitimtare. Dëshmi më e afërt janë fitorja e revolucionit në Nikaragua, që përmbysi një nga regjimet më reaksionare, siç ishte ai i Somozës, shpërthimi i revolucionit në Salvador etj. Në «oborrin e prapmë» të Shteteve të Bashkuara tani po fryjnë furtuna të mëdha, të cilat nuk mund të ndalen as me armë e as me dollarë.

Edhe kontinenti afrikan nuk është i qetë. Njëri pas tjetrit, në sajë të një lufte të gjatë e këmbëngulëse, shumica dërrmuese e vendeve afrikane fituan pavarësinë shtetërore. Edhe popullsia zezake e Zimbabves, nëpërmjet luftës së armatosur, mundi të fitojë të drejtat e saj, që ia mohonte një pakicë reaksionare kolonialistësh të vjetër. Por akoma mbetet pa u çliruar Namibia dhe populli i Afrikës së Jugut, i cili vazhdon të jetojë në segregacion dhe pa asnjë të drejtë. Popujt e Afrikës as janë pajtuar e as mund të pajtohen me racizmin. Ekzistenca e tij fyen e indinjon tërë popujt afrikanë.

Luftërat nacionalçlirimtare të popujve, gjaku i popujve që luftojnë për lirinë dhe pavarësinë e tyre, pasqyrojnë urrejtjen dhe zemërimin kundër shfrytëzimit kapitalist e zgjedhës imperialiste. Ato vërtetojnë tezat e Leninit për imperializmin si kapitalizëm në kalbëzim, si prag i revolucioneve proletare. Ato vërtetojnë se imperializmi shkon drejt greminës, se ai nuk është më në gjendje të ndalë vrullin revolucionar të popujve që guxojnë të ngrihen kundër tij dhe që nuk kanë frikë nga presionet, kërcënimet e ndërhyrjet imperialiste, qofshin këto edhe me armë.

Acarimi i gjendjes ndërkombëtare dhe rritja e rrezikut të luftës bëhen edhe më të mprehta për shkak të krizës së rëndë ekonomike, politike, ideologjike, që ka përfshirë sot botën kapitaliste e revizioniste. Kriza e tanishme ekonomike është shprehja më e qartë dhe më konkrete e thellimit të krizës së përgjithshme të kapitalizmit. Në krahasim me atë të viteve 30-të, që përfshiu sidomos Shtetet e Bashkuara të Amerikës dhe vendet e mëdha të zhvilluara, kriza e sotme ka futur në vorbullën e saj të tëra vendet kapitaliste, pa përjashtim, të zhvilluara ose të pazhvilluara qofshin. Këtë shtrirje e këtë thellësi asaj ia kanë dhënë disa faktorë të rinj të zhvillimit të sistemit kapitalist pas Luftës së Dytë Botërore, siç janë: rritja e mëtejshme e koncentrimit dhe e ndërkombëtarizimit të kapitalit, vendosja e sundimit gati të plotë të dollarit në sistemin financiar botëror, zgjerimi i veprimtarisë së shoqërive shumëkombëshe dhe pesha gjithnjë në rritje e tyre në prodhimin botëror, rritja tej çdo kufiri e shpenzimeve inproduktive, sidomos për armatimet.

Në lindjen dhe zhvillimin e krizës së sotme kanë ndikuar, bile në një masë të madhe e vendimtare, luftërat klasore e çlirimtare, dobësimi i përgjithshëm i pozitave të imperializmit, që erdhi si rezultat i shkatërrimit të sistemit kolonial dhe i daljes

në dritë të dhjetëra e dhjetëra shteteve të reja, të cilat në këtë ose në atë shkallë luftojnë për arritjen e pavarësisë së plotë politike dhe ekonomike.

Si të gjitha krizat e tjera, kjo e sotmja është krizë e super-prodhimit, është pjellë dhe një fenomen i pashmangshëm i sistemit kapitalist. Kjo krizë, ndryshe nga të tjerat, po vazhdon për një kohë të gjatë dhe nuk po duken shenja të daljes prej saj.

Ekonomia kapitaliste vazhdon të ndodhet në stanjacion, në disa vende ka rënie të mëtejshme ose ndonjë rritje pa rëndësi. Eksportet në shkallë botërore, për shkak të ngushtimit të tregjeve, janë në rënie. Kapacitetet prodhuese në vendet e mëdha të industrializuara shfrytëzohen gjithnjë e më pak. Papunësia në këto vende ka arritur në 25 milionë veta. Inflacioni ngrihet vazhdimisht.

Si çdo krizë tjetër, por më tepër kjo e tanishmja provoi se sistemi borgjez, pavarësisht nga format e jashtme që mund të marrë gjatë zhvillimit të tij, nuk mund të sigurojë një rritje të harmonishme të ekonomisë, nuk mund të sigurojë punë e bukë për të gjithë punonjësit, nuk mund të evitojë katastrofat ekonomike dhe shkatërrimin e forcave prodhuese e të pasurisë kombëtare të krijuara me djersën dhe gjakun e punonjësve.

Kriza e sotme është kriza dhe dështimi i kapitalizmit shtetëror monopolist. Mekanizmi i rregullimit shtetëror monopolist të ekonomisë jo vetëm u tregua i paaftë për të mënjanuar krizat, por u shndërrua edhe në një faktor tjetër të shtimit të vështirësive ekonomike. U vërtetua kështu se ndërhyrjet e shtetit monopolist dhe programi kapitalist nuk janë në gjendje të zhdukin konkurrencën, të sigurojnë zënieën e plotë me punë të popullsisë dhe të mënjanojnë pengesat për riprodhimin e zgjeruar shoqëror.

Me krizën e tanishme mori një goditje të rëndë modeli i shoqërisë kapitaliste të «konsumit». Bashkë me të falimentuan edhe teoritë ekonomike të kapitalizmit të sotëm, të përhapura e të zbatuara në të gjitha vendet e mëdha kapitaliste e nga të cilat u frymëzuan edhe një numër vendesh revizioniste për reformat e tyre ekonomike.

Kriza e tanishme tregoi qartë kalbëzimin jo vetëm të sistemit kapitalist të formës klasike, por edhe të kapitalizmit të formës që sundon në Bashkimin Sovjetik, të kapitalizmit monopolist shtetëror dhe të superstrukturave të tij. As kjo formë kapitaliste sundimi e shfrytëzimi të punonjësve nuk i mënjanoi dot tronditjet në ekonomi, çrregullimin e forcave prodhuese, rënieën e prodhimit, uljen e nivelit të jetesës së masave punonjëse, zgjerimin e plagëve që krijon shoqëria borgjeze.

Në qoftë se do të bënim një karakterizim të përgjithshëm të ekonomisë së sotme kapitaliste e revizioniste botërore, do të thoshim se ajo gjendet në një amulli që degradon gjithnjë e

më shumë raportet e brendshme shoqërore dhe marrëdhëniet midis shteteve. Ajo që duket më shumë është intensifikimi i një sulmi të përgjithshëm ndaj nivelit të jetesës së punonjësve dhe të drejtave të tyre. Pothuajse në të gjitha vendet po shkurtohen në mënyrë drastike shpenzimet për shëndetësinë, arsimin, ndihmat për fëmijët, pensionet etj.

Krahas keqësimit të gjendjes ekonomike të punonjësve, në pjesën më të madhe të vendeve kapitaliste po rriten kërkesat për qeveri «të fortë», me qëllim që t'i imponojnë popullsisë masat antipunëtoare dhe të përmbajnë hovin e luftës klasore në anarkizëm, të organizuar nga qeveritë borgjeze kapitaliste në fuqi, ka kontrabandë kolosale, vjedhje të organizuara në shkallë kombëtare dhe ndërkombëtare, ka një zhvillim të pakufishëm e të llahtarshëm të korrupsionit politik, moral e fizik. Fashizmi po troket në portat e mjaft vendeve.

Në të gjitha drejtimet e në të gjitha aspektet kriza e sotme provoi se analiza e Marksit për kapitalin dhe konkluzionet e Leninit për imperializmin mbeten jo vetëm të drejta, por edhe bazë themelore shkencore për të kuptuar proceset e sotme shoqërore të botës kapitaliste dhe tendencat e zhvillimit të tyre.

Kriza ekonomike dhe kursi agresiv i superfuqive kanë ash-përsuar të gjitha kontradiktat midis fuqive imperialiste, kanë goditur rëndë blloqet dhe aleancat e tyre. Marrëdhëniet ekonomike, politike dhe ushtarake në grupimet e ndryshme imperialiste e revizioniste janë tronditur. Pjesëtarët e grupimeve perëndimore e lindore po përpiqen të shfrytëzojnë të çara të ndryshme dhe të gjejnë arsye për të mos iu përmbajtur angazhimeve, traktateve e marrëveshjeve që ekzistojnë midis tyre. Konfliktet e rivaliteteve të vjetra u janë shtuar të reja. Kjo duket më hapur sidomos në bllokun perëndimor.

Politika amerikane e kërbacit të madh kundër popujve shoqërohet edhe me një shtrëngim të fortë të vidhave ndaj partnereve dhe klientëve të tij. Imperializmi amerikan kërkon nga Evropa, nga Japonia e nga Kina jo vetëm bashkëpunim në të gjitha fushat, por edhe nënshtrim të plotë. Ai përpiqet t'u diktojë aleatëve të tij të NATO-s që të rritin buxhetet ushtarake, të pranojnë vendosjen në territoret e tyre të raketave të reja amerikane «Pershing» e «Kruiz», të mos dalin me një politikë më vete, të mos flirtojnë me Bashkimin Sovjetik ose me arabët. Por situata e sotme në botë dhe gjendja e vetë Shteteve të Bashkuara të Amerikës nuk është më ajo e kohës së Trumanit dhe të «Planit Marshall».

Sot raporti i fuqisë politike dhe ekonomike të Shteteve të Bashkuara, në krahasim me atë të Evropës Perëndimore, vjen duke rënë. Konkurrenca nga ana e Tregut të Përbashkët dhe

e Japonisë është bërë shumë e fuqishme dhe mjaft kërcënuese. Në qoftë se më 1950 prodhimi industrial i Shteteve të Bashkuara të Amerikës ishte baras me 2/3 e atij botëror, sot është 1/3 e tij. Në qoftë se në atë kohë SHBA dispononin 50 për qind të rezervave monetare botërore, sot kanë vetëm 7 për qind të tyre. Lidershipi i imperializmit amerikan është dobësuar shumë dhe pranohet me vështirësi.

Pjesëtarët evropianë të NATO-s tani e kanë organizuar dhe e kanë forcuar potencialin ekonomik brenda dhe jashtë vendeve të tyre, kanë fuqizuar arsenalin e vet ushtarak dhe kanë krijuar organizmin e tyre reaksionar, Tregun e Përbashkët Evropian. Tendenca e tij është të kundërshtojë, sa të jetë e mundur diktatin amerikan, të frenojë ekspansionin në tregjet e vendeve anëtare të tij, të konkurrojë tregun amerikan dhe të zgjerojë tregjet e veta. Çdonjëri prej shteteve të mëdha të Evropës Perëndimore ka filluar në shkallë të gjerë të rikrijojë e të forcojë zonat e veta të influencës.

Strategjia e monopoleve evropiane synon shndërrimin e Evropës në fillim në një superfuqi ekonomike, pastaj politike dhe më vonë edhe ushtarake. Por këto janë edhe fushat ku ajo do të ndeshet e do të përleshet me superfuqitë e me fuqitë e tjera imperialiste.

Për Shtetet e Bashkuara të Amerikës një gur shumë i favorshëm në tabelën e shahut të gjendjes aktuale është Kina dhe tok me të edhe Japonia. Vërtet Kina është partnere më e dobët se «Evropa e Bashkuar», por ajo ka më tepër nevojë për Amerikën dhe është në një armiqësi të madhe me Bashkimin Sovjetik. Për këtë arsye imperializmi amerikan ka vendosur t'i japë Kinës armatime të shumta, duke përfshirë edhe ato ofensive. Në të njëjtën kohë ai bën presion mbi Japoninë, që kjo të rritë buxhetin ushtarak, ushtrinë dhe armatimet e saj.

Tanimë në Lindjen e Lartme ka marrë formë një aleancë e re imperialiste ndërmjet Shteteve të Bashkuara, Japonisë dhe Kinës, që përbën një rrezik tjetër për shpërthimin e luftërave lokale e të luftës së përgjithshme. Përveç imperializmit amerikan, i cili hapësirat e gjera të Oqeanit Paqësor i ka konsideruar si zona të padiskutueshme të influencës së vet, me pretendime hegjemoniste tani ka dalë edhe Japonia, superfuqi ekonomike dhe me dëshira të reja perandorake. Synime të tilla në këtë zonë ka edhe Kina, që ëndërron të bëhet sundimtare e vetme e Azisë dhe e Oqeanisë. Shtetet e Bashkuara të Amerikës nga ana e tyre përpiqen që tendencat e Kinës e të Japonisë për ekspansion t'i drejtojnë nga Bashkimi Sovjetik.

Për të përballuar dhe për t'iu kundërvënë frontit amerikano-kino-japonez në Azi, Bashkimi Sovjetik përpiqet të futet në Afrikë, në Lindjen e Mesme, në Pakistan, në Indokinë e mun-

dësisht edhe në Indi, ndërsa në Evropë ai kërkon të mbajë një «detantë» me Tregun e Përbashkët dhe ndjek një politikë përçarjen e fronteve. Me fjalë të tjera ai bën të gjitha përpjekjet që të dobësojë rrethimin e vet, të përçajë bllokun luftarak që përgatitet e zhvillohet në të dy krahët e tij, në Evropë e në Azi, të sigurojë pozita dominuese strategjike për një luftë eventuale. Por edhe Evropa, për të cilën Bashkimi Sovjetik përbën një kërcënim të madh, nuk do që të rrezikohet. Ajo është e gatshme të vërë të tjerët, sidomos frontin kino-japonez, që të ndeshet me Bashkimin Sovjetik dhe të nxjerrë për të gështenjat nga zjarri.

Për më tepër ajo ka edhe problemet e saj të brendshme, që ia lidhin shpesh duart e këmbët. «Evropa e Bashkuar» në vetvete nuk është e bashkuar. Problemeve të shumta të saj dhe kontradiktave që e brejnë Tregun e Përbashkët, parlamenti i Strasburgut nuk u jep dot zgjidhje. Grindjet, rivalitetet, interesat e kundërt të çdo shteti, po shtohen aq tepër sa që vënë në rrezik vetë ekzistencën e këtij Tregu.

Kontradiktat e mosmarrëveshjet janë ashpërsuar shumë edhe brenda së ashtuquajturës bashkësi socialiste. Në situatat e vështira në të cilat ndodhet për vete Bashkimi Sovjetik, ai nuk është në gjendje të plotësojë kërkesat e vendeve aleate për një zhvillim normal të ekonomive të tyre. Këto vende, që janë kthyer prej vitesh në shtojca të ekonomisë sovjetike, janë të detyruara t'u nënshtrohen uljeve e ngritjeve, kapriçeve të saj.

Fërkime e grindje ka edhe për shkak të tendencës së vendeve satelite për t'u afruar e për të bashkëpunuar me Perëndimin. Bashkimi Sovjetik përpiqet ta pengojë këtë afrim dhe t'i mbajë vendet e Evropës Lindore të lidhura me zinxhirë pas vetes së vet. Për këtë qëllim ai përpiqet me të gjitha mënyrat të forcojë Traktatin e Varshavës, KNER-in, organizmat e tjerë të integritimit ekonomik e politik, të fuqizojë garnizonet e tij ushtarake në këto vende etj. Kur nuk ia arrin me të mirë, ai vepron me anën e tankeve, siç bëri më 1968 në Çekosllovakë.

Për gjendjen e rëndë në «bashkësinë socialiste» dhe për kontradiktat e thella që e brejnë atë, dëshmojnë më së miri ngjarjet e kohëve të fundit në Poloni, që e kanë çuar këtë vend në buzën e katastrofës ekonomike dhe në tronditje të mëdha shoqërore e politike. Këto janë pasojë e vijës së ndjekur nga partia revizioniste polake për rivendosjen e kapitalizmit, e nënshtrimit të gjithanshëm të vendit ndaj Bashkimit Sovjetik, e hapjes së dyerve për kapitalet perëndimore, janë pasojë e borxheve të mëdha të Polonisë, që kapin shumën kolosale prej 27 miliardë dollarësh. Këtu e kanë burimin edhe revoltat e klasës punëtore dhe të punonjësve polakë.

Revolta e punëtorëve në Poloni vërtetoi dy çështje kapitale

e me rëndësi parimore. Ajo tregoi se forca e klasës punëtore është në gjendje të shkatërrojë një pushtet reaksionar, qoftë ky revizionist ose kapitalist.

Nga ana tjetër ajo dëshmoi se faktori subjektiv, forca politike që udhëheq klasën punëtore luan një rol vendimtar. Në rastin e «Solidarnostit» klasa punëtore manipulohet dhe drejtohet nga kisha katolike dhe reaksioni polak e botëror, të cilët luftojnë për të vendosur, nëpërmjet një rruge plot me rreziqe e të papritura tragjike, një regjim tjetër revizionist-kapitalist. Në të kundërtën, në rast se faktori subjektiv do të ishte një parti e vërtetë komuniste marksiste-leniniste, klasa punëtore polake do të kryente një revolucion proletar dhe do të vendoste diktaturën e proletariatit.

Rruga e shpëtimit të klasës punëtore dhe të popullit të Polonisë, si dhe të të gjitha vendeve të tjera revizioniste nga shfrytëzimi kapitalist dhe nga shtypja e huaj nuk është as pajtimi me regjimin revizionist në fuqi dhe me skllavërinë e socialimperializmit sovjetik, as bashkimi me kapitalin dhe me reaksionin perëndimor. Lufta e hapët dhe e vendosur e masave popullore, nën udhëheqjen e klasës punëtore, me një parti të vërtetë marksiste-leniniste në krye, është rruga e vetme për të siguruar edhe zhvillimin e ekonomisë, edhe lirinë e pavarësinë e vendit, edhe rivendosjen e socializmit.

Acarimi i kontradiktave ndërmjet fuqive imperialiste si dhe me partnerët e tyre në blloqet ushtarake dhe ekonomike çon gjithnjë e më shumë në tensione e konflikte të reja, në luftëra me karakter lokal e të përgjithshëm për rindarjen e tregjeve, të burimeve të lëndëve të para e të zonave të influencës. Ky është një ligj i zhvillimit të kapitalizmit.

Por kontradiktat dhe konfliktet ndër imperialiste shkaktojnë edhe dobësimin e sistemit imperialist në tërësi e në hallka të veçanta të tij. U takon forcave të ndërgjegjshme revolucionare që situatat e krijuara nga këto kontradikta të dinë t'i shfrytëzojnë për të mobilizuar masat, për t'i bërë të ndërgjegjshme dhe për t'i hedhur në luftë e në revolucion.

Aktualisht në një krizë të rëndë ka hyrë edhe sistemi neokolonialist i krijuar nga imperializmi pas Luftës së Dytë Botërore.

Për të ruajtur sundimin e tyre politik dhe ekonomik, për të siguruar shfrytëzimin maksimal të pasurive të vendeve ish-koloniale, për të frenuar rritjen e lëvizjeve liridashëse e çlirimtare të popujve, imperialistët janë përpjekur të gjejnë e të përdorin forma të reja shtypjeje e skllavërimi, gjithnjë më mashtruese e më të sofistikuara.

Nëpërmjet sistemit të kredive, huave, ndihmave e fondeve të ndryshme ata i kanë kthyer këto vende në borxhlinj të përherëshëm dhe të varur nga mëshira e kreditorëve, që për paratë

e dhëna u kërkojnë jo vetëm tapitë, por edhe shpirtin. Bashkë me kreditë e ndihmat kanë hedhur rrënjë shoqëritë shumëkombëshe, që janë bërë jo vetëm koncesionarë monopolistë të shfrytëzimit të minierave, të naftës, të energjisë elektrike, të tregtisë me shumicë, të komunikacionit etj., por edhe qendra politike me të cilat lidhen grupet e ndryshme të pushtetit në vend. Bankat e mëdha me emra tërheqës, si Banka Botërore, Fondi Monetar Ndërkombëtar, Fondi Evropian i Zhvillimit etj., janë shndërruar në shtabe të neokolonializmit ndërkombëtar për sundimin dhe shfrytëzimin e vendeve të reja. Janë këto qendra financiare e politike që, së bashku me shoqëritë shumëkombëshe, organizojnë e nxitin grushtet e shtetit, rrëzojnë qeveritë dhe vënë të tjera, shkaktojnë edhe luftëra lokale kur e kërkon interesi i kapitalit të madh. Këto konflikte janë kthyer në një biznes të madh për shitjen e armëve dhe në një poligon të gjallë provash.

Por, krahas këtij shfrytëzimi të egër e të gjithanshëm, në strukturat ekonomike e shoqërore të vendeve ish-koloniale kanë ndodhur edhe disa ndryshime, të cilat janë rezultat i investimeve, i futjes së teknikës e të teknologjisë së re, i zgjerimit të komunikacionit e të ndërlidhjes etj., që imperialistët u detyruan të bëjnë për të grabitur më shumë e më shpejt pasuritë e mbiotokës e të nëntokës. Kjo ka sjellë edhe krijimin e shtresave të reja shoqërore vendëse, si të borgjezisë kombëtare, të punëtorëve të kategorive të ndryshme dhe të një inteligjencie të re të domosdoshme për të punuar në sektorët ekonomikë, politikë, administrativë.

Zhvillimi u hapi sytë shumë njerëzve të këtyre shtresave, sidomos të inteligjencisë së re, të cilët nuk pajtohen më me format dhe metodat që përdoren për shtypjen dhe për shfrytëzimin e popujve të tyre.

Ndërgjegjja kombëtare e revolucionare është rritur kudo. Kjo duket qartë edhe në zgjerimin e lëvizjes së vendeve e të forcave të ndryshme, që luftojnë për vendosjen e sovranitetit kombëtar mbi pasuritë e veta, për rivlerësimin e lëndëve të para e energjetike, për shkëmbime të barabarta e me përfitim reciprok në tregtinë ndërkombëtare, për ndryshimin e sistemit monetar ndërkombëtar të vendosur nga imperializmi, për kufizimin dhe mënjanimin e pushtetit ekonomik monopolist të shoqërive shumëkombëshe etj. Kjo lëvizje ka thelluar krizën aktuale ekonomike, veçanërisht krizën energjetike e të lëndëve të para, që ka përfshirë botën kapitaliste e revizioniste.

Fuqitë e mëdha kapitaliste, me naftën që u kanë grabitur popujve të tjerë dhe me blerjet e lëndëve të para me çmime të lira, kanë ngritur perandoritë e tyre industriale. Harxhimi parazitarr dhe i pakontrolluar i burimeve energjetike e i lëndëve

të para botërore ka krijuar gjendjen e sotme kritike në këtë sektor themelor të zhvillimit të ekonomisë së çdo vendi.

Energji dhe lëndë të para ka, por ato nuk gjenden më me çmime të lira. Fuqitë e mëdha imperialiste e kapitaliste tani nuk janë në gjendje të sundojnë plotësisht mbi burimet e lëndëve të para dhe të diktojnë çmimet e tyre. Presionit për çmime të ulëta të naftës e të lëndëve të para i kundërvihet rezistenca e vendeve prodhuese, që janë zgjuar dhe mbrojnë interesat e tyre, që kërkojnë të zhvillohen, të bëjnë investime në industri, në bujqësi e në sektorë të tjerë të ekonomisë kombëtare.

Rezistenca dhe lufta e popujve të sunduar nga neokolonializmi për mbrojtjen e të drejtave të tyre, të pasurive dhe të sovranitetit kombëtar është një proces i pandalshëm, i cili do të rritet e do të zhvillohet më tej në të ardhmen.

Këtë rrezik imperializmi dhe sistemi i tij i shtypjes e i shfrytëzimit neokolonialist po e ndien thellë, prandaj bën të gjitha përpjekjet, ku me demagogji e mashtrim e ku me forcë, për ta shtypur këtë lëvizje, për t'i topitur tehun e saj përparimtar e revolucionar, për ta devijuar e për ta futur në rrugë pa krye. Nga ana tjetër, për të mashtruar popujt e vendeve të shtypura e të varura dhe për të mbajtur gjallë me çdo kusht sistemin e kalbur neokolonialist, mbrojtësit e tij përpigën të krijojnë në opinionin e përgjithshëm botëror përshtypjen se këto vende janë plotësisht të lira e sovrane, se kanë të drejtë të thonë fjalën e tyre «të pavarur» në organizatat e ndryshme ndërkombëtare, bile edhe të mos jenë në një mendje e të kundërshtojnë superfuqitë.

Imperializmi stimuloi dhe nxiti krijimin e lëvizjeve e të teorive të ndryshme që e krijojnë këtë përshtypje. E tillë është edhe lëvizja e «të paangazhuarve». Baza e saj ka qenë predikimi i mosmarrjes pjesë në blloqe politike e ushtarake dhe i mbrojtjes së interesave të vendeve të pazhvilluara ekonomikisht nga politika e superfuqive. Por tani kur rivaliteti midis superfuqive është shtuar, kur kriza i ka ngushtuar fushat e manovrimit, duket qartë se një pjesë e madhe e vendeve «të paangazhuara» po bashkohen me njëri-njëri ose me tjetrën superfuqi. Bashkë me përçarjen e lëvizjes e me konfliktet e shumta midis vendeve të ndryshme të ashtuquajtura të paangazhuara, ranë edhe teoritë demagogjike të sajuara me shumë zor nga liderët e ndryshëm që kanë dashur të bëhen udhëheqës dhe ideologë të kësaj lëvizjeje, sidomos ata jugosllavë. Tani ajo ka mbetur një lëvizje e papërcaktuar, fluide dhe e ndryshueshme, që ndizet e shuhet sipas koniunkturave që krijohen dhe interesave të superfuqive.

Në një kohë doli si një teori në mbrojtje të neokolonializmit dhe veçanërisht të sundimit amerikan në botë edhe teoria kineze e «tri botëve». Por ajo u shkri si kripa në ujë. Karta e saj u

dogj shumë shpejt. Partia jonë e demaskoi dhe e goditi këtë teori reaksionare e kundërrevolucionare.

Vitet e fundit po bëhet një propagandë e madhe rreth atij që e quajnë «rend i ri ekonomik ndërkombëtar», i cili duhet të zgjidhë morinë e madhe të problemeve që preokupojnë sot vendet e pazhvilluara ekonomikisht, siç janë ato të industrializimit, të ushqimit, të transformimit të strukturave të prodhimit etj. Rreth këtij «rendi të ri» janë krijuar edhe teori të ndryshme, janë paraqitur skema e projekte të tëra, janë ndërmarrë aksione konkrete, siç janë i ashtuquajtur i dialogu Veri-Jug, konferenca e të 77-ve, mbledhjet e jashtëzakonshme të Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara etj.

Por vitet shkojnë dhe asgjë nuk realizohet, sepse imperialistët e neokolonialistët nuk heqin dorë nga privilegjet e pozitën e tyre dominuese. Ato që mbeten janë rezolutat pa bukë të mbledhjeve të ndryshme ndërkombëtare dhe vendimet për të bërë mbledhje të reja.

Që duhet të ndryshojnë marrëdhëniet ekonomike ndërkombëtare, kjo është e domosdoshme. Kjo është dëshirë dhe kërkesë e popujve, të cilët luftojnë për t'u shkëputur nga vargonjtë e neokolonializmit. Por në ç'rrugë mund të realizohen këto? Revizionistët dhe oportunistët e tjerë pretendojnë se kjo mund të arrihet me anë të propagandës, me anë të edukimit të kapitalistëve, me anë të bisedimeve. Mendimi se mund të arrihet një rend i ri ekonomik ndërkombëtar me predikime moralizuese jo vetëm që është jashtë çdo realiteti e mundësie, por ai është edhe një mashtrim keqdashës. Rruga e drejtë është lufta e popujve për mbrojtjen deri në fund të të drejtave të tyre, kundërshtimi i vendosur ndaj grabitjes neokolonialiste, marrja në dorë dhe administrimi sovran i pasurive kombëtare. Vetëm kështu vendet e pazhvilluara mund t'u imponojnë fuqive të mëdha imperialiste e kapitaliste kërkesat e tyre të drejta për shkëmbime të barabarta në fushën ekonomike, për bashkëpunim me përfitim reciprok etj.

Fuqitë e mëdha imperialiste dhe të tjerat më pak të mëdha mendojnë, veprojnë dhe teorizojnë se janë ato që kanë në dorë fatet e popujve e të njerëzimit, dhe mbi këtë bazë kërkojnë t'i nënshtrojnë popujt. Këto fuqi agresive e nënvlehtësojnë forcën e popujve. Atyre u është errësuar pamja dhe nuk duan të shohin se çdo hap i popujve përpara, drejt kundërshtimit të shtypjes e të skllavërimit të dyfishtë, të jashtëm dhe të brendshëm, është një çarje që do të zgjerohet në murin e burgut kapitalist e imperialist.

Imperializmi amerikan dhe socialimperializmi sovjetik bëjnë përpjekje të mëdha për t'u dukur si dy superfuqi të pamposhtshme. Ata vërtet kanë një potencial të madh ushtarak dhe eko-

nomik, influencojnë dhe ndërhyjnë në punët e brendshme të popujve dhe të shteteve të tjera, por, të kesh armë, të kesh dollarë ose rubla, nuk do të thotë se ke një fuqi të pamposhtshme. Superfuqitë imperialiste duhet të konsiderohen ashtu siç janë realisht, pa i nënvleftësuar, por edhe pa i mbivlerësuar. Ato janë të fuqishme e të egra, por janë edhe në kalbëzim, janë të krimbura, të degjeneruara dhe bazat e tyre janë të tronditura.

Kapitali botëror bën përpjekje të mëdha që të shpëtojë nga kriza, nga luftërat çlirimtare të popujve, nga revolucioni, nga kjo darë e tmerrshme, që e ka mbërthyer për fyti dhe po e mbyt. Por shpëtimi është i pamundur, sepse është vetë sistemi kapitalist që krijon krizat e tij politike, ekonomike, ideologjike, që i ushqen dhe i thellon ato deri në shkallën më të lartë. Për të dalë nga kaosi që krijon kapitalizmi, për të shpëtuar një herë e mirë nga shtypja e shfrytëzimi kapitalist, nga zgjedha e huaj neokolonialiste e sundimi i reaksionit, nuk ka rrugë tjetër përveç revolucionit, përmbysjes së imperializmit e të kapitalizmit.

Lufta e popujve, lufta e proletariatit kundër armiqve të tyre, do të ecë përpara. Ajo është një proces objektiv historik, të cilin s'ka forcë që ta ndalojë.

Situatat komplekse e të vështira që janë krijuar e krijohen në botë, shirojnë përpara Partisë dhe shtetit tonë socialist detyrën që të mbajnë kurdoherë lart vigjilencën revolucionare dhe të marrin masa për forcimin e gjithanshëm të ekonomisë e të mbrojtjes, të unitetit të popullit e të ndërgjegjes politike të njerëzve. Këto situata kërkojnë, gjithashtu, që politika jonë e jashtme të jetë aktive, që t'u shërbejë gjithnjë e më mirë mbrojtjes së interesave të atdheut e të fitoreve të socializmit, përparimit të çështjes së revolucionit, të çlirimit të popujve e të paqes në botë, përkrahjes së të gjitha atyre proceseve që ndihmojnë në emancipimin dhe progresin e shoqërisë së sotme njerëzore.

Politika jonë e jashtme, si politikë e një shteti socialist, e një shoqërie pa klasa shfrytëzuese e me të vërtetë të lirë, është një politikë revolucionare e internacionaliste. Ajo është e çli-ruar edhe nga shenja më e vogël e nacionalizmit të ngushtë borgjez, e shovinizmit, e ekskluzivitetit nacional ose e nënvleftësimit të popujve të tjerë. Populli shqiptar ka respekt për çdo popull dhe u do të mirën të gjithë popujve.

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë i përmbahet fort parimit se çdo popull ka të drejtë ta zjedhë vetë rrugën e tij të zhvillimit dhe të vendosë vetë e në mënyrë sovranë për fatet e tij.

Shqipëria socialiste, si një vend krejtësisht i lirë, atë çka mendon e thotë hapur, pa asnjë druajtje dhe me sinqeritet të plotë. Ajo zbaton një politikë të jashtme sovranë, mbasi nuk

kushtëzohet nga paktet politike, nga traktatet ushtarake ose nga organizatat e mbyllura ekonomike. Zhvillimin ekonomik e politik, mbrojtjen e saj, të ardhmen e saj ajo nuk e mbështet në kreditë, në huatë, në ndihmat e shteteve të tjera, por në forcat e veta.

Kjo ka bërë dhe bën që zëri i Shqipërisë të jetë një zë i lirë, realist e objektiv në një botë ku varësia e nënshtrimi i shumë shteteve ndaj fuqive të mëdha imperialiste kufizon e shtrembëron çdo mendim e veprim të pavarur.

Gjatë periudhës që nga Kongresi i 7-të i Partisë, shteti ynë, duke u bazuar në parimet e njohura të barazisë, të respektimit të sovranitetit, të mosndërhyrjes në punët e brendshme dhe të leverdisë reciproke, ka zgjeruar marrëdhëniet e tij diplomatike, tregtare e kulturore me një numër gjithnjë e më të madh shtetesh dhe ka rritur vazhdimisht shkëmbimet me ta në fusha të ndryshme. Sot Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë mban marrëdhënie diplomatike me 95 shtete, nga 74 me të cilat mbante marrëdhënie në kohën e Kongresit të 7-të të Partisë.

Politika e Partisë dhe e shtetit tonë socialist ka qenë dhe do të jetë kurdoherë për forcimin e vazhdueshëm të marrëdhënieve të sinqerta, të miqësisë e të bashkëpunimit me gjithë popujt liridashës e paqedashës, me të gjithë ata që luftojnë kundër politikës agresive e hegjemoniste të imperialistëve. Ajo është për zhvillimin e një bashkëpunimi të sinqertë me të gjitha ato vende që janë dashamire e që mbajnë qëndrim korrekt ndaj saj.

Partia dhe vendi ynë janë kundër të gjitha praktikave imperialiste e neokolonialiste të pabarazisë, të diskriminimit dhe të diktatit të shtetit të madh në marrëdhëniet ndërkombëtare. Ne jemi për atë që marrëdhëniet midis shteteve, të mëdha ose të vogla qofshin, të jenë të lira nga çdo lloj presioni e diktati ekonomik, politik e ushtarak dhe t'u shërbejnë zhvillimit ekonomik, kulturor e shoqëror të tyre, forcimit të miqësisë midis popujve e shteteve sovranë, si edhe interesave të ruajtjes e të forcimit të paqes në botë.

Shteti ynë socialist ka qenë dhe është për zhvillimin normal e të lirë të tregtisë ndërkombëtare mbi bazën e barazisë e të përfitimit reciprok. Vendi ynë është për shkëmbime tregtare të balancuara, pa diskriminime e masa kufizuese, prandaj ai është shprehur kundër raporteve të pabarabarta në shkëmbimet tregtare, kundër manipulimit të çmimeve dhe në përgjithësi kundër makinacioneve dhe orvatjeve të kujtdoqoftë që synon t'i shfrytëzojë marrëdhëniet tregtare si mjet presioni, për t'i diktuar vullnetin dhe pikëpamjet e veta politike shtetit tjetër.

Shkëmbimet tregtare ne nuk i konfundojmë me marrjen e ndihmave e të kredive. Këto janë dy gjëra të ndara dhe s'kanë lidhje ndërmjet tyre.

Mënyra se si e kuptojmë dhe e zhvillojmë ne tregtinë e

jashtme, i lë dorë të lirë shtetit shqiptar të veprojë e të vendosë vetë, të thotë fjalën e tij, ashtu siç e mendon, të ndërtojë vendin me forcat e veta, ashtu siç dëshiron.

Vendi ynë ka përfunduar një varg marrëveshjesh kulturore me shumë vende dhe bën shkëmbime të rregullta në fushën e artit, të kulturës, të shkencës, të sportit etj. Këto shkëmbime kanë shërbyer për të njohur reciprokisht popujt tanë me arritjet dhe përparimin e njëri-tjetrit. Populli ynë vlerëson dhe shfrytëzon gjithçka të mirë e përparimtare që kanë popujt e tjerë. Eksperiencia dhe kultura përparimtare janë thesar i mbarë njerëzimit. Në të njëjtën kohë ne bëjmë përpjekje që edhe popujt e tjerë të njihen me vlerat e kulturës sonë, që është sa e lashtë, aq edhe përparimtare.

Është politika e brendshme dhe e jashtme parimore dhe e pavarur e Partisë dhe e shtetit tonë socialist, është qëndrimi i tyre i drejtë në çështjet ndërkombëtare, është lufta e tyre në anën e popujve e kundër imperializmit, që e kanë forcuar pozitën ndërkombëtare të Shqipërisë, që kanë rritur prestigjin e saj.

Fjala dhe vepra e Shqipërisë dëgjohen e priten me respekt nga popujt dhe punonjësit e vendeve të ndryshme, sepse ato përputhen me interesat dhe me aspiratat e tyre. Prandaj këtë politikë e çmojnë dhe e miratojnë popujt dhe opinionin përparimtar në botë, e ndjekin me interes dhe e simpatizojnë vende e shtete me sisteme të ndryshme shoqërore, kurse e sulmojnë reaksioni e revizionistët modernë sovjetikë, jugosllavë etj.

Një kujdes të veçantë, siç është e natyrshme dhe e kuptueshme, Partia dhe Qeveria jonë u kanë kushtuar marrëdhëniet me vendet fqinje e në një kuadër më të gjerë me vendet evropiane. Qëndrimet tona ndaj tyre janë të njohura dhe ato nuk ndryshojnë. Politika e jashtme e Shqipërisë në çdo kohë e në çdo situatë ka synuar të kontribuojë me sa mundet në forcimin e paqes e të sigurisë ndërkombëtare në kontinentin tonë, në forcimin e bashkëpunimit midis popujve të tij. Ne e kemi thënë dhe e themi se pjesëmarrja e shumicës së vendeve të Evropës në blloqet politike e ushtarake të superfuqive përbën fatkeqësinë e saj. Këtu e kanë burimin ndarjet e përçarjet në Evropë, tensionet e ballafaqimet e shpeshta midis vendeve të ndryshme të këtij kontinenti.

Është një politikë tepër e rrezikshme, një mashtrim ajo që kërkon t'i bindë popujt evropianë se duke u futur nën ombrellat atomike të superfuqive, gjoja garantohet liria, pavarësia kombëtare dhe paqja e përgjithshme. Kjo politikë nuk i siguron këto, por i sakrifikon. Fakt është se në emër të një sigurie të nesërme, është sakrifikuar siguria e sotme, është cinguar sovraniteti, është kufizuar liria e veprimit dhe e qëndrimeve të

pavarura të mjaft shteteve të Lindjes e të Perëndimit në arenën ndërkombëtare.

Si garanci për pavarësinë, sovranitetin dhe sigurimin e paqes, vendeve evropiane u jepet Deklarata e Helsinkit. Ne e kemi shprehur qartë qëndrimin tonë ndaj Konferencës së Helsinkit dhe të ashtuquajturit sigurim evropian. Shqipëria socialiste nuk mori pjesë në të dhe e denoncoi si një farsë të kurdisur nga dy superfuqitë me qëllim që të siguronin e të forconin zonat respektive të influencës në Evropë, të ligjësonin e të përjetësonin sundimin e tyre në këtë kontinent. Ngjarjet që kanë ndodhur në Evropë dhe rreth saj, që nga Konferenca e Helsinkit e deri më sot, e kanë vërtetuar dhe justifikuar plotësisht qëndrimin e Shqipërisë. Koha tregoi se të ashtuquajturat «frymë e Helsinkit», «bashkëpunim paqësor», «qarkullim i lirë i njerëzve dhe i ideve» etj. nuk ishin gjë tjetër veçse parulla boshe për të mashtruar popujt evropianë, për të ngjallur tek ata iluzionin se gjoja lufta po largohet, se ruajtja e statukuosë imperialiste në Evropë është shpëtimi i tyre.

Pikëpamja jonë është se vetëm kundërshtimi i vendosur i imperializmit amerikan e i socialimperializmit sovjetik, likuidimi i blloqeve ushtarake dhe largimi i armëve atomike e i trupave të huaja mund të sigurojnë paqen në Evropë.

Problemet e Ballkanit janë po ato që preokupojnë Evropën në tërësi, por këtu, për shkak të pozitës strategjike që ka ky gadishull dhe të grindjeve të vjetra, konfliktet janë më të mprehta dhe rreziqet më të mëdha.

Situata bëhet më e komplikuar edhe nga fakti se superfuqitë, të nisura nga interesat e tyre hegjemonistë dhe nga dëshira për ta shndërruar Ballkanin në një «fuçi të përhershme baruti», përpiqen të ngjallin pasionet dhe ndjenjat shoviniste, t'i kundërvënë popujt e vendet e Ballkanit njërin kundër tjetrit, të pengojnë zhvillimin normal e në drejtimin pozitiv të marrëdhëniet ndërmjet tyre, të minojnë forcimin e miqësisë midis popujve fqinjë.

Rreziqet në Ballkan shtohen sidomos edhe nga pjesëmarrja e disa vendeve në blloqet ushtarake e ekonomike të superfuqive, nga ekzistenca e bazave të huaja ushtarake, nga lejimi i hyrjeve dhe i qëndrimit në portet e në ujërat territoriale të flotave amerikane e sovjetike etj.

Zhvillime të tilla krijojnë tensione dhe përmbajnë rreziqe për popujt ballkanikë. Ato në çdo drejtim e në çdo aspekt shkojnë kundër përpjekjeve dhe dëshirave të singerta të popujve të Ballkanit për vendosjen e besimit, të mirëkuptimit dhe të një bashkëpunimi të vërtetë midis vendeve të gadishullit tonë.

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë i përmbahet pikëpamjes se aktualisht aspiratave të vërteta të popujve të Ball-

kanit, paqes e stabilitetit në këtë zonë mund t'u shërbehet më mirë duke mos i lejuar superfuqitë imperialiste të ndërhyjnë në punët e brendshme të vendeve të rajonit tonë dhe duke bërë hapa konkretë e konstruktivë për zhvillimin pozitiv të marrëdhënieve mbi bazën e politikës së fqinjësisë së mirë. Situata në Ballkan do të përmirësohet shumë në qoftë se vendet ballkanike do të angazhoheshin zyrtarisht për të mos u lejuar superfuqive që nga territori i tyre të kërcënohet e të rrezikohet vendi tjetër fqinj. Shqipëria socialiste, ashtu si në të kaluarën, edhe në të ardhmen do t'i përmbahet me konsekuencë kësaj politike dhe do të bëjë çdo përpjekje që në marrëdhëniet e saj me shtetet fqinje të zotërojë respekti reciprok dhe mirëkuptimi i vërtetë.

Nga këto parime e nga këto qëllime Shqipëria është udhëhequr edhe në marrëdhëniet me Jugosllavinë. Ajo ka qenë e predispozuar dhe ka bërë tërë përpjekjet për zhvillimin normal e korrekt të marrëdhënieve të fqinjësisë së mirë, siç janë ato në lëmin e tregtisë, të transportit, të shkëmbimeve kulturore e në fusha të tjera me interes reciprok.

Në marrëdhëniet tona me Jugosllavinë ne jemi nisur e nisemi nga fakti se popujt tanë jetojnë prej shekujsh njëri pranë tjetrit, se fatet historike shpesh kanë qenë të përbashkëta, se kur pushtuesit e huaj kanë sulmuar njërin nuk e kanë kursyer as tjetrin. Këto na kanë bërë e na bëjnë që me Jugosllavinë, pavarësisht nga kontradiktat ideologjike e politike që kanë ekzistuar dhe ekzistojnë ndërmjet dy vendeve e që tashmë janë të njohura botërisht, pavarësisht nga polemika ideologjike që është zhvilluar e zhvillohet nga të dyja palët, të kërkojmë gjithnjë të rrojmë në paqe e në fqinjësi të mirë, pa ndërhyrë në punët e brendshme të njëri-tjetrit dhe duke respektuar të drejtat e secilit.

Politika e Shqipërisë socialiste ndaj Jugosllavisë ka qenë kurdoherë konstante, e pandryshuar në bazat dhe në parimet e saj. Në qoftë se në marrëdhëniet shqiptaro-jugosllave ka pasur ulje e ngritje, përmirësime e acarime, kjo ka ndodhur jo për fajin tonë, por për fajin e qarqeve drejtuese jugosllave. Edhe keqësimi i tanishëm në marrëdhëniet midis RPS të Shqipërisë dhe RSF të Jugosllavisë është pasojë e veprimeve shoviniste të autoriteteve të Beogradit ndaj popullsisë së Kosovës dhe e nxitjes nga ana e tyre të një fushate të re armiqësore kundër vendit tonë.

Për sa i përket Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë qëndrimet dhe sjellja e jugosllavëve ndaj saj nuk do ta lëkundin atë nga parimet, nuk do ta bëjnë të ndryshojë rrugë. Ajo dëshiron që marrëdhëniet shtetërore në fusha të ndryshme ndërmjet dy vendeve të zhvillohen normalisht. Por kjo do të varet nga qëndrimi i Jugosllavisë ndaj Shqipërisë socialiste dhe

nga trajtimi që do t'u bëhet shqiptarëve të Kosovës e të viseve të tjera në Jugosllavi.

Problemi i shqiptarëve që jetojnë në tokat e tyre në Jugosllavi, nuk është problem i një «minoriteti», i ardhur apo i vendosur diku në një zonë «vakuum» si emigracion ekonomik, as i shkaktuar nga dyndja e Perandorisë Osmane dhe as nga rritja e natyrshme demografike e shqiptarëve që i shqetëson Maltusët e rinj serbomëdhenj. Shqiptarët në Jugosllavi përbëjnë një etni, një popull të formuar në shekuj, që ka historinë, gjuhën, kulturën e vet, një popull autokton, të cilin, siç dihet, e copëtuan dhe e shkëputën nga mëmëdheu i vet fuqitë e mëdha imperialiste dhe ia aneksuan Jugosllavisë. Këtë askush nuk mund ta fshehtë. Çdo interpretim tjetër është arbitrar, është një falsifikim i rëndë e i dëmshëm i historisë.

Mëmëdheun e etnisë shqiptare populli shqiptar nuk ua la as pushtuesve fashistë, as kurrkujt tjetër që ta përcaktonte. Shqiptarët kanë luftuar pa pushim e në shekuj kundër armiqve të egër e shumë më të mëdhenj në numër për të mbrojtur identitetin kombëtar dhe vetë ekzistencën e tyre. Në të gjitha këto luftëra, si në humbje dhe në fitore, në vitet e gjata të robërisë, në tërë historinë e tij, populli shqiptar nuk i humbi asnjëherë vetëqenien dhe vetëdijen e tij kombëtare, kompaktësinë dhe unitetin e tij. Në çdo rrethanë ai i ka manifestuar ato me një vitalitet të jashtëzakonshëm e shembullor.

Perandoritë dhe fuqitë e mëdha nuk e zhdukën dot etninë kompakte të shqiptarëve, as nuk mundën ta asimilinin, t'i ndërrojnë kulturën, gjuhën, doket dhe zakonet. Këtë e vërtetoi vetë ekzistenca e popullit shqiptar. Historia tregon se, pa asnjë përkrahje nga fuqi të huaja, të cilat i ka pasur kurdoherë kundër, ai ka luftuar me sukses për lirinë e kombit dhe për kompaktësinë e tij, për mbrojtjen e pavarësisë si shtet sovran, të kulturës së tij dhe të të drejtave të veta të natyrshme e të ligjshme. Kurdoherë vetëm lufta dhe gjaku i tij i derdhur kanë bërë që të arrihej fitorja.

Në Luftën e Dytë Botërore populli shqiptar dhe popujt e Jugosllavisë luftuan së toku e në aleancë të ngushtë armësh kundër pushtuesve fashistë italianë e gjermanë. Edhe shqiptarët që jetonin në Jugosllavi, luftuan me heroizëm tok me ne dhe me të gjithë popujt e Jugosllavisë kundër të njëjtëve armiq. Jo vetëm luftuan së toku, por Ushtria jonë Nacionalçlirimtare u shkoi në ndihmë partizanëve jugosllavë e vëllezërve kosovarë dhe në tokat e tyre derdhi gjakun e bijve e të bijave të popullit shqiptar. Ne vepruam siç na mësonte Partia Komuniste e Shqipërisë, me ndërgjegje e me frymë të lartë internacionaliste. Ne mendonim se kështu do të fitohej liria nga popujt e të dy vendeve tona, do të zhdukej robëria dhe do të ndërreqeshin ga-

bimet tragjike të historisë së kaluar. Ne besonim se pas fitores çdo gjë do të zgjidhej në rrugën marksiste-leniniste. Garanci për këtë ishin partitë komuniste që udhëhiqnin Luftën Nacionalçlirimtare në të dy vendet. Por bindja jonë te «komunizmi dhe internacionalizmi» i udhëheqësve jugosllavë, besimi te fjalët e tyre nuk u vërtetuan. Në fakt, udhëheqja e Partisë Komuniste të Jugosllavisë nuk e shikoi kurrë drejt e në rrugë marksiste-leniniste çështjen e së ardhmes së shqiptarëve në Jugosllavi, prandaj edhe do ta zgjidhte, siç e zgjidhi gabim e shtrembër, në rrugë nacionaliste e shoviniste, plotësisht anti-marksiste.

Zgjidhja e gabuar e kësaj çështjeje të madhe e parimore filloi që në mbledhjen e dytë të Këshillit Antifashist Nacionalçlirimtar të Jugosllavisë, mbajtur në Jajce në nëntor të vitit 1943, ku viset shqiptare në Jugosllavi u përdorën si një mjet për të rregulluar përmasat tokësore e të popullsisë së republikave të Federatës, veçanërisht të Serbisë, të Maqedonisë dhe të Malit të Zi. E ardhmja e shqiptarëve të Jugosllavisë u vendos *a priori* nga lart, pa aprovimin dhe vetëvendosjen e popullit shqiptar të Kosovës dhe të viseve të tjera shqiptare në Jugosllavi dhe pa as më të voglin konsultim me aleatën e popujve të Jugosllavisë, e interesuar drejtpërsëdrejti në këtë çështje, Shqipërinë popullore. Udhëheqja e Partisë Komuniste të Jugosllavisë, në kundërshtim me «politikën e barazisë nacionale» të shpallur në mbledhjen e dytë të AVNOJ-it, shkeli pa të drejtë vullnetin e shqiptarëve në Jugosllavi, të shprehur në mbledhjen themelvënëse të Konferencës së Parë të Këshillit Nacionalçlirimtar për Kosovën dhe Metohinë, mbajtur në Bujan më 31 dhjetor 1943 deri më 2 janar 1944, që ishte në përputhje të plotë me të drejtën e «vetëvendosjes deri në shkëputje» të popujve që përbënin Jugosllavinë dhe që ishte përcaktuar në dokumentet themelore të Partisë Komuniste e të Lëvizjes Nacionalçlirimtare Jugosllave.

Për sa i përket konsultimit me Shqipërinë popullore për zgjidhjen e këtij problemi historik, udhëheqja jugosllave e quante *a priori* të panevojshëm. Ajo ishte kundër një konsultimi të tillë, pse e dinte që një diskutim parimor, marksist-leninist e miqësor ndërrajt udhëheqjeve të të dy vendeve tona, duke marrë parasysh edhe vullnetin e lirë të shqiptarëve që banonin në trojet e tyre në Jugosllavi, do të çonte në një zgjidhje të drejtë dhe jo shovinisto-arbitrare e nacionaliste, si ajo që ndërmoi udhëheqja jugosllave.

Pas luftës, në vitin 1946, një delegacion i vendit tonë, që kryesoja unë, bëri vizitën e parë zyrtare në Jugosllavi. Në bisedimet që u zhvilluan me këtë rast me Titon, ky kërkoi të dinte se ç'mendoja unë për zgjidhjen e çështjes së Kosovës dhe të

viseve të tjera shqiptare në Jugosllavi. Unë i shpreha mendimin e palës shqiptare se Kosova dhe viset e tjera të banuara nga shqiptarët i përkasin Shqipërisë dhe duhet t'i kthehen kësaj. Shqiptarët luftuan që të ketë një Shqipëri të lirë e sovrane, së cilës tani duhet t'i bashkohen edhe viset shqiptare të Jugosllavisë. Presidenti Tito u përgjigj: «Jam dakord me pikëpamjen tuaj, por tash për tash nuk mund ta bëjmë dot këtë gjë, sepse serbët nuk do të na kuptojnë». Ky premtim zyrtar i Titos për këtë problem të madh e parimor nuk u shoqërua me asnjë veprim të mëtejshëm nga ana e jugosllavëve. Çdo gjë ishte mashtrim nga ana e tyre.

Në zgjidhjen e gabuar në Jajce, në copëtimin e tokave shqiptare dhe në mohimin e shprehjes së vullnetit të lirë të shqiptarëve qëndron gabimi themelor, me karakter nacionalist e shovinist, i udhëheqjes jugosllave që u pasua nga gabime të tjera po aq të rënda në lidhje me të drejtat e ligjshme e të natyrshme të shqiptarëve, të cilët akuzohen tani nga serbomëdhenjtë si «shovinistë», «nacionalistë» e «irredentistë». Në këtë zgjidhje shumë të gabuar dhe antileniniste të çështjes nacionale në Jugosllavi dhe sidomos të entitetit shqiptar prej afro 2 milionë banorësh, gati sa gjithë popullsia e Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë, e kanë burimin ngjarjet e kohëve të fundit në Kosovë dhe në viset e tjera shqiptare në Jugosllavi.

Shovinizmi serb, malazez e ai maqedonas, që në fillim ndoqi ndaj shqiptarëve një politikë nacionaliste të egër, shtypëse e diskriminuese, në të gjitha drejtimet, në arsim, në kulturë, në ekonomi etj.

Edhe në periudhën kur ndërmjet vendit tonë e Jugosllavisë dhe të dy partive kishte marrëdhënie të mira, problemi i shqiptarëve në Jugosllavi ishte një «gjyle hekuri» në këmbët e jugosllavëve. Kërkesat e pakënaqësitë e shqiptarëve as nuk shqyrtoheshin, as nuk zgjidheshin politikisht në rrugën e mirëkuptimit, por me dhunë, me masa të egra administrative. Shqiptarët akuzoheshin për nacionalizëm dhe kjo bëhej për të fshehur shovinizmin dhe nacionalizmin serb. Asgjë nuk mund t'i mbulojë e t'i justifikojë raprezaljet e përgjakshme kundër shqiptarëve më 1945, më 1968 e përsëri më 1981, diskriminimin e tyre, lënien në varfëri, shtypjen nacionale, mohimet e dallimet e mëdha në fushën e arsimit dhe të kulturës. Rënia në fatkeqësi e grupit serbomadh të Rankoviçit, në vitin 1966, e më vonë e grupit tjetër serbomadh të Nikeziçit, shënojnë periudhën e demagogjisë politike të titistëve ndaj Kosovës dhe kosovarëve. Nevoja për balancimin e forcave të ndryshme brenda Federatës, çoi në njëfarë rishikimi formal të statusit të Kosovës, e cila nga krahinë e thjeshtë e Serbisë, u emërtua krahinë «autonome» e saj.

Me dashje ose pa dashje të serbëve, kjo situatë e re u dha

mundësi shqiptarëve në Jugosllavi, dhe sidomos kosovarëve, të zgjeronin arsimin, të ngrinin Universitetin e Prishtinës, të zhvillonin kulturën, të mësonin historinë e popullit të tyre, të vendosnin kontakte dhe marrëdhënie arsimore-kulturore dhe ekonomike me Shqipërinë, në bazë të ligjeve të Federatës dhe të marrëveshjeve zyrtare midis RPSSH dhe RSFJ. Por baza ekonomike e Krahinës Autonome Socialiste të Kosovës mbeti përsëri shumë e dobët, u la pas dore. Pasuritë e saj përsëri u shfrytëzuan pa skrupull nga republikat e tjera të Federatës, sidomos nga Serbia. Të gjitha «zgjidhjet» që u paraqitën me bujë të madhe gjatë kësaj periudhe ishin të shpëlara, koniunkturale e të dobishme për Beogradin dhe Shkupin. Sipas rastit, pa u thënë haptazi, ato konsideroheshin ose si «lëshime oportuniste të Titos», siç ndodhte me serbët, ose si «fitore të arritura në sajë të Titos», siç trumbetoheshin nga udhëheqës shqiptarë të Krahinës Autonome Socialiste të Kosovës. Ndërsa masat e shqiptarëve nuk patën shumë iluzione, pasi ajo çka u jepej ishte një gjë fare e vogël përpara të drejtave të mëdha që u ishin mohuar e rrëmbyer.

Ngjarjet që kanë ndodhur pas vdekjes së Titos, kanë treguar se sa gabim e në ç'rugë antimarksiste ishte zgjidhur çështja nacionale në Jugosllavi dhe veçanërisht çështja e shqiptarëve. Kërkesave të tyre të ligjshme brenda Kushtetutës iu dha një grusht i rëndë dhe i përgjakshëm nga ana e udhëheqjes shoviniste serbe dhe e të gjithë udhëheqjes jugosllave pas demonstratave që u bënë në Kosovë, në mars e prill të këtij viti. Tani, më shumë se kurdoherë tjetër, mbi kosovarët dhe mbi gjithë shqiptarët në Jugosllavi përveç gjendjes ekonomike të mjeruar, rëndon edhe shtypja e egër nacionale. Mbi ta është vendosur ligji i terrorit, është derdhur policia dhe ushtria serbe, burgjet janë mbushur plot me të rinj e të reja. Masat që janë marrë e po merren, shkojnë jo vetëm drejt zhdukjes së çdo të drejte të ligjshme e të atyre pak përfitimeve që u dukën në zhvillimin e arsimit e të kulturës, por edhe drejt shkombëtarizimit të shqiptarëve në Jugosllavi. Dhe kjo bëhet nga ata që pretendojnë se respektojnë dokumentet e Konferencës së Helsinkit mbi liritë e të drejtat e njeriut. Opinioni botëror duhet të mos qëndrojë indiferent, por të alarmohet për këtë gjendje dramatike të popullsisë shqiptare në Jugosllavi.

Ç'kërkuan, në fund të fundit, shqiptarët në demonstratat masive që u zhvilluan në qytete e fshatra të ndryshme në Kosovë?

Shqiptarët në Jugosllavi më se një herë, me demonstrata paqësore dhe pa demonstrata, kanë kërkuar që gjendja e tyre kushtetuese, ekonomike dhe social-kulturore të ndreqej, të vihej në rrugë të drejtë brenda ligjeve të Federatës, ata kërkuan

të kenë statusin e Republikës brenda RSFJ. Ata nuk kërkuan as shkëputjen nga Federata, as bashkimin me Shqipërinë. Por kërkesave të drejta e të ligjshme të studentëve, punëtorëve, fshatarëve e intelektualëve kosovarë as ua vuri veshin kush. Jo vetëm kaq, por ata, si edhe herë të tjera kur kanë paraqitur kërkesa të tilla të ligjshme e të drejta, u cilësuan si nacionalistë, u persekutuan dhe u mbytën në gjak.

Por a mund të zgjidhen kështu këto probleme në kohën tonë? Kurrsesi. Është e pamundur të mbahet në varfëri e në mjerim një popull, toka e të cilit është e begatë dhe grabitet nga të tjerët. Është e pamundur të mbash nën frikën e tankeve e të bajonetave një popull trim si shqiptarët. Është e pamundur ta shtrembërosh ose ta zhdukësh historinë dhe kulturën e tij të lashtë. Është e pamundur t'ia zhdukësh ndjenjën patriotike dhe dashurinë për mëmëdheun.

Po të ecet në rrugën që ka zgjedhur dhe po ndjek udhëheqja e sotme jugosllave, kundërshtimet e shqiptarëve do të vazhdojnë, do të rriten dhe do të acarohen akoma më shumë. Vetëm një zgjidhje e menduar mirë e çështjes nacionale, pa pasione nga të dyja palët, një zgjidhje që të pranohet e të aprovohet nga populli i Kosovës, e likuidon këtë situatë shumë të ndërlikuar, të cilën e kanë krijuar jo kosovarët, por shovinizmi serbomad. Kosovarët dhanë zgjidhjen më të drejtë e më të përshtatshme në këto situata të vështira për Jugosllavinë dhe për veten e tyre. Kërkesa për t'i njohur Kosovës statusin e Republikës brenda Federatës është një kërkesë e drejtë, ajo nuk e cenon ekzistencën e Federatës. Krerët serbë e jugosllavë, në vend që të arsyetonin, dërguan tanket, gjakosën popullin dhe tash po zhvillojnë në shkallë të gjerë të famshmin diferencim, domethënë hetimin policor: kush ishte pro e kush kundër demonstratave. Kjo mënyrë veprimi, më parë me terror, pastaj gjoja me «diferencim», do të thotë të përpiqesh të frikësosh masat, që nuk frikësohen, të zhdukësh patriotizmin, që nuk zhduket, të kesh iluzionin se ke qetësuar gjendjen, por ke ngjallur mërinë dhe zemërimin, të mendosh se ke sjellë «njerëz të besuar» në pushtet, të cilin e ke spastruar nga «nacionalistët» etj., por ke hedhur të gjithë popullin në rezistencë të heshtur, që nesër më me forcë do ta ngrejë zërin kundër mizorive që po i bëhen. Këtë situatë s'duan ta kuptojnë udhëheqësit jugosllavë.

Pse ne i themi hapur këto të vërteta dhe kërkujmë që problemi i Kosovës dhe i gjithë shqiptarëve në Jugosllavi, i zgjidhur gabim, të ristudiohet me gjakftohtësi dhe të mos shkohet në dhunë e në terror, pse kërkujmë t'u jepet fund persekutimeve dhe të lirohen nga burgjet djemtë e vajzat kosovare, RPSSH e akuzojnë se ndërhyjnë në punët e brendshme të Jugosllavisë, bile atë e akuzojnë se nxit turbullirat në Kosovë e gjetkë! Dhe si i

nxit ajo këto turbullira? Nëpërmjet marrëdhënieve arsimore e kulturore zyrtare. Shkohet deri atje sa të thuhet se RPSSH bën kauzë të përbashkët me reaksionin politik shqiptar në mërgim, të cilin ne e kemi luftuar dhe e luftojmë me të gjitha forcat tona.

Asnjëherë Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë nuk ka ndërhyrë në punët e brendshme të Jugosllavisë. E kundërta ka ndodhur. Revizionistët jugosllavë komplotuan për likuidimin e udhëheqjes së Partisë Komuniste të Shqipërisë dhe për inkudrimin e Shqipërisë në Federatën jugosllave si republikë e shtatë e saj, duke menduar që me këtë zgjidhjen një herë e mirë dhe në rrugë aneksioniste e imperialiste problemin e gjithë kombit shqiptar. Por këto komplete as u realizuan, as do të realizohen ndonjëherë. Shqipëria s'është e s'do të bëhet kurrë një mjet rregullimi për të qetësuar konfliktet e kontradiktat midis klaneve jugosllave. Ajo ka zot popullin e saj, një popull plot vitalitet, trim dhe atdhedashës, që s'ka frikë nga askush.

Shqipëria nuk ka bërë ndonjëherë rivendikime tokësore ndaj Jugosllavisë, asnjë kërkesë për rektifikim kufijsh nuk gjen në dokumentet e saj. Por, duke mbajtur këtë qëndrim, ne s'kemi mohuar dhe as do të mohojmë kurrë faktin se në Jugosllavi rron një pjesë e madhe e kombit dhe e popullit shqiptar. Ne kemi mbrojtur dhe do të mbrojmë edhe në të ardhmen, me të gjitha forcat e në rrugë marksiste-leniniste, të drejtat e ligjshme të vëllezërve tanë shqiptarë matanë kufirit dhe kjo nuk është ndërhyrje në punët e brendshme të Jugosllavisë. Kjo është e drejta jonë e pamohueshme.

Çështja e Kosovës është një tragjedi. Autoritetet jugosllave duhet të pushojnë terrorin dhe persekutimet ndaj shqiptarëve, të likuidojnë shtypjen nacionale dhe t'u njohin atyre të gjitha të drejtat që u takojnë. Për zgjidhjen me drejtësi të problemeve ata duhet të bisedojnë qetësisht, me gjakftohtësi dhe në barazi me popullsinë shqiptare në Jugosllavi.

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë i ka kushtuar një kujdes të veçantë forcimit të marrëdhënieve miqësore me Greqinë. Vitet e fundit këto marrëdhënie kanë marrë një zhvillim të mëtejshëm në të gjitha fushat. Shkëmbimet tregtare janë zgjeruar dhe po zhvillohen me sukses në dobi të të dyja palëve. Bashkëpunimi në fushën e kulturës, vajtja e ardhja e grupeve artistike, vizitat reciproke të njerëzve të artit, arsimit e të shkencës kanë ndihmuar që popujt tanë të njihen edhe më mirë me arritjet dhe përparimet e njëri-tjetrit. Ato i kanë shërbyer forcimit të miqësisë së lashtë e tradicionale që lidh dy vendet tona. E bindur se marrëdhëniet e miqësisë e të mirëkuptimit midis Shqipërisë e Greqisë u përgjigjen plotësisht interesave dhe aspiratave të përbashkëta të popujve tanë, RPS e Shqipërisë

edhe në të ardhmen do të bëjë të gjitha përpjekjet për zgjerimin dhe zhvillimin e tyre.

Konstatojmë me kënaqësi se edhe qeveria greke e populli grek janë të predispozuar dhe dëshirojnë që marrëdhëniet midis dy vendeve tona të ecin përpara mbi bazën e miqësisë e të fqinjësisë së mirë. Ndjenjat e popullit shqiptar e të popullit grek poqen në shumë drejtime, ata i duan të mirën dhe gëzohen për përparimet e njëri-tjetrit, duke u nisur nga parimi se secili është zot në shtëpinë e tij e në punën e vet. Miqësia midis popullit shqiptar e popullit grek është një miqësi e qëndrueshme, ajo do të forcohet e do të lulëzojë vazhdimisht për të mirën e popujve tanë, të paqes dhe të sigurisë në Ballkan. Orvatjet e kujtdo qoftë për të futur pyka në këtë miqësi, do të dështojnë. Ne kemi bindjen se tani janë krijuar kushtet dhe mundësitë që me përpjekje të përbashkëta, të mënjanohet çdo pengesë dhe t'i hapet rrugë e gjerë zhvillimit të marrëdhënieve të frytshme e me përfitim reciprok ndërmjet dy vendeve tona mike.

Me Italinë ne jemi të gatshëm të punojmë për zhvillimin e mëtejshëm të marrëdhënieve normale në përputhje me aspiratat dhe interesat e të dy popujve tanë fqinjë. Në fusha të ndryshme, siç janë ato të tregtisë, të transportit, të shkëmbimeve kulturore etj., ndërmjet Shqipërisë e Italisë kanë ekzistuar lidhje të shumta. Popujt tanë kanë dëshiruar gjithnjë të rrojnë në paqe e në miqësi me njëri-tjetrin. Megjithëse rrugët e historisë, disa herë, i kanë ndarë e armiqësuar, ata janë përpjekur të afrohen, të bashkëpunojnë dhe të forcojnë atmosferën e besimit dhe të mirëkuptimit reciprok.

Mundësitë për përparimin e mëtejshëm të marrëdhënieve shqiptaro-italiane ekzistojnë. Dëshira jonë është që të ecet në rrugë të mbarë, por kjo varet edhe nga predispozicioni dhe interesimi i palës italiane për të bashkëpunuar me Shqipërinë në një frymë të re, në miqësi e barazi të plotë.

Marrëdhëniet e vendit tonë me Republikën e Turqisë janë zhvilluar e po zhvillohen gjithnjë e më tepër në frymën e miqësisë dhe të bashkëpunimit. Dashamirësia dhe respekti në rritje midis dy popujve dhe vendeve tona krijojnë një bazë të mirë për zgjerimin dhe forcimin e tyre të mëtejshëm në të ardhmen.

Populli shqiptar dhe populli turk gjatë historisë së tyre kanë pasur lidhje miqësore e afinitet me njëri-tjetrin. Populli turk, me një histori dhe kulturë të lashtë, ka pasur respekt të madh për trimat e Shqipërisë, për dijetarët, filozofët, burrat e shtetit, arkitektët, shkrimtarët dhe poetët shqiptarë ose me origjinë shqiptare, të cilët kanë dhënë kontributin e tyre në përpjekjet përparimtare të popullit turk.

Populli shqiptar ka një admirim dhe respekt të veçantë për Mustafa Qemal Ataturkun, këtë personalitet e burrë shteti të

shquar, i cili, me kurajë të madhe dhe i frymëzuar nga mendimi demokratik përparimtar, e çliroi Turqinë dhe popullin e saj trim nga kompleksi robërues ndaj popujve të tjerë të perandorisë së sultanëve, konsolidoi unitetin dhe pavarësinë e vërtetë të kombit turk, e futi Turqinë në rrugën e demokracisë e të progresit.

Populli shqiptar ka njohur ndjenjat e dashamirësisë së Qemal Ataturkut për Shqipërinë, i cili iu kundërvu mbretit Zog, tiran i popullit shqiptar.

Miqësia e singertë e popullit turk ndaj popullit shqiptar dhe frymëzimi i lartë i Ataturkut duket aq qartë në strehimin vëllazëror të qindra mijëra vëllezërve tanë kosovarë, që u dëbuan nga tokat e tyre në Jugosllavi. Ne e falënderojmë popullin vëlla turk për këtë dhe për miqësinë e tij ndaj popullit shqiptar, miqësi që është reciproke.

Në marrëdhëniet miqësore të vendit tonë me Republikën Franceze janë shënuar hapa të rinj pozitivë. Ne vlerësojmë përpjekjet e dashamirëve gjithnjë e më të shumtë të Shqipërisë në Francë për forcimin e miqësisë midis dy popujve tanë. Edhe populli shqiptar ushqen ndjenja miqësore dhe ka respekt për popullin e talentuar francez, për traditat revolucionare dhe përparimet e tij.

Ashtu si edhe në të kaluarën ne dëshirojmë sinqerisht që marrëdhëniet e shtetit tonë me Austrinë, Suedinë, Finlandën, Norvegjinë, Danimarkën, Zvicrën, Belgjikën, Holandën, Portugalinë të zhvillohen e të zgjerohen akoma më tej në drejtimin pozitiv e miqësor që kanë marrë vitet e fundit.

Qeveritë angleze të pasluftës së Dytë Botërore ndaj Shqipërisë së re kanë mbajtur qëndrime armiqësore dhe antidemokratike. Përveç kësaj, ato rrëmbyen arin shqiptar, të grabitur nga hitlerianët, dhe akoma sot e shfrytëzojnë në interesin e tyre, duke mos ia kthyer asaj që i përket, Shqipërisë socialiste.

A mund të flitet në këto rrethana për marrëdhënie diplomatike ndërmjet Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë dhe Anglisë? Qeveria angleze duhet t'i kthejë menjëherë arin Shqipërisë bashkë me interesat që i përkasin nga shfrytëzimi arbitrar i tij. Shqipëria socialiste, askush të mos dyshojë, do të mbrojë interesat e saj dhe do të luftojë kundër padrejtësive që i janë bërë dhe që po i bëhen.

Ndërmjet Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë dhe Republikës Federale të Gjermanisë nuk ekzistojnë pengesa të pakapërcyeshme për vendosjen e marrëdhënieve diplomatike. Ne besojmë se me një mirëkuptim nga ana e të dyja palëve për disa çështje të mbetura pezull që nga Lufta e Dytë Botërore, kjo gjendje mund të rregullohet.

Me vendet e Evropës Lindore janë të njohura mosmarrë-

veshjet e thella parimore, ideologjike e politike, të Partisë e të shtetit tonë. Pa hequr dorë nga lufta kundër revizionizmit modern, ne jemi për zhvillimin normal të marrëdhënieve me Rumaninë, Çekoslovakinë, Poloninë, Republikën Demokratike Gjermane, Bullgarinë e Hungarinë, për shkëmbime tregtare mbi bazën e barazisë dhe të leverdisë reciproke.

Me popujt vëllezër arabë popullin shqiptar e lidh një miqësi e singertë dhe e lashtë. Ne kemi mbështetur e do të mbështetim deri në fund dhe energjikisht luftën e drejtë të popujve arabë për çlirimin e territoreve të pushtuara nga agresorët sionistë izraelitë dhe rivendosjen e të gjitha të drejtave të ligjshme të popullit martir palestinez. Te Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë dhe te populli shqiptar, populli heroik palestinez dhe përfaqësuesja e tij e ligjshme, Organizata për Çlirimin e Palestinës, kanë pasur e do të kenë vazhdimisht miq të singertë dhe mbrojtës të vendosur të çështjes së tyre të drejtë kombëtare.

Ne konstatojmë me kënaqësi të veçantë zhvillimin miqësor të marrëdhënieve të vendit tonë me Algjerinë, me Sirinë, Irakun, Libinë, Libanin, Tunizinë, Egjiptin dhe vende të tjera arabe. Ne dëshirojmë që këto marrëdhënie të gjejnë një konkretizim dhe zhvillim të mëtejshëm. Gjithashtu Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë është për marrëdhënie miqësore me Republikën Islamike të Iranit dhe nuk do t'i kursejë përpjekjet për zhvillimin e forcimin e tyre.

Populli shqiptar dhe Qeveria e tij kanë përshëndetur e përkrahur luftën e drejtë të popujve afrikanë për të shkukur nga rrënjët kolonializmin dhe racizmin nga kontinenti i Afrikës dhe kanë mbështetur përpjekjet e popujve e të vendeve liridashëse afrikane për t'i bërë ballë politikës dhe veprimtarisë agresive, neokolonialiste e grabitqare të imperializmit. Me Tanzaninë, me Guinenë, Malin, Zambian, Zimbabven dhe me shtete të tjera mike të Afrikës, Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë mban marrëdhënie miqësore dhe është për zhvillimin e tyre të mëtejshëm.

Vendi ynë ka marrëdhënie të mira edhe me një numër vendesh të Azisë. Me Republikën Socialiste të Vietnamit, me Laosin, me Republikën Demokratike Popullore të Koresë marrëdhëniet tona zhvillohen në rrugë miqësore dhe shprehim dëshirën tonë që në të ardhmen ato të forcohen më tej.

Për sa i përket Kamboxhias, Partia dhe shteti ynë kanë dënuar veprimet gjakatore të klikës së Pol Potit, vegël e social-imperialistëve kinezë. Ne i urojmë popullit kamboxhian të kapërcejë sa më parë vështirësitë me të cilat ndeshet, dhe në liri të plotë e pa asnjë «kujdestari» të vendosë vetë për fatin dhe të ardhmen e tij.

Tashmë është botërisht e njohur se midis vendit tonë dhe

Kinë, përveç marrëdhënieve formale diplomatike, nuk ekziston asnjë marrëdhënie tjetër konkrete. Kjo gjendje është krijuar jo për fajin tonë. Ajo është pasojë e politikës dhe e veprimtarisë armiqësore antishqiptare të udhëheqjes kineze.

Vendosja e marrëdhënieve diplomatike me Japoninë krijon kushte dhe hap rrugën edhe për zhvillimin e tregtisë midis dy vendeve.

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë ka marrëdhënie normale me Meksikën, Perunë, Argjentinën, Panamanë dhe me vende të tjera të Amerikës Latine. Ajo është e gatshme të vendosë marrëdhënie të tilla edhe me shtete të tjera të këtij kontinenti, që janë për një afrim miqësor dhe për shkëmbime tregtare e kulturore me vendin tonë.

Me Shtetet e Bashkuara të Amerikës dhe me Bashkimin Sovjetik, që janë armiqtë më të egër të lirisë e të pavarësisë së popujve, të paqes e të sigurisë në botë, vendi ynë nuk mban e nuk do të mbajë asnjë marrëdhënie. Ashtu si edhe në të kaluarën, ne do të vazhdojmë kurdoherë me vendosmëri luftën për demaskimin e politikës dhe të veprimtarisë së tyre agresive e hegjemoniste.

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë edhe në të ardhmen do të punojë për zhvillimin në drejtim pozitiv të marrëdhënieve ndërkombëtare. Në këtë frymë ajo nuk do të kursejë përpjekjet që edhe në Organizatën e Kombeve të Bashkuara dhe në organizata të tjera ndërkombëtare të japë kontributin e saj për mbrojtjen e interesave dhe të aspiratave të popujve.

Politika e jashtme parimore e ndjekur nga Partia dhe vendi ynë shpreh aspiratat e popullit shqiptar dhe gëzon përkrahjen e mbështetjen e tij të plotë e të pakufishme. Partia edhe në të ardhmen do të luftojë për zbatimin me konsekuencë e me vendosmëri të kësaj politike që i siguron popullit lirinë, pavarësinë dhe sovranitetin kombëtar.

V

LUFTA KUNDËR REVIZIONIZMIT DHE LËVIZJA REVOLUCIONARE E ÇLIRIMTARE NË ETAPËN E SOTME

Në periudhën që na ndan nga Kongresi i 7-të, Partia jonë, duke i qëndruar si kurdoherë besnike marksizëm-leninizmit e internacionalizmit proletar, ka vazhduar pa ndërprerje luftën kundër revizionizmit modern. Është thelluar kritika ideologjike e

politike kundër revizionizmit hrushovian, kinez, atij jugosllav e evropianoperëndimor, janë evidencuar në mënyrë më të plotë kushtet historike e socialekonomike të lindjes e të përhapjes së këtyre rrymave, është analizuar më gjerë procesi i degjenerimit të atyre partive komuniste që u futën në rrugën e revizionizmit, gabimet e lëshimet e tyre në strategji e në taktikë. Në dritën e fakteve, nga e kaluara dhe nga e sotmja është argumentuar lidhja e revizionizmit modern me strategjinë që adoptoi imperializmi pas Luftës së Dytë Botërore për shkatërrimin e socializmit dhe shtypjen e revolucionit e të lëvizjes çlirimtare të popujve.

Këto analiza e konkluzione i kanë shërbyer Partisë për të njohur më mirë rreziqet që kërcënojnë socializmin e diktaturën e proletariatit në vendin tonë nga revizionizmi dhe për të marrë masat më efektive e më të përshtatshme për t'i shmangur këto rreziqe. Ato i kanë shërbyer gjithashtu edukimit të komunistëve e të masave, ngritjes teorike dhe kalitjes së ndërgjegjes së tyre revolucionare. Njohja më e thellë e strategjisë dhe e taktikave të imperializmit e të revizionizmit e ka bërë edhe më efektive luftën tonë për mbrojtjen e çështjes së proletariatit e të popujve.

Drejtësia e rrugës që zgjodhi që në fillim Partia jonë për t'iu kundërvënë revizionizmit dhe për ta luftuar atë deri në fund, është vërtetuar e po vërtetohet çdo ditë e më tepër nga degjenerimi politik dhe kriza e thellë ideologjike e revizionizmit modern, nga gjendja e rëndë ekonomike dhe qorrrokaku ku janë futur partitë revizioniste dhe vendet ku ato janë në fuqi.

Kur Partia jonë filloi luftën kundër revizionizmit hrushovian, partitë komuniste që u bashkuan me Hrushovin paraqiteshin pak a shumë si një bllok i tërë, me një vijë të vetme, që ishte ajo e Kongresit të 20-të të Partisë Komuniste të Bashkimit Sovjetik. Por sot, pas 20 vjetësh, ato janë përçarë e ndarë në rryma e fraksione të shumta, ndodhen në luftë e në përleshje me njëra-tjetrën, i ka mbytur nacionalizmi borgjez dhe oportunizmi socialdemokrat. Këto parti ish-komuniste ose janë shndërruar në parti të mirëfillta të borgjezisë së re sunduese në vendet ku janë në fuqi revizionistët, ose janë kthyer në pjesë përbërëse të strukturave të shtetit borgjez, siç ka ndodhur në vendet e vjetra kapitaliste. Kriza e revizionizmit modern është shprehje e drejtpërdrejtë e krizës së kapitalizmit dhe të ideologjisë borgjeze në përgjithësi.

Tradhtia revizioniste, restaurimi i kapitalizmit në një varg vendesh ish-socialiste kanë krijuar një konfuzion të madh rreth problemit të socializmit, i cili është në qendër të luftës ideologjike që zhvillohet sot në botë. Çështja është se shoqërinë kapitaliste të rivendosur në vendet e tyre revizionistët e paraqesin si një shoqëri të kulluar socialiste, si një «socializëm real» «të zhvi-

lluar» e bile «shumë të zhvilluar». Ky konfuzion shtohet edhe më tepër ngaqë për socializmin flasin edhe shumë parti e forca të ndryshme politike, të cilat janë larg socializmit shkencor, si dhe nga përpjekjet që bën borgjezia e propaganda e saj për të deformuar idealet e vërteta socialiste, për të larguar masat nga lufta për triumfin e tyre.

Qartësia për këtë çështje, vënia e një kufiri të prerë ndërmjet socializmit të vërtetë e pseudosocializmit është me rëndësi kapitale për zhvillimin me sukses të luftës së klasës punëtore e të masave punonjëse. Pa pasur një përfytyrim të qartë për shoqërinë socialiste, pa iu përmbytur parimeve dhe ligjeve të përgjithshme të saj, revolucioni mbetet në mes të rrugës. Revolucioni edhe mund të kryhet, por kur mungon perspektiva e vërtetë socialiste, ai mund të devijojë dhe lufta e sakrificat e bëra për triumfin e tij të shkojnë dëm.

Korrenti i parë i revizionizmit në pushtet, që i vuri vetes për detyrë të minonte socializmin, ishte revizionizmi jugosllav, që lindi në një moment kyç të luftës midis socializmit e imperia-lizmit.

Revizionizmi jugosllav i ka rrënjët të thella. Ai nuk u shfaq në vitin 1948 dhe nuk erdhi si reaksion kundër «stalinizmit» e as si rrjedhim i veprimeve të Informbyrosë. Ai është rrjedhim i botëkuptimeve borgjeze që kanë ekzistuar edhe më parë në Partinë Komuniste të Jugosllavisë e që nuk u zhdukën gjatë luftës nacionalçlirimtare.

Jugosllavia e re nuk mund të ndërtohej pa një orientim të qartë e pa një pjekuri politike të bazuar në teorinë shkencore të socializmit. Këtë vepër të madhe mund ta kryente vetëm një parti komuniste e fortë dhe me parime të shëndosha marksiste-leniniste. Vërtet ekzistonte një parti komuniste në Jugosllavi, por ajo nuk i kishte plotësisht këto tipare, as i fitoi gjatë kohës së luftës. Përkundrazi, edhe ato që kishte, i humbi pas luftës, kur nga rrethanat ishte e thirrur të ndërtonte Jugosllavinë e re në rrugën socialiste.

Po të dëgjosh vetëlavdërimet e titistëve dhe të borgjezisë jugosllave, mund të besosh se një parti e tillë ka ekzistuar dhe ekziston. Në këtë gjykim euforik, ashtu si edhe të tjerët, ramë edhe ne, komunistët shqiptarë, veçanërisht gjatë kohës së luftës dhe në vitet e para të pasçlirimit. Ky gjykim kishte logjikën e vet, lidhej me luftën heroike të popujve të Jugosllavisë, që udhëhiqej nga Partia Komuniste.

Pas çlirimit të Jugosllavisë, si në teori, si në qëndrimet politike, ashtu edhe në ndërtimin e socializmit u dukën shmangie të mëdha nga parimet bazë të marksizëm-leninizmit. Gjithashtu në marrëdhëniet me vendet socialiste, veçanërisht me Shqipë-

rinë, nga ana e Partisë Komuniste të Jugosllavisë u vunë re devijime të rënda, një arrogancë e një mendjemadhësi e huaj për një parti komuniste.

Ishte e qartë se kjo rrugë do të përfundonte në çarje, siç ndodhi, jo për fajin e Byrosë Informative, as të Stalinit dhe as të «stalinizmit», sikurse duan ta cilësojnë marksizëm-leninizmin revizionistët jugosllavë dhe miqtë e tyre. Konflikti me Informbyronë ishte rezultat i kontradiktave ndërmjet pikëpamjeve liberale-oportuniste të udhëheqjes jugosllave dhe pikëpamjeve marksiste-leniniste mbi ndërtimin e shtetit dhe të shoqërisë socialiste. Kundërshtimit të teorisë marksiste-leniniste Titoja dhe shokët e tij i dhanë ngjyrën e kundërshtimit ndaj Stalinit në fillim dhe ndaj sistemit socialist sovjetik më vonë.

Kthesa e titistëve duhej të bëhej dhe u bë. Ata morën kursin drejt kapitalizmit, duke adoptuar dhe duke i hyrë një ndërtimi «të ri» ekonomik-shoqëror dhe një forme të re qeverisjeje shtetërore, të përshtatshme me kursin antisocialist, siç ishte sistemi i vetadministrimit punëtor. Në fakt ky nuk ishte një sistem i ri. Ai nuk ishte as socialist dhe as krijim jugosllav. Prejardhjen e vet e kishte nga prudonizmi, nga anarkizmi i Bakuninit dhe i Kropotkinit, aq shumë të demaskuar nga Marksi në kohën e vet, më vonë nga Lenini, pastaj edhe nga Stalini.

Kthesës jugosllave drejt kapitalizmit iu bë një reklamë e shfrenuar, një hosanë e papërshekruar dhe «Barabait» një lavdë e madhe. Deviacioni jugosllav u trumbetua si një «periudhë e re», si një «brazdë e re», e çarë nga Titoja për ndërtimin e një «socializmi specifik», «human». Kjo kthesë u mbështet dhe u financua nga imperializmi dhe kapitalizmi botëror. U fry megalomania panjugosllave dhe Jugosllavia u paraqit si «kampionë dhe shembull për popujt e botës në luftën e tyre çlirimtare».

I gjithë sistemi vetadministrues në formë dhe në emërtimet e strukturës e të superstrukturës, duhej të tregohej se ishte «marksist». Por në të vërtetë ai ishte krejt në kundërshtim me Marks-in dhe me teorinë e praktikën e leninizmit.

Goditja e parë iu dha pushtetit të demokracisë popullore, që ishte një formë e diktaturës së proletariatit dhe që në Jugosllavi nuk e cilësuan kurrë si të tillë. Këtë revizionistët jugosllavë e justifikuan duke pretenduar se pushteti i këshillave popullore, që u vendos gjatë luftës dhe jetoi deri në vitin 1948, nuk mund të ruhej më si i tillë me të gjitha prerogativat e tij. Ai duhej zëvendësuar me «këshillat e punëtorëve», pse, sipas tyre, i pari ishte gjoja etatist-burokratik, që lind «burokracinë dhe shtresën e borgjezisë së re», kurse «këshillat e punëtorëve» ishin një pushtet më i afërt me teorinë e Marksit. Nëpërmjet tyre gjoja «janë vetë punëtorët që drejtojnë dhe qeverisin drejtpërdrejt» pa ndër-

mjetësinë e shtetit që, sipas logjikës së udhëheqjes jugosllave, duhet të rezultojë se nuk është i tyre. Shteti aktual jugosllav mbetet, pra, vetëm një «garant» që ky «sistem i ri» të mos preket, të mos shkoqet dhe për këtë Federata mban në duart e veta ushtrinë, UDB-në, politikën e jashtme dhe asgjë tjetër.

Pra, sistemi i vetadministrimit e decentralizoi, e liberalizoi dhe e minoi pushtetin e diktaturës së proletariatit. Shteti ishte i «proletarëve» dhe u bë i «punëtorëve», ishte «i dalë nga lufta, i dalë nga baza», ndërsa «sistemi i ri», që e kërkonte gjoja zhvillimi «dialektik», u vendos nga lart, nga Titoja e Kardeli.

Roli udhëheqës i partisë në këtë sistem duhej të likuidohej dhe në fakt ai u venit. Partisë iu la vetëm njëfarë roli i shpërlarë edukues, pa asnjë zë në gjithë kapitullin. Në pamje partia nuk u zhduk, por në realitet u bë e paqenë. Atë e quajtën «Lidhja e Komunistëve», që nga emri t'ia afronin sa më shumë apelacionit të Marksit, për ta larguar në fakt sa më shumë nga roli që Marksi dhe Lenini i përcaktojnë partisë komuniste.

Titistët e paraqesin çështjen sikur Jugosllavia me vetadministrimin ka hyrë në një etapë zhvillimi që e afron me shoqërinë komuniste. Duke u nisur nga kjo, ata pretendojnë se shteti po shkon drejt shuarjes dhe partia nuk mund të ketë më atë rol e ato funksione që kishte në periudhën e kalimit nga kapitalizmi në socializëm.

Jo vetëm kaq, por vetadministrimi, sipas tyre, ka zhdukur, gjithashtu, luftën e klasave brenda në parti, brenda në Jugosllavi dhe jashtë saj. Në të vërtetë Titoja, Kardeli dhe njerëzit që i pasonin, ia ndëruan drejtimin luftës së klasave. Ata e zhvilluan dhe e zhvillojnë atë për të mbrojtur sistemin e tyre vetadministrues kundër «informbyroistëve», «stalinistëve», «dogmatikëve» etj. Në të vërtetë këtu është fjala për luftën e elementëve kapitalist kundër njerëzve revolucionarë, të sistemit kapitalist kundër sistemit socialist, të ideologjisë borgjeze kundër marksizëm-leninizmit.

Teoricienët jugosllavë bëjnë spekulime të mëdha lidhur me pronën mbi mjetet e prodhimit. Sipas tyre, prona e shoqërizuar mbi mjetet e prodhimit që ekziston në sistemin vetadministrues, përbën formën më të lartë të pronës socialiste, ndërsa prona shtetërore formën më të ulët të saj. Kjo e fundit, pretendojnë ata, mund të përcaktohet si një lloj kapitalizmi shtetëror nga ku lind një kastë e re burokratike, që në fakt disponon në mënyrë kolektive të drejtën mbi pronën. Pra prona shtetërore edhe në socializëm, konkludojnë ata, nuk e zhduk tjetërsimin e punëtorit që bëhet nga kapitali. Raporti kapitalist fitime-rroga e punëtorit zëvendësohet me raportin akumulacion shtetëror-rroga e punëtorit. Me fjalë të tjera, sipas tyre, në të dy sistemet shoqërore punëtori mbetet kurdoherë rrogëtar.

Kjo është një tezë e njohur trockiste, e demaskuar dhe e hedhur poshtë prej kohësh. Në shoqërinë e vërtetë socialiste, ku prona e përbashkët drejtohet nga shteti i diktaturës së proletariatit me pjesëmarrjen e gjerë, të organizuar dhe efektive të klasës punëtore e të masave të tjera punonjëse, sipas parimit të centralizmit demokratik, dhe ku në shpërndarjen e produktit shoqëror nuk lejohen diferencime të mëdha që çojnë në krijimin e shtresave të privilegjuara, punëtori nuk është rrogëtar, ai nuk shfrytëzohet. Provë për këtë është realiteti i Shqipërisë socialiste, ku klasa punëtore është klasë në fuqi, që, nën udhëheqjen e Partisë së saj marksiste-leniniste drejton ekonominë dhe tërë jetën e vendit në interes të saj dhe të mbarë popullit.

Vetadministrimi jugosllav, i cili gjoja vë në qendër punëtorin, vetëm në teori ka emrin punëtor, në praktikë ai është antipunëtor, është antisocialist. Ky sistem, pavarësisht nga zhurma që bëjnë titistët, nuk e lejon klasën punëtore as të drejtojë, as të administrojë.

Në Jugosllavi çdo ndërmarrje vetadministruese është një organizatë e mbyllur në aktivitetin e saj ekonomik, ndërsa politika e administrimit është në duart e grupit udhëheqës të saj, i cili, njëlloj si në çdo vend tjetër kapitalist, manipulon fondet e akumulimit, vendos për investimet, rrogat, çmimet dhe shpërndarjen e prodhimit. Pretendohet se i gjithë ky veprim ekonomik-politik aprovohet nga punëtorët nëpërmjet të deleguarve të tyre. Por ky është një mashtrim e një bluf i madh. Këta të ashtuquajtur të deleguar të punëtorëve bëjnë kauzë të përbashkët me kastën e burokratëve dhe të teknokratëve në fuqi në kurriz të klasës punëtore e të masave të tjera punonjëse. Janë administratorët profesionistë ata që bëjnë ligjin dhe përcaktojnë politikën në organizatën vetadministruese që nga baza deri lart në republikë. Roli drejtues, administrativ, ekonomik-shoqëror dhe politik i punëtorëve, i klasës së tyre është reduktuar në minimum, për të mos thënë është zhdukur fare.

Duke nxitur partikularizmin e lokalizmin, nga ai republikan në atë krahinor e deri në komunë, sistemi vetadministrues ka likuiduar unitetin e klasës punëtore, i ka vënë punëtorët në luftë me njëri-tjetrin, si individë, duke ushqyer egoizmin, dhe si kolektiv, duke ushqyer konkurrencën ndërmjet ndërmarrjeve. Mbi këtë bazë është minuar edhe aleanca e klasës punëtore me fshatarësinë, e cila gjithashtu është e copëtuar në ekonomi të vogla private dhe shfrytëzohet nga borgjezia e re në fuqi. E gjithë kjo ka krijuar autarkinë në ekonomi, anarkinë në prodhim, në shpërndarjen e fitimeve dhe të investimeve; në treg, në çmimet ajo ka çuar në inflacion e në papunësi të madhe.

Qenia e klasës punëtore në udhëheqjen e sistemit vetadmi-

nistrues punëtor në Jugosllavi, është një iluzion i rremë, një utopi. Në këtë sistem klasa punëtore nuk është në drejtim, nuk është hegjemone. Diktatura e proletariatit është likuiduar, udhëheqja e klasës punëtore, partia komuniste, ose siç quhet në këtë vend Lidhja e Komunistëve, nuk drejton as pushtetin, as ekonominë, as kulturën, as jetën shoqërore.

Në këtë sistem rrëmuje të përgjithshme dikush tjetër i ka marrë pozitën dominuese e drejtuese politike. Kjo është kasta e re e burokratëve politikë dhe e teknokratëve, e dalë nga shtresa e inteligjencisë së borgjezuar dhe e aristokracisë punëtore. Ajo është larg çdo morali proletar dhe mbi të nuk ushtrohet asnjë kontroll politik.

Kjo shtresë e re burokratike vetëtrumbetohet si armike e burokracisë etatiste, kurse ajo është një burokraci akoma më e rrezikshme, që lulëzon e forcohet në një sistem ekonomik të decentralizuar, i cili ruan dhe zhvillon pronën private.

Vetadministrimi punëtor, që ka në themel të tij ideologjinë e anarkosindikalizmit, ka pjellë nacionalizmin republikan, që ka hartuar deri edhe ligje e rregullore të veçanta për të mbrojtur interesat e vet të ngushtë. Monopoli ekonomik i republikave, që përbëhet nga monopoli i ndërmarrjeve dhe i trusteve të tyre, është kthyer në fakt në një fuqi politike dhe në një nacionalizëm republikan, që shfaqet jo vetëm në çdo republikë, por në çdo krahinë, në çdo komunë, në çdo ndërmarrje. Cilido, si individ, si grup, si republikë, përpiqet si e si të pasurohet më shumë dhe më shpejt në kurriz të tjetrit.

Nacionalizmi borgjez është shtruar pajdash në Jugosllavi dhe parulla «bashkim-vëllazërim», që ishte e drejtë gjatë luftës nacionalçlirimtare, kur luftohej kundër pushtuesve dhe reaksionit të vendit për një shoqëri të re të bazuar në marksizëm-leninizmin, në sistemin aktual jugosllav, i cili përçan e shpërndan çdo gjë, ka mbetur një parullë boshe e pa asnjë efekt. «Bashkim-vëllazërimi» i popujve, i kombeve dhe i kombësive, i republikave dhe i krahinave mund të realizohet vetëm në një sistem të vërtetë socialist, që udhëhiqet nga ideologjia marksiste-leniniste.

Bashkimi federativ jugosllav nuk u krijua mbi baza marksiste-leniniste, prandaj, pa asnjë dyshim, do të lindnin, siç lindën, antagonizmat nacionalë. Vetë sistemi i bart këto kontradikta, ushqen separatizmin e kombeve dhe të kombësive, të republikave dhe të krahinave.

Edhe kreditë e shumta të kapitalizmit botëror vepruan në këtë drejtim. Përdorimi i tyre për të kënaqur gustot dhe kapriçot borgjeze e megalomane të kastës në fuqi, shpërndarja e pabarabartë dhe pa kritere të shëndosha midis republikave të ndrysh-

me, krijoi disnivele ekonomike dhe shoqërore në republikat e në krahinat, çka i thellon më tej antagonizmat nacionalë.

Sistemi i vetadministrimit nuk do të kishte pasur jetë të gjatë po të mos e kishin ndihmuar dy faktorë: antisovjetizmi i udhëheqjes jugosllave, që nuk ishte tjetër veçse antimarksizmi e antileninizmi i saj, me të cilin ajo siguroi përkrahjen politike të tërë reaksionit botëror dhe mbështetja ekonomike me anë kredish të mëdha e të gjithanshme nga vendet kapitaliste. Por, megjithëkëtë, këta dy faktorë nuk mundën ta shpëtonin këtë sistem antisocialist. Përkundrazi, ata e dobësuan më tej atë dhe e shtynë drejt falimentimit ekonomik dhe politik.

Fajin për dështimin e këtij sistemi dhe për të gjitha të këqijat që lindën prej tij, Kardeli me Titon ia hidhnin «mosperfeksionimit» sa duhet të vetë sistemit, ndërgjegjes së punonjësve «që nuk ishte ngritur akoma sa duhet», ekzistencës së burokracisë etj. Ata e panë falimentimin e sistemit të tyre antisocialist, por nuk mund të tërhiqeshin dot prapa. Prandaj janë paliative edhe të gjitha masat që mori Titoja, që kur ishte gjallë, për drejtimin e Federatës e të republikave pas vdekjes së tij. Bashkë me Titon e Kardelin u zhduk edhe euforia për sistemin vetadministrues. Pasardhësit e Titos ndodhen në një konfuzion e çoroditje të madhe dhe nuk dinë nga të kapen për të dalë nga situatat e vështira në të cilat gjendet vendi i tyre. Tash Jugosllavia titiste ka hyrë në një krizë të rëndë e të përgjithshme të strukturave e të superstrukturave të saj, në një krizë ekonomike e politiko-morale.

Revizionizmi sovjetik ka qenë dhe mbetet rryma më e rrezikshme e revizionizmit modern. Ai ruan më shumë se çdo variant tjetër revizionist maskat socialiste e frazeologjinë leniniste për të mbuluar realitetin e sotëm kapitalist në Bashkimin Sovjetik dhe politikën e tij të jashtme imperialiste e agresive. Ai është një revizionizëm që ka marrë pushtetin në një shtet i cili përfaqëson një fuqi të madhe dhe që ka mjete e mundësi të shumta të ushtrisë ndikimit e tij në botë, të vepruara në shumë drejtime e në përpjesëtime të mëdha.

Ashtu si korrentet e tjera revizioniste, edhe revizionizmi hrushovian ka procesin e tij të lindjes e të zhvillimit, derisa arriti në formën e sotme të një revizionizmi të plotë, që deformat të gjitha çështjet e teorisë marksiste e të praktikës socialiste. Si një fenomen shoqëror, edhe revizionizmi hrushovian ka rrënjët e shkaqet e tij ideologjike, shoqërore e historike.

Partia e Punës e Shqipërisë u ka bërë një analizë të thellë marksiste këtyre shkaqeve. Nga kjo analizë ajo ka nxjerrë konkluzione dhe ka marrë një varg masash për t'i mbyllur shtigjet lindjes së një fenomeni të tillë regresiv në vendin tonë. Por në

këtë problem ne duhet të thellohemi vazhdimisht, me qëllim që revizionizmi kurrë të mos kalojë në Shqipëri.

Grupi i Hrushovit qysh në fillim i vuri vetes si qëllim kryesor të likuidonte diktaturën e proletariatit, të minonte bazat e shoqërisë socialiste, ta fuste Bashkimin Sovjetik në rrugën kapitaliste dhe ta kthente atë në një superfuqi imperialiste. Tani të gjithë e shohim këtë transformim të madh kundërrevolucionar që ka ndodhur në Bashkimin Sovjetik. Vetëm borgjezia dhe imperializmi e reklamojnë atë si vend komunist. Duke e paraqitur Bashkimin e sotëm Sovjetik kapitalist si vend socialist, ata duan të diskreditojnë marksizëm-leninizmin dhe socializmin e vërtetë.

Revizionizmi hrushovian është ideologjia dhe politika e kapitalizmit shtetëror që sundon në tërë jetën e vendit. Kthimi në kapitalizëm i Bashkimit Sovjetik nuk mund të mos kishte veçoritë e veta dhe rendi kapitalist këtu nuk mund të mos merrte forma të posaçme. Këto veçori e forma përcaktohen nga fakti se atje kapitalizmi u rivendos si rezultat i përmbysjes së socializmit, si një proces regresiv, ndryshe nga kapitalizmi i tipit klasik që vjen pas përmbysjes së rendit feudal, si një proces progresiv.

Veçoria themelore e këtij lloj kapitalizmi është se këtu ruhen shumë forma socialiste të pronës, të organizimit e të drejtimit, por përmbajtja e tyre ka ndryshuar rrënjësisht. Mjetet e prodhimit sot në Bashkimin Sovjetik janë në fakt pronë kapitaliste, shtetërore ose kolektive, sepse përdoren në interes të klasës së re borgjeze që është në fuqi, sepse është pikërisht kjo klasë që përvetëson punën e punëtorëve e të fshatarëve.

Ligjet, traditat dhe praktikat e vjetra u zëvendësuan me të reja, që i lënë burokracisë shtetërore e asaj të partisë dorë të lirë për të shprehur e zbatuar pa pengesë vullnetin e vet. Kompetencat e reja që u morën nga ajo në bazë të reformave ekonomike, u përdorën për të siguruar e zgjeruar të ardhurat e privilegjet e kastave të ndryshme drejtuese, për të ruajtur pushtetin e për t'u mbrojtur nga pakënaqësitë e revoltat e klasës punëtore dhe të masave punonjëse.

Vërtet mbeti prona shtetërore dhe fabrikat nuk iu shpërndanë privatëve, kolkozet mbetën ekonomi kolektive të përbashkëta dhe bankat nuk iu dhanë aksionistëve, por ajo që ndryshoi ishte shpërndarja e produktit shoqëror, destinacioni i tij.

Ndonëse thuhet se zbatohet parimi i shpërblimit sipas punës, në realitet grupet e ndryshme të borgjezisë së re përvetësojnë mbivlerën e krijuar nga punëtorët e fshatarët. Gjithë kjo grabitje paraqitet si një lloj stimulimi material, gjoja për nxitjen e veprimtarisë prodhuese, të punës shkencore e të krijimtarisë artistike etj. Në të vërtetë ky është një shfrytëzim tipik kapitalist.

Për t'i hapur rrugën rivendosjes së kapitalizmit, revizionistët hrushovianë goditën tezat themelore të teorisë marksiste-leniniste mbi prodhimin e mallrave dhe veprimin e ligjit të vlerës në socializëm. Në teori dhe në praktikë ata identifikuan prodhimin socialist të mallit me prodhimin kapitalist. Mbi këtë bazë ata reformuan gjithë mekanizmin ekonomik. Gradualisht ndërmarrjet ekonomike, por edhe mjaft institucione kaluan në një parvarësi më të madhe nga plani shtetëror. Drejtuesve të ndërmarrjeve e të institucioneve të ndryshme u janë dhënë të drejta e fuqi të mëdha për të drejtuar dhe manipuluar prodhimin dhe shpërndarjen, për të marrë në punë dhe për të pushuar nga puna, për të ndarë fitimet etj. U kufizua financimi i centralizuar shtetëror për ndërmarrjet ekzistuese dhe u zgjerua gradualisht përdorimi i vetëfinancimit dhe i kreditit.

Revizionistët sovjetikë pretendojnë se ekonomia e tyre drejtohet e zhvillohet në bazë të planeve që hartohen gjoja sipas parimit të centralizmit demokratik. Mirëpo plani shtetëror, ashtu siç e konceptojnë në teori dhe siç e zbatojnë ata në praktikë, nuk është dhe nuk mund të jetë në asnjë mënyrë një plan i një ekonomie të vërtetë socialiste. Në Bashkimin Sovjetik bashkëjetojnë centralizmi burokratik i tipit monopolist me liberalizmin ekonomik të gjerë në bazë. Jepet imazhi i një drejtimi të planifikuar të ekonomisë, ndërsa në praktikë kanë fushë të lirë veprimi ligjet dhe kategoritë ekonomike të mënyrës kapitaliste të prodhimit.

Konsumi parazitarr ka marrë përpjesëtime të papara. Raporti i shpërblimit midis punëtorëve e administratorëve burokratë e teknokratë të prodhimit, në bazë të pagës nominale arrin mbi 1 me 10, kurse së bashku me të ardhurat nga ndarja e fitimeve, nga shpërblimet e shumëllojshme, nga privilegjet e panumërta e të tjera, këto raporte distancohen me shifra akoma më të mëdha. Këto diferenca në paga dhe në mënyrën e jetesës zor se dallohen nga ato që ekzistojnë ndërmjet administratorëve borgjezë dhe punëtorëve në vendet e Perëndimit.

Në kushtet kur paga për vlerën e fuqisë punëtore në masën 35 deri 40 për qind formohet në mënyrë të decentralizuar nga shpërndarja e fitimeve, kur normat e punës nuk janë unike dhe zbatohen, gjithashtu, në mënyrë të decentralizuar, kur stimuli material në favor të borgjezisë së re ka përparësi absolute dhe kur inflacioni, sidomos për shkak të militarizimit të ekonomisë, që gëlltit 1/3 e të ardhurave kombëtare, rritet vazhdimisht, shoqëria në thelb e ka humbur kontrollin e vërtetë mbi masën e punës e të konsumit, të cilët janë dy çelësa kryesorë për një ekonomi socialiste.

Këto dhe një varg masash të tjera me karakter kapitalist,

që u trumbetuan si zhvillim krijues i teorisë dhe i praktikës ekonomike marksiste-leniniste, kishin si synim dhe çuan në shkallëminim e bazave të ekonomisë socialiste.

Pasojat e këtij kursi duken në jetën e përditshme të popullit sovjetik. Në treg ka mungesa të artikujve të dorës së parë, është rritur inflacioni, papunësia, fluktuacioni i fuqisë punëtore, vitet re ngritja e shpallur dhe e pashpallur e çmimeve të mallrave të ndryshme. Është zgjeruar sektori privat i ekonomisë, i janë hapur dyert kapitalit të huaj monopolist, lulëzojnë tregu i zi, spekulimet, shpërdorimet, ryshfetet e mashtrimet.

Realiteti i sotëm sovjetik tregon se procesi nuk shkon drejt «zhdukjes së dallimeve klasore» dhe «krijimit të një uniteti të ri social», siç propagandojnë revizionistët hrushovianë-brezhnjevianë, por drejt një diferencimi të thellë shoqëror ndërmjet klasës së re borgjeze, të përbërë nga shtresa e burokratëve dhe e teknokratëve, dhe masave të gjera punonjëse, të cilat ndodhen në pozitat e një force thjesht prodhuese. Hendeku midis tyre vjen vazhdimisht duke u thelluar sa më shumë rritet shkalla e shfrytëzimit të punonjësve dhe sa më shumë shtohen përfitimet e borgjezisë. Kjo gjendje ka krijuar edhe një ideologji e politikë të tërë, që justifikon e mbron këtë sistem të ri të shfrytëzimit kapitalist.

Pushteti i sovjetëve nuk është më i sovjetëve, i punëtorëve dhe i fshatarëve. Ai është shkëputur prej tyre dhe është bërë si një forcë më vete dhe e huaj për ta. Edhe formalisht revizionistët hrushovianë e kanë shpallur të likuiduar diktaturën e proletariatit. Shtetin e kanë quajtur të të gjithë popullit për të fshehur realitetin se ai nuk është më i popullit, por një diktaturë e borgjezisë së re sovjetike. Karakteri kapitalist i tij duket qartë nga tërë politika e brendshme dhe e jashtme që ai ndjek, politikë që u shërben interesave të klasës borgjeze në fuqi. Shteti sovjetik, që ka në duart e tij mjetet kryesore të prodhimit dhe drejton tërë ekonominë, është shndërruar në një përfaqësues e mbrojtës të interesave të klasës sunduese.

Revizionistët sovjetikë, për të ruajtur maskat e tyre socialiste dhe «për të vërtetuar» se Bashkimi Sovjetik është një vend socialist, thonë se atje ka vetëm një parti, se kjo është një parti komuniste dhe se roli i saj udhëheqës është sanksionuar me kushtetutë. Fakti që ka vetëm një parti drejtuese dhe që pushteti i saj i pandarë njihet me ligj nuk e bën që ajo të jetë komuniste. Ka shumë vende borgjeze ku ka një parti të vetme sunduese. Karakterin e një partie politike nuk e përcakton pozita e saj në shtet. Karakteri i një partie përcaktohet, në radhë të parë, nga fakti se cilës klasë i përket dhe kujt i shërben, nga ç'ideologji udhëhiqet e ç'politikë ndjek.

Partia Komuniste e Bashkimit Sovjetik aktualisht është për-

faqësuesja e drejtpërdrejtë e klasës borgjeze në fuqi, ushtron pushtetin në emër të saj, u shërben zhvillimit dhe forcimit të rendit kapitalist të restauruar. Ajo vetëm emrin ka komuniste. Mbajtja e emrit komunist dhe përdorimi nga ana e saj i disa frazave marksiste e parullave socialiste kanë një karakter hipokrit e thjesht demagogjik. Kjo bën pjesë në atë propagandë mashtruese që kërkon t'i mbajë masat në errësirë dhe t'i bëjë të besojnë se jetojnë në socializëm dhe jo në një shoqëri kapitaliste, shtypëse e shfrytëzuese. Për traditë, për maskim, ose thjesht për inerci, shumë partive u kanë mbetur apelacionet «demokratike», «popullore», «socialiste» etj. në një kohë kur ato janë tipike borgjeze e reaksionare.

Politika revizioniste e kapitaliste që zbatohet në Bashkimin Sovjetik, ka ngjallur demonët e vjetër të perandorisë cariste, siç janë shtypja nacionale, antisemitizmi, racizmi sllav, misticismi fetar ortodoks, kulti i kastave ushtarake, aristokratizmi i inteligjencias, çinovnizmi burokratik etj. Teoritë e revizionistëve sovjetikë mbi krijimin gjoja të një «bashkësie të re historike», të «popullit unik sovjetik» janë shpikur pikërisht për të fshehur këtë realitet plot kontradikta të thella sociale, klasore e nacionale.

Ajo që dominon sot në Bashkimin Sovjetik është forca e ushtrisë sovjetike. Militarizimi i sforcuar i jetës së vendit, barra e rëndë e shpenzimeve ushtarake, që kanë arritur shifra astronomike dhe po e tronditin gjithnjë e më shumë ekonominë sovjetike, deformatojnë zhvillimin e saj, varfërojnë popullin.

Rivendosja e kapitalizmit brenda vendit nuk mund të mos çonte edhe në një përmbysje të madhe në sferën e marrëdhënieve ndërkombëtare e të politikës së jashtme të partisë komuniste e të shtetit sovjetik. Revizionizmi hrushovian u shndërrua gradualisht në ideologji e politikë të superfuqisë së re imperialiste, që justifikon e mbron ekspansionin, agresionin e luftërat për vendosjen e sundimit botëror. Pjellë e kësaj ideologjie e politike janë teoritë famëkeqe të «sovranitetit të kufizuar», të «ndarjes ndërkombëtare të punës», të «integritimit ekonomik, politik e ushtarak» të vendeve të së ashtuquajturës bashkësi socialiste, të cilat u kanë lidhur këtyre vendeve duar e këmbë, i kanë shndërruar në shtete vasale. Këto marrëdhënie Brezhnjevi në Kongresin e 26-të të PK të BS i quajti «marrëdhënie midis popujve», për të fshirë kështu çdo identitet kombëtar e shtetëror.

Për të realizuar objektivat e tij ekspansionistë e neokolonialistë, socialimperializmi sovjetik ka krijuar një teori, sipas së cilës asnjë vend nuk mund të çlirohet e të mbrohet nga imperializmi dhe të zhvillohet në mënyrë të pavarur pa ndihmën e tutelën sovjetike. Ai spekulon me parullën e «ndihmës internacionaliste» për të ndërmarrë agresione e për të grabitur pasuritë e vendeve të tjera.

Gjithë politika e jashtme ekspansioniste, hegjemoniste e agresive e Bashkimit Sovjetik socialimperialist është një provë dhe një dëshmi tjetër se rendi sovjetik është një rend kapitalist, sepse vetëm një rend i tillë mund të ndjekë një politikë të tillë në arenën ndërkombëtare. Siç ka thënë Lenini, politika e jashtme është vazhdim i politikës së brendshme dhe të dyja së bashku janë shprehje e koncentruar e marrëdhënieve ekonomike që ekzistojnë në një vend. Maskat socialiste e komuniste që përpiqen ende të ruajnë revizionistët sovjetikë, po u grisen çdo ditë përballë realitetit të tyre kapitalist e politikës socialimperialiste që ata ndjekin.

Sa do të vazhdojë të zërë vend mashtrimi i madh i popullit sovjetik se gjoja rron në socializëm, sa do të vazhdojë klasa punëtore sovjetike të jetojë me iluzione, varet nga shumë faktorë, të brendshëm e të jashtëm. Kuptimplotë për situatat që i presin vendet ku sundon revizionizmi hrushovian janë ngjarjet e Polonisë. Fakt është se këtu shpërtheu konflikti klasor midis punonjësve dhe klasës borgjeze në fuqi të përfaqësuar nga partia revizioniste. Pavarësisht se si u manipulua nga forcat e djathta, në thelb revolta e klasës punëtore polake tregon se ajo u bë e ndërjegjshme për pozitën e saj si klasë e shtypur dhe e shfrytëzuar, se pushteti ekzistues në Poloni i përket një klase antagonistë me të, se socializmi është tradhtuar. Kush do të vijë pas Polonisë? Proceset e diferencimit klasor ziejnë në të tëra vendet revizioniste. Konfliktet klasore po rriten me shpejtësi. Nga këto nuk bën përjashtim as Bashkimi Sovjetik, megjithëse në pamjen e jashtme duket si më i qëndrueshmi ndërmjet tyre. Plagët që ka hapur restaurimi i kapitalizmit, mund të shërohen vetëm me përmbysjen e revizionizmit dhe me rivendosjen e socializmit.

Partia jonë ka zhvilluar një luftë të madhe, të hapur e parimore kundër revizionizmit kinez, ideologjisë, politikës, qëndrimeve dhe veprimeve të Partisë Komuniste të Kinës. Revizionizmi kinez është një korrent oportunist në lëvizjen komuniste botërore dhe maocedunideja, baza e tij, është një ideologji me tipare arkaike, një amalgamë teorish të vjetra kineze të Konfucit e të Mencit dhe teorish të reja të perfrazuara, pa një lidhje organike e strukturore, të lyera me një frazeologji marksiste. Maocedunideja përfaqëson një ideologji hegjemoniste të sundimit botëror, të bazuar në një bagazh teoremash dhe mendimesh heterogjene, kontradiktore dhe pragmatiste. Në ujërat e kësaj ideologjie lundronte barka kineze sa djathtas e majtas, me një drejtim të çoroditur, kur Kina filloi ndërtimin e shtetit të ri kinez të dalë nga lufta çlirimtare. Këtëj vinin ato lëkundje të Kinës dhe ai karakter i papërcaktuar i sistemit politik dhe ekonomik të saj.

Teoria që udhëhiqte Kinën e re nuk ishte marksizëm-leni-

nizmi. Penelatat marksiste të fasadës të linin përshtypjen e rreme se ekzistonin disa tipare të socializmit shkencor. Ato pengonin që të dalloheshin qartë deviacionet e vazhdueshme.

Kur në Kinë theksohej roli i diktaturës së proletariatit, nën të fshihej dhe zhvillohej diktatura e grupeve rivale dhe e personaliteteve. Kur theksohej roli udhëheqës i partisë, nën të fshihej një organizim kaotik dhe një udhëheqje e paqenë e saj. Kur flitej për hegjemoninë e klasës punëtore, roli udhëheqës në fakt i lihej fshatarësisë, sepse ishte ideologjia e saj mikroborgjeze që sundonte në Kinë. Kur flitej për ndryshimin e strukturave klasore, në thelb asgjë nuk lëvizte nga vendi.

Ekonomia kineze ecte duke çaluar rëndë pa orientime dhe perspektiva të qarta, pavarësisht nga ekzistenca e njëfarë plani që as për së largu nuk kishte tiparet shkencore dhe ca më pak të një plani të bazuar në një sistem të centralizuar. Bile ai nuk kishte as tiparet e një plani të decentralizuar. Ekonomia kineze ecte për inerci.

Në këtë organizim dhe në këtë ideologji pa shtyllë kurrizore dominonte ideja e hegjemonizmit të shtetit të madh kinez, që «ishte thirrur nga historia» të përfaqësonte modelin e ri të shoqërisë socialiste, të përfaqësonte «marksizëm-leninizmin e kohërave të reja», që ishte maocedunideja.

Duhej të dallonim në këtë zhvillim të Kinës se nën petkun e «revolucionit» fshihej kundërrivolucioni, se nën petkun e maocedunidesë fshihej antimarksizmi, fshihej një rrymë e revizionizmit modern që kërkonte forma e struktura politike, ideologjike, organizative dhe shtetërore të përshtatshme për «kontinentin kinez» dhe për aspiratat e tij kapitaliste e imperialiste.

«Antiimperializmi», «antisovjetizmi», «anti amerikanizmi» i Kinës së Mao Ce Dunit, që alternoheshin ndërmjet tyre, ishin koniunkturalë. Ata nuk ishin bindje ideologjike, nuk ishin qëndrime parimore, por manovra për balancimin e pushteteve të fuqishme në botë, një lojë me fuqitë politikë-ushtarake imperialiste për fuqizimin e Kinës në skakierën botërore.

Me këto botëkuptime, me këto qëndrime eklektike e oportuniste, si në planin e brendshëm të Kinës, ashtu edhe në atë të jashtëm, u zhvillua «Revolucioni Kulturor Proletar» i hunveibinëve dhe po zhvillohet aktualisht «revolucionit» revanshist i pleqve reaksionarë e i të gjitha mbeturinave të Kinës së vjetër. Mbi këto baza u hartua teoria e pafat e «tri botëve» dhe e «aleancave të këtyre tri botëve», u bënë kthesat e forta kineze në politikën ndërkombëtare me rrjedhime shumë të rrezikshme për paqen botërore.

Iu desh Partisë sonë një kohë pak a shumë e gjatë që të dallonte këtë rrugë antimarksiste të Partisë Komuniste të Kinës dhe të shtetit kinez, me të cilët ne kishim marrëdhënie të mira

miqësore. Për Partinë tonë kishte rëndësi të madhe thelbi teori-ko-politik i kësaj miqësie, kishte rëndësi çështja e luftës për ruajtjen e pastërtisë së marksizëm-leninizmit, çështja e socializmit dhe e revolucionit.

Në fillim ne bëmë një luftë parimore me debate, si në mes shokësh, por gradualisht ajo u ashpërsua për arsye të qëndrimeve antimarksiste të Kinës. Kjo ishte një luftë pa lëshime nga ana e Partisë së Punës të Shqipërisë, por edhe një luftë e pabarabartë dhe e vështirë. Po të mos bëhej kjo luftë, do të rrezikohej ndërtimi i socializmit në Shqipëri.

Rëndësia e luftës së Partisë së Punës të Shqipërisë qëndronte në atë se ajo rrëzoi dy mite: atë të Kinës, si vend ku ndërtohej socializmi dhe atë të maocedunidesë, si marksizëm-leninizmi i kohës sonë. Në këtë luftë, për të mbrojtur parimet, Partia jonë mori parasysh çdo vështirësi ekonomike që mund t'i krijohej vendit.

Maocedunideja, e propaganduar si «zhvillimi i mëtejshëm shkencor i marksizëm-leninizmit», mund të influenconte, siç influençoi, në lëvizjen komuniste ndërkombëtare dhe veçanërisht në disa parti marksiste-leniniste. Këto parti, për shumë rrethana, duke mos mundur dot t'i bënin një analizë të thellë kësaj rryme ideologjike revizioniste, mendonin se te Kina e madhe dhe te Mao Ce Duni kishin prijësit e revolucionit proletar, ndihmësit e vendosur në luftën kundër imperializmit amerikan e socialimperializmit sovjetik, mbrojtësit e natyrshëm të luftërave të drejta nacionalçlirimtare të popujve.

Duhej të bëhej, pra, një luftë parimore dhe e vendosur për të zhgënjyer të gënjerit. Këtë luftë e ndërmori Partia e Punës e Shqipërisë. Ky është një fakt i jetuar dhe i vërtetuar si në kohën kur rronte vetë Mao Ce Duni, ashtu edhe pas vdekjes së tij. Nga kjo luftë Shqipëria socialiste nuk u izolua në botë, siç pretendojnë revizionistët jugosllavë. E kundërta ngjau, Partia e Punës e Shqipërisë dhe Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë i forcuan akoma më shumë pozitën e brendshme dhe ato ndërkombëtare.

Në këtë luftë për mbrojtjen e marksizëm-leninizmit, të revolucionit dhe për kundërshtimin e ideologjisë pseudomarksiste të maocedunidesë luftuan me mençuri, me vendosmëri revolucionare dhe dhanë një kontribut të vlefshëm edhe parti të tjera motra marksiste-leniniste.

Demaskimi i Kinës si vend josocialist dhe i maocedunidesë si një teori antimarksiste zhduku një iluzion të rrezikshëm në lëvizjen marksiste-leniniste ndërkombëtare, ashtu siç ngjau dhe me revizionizmin sovjetik, jugosllav dhe me rrymat e tjera reaksionare revizioniste.

Çdo maskim, çdo falsifikim, çdo devijim nga teoria shken-

corë e marksizëm-leninizmit nuk mund ta ketë jetën të gjatë. Ai shpejt ose vonë demaskohet, pse bie në kundërshtim me idealet e klasës punëtore, të popujve që luftojnë për çlirim, për demokraci të vërtetë, për socializmin, për një shoqëri pa shfrytëzues dhe të shfrytëzuar.

Zhvillimet e sotme në Kinë, gjithë politika e brendshme dhe e jashtme e udhëheqjes kineze, vërtetojnë se analizat dhe konkluzionet e Partisë së Punës të Shqipërisë ishin plotësisht të sakta e të drejta. Udhëheqja kineze i la fushë të lirë zhvillimit të ekonomisë kapitaliste, i hapi dyert vërshimit të kapitaleve të huaja skllavëruese, u bashkua në një aleancë të ngushtë me imperia-lizmin amerikan dhe me reaksionin më të zi ndërkombëtar. Kina doli hapur si një fuqi imperialiste agresive e me pretendime për hegjemoni në botë. Ajo është bërë një nga qendrat kryesore të kundërrevolucionit botëror, që lufton me të gjitha mjetet për të penguar çlirimin e popujve për të mbytur revolucionin. Revizionizmi kinez ka dalë sot si një rrymë e hapët reaksionare, ai ka prerë çdo lidhje jo vetëm me lëvizjet revolucionare e çlirimtare, por edhe me çdo lëvizje demokratike e përparimtare. Në çdo rast ai mban anën e forcave më të errëta, më obskurantiste e fashiste në botë.

Rrëmuja, çoroditjet, konfuzioni e përleshjet që kanë ndodhur e po ndodhin në Kinë, janë pasojë e drejtpërdrejtë e maocedunidesë. Kritika që i bëjnë sot udhëheqësit kinezë Mao Ce Dunit, nuk ka të bëjë aspak me kritikën marksiste që i bëjmë ne. Ajo nuk lidhet me përmbajtjen e ideve të tij, të cilat udhëheqësit e sotëm kinezë i ruajnë dhe i zbatojnë në praktikë. Kritika e tyre është shprehje e luftës për pushtet midis grupeve të ndryshme maoiste rivale. Mao Ce Dunit këto grupe nuk mund ta hedhin poshtë, pse në idetë e tij të gjithë gjejnë mbështetje e justifikim për veprimet e tyre. Proletariati dhe populli kinez, pa u çliruar nga maocedunideja, nuk do ta gjejë dot rrugën e drejtë që çon në socializëm.

Partia e Punës e Shqipërisë edhe në të ardhmen do të vazhdojë me konsekuencë luftën parimore për demaskimin e plotë të revizionizmit kinez, për të vënë një kufi të qartë e të prerë midis marksizëm-leninizmit dhe ideve antimarksiste të Mao Ce Dunit. Pa denoncuar e hedhur poshtë maocedunidenë, pa luftuar e çrrënjosur çdo ndikim të saj në lëvizjen revolucionare nuk mund të flitet seriozisht për luftë kundër revizionizmit kinez dhe as kundër revizionizmit modern në tërësi, nuk mund të konsolidohet e të zhvillohet si duhet lëvizja marksiste-leniniste dhe të çohet përpara me sukses çështja e revolucionit.

Sa më shumë thellohen kontradiktat e kapitalizmit e të imperializmit dhe sa më shumë afrohet vala e revolucionit, aq më

**tepër zbulohet fytyra antimarksiste e kundërrevolucionare e ko-
rrentit tjetër revizionist, e eurokomunizmit.**

Eurokomunizmi është produkt i degjenerimit të partive komuniste që u futën në rrugën e revizionizmit, i përçarjes që ndodhi në kampin revizionist, si rezultat i epërsisë që mori në gjirin e tij nacionalizmi borgjez.

Ai është ideologji e aristokracisë punëtore të ushqyer me thërrime nga fitimet e borgjezisë. Eurokomunizmi, që është ideologjia më e kulluar e reformizmit borgjez, luan rolin e «kolonës së pestë» në gjirin e lëvizjes punëtore.

Eurokomunistët, të cilët ishin ndër ithtarët më të zjarrtë të fushatës kundër Stalinit, për t'u kthyer gjoja te Lenini, tani janë bashkuar haptazi me tërë korin e borgjezisë e të socialdemokratëve për të sulmuar Leninin e leninizmin. Vetë termi «eurokomunizëm» është shprehje e largimit nga marksizëm-leninizmi, e mohimit të ligjeve të përgjithshme të revolucionit dhe të ndërtimit të shoqërisë socialiste. Eurokomunistët kanë nxjerrë nga varri e kanë rivënë në qarkullim teoritë e vjetra oportuniste të Lasalit e të Bernshtajnit, të Kautskit e të Internacionales së Dytë, të cilat i reklamojnë si fjalën e fundit të zhvillimit krijues të marksizmit në ditët tona. Sulmi frontal e i hapur nga pozitat antikomuniste kundër mësimëve themelore të marksizëm-leninizmit është përfundimi logjik i tërë revizionizmit modern, i të gjitha rrymave të tij.

Predikimet e eurokomunistëve për shtetin kapitalist mbi-klasor, për demokracinë për të gjithë, për rrugën paqësore, parlamentare, demokratike për në socializëm, për reformat e strukturës në kuadrin e kushtetutës borgjeze etj. kanë vetëm një qëllim: sabotimin e revolucionit, mbrojtjen e përjetësimin e rendit kapitalist. Kur revizionistët italianë, francezë e spanjollë flasin për «kompromis historik», për «bllok historik të së matës» etj. ose kur luftojnë për t'u futur në qeveritë borgjeze, këtë e bëjnë jo për t'ia rrëmbyer pushtetin borgjezisë, jo për të likuiduar rendin kapitalist, por për ta ruajtur atë nga revolucionit dhe për të marrë përsipër ata vetë drejtimin e punëve të borgjezisë. Në këtë rol ata kërkojnë të zëvendësojnë socialdemokracinë e komprometuar e tanimë të diskredituar në sytë e masave si shërbëtore e hapur e borgjezisë.

Ndërsa zbukurojnë kapitalizmin, eurokomunistët shprehin një armiqësi të hapët për socializmin. Sipas tyre, deri më sot as ka ekzistuar dhe as ekziston ndonjë socializëm i vërtetë. Për ta «socializmi i vërtetë» është ai që kanë shpikur ata vetë, i ashtuquajtur «socializëm demokratik», «socializëm pluralist» ose «rruga e tretë».

«Socializmi» i përfytyruar nga eurokomunistët është një socializëm pa diktaturë të proletariatit, pa udhëheqje të pandarë të partisë komuniste, pa teori marksiste-leniniste. Në këtë socializëm pushteti do të jetë i të gjitha klasave, në udhëheqje do të vijnë parti të ndryshme sipas votave që do të marrin në zgjedhje, ideologjia marksiste do të bashkëjetojë me të gjitha ideologjitë e tjera borgjeze, mikroborgjeze e fetare. Në socializmin e eurokomunistëve do të ekzistojnë forma të ndryshme të ekonomisë, prona e shoqërizuar dhe iniciativa private, kapitalet imperialiste dhe shoqëritë shumëkombëshe.

Pra në këtë shoqëri të ashtuquajtur pluraliste do të plesken e do të bashkëjetojnë në paqe e harmoni të plotë, klasa, parti, ideologji, prona të ndryshme, elemente socialiste e kapitaliste në ekonomi e politikë, në bazë e superstrukturë, në tërë jetën e shoqërisë. Por një shoqëri e tillë e përzier kapitalisto-socialiste as ka ekzistuar as mund të ekzistojë ndonjëherë. Ajo mund të ekzistojë vetëm në imagjinatën e eurokomunistëve. Socializmi e kapitalizmi janë dy rende shoqërore që përjashtojnë njëri-tjetrin. Shoqëria e re e predikuar nga eurokomunistët nuk është gjë tjetër veçse shoqëria e sotme kapitaliste e lyer me bojë socialiste.

Dalja e eurokomunizmit u reklamua me shumë zhurmë nga borgjezia, e cila pati shpresë se ideologjia reformiste e tij do të errësonte ideologjinë revolucionare të marksizëm-leninizmit. Ajo shpresonte se eurokomunizmi do të merrte një përhapje të madhe dhe do të bëhej një flamur që do të bashkonte të gjithë revizionistët, të Perëndimit e të Lindjes. Por dështimi që i plotë. Në vetë partitë eurokomuniste u shtuan fraksionet e përçarjet; ndërmjet partive të ndryshme eurokomuniste filloi lufta për lidhësi. Grindjet e ndarjet me partitë e tjera revizioniste u bënë edhe më të mëdha. Partia e Marshesë e braktisi kampin eurokomunist dhe po afrohet gjithnjë e më shumë me revizionistët sovjetikë. Partia Komuniste e Spanjës është ndarë në fraksione të ndryshme, në eurokomunistë ortodoksë e heretikë, në prosovjetikë e antisovjetikë. Kurse partia e Berlinguerit kalon një krizë të rëndë ideologjike e politike. Çka është më e rëndësishme, partitë eurokomuniste kanë humbur shumë nga ndikimi që kanë pasur në masat, gjë që vihet re edhe në disfatat që po pësojnë vazhdimisht në fushatat elektorale, të cilat i konsiderojnë si kalin e tyre të betejës.

Idetë e socializmit të vërtetë kanë qenë dhe mbeten një forcë e madhe frymëzuese, mobilizuese e organizuese e luftës revolucionare të masave.

Sot nuk ka nevojë të shpiken «socializma» të rinj, as të koprohen të ashtuquajturit socializma të revizionistëve modernë, si ai sovjetik, jugosllav, kinez e të tjerë, që vetëm emrin kanë socializëm.

Se çfarë është socializmi, ç'përfaqëson dhe ç'realizon ai, si arrihet e si ndërtohet shoqëria socialiste, nuk është ndonjë gjë e panjohur. Ekziston një teori dhe një praktikë e socializmit shkencor. Këtë teori na e mësojnë Marks, Engelsi, Lenini e Stalini. Praktikën e tij e gjejmë në atë eksperiencë të pasur të ndërtimit të socializmit në Bashkimin Sovjetik në kohën e Leninit e të Stalinit, këtë e gjejmë sot edhe në Shqipëri, ku shoqëria e re ndërtohet sipas mësimëve të marksizëm-leninizmit.

Sigurisht, socializmi, siç ka thënë Lenini, do të marrë pamje të ndryshme dhe do të ketë veçoritë e veta në vende të ndryshme, që rrjedhin nga kushtet shoqërore-ekonomike, nga rruga në të cilën zhvillohet revolucioni, nga traditat, nga rrethanat ndërkombëtare etj. Por parimet bazë dhe ligjet e përgjithshme të socializmit mbeten të patundura dhe janë të domosdoshme për të gjitha vendet.

Marksistë-leninistët i studiojnë me kujdes proceset revolucionare në vendet e tyre, si edhe kushtet kombëtare e ndërkombëtare në të cilat ato zhvillohen. Ata nuk janë dogmatikë as në teori, as në praktikë. Për ta marksizëm-leninizmi, si një botëkuptim materialist dialektik, është një doktrinë e gjallë krijuese e në zhvillim të pandërprerë.

Marksistë-leninistët nuk janë konservatorë e fanatikë, siç i akuzojnë revizionistët e borgjezët. Përkundrazi, ata janë njerëzit më përparimtarë, luftëtarë të vendosur kundër çdo gjëje të vjetër e prapanike. Ata qëndrojnë fort në pozitën e së resë dhe luftojnë me të gjitha forcat për fitoren e saj. Konservatorë e reaksionarë janë revizionistët dhe gjithë oportunistët e tjerë, të cilët, si shërbëtorë të borgjezisë, mbrojnë një kauzë të humbur, mbrojnë një rend të vjetër shtypës e shfrytëzues. Është pikërisht kjo pozitë reaksionare ajo që e ka futur revizionizmin modern në një krizë të thellë.

Çlirimi i ndërgjegjes së proletariatit e të popujve nga ndikimet frenuese të revizionizmit, përhapja e marksizëm-leninizmit, i cili tregon rrugën e vetme të drejtë të luftës e të fitores, është sot detyrë e dorës së parë për të çuar përpara procesin revolucionar në çdo vend e në shkallë botërore.

Kjo detyrë bëhet edhe më aktuale nga rritja e revoltës dhe e lëvizjeve të masave, nga zgjimi i ndërgjegjes klasore e kombëtare të popujve, nga fakti se bota ndodhet përpara tronditjeve të mëdha ekonomiko-shoqërore.

Përpjekjet e gjithë armiqve bëhen për t'i larguar masat nga revolucioni. Borgjezia, socialdemokracia, revizionistët modernë dhe oportunistët e çdo ngjyre bëjnë çmos për të mashtruar klasën punëtore dhe masat, për të mbjellë konfuzion ideologjik e përçarje, për të përhapur pesimizmin e fatalizmin, për të ngjallur në popull mosbesim të revolucioni e të socializmi, për të ngjallur psikozën se është e pamundur që kapitalizmi dhe imperializmi të thyhen e të munden. I vetmi problem për këta armiq është që kapitalizmin ta bëjnë «me një fytyrë më njerëzore», çka do të thotë që kapitalistët e mëdhenj të vazhdojnë të sundojnë, por të lëshojnë disa thërrime për popullin e varfër. Në këtë kor bashkohen ideologët borgjezë, apologjetët e imperializmit sovjetik, predikuesit e teorisë së «tri botëve», të «mosangazhimit» dhe të dialogut Veri-Jug, papa i Romës dhe bosët e sindikatave.

Një presion i madh bëhet mbi klasën punëtore evropiane. Për shkak të sundimit të reformizmit lëvizja punëtore në Evropë nuk është rritur akoma në një lëvizje të vërtetë revolucionare. Ajo nuk ka fituar ndërgjegjen e plotë se për të ndryshuar gjendjen e saj duhet ndryshuar sistemi kapitalist, duhet vendosur shoqëria socialiste.

Por proletariati evropian nuk mund të vazhdojë t'u bindet përjetë krerëve sindikalistë dhe partive socialdemokrate e revizioniste, që llomotitin se me anë të zhvillimit të strukturave borgjeze ekzistuese, të rrugës parlamentare, të reformave ose nëpërmjet «Evropës së Bashkuar» do të sigurohet një e ardhme më e mirë për masat punonjëse. Shtypja, dhuna, shfrytëzimi i egër, papunësia, drogat, degjenerimi, inflacioni, që kanë përfshirë vendet e Evropës, nuk do të mund të frenojnë revoltën e forcave të shëndosha të popujve evropianë kundër sundimit të kapitalit. «Evropa e Bashkuar» nuk është veçse një zgjidhje efemere, një politikë reaksionare kapitaliste, që shpejt ose vonë, do të gjendet përpara vështirësish të panumërta e të natyrave të ndryshme. Prandaj do të vijë një moment kur revolta e klasës punëtore të Evropës do të arrijë në atë pikë që do të kërkojë patjetër një zgjidhje revolucionare.

Në këto kushte rëndësi të dorës së parë ka që komunistët dhe jokomunistët, njerëzit përparimtarë dhe gjithë masat e popullit të kuptojnë mirë se armiku i tyre i vërtetë është kapitalizmi, se ai duhet e mund të përmbysset me luftë revolucionare. Kështu do të zhduket pesimizmi, do të shtohet kuraja dhe besimi në fitoren. Këtë besim proletariatit dhe masave ua rrit e ua bën të pathyeshëm shkenca e Marksit dhe e Leninit.

Partia dhe proletariati që përgatiten për revolucion dhe për marrjen e pushtetit, përpiqen t'i analizojnë e t'i zotërojnë mirë situatat, të përcaktojnë shkencërisht karakterin dhe etapat e re-

volucionit në çdo rast konkret dhe, mbi këtë bazë, të përpunojnë strategjinë dhe taktikat e përshtashme. Ata studiojnë me kujdesin më të madh rrymat e ndryshme revolucionare popullore që ndeshen me kapitalizmin dhe me partitë e tij, vlerësojnë drejtimet e tyre, raportin e forcave në situatën konkrete dhe, mbi këtë bazë, përcaktojnë dhe vënë në jetë të gjitha ato taktika të shkathëta që duhet të përdoren për të çuar në rrugë të drejtë e fitimtare masat popullore, për të kanalizuar mijëra përrenj në lumin e madh të revolucionit, ku do të mbytet borgjezia kapitaliste.

Partia dhe proletariati nuk shkojnë vetëm në revolucion. Në shoqërinë borgjeze ka edhe shtresa të tjera të shtypura që e urrejnë rendin kapitalist, ka forca përparimtare në fshatarësi, në rinë, ka elementë të tjerë demokratë e liridashës që nuk e durojnë shfrytëzimin. Komunistët i afrojnë të gjitha këto forca e këta elementë, ndërtojnë me ta aleanca të përbashkëta për çështje të ndryshme e për objektiva të caktuar. Marksistë-leninistët nuk janë as sektarë, as liberalë, ata janë revolucionarë të patundur në parime, por elastikë në taktikat. Frontet që ndërtojnë partitë marksiste-leniniste me forcat e tjera përparimtare në vendet kapitaliste kundër borgjezisë, kundër fashizmit dhe imperializmit bëjnë pjesë në strategjinë e revolucionit. Në çdo aleancë e front partia ruan personalitetin e vet edhe kur ajo, për arsye objektive, nuk e drejton vetë atë.

Problemi kyç në vendet kapitaliste ka qenë dhe mbetet uniteti i proletariatit. Proletariatit borgjezia përpiket ta futë në një mengene të hekurt, të mos e lejojë të ecë në rrugën që i ka caktuar historia për përmbyshjen e shfrytëzuesve, për rrëzimin e pushtetit të kapitalit. Një nga këto mengene janë sindikatat, të cilat, në shumicën e rasteve, i nënshtrohen borgjezisë. Komunistët punojnë jo vetëm të futen e të hedhin rrënjë të patundura në klasën punëtore, por edhe luftojnë që të realizojnë unitetin e saj. Sot, kur kriza ka hedhur në rrugë dhjetëra milionë punëtorë dhe miliona të tjerë ngrihen në greva e demonstrata për rivendikime ekonomike e politike, është më lehtë të organizohen e të bashkohen punëtorët në luftë kundër kapitalit.

Uniteti i klasës punëtore arrihet në luftë e në veprime revolucionare konkrete për realizimin e kërkesave ekonomike dhe politike të proletariatit. Për këtë qëllim marksistë-leninistët punojnë që sindikatat ekzistuese të shkëputen nga sundimi i agjentëve të borgjezisë, të revizionistëve e të socialdemokratëve e të kthehen në instrumente lufte kundër rendit shfrytëzues. Krahas me këtë, sipas kushteve dhe nevojave, ata krijojnë edhe sindikata të reja revolucionare.

Rinia është gjithashtu një forcë e madhe, që aspiron dhe lufton për ndryshimin e shoqërisë së padrejtë kapitaliste, që e do të renë e përparimtarë. Këtë rrugë asaj ia çel vetëm marksizëm-leninizmi dhe revolucioni, vetëm këta i shpëtojnë masat e rinisë nga degjenerimi politik e shoqëror ku i çon borgjezia, u hapin perspektivën e një jete të re, të pastër e të lumtur, ku mund të shpërthejnë e të zhvillohen plotësisht energjitë e tyre të pashtershme në shërbim të shoqërisë e të përparimit. Lëvizja e rinisë merr forcë dhe mund të arrijë objektivat e vet kur shkrihet në lëvizjen revolucionare të klasës punëtore.

Procesi i sotëm revolucionar e ka bërë edhe më të mprehtë problemin e qëndrimit ndaj ushtrisë borgjeze, jo për ta konsideruar atë si forcën që do të bëjë revolucionin, por për ta shturrur e dezintegruar atë, që të mos jetë në gjendje t'i kundërvihet revolucionit. Komunistët punojnë që masat e ushtarëve, të cilët janë bij të popullit, kur të shpërthejë revolucioni, të mos i binden kastës së oficerëve, por t'i kthejnë armët kundër forcave reaktionare në fuqi dhe të bashkohen me kryengritësit, ashtu siç ndodhi në Iran.

Revolucioni është detyrë kryesore e klasës punëtore. Por ai përgatitet në luftë për zgjidhjen e problemeve politike, ekonomike, shoqërore, kulturore që shqetësojnë çdo ditë masat punonjëse. Janë këto aksione, këto beteja të përditshme ato që rritin ndërgjegjen e klasës, që forcojnë organizimin e bashkimit e saj, që e përgatitin dhe e çojnë atë në revolucion. Nëpërmjet këtyre betejave partia lidhet me masat e vihet në krye të tyre. Partitë e vërteta të klasës punëtore janë parti të aksioneve revolucionare.

Për të frikësuar masat dhe për të përgatitur ardhjen e fashizmit kapitali i madh po nxit edhe terrorizmin, i cili në shumë vende ka marrë përpjesëtime të gjera. Me anë të terrorizmit, borgjezia kërkon, gjithashtu, të njollojë edhe lëvizjen e vërtetë revolucionare, të futë në rrugë të gabuar elementë të ndryshëm që revoltohen kundër shtypjes së saj. Ajo me qëllim identifikon luftën revolucionare me terrorizmin, për të krijuar në masat përshtypjen sikur edhe komunistët, patriotët e revolucionarët që luftojnë kundër shtypjes kombëtare e shoqërore, janë terroristë e anarkistë, që vrasin e grabisin. Revolucionarët e vërtetë janë kundër terrorizmit e anarkizmit, në teori e në praktikë.

Klasa punëtore e masat punonjëse në vendet kapitaliste po ndeshen gjithnjë e më shumë edhe me problemin kombëtar, që aktualisht është bërë mjaft i mprehtë. Socialdemokracia dhe revizionistët e mohojnë ekzistencën e një problemi të tillë në vendet e zhvilluara kapitaliste, siç janë ato të Evropës Pe-

rëndimore, Japonia, Kanadaja etj. Ata nuk duan ta shohin faktin që gjithnjë e më shumë, si rezultat i sulmit të shoqërive shumëkombëshe, prapa të cilave qëndron imperializmi amerikan, zgjerimi i kompetencave mbinacionale të blloqeve ushtarake e të organizatave ekonomike ndërkombëtare, zgjerimi i bazave dhe vendosja e armëve amerikane në territoret e tyre kufizojnë edhe më tepër sovranitetin kombëtar, kufizojnë veprimin e pavarur politik të vendeve të tyre, i kthejnë gradualisht në shtete vasale.

Mbrojtjen e sovranitetit e të pavarësisë kombëtare, që borgjezia dhe krahu socialdemokrat e revizionist e kanë braktisur, duhet ta marrë në dorë klasa punëtore. Proletariati evropian e i vendeve të tjera nuk duhet të mashtrohet nga propaganda e Shteteve të Bashkuara, e Bashkimit Sovjetik ose e Kinës, që, secili për interesat e vet, tundin gogolin e rrezikut që i vjen lirisë e pavarësisë kombëtare nga superfuqia rivale. Me këtë propagandë ata kanë për qëllim ta grabitin lirinë e pavarësinë dhe të vendosin sundimin imperialist të kësaj ose të asaj superfuqie.

Momentet klasore e kombëtare përbëjnë një problem të madh edhe në vendet ku sundojnë revizionistët. Në mënyrë të veçantë në këto vende nuk mund të arrihet çlirimi shoqëror pa kundërshtuar e hedhur poshtë zgjedhën e socialimperializmit sovjetik, i cili ka vendosur këtu sundimin e tij të plotë ekonomik, politik e ushtarak.

Imperializmi amerikan dhe fuqitë e tjera kapitaliste perëndimore hiqen sikur janë përkrahëse të lëvizjes punëtore dhe nacionale në këto vende, sikur mbështetin aspiratat çlirimtare të popujve të këtyre vendeve. Kjo është demagogji dhe një lojë e rrezikshme që synon të mashtrojë proletarët dhe masat punonjëse. Borgjezia imperialiste kërkon vetëm t'i shkëputë këto vende nga zona e ndikimit të socialimperializmit sovjetik dhe t'i futë në sferën e saj të sundimit.

Çështja e revolucionit proletar është e pandarë nga zhvillimi i lëvizjes çlirimtare të popujve. Një tipar i rëndësishëm i luftërave të sotme nacionalçlirimtare është se zgjimi politik për të fituar e për të mbrojtur lirinë dhe pavarësinë e plotë kombëtare po shoqërohet edhe me një zgjim shoqëror. Lëvizjet aktuale të popujve të shtypur po drejtohen gjithnjë e më shumë jo vetëm kundër imperializmit të huaj, por dhe kundër agjenturave të tij brenda vendit. Fakt është se popujt e vendeve të shtypura, me gjithë prapambetjen ekonomiko-shoqërore, janë duke treguar një vitalitet të madh dhe po japin një kontribut të rëndësishëm në revolucionin demokratik antiimperialist, që i hap rrugën revolucionit proletar.

Vëmendje të posaçme meritojnë kryengritjet popullore me «frymëzim islamik», siç duan t'i përcaktojnë këto lëvizje borgjezia

dhe revizionistët, me qëllim që t'u mohojnë karakterin e tyre antiimperialist e revolucionar. Është fakt se, në vendet myslimane ka lëvizje kryengritëse, por interpretimet që u bëjnë borgjezia dhe revizionistët janë keqdashëse dhe denigruese. Ato fshehin synime skllavëruese ndaj popujve.

Ne, marksistë-leninistët, e kemi thënë dhe e themi se feja është opium për popujt. Në asnjë rast nuk e ndërrojmë pikëpamjen tonë lidhur me këtë çështje. Edhe feja myslimane në përmbajtjen e saj nuk ndryshon nga të tjerat.

Masat e gjera të popujve myslimanë në vendet e ndryshme janë ngritur e po ngrihen në luftë jo për çështjen e fesë, por për çlirimin kombëtar e shoqëror. Besimi në fenë është relativ dhe nuk predominon mbi politikën. Njerëzit e këtyre vendeve e besojnë dhe e respektojnë islamin, por kur cenohen interesat jetikë të popullit, liria dhe pavarësia e vendit, ata ngrihen në luftë kundër agresorit, qoftë ky edhe me të njëjtën fe. Nuk është frymëzimi fetar ai që i shkakton revoltat dhe zgjimin revolucionar të popujve, por janë kushtet politiko-shoqërore, janë shtypja e grabitja imperialiste, janë varfëria dhe vuajtjet që rëndojnë mbi ta.

Arabët dhe popujt e tjerë myslimanë janë luftëtarë trima e me kulturë të lashtë. Kryengritjet e luftërat antiimperialiste, antikolonialiste dhe antifeudale të këtyre popujve tregojnë se ata janë përparimtarë e lirisdashës. Po të mos ishin të tillë, ata nuk mund të ngriheshin në luftë për liri e pavarësi kombëtare, kundër shtypjes së dyfishtë, të brendshme dhe të jashtme.

Në rajonet e banuara nga popujt myslimanë imperialistët dhe socialimperialistët i kanë pozitat të vështira. Të vështira i kanë pozitat edhe kukullat e tyre. Gjendja në këto rajone flet për një situatë revolucionare, për një lëvizje të madhe shoqërore të këtyre popujve, pavarësisht se në pamjen e parë ato kanë karakter fetar e se i ndjekin njerëz besimtarë ose jobesimtarë.

Sot në mjaft vende ekzistojnë ose krijohen situata revolucionare, por jo kudo shtrohet si detyrë imediate revolucionin socialist. Në botë zhvillohen edhe lëvizje të tjera me karakter demokratik, antiimperialist, çlirimtar. Të gjitha këto janë pjesë përbërëse të procesit revolucionar botëror, janë luftëra të drejta, që dobësojnë frontin imperialist dhe kontribuojnë në shpejtimin e proceseve revolucionare, godasin dhe kalbëzojnë më tej sistemin kapitalist. Prandaj, siç na mëson Lenini, klasa punëtore si klasa më progresive dhe partia e saj komuniste, duhet t'i mbështetin, t'i përkrahin aktivisht këto luftëra dhe të vihen në drejtimin e tyre. Edhe në rast se në fillim ato nuk i kanë afirmuar pozitat e tyre udhëheqëse, përsëri duhet të qëndrojnë në ballë të luftës dhe të sakrificave, pse vetëm kështu mund të dalin në krye të lëvizjes dhe të sigurojnë objektivat e saj, vetëm kështu mund t'i hapet rruga rritjes

së revolucionit demokratik, popullor, antiimperialist në revolucion socialist.

Në luftën e tyre për çlirimin kombëtar e shoqëror klasa punëto-re dhe masat punonjëse ndeshen çdo ditë me dhunën e egër të imperializmit, të borgjezisë dhe të forcave të reaksionit. Në këto kushte ato janë të detyruara t'i përgjigjen dhunës reaksionare me dhunën revolucionare, format e së cilës janë e nuk mund të mos jenë të ndryshme, sipas kushteve të çdo vendi e situatave që zhvillohen. Në disa vende kjo dhunë ka marrë e mund të marrë edhe formën e kryengritjes së armatosur. Ndaj kësaj çështjeje marksistë-leninistët mbajnë një qëndrim tepër serioz. Ata luftojnë si kundër qëndrimeve nihiliste, ashtu edhe kundër aventurizmit mikroborgjez, demaskojnë e hedhin poshtë si predikimet maoste mbi «rrethimin e qytetit nga fshati» etj., ashtu edhe teoritë pseudomarksiste që mohojnë rolin vendimtar të masave popullore në luftë dhe udhëheqjen e partive marksiste-leniniste.

Kohët për partitë tona marksiste-leniniste janë revolucionare. Partitë e reja marksiste-leniniste po rriten e kaliten në të gjithë botën, rritet roli dhe veprimtaria e tyre, lidhjet dhe ndikimi i tyre në klasën punëtore e në masat. Parti të reja janë krijuar në mjaft vende e zona të ndryshme. Ekzistojnë të gjitha kushtet që të krijohen edhe atje ku nuk ka parti të vërteta revolucionare të klasës punëtore. Kjo është një detyrë luftarake imperative e elementëve revolucionarë e më të ndërgjegjshëm të proletarietit.

Gjendja objektive e favorshme nuk i errëson aspak problemet e mprehta dhe detyrat e mëdha që qëndrojnë përpara marksistë-leninistëve. Vërtet forcat tona janë në rritje të vazhdueshme dhe situatat zhvillohen në favor të revolucionit, por edhe reaksioni vepron. Borgjezia, socialdemokracia dhe revizionistët e ndryshëm, pavarësisht nga kontradiktat e tyre të thella e të papajteshme, në një gjë bashkohen e veprojnë së toku: në luftën kundër marksizëm-leninizmit dhe revolucionit. Ata përpiqen të mbjellin mosbesim e frikë në masat e popullit për t'i larguar nga revolucioni e socializmi, të godasin e të dëmtojnë partitë marksiste-leniniste në vende të veçanta dhe lëvizjen komuniste revolucionare në tërësi.

Më përpara, kur maocedunideja ushtronte influencën e vet në mjaft parti, imperialistët dhe socialimperialistët ishin më të qetë, sepse e dinin që kjo rrymë revizioniste bënte punën e vet minuese në lëvizjen marksiste-leniniste. Tani që kjo rrymë u demaskua, armiqtë orvaten të mbjellin konfuzion duke përhapur lloj-lloj teorish pseudomarksiste, të përçajnë e të dobësojnë partitë me luftë fraksioniste, të manipulojnë në forma të ndrysh-

me e të hedhin në pozita revizioniste elementë të dobët e të paformuar.

Por, tashmë, partitë marksiste-leniniste kanë një përvojë të madhe në luftën me rrymat e ndryshme antimarksiste dhe janë të armatosura më mirë kundër taktikave që përdorin borgjezia dhe revizionistët. Kjo përvojë i ndihmon ato të zhvillojnë me sukses luftën kundër armiqtë, të rritin vigjilencën, të ngrenë vazhdimisht nivelin ideologjik e politik të anëtarëve të partisë, t'i armatosin ata me teorinë marksiste-leniniste. Lufta revolucionare i ka mësuar partitë marksiste-leniniste të forcojnë lidhjet me masat, të futen në shtresat e ndryshme shoqërore dhe t'i organizojnë ato, të shfrytëzojnë e të kombinojnë drejt punën legale dhe ilegale në luftë me shfaqjet e legalizmit e të liberalizmit borgjez, si dhe me ato të sektarizmit të ngushtë e të punës së mbyllur.

Përballë veprimtarisë së koordinuar të imperialistëve dhe të revizionistëve kundër marksizëm-leninizmit dhe luftës revolucionare të proletarietit e të popujve, forcimi i mëtejshëm i unitetit të lëvizjes marksiste-leniniste është një nevojë e domosdoshme.

Forca e lëvizjes komuniste marksiste-leniniste ndërkombëtare qëndron në drejtësinë e ideve për të cilat lufton dhe në unitetin e saj. Partitë marksiste-leniniste në luftën e tyre udhëhiqen nga mësimet e klasikëve tanë të mëdhenj, shfrytëzojnë trashëgiminë e pasur dhe të gjithanshme të Kominternit, mbështeten në përvojën e luftës së tyre kundër tradhtisë revizioniste, mbajnë parasysh përvojën negative të partive që degjeneruan në revizionizëm. Gjithë këto mësimet e kjo përvojë janë një thesar shumë i madh ideologjik, politik, organizativ, teorik e praktik, për të kalitur e forcuar partitë dhe lëvizjen marksiste-leniniste në çdo drejtim.

Një kontribut me vlerë për forcimin e unitetit të lëvizjes marksiste-leniniste japin takimet dhe bisedimet ndërmjet partive motra. Kështu përfitohet nga përvoja e njëri-tjetrit, arrihet në vlerësime të përbashkëta të situatave e në unitet mendimi e veprimi. Përvoja e një partie nuk mund të zëvendësojë përvojën e shumë partive, përkundrazi, janë përvojat e të gjitha partive marksiste-leniniste që e bëjnë lëvizjen të pathyeshme.

Partia e Punës e Shqipërisë, duke u qëndruar besnike parimeve të internacionalizmit proletar, është përpjekur e do të përpiqet kurdoherë të japë kontributin e vet për forcimin e unitetit të lëvizjes marksiste-leniniste dhe të bashkëpunimit ndërmjet partive motra.

Partia jonë e Punës e ka për nder që, në luftën e madhe e

historike për çështjen e marksizëm-leninizmit, të revolucionit e të socializmit, qëndron krah për krah me partitë e tjera marksiste-leniniste, që janë reparte të barabarta të lëvizjes revolucionare të klasës punëtore. Komunistët shqiptarë dhe mbarë populli ynë çmojnë së tepërmi solidaritetin, dashurinë dhe besimin që tregojnë ndaj Partisë së Punës dhe Shqipërisë socialiste partitë motra marksiste-leniniste, proletariati dhe popujt revolucionarë e liridashës. Këto janë një përkrahje dhe një inkurajim i fuqishëm për ne. Partia dhe populli ynë në çdo rrethanë e në çdo situatë do të luftojnë për t'i kryer me nder detyrat e tyre kombëtare e ndërkombëtare, për të ndërtuar me sukses socializmin në Shqipëri dhe për të mbrojtur me zjarr çështjen revolucionare të proletarëve e të popujve.

Të dashur shokë,

Sukseset që ka arritur populli ynë nën udhëheqjen e Partisë janë të mëdha, betejat e fituara janë madhështore. Ato dëshmojnë se populli ynë ka fuqi të pashtershme, se ai është optimist e i vendosur të ndërmarrë beteja të reja për ta bërë jetën e tij më të lumtur, për ta lartësuar akoma më shumë emrin e atdheut të tij socialist, për të forcuar lirinë e pavarësinë, pushtetin popullor që lindi në flakët e revolucionit.

Është ky realitet i mrekullueshëm, është uniteti i pathyeshëm i popullit me Partinë, është pjekuria, guximi dhe vendosmëria e komunistëve që u japin siguri e garanci popullit e Partisë se objektivat që do të caktojë ky Kongres do të arrihen e do të tejkalohen.

Entuziazmi që kanë ngjallur Projektdirektivat e planit të shtatë pesëvjeçar, mobilizimi i masave punonjëse për realizimin e detyrave të këtij viti, rezultatet inkurajuese që po arrihen, e mbi të gjitha, përkrahja unanime, e vendosur dhe e zjarrtë që njerëzit tanë i japin politikës së brendshme e të jashtme të Partisë, tregojnë se i gjithë vendi është i gatshëm dhe i mobilizuar për të ecur me besim e vendosmëri në rrugën ku na udhëheq Partia, për të arritur fitore të reja.

Këtë vrull revolucionar, këtë dashuri të pafund për Partinë tonë të lavdishme, këtë besim të patundur në të ardhmen le t'i kthejmë, të dashur shokë e shoqe, në një forcë të madhe lëvizëse për të realizuar detyrat në të gjitha fushat, për të kapërcyer të gjitha vështirësitë që do të na dalin, për t'i forcuar e konsoliduar më tej fitoret tona, bazat e pathyeshme të socializmit në Shqipëri.

Rroftë Kongresi i 8-të i Partisë!

Rroftë populli heroik, i talentuar e punëtor shqiptar!

Rroftë Partia e Punës e Shqipërisë, udhëheqësja e urtë, trime dhe e sprovuar, organizatorja e të gjitha fitoreve tona në rrugën e ndritur të ndërtimit socialist!

Lavdi marksizëm-leninizmit!

*Botohet sipas librit:
Enver Hoxha, «Raport në Kongresin e 8-të të PPSH»,
Tiranë, 1981*

*Botuar për herë të parë
në gazetën «Zëri i popullit»,
nr. 262 (10375), 2 nëntor 1981*

V E N D I M

I KONGRESIT TË 8-TË TË PARTISË SË PUNËS TË SHQIPËRISË PËR MIRATIMIN E RAPORTIT «MBI VEPRIMTARINË E KOMITETIT QENDROR TË PPSH»

6 nëntor 1981

Kongresi i 8-të i Partisë së Punës të Shqipërisë, pasi dëgjoi dhe diskutoi raportin e Komitetit Qendror të PPSH «Mbi veprimtarinë e Komitetit Qendror të Partisë së Punës të Shqipërisë», mbajtur nga Sekretari i Parë i Komitetit Qendror të PPSH shoku Enver Hoxha,

V e n d o s i :

1. — Të miratojë veprimtarinë politike e praktike të deritashme të Komitetit Qendror të PPSH, që ka qenë në përputhje të plotë me vijën e përgjithshme të Partisë.
2. — Të miratojë plotësisht raportin e KQ të PPSH, mbajtur nga shoku Enver Hoxha, vijën politike, direktivat dhe orientimet për forcimin e Partisë e të rolit të saj udhëheqës, për zhvillimin ekonomik-shoqëror të vendit, për fuqizimin e mbrojtjes së atdheut, për marrëdhëniet ndërkombëtare të Partisë e të shtetit tonë.
3. — Të porositë të gjitha organet dhe organizatat e Partisë, organet shtetërore dhe të ekonomisë, si dhe organizatat e masave, që në tërë veprimtarinë e tyre të udhëhiqen nga vija, konkluzionet e detyrat që shtrohen në raportin e KQ të PPSH.

KONGRESI I 8-TË I PPSH

Botohet sipas gazetës «Zëri i popullit», nr. 267 (10 380),
7 nëntor 1981

Botuar për herë të parë në gazetën «Zëri i popullit», nr. 267 (10 380), 7 nëntor 1981

V E N D I M

I KONGRESIT TË 8-TË TË PARTISË SË PUNËS TË SHQIPËRISË PËR MIRATIMIN E RAPORTIT «MBI DIREKTIVAT PËR PLANIN E SHTATË PESËVJEÇAR TË ZHVILLIMIT TË EKONOMISË DHE TË KULTURËS TË REPUBLIKËS POPULLORE SOCIALISTE TË SHQIPËRISË PËR VITET 1981-1985»

6 nëntor 1981

Kongresi i 8-të i PPSH, pasi dëgjoi dhe diskutoi raportin e KQ të PPSH «Mbi direktivat për planin e shtatë pesëvjeçar të zhvillimit të ekonomisë dhe të kulturës të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë për vitet 1981-1985»,

V e n d o s i :

1. — Të miratojë plotësisht raportin e KQ të PPSH «Mbi direktivat për planin e shtatë pesëvjeçar të zhvillimit të ekonomisë dhe të kulturës të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë për vitet 1981-1985».
2. — Të porositë të gjitha organet dhe organizatat e Partisë, organet shtetërore dhe të ekonomisë, si dhe organizatat e masave që në tërë veprimtarinë e tyre për zbatimin e planit të shtatë pesëvjeçar të udhëhiqen nga orientimet dhe detyrat që shtrohen në këtë raport.

KONGRESI I 8-TË I PPSH

Botohet sipas gazetës «Zëri i popullit», nr. 267 (10 380),
7 nëntor 1981

Botuar për herë të parë në gazetën «Zëri i popullit», nr. 267 (10 380), 7 nëntor 1981

V E N D I M

I KONGRESIT TË 8-TË TË PARTISË SË PUNËS TË SHQIPËRISË PËR MIRATIMIN E RAPORTIT TË KOMISIONIT QENDROR TË KONTROLLIT E TË REVIZIONIMIT TË PPSH

6 nëntor 1981

Kongresi i 8-të i Partisë së Punës të Shqipërisë, pasi dëgjoji dhe diskutoi raportin e Komisionit Qendror të Kontrollit dhe të Revizionimit të Partisë, mbajtur nga kryetari i tij, shoku Pilo Peristeri,

V e n d o s i :

Të miratojë plotësisht raportin e Komisionit Qendror të Kontrollit dhe të Revizionimit të Partisë.

KONGRESI I 8-TË I PPSH

Botohet sipas gazetës «Zëri i
popullit», nr. 267 (10 380),
7 nëntor 1981

Botuar për herë të parë në
gazetën «Zëri i popullit»,
nr. 267 (10 380), 7 nëntor 1981

V E N D I M

I KONGRESIT TË 8-TË TË PARTISË SË PUNËS TË SHQIPËRISË PËR MIRATIMIN E DIREKTIVAVE PËR PLANIN E SHTATË PESEVJEÇAR TË ZHVILLIMIT TË EKONOMISË DHE TË KULTURËS TË REPUBLIKËS POPULLORE SOCIALISTE TË SHQIPËRISË PËR VITET 1981-1985

6 nëntor 1981

Kongresi i 8-të i Partisë së Punës të Shqipërisë

V e n d o s i :

Të miratojë direktivat për planin e shtatë pesëvjeçar të zhvillimit të ekonomisë dhe të kulturës të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë për vitet 1981-1985.

KONGRESI I 8-TË I PPSH

Botohet sipas gazetës «Zëri i
popullit», nr. 267 (10 380),
7 nëntor 1981

Botuar për herë të parë në
gazetën «Zëri i popullit»,
nr. 267 (10 380), 7 nëntor 1981

DIREKTIVAT E KONGRESIT TË 8-TË TË PPSH PËR PLANIN E SHTATË PESËVJEÇAR (1981-1985) TË ZHVILLIMIT TË EKONOMISË DHE TË KULTURËS TË RPSSH

6 nëntor 1981

Pesëvjeçari i gjashtë 1976-1980 shënoi një periudhë tjetër të lavdishme në luftën e Partisë dhe të popullit tonë për të çuar përpara ndërtimin e socializmit, për të forcuar rendin ekonomiko-shoqëror dhe mbrojtjen e Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë, për të ngritur mirëqenien materiale e kulturore të popullit dhe për të kalitur ndërgjegjen socialiste të njeriut tonë të ri. Gjatë kësaj periudhe forcat prodhuese u zhvilluan më tej dhe produkti shoqëror mori përmasa më të mëdha, u përsosën marrëdhëniet socialiste në prodhim, u ngritën në një shkallë më të lartë arsimi e kultura dhe u thellua revolucioni tekniko-shkencor.

Fitoret e mëdha që u arritën në të gjitha fushat e jetës në pesëvjeçarin që kaloi, dëshmojnë në mënyrë të pakundërshtueshme për epërsinë dhe vitalitetin e rendit tonë socialist. Ato kanë në themel vijën e drejtë marksiste-leniniste të Partisë dhe janë fryt i punës së ndërgjegjshme e të palodhur të masave të gjera punonjëse të qytetit e të fshatit për të vënë në jetë vendimet historike të Kongresit të 7-të të Partisë.

Këto fitore u realizuan në kushte të veçanta e tepër të vështira të rrethimit e bllokadës së egër imperialisto-revizioniste, të vështirësive të krijuara nga veprimtaria armiqësore e sabotuese e revizionistëve kinezë ndaj vendit tonë, të ashpërsimit të luftës së klasave në arenën ndërkombëtare dhe të thellimit të krizës ekonomike botërore. Lufta titanike e Partisë dhe e popullit tonë bëri të dështojnë me turp të gjitha përpjekjet e armiqve për të na penguar dhe larguar nga rruga e ndërtimit të socializmit.

Në këtë luftë u forca edhe më shumë uniteti i çeliktë e i pathyeshëm i Partisë e i popullit, atdheu dhe ekonomia jonë dolën më të fuqishme se kurrë. Në një kohë kur ekonomia kapitaliste,

borgjeze e revizioniste, është zhytur gjithnjë e më shumë në darën e kontradiktave dhe të krizave, ekonomia jonë ka rritur vazhdimisht qëndrueshmërinë e saj dhe ka krijuar një bazë të fuqishme për të ecur me ritme më të shpejta përpara, plotësisht me forcat tona.

Lufta kundër imperializmit dhe revizionizmit modern, mbrojtja pa u lëkundur e marksizëm-leninizmit kundër sulmeve e shtrembërimeve të borgjezisë dhe të gjitha rrymave të oportunistit dhe revizionizmit, përkrahja e vendosur që Partia dhe populli ynë i japin luftës së popujve për liri e pavarësi, demaskimi i vazhdueshëm i politikës luftënxitëse të të dy superfuqive, imperializmit amerikan dhe socialimperializmit sovjetik, si dhe të revizionistëve kinezë, rritën edhe më shumë autoritetin dhe forcuan pozitën ndërkombëtare të Shqipërisë socialiste.

I

PLOTËSIMI I DETYRAVE KRYESORE TË PLANIT TË GJASHTË PESËVJEÇAR (1976-1980) TË ZHVILLIMIT TË EKONOMISË DHE TË KULTURËS

Në pesëvjeçarin që kaloi ekonomia dhe kultura e vendit tonë u ngritën në një stad zhvillimi të ri më të lartë. U rrit më tej vëllimi i prodhimit dhe u bënë përmirësime të rëndësishme në strukturën e produktit shoqëror.

Megjithëse revizionistët kinezë ndërprejnë kreditë dhe marrëdhëniet e tjera ekonomike me vendin tonë, në të cilat mbështetja e disa objektivave të rëndësishëm në pesëvjeçarin e gjashtë, Partia i bëri thirrje të gjithë popullit, ajo mobilizoi dhe udhëhoqi masat punonjëse për të plotësuar detyrat kryesore të planit të shtetit.

Me masat që u morën për të vazhduar ndërtimin e veprave të lëna përgjysmë e të sabotuara nga revizionistët kinezë, ekonomia jonë gjatë viteve 1979-1980, duke u mbështetur tërësisht në forcat e veta, pa asnjë ndihmë e kredi nga jashtë, u zhvillua me ritme më të shpejta se në vitet 1976-1978. Kështu, produkti shoqëror gjatë dy viteve të fundit të pesëvjeçarit u rrit mesatarisht 4,9 për qind, nga 4,2 për qind që u rrit mesatarisht në vitet 1976-1978, kurse ritmi mesatar vjetor i rritjes së prodhimit të përgjithshëm industrial ishte 17 për qind më i lartë.

Në vitin 1980 produkti i përgjithshëm shoqëror u rrit 24,4 për qind në krahasim me vitin 1975, ose mbi dy herë më shpejt se shtimi i popullsisë.

Duke zbatuar me konsekuencë politikën ekonomike të Partisë për thellimin e industrializimit socialist të vendit, u rrit më tej roli i industrisë si degë udhëheqëse e ekonomisë, për shfrytëzimin më të gjerë të pasurive natyrore, për rritjen e shkallës së përpunimit të tyre në vend dhe për zhvillimin e degëve të tjera të ekonomisë. Prodhimi i përgjithshëm industrial, gjatë pesëvjeçarit të kaluar, u rrit me një ritëm mesatar vjetor prej 6,1 për qind. U ngritën degë të reja të industrisë, si ajo e metalurgjisë së zezë, e përpunimit të thellë të naftës, e ferrokromit etj., si dhe u zgjerua më tej baza materiale e teknike e degëve ekzistuese të industrisë nxjerrëse e përpunuese.

Përparësi gjatë pesëvjeçarit të kaluar morën degët e prodhimit të mjeteve të prodhimit. Në vitin 1980 pesha specifike e grupit A në prodhimin e përgjithshëm industrial arriti në 64 për qind, nga 56,8 për qind që zinte në vitin 1975. Industria energjetike u fuqizua edhe më shumë duke plotësuar të gjitha nevojat në rritje të vendit dhe u bë një nga burimet e rëndësishme për shtimin e eksportit. Suksese të rëndësishme u arritën në zbulimin e fushave të reja naftë-gazmbajtëse, të cilat shtuan rezervat industriale. Nxjerrja e qymyrgurit në vitin 1980 u rrit 63 për qind më shumë se në vitin 1975 dhe prodhimi i energjisë elektrike nga hidrocentralet 3 herë më shumë.

Industria mekanike u zhvillua me ritme të larta dhe arriti detyrën kryesore të saj për plotësimin e 95 për qind të nevojave të ekonomisë me pjesë ndërrimi të prodhuara në vend. Hapa të rëndësishëm përpara u bënë edhe për shtimin e prodhimit të makinerive e të pajisjeve. Prodhimi industrial i kësaj dege në vitin 1980 ishte 57,7 për qind më shumë se në vitin 1975. Përparime të dukshme u bënë edhe në të gjitha degët e tjera të industrisë së rëndë nxjerrëse dhe përpunuese, si në atë të kromit, të bakrit, të industrisë kimike, të materialeve të ndërtimit, të industrisë së letrës dhe të drurit etj.

Zhvillim të mëtejshëm gjatë pesëvjeçarit të gjashtë mori edhe prodhimi i mallrave të përdorimit të gjerë. Në mjaft nga produktet kryesore të industrisë së lehtë dhe ushqimore ritmi mesatar vjetor i shtimit të tyre ishte nga 2,2 deri në 6,5 herë më i lartë se ritmi mesatar vjetor i shtimit të popullsisë.

Në pesëvjeçarin e gjashtë bujqësia jonë socialiste përparoi më tej në bazë të intensifikimit të prodhimit në degët e ndryshme të saj. Prodhimi bujqësor, për të pesë vitet të marra së bashku, në krahasim me atë të pesëvjeçarit të pestë, ishte 21,4 për qind më i madh. Fshatarësia kooperativiste dhe punonjësit e tjerë të bujqësisë konsoliduan fitoren e madhe, plotësimin e nevojave të ekonomisë dhe të popullit me drithëra buke të prodhuara në vend. Kjo, së bashku me shtimin e produkteve të tjera bujqësore e blegtorale, rritën më tej rolin e bujqësisë sonë socialiste për

zhvillimin e pavarur të vendit, duke plotësuar më mirë nevojat e popullit, të industrisë dhe të eksportit.

Këto arritje u mbështetën edhe në fuqizimin e mëtejshëm të bazës materialo-teknike të bujqësisë. Krahas me shtimin e numrit të traktorëve dhe të makinerive të tjera bujqësore, sipërfaqja e ujitshme u shtua edhe për rreth 40 mijë ha, prodhimi i plehrave kimike në vitin 1980 u rrit 50 për qind më shumë se në vitin 1975. Hapa të rëndësishëm përpara u bënë gjithashtu në përdorimin më racional të bazës materialo-teknike nëpërmjet zbatimit të teknikës e të teknologjisë së përparuar për rritjen e pjellorisë së tokës dhe mbarëshkrimin e blegtorisë.

Gjatë pesëvjeçarit të gjashtë vëllimi i investimeve të kryera për zhvillimin e ekonomisë dhe të kulturës ishte 15 për qind më i madh se në pesëvjeçarin e pestë. U ndërtuan dhe u vunë në shfrytëzim mjaft vepra të rëndësishme ekonomike e social-kulturore, të cilat forcuuan më tej bazën materialo-teknike të ekonomisë në tërësi e të degëve të veçanta të saj, sidomos të industrisë dhe të bujqësisë.

Zhvillim të mëtejshëm morën edhe degët e sektorët e tjerë të ekonomisë dhe të kulturës. Vëllimi i transportit të mallrave gjatë pesëvjeçarit të kaluar u rrit 30 për qind, duke plotësuar më mirë nevojat e ekonomisë për lëvizjen në kohë të mallrave të ndryshme.

Tregtia e jashtme, me masat që u morën, kapërceu vështirësitë dhe pengesat e krijuara nga ndërprerja e marrëdhënieve ekonomike prej revizionistëve kinezë me vendin tonë, siguroi tregje të reja të shitjes për mallrat e eksportit dhe rriti vëllimin e eksport-importit në përgjithësi.

Të gjitha këto arritje ishin një hap tjetër i rëndësishëm në rrugën e shndërrimit të Shqipërisë në një vend industrialo-bujqësor.

Me kujdesin e Partisë dhe me masat që u zbatuan u ruajt dhe u përmirësua niveli i jetesës së masave punonjëse. Të ardhurat reale për frymë të popullsisë u rritën më tej, fuqia blerëse e saj u shtua dhe tregtia socialiste plotësoi më mirë nevojat e popullit për mallra të përdorimit të gjerë në sasi, në strukturë dhe në cilësi. Me ritme të shpejta u rritën edhe sektorët e shërbimeve komunale. Në një kohë kur inflacioni, ngritja e shfrenuar e çmimeve, papunësia e dukuri të tjera negative godasin nga të gjitha anët nivelin e jetesës së punonjësve të vendeve kapitaliste e revizioniste, në vendin tonë prej kohësh janë hequr tatimet dhe taksat e çdo lloji, çmimet e mallrave dhe të shërbimeve kanë qëndrueshmëri dhe ato të banesave janë shumë të ulëta. Te ne nuk ka inflacion, papunësi dhe emigracion ekonomik.

Arsimi dhe kultura socialiste morën një zhvillim të mëtejshëm. U ngrit në një shkallë më të lartë roli i tyre në gjithë

punën që bën Partia për edukimin komunist të masave punonjëse. U përgatitën rreth 20 mijë kuadro të lartë të specialiteteve të ndryshme, ose 57 për qind më shumë se në pesëvjeçarin e pestë. U ngrit cilësia e përgatitjes së specialistëve në shkollat e larta dhe të punëtorëve të kualifikuar e të specialistëve të tjerë në shkollat e mesme.

Përparime u bënë edhe në shërbimin shëndetësor për ruajtjen e përmirësimin e shëndetit të popullit. U shënuan arritje në higjienizimin më të mirë të qyteteve e të fshatrave, të qendrave të punës e të prodhimit dhe në mbrojtjen e mjedisit nga ndotjet.

Sukseset në zhvillimin e ekonomisë dhe të kulturës dhe lufta e gjithanshme për të vendosur kudo një regjim të rreptë kursimi forcuan më tej gjendjen financiare të vendit dhe fuqinë blerëse të lekut. Buxheti i shtetit ka financuar në mënyrë të pandërprerë shpenzimet në rritje për zhvillimin e ekonomisë, të sektorëve shoqërorë e kulturorë dhe për fuqizimin e aftësisë mbrojtëse të vendit.

Në bazë të direktivave të Kongresit të 7-të të Partisë u përsosën më tej në rrugë revolucionare marrëdhëniet socialiste në prodhim. Masat që u morën për të fuqizuar në mënyrë të vazhdueshme pronën socialiste, përsosja e formave të shpërblimit në bazë të parimit socialist sipas sasisë dhe cilësisë së punës, përkrahja e nismave revolucionare, sidomos për tufëzimin e bagëtive të oborreve kooperativiste dhe përsosja e drejtimit shkencor e me plan të ekonomisë u bënë faktorë të rëndësishëm për të çuar përpara zhvillimin e ekonomisë dhe të kulturës dhe ndërtimin socialist në vendin tonë.

Një kontribut me vlerë në përparimin e përgjithshëm të vendit ka dhënë zhvillimi dhe thellimi i pandërprerë i revolucionit tekniko-shkencor, duke zgjidhur me sukses mjaft probleme të zhvillimit të ekonomisë, të kulturës e të forcimit të aftësisë mbrojtëse të vendit.

Mbështetur në arritjet e mësipërme në të gjitha sferat e veprimtarisë ekonomiko-shoqërore të vendit, Kongresi i 8-të i PPSH arriti në përfundimin se detyra themelore e caktuar nga Kongresi i 7-të i Partisë për planin e gjashtë pesëvjeçar u plotësua me sukses.

Kongresi i 8-të i PPSH, duke u bazuar në këto arritje, në burimet dhe në mundësitë materiale dhe financiare që ka vendi ynë dhe që do të shtohen në të ardhmen, në studimet e kryera për zhvillimin e degëve dhe të sektorëve të ndryshëm të prodhimit material e të atyre shoqërorë e kulturorë, dhe në diskutimin e shqyrtimin me kolektivat punonjës të qytetit e të fshatit të projektplanit të pesëvjeçarit të shtatë (1981-1985), miraton këto direktiva për planin e shtatë pesëvjeçar të zhvillimit të ekonomisë dhe të kulturës të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë.

II

DREJTIMET DHE DETYRAT KRYESORE TË ZHVILLIMIT TË EKONOMISË E TË KULTURËS PËR PLANIN E SHTATË PESËVJEÇAR (1981-1985)

Të udhëhequr nga vija e përgjithshme e Partisë, të mbështetur në entuziazmin revolucionar e në patriotizmin e lartë të popullit, në bazën materialo-teknike të krijuar deri më sot dhe në marrëdhëniet socialiste në prodhim, Kongresi i 8-të i PPSH miraton këtë detyrë themelore për planin e shtatë pesëvjeçar 1981-1985: «zhvillimin e gjithanshëm të ekonomisë duke u mbështetur tërësisht në forcat tona në bazën e thellimit të industrializimit socialist të vendit, fuqizimit e intensifikimit të bujqësisë, rritjes së efektivitetit të ekonomisë, zhvillimit të revolucionit tekniko-shkencor dhe përsosjes së marrëdhënieve socialiste në prodhim, me qëllim që të garantohen dhe të ngrihen gradualisht mirëqenia materiale dhe niveli kulturor i masave punonjëse, të forcohen më tej rendi socialist dhe fuqia mbrojtëse e atdheut».

Kjo detyrë të arrihet:

Nëpërmjet zhvillimit të shpejtë të industrisë për të siguruar vazhdimin e ndërtimit të një industrie komplekse shumëdegëshe, duke forcuar degët ekzistuese dhe duke ngritur degë të reja, duke rritur me përparësi industrinë e rëndë nxjerrëse e përpunuese, në radhë të parë, industrinë energjetike, atë minerare e përpunuese dhe industrinë mekanike, si dhe duke zhvilluar, në përputhje me nevojat e popullit e të ekonomisë, industrinë e prodhimit të mallrave të përdorimit të gjerë dhe duke përmirësuar strukturën e cilësinë e tyre;

nëpërmjet përparimit dhe intensifikimit me ritme të shpejta të prodhimit bujqësor, duke futur e zbatuar në shkallë më të gjerë arritjet e shkencës e të përvojës së përparuar, me qëllim që të shtohet pa ndërprerje prodhimi i drithërave të bukës, si dhe të rriten me ritme të larta gjithnjë produktet e tjera bujqësore e blegtorale për plotësimin më mirë të nevojave të popullit, të ekonomisë dhe të mbrojtjes me këto produkte;

nëpërmjet rritjes më tej të efektivitetit të produktit shoqëror dhe të përdorimit të të ardhurave kombëtare, sidomos të investimeve dhe ndërtimeve themelore, duke forcuar regjimin e kursimit dhe rentabilitetin në degët e prodhimit material dhe në sektorët shoqërorë e kulturorë;

nëpërmjet përparimit të gjithanshëm të shkencës, thellimit të revolucionit tekniko-shkencor, duke rritur më tej rolin e tyre për zhvillimin e zbatimin në shkallë të gjerë të teknikës e të tek-

nologjisë së përparuar dhe për zgjidhjen e problemeve ekonomiko-shoqërore të ndërtimit socialist të vendit;

nëpërmjet forcimit të vazhdueshëm të pronës socialiste, sidomos në fshat, përsosjes së formave të shpërblimit, forcimit të karakterit shkencor të organizimit e të drejtimit me plan të ekonomisë dhe të kulturës, mbi bazën e parimit të centralizmit demokratik dhe përmirësimit të strukturave organizative në përputhje me nevojat e zhvillimit.

Treguesit më kryesorë të zhvillimit të ekonomisë gjatë pesëvjeçarit të shtatë (1981-1985) të rriten si vijon:

	Në përqindje
Viti 1985 kundrejt vitit 1980	
Produkti i përgjithshëm shoqëror	34 — 36
Të ardhurat kombëtare	35 — 37
Prodhimi i përgjithshëm industrial	36 — 38
Prodhimi i përgjithshëm bujqësor (në pesëvjeçarin e shtatë kundrejt pesëvjeçarit të gjashtë për të pesë vitet e marra së bashku)	30 — 32
Investimet themelore (në pesëvjeçarin e shtatë kundrejt pesëvjeçarit të gjashtë për të pesë vitet e marra së bashku)	22 — 24
Transporti i mallrave gjithsej në t/km	34 — 36
Qarkullimi i mallrave me pakicë në tregtinë shtetërore	22 — 24
Eksporti	58 — 60
Rendimenti shoqëror i punës	12 — 14
Rendimenti i punës në industri	13 — 15
Rendimenti i punës në ndërtim	14 — 16
Të ardhurat reale për frymë të popullsisë	8 — 10
Të ardhurat e përgjithshme financiare	34 — 36

Detyrat që parashikohen për planin e shtatë pesëvjeçar janë më madhështoret në krahasim me të gjitha planet e mëparshme, aq më tepër sepse për herë të parë Partia dhe populli ynë do të zbatojnë një plan pesëvjeçar të mbështetur plotësisht në forcat tona, pa asnjë ndihmë e kredi nga jashtë, në kushte e rrethana të acaruar ndërkombe, duke siguruar ritme të shpejta zhvillimi në të gjitha degët e ekonomisë e të kulturës.

Objektivat që parashikohen për planin e shtatë pesëvjeçar janë realë dhe shkencorë. Në themel të tyre qëndrojnë, si kurdoherë, ligjësitë e përgjithshme dhe parimet bazë të socializmit shkencor, si dhe mundësitë reale që ka ekonomia jonë për arritjen e këtyre objektivave.

Për të plotësuar këta objektiva madhështorë të planit të shtatë pesëvjeçar kërkohet mobilizimi i mëtejshëm i të gjitha burimeve dhe rezervave të brendshme që ka dhe që do të krijojë ekonomia jonë, kuptimi dhe zbatimi sa më i plotë nga të gjithë i detyrave që dalin nga situatat në të cilat zhvillohet vendi ynë, në mënyrë të veçantë zbatimi nga të gjithë kolektivat punonjës të qytetit e të fshatit i parimit të mbështetjes në forcat e veta, ngritja në një nivel edhe më të lartë të punës së Partisë dhe e të gjitha levave të saj për edukimin dhe kalitjen revolucionare të njeriut tonë të ri, nëpërmjet thellimit të revolucionit ideologjik e kulturor kurdoherë mbi bazën e marksizëm-leninizmit.

1. Zhvillimi i industrisë

Gjatë pesëvjeçarit të shtatë industria të zhvillohet e të fuqizohet më tej, në radhë të parë nëpërmjet shfrytëzimit më të plotë e racional të lëndëve të para të vendit, përdorimit më të mirë të aftësive prodhuese në shfrytëzim dhe zgjerimit e rikonstruksionit të tyre, si dhe duke ndërtuar vepra të reja, duke i dhënë përparësi industrisë së prodhimit të mjeteve të prodhimit. Prodhimi i mjeteve të prodhimit (Grupi A) në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, të rritet 38-40 për qind, kurse prodhimi i sendeve të konsumit (Grupi B) të rritet 33-35 për qind.

Të fuqizohen kërkimet gjeologjike për zbulimin e mineraleve, duke siguruar shtimin e rezervave industriale e të atyre prognoze për naftën, gazin, qymyrgurin, mineralin e kromit, të bakrit, të hekur-nikelit dhe mineraleve të tjera të dobishme, si bazë për zhvillimin me ritme të shpejta të industrisë nxjerrëse e përpunuese të mineraleve për periudha kohe sa më të gjata. Të rritet efektiviteti i përdorimit të bazës materialo-teknike dhe i investimeve në fushën e kërkim-zbulimit, duke përdorur metoda shkencore të përparuara dhe duke thelluar studimet komplekse.

T'i jepet përparësi zhvillimit të industrisë energjetike për të rritur me ritme më të shpejta produktet energjetike, duke siguruar plotësimin e nevojave në rritje të ekonomisë për këto produkte dhe shtimin e eksportit të tyre.

Zhvillimi i industrisë së naftës dhe gazit të jetë detyra kryesore në lëmin e energjetikës. Nxjerrja e naftës në vitin 1985 të rritet 58-60 për qind kundrejt vitit 1980. Shtimi i prodhimit të naftës e të gazit të mbështetet në zonat në shfrytëzim dhe në ato të njohura e të zbuluara. Të përmirësohet shfrytëzimi sa më racional, mbi baza shkencore, i të gjitha vendburimeve naftë-gazmbajtëse dhe të shtrihet gjerësisht përdorimi i metodave të dyta e punimet intensifikuese për të rritur në mënyrë të ndjeshme koeficientin e naftënxjerrjes në vendburimet ranore e gël-

qerore. Të forcohet disiplina tekniko-shkencore dhe të rritet efektiviteti, veçanërisht në sektorin e shpimeve për naftë dhe gaz. Të intensifikohen punimet për të vënë në shfrytëzim minierat dhe uzinat e përpunimit të rërave bituminoze, duke përmirësuar edhe treguesit tekniko-financiarë të tyre.

Në uzinat e përpunimit të naftës të përmirësohet cilësia e karburanteve, të rritet gama e produkteve në përputhje me nevojat e ekonomisë dhe të ulen humbjet teknologjike.

Nxjerrja e qymyrgurit dhe masat për rritjen e cilësisë së tij, zgjerimi më tej i përdorimit të qymyrgurit për të zëvendësuar në maksimum përdorimin e lëndëve djegëse të lëngëta të jenë ndër detyrat më të rëndësishme për punonjësit e industrisë energjetike dhe të përdoruesve të tjerë. Në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, nxjerrja e qymyrgurit të rritet rreth 48 për qind.

Prodhimi i energjisë elektrike në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, të rritet rreth 16 për qind, nga i cili me hidrocentrale rreth 14 për qind. Të punohet për një përdorim më racional të ujërave të hidrocentraleve gjatë gjithë vitit dhe për një shfrytëzim më ekonomik të termocentraleve, si dhe të sigurohet një gatishmëri e lartë e tyre për furnizimin e pandërprerë të përdoruesve me energji elektrike.

Në përdorimin e produkteve të para energjetike, si dhe të karburanteve të vendoset një regjim i rreptë kursimi me normativa shkencërisht të studiuar dhe një kontroll i rreptë e i vazhdueshëm në zbatimin e tyre.

Industria nxjerrëse e mineraleve të zhvillohet me ritme të shpejta, mbështetur në rezervat minerale të njohura, duke intensifikuar nxjerrjen e tyre, në radhë të parë, nga minierat në shfrytëzim dhe nga zgjerimi i tyre. Në vitin 1985, në krahasim me vitin 1980, nxjerrja e mineralit të kromit të rritet rreth 29 për qind, e mineralit të bakrit rreth 53 për qind, e hekur-nikelit rreth 2,5 herë. Në përputhje me nevojat e ekonomisë të rritet edhe nxjerrja e mineraleve të fosforitit, të kuarcit, të kripës së gurit, të blloqeve të mermerit, të dolomiteve, të oliviniteve, të magnezitit, të boksiteve, të nikel-silikatit, të alabastit etj.

Krahas me shfrytëzimin e rezervave të mineraleve të pasura, të rritet edhe nxjerrja e mineraleve të varfra, duke zgjeruar në të njëjtën kohë pasurimin e tyre. Në industrinë nxjerrëse e të përpunimit të mineraleve, duke përfshirë edhe atë të qymyrgurit, të rritet shkalla e mekanizimit dhe të zbatohen teknologjitë e reja për nxjerrjen dhe pasurimin e tyre, duke siguruar një ulje të ndjeshme të humbjeve e të varfërimit gjatë nxjerrjes së mineraleve dhe të mbetjeve teknologjike në pasurim.

Metalurgjia e zezë dhe ajo me ngjyra të zhvillohen me ritme të larta për të rritur më tej shkallën e përpunimit në vend të lëndëve të para minerare. Në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, prodhi-

mi i çeliqueve të petëzuara të rritet rreth 76 për qind, i ferrokromit karbonik rreth 3 herë, i bakrit blister rreth 28 për qind. Të zgjerohet asortimenti dhe markat e çeliqueve, produktet prej bakri etj., dhe të përmirësohen në mënyrë të ndjeshme treguesit teknikë, ekonomikë e financiarë të shfrytëzimit të aftësive prodhuese të tyre.

Industria mekanike të sigurojë gatishmërinë e plotë të aftësive prodhuese dhe të mjeteve në përdorim që ka ekonomia, si dhe rritjen me ritme të shpejta të prodhimit të makinerive e të pajisjeve për të plotësuar nevojat për zgjerime, rikonstruksione e ngritjen e veprave të reja me forcat tona dhe për rritjen e shkallës së mekanizimit të proceseve të punës. Prodhimi i përgjithshëm i industrisë mekanike gjatë pesëvjeçarit të shtatë të rritet 43-45 për qind, ripërtëritja e pjesëve të ndërrimit të rritet 54-56 për qind dhe prodhimi i makinerive e i pajisjeve 56-58 për qind.

Përsosja e vazhdueshme e organizimit dhe e drejtimit të industrisë mekanike nëpërmjet thellimit të kooperimit, specializimit e përqendrimit dhe përgatitja në kohë e me cilësi të lartë e projekteve teknologjike e konstruktive të makinerive e të pajisjeve, vendosja mbi baza teknologjike më të përparuara të prodhimit e të ripërtëritjes së pjesëve të ndërrimit të jenë rrugët kryesore për të siguruar plotësimin e detyrave për shtimin e prodhimit në këtë degë dhe për shfrytëzimin më racional të çeliqueve e përmirësimin e cilësisë së prodhimeve.

Prodhimi i industrisë kimike në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, të rritet 62-65 për qind. Të plotësohen më mirë nevojat e bujqësisë me plehra kimike e pesticide. Të rritet prodhimi i produkteve të rëndësishme që ka nevojë ekonomia, si soda e kalcinuar, soda kaustike, PVC, koksi metalurgjik, acidi sulfurik, detergjentët etj. Të punohet për të eksperimentuar, përvetësuar e prodhuar kimikate të reja që ende importohen.

Industria e material-ndërtimit të zhvillohet në përputhje me nevojat e ekonomisë dhe të popullit, të përmirësohet cilësia dhe struktura e prodhimit, duke përvetësuar dhe prodhuar në shkallë të gjerë materiale të lehta dhe të ulet kostoja e tyre, me qëllim që të arrihet një përdorim sa më me efektivitet i fondeve të caktuara për ndërtim-montimet. Prodhimi i industrisë së material-ndërtimit në vitin 1985 të jetë rreth 20-22 për qind më i lartë se në vitin 1980.

Industria e drurit dhe e letrës të zhvillohet duke shfrytëzuar më mirë burimet që ka ekonomia pyjore e vendit. Të përdoren gjerësisht lëndë të tjera jodeficitare për të zëvendësuar në maksimumin e mundshëm lëndën drusore. Në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, industria e letrës të rritet 22-24 për qind.

Industria e lehtë dhe ushqimore të zhvillohet nëpërmjet shfrytëzimit më të plotë të aftësive prodhuese në përdorim e të për-

sosjes së teknikës e teknologjisë. Të rritet më tej roli i saj, për të plotësuar gjithnjë e më mirë nevojat e popullit me mallra të përdorimit të gjerë në sasi, në strukturë dhe në cilësi.

Në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, prodhimi i industrisë së lehtë të rritet 38-40 për qind, kurse i industrisë ushqimore 23-25 për qind. Të bëhen përmirësime rrënjësore në cilësinë e prodhimeve, duke bërë në shkallë të gjerë ripërtëritje të vazhdueshme të produkteve me parametra cilësorë më të lartë, dhe në shtimin e artikujve të rinj e të shumëllojshmërisë së asortimenteve, duke punuar më me iniciativë e fantazi. Të luftohet në mënyrë të vendosur kundër prirjeve të globalizmit, me qëllim që të sigurohet shtimi me ritme të shpejta i artikujve të imtë e shumë të imtë.

2. Zhvillimi i bujqësisë

Sigurimi gjithnjë e më mirë i nevojave të popullit dhe të ekonomisë me produkte bujqësore e blegtorale kërkon që bujqësia jonë socialiste të ecë me ritme më të shpejta në rrugën e intensifikimit të prodhimit, duke rritur rendimentet në bujqësi, në blegtori e në pemëtari mbi bazën e trajtimit më shkencor të tokës, të përmirësimit të mëtejshëm të farërave dhe të racave, të rajonizimit e të specializimit më të mirë të prodhimit, si dhe të përsosjes së marrëdhënieve socialiste në prodhim. Prodhimi i përgjithshëm bujqësor mesatar vjetor në pesëvjeçarit e shtatë të rritet 30-32 për qind në krahasim me atë të pesëvjeçarit të gjashtë. Nga rritja e rendimentit në pesëvjeçarit e shtatë të sigurohet mbi 90 për qind e shtesës së prodhimit bujqësor.

Detyrë kryesore edhe në këtë pesëvjeçar mbetet prodhimi i drithërave të bukës, i cili për të pesë vjetët e marrë së bashku të rritet rreth 20 për qind në krahasim me atë të pesëvjeçarit të gjashtë. Të forcohet qëndrueshmëria në shtimin e prodhimit dhe në rritjen e rendimentit në grurë dhe të arrihet kthesa rrënjësore për rritjen e prodhimit të misrit. Rendimenti mesatar vjetor për ha në misër të rritet 39 për qind, në krahasim me pesëvjeçarit e kaluar. Të forcohen masat për miradministrimin dhe kursimin e drithërave në çdo drejtim.

Të vlerësohet më mirë e të merren masa për shtimin me ritme të larta të bimëve industriale. Prodhimi mesatar vjetor i panxharsheqerit të rritet 41-44 për qind, i lulediellit 56-58 për qind, i pambukut 55-58 për qind dhe i duhanit 46-49 për qind, në krahasim me atë të arritur në pesëvjeçarit e gjashtë.

Rëndësi e veçantë t'i kushtohet rritjes së prodhimit të patateve, perimeve dhe fasuleve, duke prodhuar të gjitha llojet, sasitë e nevojshme dhe duke siguruar hershmërinë e tyre.

Në zonën fushore e bregdetare të vendit të merren masa për të kryer në një shkallë më të lartë intensifikimin e prodhimit bujqësor. Për këtë në mbi 100 mijë ha tokë të kësaj zone të bëhet një përqendrim dhe përdorim më racional i bazës materiale, i teknikës bujqësore, i investimeve dhe i punës së njerëzve, duke përsosur në të njëjtën kohë edhe marrëdhëniet socialiste në prodhim.

Prodhimet blegtorale të shtohen me ritme më të shpejta. Në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, prodhimi i qumështit të rritet 30-32 për qind, i mishit 53-55 për qind, i vezëve 50-52 për qind dhe i leshit 34-36 për qind. Të merren masa për të vënë prodhimin e mishit mbi baza më shkencore.

Të rritet rendimenti për krerë i produkteve blegtorale si detyrë kryesore në blegtori. Përparësi t'i jepet shtimit me ritme të larta të bazës ushqimore, duke shënuar edhe një kthesë rrënjësore për sigurimin e përdorimin në mënyrë racionale të ushqimit për blegtorinë, të shpejtohen ritmet e përmirësimit racor të të gjitha llojeve të kafshëve nëpërmjet masave komplekse. Shtimi numerik i bagëtive dhe i shpendëve të bëhet me raca të përmirësuar me prodhimtari të lartë.

Për sigurimin e bazës ushqimore të nevojshme për blegtori të dyfishohen rendimentet nga kulturat e para foragjere, të zgjerohet mbjellja e foragjereve të dyta, të zgjerohet me ritme të shpejta silazhimi i ushqimeve, të grumbullohen plotësisht dhe të shfrytëzohen me nikoqirllëk të gjitha nënprodhimet e bimëve të arave dhe të merren masa për të rritur aftësinë kullosore të livadheve e të kullotave. Të futen gjerësisht në ekonominë bujqësore teknologjitë e reja të përpunimit të ushqimeve të ashpra e të ushqimeve të koncentruara. Të tregohet kujdes i veçantë për mbarëshkrimin e bagëtive të tufëzuara të oborreve kooperativiste, njëjloj si për bagëtinë kolektive.

Të zgjerohen më tej sipërfaqet e mbjella me kultura drufrutore dhe të rritet kujdesi për zhvillimin e pemëtarisë në tërësi. Plotësimi i blloqeve ekzistuese me numrin e nevojshëm të pemëve dhe kryerja e të gjitha shërbimeve sipas kërkesave agroteknike të përbëjnë ndër drejtimet kryesore të punës së ekonomive bujqësore.

Gjatë pesëvjeçarit të shtatë prodhimi i frutave të rritet 38-40 për qind, i rrushit 41-44 për qind dhe i agrumeve 42-45 për qind kundrejt prodhimit të pesëvjeçarit të gjashtë për të pesë vitet e marra së bashku. Prodhimi i ullirit në pesëvjeçarit e shtatë të rritet 68-70 për qind, kundrejt pesëvjeçarit të gjashtë.

Të zhvillohet më tej ekonomia pyjore si ekonomi komplekse për të plotësuar më mirë nevojat e vendit për lëndë druri e prodhime të tjera nga pylli dhe të merren masa të vazhdueshme për të arritur drejt bilancimit të prerjeve me rritjen e pyjeve. Të

punohet më mirë për ruajtjen dhe trajtimin e kafshëve të egra.

Të merren masa të plota për shkripëzimin dhe përvetësimin e tokave bregdetare të bonifikuara, për përmirësimin e tokave acide si dhe sistemimin me ritme të shpejta të tokave në zonën kodrinore-malore, krahas përmirësimit e sistemimit të mëtejshëm të tokave në zonën fushore.

Aftësia ujitëse të shtohet edhe me 50-51 mijë ha dhe të merren masat për ruajtjen e aftësive të veprave ujitëse në përdorim. Të zgjerohet sipërfaqja e drenazhuar (drenazhimi i përhershëm nëntokësor) duke arritur në vitin 1985 në rreth 93 mijë ha, si dhe të shtohet përdorimi i plehrave kimike dhe i pesticideve. Të hapen gjatë pesëvjeçarit të shtatë 26 mijë ha toka të reja.

Rritja e efektivitetit të bazës materiale e teknike të bujqësisë dhe kombinimi më i mirë i saj me shtimin e punës së gjallë të jetë hallka dhe rezerva kryesore për shtimin e prodhimeve bujqësore e blegtorale. Krahas forcimit të masave për trajtimin dhe përdorimin shkencor e racional të tokës dhe për rritjen e pjellorisë së saj të rritet efektiviteti i përdorimit të plehrave kimike dhe organike.

Plotësimi i detyrave në bujqësi të mbështetet edhe në fuqizimin e mëtejshëm të bazës materialo-teknike të saj dhe në zbatimin e plotë të investimeve të domosdoshme që rritin pjellorinë e tokës. Të rritet më tej mekanizimi i punimeve në bujqësi, në radhë të parë duke shfrytëzuar më mirë parkun e traktorëve, të makinerive e të pajisjeve të tjera bujqësore, si dhe të merren masa të gjithanshme për të zgjeruar mekanizimin e vogël.

Të thellohet përqendrimi e specializimi i prodhimit dhe i ekonomive bujqësore në përshtatje me kushtet ekonomike dhe natyrore dhe të harmonizohet më tej zhvillimi i bujqësisë, i blegtorisë dhe i pemëtarisë për plotësimin më mirë të nevojave të vendit me produkte bujqësore e blegtorale.

Të ngrihet në një nivel më të lartë dhe të vihet në baza më shkencore njohja, përgjithësimi dhe zbatimi i përvojës së përparuar në të gjitha ekonomitë bujqësore, si dhe të punohet me këmbëngulje për zbatimin në shkallë më të gjerë në prodhim të arritjeve të reja të shkencës dhe të teknikës.

3. Për akumulimin, investimet dhe ndërtimet

Të shtohen me ritme të shpejta të ardhurat kombëtare në bazë të shtimit të produktit shoqëror dhe të rendimentit shoqëror të punës në të gjitha degët e ekonomisë.

Shpërndarja e përdorimi i të ardhurave kombëtare të bëhet në bazë të kërkesave të ligjeve ekonomike objektive të socializmit, duke i drejtuar ato në zhvillimin me përparësi të sferës pro-

dhuese e, në radhë të parë, për të mbështetur përparimin e ekonomisë si në industri, ashtu edhe në bujqësi. Të rritet me ritme më të shpejta produkti për shoqërinë ndaj produktit për vete nëpërmjet rritjes së rendimentit të punës dhe forcimit kudo të regjimit të kursimit si dhe të sigurohet rritja me përparësi e fondit të akumulimit ndaj fondit të konsumit, duke rritur në radhë të parë akumulimin prodhues.

Fondi i akumulimit të rritet 74-76 për qind më shumë në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, kurse norma e akumulimit për të pesë vitet të marra së bashku në pesëvjeçarin e shtatë të jetë 31-33 për qind. Mbi bazën e përdorimit racional të fondit të akumulimit të sigurohen fondet materiale e financiare të domosdoshme për investimet dhe ndërtimet themelore, për shtimin dhe fuqizimin e rezervave në të gjitha hallkat e ekonomisë dhe forcimin e aftësisë mbrojtëse të vendit.

Vëllimi i investimeve gjatë pesëvjeçarit të shtatë të rritet 22-24 për qind dhe ai i ndërtim-montimeve rreth 11 për qind më shumë se në pesëvjeçarin e gjashtë. Investimet dhe ndërtimet themelore të sigurojnë, në radhë të parë, zhvillimin me përparësi të degëve të prodhimit material. Për zhvillimin e industrisë dhe të bujqësisë të përdoret rreth 74 për qind e vëllimit të përgjithshëm të investimeve.

Të shkurtohen afatet e ndërtimit të veprave në përgjithësi e, në radhë të parë, të veprave industriale, bujqësore dhe të transportit, nëpërmjet përqendrimit më të mirë të forcave njerëzore e të mjeteve materiale e teknike, duke shfrytëzuar plotësisht e në mënyrë racionale makineritë, mekanizmat e mjetet e ndërtimit, si dhe të bëhet një kthesë e madhe në cilësinë e ndërtimeve, të sigurohen në kohë dhe me cilësi projektet e ndërtimit, sheshet e ndërtimit si dhe makineritë e pajisjet për veprat e reja.

Të zbatohen masa për një ulje të ndjeshme të kostos së ndërtimeve duke forcuar disiplinën në studimin e në hartimin e projekteve e të preventivave, të anës teknologjike e asaj ndërtimore. Të futen në shkallë shumë më të gjerë konstruksione më të lehta dhe kryerja e punimeve e vënia në shfrytëzim e veprave të bëhet me faza dhe brenda afateve të caktuara.

4. Zhvillimi i transportit dhe i postëtelekomunikacioneve

Vëllimi i përgjithshëm i transportit të mallrave në vitin 1985 të rritet 34-36 për qind kundrejt vitit 1980, kurse vëllimi i transportit të mallrave në ndërmarrjet e Ministrisë së Komunikacioneve rreth 40 për qind. Për të rritur në një shkallë të lartë efektivitetin e transportit t'i jepet përparësi zhvillimit të hekurudhave dhe të forcohet puna e të merren masat për të bërë një kthesë

rrënjësore në intensifikimin e transportit hekurudhor. Vëllimi i transportit të mallrave me hekurudhë në vitin 1985 në tonë km të rritet 80-84 për qind. Të vazhdojë në mënyrë të pandërprerë ndërtimi i linjave të reja hekurudhore dhe i degëzimeve të ndryshme.

Zhvillimi i transportit të sigurojë plotësimin në kohë të nevojave të ekonomisë e të popullit për lëvizjen e mallrave e të udhëtarëve. Të forcohen organizimi dhe drejtimi i transportit në bazë dhe në qendër për shfrytëzimin racional të mjeteve dhe të bashkërendohet më mirë puna midis llojeve të transportit. Transporti automobilistik të çlirohet nga të gjitha lëvizjet paralele me hekurudhën dhe nga kryqëzimet në lëvizjen e mallrave. Të rritet përdorimi i rimorkiove dhe të përmirësohet më tej rrjeti rrugor. Të merren masa për zhvillimin më të shpejtë të transportit me teleferikë si dhe të transportit ujor të brendshëm duke shfrytëzuar lumenjtë.

Të zhvillohen e të përmirësohen më tej shërbimet e postëtelekomunikacioneve për të përballuar nevojat në rritje të punonjësve dhe të ekonomisë, duke përmirësuar më shumë gatishmërinë, cilësinë dhe kulturën e shërbimeve.

5. Zhvillimi i tregtisë së jashtme

Vëllimi i qarkullimit të mallrave të tregtisë së jashtme në vitin 1985, në krahasim me vitin 1980, të rritet 57-59 për qind, duke i dhënë përparësi eksportit ndaj importit, me qëllim që bilanci i eksport-importit të sigurojë shtimin e rezervave valutore të vendit.

Të fuqizohet eksporti i mallrave tradicionale dhe të punohet për shtimin e mallrave të reja për eksport, duke shfrytëzuar të gjitha burimet dhe mundësitë që ka vendi. Mbi këtë bazë eksporti i mallrave në vitin 1985 kundrejt vitit 1980 të rritet 58-60 për qind. Të përmirësohen nga prodhuesit cilësia e mallrave të eksportit, ambalazhimi, etiketimi dhe markëtimi i tyre. Organet e tregtisë së jashtme të përmirësojnë punën për të siguruar e zgjeruar tregjet për mallrat e eksportit.

Të merren masa të vazhdueshme për të pakësuar në maksimumin e mundshëm importimin e lëndëve të para, materialeve, makinerive e pajisjeve etj. Në import të parashikohen kurdoherë vetëm nevojat më të domosdoshme. Të ulen normativat e përdorimit të lëndëve të para e materialeve të importit, të bëhen zëvendësime të tyre me lëndë të para e materiale të vendit, të mos silltet nga importi asnjë makineri, pajisje etj. që prodhohet ose mund të prodhohet në vend dhe pa siguruar plotësisht shfrytëzimin e atyre që janë në përdorim.

Të rriten përpjekjet e organeve të tregtisë së jashtme për të njohur më mirë tregjet dhe koniunkturat për mallrat dhe çmimet për ta bërë eksport-importin sa më të leverdishëm.

6. Për rritjen e rendimentit të punës

Nga rritja e rendimentit të punës, në pesëvjeçarin e shtatë të sigurohet 46-48 për qind e shtesës së prodhimit industrial dhe 42-44 për qind e shtesës së vëllimit të ndërtim-montimeve.

Plotësimi i këtyre detyrave të arrihet nëpërmjet përsosjes së mëtejshme të organizimit socialist të punës, rritjes së shkallës së pajimit teknik dhe përsosjes së teknologjisë së prodhimit në çdo degë e sektor të ekonomisë. Të punohet kudo për rritjen e shkallës së mekanizimit të proceseve të punës, sidomos në miniera, në bujqësi e në ndërtim. Të përmirësohet evidencimi dhe të forcohet më tej kontrolli i zbatimit me përpikmëri të kërkesave teknike e teknologjike të proceseve të punës dhe i disiplinës proletare në punë. Shpërblimi i punës së kryer të bëhet me rigorozitet sipas sasisë, cilësisë dhe shpenzimeve të prodhimit e të shërbimit, duke luftuar prirjet e rendjes pas interesit vetjak në dëm të interesit të përgjithshëm.

Të përsoset vazhdimisht normimi i punës në baza më të thella shkencore, në përshtatje me përparimin e teknikës, rritjen e ndërgjegjes së punonjësve dhe nivelin arsimor e tekniko-profesional të tyre. Të punohet për zëvendësimin e normave të vjetruara me norma të reja teknike në çdo degë e sektor të ekonomisë.

Të tregohet kujdes i vazhdueshëm për burimet e punës, për zënieën e forcave të reja në punë, për t'i aktivizuar ato në frontin e ndërtimit socialist të vendit. Shpërndarja e burimeve të reja të punës të bëhet duke ruajtur kurdoherë përpjesëtime të drejta ndërmjet sferës prodhuese e joprodhuese. Të zhvillohet një punë e vazhdueshme dhe e gjerë edukative me rininë, që ajo, si kurdoherë, t'u përgjigjet nevojave të atdheut për të punuar në frontet e reja të punës që krijohen në miniera, në bujqësi, në ndërtim dhe në degë të tjera të ekonomisë.

7. Për rritjen e nivelit material e kulturor të masave punonjëse

Me mundësitë që krijohen nga zhvillimi i ekonomisë gjatë pesëvjeçarit të shtatë të rritet më tej niveli material e kulturor i masave punonjëse. Të ardhurat reale për frymë në vitin 1985 të

rriten 8-10 për qind më shumë se në vitin 1980. Të ngushtohen më tej dallimet thelbësore ndërmjet fshatit dhe qytetit dhe të rriten më tej fondet e konsumit shoqëror në plotësimin e nevojave materiale e kulturore të shoqërisë sonë socialiste.

Qarkullimi i mallrave me pakicë në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, në tregtinë shtetërore të rritet 22-24 për qind.

Të gjitha organet shtetërore dhe ekonomike të rritin më tej kujdesin për plotësimin e kërkesave të popullit me mallra të përdorimit të gjerë në strukturën e nevojshme, në sasi, në cilësi e në llojshmëri.

Organet e tregtisë së brendshme, në bashkëpunim me prodhuesit, të njohin e të studiojnë më mirë kërkesat e popullit dhe të marrin masa për planifikimin e shpërndarjen më të mirë të mallrave të përdorimit të gjerë sipas rretheve e zonave. Të rritet më tej kultura e shërbimeve dhe të përmirësohet sidomos ushqimi social.

Të rritet kujdesi për tregtimin e artikujve ushqimorë në fshat nga kooperativat bujqësore dhe tregtia shtetërore. Të merren masa konkrete e të organizuara për të plotësuar si duhet detyrat e reja që dalin në këtë drejtim me tufëzimin e bagëtisë së oborreve kooperativiste.

Në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, shërbimet, riparimet, me-remetimet dhe punimet me porosi që kryhen për popullin nga ndërmarrjet komunale të rriten 45-47 për qind dhe në kooperativat bujqësore 80-84 për qind, duke përdorur kryesisht forca pune nga të qytetit. Gjatë pesëvjeçarit të shtatë të vihen mbi baza më të organizuara shërbimet komunale në fshat. Të merren masa për rritjen e llojshmërisë së riparimeve e të shërbimeve dhe për rritjen e cilësisë së tyre.

Për përmirësimin e kushteve të banimit të popullit të ndërtohen nga shteti dhe me kontribut vullnetar gjatë pesëvjeçarit të shtatë rreth 50 mijë apartamente banimi. Gjithashtu, të plotësohen nevojat me materiale ndërtimore për ndërtimin e 31 mijë bane-save nga vetë fshatarësia kooperativiste. Të furnizohen me ujë të pijshëm me ujësjellës shumë fshatra dhe të ndërtohen disa ujë-sjellës të rinj në qytete.

Zhvillimi i arsimit të synojë thellimin e mëtejshëm të punës në të gjitha hallkat e sistemit arsimor për forcimin e përmbajtjes ideologjike e shkencore të shkollës, për përgatitjen më të mirë cilësore të kontingjenteve që ndjekin shkollat e kategorive të ndryshme për t'iu përgjigjur si duhet kërkesave të zhvillimit të sotëm e perspektiv të prodhimit, shkencës dhe kulturës.

Në shkollat e larta numri i studentëve në vitin 1985, në krahasim me vitin 1980, të rritet rreth 24 për qind. Të organizohen

me baza më të shëndosha shkencore kualifikimi dhe specializimi pasuniversitar.

Të punohet vazhdimisht për të forcuar arsimin e mesëm profesional, për tërheqjen dhe ruajtjen e kontingjenteve të nxënësve, sidomos në shkollat pa shkëputje nga puna dhe për çeljen e profileve të reja. Numri i nxënësve në shkollat e mesme me shkëputje nga puna në vitin 1985, në krahasim me vitin 1980, të rritet rreth 46 për qind.

Të zgjerohet më tej arsimi parashkollor dhe të ngrihet në një nivel më të lartë puna për edukimin e fëmijëve në kopshte, sidomos në fshat.

Të zhvillohen e të masivizohen më tej arti, kultura fizike dhe sportet dhe të rritet vazhdimisht cilësia e tyre për t'i shërbyer më mirë edukimit e kalitjes revolucionare, si dhe mobilizimit të masave për realizimin e detyrave në fushën e ndërtimit dhe të mbrojtjes së vendit.

Të zhvillohet më tej shërbimi shëndetësor, duke forcuar e zgjeruar vazhdimisht masat e gjithanshme profilaktike për ruajtjen e përmirësimin e shëndetit të popullit dhe mbrojtjen e mjedisit, të ngrihet cilësia e shërbimit shëndetësor, veçanërisht e atij ambulator dhe të urgjencës. Të përsoset puna për zbulimin, parandalimin dhe mjekimin e sëmundjeve. Vëmendje e veçantë t'i kushtohet forcimit të shërbimit shëndetësor dhe parandalues për mbrojtjen e shëndetit të nënës e të fëmijës, sidomos në fshat. Të përsoset më tej shërbimi për të sëmurët në institucionet mjekësore. Të ngrihet roli i propagandës shëndetësore në përmirësimin e shëndetit të popullit.

8. Për zhvillimin e punës studimore shkencore e projektuese dhe për zbatimin e teknikës e të teknologjisë së re në prodhim

Të zhvillohet e të thellohet më tej revolucioni tekniko-shkencor në të gjitha degët e ekonomisë e të kulturës mbi bazën e politikës e të botëkuptimit marksist-leninist të Partisë.

Të thellohet më tej puna studimore shkencore komplekse tekniko-teknologjike dhe ekonomiko-financiare për rritjen dhe përmirësimin e treguesve të prodhimit, ndërtimit, shërbimeve etj. për rritjen e rendimentit të punës, të efektivitetit të shpenzimeve, të akumulimit etj.

Të gjitha studimet në fushën e energjetikës, në atë të naftës, të gjeologjisë e të minierave, të elektronikës, të industrisë mekanike dhe asaj kimike, në fushën e bujqësisë e të blegtorisë, të ndërtimit, të transportit etj. t'i shërbejnë zbatimit të detyrave që

parashikon plani i shtatë pesëvjeçar dhe të çelin perspektiva të reja për zhvillimin e vendit për periudhat e mëtejshme.

Të bëhet një punë më e madhe për studimin dhe përvetësimin e matematikës, fizikës, kimisë, biologjisë etj. të domosdoshme për zhvillimin e shkencave të aplikuara dhe përparimin teknik. Për kushtet e vendit tonë të ngulet këmbë më shumë në zbatimin e arritjeve të shkencave, ku duhet të përqendrohen edhe forcat kryesore për punë kërkimore-shkencore.

Të zgjerohet tematika e të ngrihet niveli i studimeve në fushën e shkencave shoqërore, sidomos për problemet e mëdha të revolucionit e të ndërtimit socialist.

9. Për shtimin e burimeve financiare nëpërmjet forcimit të regjimit të kursimit

Në bazë të detyrave të zhvillimit të ekonomisë dhe të rritjes së efektivitetit të produktit shoqëror, të përdorimit racional të të ardhurave kombëtare, sidomos të fondeve të akumulimit socialist, të sigurohet rritja me përparësi e të ardhurave të përgjithshme financiare ndaj shpenzimeve.

Të bëhet një punë e veçantë në bazë dhe në qendër për të forcuar regjimin e kursimit kudo, në çdo gjë dhe vazhdimisht dhe për të forcuar kontrollin me anë të lekut. Ulja e vazhdueshme e kostos, duke përsosur planifikimin dhe ndjekjen e realizimit të planit të shpenzimeve të prodhimit, të ndërtimit, të çarkullimit etj. të përbëjë një ndër burimet e faktorët më kryesorë për të shtuar mjetet financiare në çdo ndërmarrje, kooperativë dhe në shkallën e gjithë ekonomisë.

Të merren kudo masa për të ulur në mënyrë të ndjeshme normativat e lëndëve të para e materialeve dhe të fuqizohen vazhdimisht rezervat e tyre në të gjitha hallkat e ekonomisë.

Të organizohet mbi baza më të shëndosha ripërtëritja e disa produkteve, lëndëve të para etj., si të autogomave, lëndës plastike, të vajrave lubrifikante, si dhe të merren masa kudo për të mënjanuar mbeturinat dhe për t'i përdorur ato që krijohen si lëndë të para për prodhimin e artikujve të ndryshëm.

Të merren masa për të mënjanuar humbjet në ndërmarrje, në aktivitete dhe prodhime të ndryshme, duke i bërë ato rentabël. Të forcohen më tej qëndrimi socialist ndaj pronës dhe të gjitha masat e nevojshme për të siguruar paprekshmërinë dhe miradmirimin e saj.

Mbi këto baza të ardhurat e përgjithshme financiare në vitin 1985, kundrejt vitit 1980, të rriten 34-36 për qind, kurse shpenzimet e përgjithshme financiare 33-35 për qind.

10. Për përsosjen në rrugë revolucionare të marrëdhënieve socialiste në prodhim

Zhvillimi ekonomik e shoqëror i vendit gjatë pesëvjeçarit të shtatë të mbështetet edhe në përsosjen e mëtejshme të marrëdhënieve socialiste në prodhim, të cilat t'i çelin, si kurdoherë, rrugë të gjerë zhvillimit të forcave prodhuese, pjesëmarrjes së plotë të klasës punëtore e të masave të tjera punonjëse në drejtimin e shtetit e të ekonomisë, mobilizimit dhe rritjes së iniciativës së tyre krijuese për ndërtimin dhe mbrojtjen e socializmit.

Të forcohet më tej prona socialiste, sidomos në fshat, duke përkrahur dhe marrë të gjitha masat për zbatimin e iniciativës revolucionare të fshatarësisë kooperativiste për tufëzimin e bagëtive të oborreve kooperativiste, duke synuar që kurdoherë të rritet më tej interesi i kooperativistëve për fuqizimin e ekonomisë kolektive dhe që pjesa dërrmuese e të ardhurave të tyre të sigurohet nga pjesëmarrja në punën e përbashkët në kooperativë.

Të përsoset më tej marrëdhëniet e shpërndarjes nëpërmjet zbatimit të parimit socialist të shpërbërimit sipas sasisë e cilësisë së punës, duke rritur më tej interesimin e punëtorëve, kooperativistëve dhe punonjësve të tjerë dhe forcimin e përgjegjësisë individuale e kolektive për plotësimin e të gjitha detyrave të planit ekonomik e financiar. Të forcohet kontrolli në prodhim dhe kudo, me qëllim që të mbyllen të gjitha shtigjet që mund t'i lënë shkas marrjes me rrugë e me forma të ndryshme nga shoqëria më shumë sesa i jepet asaj.

Të merren masa për të përsosur vazhdimisht organizimin dhe drejtimin e ekonomisë në të gjitha hallkat e saj, mbi bazën e zbatimit me konsekuencë të parimit të centralizimit demokratik. Të forcohet më tej karakteri shkencor i planifikimit dhe roli mobilizues i tij në zhvillimin me ritme të shpejta të forcave prodhuese dhe në zhvillimin përpjesëtimor të riprodhimit të zgjeruar socialist.

Zbatimi i detyrave madhështore të planit të shtatë pesëvjeçar në bazë të parimit të mbështetjes në forcat e veta dhe në situatat ndërkombëtare të krijuara kërkon forcimin e mëtejshëm të rolit udhëheqës të Partisë, thellimin e luftës klasore kundër armiqve të jashtëm e të brendshëm dhe shfaqjeve të huaja liberale e burokratike, ngritjen e nivelit arsimor, kulturor e tekniko-profesional të punonjësve, përmirësimin e përgatitjes dhe forcimin e gatishmërisë luftarake të të gjithë popullit për mbrojtjen e atdheut.

Kongresi i 8-të i PPSH, duke miratuar direktivat për planin e shtatë pesëvjeçar, shpreh bindjen e thellë se, si kurdoherë, klasa

punëtores, fshatarësia kooperativiste dhe i gjithë populli ynë, nën udhëheqjen e Partisë dhe në unitet të çeliktë e të pathyeshëm mendimi dhe veprimi do të rritin luftën, përpjekjet dhe mobilizimin për t'i bërë ballë dhe për të shpartalluar rrethimin dhe bllokadën e egër imperialisto-revizioniste, për të plotësuar me sukses detyrat që caktohen në këto direktiva.

Në pesëvjeçarin e ri revolucionar dhe ndërtimi socialist i vendit tonë do të ngrihen edhe më lart. Shqipëria socialiste do të bëhet edhe më e fuqishme, jeta e popullit më e begatshme dhe atdheu ynë më i lulëzuar.

Garanci për të sotmen e mrekullueshme dhe për të ardhmen e ndritur të popullit janë vija dhe politika e drejtë marksiste-leniniste e Partisë sonë, udhëheqja e urtë e saj, e Komitetit Qendror të Partisë me shokun Enver Hoxha në krye, që, si kurdoherë, do ta çojnë popullin në fitore të reja edhe më madhështore, do ta ngrënë atdheun tonë në lartësi të reja në rrugën e socializmit.

Botohet sipas gazetës «Zëri i popullit», nr. 270 (10 383), 10 nëntor 1981

Botuar për herë të parë në gazetën «Zëri i popullit», nr. 270 (10 383), 10 nëntor 1981

VENDIM

I BYROSË POLITIKE TË KQ TË PPSH MBI DISA MASA PËR ZBATIMIN E DETYRAVE PËR TUFËZIMIN E BAGËTIVE TË FAMILJEVE KOOPERATIVISTE

24 shkurt 1982

Byroja Politike e Komitetit Qendror të PPSH, në mbledhjen e saj të datës 24 shkurt 1982, shqyrtoi raportin e paraqitur nga Ministria e Bujqësisë «Mbi rezultatet paraprake të zbatimit të vendimit të Byrosë Politike për tufëzimin e bagëtive dhe problemet e detyrat që dalin për kurorëzimin me sukses të plotë të këtij aksioni» dhe konstaton se fshatarësia kooperativiste e mbështeti me optimizëm këtë vendim të rëndësishëm të Partisë e brenda një kohe të shkurtër përfundoi me sukses tufëzimi i bagëtive të imëta në të gjithë vendin dhe i lopëve në zonën fushore të 13 rretheve. Ky është një hap i madh përpara, me rëndësinë e një kthese revolucionare, që u përgatit gradualisht gjatë më shumë se tri dekadave të zhvillimit të rendit kooperativist, të ngritjes së ndërgjegjes politike dhe të mirëqenies së fshatarësisë, si dhe të krijimit të mundësive më të mëdha nga ana e shoqërisë.

Qysh tani po ndihen efektet pozitive të tufëzimit të bagëtive, sidomos në shtimin e pjesëmarrjes së kooperativistëve në punë, në kufizimin e dëmtimeve të pronës kooperativiste, në lehtësimin e punës së gruas etj.

Por, gjatë procesit të tufëzimit dhe pas tij, janë vërejtur edhe të meta e dobësi. Numri i bagëtive që u tufëzuan ishte më i vogël nga sa u parashikua. Pati raste që bagëtitë u shitën dhe u therën pa kriter, duke lënë për tufëzim lopë me prodhimtari të ulët, bagëti të pandërzyera etj. Këto të meta, si dhe puna e pamjaftueshme për trajtimin e bagëtive të tufëzuara, kanë sjellë përkohësisht edhe vështirësi në furnizimin ritmik të anëtarëve me prodhime blegtorale.

Për të thelluar karakterin socialist të këtyre masave, për të

guar më tej objektivat e caktuar dhe për të mënjeluar të metat e konstatuara deri tani, në bazë të përvojës së fituar, Byroja Politike e Komitetit Qendror të Partisë,

V e n d o s i :

1. — Organet dhe organizatat-bazë të Partisë, organet shtetërore dhe ato të ekonomisë, me masat e marra deri tani, të mos e konsiderojnë të përfunduar detyrën e tufëzimit, por të thellojnë më tej punën sqaruuese dhe bindëse për të kuptuar qartë karakterin socialist të këtyre vendimeve e për të krijuar bindje të plotë e të ndërgjegjshme për zbatimin e tyre deri në fund mbi bazën e vullnetarizmit. Punë e veçantë të bëhet për kualifikimin e blegtorëve dhe për t'i bërë ata më të vetëdijshëm e më të lidhur me detyrat e ngarkuara.

2. — Të rritet sa më shpejt sasia e qumështit dhe e nënprodukteve të tij, për të përballuar më mirë se deri tani nevojat e anëtarëve me këto prodhime. Prandaj, Ministria e Bujqësisë dhe organet shtetërore dhe ekonomike të marrin të gjitha masat tekniko-organizative dhe administrative që, pas tufëzimit, gjithë blegtoria në kooperativë të vlerësohet e të trajtohet shkencërisht njësoj e pa dallim tufash.

3. — Duke filluar nga viti 1982, t'u rekomandohet kooperativave bujqësore që familjet kooperativiste të mos kenë të drejtë të tërheqin lopë dhe bagëti të imëta që kanë tufëzuar dhe as të zëvendësojnë bagëtitë që skartohen. Për të ruajtur numrin e krrerëve dhe prodhimin, bagëtitë e tufëzuara që skartohen, detyrimit të zëvendësohen me plan në tufat e kooperativës.

4. — Për të thelluar karakterin socialist të tufëzimit të bagëtive, nisur dhe nga përvoja pozitive e disa kooperativave që tufëzuan lopët dhe duke u mbështetur në propozimet që janë bërë, Byroja Politike u rekomandon kooperativave bujqësore që llogaritë për shpenzimet dhe për të ardhurat për lopët e tufëzuara të mbahen për grupe sipas nivelit të prodhimit ose për të gjithë tufën. Shpërndarja e të ardhurës neto të bëhet në bazë të mesatares së grupit ose të tufës, pavarësisht nga prodhimi individual i qumështit të çdo lope.

Vlera e lopëve që skartohen t'u ndahet nominalisht anëtarëve që kanë tufëzuar lopë. Shpenzimet e pambuluara, që rezultojnë nga lopët e tufëzuara me prodhimtari të ulët, t'u rekomandohet kooperativave bujqësore që t'i përballojnë me mjetet e tyre financiare.

5. — Tufëzimi i lopëve në zonën kodrinore-malore të bëhet gradualisht me krijimin e kushteve, por të merren masa që kjo në asnjë mënyrë të mos çojë në dëmtimin e lopëve.

Ministria e Bujqësisë të studiojë dhe t'i paraqesë Këshillit të Ministrave për miratim afatet e përfundimit të tufëzimit të lopëve sipas zonave e rretheve të ndryshme, duke mbajtur parasysh sigurimin e bazës ushqimore, ndërtimet dhe gjendjen ekonomik-financiare të kooperativave bujqësore.

6. — Ministria e Bujqësisë, institucionet e saj vartëse dhe rrethet të marrin masa të gjithanshme për mbarështimin më të mirë të blegtorisë.

Të përmirësohet rrënjësisht puna me remontin. Ky të planifikohet shkencërisht dhe të vazhdojë e të thellohet, duke u programuar, praktika pozitive e ngritjes së brigadave e sektorëve të veçantë në kooperativa e në ndërmarrje bujqësore për mbajtjen dhe për trajtimin e tij.

Puna për përmirësimin racor të bagëtive të ndiqet me disiplinë të rreptë shkencore dhe me përgjegjësi shtetërore. Të saktësohen më mirë në çdo ekonomi e rreth objektivat e parashikuar për përmirësimin racor të blegtorisë, me afate dhe me rrugët e mundshme që do të arrihen, duke përfshirë në këta objektiva edhe bagëtitë e tufëzuara.

Sigurimi i bazës së nevojshme ushqimore ka qenë dhe mbetet një hallkë vendimtare për t'i përmirësuar bagëtitë, për të shfrytëzuar aftësitë prodhuese të tyre dhe për të rritur në përmasa më të mëdha prodhimet blegtorale. Prandaj rruga kryesore, ku janë edhe rezervat më të mëdha, të jetë shtimi i rendimenteve në kulturat foragjere dhe trajtimi shkencor i kullotave malore, ku të përfshihet zbatimi në kompleks i masave, që nga pastrimi rrënjësor e deri te plehërimi, sigurimi i ujit, ndërtimi i teleferikëve etj.

Rezultantja e këtyre tri hallkave të zhvillimit të blegtorisë: remontit, përmirësimit racor dhe bazës ushqimore, të jetë shtimi më i madh i prodhimit.

Për sigurimin e prodhimit të mishit të merren masa efektive për të rritur peshën mesatare të viçave e të bagëtive të imëta që theren dhe të organizohen më mirë e të shtohen qendrat e veçanta për mbajtjen e viçave për mish.

Byroja Politike ka besim të plotë se organet dhe organizatat-bazë të Partisë, organet shtetërore e të ekonomisë, organizatat e masave dhe gjithë fshatarësia kooperativiste, të mobilizuar për të vënë në jetë detyrat madhështore që shtroi Kongresi i 8-të i Partisë, do të përforcojnë edhe më shumë suksesin e arritur

në tufëzimin e bagëtive dhe do të punojnë pa u lodhur për forcimin e mëtejshëm të rendit kooperativist dhe për çuarjen përpara të revolucionit tonë socialist.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

V E N D I M

I BYROSË POLITIKE TË KQ TË PPSH PËR MIRATIMIN E PROJEKTKODIT TË FAMILJES TË REPUBLIKËS POPULLORE SOCIALISTE TË SHQIPËRISË

24 prill 1982

Byroja Politike e Komitetit Qendror të PPSH, në mbledhjen e saj të datës 24 prill 1982, pasi shqyrtoi Projektkodin e Familjes të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë, të paraqitur nga Këshilli i Ministrave i RPS të Shqipërisë,

V e n d o s i :

1. — Të miratojë në parim Projektkodin e Familjes të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë.
2. — Gjatë muajit maj të këtij viti, në të gjitha kolektivat punonjës të zhvillohet një diskutim i gjerë rreth tij.
3. — Të ngarkohet Këshilli i Ministrave i Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë që, pas diskutimit, Projektkodin e Familjes t'ia paraqesë për miratim Kuvendit Popullor të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

VENDIM

I SEKRETARIATIT TË KQ TË PPSH PËR DISA ÇËSHTJE TË NGRITJES SË NIVELIT TË EDUKIMIT MARKSIST- LENINIST TË KOMUNISTËVE E TË KUADROVE

26 prill 1982

Sekretariati i Komitetit Qendror të PPSH, në mbledhjen e datës 26 prill 1982, pasi shqyrtoi raportin «Të ngremë nivelin e punës për edukimin marksist-leninist në Shkollën e Partisë «V. I. Lenin», në kurset e Partisë dhe në format e edukimit»,

Vendosi:

1. — Të ngarkohet drejtorja e Shkollës së Partisë «V. I. Lenin» që, në bashkëpunim me aparatën e Komitetit Qendror të PPSH, deri në shtator të vitit 1982 të bëjë përmirësimet e nevojshme në programet ekzistuese, si edhe në literaturën që rekomandohet për studim, të aktualizohen e të zhvishen ato nga ngarkesat e panevojshme e nga paralelizmat, me qëllim që kuadrove të Partisë t'u jepen njohuri të thella të lidhura me jetën, me teorinë dhe me praktikën e socializmit. Në këtë punë të mbahet parasysh edhe ai bagazh teoriko-praktik që kanë studentët, të cilët vijnë në këtë shkollë.

Në kuadrin e lëndëve ekzistuese ose nëpërmjet cikleve të shkurtra, të posaçme, t'u jepen kuadrove të Partisë njohuri edhe për politikën e jashtme, për problemet e marrëdhëniet ndërkombe, si dhe për metodat e studimeve sociologjike që t'u shërbejnë në punën e tyre pas mbarimit të shkollës.

2. — Të revolucionarizohen më tej format e mësimdhënies në luftë me shfaqjet e formalizmit e të shkollarizmit. Të rritet niveli i leksioneve e seminareve, të zhvillohen më shumë diskutime të gjalla e debate dhe t'u jepet përparësi metodave të tjera aktive që krijojnë bindje, i formojnë mirë teorikisht stu-

dentët dhe i përgatitin për jetën. Për këtë, pedagogët të kenë një vlerësim e njohje më të saktë si për destinacionin e studentëve që përgatitin, ashtu dhe për nivelin e tyre.

Më shumë të praktikohet në të ardhmen zhvillimi i leksioneve e bisedave për probleme aktuale nga specialistë të jashtëm, nga kadro të Partisë e të pushtetit në qendër e në bazë.

Organizata e Partisë në shkollë e, nën udhëheqjen e saj, gjithë trupi mësimor të bëjnë një punë më të kualifikuar e të vazhdueshme për të thelluar karakterin revolucionar të Shkollës së Partisë në të gjitha drejtimet; të spastrohet çdo ndikim i veprimtarisë armiqësore të Fiqrete Shehut, duke kapërcyer disa praktika e metoda të dëmshme që janë kultivuar. Të luftohet çdo shfaqje euforie e oportunizmi dhe të rriten vigjilenca e kërkesat si ndaj pedagogëve ashtu dhe ndaj studentëve.

3. — Lidhja me jetën, me praktikën revolucionare të vendit, me përvojën e pasur të Partisë, me luftën dhe me punën e saj të konsiderohet si një hallkë nga më të rëndësishmet në të gjithë veprimtarinë e Shkollës së Partisë, si një kusht i domosdoshëm për ngritjen e nivelit të punës së saj. Për këtë, vetë pedagogët të bëjnë më shumë përpjekje për të njohur jetën e gjallë të Partisë dhe të popullit. Kjo duhet të pasqyrohet gjerësisht në programet, seminarët e leksionet. Për këtë të shfrytëzohet më mirë dhe përvoja e vetë studentëve të Shkollës së Partisë.

Aparati i Komitetit Qendror të Partisë, të rritë ndihmën e kontrollin për Shkollën e Partisë. Kjo shkollë duhet të ushqehet rregullisht me studimet e përgjithësimet që bën aparati. Më shpesh se deri tani shokë të kualifikuar të aparatit të KQ të bëjnë atje zberthime të direktivave të Partisë.

Shkolla e Partisë «V. I. Lenin» të përdorë veçanërisht Tiranën si laborator për t'i njohur studentët me përvojën e përparuar në punën e në jetën e Partisë dhe të kolektivave punonjës, me problemet e organizimit e të drejtimit të ekonomisë, me jetën kulturore etj.

Praktika mësimore të vazhdojë të zhvillohet një muaj në vit, por me metodika të përpunuara më me kujdes, me qëllim që ajo t'i ndihmojë studentët e pedagogët për të njohur më mirë jetën e përvojën e Partisë, për të lidhur teorinë me praktikën, t'i aftësojë ata për punë të pavarur e për përgjithësimet dhe t'i shërbejë gjallërimit të procesit mësimor e të punës shkencore të katedrave e pedagogëve.

4. — Një kujdes i veçantë t'i kushtohet punës shkencore, me qëllim që Shkolla e Partisë «V. I. Lenin» të bëhet një qendër mësimore e shkencore, ku të përpunohet e të përgjithësohet përvoja e punës së Partisë. Të rishikohen programet e punës shkencore dhe të luftohet për të formuar opinionin se pa një

punë shkencore të frytshme nuk mund të arrihen ngritja cilësore dhe efektiviteti që kërkohet në përgatitjen dhe edukimin e kuadrove të Partisë.

5. — Studentët e Shkollës së Partisë të zhvillojnë 9 ditë në vit stërvitje ushtarake në bazë të një programi që t'i shërbejë si aftësimi për njohjen e zbatimin e detyrës luftarake që i është ngarkuar nënrepartit të Shkollës së Partisë, ashtu dhe përgatitje teorike e metodike të kuadrove të Partisë.

6. — Të përmirësohet niveli i kuadrit pedagogjik në Shkollën e Partisë, duke zëvendësuar gradualisht ata që, me gjithë përpjekjet që kanë bërë, nuk u përgjigjen kërkesave të sotme, si dhe ata që kanë nevojë për qarkullim, për të njohur jetën e për t'u kalitur, me kuadro më të aftë, të profileve përkatëse e me përvojë në punën e Partisë.

7. — Shkolla e Partisë ta rritë e ta përmirësojë ndihmën e saj për punën që bëhet në kurset e në format e edukimit në Parti e në organizatat e masave, si edhe në dhënien e lëndëve marksiste-leniniste në shkollat e arsimit shtetëror, duke ngritur probleme e duke dhënë mendime për përsosjen e punës në të gjitha këto hallka.

8. — Kuadrot që do të dërgohen për të kryer Shkollën dyvjeçare të Partisë të jenë kryesisht me arsim të mesëm dhe të vijnë më shumë nga radhët e klasës punëtore për t'i përgatitur ata teorikisht e praktikisht. Ndërsa në kurset e kualifikimit pranë Shkollës së Partisë të pranohen kuadro që kanë kryer arsimin e lartë të profileve të ndryshme, duke përfshirë dhe Shkollën e Lartë të Partisë.

Numri i studentëve që do të dërgohen në shkollë të jetë 150-200 veta në vit.

Të vazhdojë të funksionojë Shkolla e Partisë pa shkëputje nga puna, në ato kritere që ka miratuar Komiteti Qendror i Partisë. Në Shkollën e Partisë pa shkëputje nga puna të pranohen rreth 200 veta në vit. Midis tyre mund të ketë edhe kuadro të paorganizuar në Parti.

Në Shkollën e Partisë të mos dërgohen më kuadro të rinisë të paorganizuar në Parti. Përgatitja e tyre të bëhet në shkollën njëvjeçare të ngritur në Durrës nga Komiteti Qendror i BRPSH.

Porositen komitetet e Partisë në rrethe dhe në ushtri që të rritin më tej kujdesin e tyre për zgjedhjen e kuadrove që do të dërgohen në Shkollën e Partisë dhe në kurset e ngritura pranë saj, në bazë të kriterëve të caktuar.

9. — Në kurset tremujore të Partisë, përveç të zgjedhurve në udhëheqje të organizatave-bazë, të tërhiqen në afate më të shkurtra edhe komunistë të thjeshtë e me perspektivë, propagandistë e kryepropagandistë, aktivistë të organizatave të ma-

save, kuadro të pushtetit e të ekonomisë etj. Kurseve të shkurtra t'u jepet përparësi sidomos në ushtri.

Programi orientues i kurseve tremujore të vazhdojë të dërgohet nga aparati i Komitetit Qendror të Partisë, ndërsa programet e kurseve më të shkurtra të përgatiten nga vetë komitetet e Partisë në përputhje me nivelin e kursantëve dhe me nevojat që ka rrethi apo njësia.

10. — Format e edukimit të vazhdojnë të zhvillohen si deri tani me programe orientuese, që përpunohen e dërgohen nga aparati i Komitetit Qendror të Partisë, dhe të punohet që ato të zhvillohen të diferencuara sipas nivelit të përafërt të komunistëve e kuadrove.

Në format e edukimit të zhvillohet fryma demokratike e debateve dhe e diskutimeve të frytshme, që komunistët e kuadrot të ndihmohen e të edukohen dhe të shkojnë të përgatitur në to.

Të çrrënjosen disa forma shkollareske e stereotipe në punën me propagandistët e kryepropagandistët, niveli i të cilëve është rritur. Të zhvillohen me ta më shumë tema për zgjerimin e horizontit të tyre teorik e metodik; në seminare të përgjithësohet përvoja pozitive dhe të diskutohet për çështje nga më të rëndësishmet e programit.

Të përhapet kudo përvoja e disa rretheve dhe njërive që i njohin rregullisht propagandistët e Partisë e të organizatave të masave me problemet e rrethit apo të njërive, me studime e përgjithësime të forumeve të Partisë etj.

Organizatave-bazë të Partisë të marrin më mirë në dorë edukimin e komunistëve e të mbajnë më tepër përgjegjësi për realizimin me nivel të mirë e me efektivitet të programit të formave të edukimit, t'i mobilizojnë komunistët për të studiuar e për të marrë pjesë aktive në diskutime.

11. — Ngarkohen sektori i edukimit marksist-leninist dhe sektori i kuadrit të Komitetit Qendror të Partisë që të ndjekin zbatimin e këtij vendimi.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

I. Për përmirësimin e drejtimit dhe të organizimit

1. — Problemet që kanë të bëjnë me drejtimin dhe organizimin e organeve shtetërore, me metodën dhe stilin në punën e tyre duhen kuptuar e zbatuar si probleme me karakter të theksuar politik dhe ideologjik, që kanë të bëjnë me forcimin e vazhdueshëm të shtetit tonë të diktaturës së proletariatit që udhëhiqet nga Partia. Organizatat e Partisë dhe kuadrot që punojnë në këto organe të thellohen shumë në punën e tyre, pasi nuk është lehtë të ndryshohen menjëherë ato metoda e praktika, ai stil i shtrebbër që është futur në punën e këtyre organeve nga armiku Mehmet Shehu.

2. — Të luftohen praktikatat burokratike të komunikimit me shkresa të shumta, që kanë gozhdur mjaft kuadro me një punë jofrytëdhënëse në zyrë; të përmirësohen kontrolli e ndihma e kualifikuar për të njohur më gjerë e më thellë problemet; të forcohet mendimi, sidomos ai ekonomik në ministri, të tregohet kujdes më i madh për thellimin e progresit teknik e teknologjik. T'i jepet fund metodës së zgjidhjes administrative të problemeve, të monopolizimit të detyrave, të tutelës nga përgjegjësit mbi të tjerët. Neve na duhet forca e mendimit kolektiv, na duhet aktivizimi dhe iniciativa e të gjithë kuadrove dhe punonjësve, na duhet që secili të kryejë detyrën e vet me ndërgjegje e me përgjegjësi të lartë që kudo të mbizotërojë mendimi më i përparuar i klasës dhe të luftohet mediokriteti që shfaqet në mjaft nga aparatet tona qendrore. Për këtë, detyra të mëdha u dalin në radhë të parë organizatave-bazë të Partisë dhe kuadrove drejtues të dikastereve e të Qeverisë, të cilët duhet ta frymëzojnë, ta organizojnë e ta nxitin këtë mendim të përparuar.

3. — Një vëmendje të veçantë të tregojnë organizatat e Partisë në organet shtetërore për të përsosur punën për zbrërthimin e direktivave të Partisë, që të gjithë punonjësit të krijojnë pikëpamje të qarta e të njëjta për direktivën dhe të luftojnë për zbatimin e saj.

Detyra e organeve shtetërore në qendër e në bazë, veç të tjerave, është që të zbrërthejnë e të çojnë në bazë dhe saktë direktivat e Partisë, të organizojnë punën për zbatimin në jetë të tyre, të nxjerrin konkluzione, të raportojnë për zbatimin e detyrave, të studiojnë e të sqarojnë perspektivën etj. Në këtë drejtim të vendoset një raport më i drejtë midis punës studimore dhe punës operative, duke shkullur nga rrënjët disa praktika rutinë të vendosura me qëllim nga armiku Mehmet Shehu.

PROTOKOLL

I BYROSË POLITIKE TË KQ TË PPSH PËR PËRMIRËSIMIN E MËTEJSHËM TË DREJTIMIT E TË ORGANIZIMIT TË PUNËS SË ORGANEVE SHTETËRORE

29 maj 1982

Byroja Politike e Komitetit Qendror të Partisë së Punës të Shqipërisë, në mbledhjen e saj të datës 29 maj 1982 mori në shqyrtim e diskutoi raportin e Këshillit të Ministrave «Për gjeëndjen dhe masat që duhen marrë për përmirësimin e mëtejshëm të drejtimit e të organizimit të punës të organeve shtetërore» dhe

Konstatoi:

Masat që janë marrë deri tani për vënien në jetë të vendimeve të Kongresit të 8-të të PPSH lidhur me drejtimin dhe organizimin e punës së organeve shtetërore, si edhe për likuidimin e pasojave të veprimtarisë armiqësore të Mehmet Shehut, janë të drejta dhe shënojnë një fillim të mirë.

Diskutimi që u bë për përmirësimin e mëtejshëm të drejtimit dhe të organizimit të punës, të kompetencave dhe të strukturave e organikave të organeve shtetërore ishte një shkundje e mëtejshme që do të ketë ndikim pozitiv në tërë punën e këtyre organeve në qendër e në bazë. Megjithatë nuk duhet quajtur çdo gjë e përfunduar dhe e përkryer. Partia edhe herë tjetër i ka ngritur këto probleme dhe ka luftuar kundër fenomeneve burokratike në aparatet e shtetit, por puna e bërë nga organizatat e Partisë dhe nga kuadrot përgjegjës në dikastere nuk ka qenë efektive sa duhet.

Me qëllim që të thellohet e të çohet më përpara puna për përmirësimin e drejtimit e të organizimit të punës në organet shtetërore për t'iu përgjigjur gjithnjë e më mirë detyrave të mëdha që kemi përpara dhe për të çrrënjësuar pasojat e veprimtarisë së egër armiqësore të Mehmet Shehut, e cila në organet shtetërore dhe të ekonomisë ka dëmtuar shumë, Byroja Politike e Komitetit Qendror të Partisë së Punës të Shqipërisë,

Po kështu organizatat e Partisë të vihen më mirë në rojë për të mbrojtur e për të zbatuar politikën e Partisë, vijën e përgjithshme dhe normat e saj. Të zbatohet rreptësisht parimi i kolegjalitetit në gjithë organet e shtetit. Mbi to nuk duhet vënë asnjëri, prandaj kushdo që i shkel të vihet para përgjegjësisë. Është bërë jo pak autokritikë deri tani nga disa komunistë dhe me përgjegjësi në dikastere për mungesë vigjilence në këto drejtime, prandaj që t'i jepet fund kësaj «autokritike» të rriten vigjilencia dhe principialiteti komunist. Të luftohet ashpërsisht dualizmi parti-pushtet. Sistemi i diktaturës, siç përcaktoi Kongresi i 8-të i Partisë, duhet të funksionojë i plotë në gjithë piramidën e tij.

4. — Dikasteret qendrore dhe organet lokale të pushtetit t'i kushtojnë një rëndësi të veçantë punës shkencore studimore e përgjithësuese. Mungesat në këtë drejtim, Byroja Politike i vlerëson si një të metë serioze, sepse nuk mund të ketë plan shkencor pa studime shkencore, që sintetizojnë përvojën krijuese të masave dhe vënë në zbatim arritjet shkencore. Prandaj, pa humbur kohë, në të gjitha dikasteret dhe institucionet qendrore, në organet lokale të pushtetit, si dhe në ndërmarrje e në kooperative bujqësore, të planifikohen e të ndërmerren studime që të ndihmojnë në zbatimin e planit të këtij pesëvjeçari, por dhe për të hapur perspektiva për pesëvjeçarin e ardhshëm. Në këto studime të integrohen edhe institucionet kërkimore-shkencore, që bashkërisht të trajtojnë e të zgjidhin problemet më të mëdha të zhvillimit dinamik të ekonomisë.

5. — Të përsoset më tej metodologjia e planifikimit dhe ndjekja e zbatimit të tij si nga Komisioni i Planit të Shtetit dhe nga Ministria e Financave, ashtu dhe nga dikasteret përkatëse. Ministratë të bëjnë një punë të thelluar gjatë zbërthimit të detyrave të planit që u dërgojnë bazës dhe rretheve; të bashkërendojnë plotësisht planet e prodhimit me furnizimin materialo-teknik, me shpërndarjen, me transportin, me investimet, me fuqinë punëtoje etj. Pa e bërë mirë këtë, krijohen shqetësime në bazë, jepen urdhra pa njohur planin dhe çpërgjegjësohen njerëzit dhe organizmat e ndryshëm nga detyrat kryesore që kanë për realizimin e planit. Lidhur me përsosjen e planifikimit të mbahen parasysh edhe këto kërkesa:

a) Në përmirësimet e metodologjisë së planifikimit ekonomik dhe financiar, të pasqyrohen drejt përparimet e ekonomisë sonë dhe përvoja pozitive në drejtimin me plan të saj. Përmirësimet në këtë drejtim nuk duhen konceptuar thjesht me afatet apo me rrugët që ndjek përpilimi i planit. Metodologjia e planifikimit të ndihmojë më shumë për përputhjen e anëve ekonomiko-financiare, për argumentimin më të mirë të planeve, për të normalizuar më mirë planifikimin në linjën e degëve ekono-

mike me atë sipas rretheve; për të luftuar globalizmin në planifikimin e kostos, të rendimentit, në vlerësimin e punës së ndërmarrjeve etj. Për këtë të përmirësohen metodikat e nevojshme për çdo pjesë të planit, sipas veçorive të degëve e nëndegëve të ekonomisë. Kjo punë, që deri tani është zvarritur, të merret seriozisht në dorë nga të gjitha dikasteret dhe të drejtohet nga Komisioni i Planit të Shtetit dhe nga Ministria e Financave.

b) Të luftohen shfaqjet e dikasterializmit, ato të lokalizmit e të sektorializmit. Fenomene të tilla cenojnë unitetin e pushtetit; ato duhen parë si premisa që mund të çojnë deri në decentralizim e vetadministrim. Dikasterializmi e lokalizmi bëhen pengesë serioze për zhvillimin e vrullshëm të ekonomisë e të kulturës, sepse nuk lejojnë të shfrytëzohen plotësisht të gjitha mundësitë dhe epërsitë që ka ekonomia jonë socialiste, e cila nuk njihet as kufizim prone, as kufizim rajonal apo dikasterial. Ky është një problem ideologjik që duhet të kuptohet, në radhë të parë, nga ministrat dhe nga kuadrat e lartë në dikastere. Të luftohet burokratizmi që shprehet, veç të tjerave, në kodifikimin e çdo gjëje, që kërkon për çdo gjë urdhra të veçantë, që frenon iniciativën dhe përpiqet të futë të gjithë jetën në korniza etj. Të luftohet liberalizmi, që shfaqet, veç të tjerave, në lëshimin e kompetencave njëri-tjetrit e bashkë me to dhe të përgjegjësive, në mungesën e kontrollit të zbatimit të kompetencave të vetes dhe të të tjerëve. Të luftohet roli i regjistruarit të thjeshtë, veçanërisht nga organet e financës dhe të planit dhe të rritet roli kontrollues e parandalues i tyre në sferën prodhuese e joprodhuese.

c) Problemi i një plani real dhe të studiuar, i përputhur me të gjithë treguesit, veçanërisht me furnizimin materialo-teknik, mbetet problemi më shqetësues. Të vihet rregull i fortë e të kërkohet llogari nga ata që merren me problemet e planifikimit për të përputhur detyrat e planit në të gjitha anët dhe treguesit e tij, të hiqet dorë nga globalizmi dhe nga sëmundje të tjera si kjo në ekonomi. Të rritet kujdesi për t'i bërë mirë këto përputhje dhe në planifikimin e kooperativave bujqësore që ato të mos vihen në vështirësi për të gjetur burime furnizimi, transporti, pajisjesh, tregshitjeje etj.

Problemet e furnizimit e të shpërndarjes të studiohen në mënyrë të veçantë nga Qeveria edhe si kompetencë e si strukturë e bashkë me këto dhe sistemi i kontraktimit, për t'ua përshatur më mirë kërkesave të reja. Të mendohet për forma më të mira organizimi në lidhje me situatat që krijon prodhimi i madh në miniera, në industrinë ushqimore, në bujqësi, në prodhimet e industrisë mekanike etj. Të shpejtohet qarkullimi i materialeve të lëndës së parë dhe i produkteve të gatshme nga prodhuesit të përdoruesit.

c) Të rriten rezervat e sigurimit, të cilat të jenë të kontro-llueshme. Të shtohen rezervat materiale e monetare e të mos lejohet prekja pa përgjegjësi e fondit rezervë. Ky është një problem që duhet shqyrtuar në mënyrë të veçantë nga Qeveria.

d) Komisioni i Planit të Shtetit, gjatë ndjekjes së realizimit të planit të shikojë me kujdes ndryshimet eventuale që duhen bërë për t'iu përgjigjur kërkesave të realizimit ritmiksht të detyrave të planit.

dh) Organet e tregtisë së jashtme t'i përmbahen planit tremujor dhe vjetor, të mos lejohet zëvendësimi i planit me grafikë apo i grafikëve me listat e urgjencës e deri në heqjen fare nga plani i importit kur nuk realizohen detyrat, siç ndodh shpeshherë. Veprime të tilla janë parimisht të gabuara dhe ekonomikisht të dëmshme për riprodhimin socialist, e kthejnë këtë në riprodhim të thjeshtë, pa teprica, pa treg.

6. — Të rritet në mënyrë të ndjeshme roli i organeve të financës, të planifikimit e të kontrollit financiar, ashtu siç ka orientuar me kohë Partia. Anët financiare nuk duhet të konsiderohen si një pasqyrim i thjeshtë i planit ekonomik. Të zhvillohet e të rritet më tej mendimi ekonomik në të gjitha hallkat e ndryshme të drejtimit, jo vetëm në organet e planit e të financës, por edhe në drejtoritë e degët e prodhimit në dikastere, në komitetet ekzekutive, në ndërmarrje e në kooperativa, ku anohet kryesisht nga aspektet teknike e teknologjike të prodhimit, duke lënë shpesh pasdore anët ekonomike, financiare dhe ato shoqërore. Këtu kemi të bëjmë me një çështje parimore që kërkon një zbatim të detyrueshëm në praktikë: çdo produkt e mall që prodhohet, i ka në unitet të dy anët, edhe destinacionin për të plotësuar një nevojë të caktuar, edhe vlerën e tij. Këto, siç janë në unitet për çdo produkt të veçantë, ashtu duhet të jenë edhe për realizimin e prodhimit në tërësi, ndryshe nuk realizohet dot riprodhimi i zgjeruar në përmasat që ka vendosur Kongresi i 8-të i Partisë. Çdo nënvleftësim i anës financiare të prodhimit shpie në shkelje të ligjeve ekonomike, që janë me pasoja të rënda, dobëson përpjekjet për një regjim të rreptë kursimi, për efektivitet të prodhimit dhe të investimeve, për rritjen e burimeve të akumulimit etj. Prandaj asnjë shkelje nuk duhet lejuar në këtë drejtim. Me përjashtim të atyre mallrave që shteti, për të ndihmuar në mirëqenien e masave, i ka planifikuar t'i shesë nën çmimin e blerjes, nuk duhet të pranojmë që ndërmarrjet e bujqësisë e të industrisë të dalin me humbje, ndryshe do të harxhojmë rezervat që janë krijuar në të kaluarën dhe që do të krijohen në të ardhmen.

Qeveria të ndjekë me kujdes zbatimin e orientimeve që ka caktuar Partia për këto probleme, që të forcohet bashkëpunimi midis organeve të planit e të financës në të gjitha instancat, nga

Komisioni i Planit të Shtetit, Ministria e Financave e deri në bazë; të zgjerohen lidhjet dhe kontrolli i rreptë i Ministrisë së Financave, për të vlerësuar si duhet anën financiare të prodhimit kudo, nga të gjithë organizmat e shtetit dhe të ekonomisë.

7. — Të merren masa serioze për përmirësimin e informacionit dhe të evidencës ekonomike duke parë më mirë cilësinë dhe sasinë. Kjo kërkon që ndërtimi i të dhënave të informacionit dhe të evidencës ekonomike të jetë i tillë që të japë qartë gjendjen dhe prirjen e fenomeneve, që këto të jenë elastike, sipas zhvillimit të proceseve të ekonomisë, të jenë të sakta shkencërisht dhe, sipas rastit, të shoqërohen edhe me shpjegime apo konkluzione. Të dhënat të sigurohen me kohë që të ndihmojnë për të nxjerrë konkluzione dhe për t'u dalë punëve përpara. Veç të tjerave, për këtë është e nevojshme:

a) Qendra e informacionit shkencor¹, të përpunojë një informacion më të plotë dinamik dhe të efektshëm, i cili të shërbejë për një drejtim konkret të ekonomisë dhe të fenomeneve shoqërore.

b) Të merren masa që Drejtoria e Statistikës, duke mbajtur atë rang që ka, të forcohet duke u plotësuar me kuadro të kualifikuar dhe duke parë seriozisht mekanizimin e punës në qendër e në bazë.

c) Me sy kritik duhet parë dhe veprimtaria e qendrave të evidencës ekonomike, që të shpejtojnë punën dhe t'u japin ndërmarrjeve dhe kooperativave bujqësore informacione në kohë, që t'u shërbejnë.

8. — Një vëmendje shumë më e madhe u duhet kushtuar forcimit dhe ngritjes së cilësisë së kontrollit, që të kemi një kontroll më të organizuar, më aktiv e parandalues. Kontrollat e shumta që kemi, të përdoren me efektivitet të plotë. Veç të tjerave, që të rritet efektiviteti i kontrollit, duhen vënë para përgjegjësisë ligjore të gjithë ata që nuk i kryejnë detyrat e caktuara.

Për forcimin e kontrollit nuk duhet të mbështetemi vetëm tek inspektimi i shtetit, i cili duhet ta përmirësojë shumë veprimtarinë e tij në tematikë dhe në cilësinë e kontrollit, por duhen aktivizuar më mirë të gjithë organizmat që kemi për këtë qëllim, duke filluar që nga kontrollorët e cilësisë në ndërmarrje, revizorët e shumtë e deri te bankat dhe seksionet e financës e të planit. Të aktivizohet gjerësisht edhe kontrolli i masave.

1. Qendra e Informacionit dhe e Dokumentacionit Shkencor e Teknik u ngrit më 1981 pranë Akademisë së Shkencave.

II. Për kompetencat:

Në përmirësimet që duhen bërë në këtë drejtim, Këshilli i Ministrave t'u përmbahet edhe këtyre kriterëve:

1. — . . .

2. — Kompetencat të kuptohen, në radhë të parë, në lidhje me detyrat për realizimin e planit. Çdo dikaster, rreth, ndërmarrje, kooperativë, drejtori, degë apo sektor duhet të përgjigjet për të gjitha kërkesat e caktuara të planit, me njerëzit, me mjetet dhe me fondet që janë dhënë për të tërë treguesit. Duhet luftuar disa pikëpamje jo të drejta, sipas të cilave kompetencat kuptohen thjesht si të drejta për të administruar më shumë fonde, për të bërë ndryshime të planit, të fuqisë punëtore etj. Të ngulet këmbë që secili të zbatojë kompetencat që ka.

Duke mbajtur parasysh mësimet që janë nxjerrë nga analizat e bëra dhe nga konkluzionet e Byrosë Politike, duhet të ripunohen të gjitha rregulloret e dikastereve dhe të komiteteve ekzekutive të këshillave popullorë të rretheve, ku të përcaktohen qartë kompetencat e secilit, sidomos ato që janë të lidhura me realizimin e detyrave të planit, duke i zhveshur nga disa kërkesa të karakterit burokratik.

3. — Përmirësimet që duhen bërë për një rishpërndarje të kompetencave, të studiohen me kujdes që të mos ushqehen prirje të gabuara. Nomenklaturat dhe kompetencat janë caktuar për të ruajtur centralizmin, si dhe për të shmangur centralizmin e tepruar. Pavarësisht se kush vendos për kompetenca të caktuara, përgjegjësia është dhe duhet të jetë e plotë për planifikimin e drejtë dhe për plotësimin deri në një të detyrave të planit, të çdo hallke, nga baza deri në qendër. Organet me përgjegjësi, duke u dhënë disa kompetenca organeve vartëse, në asnjë mënyrë nuk duhet të mendojnë se për to nuk kanë përgjegjësi. Kjo do të ishte shumë e rrezikshme.

4. — Në caktimin e kompetencave, si të dikastereve, të drejtorive të tyre dhe të seksioneve pranë komiteteve ekzekutive, të mbahet parasysh që të mos cenohet parimi i drejtimit nga organet e pushtetit, nga organet e zgjedhura dhe ato ekzekutive të tyre. Në këtë kuptim, drejtoritë, seksionet apo organizmat e tjerë të administratës shtetërore të zbatojnë me përgjegjësi e me iniciativë detyrat që lindin nga vija e Partisë, nga ligjet e shtetit, nga planet e miratuara, nga vendimet e organeve të pushtetit shtetëror.

5. — Nuk duhet tepruar në dhënien e kompetencave orga-

nizmave të ndryshëm të aparatit, sidomos në lëvizjen e fondeve dhe të materialeve, për të mos lejuar që këto të përdoren si ta gjykojnë njerëzit e aparateve, pasi prirjet për një gjë të tillë kanë qenë, dhe ato shtohen kur nuk ekziston një disiplinë e fortë plani. Lëvizja e fondeve nga një vepër në tjetrën të bëhet vetëm në rastet e domosdoshme, kur me gjithë përpjekjet e bëra, nuk mund të sigurohen në kohën e caktuar materialet dhe makineritë e nevojshme. Për këto raste të thonë fjalën e tyre Komisioni i Planit të Shtetit dhe Ministria e Financave, të vihet në dijeni dhe Qeveria. Ndryshimet në planin e prodhimit bujqësor, nga sektori shtetëror në atë kooperativist dhe anasjelltas, të bëhen nga organet që vendosin sot. Me këtë sy duhet parë kalimi nga nomenklatura e Qeverisë në atë të dikastereve i mjaft zërave të prodhimit industrial, për caktimin e firove ligjore etj.

6. — Lejimi i ndryshimeve pa asnjë kufizim në planin e importit do t'u hapte shteg lëshimeve në preventivat e veprave, në keqësimin e teknologjisë së prodhimit dhe në shkeljen e asortimenteve. Kjo do të krijonte vështirësi në zbatimin e kontratave në tregun e jashtëm ku duhet të jemi shumë seriozë. Prandaj çështjet që shënohen në planin e importit të shoshiten mirë qysh në fillim dhe të mbahet përgjegjësi. Ndryshime të mëdha nuk duhet të lejohen.

7. — Në dhënien dhe në ushtrimin e kompetencave të mbahet mirë parasysh që të mos cenohen treguesit e planit të miratuar në kongreset e Partisë, në plenumet e Komitetit Qendror dhe në Kuvendin Popullor; të mos vendosen rregulla të çlirta, të mos dobësohen kontrolli dhe ndjenja e përgjegjësisë së dikastereve.

8. — Ministrinë të mbajnë përgjegjësi për furnizimin materialo-teknik e të forcojnë kontrollin në ndërmarrjet e furnizimit që kanë në vartësi. Dhënia e kompetencave të pathëlluara mirë ndërmarrjeve të furnizimit etj., është me rrezik.

Qeveria të rishikojë dhe një herë problemet e kompetencave para se të nxjerrë dispozitat përfundimtare. Lidhur me këtë të studiohet edhe vartësia e ndërmarrjeve të rëndësishme nga dikasteret.

III. Për strukturat dhe organikat

1. — Kolegjiumet¹ të vazhdojnë të qëndrojnë si organe konsultative të ministrit. Por ky fakt nuk duhet të bëjë që ministri t'i quajë fakultative mendimet apo problemet që hidhen në kolegjiun nga anëtarët e kolegjiunit. Kur do të ketë kundërshti-

1. E ministrive.

me midis ministrin dhe disa anëtarëve të kolegjiutit, çështja duhet t'i paraqitet Qeverisë. Kolegjiutet të forcohen edhe me kuadro që punojnë jashtë ministrive, në bazë ose në institucionet shkencore. Të ripunohet rregullorja e kolegjiutëve.

2. — Ndryshe nga kolegjiutet, Komisioni i Planit të Shtetit, Komiteti i Punës dhe i Pagave, ai i Kulturës dhe i Arteve dhe komitetet e tjera të jenë organe kolegjiute vendimore dhe jo konsultative. Qeveria të përcaktojë me vendim të veçantë kompetencat e këtyre organeve.

3. — Ministrat në gjithë veprimtarinë e tyre të përgjigjen si anëtarë të Qeverisë, veçanërisht për degët që mbulojnë në shkallë republike. Për këtë të caktohen më qartë detyrat dhe të drejtat e tyre. Në të njëjtën kohë të përmirësohen disa praktika të punës me ministrat si anëtarë të Qeverisë.

Ministrat të ushtrojnë plotësisht kompetencat që kanë, të cilat nuk duhet t'i ndajnë me zëvendësiministrat dhe as t'u merren nga zëvendëskryeministrat.

4. — Zëvendësiministrat janë ndihmësa të ministrave. Në çdo ministri si rregull të ketë dy zëvendësiministra. Ndarja e punës midis zëvendësiministrave, ashtu edhe midis zëvendëskryeministrave dhe zëvendëskryetarëve të komiteteve ekzekutive mund të bëhet në dy mënyra: Problematike, në bazë të një profilizimi të tyre ose njëri të ndihmojë titullarin për anët ekonomiko-financiare e të furnizimit, tjetri për anët tekniko-teknologjike të prodhimit. Pavarësisht nga ndarja e punës, zëvendësat të mos kthehen në titullarë, as të mos marrin kompetencat e drejtorëve apo të seksioneve.

5. — Byroja Politike e konsideron të pamjaftueshme punën që është bërë në drejtim të përmirësimit e veçanërisht të shkurtimeve të strukturave e të organikave. Prandaj, ajo porosit që të shikohen dhe një herë me sy kritik përfundimet e arritura nga dikasteret dhe nga Qeveria, duke iu përmbajtur më mirë kritereve të mëposhtme:

a) Të merren masa për t'i pastruar strukturat dhe organikat nga ndikimet e veprimtarisë armiqësore të Mehmet Shehut, i cili, veç të tjerave, ka ndikuar edhe në fryrjen dhe në rëndimin e tyre. Është e nevojshme të zbulohen një nga një të gjitha këto ndikime, me qëllim që edhe të korrigjohen për të përmirësuar metodën dhe stilin, për t'i bërë aparatet tona jo vetëm më pak të kushtueshme, por edhe të lidhura ngushtë me masat, me punëtorët, me kooperativistët dhe me specialistët e profileve të ndryshme.

b) Të luftohet çdo paralelizëm e sektorializëm në veprimtarinë e hallkave e të sektorëve të ndryshëm. Aparati i Këshillit të Ministrave të konceptohet një i tërë me të gjitha ministrinë, secila ministri të bëjë punën e saj, dhe të gjitha së bashku të

bëjnë detyrat që u takojnë ndaj Qeverisë. Në këtë kuptim nuk duhet të lejohen paralelizma në veprimtarinë e ministrive me njëra-tjetrën, ashtu dhe të aparatit të Kryeministrisë me ato të ministrive. Aparati i Kryeministrisë, përveç disa sektorëve funksionalë e të shërbimit, të destinohet kryesisht për të ndihmuar komitetet ekzekutive të rretheve e të bazës. Këtë të nxirren probleme dhe për dikasteret e për Qeverinë, ashtu edhe nga dikasteret të nxirren probleme për rrethet. Duke përcaktuar qartë destinacionin e tij të ndërtohen edhe struktura e organika që t'i shërbejnë këtij destinacioni. Po kështu çdo ministri duhet marrë si një e tërë dhe çdo organizëm brenda saj të kryejë me përgjegjësi detyrat që i takojnë e të gjithë së bashku ato që i takojnë dikasterit. Të luftohet pikëpamja shumë e gabuar, sipas së cilës, po u shtrua një detyrë duhet të shoqërohet me shtesa në organikë. Ashtu dhe pikëpamja tjetër, sipas së cilës çdo organ ose organizëm kërkon të ketë sinonimin e tij kudo.

c) Të shikohen me sy autokritik shtesat që janë bërë në numrin e zëvendësive e të urdhërdhënësve të tjerë, si dhe të hallkave të ndarjeve e të nëndarjeve të ndryshme, të cilat i kanë rënduar aparatet. Për këtë, si rregull, të mos ketë hierarki të panevojshme brenda drejtorive të dikasterit, pra, të mos ketë degë apo sektorë e nëndrejtorë. Të mos ketë brenda dikasterit drejtori me cikël të mbyllur e gjysmë të mbyllur. Specialistët në drejtoritë e ndryshme të përgjigjen plotësisht për kërkesat e realizimit të planit në sektorët që mbulojnë, duke përfshirë dhe ata ekonomiko-financiarë, pa qenë nevojta të dublohet inxhinieri apo agronomi me ekonomistin. Të kufizohet numri i ndarjeve dhe nëndarjeve që kanë dikasteret, nga 15, 20 e 23 të tilla, të cilat e copëzojnë aparatit e dikasterit, vështirësojnë funksionimin e tij si aparat unik, ndikojnë në zhvillimin e pikëpamjeve sektoriale, vështirësojnë dhe komunikimin me bazën. Drejtori me numër kaq të madh sa ç'është sot, me 18-20 veta, të mos ketë. Organikat e drejtorive të mos jenë më të mëdha nga 10, maksimumi 12 veta. Të mos pranohen ngritje rangjesh mbi ato që kanë tabelat e pagave për çdo dikaster.

ç) Për të shmangur paralelizmat dhe fryrjen e organikave, në strukturën e dikastereve të mbahet parasysh dhe ekzistenca e institucioneve kërkimore-shkencore e projektuese. Në drejtoritë e ministrive të mos ketë specialist që të dublojë veprimtarinë e specialistëve të instituteve.

d) Në ndërtimin e organikave të fiksohet një raport më i drejtë midis specialistëve me arsim të lartë e të mesëm, si edhe midis nëpunësve administrativë e të shërbimit dhe nëpunësve e specialistëve të tjerë që kryejnë funksione drejtimi, planifikimi, studimi, kontrolli etj. Të merren masa për shpejtimin e mekanizimin në disa veprime administrative e të drejtimit.

dh) Në strukturat organizative dhe në organikat e dikasteve të dallohet profili i veprimtarisë së dikasterit, por pa nënvleftësuar problemet ekonomiko-financiare, njëkohësisht strukturat të ndihmojnë në realizimin e orientimeve e të detyrave që ka caktuar Partia në fusha të ndryshme. Në këtë kuptim, duhet ristudiuar struktura e Ministrisë së Tregtisë së Jashtme, e cila t'i përgjigjet më mirë orientimit të Partisë se «pa eksport nuk ka import». Nuk duhet lejuar që dikush të interesohet vetëm të shesë e dikush vetëm të blejë. Po kështu duhet parë struktura e Ministrisë së Energjetikës, veçanërisht drejtimi i naftës. Ministria të ushtrojë kontrole e ndihmë mbi ndërmarrjet e naftës jo vetëm me anën e Drejtorisë së Përgjithshme në Patos dhe as vetëm me drejtorinë e specializuar për naftën, e cila këtu të jetë me një numër të kufizuar, si gjithë drejtoritë e tjera, por edhe me gjithë pjesën tjetër të aparatit të ministrisë. Nga shkurtimet që do të bëhen në aparatet e Ministrisë së Energjetikës dhe të tri drejtorive qendrore që ekzistojnë në Patos, të forcohen pushtet, ekspeditat dhe disa sektorë të ndërmarrjeve të shpimit, të kërkimit e të prodhimit të naftës. Të rishikohet vendimi i marrë për ndarjen e sizmikës në dy ndërmarrje.

e) Në organet e administratës shtetërore në qendër e në rrethe të vendosen kuadro më të kualifikuar dhe të punohet me një ndjenjë më të lartë përgjegjësie. Në këtë mënyrë punët mund të kryhen me organika më pak të rënduara. Dhe shumë kuadro që sot nuk përdoren mirë, si në aparatet e dikasteve, në institucionet e ndryshme dhe në grupet e studimit, të shkojnë me punë në fabrika, në ara, në shkolla etj.

Gjatë shpërndarjes së kuadrove, që do të duhet të lëvizin për efekt të ndryshimit në strukturat e në organikat, të zbatohen drejt kriteret që ka caktuar Partia. Secili të vendoset atje ku mund të japë më shumë dhe të mos bëhen shtyrje te njëri-tjetri vetëm për të ruajtur kategoritë ose pagat.

Të merren masa për të zbatuar kërkesën e Plenumit të 8-të¹ të Komitetit Qendror të Partisë për të hequr të paaftët, si nga institucionet kërkimore-shkencore e nga shkollat e larta, ashtu edhe nga administratat shtetërore.

Duke punuar për të sjellë kuadro të aftë në dikastere, duhen luftuar dhe pikëpamjet intelektualiste e teknokratike që janë manifestuar, veç të tjerave, edhe në heqjen e mjaft punëtorëve që u sollën në administrata para disa vjetësh. Prurja e punëtorëve në aparatet e shtetit dhe të ekonomisë ka një rëndësi të madhe parimore dhe praktike, për të gjallëruar aparatet tona, për t'i afruar ato më shumë me bazën dhe për të luftuar më me vendosmëri shfaqjet e teknokratizmit e të burokratizmit. Prandaj edhe

1. Ky Plenum i zhvilloi punimet më 24-25 qershor 1980.

në të ardhmen duhet t'u hapet rruga punëtorëve të zotë e të arsimuar, duke i kushtuar kujdes kualifikimit të mëtejshëm të tyre.

6. — Byroja Politike i gjeti me vend propozimet e bëra për përmirësimin e strukturës organizative në komitetet ekzekutive të rretheve, por në miratimin konkretisht të organikave duhen korrigjuar disa anomali që ekzistojnë midis rretheve.

7. — Problemet e drejtimit, të strukturave organizative dhe të organikave duhet të bëhen objekt studimi e vëzhgimi të vazhdueshëm nga të gjitha organet shtetërore dhe të ekonomisë, në qendër e në bazë, por dhe nga organizatat-bazë të Partisë dhe nga komitetet e Partisë, me qëllim që të kemi përmirësime të vazhdueshme. Një rol të rëndësishëm në këtë punë duhet të luajë Komiteti i Punës dhe i Pagave pranë Këshillit të Ministrave, i cili të fuqizohet si strukturë, me një sektor të veçantë dhe me kuadro të aftë.

Kryesorja e tërë masave të vendosura për përmirësimin e drejtimit e të organizimit të punës së organeve shtetërore është që të vihet gjithnjë e më mirë në jetë direktiva e Partisë në çdo fushë, të plotësohen detyrat e planit të shtetit, që vendi ynë të ecë gjithnjë përpara në ndërtimin e socializmit.

Veçanërisht, pas Kongresit të 8-të të Partisë janë arritur një varg suksesesh, kudo ekziston një frymë mobilizimi e optimizmi revolucionar; masat punonjëse gjithnjë e më shumë nuk pajtohen me shfaqjet e liberalizmit dhe thyerjet e disiplinës, me mungesat e organizimit që pengojnë realizimin e planit. Detyra e Partisë dhe e organeve të shtetit është ta ngrenë akoma më lart këtë situatë revolucionare dhe të luftohen më me sukses dobësitë jo të vogla të aparateve shtetërore që ekzistojnë akoma në qendër e në rreth. Të rritet përgjegjësia individuale dhe kolektive e kuadrove, e organeve dhe e organizmave të ndryshëm. Nuk duhen pranuar më justifikime. Kuadrot që nuk i kanë kryer detyrat duhen paralajmëruar, se kështu nuk mund të ecet dhe, në qoftë se nuk marrin masa, duhet propozuar të zëvendësohen me kuadro që janë në gjendje të marrin përgjegjësi për të realizuar detyrat që cakton Partia. Të merren masa serioze për të realizuar në kohë e me cilësi objektet e planit pesëvjeçar, për t'i vënë ato në shfrytëzim të plotë sipas planit. Gjendja që ekziston në realizimin e planit të ndërtimeve dhe të investimeve duhet të kapërcehet sa më parë me masa shumë të forta. Me punën drejtuese e organizuese, organet e shtetit e të ekonomisë duhet t'u dalin përpara deficiteve që po krijohen në realizimin e planit dhe disa fenomeneve jo të mira. Të luftohet çdo shfaqje liberalizmi në zbatimin e dispozitave ligjore që kanë të bëjnë me realizimin e të gjithë treguesve të planit.

Efektivitetin e masave për përsosjen e mëtejshme të organizimit të punës ta masim me rezultatet konkrete që arrijmë.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

*Botohet për herë të parë si-
pas origjinalit që gjendet në
Arkivin Qendror të Partisë*

LETËR E KOMITETIT QENDROR TË PPSH DREJTUAR ORGANIZATAVE-BAZË TË PARTISË

15 qershor 1982

Komiteti Qendror i Partisë ju drejtohet me këtë letër për të tërhequr vëmendjen tuaj rreth një problemi tepër të rëndësishëm. Fjala është për pastërtinë e figurës moralo-politike të kuadrove.

Partia jonë ka treguar e tregon vazhdimisht një kujdes të veçantë për edukimin dhe kalitjen revolucionare të kuadrove, që ata të jenë kurdoherë të drejtë e të ndershëm, të lidhur ngushtë me popullin, të pajisur me cilësi e virtyte të larta morale, shembull në punë, në jetë e shoqëri.

Në këtë çështje Partia niset nga fakti që roli i kuadrove në mbrojtjen dhe në realizimin e vijës së Partisë, në organizimin e drejtimin e punëve, në zbatimin e ligjeve të shtetit dhe të normave të shoqërisë, është i madh.

Si rezultat i punës së gjithanshme të Partisë është krijuar një armatë e tërë kuadros, të formuar ideologjikisht e politikisht dhe të ngritur nga ana tekniko-profesionale, që punojnë e luftojnë me devocion në frontet e ndryshme të ndërtimit socialist e të mbrojtjes së atdheut, që militojnë me konsekuencë në vijën dhe për vijën e Partisë, që me shembullin e tyre i frymëzojnë dhe i mobilizojnë masat, i udhëheqin dhe i edukojnë ato me virtytet e mira të popullit dhe me normat e moralit komunist.

Është kjo arsyeja që kuadrot të ne gëzojnë simpatinë dhe respektin e masave, që populli i do dhe i mbron, i dëgjon dhe i nderon, por edhe i kritikon kur sheh se ata nuk ecin në rrugë të drejtë, manifestojnë shfaqje të huaja, kryejnë veprime në kundërshtim me vijën e Partisë e normat e shoqërisë sonë. Partia gjithnjë ka kërkuar që masat të ushtrojnë kontroll mbi kuadrot, që ato të thonë hapur e me guxim fjalën e tyre për cilindo, që nga kuadrot me përgjegjësi më të vogël deri te kuadrot më të lartë, sepse kjo është garancia më e sigurt për t'i ruajtur kuadrot të pastër e revolucionarë, besnikë të popullit e të socializmit.

Por në praktikë ndeshim jo pak raste që disa kadro kryejnë veprime krejtësisht të shtrembra, në kundërshtim flagrant me vijën dhe normat e Partisë, që cenojnë rëndë figurën e tyre moralopolitike. Komitetit Qendror të Partisë dhe mua personalisht na vijnë, nga koha në kohë, të dhëna e sinjalizime me letra, të cilat tregojnë se disa fenomene të huaja janë bërë me të vërtetë shqetësuese e të padurueshme.

Partia dhe populli u ka besuar kadrove vende me përgjegjësi për t'i shërbyer sa më mirë popullit. Ajo ka theksuar gjithnjë se komunistët e kadrot duhet të jenë kurdoherë të parët në sakrifica dhe të fundit në pretendime. Por gjenden njerëz, edhe komunistë, që këto norma të Partisë nuk i kanë kuptuar drejt. Ka disa që përpiqen t'i sigurojnë vetes të drejta që nuk u përkasin e favore, dhe për këtë ndërhyjnë ku mundin për t'i sistemuar fëmijët e njerëzit e tyre në punëra sa më të mira, bile t'i nxjerrin edhe jashtë shtetit; kërkojnë nga arsimitarët që t'u vënë nota të pamerituara dhe bëjnë çmos që t'u dalë e drejta e studimit atje ku dëshirojnë; lëvizin çdo gur për t'u rregulluar me shtëpi të bollshme e në vende të preferuara; për të siguruar lehtësira të paligjshme në shërbimet komunale e mjekësore, në furnizimet me ushqime, në plotësimin e nevojave me pajisje të ndryshme shtëpiake etj.

Duke vepruar kështu, ata komprometojnë edhe të tjerët duke i shtyrë që të shkelin rregullat e ligjet e shtetit për të bërë favoret që kërkojnë. Në shembullin e këtyre kadrove në këto rrugë të gabuara futen edhe njerëz të tjerë e krijohet kështu një situatë që favorizon përhapjen e një opinioni krejtësisht të huaj e shumë të dëmshëm sikur të ne gjërat zgjidhen me hatërë, me miqësira. Kjo cenon rëndë drejtësinë e Partisë e të pushtetit popullor, ligjshmërinë socialiste dhe normat që qëndrojnë në themel të shoqërisë sonë. Prandaj organizatat e Partisë, komunistët jo vetëm nuk duhet të pajtohen me këto shfaqje të huaja, por t'i denoncojnë e t'i dënojnë rëndë, të cilido që ato manifestohen, duke mbajtur qëndrim të rreptë, si ndaj atyre që kërkojnë favore e privilegje, ashtu edhe ndaj atyre që ua bëjnë këto.

Partia për çdo gjë ka vendosur ligje, rregulla, norma që janë njëllloj të detyrueshme për t'u zbatuar nga të gjithë e, në radhë të parë, nga vetë kadrot. Çdo shkelje e tyre cenon rëndë vijën e Partisë e lidhjet e saj me popullin. Punëtorët e fshatarët, njerëzit e ndershëm dinë të bëjnë mirë dallim midis vijës së drejtë të Partisë e ligjeve të shtetit dhe atyre që i shkelin ato. Por ata nuk mund të mos revoltohen kur shohin që disa kadro të rangjeve të ndryshme i lejojnë vetes qëndrime e veprime që bien hapur në kundërshtim me këtë vijë e me këto ligje. Puna arrin deri aty sa ndonjë kadër për favoret që u bën shokëve e miqve të tij pranon, bile edhe kërkon prej tyre t'ia shpërblejnë favo-

rin me favor ose me «peshqeshe» të ndryshme, që në disa raste kanë marrë formën e shëmtuar të rryshfetit.

Jo të pakta janë edhe rastet, kur disa kadro janë të dhënë pas drekave e darkave, pas alkoolit dhe ahengjeve të ndryshme, që organizohen me rast e pa rast dhe për të cilat ose paguan shteti e kooperativa, ose personat e tjerë për interesa të çaktuar. Të tilla fenomene janë kritikuar e dënuar me kohë nga Partia, por disa kadro vazhdojnë të ecin në këtë rrugë e bëjnë një jetë të shturur, enden kafeneve e pleksen me shoqëria të papërshtatshme... Këto shfaqje të huaja për moralin e shëndoshë socialist dhe për traditat e pastra të popullit tonë, Partia i ka dënuar dhe i dënon me rreptësi, sepse janë me pasoja të rënda si politike, ashtu edhe familjare e shoqërore. Ato çojnë në mosmarrëveshje të thella e në prishjen e familjeve, krijojnë një situatë të nderë në kolektivat punonjës, i hapin rrugën shthurjes morale, të cilën vetëm një hap e ndan nga shthurja politike.

Fenomenet që kanë të bëjnë me figurën moralopolitike të kadrove, organizatat e Partisë duhet t'i vlerësojnë me seriozitetin më të madh dhe të mbajnë qëndrim të rreptë ndaj atyre që i manifestojnë, pavarësisht nga posti që kanë në Parti apo shtet. Partia jonë nuk ka lejuar dhe nuk do të lejojë kurrë që disa njerëz të marrin nëpër këmbë ligjet e shtetit dhe normat e shoqërisë sonë, të cenojnë vijën e Partisë, ideologjinë e moralin e saj të pastër e të shëndoshë.

Organizatat e Partisë, komunistët duhet të jenë kurdoherë në këmbë, vigjilentë e parimorë, t'u thonë ndal qëndrimeve e veprimeve të tilla dhe t'u tregojnë vendin atyre që i bëjnë. Heshtja, frika janë të huaja për Partinë tonë e njerëzit e saj. Komunistët janë njerëz revolucionarë, që duhet ta thonë hapur e me guxim mendimin e tyre, që duhet të përdorin me kurajë armën e kritikës dhe ta vënë në kudhrën e Partisë cilindro, qoftë sekretar i organizatës-bazë apo anëtar i Komitetit Qendror, brigadier apo ministër. Në organizatën e Partisë nuk ka hierarki, këtu të gjithë anëtarët janë të barabartë, të drejtat e detyrat janë të njëlllojta për të gjithë, ashtu siç janë njëllloj të detyrueshme për të gjithë parimet e normat e Partisë. Por fakti që ka edhe komunistë që nuk guxojnë t'i denoncojnë hapur shfaqjet e huaja të ndonjë kadri, por e bëjnë këtë me letra anonime, tregon se këto parime e norma nuk kuptohen drejt nga të gjithë dhe se ekziston frika e hakmarrjes, e huaj për komunistin që është i bindur në forcën e drejtësinë e Partisë.

Problemet që ngre Partia në këtë letër duhen analizuar thellë e parë me sy politik. Në kushtet e shtrëngimit të rrethimit e të bllokadës, të acarimit e ndërlikimit të situatës ndërkombëtare, kur fuqitë imperialiste shpërthejnë luftëra lokale e përgatiten për luftë të përgjithshme dhe kur armiqtë tanë të jash-

tëm e të brendshëm, në lidhje e bashkëpunim të ngushtë midis tyre, përpiqen të na nënshtrorjnë e të na shkatërrojnë, nga ne kërkohet që të jemi kurdoherë të mobilizuar, të përgatitur politikisht, ekonomikisht e ushtarakisht, të forcojmë vazhdimisht unitetin e Partisë e të popullit, të mbajmë lart vigjilencën e frymën revolucionare, të përmbushim me sukses detyrat në të gjitha frontet e ndërtimit socialist e të mbrojtjes së vendit.

Në këto situata të mbarsura me rreziqe, por edhe revolucionare, shfaqjet e huaja që po kritikojmë bëhen edhe më të padurueshme. Prandaj, në emër të Komitetit Qendror të Partisë u bëj thirrje gjithë organizatave të Partisë që këto shfaqje të huaja t'i shqyrtojnë me ndjenjë të lartë përgjegjësie, me frymë partishmërie e me drejtësi proletare. Secili të kritikojë me guxim e të bëjë hapur autokritikë, të japë llogari e të mbajë përgjegjësi të plotë. Të forcohet kudo puna për edukimin e komunistëve e të kuadrove me botëkuptimin e moralin komunist, me ndershmërinë e thjeshtësinë proletare, me cilësitë revolucionare të Partisë e me virtytet e pastra të popullit tonë. Të gjallërohet kudo jeta e organizatave të Partisë e të forcohet vazhdimisht fryma militante e revolucionare e komunistëve për të qenë të papajtuësëm me çdo gjë që bie ndesh me vijën e direktivat e Partisë, me ligjet e shtetit dhe normat e moralit komunist. Në të njëjtën kohë, Partia duhet të jetë vigjilente që kritikën e drejtë të saj të mos shfrytëzohen nga shpifësit, llazafanët e elementët armiq për të diskredituar vijën e Partisë dhe kuadrot e saj të shëndoshë.

Komiteti Qendror i Partisë shpreh bindjen se nga analiza e këtyre shfaqjeve të huaja, organizatat e Partisë, komunistët e kuadrot do të nxjerrin mësim të vlefshme, do ta forcojnë punën e tyre politike e organizative, do të jenë kurdoherë në pararojë të luftës së madhe që bën Partia jonë e lavdishme në krye të popullit tonë heroik, për të çuar gjithnjë përpara çështjen e revolucionit e të ndërtimit socialist në Shqipëri, sipas mësimëve të ndritura të marksizëm-leninizmit.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

V E N D I M

I BYROSE POLITIKE TË KQ TË PPSH PËR NGRITJEN E MËTEJSHME TË CILËSISË SË PUNËS MËSIMORE- -EDUKATIVE TË SHKOLLËS

25 qershor 1982

Shkolla jonë ka zbatuar me konsekuencë orientimet e Partisë dhe ka dhënë e jep një kontribut të shquar në ngritjen e nivelit arsimor e kulturor të brezit të ri dhe në përgatitjen e kuadrove e të specialistëve. Është forcuar përmbajtja ideologjike socialiste dhe fizionomia e saj kombëtare, lidhja me jetën e vendit dhe me praktikën revolucionare. Janë rritur përpjekjet për ngritjen e nivelit shkencor të procesit mësimor-edukativ, është zgjeruar veprimtaria studimore e shkencore në shkollat e larta, shkolla është bërë edhe më masive dhe është konsoliduar e plotësuar më tej sistemi arsimor, duke krijuar hallkën e studimeve pasuniversitare.

Për të vënë në jetë detyrat e Kongresit të 8-të të PPSH për ngritjen e të gjithë punës mësimore-edukative të shkollës në një nivel të ri cilësor, Byroja Politike e KQ të PPSH, pasi shqyrtoi konkluzionet e analizave dhe të diskutimeve që u zhvilluan me një pjesëmarrje të gjerë të mësuesve, të pedagogëve, të nxënësve, të studentëve dhe të specialistëve të prodhimit, të dikastereve dhe të institucioneve shkencore, në mbledhjen e saj të datës 25 qershor 1982,

Vendosi:

1. — Të rriten më tej roli dhe kontributi i shkollës për edukimin komunist të brezit të ri, në përshtatje me zhvillimin ekonomiko-shoqëror të vendit dhe me progresin tekniko-shkencor bashkëkohor:

Shkolla 8-vjeçare, si hallka bazë dhe masive, e njësuar dhe e detyrueshme e sistemit tonë arsimor, të sigurojë një formim

fillestar më të shëndoshë shkencor, të ngulitë elementet bazë të edukatës politike, moralo-qytetare, estetike e fizike, të japë disa njohuri politike në mënyrë që nxënësit të vazhdojnë normalisht shumëllojshmërinë e shkollave të mesme dhe të kenë disa shprehje të nevojshme për jetën e prodhimin shoqëror.

Shkollat e mesme profesionale t'i përgatitin nxënësit për prodhimin, si edhe për sferat social-kulturore, kryesisht me profil të gjerë, me formim ideologjik, me dijet dhe me shprehitë e nevojshme tekniko-profesionale, në bazë të një horizonti të gjerë teorik, në mënyrë që të ndjekin edhe shkollën e lartë, si rregull, në degën përkatëse ose të afërt me të.

Shkolla e mesme e përgjithshme t'i përgatitë nxënësit me formim të përgjithshëm ideologjik, shkencor e politeknik që të përshatën me lehtësi në të gjitha llojet dhe proceset e punës, si rregull, nëpërmjet kursesh pas shkollës së mesme, si dhe të ndjekin shkollën e lartë.

Në të ardhmen shkolla e mesme të shtrihet e të masivizohet më tej për të tërhequr me ritme më të shpejta një numër gjithnjë e më të madh nxënësish që mbarojnë shkollën 8-vjeçare.

Shkolla e lartë të plotësojë nevojat e ekonomisë, të kulturës dhe të mbrojtjes me specialistë me profil përgjithësisht të gjerë, me një formim të shëndoshë ideologjik dhe me një përgatitje të mirë shkencore, të aftë të përballojnë me kompetencë detyrat që do t'u ngarkohen dhe të çojnë përpara revolucionin tekniko-shkencor në sektorin ku do të punojnë.

2. — Shkolla të ngrejë nivelin dhe cilësinë e punës së saj për të formuar në mënyrë më të plotë nga ana ideologjike, kulturore e shkencore brezin e ri, për ta pajisur atë me dije të nivelit bashkëkohor. Prandaj Ministria e Arsimit dhe e Kulturës, në mënyrë të studiuar e të organizuar dhe në bazën e kritereve të shëndosha ideoshkencore e pedagogjike, si dhe duke siguruar një bashkëpunim efektiv me ministritë e me institucionet e tjera studimore e shkencore, të marrë masa të plota për hartimin e planeve, të programeve dhe të teksteve mësimore që të shërbejnë për zgjidhjen e këtyre detyrave.

Në shkollën 8-vjeçare programet e tekstet të konceptohen si një e tërë nga klasa e parë deri në klasën e tetë, që të jenë në përputhje me synimet e çdo lënde e klase dhe me veçoritë e moshës. Të plotësohen dhe të sistemohen në mënyrë më të studiuar njohuritë gjuhësore, që nxënësit të zotërojnë bazat e normës së gjuhës letrare kombëtare dhe shprehitë praktike të përdorimit të saj; të pasqyrohet më mirë krijimtaria me vlerë e letërsisë sonë të realizmit socialist, e letërsisë shqiptare të së kaluarës dhe e letërsisë përparimtare botërore; t'i jepet vend më i gjerë folklorit; të ndërtohet me një strukturë të re lënda e matematikës, duke i trajtuar nga një bazë më e njësuar teorike e logjike

konceptet dhe metodat e saj themelore, duke i pasuruar programet me njohuri të thjeshta bashkëkohore që janë bërë pjesë e domoshme e kulturës matematike bazë; të shkarkohen lëndët nga kërkesat me karakter formal, nga mbingarkesat që rrjedhin për shkak të përfshirjes së njohurive jashtë fuqive perceptuese të moshës ose të informacionit të tepruar që sigurohet edhe nëpërmjet rrugëve të tjera.

Në shkollën e mesme në lëndët politiko-shoqërore, duke u mbështetur fort në mendimin teorik shkencor marksist-leninist të Partisë sonë, të pasqyrohen më organikisht përvoja e ndërtimit socialist të vendit dhe arritjet e shkencave tona shoqërore në përshtatje me moshën e nxënësve. Lëndët e shkencave natyrore të pasurohen me njohuri të reja dhe çështjet të trajtohen në përshtatje me teoritë e sotme; në këtë prizëm ndryshime të bëhen, sidomos në strukturën dhe në përmbajtjen e lëndës së matematikës.

Në shkollën e mesme profesionale lëndët e kulturës së përgjithshme të sigurojnë formimin e duhur teorik e kulturor dhe të vihen më mirë në funksion të aftësimin profesional, duke u zhvilluar në nivele të diferencuara për shkollat e tipeve të ndryshme. Lëndët e kulturës profesionale të shkarkohen nga materialet e tepërta përshkruese e trajtimet empirike dhe të pasqyrojnë arritjet e teknikës e të teknologjive të reja.

Në shkollën e lartë të mënjanohet tradicionalizmi që vihet re në parashtimin e disa lëndëve teorike, të përdoren më gjerësisht strukturat përgjithësuere në to dhe t'u hapet vend metodave të reja e në veçanti metodave që i ka bërë shumë të efektshme teknika llogaritëse bashkëkohore; të përmirësohen më tej raportet midis grup-lëndëve në të mirë të lëndëve teorike-bazë dhe të lëndëve teorike të specialitetit; lëndët e specialitetit të pasurohen me informacion të ri shkencor, ato të japin parimet bazë e konceptet kryesore që specialisti i ri të orientohet pa vështirësi në praktikë.

Lëndët politiko-shoqërore të mbeten në përgjithësi në vëllimin, në renditjen dhe në shtrirjen e sotme; të punohet për rritjen e nivelit ideoshkencor të përmbajtjes së tyre; të pasqyrohen më mirë dukuritë e proceset e reja shoqërore, arritjet e shkencës bashkëkohore dhe të thellohet kritika kundër pikëpamjeve borgjezo-revizioniste; në lëndët me karakter kombëtar të pasqyrohen më thellë arritjet e studimeve të shkencave tona albanologjike.

Në disa degë të shkollës së lartë të zgjaten afatet e studimeve: Nga 4 në 5 vjet — për të gjitha degët e Fakultetit të Inxhinierisë e të Fakultetit të Gjeologjisë dhe të Minierave dhe për degën e Kimisë Industriale të Fakultetit të Shkencave të Natyrës.

Nga 4 në 4 vjet e gjysmë — për degën e agronomisë, të veterinarisë dhe të pyjeve në Institutin e Lartë Bujqësor.

Nga 3 në 4 vjet — për të gjitha degët përkatëse të Universitetit të Tiranës, të Institutit të Lartë të Arteve, të instituteve të larta pedagogjike (me përjashtim të degës që përgatit mësues për katër klasat e para të shkollës 8-vjeçare, e cila do të mbetet 3-vjeçare).

3. — Të formohet një kuptim më i drejtë, të përgjithësohet përvoja e re dhe të zbatohen metoda më të efektshme të mësimdhënies, të të nxënit dhe të kontrollit rigoroz të dijeve, për të realizuar me cilësi tërë përmbajtjen e shkollës, për të rritur përvetësimin aktiv të dijeve dhe qëndrueshmërinë e tyre, për të nxitur mendimin krijues dhe për të edukuar shprehitë e punës së pavarur të nxënësit e sidomos të studentët që në bankat e shkollës.

4. — Të forcohet lidhja e shkollës me jetën dhe me prodhimin për edukimin dhe kalitjen ideologjike të brezit të ri dhe për përgatitjen më të mirë profesionale të nxënësve e të studentëve.

Në shkollat e mesme e në fakultetet teknike e bujqësore puna prodhuese dhe praktika profesionale të konceptohet si një e tërë në përmbajtje e në organizim dhe të emërtohet: «Punë prodhuese e praktikë profesionale».

Në shkollat e mesme teknike e bujqësore ajo të zërë 24 javë gjithsej, të shpërndara në të katër vitet sipas kërkesave të profilit, në fakultetet teknike e bujqësore puna prodhuese e praktika profesionale të zhvillohet si rregull në 20 javë. Ajo të bëhet në bazat prodhuese e në prodhimin e gjerë.

Në shkollat e mesme të përgjithshme e socialkulturore puna prodhuese të zhvillohet 3 vjet, me 3 javë në çdo vit, në bazat prodhuese e në prodhimin e gjerë, ndërsa një vit me 4 javë në aksione; në fakultetet dhe në degët socialkulturore të shkollave të larta të bëhet nga 4 javë punë prodhuese në të 2 vitet e para në aksione, ndërsa në vitet e tjera të bëhen praktika profesionale.

Këshilli i Ministrave të marrë masa për të fuqizuar dhe për të konsoliduar bazat prodhuese dhe, atje ku është e nevojshme, për të krijuar baza ndërshkollë ose reparte të veçanta pranë ndërmarrjeve të prodhimit, ku, përveç nxënësve, të punojnë edhe punëtorë të kualifikuar. Kur puna prodhuese e praktika profesionale kryhet në prodhimin e gjerë, të planifikohen ndërmarrjet dhe vendet e punës ku do të punojnë nxënësit dhe studentët.

5. — Stazhi njëvjeçar në punë pas mbarimit të shkollës së mesme dhe të studimeve në shkollën e lartë të hiqet. Koha për përgatitjen e diplomës dhe të provimeve të formimit në shkollën e lartë të parashikohet brenda periudhës së studimeve.

6. — Të ngrihet niveli i përgatitjes fizike e ushtarake të nxënësve e studentëve. Për këtë të përmirësohet përmbajtja e programeve dhe e teksteve, të shmangen mbingarkesa dhe përsëritjet e panevojshme; të rritet rendimenti i mësimin dhe i stër-

vitjes; të përsosen metodat e mësimdhënies, baza materiale dhe kualifikimi i kuadrit dhe të bëhet një shtrirje më e mirë e këtij komponenti në planin mësimor. Koha për përgatitjen ushtarake të nxënësve dhe të studentëve të jetë 3 javë për çdo vit.

7. — Detyrat e reja që i shtrohen shkollës kërkojnë që të përmirësohet baza mësimore e laboratorike në shkolla, duke e fuqizuar atë në mënyrë të vazhdueshme, me qëllim që të plotësohen nevojat e punës mësimore me nxënësit e studentët, të punës shkencore të shkollave të larta dhe të specializimit pasuniversitar të kuadrit.

Këshilli i Ministrave të marrë masa që të zgjerohen prodhimet në vend të pajisjeve mësimore dhe të sigurojë fondet e domosdoshme për forcimin e bazës materiale-laboratorike. Të rritet interesimi i dikastereve për tërë punën e shkollës duke përfshirë edhe forcimin e bazës materiale-laboratorike të saj, sidomos për specializimin pasuniversitar të kuadrove dhe për realizimin e tematikës shkencore të përbashkët me shkollat e larta.

8. — Rritja e nivelit dhe e cilësisë së shkollës është një detyrë e vazhdueshme. Ministria e Arsimit dhe e Kulturës të shfrytëzojë me efektivitet të gjitha mundësitë për të çuar përpara mendimin shkencor në fushën e arsimit e të shkollës me qëllim që ndryshimet cilësore në punën e saj të përgatiten e të zbatohen në kohën e duhur.

Të forcohet Instituti i Studimeve Pedagogjike dhe të integrohet puna e tij studimore më mirë me shkollën, në mënyrë që përmirësimi i përmbajtjes së shkollës të realizohet më gjerësisht në bazë të studimeve, të kërkimeve dhe të eksperimentimeve.

Të vendoset në baza më të shëndosha shkencore kualifikimi i mësuesve, me forma më të organizuara dhe më të kontrollueshme. Ai të synojë në ngritjen e pandërprerë të nivelit ideologjik, shkencor, kulturor e pedagogjik të tyre, me qëllim që arsimtarët të bëjnë një punë sa më të kualifikuar, të gjallë, krijuese e me fantazi, në përshtatje me veçoritë e prirjet e nxënësve. Të fuqizohen kabinetet pedagogjike në rrethe dhe të kthehen në qendra për organizimin dhe për drejtimin e punës studimore e të kualifikimit të mësuesve, për përpunimin dhe përhapjen e informacionit të ri shkencor në lidhje me përmbajtjen dhe metodat e përparuara didaktike.

9. — Për ngritjen cilësore të shkollës së lartë të vlerësohen me përparësi rritja e kualifikimit të pedagogëve, angazhimi i tyre në punën kërkimore-shkencore dhe forcimi i katedrave si njësi të punës mësimore, shkencore dhe edukative.

Kuadri për shkollën e lartë të zgjidhet në bazë të arritjeve në punë dhe të përfundimeve në mësim. Të mbahen drejtpërdrejt nga shkolla studentët më të aftë, duke përcaktuar për çdo vit numrin e tyre deri në 10 për qind sipas degëve. Për parapërga-

titjen e tyre katedrat të interesohen në mënyrë të veçantë duke i aktivizuar në punë shkencore që në bankat e shkollës.

Pedagogëve të rinj, atje ku është e nevojshme, t'u kërkohet plotësimi i kulturës universitare në disiplina të reja të shkencave bazë dhe të specialitetit dhe, brenda një periudhe të shkurtër, të marrin shkallën e parë të kualifikimit shkencor pasuniversitar. Të arrihet gradualisht që të zhvillojnë leksione vetëm kuadrot që janë afirmuar si studiues e kërkues shkencorë.

Të ulet e të diferencohet ngarkesa mësimore e pedagogëve, duke pasur si kritere angazhimin dhe rezultatet e tyre në punën kërkimore-shkencore dhe titullin a gradën shkencore.

Puna e katedrës të ngrihet në një nivel më të lartë shkencor, ajo të rreshtohet në frontin më të përparuar të mendimit shkencor të vendit në fushën e vet, duke u angazhuar me tematikë shkencore të qëndrueshme që t'i shërbejë zgjidhjes së problemeve të rëndësishme të ndërtimit socialist. Të sigurohet integrimi i punës shkencore të katedrave të njëjta ose të përafërta të shkollave të larta dhe midis shkollave të larta e institucioneve kërkimore e projektuese të vendit duke bashkërenduar planet, fondet, bazën materiale e forcat njerëzore.

10. — Shkollat e larta të zgjerojnë e të forcojnë **specializimin pasuniversitar** si hallkë e rëndësishme e sistemit tonë arsimor. Nëpërmjet tij të sigurohet përgatitja e kuadrit në specialitete të ngushta me një nivel të lartë, sipas nevojave që do të paraqitë zhvillimi i ekonomisë dhe i kulturës, duke bashkëpunuar me dikasteret dhe me institucionet qendrore të interesuara.

11. — Ministria e Arsimit dhe e Kulturës, organet dhe organizatat e Partisë, organizatat e masave, veçanërisht ato të rinisë dhe të bashkimeve profesionale të marrin të gjitha masat për të realizuar detyrat për rritjen e nivelit dhe të cilësisë së punës në shkollë, të luftojnë për të pasur kudo një kujdes dhe opinion të shëndoshë shoqëror për problemet e shkollës dhe të kultivojnë te rinia shkollë e studenteske interesa të mëdhenj për të mësuar në bazë të idealeve revolucionare.

Sekretari i Parë i Komitetit Qendror
të Partisë së Punës të Shqipërisë

Enver Hoxha

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

V E N D I M

I PLENUMIT TË KOMITETIT QENDROR TË PPSH

24 shtator 1982

Plenumi i 4-t i Komitetit Qendror të PPSH në mbledhjen e tij të datës 24 shtator 1982, pasi dëgjoi fjalën e mbajtur nga Sekretari i Parë i Komitetit Qendror të PPSH, shoku Enver Hoxha, ku parashtron një «Tablo sinoptike për veprimtarinë agjenturore të armikut Mehmet Shehu»,

V e n d o s i:

1. — Të miratojë plotësisht «Tablonë sinoptike për veprimtarinë agjenturore të armikut Mehmet Shehu»¹ të parashtruar nga Sekretari i Parë i Komitetit Qendror të PPSH, shoku Enver Hoxha.

2. — Të miratojë vendimin e Byrosë Politike që «Tabloja sinoptike për veprimtarinë agjenturore të armikut Mehmet Shehu» të punohet në të gjitha organizatat-bazë të Partisë.

3. — Të porositë të gjitha organizatat dhe organet e Partisë, të gjithë komunistët që, në krye të masave punonjëse, të forcojnë vigjilencën revolucionare dhe luftën kundër armiqve të klasës, të rritin mobilizimin për realizimin e detyrave të planit dhe të ngrenë gatishmërinë luftarake në çdo drejtim.

PLENUMI I KOMITETIT QENDROR TË PPSH

Botohet për herë të parë sipas origjinalit që gjendet në Arkivin Qendror të Partisë

1. Shih: Enver Hoxha, «Raporte e fjalime 1982-1983», f. 184.

PLENUMI I 5-TË I KOMITETIT QENDROR TË PPSH

Tiranë, 13—14 tetor 1982

K O M U N I K A T Ë

E PLENUMIT TË KOMITETIT QENDROR TË PPSH

Në datën 13 dhe 14 tetor 1982, nën drejtimin e Sekretarit të Parë të Komitetit Qendror të PPSH, shokut Enver Hoxha, u mbledh Plenumi i 5-të i Komitetit Qendror të PPSH, i cili mori në shqyrtim¹ raportin e Byrosë Politike të Komitetit Qendror «Mbi gjendjen e transportit dhe masat që duhen marrë për forcimin e organizimit dhe të zhvillimit të tij në shërbim të ekonomisë dhe të popullatës», mbajtur nga anëtari i Byrosë politike dhe zëvendëskryetar i Këshillit të Ministrave, shoku Pali Miska.

Pasi diskutoi gjerësisht rreth raportit të paraqitur dhe dëgjoi konkluzionet që bëri për këtë çështje anëtari i Byrosë Politike dhe Kryetar i Këshillit të Ministrave, shoku Adil Çarçani, Plenumi i Komitetit Qendror miratoi njëzëri raportin dhe mori vendimet përkatëse.

1. Si pikë të parë të rendit të ditës të mbledhjes, Plenumi diskutoi dhe shqyrtoi materialin e Byrosë Politike të KQ të PPSH «Mbi mungesën e theksuar të vigjilencës dhe gabimet e rënda të Kadri Hazbiut në kohën kur ishte ministër i Punëve të Brendshme». Plenumi vendosi njëzëri përjashtimin e K. Hazbiut nga Byroja Politike, nga Komiteti Qendror dhe nga Partia dhe shkarkimin e tij nga çdo funksion shtetëror e shoqëror. Në bazë të fakteve konkrete që dolën në dritë dhe të deponimeve të armiqve që ishin në hetuesi, Kadri Hazbiu u arrestua, u gjykua dhe u dënua për tradhti të lartë ndaj atdheut e për veprimtari armiqësore, si pjesëtar me potencë i komplotit të rrezikshëm që kishte në krye poliagjentin Mehmet Shehu.

Plenumi bëri shokun Vangjel Çërava¹ nga kandidat të Komitetit Qendror të PPSH, anëtar të Komitetit Qendror dhe kooptoi kandidatë të tij shokët Kiço Mustaqi² dhe Simon Ballabani.

Plenumi zgjodhi shokun Vangjel Çërava sekretar të Komitetit Qendror të PPSH.

Në mbyllje të punimeve të Plenumit të 5-të të Komitetit Qendror të PPSH, Sekretari i Parë i Komitetit Qendror të PPSH, shoku Enver Hoxha, mbajti një fjalim të rëndësishëm.³

PLENUMI I KOMITETIT QENDROR TË PPSH

1. Në Kongresin e 9-të të Partisë u zgjodh kandidat i Byrosë Politike të KQ të PPSH.

2. Në Kongresin e 9-të të Partisë u zgjodh kandidat i Byrosë Politike të KQ të PPSH.

3. Shih: Enver Hoxha, «Gjithmonë vigjilencë», vëll. II, f. 666.